Fuzûlî

dîvân

Mehmet Kanar

AYRINTI

ŞİİR

Fuzûlî

Hayatı hakkında ayrıntılı bilgi yoktur. Asıl adının Mehmed, babasının adının Süleyman olduğu bilinmektedir. Fuzûlî-yi Bağdâdî adıyla tanındığı için onun Bağdat doğumlu olduğunu söyleyenler varsa da, Bağdat dışında bir yerde doğmuş olması daha akla yatkındır. Doğum tarihi de kesin olarak bilinmemektedir. 1480 veya daha sonraki yıllarda doğduğu tahmin edilmektedir. Irak-ı Arab denilen bölgede yaşayan Bayat Türkmenlerindendir.

Şairin tahsili hakkında verilen bilgilere de fazla güvenilemez. Arapça ve Farsça'yı çok iyi derecede öğrenmiştir. Öte yandan, devrinde geçerli ilimlere vâkıf olduğu anlaşılmaktadır.

Şiirde Habîbî adlı Azerî şairin etkisi altında kalan Fuzûlî, şairliğinin ilk yıllarında Safevîlerin Bağdat Valisi İbrâhîm Hân'ı övmüştür. 1534 yılında Bağdat'ın Osmanlı yönetimine geçmesinden sonra Kanunî'yi, sadrazamı ve bazı devlet büyüklerini öven şiirler yazarak hâmi edinmeye çalışmıştır. Kanunî'nin emriyle vakıf maaşına bağlanan şair, kendisine daimî bir hâmi bulamamıştır.

Hayatını Kerbela, Hille, Necef ve Bağdat'ta geçiren Fuzûlî 1556 yılında Bağdat ve civarında başgösteren veba salgını sırasında vefat etmiştir.

Fuzûlî'nin Şiîliği, Sünnîliği, Hurûfîliği hakkındaki tartışmalardan bir sonuç çıkarmak zordur. Onun bu mezheplere eşit mesafede duran, âlim, samimi, sûfîmeşrep bir şair olduğunu söylemek mümkündür.

Şiirde onu ulaştığı yüksek makâma getiren şey coşkusu, samimiliği, dildeki sadeliği ve ifade gücüdür. Üç dilde şiir yazabilen Fuzûlî henüz hayattayken geniş bir coğrafyada tanınır hale gelmiştir. Şiirlerinde Osmanlı Türkçesi ile Azerî Türkçesi harmanlanmıştır. Fuzûlî kasîdelerinde şiir sanatlarını ustalıkla uygulayan, tumturaklı ifadelere sahip bir şairdir. Gazellerinde de lirik, âlim bir şair olarak karşımıza çıkar. Mecâzî aşk ile ilâhî aşkı şiirlerinde başarıyla kullanmıştır.

Fuzûlî'nin Başlıca Eserleri:

Türkçe eserleri: *Dîvân*, *Leylâ vü Mecnûn* mesnevîsi; *Beng ü Bâde* [Afyon ile Şarap, 440 beyit]; *Hadîs-i Erbaîn* [Kırk Hadis] çevirisi; *Hadîkatü's-süedâ* [Kutlular Bahçesi].

Farsça eserleri: *Dîvân, Heft Câm* [Yedi Kadeh] adlı sâkîname, *Enîsü'l-kalb* [Kalbin Dostu] adlı kasîde, *Rind ü Zâhid, Sıhhat u Maraz* [Hüsn ü Aşk].

Arapça eserleri: *Dîvân, Matla'u'l-i'tikâd* [İtikâdın Doğuş Yeri].

Mehmet Kanar

Prof. Dr. Mehmet Kanar 1954 yılında Konya'da doğdu. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nde Doğu Dilleri ve Türkoloji eğitimi aldı. Aynı Fakültenin Doğu Dilleri ve Edebiyatları Bölümü'nde akademik kariyer yaptı. 2007 yılından bu yana Yeditepe Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde öğretim görevlisi olarak ders vermeyi sürdürüyor. Mehmet Kanar'ın gramer, sözlük, tenkidli neşir, dil öğretim seti, araştırma, sadeleştirme, çeviri, öyküleştirme çalışmaları çeşitli yayınevleri tarafından yayımlanmıştır. Sâdi-i Şirâzî, Şeyhî, Golamrizâ E'vânî, Muhammed-i İsti'lâmî, Sâdık Hidâyet, Samed Behrengi, Franz Babinger, F.W. Hasluck ve Helmut Ritter, Mehmet Kanar'ın Türkçe'ye kazandırdığı klasik ve modern şair ve yazarlar arasındadır.

Mehmet Kanar'ın yayınevimizden yayımlanan kitapları:

Mevlânâ, *Mesnevî*; Hâfız-ı Şirâzî, *Dîvân;* Ferîdüddîn Attâr, *Esrârnâme* ve *İlâhînâme*; Fahreddin Es'ad-i Gorgânî, *Vîs ile Râmîn*; Sohrâb Sepehrî, *Sekiz Kitap*; Sâdık Hidâyet, *Kör Baykuş*; Ali Muhammed-i Efgânî, *Ahu Hanım'ın Kocası*; Mehmet Rauf, *Eylül;* Ahmed Şamlu, *Yüreğimin Kışlarında (Bütün Şiirleri); Sâdî-i Şirâzî, Gülistan*; Bâkî, *Dîvân*.

Fuzûlî

Dîvân

Ayrıntı: 943
Şiir Dizisi: 6

Dîvân
Fuzûlî

Hazırlayan, Sadeleştiren, Manzum Çeviren
Mehmet Kanar

Bu çevirinin tüm yayım hakları
Ayrıntı Yayınları'na aittir.

Kapak Tasarımı
Petek Yılmaz

Kapak Düzeni
Gökçe Alper

Yayıma Hazırlık ve Uygulama
Ahmet Çelik, Levent Turhan Gümüş, Hediye Gümen

Baskı
Ali Laçin - Barış Matbaa - Mücellit
Davutpaşa Cad. Güven San. Sit. C Blok No. 286
Topkapı / Zeytinburnu - İstanbul - Tel. 0212 567 11 00
Sertifika No: 33160

Birinci Basım: İstanbul, Kasım *2015*
İkinci Basım: İstanbul, Eylül *2019*
Baskı Adedi *2000*

ISBN 978-605-314-050-4
Sertifika No.: 10704

AYRINTI YAYINLARI
Basım Dağıtım San. ve Tic. A.Ş.
Hobyar Mah. Cemal Nadir Sok. No.:3 Cağaloğlu – İstanbul
Tel.: (0212) 512 15 00 Faks: (0212) 512 15 11
www.ayrintiyayinlari.com.tr & info@ayrintiyayinlari.com.tr

twitter.com/ayrintiyayinevi facebook.com/ayrintiyayinevi instagram.com/ayrintiyayinlari

Fuzûlî

Dîvân

Hazırlayan, Sadeleştiren, Manzum Çeviren:
Mehmet Kanar

Sunuş

Bir şairin mürettep dîvânında, gelenekselleşmiş sıraya uyulur. Kasîdelerle başlar, gazellerle devam eder. Ancak, kasîdeler genel olarak bir devlet büyüğünü veya herhangi birini övmek, karşılığında geçimlik para vb. şeyler elde etmek amacıyla yazıldığından şairin duygu dünyasını, şiir anlayışını yansıtmayabilir. Bu yüzden dîvânlarda kasîdelerin diğer şiirlerden ayrı değerlendirilmesinde fayda vardır.

Sunulan Fuzûlî Dîvânı, tenkidli metin neşri çalışması değildir. Türk edebiyatının fikrimce en büyük şairinin şiir dünyasının daha iyi anlaşılması amacıyla hazırlanmıştır. Bu yüzden tam transkripsiyon alfabesi kullanılmaktan kaçınılmış, sadece "hı" harfinin altına çizgi konulmuş (ẖ), nazal nûnlar "ñ" şeklinde gösterilmiştir.

Şiirler sadeleştirilirken 1. gazelden 204. gazele kadar nesren sadeleştirme yapılmıştır. Şairin kullandığı mazmunların, kavramların daha iyi anlaşılması amaçlanmıştır. 205. gazelden itibaren mümkün olduğunca kafiye tutturularak serbest nazım tarzında çeviri yapılmıştır. Şiirler numaralandırılarak vezinleri de yazılmıştır.

Şiirlerin çevrimyazısında dönem ve coğrafya dikkate alınarak Fuzûlî'nin dili mümkün olduğu kadar yansıtılmaya çalışılmış, Ali Nihad Tarlan'ın *Fuzûlî Dîvânı Şerhi** ile Abdülbaki Gölpınarlı'nın

* 7. Basım, Akçağ Basım Yayın, Ankara, 2013, 720 sayfa.

Fuzûlî Dîvânı[*] adlı kitaplarından; el yazması ve matbu eserlerden[**], Hüseyinzade Muhammed Sadîk'ın *Fuzûlî Dîvânı* ile web sitesindeki[***] bilgi ve belgelerden yararlanılmıştır.

Son olarak, kasîdelerin içinde ayrı bir yere sâhip olan Su Kasîdesi'ne yer verilmiştir.

Metin kısmından sonra; Fuzûlî'nin birkaç anlamda kullandığı kelimeler, bunların arka planları ve yapıldığı göndermeler bir sözlük düzeninde verilmiştir.

Fuzûlî ve eserleri hakkında daha geniş bilgi ve bibliyografya için Abdülkadir Karahan'ın *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*'ndeki Fuzûlî maddesine[****] ve tarafımızca yayımlanmış Doğubilimciler[*****] çalışmasına bakılmalıdır.

Bu çalışmanın yararlı olmasını dilerim.

Prof. Dr. Mehmet Kanar

---

* Önsöz, Gazeller, Terkipler, Kıt'âlar, Rubâîler, Lûgatçe, İndeks, Fihrist; 2. Basım, İnkılap Kitabevi, İstanbul, 1961, 234 sayfa.

** *Fuzûlî Dîvânı*, Bulak, 1254 hicrî kamerî.

*** www.duzgun.ir, *Düzgün Sevenler Sitesi* – Dûstdârân-i Doktur Huseyn Muhammedzade Sadîk.

**** DİA, XIII/240-246.

***** AKMED, CD-Kitap.

Yayımcının Notu: Prof. Dr. Mehmet Kanar'a şu adreslerden ulaşabilirsiniz: profkanar@gmail.com, mehmet.kanar@yeditepe.edu.tr.

Gazeller

Gazel 1
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Kad enâre'l-'ışku li'l-'uşşâki minhâce'l-hüdâ
Sâlik-i râh-ı hakîkat ışka eyler iktidâ

Işkdur ol neş'e-yi kâmil kim andandur müdâm
Meyde teşvîr-i harâret, neyde te'sîr-i sadâ

Vâdî-yi vahdet hakîkatde makâm-ı ışkdur
Kim müşaḫḫas olmaz ol vâdîde sultândan gedâ

Eylemez ḫalvetserây-ı sırr-ı vahdet mahremi
Âşıkı ma'şûkdan, ma'şûku âşıkdan cüdâ

Ey ki ehl-i ışka söylersen melâmet, terkin it.
Söyle kim mümkin midür tağyîr takdîr-i Ḫüdâ?

Işk kilki çekdi ḫat levh-i vücûd-i âşıka
Kim ola sâbit Hâk isbâtında nefy-i mâ'adâ

Ey Fuzûlî! İntihâsız zevk bulduñ ışkdan
Beyledir her iş ki Hâk adiyle kılsañ ibtidâ

Gazel 2
Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Yâ men ehâte 'ilmuke'l-eşyâ'e kullehâ
Ne ibtidâ saña mutasavver, ne intihâ

Kim virse cân yolunda, bulur ḫâk-i makdemüñ
Gûyâ ki ḫâk-i râhuñadur nakd-i cân behâ

Sensen kılan mezâhir-i ümmîd ü bîm idüb
Mûsîni ilm genci, asâsını ejdehâ

Senden bulubdur Ahmed-i Mürsel makâm-ı kurb
Tahsîn-i yâ vu sîn ile teşrîf-i tâ vu hâ

Ya'kûb'da nişâne-yi şevkuñ gam u elem
Yûsuf'da neş'e-yi nazaruñ behcet ü bihâ

Bulmazdı kahruñ açmasa ḫân-ı siyâsetin
Hel min mezîd lokmasına dûzeḫ iştihâ

Yârab belâ-yı kayda Fuzûlî esîrdür
Ol bîdili bu dâm-ı küdûretden it rehâ

Gazel 1

Aşk âşıklara hidâyet yolunu aydınlattı. Hakîkat yolunda giden kişi aşka uyar.

Aşk dediğin tam anlamıyla bir neşedir. Şaraptaki sıcaklık, neydeki etkili ses sürekli ondan kaynaklanır.

Aslına bakılırsa vahdet vâdisi denilen şey aşk makâmıdır. Bu vâdide sultân ile yoksul birbirinden ayrılamaz.

Vahdet sırrının o başbaşa kalınan sarayının mahremi olan kişi âşığı mâşuktan, mâşuğu da âşıktan ayırmaz.

Âşıkları kınayıp duran sen! Terk et kınamayı. Tanrı'nın takdirini değiştirmek mümkün mü? Söyle haydi.

Tanrı'nın varlığını kanıtlamak ve Tanrı dışında her şeyin fânî olduğunu tespit etmek için aşk kalemi aşığın varlık levhasının üstüne bir çizgi çekiverdi.

Fuzûlî! Âşık olarak sonsuz zevke eriştin. Tanrı adıyla hangi işe başlarsan, işte böyle zevk alırsın.

Gazel 2

Ey ilmi her şeyi kavrayan Tanrım! Senin ne başın ne sonun tasavvur edilebilir.

Kim yolunda can verse, bastığın yerin toprağına erişir. Yolunun toprağına erişmenin bedeli olarak can akçesi verilir.

Mûsâ'yı ilim hazînesi yapan, onun asâsını ejderhâya dönüştüren sensin. Böylelikle ilim hazînesi umût mazhârı, yılana dönüşen asâ da korku mazhârı oldu.

Yâsin ve Tâhâ sûrelerinde de belirtildiği gibi Resûl'ün, adı övülmüş Muhammed sana yakınlık makâmına erişti.

Sana duyulan şevkin belirtisi Yakup Peygamber'de gam ve elemle, sana bakışın verdiği neşe Yûsuf peygamberde güzellikle kendini gösterir.

Senin kahrın ceza sofrasını açmasaydı, cehennem "Hel min mezîd" lokmasına karşı iştahlanmazdı.

Tanrım, Fuzûlî dünya işlerinin belâsına düşmüş, esir olmuştur. Gönlünü kaybetmiş bu âşığını bulanıklık tuzağından kurtar.

Gazel 3
Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Yârab hemîşe lutfunu it rehnümâ maña
Gösterme ol tarîki ki yetmez saña, maña

Kaṭ' eyle âşinâlığum andan ki gayrdur
Ancak öz âşinâlaruñ it âşinâ maña

Bir yirde sâbit it kadem-i i'tibârumı
Kim rehber-i şerîat ola muktedâ maña

Yoḫ mende bir amel saña şâyeste âh eger
A'mâlüme göre vire adlün cezâ maña

Ḫavf ü ḫatarda muztaribem, var ümîd kim
Lutfuñ vire beşâret-i afv ü atâ maña

Men bilmezem maña gereğin, sen hâkimsen
Men' eyle, virme her ne gerekmez saña, maña

Oldur maña murâd ki oldur saña murâd
Hâşâ ki senden özge ola müddeâ maña!

Habs-i hevâda koyma Fuzûlîsıfat esîr
Yârab hidâyet eyle tarîk-i fenâ maña

Gazel 4
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Zihî zâtuñ nihân u ol nihândan mâsivâ peydâ
Bihâr-ı sun'uña emvâc peydâ, ka'r nâpeydâ

Bülend ü pest-i âlem şâhid-i feyz-i vücûduñdur
Değül bîhûde olmak yoğ iken arz u semâ peydâ

Kemâl-i hikmetüñ ızhâr-ı kudret kılmağa itmiş
Gubâr-ı tîreden âyîne-yi gîtînümâ peydâ

Demâdem aks alur mir'ât-ı âlem kahr u lutfuñdan
Anıñçün geh küdûret zâhir eyler geh safâ peydâ

Gehî toprağa eyler hikmetüñ min mehlikâ pinhân
Gehî sun'un kılur toprağdan min mehlikâ peydâ

Cihân ehline tâ esrâr-ı ilmüñ kalmaya maḫfî
Kılubdur hikmetüñ küffâr içinde enbiyâ peydâ

Nisâr-ı şefkatüñdür kim ola ızhâr-ı hamdüñçün
Fuzûlî tîre tab'ından kelâm-ı cânfezâ peydâ

Gazel 3

Tanrım, lûtfunu daime benim rehberim et. Sana götürmeyen yolu bana gösterme.

Yabancılarla olan tanışıklığımı sonlandır; senin öz âşinâlarını bana âşinâ kıl.

Benim îtibâr adımlarımın bir yerde sabit olmasını sağla. Uyacağım rehber şerîat rehberi olsun.

Senin adaletin benim amellerime bakıp ceza verecekse, ne yazık ki benim sana yaraşan bir amelim yok.

Korkular, tehlikeler içinde çırpınıyorum. Yine de lûtfunun bana af ve bağış müjdesi vermesini umuyorum.

Ben bana gereken şeylerin ne olduğunu bilemiyorum. Sen hikmet sâhibi Yüce Tanrı'sın. Sana gerekmeyen şeyleri bana da verme, buna engel ol.

Senin murâdın neyse, benim de murâdım odur. Senin dışında bir dileğimin olması söz konusu bile olamaz, hâşâ.

Beni Fuzûlî gibi nefsin isteklerine hapsolmanın esiri hâline getirme. Yârabbi, sende yok olma yolunu göster bana.

Gazel 4

Zâtın nasıl da gizli, ama o gizliden tüm varlıklar ortaya çıkmış. Yaratış denizlerinin dalgaları görünüyor ama bu denizlerin dibi görünmüyor.

Âlemin yüksek yerleri, alçak yerleri, tümü senin varlığının feyzine tanıktır. Daha yeryüzü ile gökyüzü yok iken var olmak boşuna değildir.

Hikmetindeki o mükemmellik yok mu; kudretini göstermek için koyu renkli bir tozdan dünyayı gösteren ayna ortaya çıkarmış.

Şu âlem denilen ayna senin kahrını ve lûtfunu yansıtır durur. Bu yüzden bazen bulanık bazen parlak görünür.

Senin hikmetin bazen bin ay yüzlü dilberi toprağın altına saklar. Bazen de yaratış gücün topraktan bin ay yüzlü dilber çıkarır.

İnsanlar senin ilminin sırlarından uzak kalmasın diye hikmetin kâfirlerin içinde peygamberler çıkarır.

Sen bize şefkatini saçıyorsun. Buna hamdetmek amacıyla Fuzûlî içi kararmış şairlik gücüyle cana can katan sözler ediyor.

Gazel 5
Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Aşrakat min feleki'l-behceti şemsen ve behâ
Mele'e'l-âlemu nûren ve surûren ve behâ

Çıḫdı bir gün ki ziyâsında temâmî-yi rüsül
Oldu mahv eyle ki ḫurşîd şuâ'ında Sühâ

Oldu bâzâr-ı cihân revnakı bir dürr-i yetîm
Ki değül iki cihân hâsılı ol dürre behâ

Rütbe-yi hikmet-i mi'râc-ı kemâline göre
Hükemâ fırkası dûn, felsefe cem'i süfehâ

Müntehi-yi ma'rifeti hâl diliyle dâim
Kılur ehl-i Haka esrâr-ı hakîkat inhâ

Nice takrîr ideyüm vasfını bir şâhuñ kim
Aña vassâf ola Yâsîn ü mu'arrif Tahâ

Ey Fuzûlî reh-i şer'ini dut ol râhberün
Bu tarîk ile dalâletden özün eyle rehâ

Gazel 6
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Ey olub mi'râc bürhân-i ulüvv-i şân saña
Yire inmiş gökden istikbâl içün Kur'ân saña

Hîn-i da'vî-yi nübüvvet müddeî ilzâmına
Câhil iken il, senüñ ilmüñ yiter bürhân saña

Kilk-i hükmüñ çekdi harf-i sâir-i edyâna ḫat
Hükm isbât itdi nefy-i sâir-i edyân saña

Bâki-yi mu'ciz ne hâcet dîn-i Hâk isbâtına?
Âlem içre mu'ciz-i bâkî yiter Kur'ân saña

Vasf-ı Cibrîl-i Emîn itmiş kabûl-i ḫidmetüñ
Sırr-ı Hâk keşfine anınla yetüb fermân saña

Sensen ol ḫâtem ki ref'itmiş cemî'-i ḫâtemi
Ḫâtem-i hükm-i risâlet dapşurup devrân saña

Ol kadar zevk-i şefâ'at cevher-i zâtuñda var
Kim gelür arz-ı ḫatâ ma'nîde yüz ihsân saña

Gazel 5

Güzellik göğünde bir güneş doğdu. Âlem nûrla, sevinçle, güzellikle doldu.

Öyle bir güneş doğdu ki onun ışığında, Sühâ yıldızının Güneş ışığında görünmez olması gibi bütün resûller görünmez oldu.

Dünya pazarı eşi bulunmaz öyle bir inciyle canlandı ki iki dünyanın kazancı o incinin bedelini karşılayamaz.

Onun olgunluk miracının hikmet derecesi yanında hâkimler topluluğu aşağıda kalır, bütün felsefeciler de sefihtir.

Onun mârifet öğretmeni hal diliyle sürekli olarak erenlere hakîkat sırlarını öğretir.

Öyle bir şâhın özelliklerini nasıl söyleyeyim? Yasin sûresi onun vasıflarını sayar döker, Taha sûresi onu tanıtır.

Fuzûlî! O rehberin şerîat yolundan git. Bu yola girerek kendini sapkınlıktan kurtar.

Gazel 6

Peygamberim! Miraç senin şânının yüceliğinin kanıtı olmuş. Kur'ân seni karşılamak için gökten yere inmiş.

İddiâcıyı susturmak için, peygamberliğini ilan ettiğinde, başkalarının cehâleti karşısında senin ilmin senin kanıtın olarak yeterliydi.

Hükmünün kalemi diğer dînlerin harfi üstüne bir çizgi çekti. Hükmün diğer dînlerin geçersizliğini sana kanıtladı.

Hâk dînîni ispat etmek için kalıcı mucizeler göstermeye ne gerek var? Âlemde kalıcı mucize olarak Kur'ân sana yeter.

Emin Cebrâil sana hizmet etmeyi kabûl etmiş. Hâk sırlarının keşfi için sana onun aracılığıyla ferman gelmiş.

Devrân sana resûllük hükmünün yüzüğünü vermiş. Bu yüzük sayesinde bütün yüzükler hükümsüz kalmış. İşte o yüzük sensin.

Zâtının cevherinde o kadar çok şefâatçi olma zevki var ki mânâ âleminde sana yüz ihsan hatâsını sunmaya gelir.

Mâh-ı nevdür yoḫsa sen kıldukda seyr-i âsümân
Kaldırub barmaḫ getürmiş âsumân îmân saña

Yâ Nebî lutfuñ Fuzûlî'den kem itme ol zemân
Kim olur teslîm miftâh-ı der-i gufrân saña

Gazel 7
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Kârger düşmez ḫadeng-i ta'ne-yi düşmen maña
Kesret-i peykânuñ itmişdür demürden ten maña

Ol menem seng-i melâmetden kim alub çevremi
Oldu zencîr-i cünûn bir kal'a-yı âhen maña

Andanam rüsvâ ki seylâb-ı sirişküm çâk idüb
Zaḫm-i tîguñ kanı geydürdükçe pîrâhen maña

Dembedem şem'-i cemâlüñden münevver olmasa
Ey gözüm nûru! Gerekmez dîde-yi rûşen maña

Hîç meskende karârum yoḫdurur ol zevkden
Kim kaçan hâk-i ser-i kûyuñ ola mesken maña

Başda bir serv-i semenber vaslınuñ sevdâsı var
Sûd kılmaz bâğbân nezzâre-yi gülşen maña

Ey Fuzûlî odlara yansun bisât-ı saltanat
Yigdür andan Hâk bilür bir gûşe-yi külḫan maña

Sen gökyüzünde seyrederken görünen hilâl miydi yoksa gökyüzü parmağını kaldırıp sana îmân mı etmişti?

Sevgili Peygamberim; bağışlama kapısının anahtarı sana teslim edildiğinde Fuzûlî'den lûtfunu esirgeme n'olur.

Gazel 7

Düşmanın kınama okları bana işlemez. Gür kirpiklerin bana demir gibi zırh giydirmiştir.

Kınama taşlarına karşı delilik zinciri çevremi sardı, bana demir kale kesildi. İşte savunmada kalan o kişi benim.

Kılıcının açtığı yaradan çıkan kan, gözyaşı selimi dağıtıp bana kanlı gömlek giydirdiği için rezil rüsvâ oldum.

Gözümün nûru! Cemâlinin nûruyla sürekli aydınlanmasa, bu gören göz gerekmez bana.

Sokağının toprağını mesken edindiğim andan beri o zevkle bir yerlerde duramaz oldum.

Başımda yâsemin göğüslü bir dilberin sevdâsı var. Ey bahçıvan! Gül bahçesini seyretmenin bana hiçbir faydası yok.

Fuzûlî, saltanât düzeni ateşlerde yansın. Allâh bilir ya, bir külhan köşesi bana ondan yeğdir.

Gazel 8
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Ey meleksîmâ ki senden özge hayrândur saña
Hâk bilür; insan dimez her kim ki insândur saña

Virmeyen cânın saña bulmaz hayât-ı câvidân
Zinde-yi câvîd aña dirler ki kurbândur saña

Âlemi pervâne-yi şem'-i cemâlüñ kıldı ışk
Cân-ı âlemsün, fidâ her lâhza min cândur saña

Âşıka şevküñle cân virmek iyen müşkil değül
Çün Mesîh-i vaktsen, cân virmek âsândur saña

Çıḫma yârüm giceler, ağyâr ta'nından saḫın
Sen meh-i evc-i melâhatseñ, bu noksândur saña

Pâdişâhum, zulm idüb âşık seni zâlim dimiş
Ḫûbrûlardan yaman gelmez, bu bühtândur saña

Ey Fuzûlî, ḫûbrûlardan tegâfüldür yaman
Ger cefâ hem gelse anlardan ki ihsândur saña

Gazel 9
Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Câm içre mey ki dâire salmış habâb aña
Ayînedür ki aks salur âfitâb aña

Zâhid suâl iderse ki meyden nedür murâd?
Bizde safâdur, anda küdûret cevâb aña

Kan yaş töküb yanında döner âteşüñ kebâb
Ma'şûka benzer âteş ü âşık kebâb aña

Eyler göñülde eşk ḫatuñ şevkini füzûn
Oddan çıḫar buḫâr saçıldukca âb aña

Çeşmüñ marîzi oldu göñül, la'lüñe yetür
Renc-i ḫumâra düşdü, devâdur şerâb aña

Teklîf-i cennet eyleme kûyunda gönlüme
Çün cennet ehlidür; ne virürsen azâb aña?

Mesdûddur Fuzûlî'ye meyḫâneler yolu
Yârab hidâyet eyle tarîk-i sevâb aña

Gazel 8

Ey melek yüzlü! Sana senden başka herkes hayrân. Allâh bilir ya, insan olan seni görünce sana insan demez.

Sana canını vermeyen, ebedî hayata kavuşamaz. Sana kurbân olana ölümsüz derler.

Aşk, âlemi cemâlinin mumuna pervâne etti. Âlemin canısın sen. Her an bin can fedâdır sana.

Aşığa senin şevkinle can vermek o kadar da zor gelmez. Sen zamanın Mesih'i olduğun için senin için can vermek kolaydır.

Sevgilim, geceleri sokağa çıkma, yabancıların kınamasından sakın. Sen güzelliğin doruğunda parlayan bir aysın; böyle yaparsan senin için kusur sayılır.

Pâdişâhım! Âşık senin hakkında haksızlık etmiş, sana zâlim demiş. Güzel yüzlülerden kötülük gelmez. Bu sana yapılan bir iftiradır.

Fuzûlî, güzelleri bilmezden gelmek hiç de iyi bir şey değil. Onlardan cefâ da gelse, aslında sana yapılan bir iyiliktir.

Gazel 9

Kadehte, kabarcıkların daireler oluşturduğu mey, aslında güneşin ona yansıdığı bir aynadır.

Zâhit "Meyden maksât nedir?" diye soracak olsa, onun cevâbı "Bizde safâ, onda bulanıklıktır."

Kebap, kan yaş dökerek ateşin yanında döner. Ateş mâşuğa benzer, kebap da onun âşığı.

Gözyaşlarım, ayva tüylerinin gönlümdeki şevkini çoğaltır. Ateşe su saçıldıkça buhar çıkmaz mı?

Gönlüm gözlerinin hastası oldu, ulaştır onu lâl dudaklarına. Mahmûrluk derdine düştü, şarap dudakların ona devâ gelir.

Senin yanındayken gönlüme cenneti teklif etme. Zaten cennettedir; neden ona azâp veriyorsun? Başka cennet mi var?

Fuzûlî'ye meyhânelerin yolu kapanmıştır. Yârabbi, sen ona doğru yolu göster.

Gazel 10
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Dûstum âlem senüñçün ger olur düşmen maña
Gam değül; zîra yetersen dûst ancak sen maña

Işka saldum men meni pend almayub bir dûstdan
Hiç düşmen eylemez anı ki itdüm men maña

Cân ü ten oldukca menden derd ü dâğ eksük değül
Çıḫsa cân, ḫâk olsa ten, nî cân gerek nî ten maña

Vasl kadrin bilmedüm hicrân belâsın çekmedin
Zulmet-i hecr itdi çün mübhem işi rûşen maña

Dûd-i aḫgerdür maña serv ile gül ey bâğbân
Neylerem men gülşeni? Gülşen saña, gülḫan maña

Gamze tîğin çekdi ol mâh, olma gâfil ey göñül
Kim mukarrerdür bugün ölmek saña, şîven maña

Ey Fuzûlî çıḫsa cân, çıḫman tarîk-i ışkdan
Rehgüzâr-ı ehl-i ışk üzre kılun medfen maña

Gazel 11
Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

Kemâl-i hüsn virübdür şerâb-ı nâb saña
Saña helâldür, ey mugbeçe, şerâb saña

Seni melek göreli ışka yazmaz oldı günâh
Velî yazıldı bu yüzden besî sevâb saña

Lebüñ suâline virmez cevâb uşşâkuñ
Suâl olursa bu senden, nedür cevâb saña?

Cezâ güninde sorulmaz ḫatâlar eyledüğün
Yiter figân ile men virdiğüm azâb saña

Meni karârum ile koymaz olduñ ey gerdûn
Yeridür âhum ile virsem inkılâb saña

Safâ-yı cevher-i tîğinden umma kâm ey dil
Sağınma su vire ey teşne bu serâb saña

Fuzûlî başuña ol serv sâye saldı bugün
Uluvv-i rif'at ile yitmez âfitâb saña

Gazel 10

Dostum, âlem senin için bana düşman kesilirse, sorun yok. Çünkü dost olarak sen yetersin bana.

Bir dosttan öğüt almayıp, kendimi aşka bıraktım. Benim kendime ettiğimi hiçbir düşman bana etmez.

Bu bedende canım oldukça benden dert ile yürek dağı eksik olmaz. Canım çıksa, bedenim toprak olsa, aşk için bana ne can ne beden gerekir.

Ayrılık derdi belâsını çekmeden vuslatın değerini bilemedim. Ayrılığın verdiği karanlık belirsiz işimi aydınlığa çıkardı.

Bahçıvan! Selvi ile gül benim için kor ateşten çıkan duman gibidir. Gül bahçesini ne yapayım? Gül bahçesi senin, külhan benim olsun.

Gönlüm! O ay yüzlü sevgili gamze kılıcını çekti, gaflete düşme, aman! Çünkü bugün senin ölümün, benim ağıt yakmam kesindir.

Fuzûlî! Canım çıksa da aşk yolundan çıkmam. Benim kabrimi âşıkların yolu üzerinde hazırlayın.

Gazel 11

Saf şarap sana mükemmel güzellik veriyor. Meyhâneci çırağı! Şarap sana helâldir.

Melek seni gördüğünden beri aşkı günâh sayıp günâh defterine yazmaz oldu. Aksine, bu yüzden sana çok sevâp yazıldı.

Âşıkların dudakların hakkında sorulan sorulara cevâp vermiyor. Bu soru sana sorulursa, cevâbın ne olurdu?

Kıyâmet gününde ne hatâlar yaptığın sana sorulmayacak. Feryatlarımla sana çektirdiğim azâp yeterlidir.

Hey felek! Beni kendi hâlime bırakmadın; dur durak bilmez biri yaptın. Çektiğim âhlarla seni başaşağı çevirsem, yeridir doğrusu.

Gönlüm! Onun kılıç cevherinin safâsından murat bekleme. Hey susuz! Bu serabın sana su vereceğini sanma.

Fuzûlî! O selvi boylu bugün senin başına gölgesini saldı ya; onca yüksekliğine rağmen, güneş ışığı sana ulaşamaz.

Gazel 12
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Rişte dür cismüm ki devr-i çerḫ virmiş tâb aña
Merdüm-i çeşmüm düzer her dem dür-i sîrâb aña

Sâye-yi zülfün şebistânındadur şem'-i ruḫun
Nice yetsün kadr ile ḫurşîd-i âlemtâb aña

Dürd-i mey tek garka-yı ḫûnâbe gördüm gönlümi
Gör ne geldi başına, n'itdi şerâb-ı nâb aña

Dürd derdîdür safâbaḫş-ı harîf-i bezm-i ışk
Sâkîyâ çoḫ itme teklîf-i şerâb-ı nâb aña

Kâmet-i ḫam birle bir ehl-i kerâmetdür kaşuñ
Daş olubdur gûyiyâ baş eğmemiş mihrâb aña

Çeşmüñi ehl-i nazar kasdına ta'yîn eyleyen
Nâz u gamzeñden müheyyâ eylemiş esbâb aña

Terlemiş ruḫsâr ile ḫûblar açarlar gönlümü
Gör ne gülşendür ki âteşten virürler âb aña

Silk-i ehl-i hâle çekmiş zâhidi eşk-i riyâ
Mis kimi kim sîm kadrin bildirür sîmâb aña

Ey Fuzûlî kalmamış gavgâ-yı Mecnûndan eser
Gâlibâ efsâne-yi Leylî getürmüş ḫâb aña

Gazel 12

Bedenim bir iptir; çarkıfeleğin dönüşü onu bükmüştür. Gözbebeklerim her an onun için parlak gözyaşı incileri hazırlar.

Yanağının mumu zülfünün gölgesindeki yatak odasındadır. Âlemi aydınlatan güneş onca kadri varken oraya nasıl ulaşsın?

Gönlümü şarap tortusu gibi kanlı gözyaşlarına batmış gördüm. Gör hele, neler geldi başına; saf şarap neler etti ona?

Aşk meclisinde içki içen arkadaşa safâ veren tortulu şarabın verdiği derttir. Sâkî! Ona sık sık saf şarap teklifinde bulunma.

Kaşın, o eğik duruşuyla sanki bir kerâmet ehlidir. Güyâ mihrap ona baş eğmediği için taş olmuştur.

Gözlerini sana bakanları öldürmek üzere tayin eden Tanrı, nazınla, gamzelerinle öldürme araçlarını da hazırlamış.

Güzeller terlemiş yüzleriyle gönlümü açarlar. Gör işte, nasıl bir gülbahçesidir bu. Ona suyunu ateşten verirler.

İkiyüzlülük gözyaşları zâhidi sûfiler safına koymuş. Bu durum tıpkı bakırın hâline benzer. Gümüşün değerini ona cıva gösterir.

Fuzûlî! Mecnûn'un kavgasından geriye eser kalmamış. Galiba Leylâ masalı onun uykusunu getirmiş.

Gazel 13
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Işk etvârın müsellem eyledi gerdûn maña
Munca kim yel tek yöğürdi, yitmedi Mecnûn maña

Kıldı menden ref' teklîf-i nemâzı mestlik
Saldı ancak neş'e-yi câm-ı mey-i gülgûn maña

Bâğbân! Ger meyl kılman servüñe, ma'zûr dut
Servden yigrek gelür ol kâmet-i mevzûn maña

Dûstlar! Kan yaş töküb kıldı meni rüsvâ-yı ḫalk
Veh ki düşmen çıḫdı âhir dîde-yi pürḫûn maña

Ölmezem her kanda kim olsam, giriftâr olmadın
Bir belâdur göz, bir âfetdür dil-i mahzûn maña

Ey Fuzûlî nâvek-i âhumla aldum intikâm
Döne döne gerçi bîdâd itdi çerḫ-i dûn maña

Gazel 14
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Gam diyârında ecel peyki güzâr itmez maña
Yoḫ sanub vârum meğer kim i'tibâr itmez maña

Yâr cevr itmez maña ağyâr ta'lîm itmedin
Billâh ağyâr eyleyen ihsânı yâr itmez maña

Dağıdur her lâhza raḫt-ı ayşumı âhum yeli
Hansı nâhak zulmdür kim rüzgâr itmez maña

Işk zevkiyle ḫoşem, terk-i nasîhat kıl refîk
Men ki tiryâkîmizâcem, zehr kâr itmez maña

Çerḫden aşurmadın yâduñla âh-ı âteşîn
Gadr idüb gerdûn şererden zer nisâr itmez maña

Nakd-i cân târâc-ı gamdan saḫlamak düşvâr olur
Işk tâ seng-i melâmetden hisâr itmez maña

Yâd-i la'lüñle Fuzûlî gözleyüb râh-ı 'adem
Var bir tedbîr ammâ âşikâr itmez maña

Gazel 13

Felek benim tavırlarıma aşk tavırlarını hâkim kıldı. Hatta Mecnûn bile rüzgâr gibi koştu; yine de bana yetişemedi.

Sarhoşluk benim üstümden namaz kılma görevini kaldırdı. Bana sadece gül renkli şarap kadehinin neşesini verdi.

Bahçıvan! Senin bahçendeki selviye meyletmiyorsam, beni mâzur gör. Çünkü boyu bosu güzel sevgilim bana selviden daha hoş geliyor.

Dostlar! Kanlı gözyaşı döken gözlerim beni halk içinde rezil rüsvâ etti. Vay, vay, vay! Sonunda bana nasıl da düşman oldu!

Nerede olursam olayım; aşka tutulmadan ölmem. Benim için göz bir belâ, hüzünlü gönül bir âfettir.

Fuzûlî! Aşağılık felek döne döne bana çok zûlmetti, ama ben de âh oklarımla ondan intikamımı aldım.

Gazel 14

Gam diyârında ecel ulağının yolu bana hiç düşmez. Galiba benim varlığımı yok sanıyor; bu yüzden bana değer vermiyor.

Başkaları cevretmeyi öğretmeden yâr bana cevretmez. Vallâhi başkalarının yaptığı iyiliği yârim bana yapmıyor.

Âh çekişlerimden oluşan rüzgâr her an yaşayış düzenimi dağıtıp bozar. Zamanın bile bana etmediği bu zulüm nasıl haksız edilen bir zulümdür!

Arkadaş! Âşk zevkiyle mutluyum; bana öğüt vermeyi bırak. Ben panzehir mizaçlıyım; senin öğüt zehrin bana etki etmez.

Ateşli âhlarımı seni anarak gökyüzünün üstüne çıkarmadığım sürece felek bana haksızlık eder; kıvılcım altınlarını üstüme saçmaz.

Âşk, kınanma taşıyla çevreme hisar örmediği sürece can nakdini gamın yağmalamasından saklamak güç iştir.

Fuzûlî, senin lâl rengi dudaklarını anarak yokluk yolunu gözlüyor. Düşündüğü bir tedbir var, ama bana belli etmiyor.

Gazel 15
Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Cânumun cevheri ol la'l-i güherbâra fidâ
Ömrümün hâsılı ol şîve-yi reftâra fidâ

Derd çekmiş başum ol ḫâl-i siyeh kurbânı
Tâb görmüş tenüm ol turre-yi tarrâra fidâ

Gözlerümden saçılan katre-yi eşküm güheri
Leblerüñden tökülen lü'lü-yi şehvâra fidâ

Çâk-ı sînemde olan kanlu ciger pâreleri
Mest çeşmüñde olan gamze-yi ḫûnḫâra fidâ

Pâre pâre dil-i mecrûh-i perîşânumdan
Ser-i kûyunda olan her ite bir pâre fidâ

Cân u dil kaydını çekmekden özüm kurtardum
Cânı cânâneye itdüm, dili dildâre fidâ

Ey Fuzûlî nola ger saḫlar isem cân-ı azîz?
Vakt ola kim ola bir şûḫ-i sitemgâre fidâ

Gazel 16
Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Gamdan öldüm, dimedüm hâl-i dil-i zâr saña
Ey gül-i tâze, revâ görmedüm âzâr saña

İç mey-i nâb ki bağrından ider cümle kebâb
Âteş-i ışk ile ʻuşşâk-ı cigerḫâr saña

Mey-i gülgûnda degül nergis-i mestüñ aksi
Kadeh olmuş göz açub âşık-ı dîdâr saña

Ârızuñ gül gül idübdür mey-i gülgûntâbı
Veh ki bir gülden açılmış nice gülzâr saña!

Bâğa seyr it bu ruḫ ü la'l ile kim gonce vü gül
Göstere ḫûn-i dil ü dîde-yi ḫûnbâr saña

Dir idüm kâmetüñe serv velî özge imiş
Harekât ü reviş ü şîve-yi reftâr saña

Eğilüb tarf-ı bunâgûşına derd-i dilümi
Yâ utağan diye yâ turre-yi destâr saña

Gazel 15

Canımın cevheri inciler yağdıran o lâl dudağa fedâ olsun. Ömrümün kazancı o yürüyüş şekline fedâ olsun.

Dert çekmiş başım o siyah yanak beninin kurbânıdır. Büklüm büklüm olmuş bedenim o kapkaççı sevgilinin kâküllerine fedâdır.

Gözlerimden saçılan gözyaşı damlalarının incisi dudaklarından dökülen, şâhlara yaraşan incilere fedâdır.

Yarılmış göğsümde duran kanlı ciğer parçaları sarhoş gözlerindeki kan içici yan bakışa fedâdır.

Darmadağın olmuş yaralı gönlümün her parçası senin sokağında duran köpeklere fedâdır.

Kendimi can ile gönül kaygısını çekmekten kurtardım. Canımı cânâneye, gönlümü onu alan sevgiliye fedâ ettim.

Fuzûlî! Aziz canımı saklıyorsam, ne çıkar bundan? Zamanı gelince zâlim, şûh bir sevgiliye fedâ ederim.

Gazel 16

Gam çekmekten öldüm, inleyen gönlümün hâlini sana demedim. Tâze gülüm! Seni incitmeyi doğru bulmadım.

Saf şarap iç. Çünkü ciğer kanı yutan âşıklarının tümü aşk ateşinin üstünde senin için bağırlarından kebap yapıyor.

Gül renkli şaraptaki görüntü, sarhoş bakışlı nergis gözlerinin aksi değildir. Kadeh gözünü açınca yüzüne âşık olmuş. Göz görüntüsü aslında kadehtir.

Yanakların gül renkli parlak şarabı gül gül etmiş, yanaklarının gölgesi şaraba düşmüştür. Vay, vay! Bir gülden sana ne çok gülbahçesi açılmıştır!

Bu yanaklarınla, bu lâl dudaklarınla bahçeye çık, dolaş. Gonca ile gül sana gönül kanını, kan yağdıran gözleri göstersin.

Senin boyunu selviye benzetir, selvidir derdim. Ama bu hareketler, bu davranış, bu yürüyüş tarzı bambaşka bir şeymiş; sana özgüymüş.

Ya gece külâhım ya da destârımın ucu eğilsin, kulağına gönlümün derdini söylesin.

Tâ giriftârunam, âzâd olabilmen gamdan
Hîçkim olmasun, ey serv, giriftâr saña

La'l-i nâbun hevesi bağrumı kan eyledüğin
Âh kim kanlu yaşum itmedi ızhâr saña

Ey Fuzûlî, feleğün var senüñle nazarı
Kim gam u mihnetini virdi, ne kim vâr, saña

Gazel 17
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Gamzesin sevdüñ göñül, cânuñ gerekmez mi saña?
Tîga urduñ cism-i üryânuñ, gerekmez mi saña?

Âteşîn âhumla eylersen maña teklîf-i bâğ
Bâğbân! Gülberg-i ḫandânuñ gerekmez mi saña?

Yile virme, dağıdub her dem ayaglardan götür
Ey perî! Zülf-i perîşânuñ gerekmez mi saña?

Ey kemânebrû! Rakîbe virme gamzeñden nasîb
Oḫ atarsen daşa; peykânuñ gerekmez mi saña?

Yandurub cânum cihânsûz itme berk-i âhumı
Âsumân! Ḫurşîd-i râḫşânuñ gerekmez mi saña?

Küfr-i zülfünden meni men' eylemek lâyık değül
Sûfî! İnsâf eyle; imânuñ gerekmez mi saña?

Dutalum kim eşk seylâbına yoḫdur i'tibâr
Ey Fuzûlî! Çeşm-i giryânuñ gerekmez mi saña?

Sana tutkun olduğum sürece gamdan kurtulamam. Selvi boylum! Kimse sana tutulmasın.

Âh âh! Kanlı gözyaşlarım, lâl dudaklarına duyduğum arzunun bağrımı kan içinde bıraktığını sana bildirmedi.

Fuzûlî! Feleğin gözleri senin üzerinde. Çünkü ne kadar gam, sıkıntı varsa, hepsini sana verdi.

Gazel 17

Gönlüm onun gamzesini sevdin; peki bu can sana gerekmiyor mu? Çıplak bedenini gamze kılıcının üstüne attın; bu beden sana gerekmiyor mu?

Bahçıvan! Böyle ateşli âhlar çekerken bana bahçende dolaşmamı teklif ediyorsun. Bağın yanabilir. Gülen gül yaprakların sana gerekmiyor mu?

Ey peri! Her an zülüflerini rüzgâra tutup dağıtma; ayaklardan uzak tut. Bu dağınık saçlar sana gerekmiyor mu?

Yay kaşlım! Rakîbimi o yan bakışlarınla nasîplendirme; bakma ona. Bakış oklarını taşa atıyorsun sen. Zarâr görür okların; o temrenler sana gerekmiyor mu?

Canımı yakıp da âhlarımdan çıkan yıldırımlarla dünyayı yakarım deme. Gökyüzüne benzeyen sevgilim! Sana parlak güneş, o parlak yüz gerekmiyor mu?

Hey sofu! Onun zülfünün siyahlığını görmeyi bana yasaklaman doğru değil. Elini vicdânına koy; sana îmân gerekmez mi? Zülüflerin küfrü sana gerekmez, ama siyah zülüf bana gerekir.

Fuzûlî! Diyelim ki gözyaşı sellerine o kadar da önem verilmez, peki ağlayan gözler sana lâzım değil mi?

Gazel 18
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Gerçi, ey dil; yâr içün yüz virdi yüz mihnet saña
Zerrece kat'-ı mahabbet itmedin rahmet saña

Saḫlama nakd-i gam-ı ışkum ey cân, zâhir it
Kim virem habs-i bedenden çıḫmağa ruḫsat saña

Çâre-yi bihbûdumu sordum mu'âlicden; didi
Derd derd-i ışkdur, mümkin değül sıhhat saña

Dutaram yarın kıyâmetde, habîbüm, dâmenüñ
Mestsen gaflet şerâbından, bugün mühlet saña

Işk ehlin âteş-i hicrâna eylersen kebâb
Döne döne imtihân itdüm, budur âdet saña

İncidür nâlem seni, nola ger bir tîğ ile
Çeşm-i cellâduñ ide ihsân maña, minnet saña

Sende dün gördüm, Fuzûlî, meyl-i mihrâb u nemâz
Terk-i ışk itmek mi istersen? Nedür niyyet saña?

Gazel 19
Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Ey bîvefâ ki âdet olubdur cefâ saña
Billâh cefâdur "olma" dimek "bîvefâ" saña

Geh nâz u geh kirişme vü geh gamzedür işüñ
Cânın sevenler olmasa yig âşinâ saña

Min cân olaydı kâş men-i dilşikestede
Tâ her biriyle min kez olaydum fidâ saña

Işkuñda mübtelâlığumı ayb iden sanur
Kim olmak iḫtiyâr iledür mübtelâ saña

Ey dil ki hecre döymeyüb istersen ol mehi
Şükr it bu hâle, yoḫsa gelür yüz belâ saña

Ey gül! Gamuñda eşk ruḫ-i zerdüm itdi âl
Bildürdi ola sûret-i hâlüm sabâ saña

Düşmez çü şâh kurbı, Fuzûlî, gedâlara
O şâhdan iltifât ne nisbet maña saña

Gazel 18

Gönlüm! İlahî rahmet sana sevgisini zerre kadar kesmeden, sevgilin dolayısıyla sana yüz türlü mihnet verdi.

Ey cân! Aşkımın gam nakdini saklama; ortaya çıkar. Sana beden hapsinden çıkmaya izin vereyim.

İyileşme çâremi doktora sordum; dedi ki: Derdin aşk derdidir; sağlığına kavuşman mümkün değil.

Sevdiğim! Yarın kıyâmette eteğine sarılırım. Gaflet şarabıyla sarhoş olmuşsun. Bugün sana süre tanıyorum.

Âşıkları ayrılık ateşinde kebap ediyorsun. Döne döne kebap olurken denedim bunu. Âdetin budur senin.

İniltilerim seni incitiyor. Cellat gözün bir bakış kılıcıyla beni öldürse, ne olur sanki! Sana minnet duyarım.

Fuzûlî! Dün sende mihrâba, namaza bir eğilim gördüm. Yoksa aşkı terk etmek mi istiyorsun? Niyetin nedir?

Gazel 19

Ey vefasız! Cefâ etmek senin âdetindir. Vallâhi, sana "Vefasız olma" demek de cefâdır.

Senin işin kâh naz yapmak, kâh göz kırpmak, kâh yan bakmaktır. Canını sevenlerin sana âşinâ olmaması, onlar için iyidir.

Ben kalbi kırık âşığım; bin canım olsa, her canımla sana bin kez fedâ olurdum.

Aşk işinde sana müptelâ olduğum için beni ayıplayan kişi sanır ki sana müptelâ olup olmamak âşığın elindedir.

Gönlüm! Ayrılık derdi çekmeye dayanamaz, bir de o Ay yüzlüyü istersin. Bu hâline şükret; yoksa başına yüz belâ gelir.

Ey gül! Senin gamın yüzünden döktüğüm gözyaşları, sararmış yüzümü kırmızıya boyadı. Ne halde olduğumu galiba sana sabâ rüzgârı bildirdi.

Fuzûlî! Yoksulların o şâha yakın olması mümkün değil. Şâh hangi gerekçe ile bana, sana iltifat etsin ki?

Gazel 20
Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Şeb ki miftâh-ı meh-i nev ola gencînegüşâ
Kıla peymâne-yi gerdûnı cevâhirpeymâ

Gizleyüb çeşme-yi ḫurşîd suyun kûze-yi çerḫ
Katre katre kıla encüm reşehâtın peydâ

Lâlereng ola şafakdan felek-i mînâfâm
Daşra salmış kimi aks-i mey-i gülgûn mînâ

Meh-i nev câmını devre getüre sâkî-yi dehr
Encümi çerḫe sala neş'e-yi te'sîr-i hevâ

Men hem ol rûhfezâ râhı tökem sâgara kim
Naḫl-i himmet reşehâtından ala neşv ü nemâ

Dutar olsam ne aceb mey eteğin dürdsıfat?
Eyleyübdür nice toprağı bu iksîr tılâ

Câm devrinde Fuzûlî oḫuram mey vasfın
Âteş-i ḫırmen-i gam âb-ı hayât-ı hükemâ

Gazel 21
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Fakr mülkü taḫt, âlem terki efserdür maña
Şükr lillâh devlet-i bâkî müyesserdür maña

Zülf ü ruḫsârı ḫayâliyle nedür hâlüñ dimen
Eyleyem kim gice vü gündüz berâberdür maña

Hûr u Tûbâ vasfın, ey vâiz, bugün az eyle kim
Hemdem ol Tûbâkıyâm u hûrpeykerdür maña

Aradan, ey şem', çıḫ, bir gûşe dut kim bu gice
Bezm bir ḫurşîdtal'atdan münevverdür maña

Virdi bâd-ı subhdem ḫurşîd-i raḫşân müjdesin
Şem'veş, veh kim, bu dem ölmek mukarrerdür maña

Zâhidâ! Sen kıl teveccüh gûşe-yi mihrâba kim
Kıble-yi tâ'at ḫam-ı ebrû-yi dilberdür maña

Ey Fuzûlî! Cem' olur peyveste il nezzâreme
Arsa-yı deşt-i cünûn sahrâ-yı mahşerdür maña

Gazel 20

Geceleyin hilâl anahtarı hazîneyi açınca gökyüzü kadehini mücevherlerle donatır.

Gökyüzü testisi güneş pınarının suyunu gizler, sonra yıldız sızıntılarını damla damla ortaya çıkarır.

Gül renkli şarabın aksi dışarıya mineler göndermiş gibi mine renkli gökyüzü şafak dolayısıyla lâle rengini alır.

Dünya sâkîsi yeni ay kadehini dolaştırmaya başlar. Havanın yarattığı bu neşe yıldızları döndürmeye başlar.

Ben de cana can katan o şarabı kadehe dökeyim de himmet fidanı onun sızıntılarını içip gelişsin.

Tortu gibi ben de meyin eteğini tutsam, buna şaşılır mı? Bu iksir nice toprağı altına dönüştürmüştür.

Fuzûlî! Kadeh dönerken, onun devrinde meyin vasıflarını okurum. Şöyle yazar: Mey, gam harmanını ateşe verir, hükemânın hayat suyudur.

Gazel 21

Benim için fakîrlik mülkü taht, âlemi terk etmek ise taçtır. Allâh'a şükürler olsun; ebedî devlete kavuştum.

Bana "Onun zülfü, yüzü yüzünden neden bu haldesin?" diye sormayın. Ben böyleyim. Gece ile gündüz benim için birdir.

Vâiz! Bugün bana hûrîlerin, Tûbâ ağacının özelliklerini çok anlatma. Çünkü Tûbâ boylu, hûrî vücûtlu sevgili ile birlikte oldum.

Ey mum! Aradan çekil, bir köşede dur. Çünkü meclisim güneş yüzlü birinin parlaklığıyla aydınlanmıştır.

Sabah vakti esen rüzgâr bana parlak güneşin geleceği müjdesini verdi. Eyvah eyvah! Şimdi benim mum gibi ölmem kesindir.

Hey zâhit! Sen mihrap köşesine dön yüzünü. Oysa benim ibâdet kıblem sevgilimin mihrâba benzeyen kaşının eğrisidir.

Fuzûlî! Eller sürekli beni seyretmek için toplanır. Delilik ovasının geniş düzlüğü benim için mahşer meydanıdır.

Gazel 22
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Şerbet-i la'lüñ ki dirler çeşme-yi hayvân aña
Ol virür cân dembedem uşşâka vü men cân aña

Oḫlarındur kim tiken tek sancılubdur her taraf
Gülbün-i gamdur kadüm, her gonce bir peykân aña

Ḫâl ü ḫatdur bilmen ol âyîneruḫsâr üzre kim
Yâ gözümden aks salmış merdüm ü müjgân aña

Dutma ey kan dembedem tuğyân idüb ten çâkini
Koy bu manzardan demî nezzâre kılsun cân aña

Bahre lü'lü' dişlerüñ vasfın meger söyler sabâ
Kim kulag dutmuş sadef içre dür-i galtân aña

Gönlüme salmış iken ḫatuñ zevkin felek kan yutdurub
Tıfl tek kim oḫudurlar zecr ile Kur'ân aña

Ey Fuzûlî! Ol sanem efgânuña rahm eylemez
Daşa benzer gönlü, te'sîr eylemez efgân aña

Gazel 23
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Her zemân manzûr bir şûḫ-i sitemgerdür maña
Kanda olsam, bir belâ Hâk'dan mukarrerdür maña

Ol ḫam-ı ebrûya kılsam secde her sâ'at, nola
Kıble ile ol ḫam-ı ebrû berâberdür maña

Gam degül cismümde ger seng-i melâmet zaḫmı var
Şıhne-yi bâzâr-ı sevdâyem, bu zîverdür maña

Gözde ḫûnâlûde peykânuñ ḫayâliyle ḫoşem
Her biri gûyâ ki bir berg-i gül-i terdür maña

Zaḫmlardan miñ ağız açdum edâ-yı şükr içün
Her oḫun bir ni'met-i gayr-i mükerrerdür maña

Akl irşâdiyle bulmak kâm mümkindür velî
Dâm-ı râh ol halka-yı zülf-i mu'anberdür maña

Aḫter-i baḫtum vebâlin gör kim ol mehden gelen
Mihrlerdür özgeye, cevr u cefâlardur maña

Ey Fuzûlî menzil-i maksûda yitsem, yoḫ aceb
Ḫidmet-i pîr-i mugân irşâdı rehberdür maña

Gazel 22

Lâl dudaklarının şerbet gibi suyuna ölümsüzlük suyu derler. O, her an âşıklara can verir, ben de ona can veririm.

Bakış okların diken gibi her tarafıma saplanır. Benim boyum gamın gül fidanıdır. Her gonca ise o fidanın temreni gibidir.

O, ayna gibi parlak yüz üzerinde görünenler ben ile ayva tüyü mü yoksa gözbebeklerim ile kirpiklerim oraya mı yansımış, bilmiyorum.

Ey kan! Sürekli taşıp da parçalanmış bedenini kaplama. Bırak da bir süreliğine olsun, cân buradan onu seyretsin.

Galiba sabâ rüzgârı denize senin inci dişlerinin özelliklerini anlatıyor. Bak, istiridyenin içindeki yuvarlak inci de kulak vermiş, onu dinliyor.

Gönlüm ayva tüylerini seyretmenin zevki içindeyken felek zorla Kur'ân okutturulan çocuk gibi kan yutturuyor bana.

Fuzûlî! Puta benzeyen o güzel sevgili senin feryatlarına bakıp da acımaz. Onun gönlü taşa benzer. Feryatların onu etkilemez.

Gazel 23

Benim her zaman baktığım kişi, cevreden şûh bir sevgilidir. Nerede olursam olayım, mutlaka Allâh tarafından bana bir belâ gelir.

Her an o kaşın eğrisine secde etsem, ne çıkar bundan? Kıble ile o kaşın eğrisi benim için birdir.

Bedenimde atılan kınama taşlarının açtığı yara varsa, gam değil. Ben sevdâ çarşısının zaptiyesiyim; bu durum benim için süstür.

Gözümde kana bulanmış ok temreninin hayâli var; bu hâlimden memnunum. Her ok temreni bana bir tâze gül yaprağı gibi gelir.

Teşekkür edebilmek için yaralarımdan oluşan bin ağız açtım. Bana attığın her bakış oku tekrârı gelmeyecek bir nîmettir.

Aklın yol göstermesiyle mutlu olmak mümkündür ama o ambere bulanmış zülüflerin halkası yürüyeceğim yolda bana tuzak kesilir.

Baht yıldızımın vebâline bakar mısın? O Ay yüzlüden başkalarına sevgi, bana ise cevir ve cefâ gelir.

Fuzûlî! Gideceğim yere ulaşırsam, buna şaşılmamalı. Çünkü meyhâne pîrine hizmet etmek benim için rehber demektir.

Gazel 24
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Menüm tek hîç kim zâr ü perîşân olmasun yârab
Esîr-i derd-i ışk u dâğ-ı hicrân olmasun yârab

Demâdem cevrlerdür çekdüğüm bîrahm bütlerden
Bu kâfirler esîri bir müselmân olmasun yârab

Görüb endîşe-yi katlümde ol mâhı, budur derdüm
Ki ol endîşeden ol meh peşîmân olmasun yârab

Çıḫarmak itseler tenden çeküb peykânun ol servüñ
Çıḫan olsun dil-i pürḫûn u peykân olmasun yârab

Cefâ vü cevr ile mu'tâdem, anlarsuz n'olur halüm?
Cefâsına had ü cevrîne pâyân olmasun yârab

Dimen kim adli yoḫ yâ zulmü çoḫ, her hâl ile olsa
Gönül taḫtına andan gayri sultân olmasun yârab

Fuzûlî buldu genc-i âfiyet meyḫâne küncinde
Mübârek mülkdür; ol mülk, vîrân olmasun yârab

Gazel 25
Mef'ûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün

Ey nâvek-i şevküñ siperi sîne-yi ahbâb
Zülfüñ ḫamı erbâb-ı vefâ saydına kullâb

Mihrâbda şekl-i ḫam-ı ebrû-yi latîfüñ
Vâcib bu cihetden kamuya secde-yi mihrâb

Sûzum dir idüm, şem' saña eyleye rûşen
Nezzâre-yi ruḫsâruña yoḫ şem'de hem tâb

Ḫurşîd-i cemâlünden ol ay saldı nikâbun
Subh oldı, dur ey baḫt, nedür munca şekerḫâb?

Dün subh yetürdüm feleğe mevc-i sirişküm
Gark itdi felek üzre olan encümü girdâb

Sâkî meğer ol la'l sözin dir mey-i nâba
Kim düşdi ayağına, elin öpdü mey-i nâb

Cem'iyyet-i esbâba göñül virme Fuzûlî
Kim tefrikadur ḫâtıra cem'iyyet-i esbâb

Gazel 24

Yârabbi, hiç kimse benim gibi inlemesin, perîşân olmasın. Aşk derdinin esiri olmasın, ayrılık acısıyla dağlanmasın.

Merhametsiz put yüzlü güzellerden sürekli cevir çekerim. Yârabbi, bir Müslüman bu kâfirlerin esiri olmasın.

O Ay yüzlünün beni öldürmeyi düşündüğünü anlıyorum. O Ay yüzlü bu düşüncesinden vazgeçip pişman olmasın. Yârabbi asıl derdim budur.

O selvi boylunun attığı okun temrenini bedenimden çekip çıkarmak isteseler, Yârabbi, çıkan şey temren olmasın, kanlı gönlüm olsun.

Ben sevgilinin cevrine, cefâsına alışkınım. Onlar olmazsa, ne olur benim hâlim? Yârabbi onun cevrinin, vefasının sonu, sınırı olmasın.

"Onun adaleti yoktur" veya "Zûlmü çoktur" demeyin. Yârabbi, ne olursa olsun, ama gönül tahtımda ondan başka sultân olmasın.

Fuzûlî, afiyet hazînesini meyhâne köşesinde buldu. Mübârek mülktür. Yârabbi, o mülk harâbeye dönmesin.

Gazel 25

Şevkinin okuna karşı kalkan, sevenlerinin göğsüdür. Zülüflerinin kıvrımı vefa sâhiplerini avlamak için çengeldir.

Mihrapta lâtif kaşlarının eğri şekli var. Bu yüzden herkesin mihrâba secde etmesi vâciptir.

Mum sana anlatsın diye, içimdeki yangını ona anlatırdım. Mumda da yüzünü seyredecek güç yok.

O Ay yüzlü yüzünün güneşinden peçeyi indirdi. Sabah oldu. Ey baht! Kalk! Bu kadar şekerleme de nedir?

Dün sabah gözyaşı dalgalarımı feleğe kadar ulaştırdım. Meydana gelen girdap gökyüzündeki yıldızları suya batırdı.

Sâkî! Galiba o lâl dudaklı sözünü saf şaraba söylüyor. Çünkü saf şarap onun elini öpüp, ayağına kapandı (kadehe doldu).

Fuzûlî! Huzûr sebepleri bir araya toplandıysa da, sen buna gönül verme. Çünkü sebeplerin bir araya gelmesi gönül için dağınıklık demektir.

Gazel 26
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Subh çekmiş çerẖe, çalmış daşa tîğun âfitâb
Zâhir itmiş ol meh-i dellâke ayn-i intisâb

Dembedem tahrîk-i tîğinden bulur başlar safâ
Eyle kim su mevc urub peydâ kılur herdem habâb

Her ser-i mûyumda bir baş olsa mûy-i ser kimi
Kesse varum tîg-i ẖûnrîzinden, itmen ictinâb

Keşf-i esrâr-ı melâhat cevher-i tîğindedür
Kim alur başlardaki sevdâ cemâlinden nikâb

Gussasından başumuñ mûyı tek incelmiş tenüm
Kim tenümle tîği ortasında başumdur hicâb

Tîğ-i çâbükseyrine âhû-yi Çîn dirsem nola
Seyr kıldukca töker sahrâ-yı Çîne müşk-i nâb

Mûy-i jûlîdemle tîğinden ümîdüm kesmezem
Ey Fuzûlî! H̱âlî olmaz berk-i lâmi'den sehâb

Gazel 27
Müfteilün Müfteilün Fâilün

Subh salub mâh ruẖuñdan nikâb
Çık ki temâşâya çıka âfitâb

Rişte-yi cânum yiter it pürgirih
Salma ser-i zülf-i semensâya tâb

Mest çıẖub salma nazar her yaña
Görme revâ kim ola âlem herâb

Kesme nazar cânib-i uşşâkdan
Nâle-yi dilsûzdan it ictinâb

Giceler encüm sayaram subha dek
Ey şeb-i hecrüñ maña yevmü'l-hisâb

Dûzeẖe girmez sitemüñden yanan
Kâbil-i cennet değül ehl-i azâb

Gazel 26

Sabah gökyüzünü döndürmeye başlamış, güneş kılıcını taşa vurmuş. O telllaklık yapan Aya, mensup olduğu pınarı göstermiş.

Her an, kılıcını hareket ettirmenle başlar safâ bulur. Öyle ki su dalgalanmaya başlar; her an hava kabarcıkları oluşturur.

Saç ucu gibi her tüyümün, kılımın ucunda bir baş bulunsa, kan döken kılıcı ile varlığı kesse, asla çekinmem.

Güzellik sırlarının keşfi senin kılıcının cevherindedir. Çünkü başlardaki sevdâ senin cemâlinden örtüyü çeker alır.

Bedenim üzüntüden saçımdaki saçlar gibi incelmiştir. Bedenimle onun kılıcı arasındaki engel benim başımdır.

Hızlı giden bakış okuna Çin ceylanı dersem, ne çıkar bundan? Çünkü gezindikçe Çin ovalarına saf misk döker.

Saçlarım pörsüdüğü halde senin kılıcından umûdumu kesmem. Fuzûlî! Çakan şimşek bulutsuz olmaz.

Gazel 27

Sabahleyin Ay yüzündeki peçeyi indir de Güneş senin yüzünü seyre çıksın.

Canımın ipine bu kadar düğüm attın; yeter artık. Yâsemin kokulu zülüflerinin ucunu bükme artık.

Sarhoşça çıkıp her tarafa göz gezdirme. Âlemin harap olmasını doğru bulma.

Âşıkların tarafına bakmaktan vazgeçme. Gönül yakan iniltilerden kaçın.

Geceleri sabaha kadar yıldızları sayarım. Ayrılık gecen bana kıyâmet günü gibi gelir sevgilim.

Senin zulümlerinden yanan âşık cehenneme girmez. Azâp ehli ise cennete lâyık değil.

Saldı ayagdan gam-ı âlem meni
Vir maña gam def'ine sâkî şerâb

Rahm kıl üftâdelerüñ hâline
Hiç gerekmez mi saña bir sevâb?

Nûş ideli bâde-yi la'l-i lebüñ
Nergîs-i mestüñ kimi hâlüm ḫerâb

Yâr su'âl itse ki hâlüñ nedür?
Ḫaste Fuzûlî ne virürsen cevâb

Gazel 28
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Gâlibâ bir ehl-i dil toprağıdur dürd-i şerâb
Kim kılub hürmet, binâlar dutmuş üstünde hebâb

Berk u bârân sanma kim gördükce âh ü eşkümi
Bilmezem nemdür ki ebr ağlar maña, yanar sehâb

Ey soran ḥâl̤üm! Bu istiğnâ su'âlinden ne sûd?
Hâlüm eylersen su'âl ammâ işitmezsen cevâb

Deşt-i gamda ḫâk-i kabrüm üzre serv ü girdbâd
Çekse baş ol servden su kesme ey seyl-i serâb

Yetmeyüb vaslına sen Leylîveşüñ bir ömrdür
Men kimi Mecnûn olub sahrâya düşmüş âfitâb

Ol büt ebrûsun koyub mihrâba döndürmen yüzüm
Koy meni zâhid; maña çoḫ virme Tanrı'yçün azâb

Ṅakd-i ömrüñ bir sanem ışkunda sarf itdüñ temâm
Ey Fuzûlî âh eğer senden sorulsa bu hisâb

Âlemin gamı beni elden ayaktan düşürdü. Sâkî! Şu gamı defetmek için bana şarap ver.

Düşkün âşıkların hâline merhamet et. Sana bir sevâp bile gerekmez mi?

Lâl dudaklarından akan bâdeyi içtiğimden beri sarhoş nergis gözlerin gibi, hâlim haraptır.

Sevgili "Nasılsın?"diye soracak olsa, yaralı Fuzûlî; nasıl cevâp vereceksin?

Gazel 28

Sanırım, şarap tortusu bir gönülden anlayanın toprağından oluşmuştur. Çünkü hava kabarcıkları ona hürmet ederek üstünde binâlar kurmuş.

Şimşek ile yağmur benim neyim olur? Bilmiyorum. Ama âh çekişlerimi, gözyaşlarımı gördükçe bulut şimşekler çıkararak yanar, sonra hâlime ağlayarak yağmur yağdırır.

Ey hâlimi soran! Bir soru soruyorsun, ama istiğna dolu. Bundan çıkarın ne? Hâlimi soruyorsun, ama vereceğim cevâbı dinlemiyorsun.

Gam çölünde bulunan kabrim üzerinde hem selvi hem girdap var. O selvi başını yukarılara çekecek olsa da, ey serap seli; sen suyunu ondan kesme!

Güneş, Leylâ'ya benzeyen senin gibi bir güzele kavuşamadığı için benim gibi Mecnûn olmuş, çöllere düşmüştür.

O put yüzlü sevgilinin kaşlarını bırakıp da yüzümü mihrâba çevirmem. Zâhit! Bırak beni. Allâh rızâsı için bana bu kadar azâp çektirme!

Fuzûlî! Bütün ömrünü o put yüzlü sevgilinin aşkıyla tükettin. Ya bunun hesabı senden sorulacak olursa!

Gazel 29
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Kılsa vasluñ şâmumı subha berâber, yoḫ aceb
Resmdür fasl-ı behâr olmak berâber rûz u şeb

Gün ki sâyeñ düşdiği yirden durar bir vechi var
Gelse âlîkadrler, fakr ehli durmakdur edeb

Olmadın meyḫâne-yi ışkuñda mest-i câm-ı zevk
Düzmedi bezm-i felekde Zühre kânûn-i tarab

Nûr-i ruḫsâruñdur ol maksad ki îmân ehline
Kılsa Hâk rûzî cehennem âteşin oldur sebeb

Gâlibâ maksad visâlüñdür ki dün gün durmayub
Çerḫ sergerdân gezer, bilmez nedür renc ü ta'ab

Beste-yi zencîr-i zülfüñdür nesîm-i termizâc
Teşne-yi câm-ı visâlüñdür muhît-i ḫuşkleb

Kılma feyz-i ni'met-i vasluñ Fuzûlî'den dirîğ
Yoḫdur özge maksadı; senden seni eyler taleb

Gazel 30
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Sen yüzüñden âlemi rûşen kılub salduñ nikâb
Yazıya salsun bu günden böyle nûrun âfitâb

Sen ne nûr-i pâksen ey mazhar-ı sun'-i İlâh
Kim alur nûru ruḫuñdan âfitâb ü mâhtâb

Aks-i rûyuñ suya salmış sâye zülfüñ toprağa
Anber itmiş toprağıñ adın, suyuñ ismin şerâb

Yilde bulmuş bûy-i zülfüñ suda aks-i ârızuñ
Kim yeli bağrına basub suya göz tikmiş habâb

La'lgûn meydür elüñde sâgar-ı sîmîn ile
Yâ nigîn-i la'ldür reşk-i lebüñden olmuş âb

Kilk-i kudret levh-i sînemde seni kılmış rakam
Eyleyüb mahbûblar mecmû'asından intiḫâb

Ey Fuzûlî her amel kılsañ ḫatâdur gayr-ı ışk
Budurur ben bildüğüm. Vallahu a'lem bi's-sevâb

Gazel 29

Sana kavuşmak akşam ile sabahımı bir etse, buna şaşılmaz. Zaten bahar mevsiminde gece ile gündüz eşit olur.

Gölgenin düştüğü yerden güneş kalkar; bunun sebebi var. Değerli insanlar geldi mi fakîr olanların ayağa kalkması edebîn gereğidir.

Zühre senin aşk meyhânende zevk kadehi ile sarhoş olmadıkça felek meclisinde neşe kanununu akord etmedi.

Allâh îmân ehline cehennem ateşini nasîp etse, bunun sebebi yüzünün nûrudur.

Sanırım, feleğin maksâdı sana kavuşmaktır. Çünkü gece gündüz durup dinlenmeden, yorgunluk bilmeden başı dönerek gezer durur.

Hoş mizaçlı, meltem zülüflerinin zincirine bağlanmıştır. Dudağı kurumuş muhit ise vuslat kadehine susamıştır.

Sana kavuşma nîmetinin feyzini Fuzûlî'den esirgeme. Başka maksâdı yoktur; senden seni ister.

Gazel 30

Yüzündeki örtüyü indirince âlemi aydınlattın. Bugünden sonra Güneş de ışıklarını ovalara yaysın.

Ey Allâh'ın yaratma gücünün mazhârı! Sen nasıl tertemiz bir nûrsun! Çünkü Güneş ile Ay ışığını yanağından alır.

Yüzünün aksi suya düşmüş, zülüflerin de toprağa gölgesini salmış. Böylece toprağın adı amber, suyun adı şarap olmuş.

Rüzgârda zülfünün kokusunu, suda yanağının aksini bulmuş. Böylece hava kabarcığı yeli bağrına basmış, suya gözünü dikmiş.

Elindeki gümüş kadeh ile lâl renkli şaraptır ya da lâl taşından yapılmış yüzük kaşı, dudaklarını kıskanmaktan erimiştir.

İlahî kudret kalemi güzeller topluluğundan seni seçmiş, göğüs levhama senin adını yazmıştır.

Fuzûlî! Aşktan başka ne yaparsan yap, hatâdır. Ben sadece bunu bilirim. Allâh en doğrusunu bilir.

Gazel 31
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Kûhken Şîrîn'e öz nakşun çeküb virmiş firîb
Gör ne câhildür; yonar daşdan özi'yçün bir rakîb

Kaşlaruñ yayı bir oḫ lûtf eylemiş her âşıka
Men hem andan eylerem bir oḫ temennâ; yâ nasîb

Tûtiyâ-yı ḫâk-i pâyüñ feyzine yol bulmasam
Nûr-i çeşmüm ayb kılma; kör olur dirler garîb

Muztaribdür çâre-yi derdümde veh kim bilmeyüb
Bir devâsuz derde uğratmış özün miskîn tabîb

Berk-i âhumdan evüm her gûşe bulmuş raḫneler
Gel gör ey gül kim giriftâr-ı kafesdür andelib

Ey maña sabr it diyen hâl-i dilümden bîḫaber
Işk olan yirde n'ider ârâm ya n'eyler şekîb?

Ey Fuzûlî! İncime senden tegâfül kılsa yâr
Resmdür kim göstere ahbâba istiğnâ habîb

Gazel 32
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Ol ki her sâ'at gülerdi çeşm-i giryânum görüb
Ağlar oldu hâlüme bîrahm cânânum görüb

Eyleyen ta'yîn-i eczâ-yı müdâvâ derdüme
Terk idüb cem' itmedi hâl-i perîşânum görüb

Lâleruḫlar göğsümüñ çâkine kılmazlar nazar
Hîç bir rahm eylemezler dâğ-ı hicrânum görüb

Dut gözüñ ey dûd-i dil çerḫüñ ki devrin terk idüb
Kalmasun hayretde çeşm-i gevherefşânum görüb

Suda aks-i serv sanmañ kim koparub bâğbân
Suya salmış servini serv-i ḫırâmânum görüb

Pertev-i ḫurşîd sanmañ yirde kim devr-i felek
Yire urmuş âfitâbun, mâh-i tâbânum görüb

Ey Fuzûlî bil ki ol gül'ârızı görmüş değül
Kim ki ayb eyler menüm çâk-i girîbânum görüb

Gazel 31

Dağ delen Ferhâd kendi resmini yapıp, Şirin'i aldatmış. Bak şu câhile! Taştan kendisi için rakip yontuyor.

Kaşlarının yayı her âşığa bir ok lûtfetmiş. Ben de o kaştan bir ok isterim; ya nasîp!

Bastığın toprağı gözüme ilaç yapamıyorsam, gözümün nûrunu ayıplama. Dediklerine göre garipler kör olurmuş.

Zavallı doktor, derdime çâre bulmak için ızdırap çekiyor. Vah vah! Devâsız derde düştüğünü bilmiyor.

Ah çekişlerimden oluşan yıldırımlarla evimin her köşesinde gedik açılmış. Ey gül! Gel de gör; bülbül kafeste kalmış.

Hey bana "Sabret" diyen! Gönlümdeki halden haberin yok. Aşk olan yerde sakinlik ne gezer? Sabretmek ne işe yarar?

Fuzûlî! Sevgili senin varlığını bilmezden geliyorsa, bu duruma bakıp incinme. Âdettir; sevgili, dostlarına karşı istiğnalı davranır.

Gazel 32

O merhametsiz sevgilim, ağlayan gözlerime bakar, sürekli gülerdi. Şimdi hâlimi görünce ağlamaya başladı.

Derdimi iyileştirmek için ilaç hazırlayan sevgilim, perîşân hâlimi görünce ilaç hazırlamayı bıraktı.

Lâle yanaklı güzeller göğsümde açılan yarığa bakmazlar. Ayrılık acısı yüzünden göğsümdeki dağlanma yerini görünce hiç merhamet etmezler.

Gönül dumanım! Feleğin gözünü kapa. İnciler saçan gözlerimi görünce dönmeyi bırakıp, hayrette kalmasın.

Sudaki selviyi, selvi görüntüsü sanmayın. Bahçıvan benim salınan selvi boylumu görünce, kendi selvisini söküp suya atmıştır.

Yerdeki ışığı Güneş ışığı sanmayın. Feleğin dönüşü, Ay gibi parlak yüzlü sevgilimi görünce Güneşi yere çalmıştır.

Fuzûlî! Yırtılmış yakama bakıp beni ayıplayan kişi, o gül yanaklıyı görmemiştir. Bu yüzden beni ayıplar.

Gazel 33
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Rûzigârum buldu devrân-ı felekden inkılâb
Kan içer oldum ayağın çekdi bezmümden şerâb

Şu'le-yi âh ile yandurdum dil-i sergeşteni
Bir od oldum çizginen çevremde olmaz mı kebâb?

La'lüñ ile bâde baḫş itmiş zihî gümrâhlıg
Oldu vâcib eylemek ol bîedebden ictinâb

Virmez oldu yol visâle pîç-i zülfüñ âh kim
Rişte-yi tedbîrden devrân-ı kecrev açdı tâb

Olmadı ol mâha rûşen yanduğum hicrân güni
Yanduğun şeb tâ seher şem'üñ ne bilsün âfitâb

Göz ki peykânuñ ḫayâliyle saçar her yana eşk
Bir sadefdür katre-yi bârânı eyler dürr-i nâb

Oldu ebr-i dûd-i âhum perde-yi ruḫsâr-ı mâh
Âh kim almaz cemâlinden henüz ol meh nikâb

Kesmedi menden ser-i kûyunda âzârın rakîb
Ey Fuzûlî! Nişe cennet içre yoḫ dirler azâb

Gazel 34
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Derd-i ışkum def'ine zahmet çeker dâ'im tabîb
Şükr kim olmuş aña zahmet, maña râhat nasîb

Bir zebândur şerh-i gam takrîrine her berg-i gül
Eylemez bîhûde gül gördükde efgân andelîb

Bilse zevküm vasldan firkatde efzûn olduğın
Vasldan men'üm revâ görmezdi reşkinden rakîb

Ta'n-ı gafletdür perîtal'atlara ızhâr-ı hâl
Sanma kim ahbâb hâlinden olur gâfil habîb

Âh bilmen n'eyleyem kurtulmag olmaz kayddan
Men harîf-i sâdedil ḫûblar cemâli dilfirîb

Şem' kurbiyle tefâḫur kılma ey pervâne kim
Ḫırmen-i ömrüñ köyer berk-i fenâdan ankarîb

Nola ağlarsa Fuzûlî ravza-yı kûyuñ anub
Lâcerem giryân olur kılgac vatan yâdun garîb

Gazel 33

Feleğin dönüşü yüzünden zamanım değişti. Şarap meclisimden ayağını çekince kan içer oldum.

Ahlarımın alevi ile yaktım âvâre gönlünü. Bir ateş oldum. Çevremde dönen hiç kebap olmaz mı?

Lâl dudakların ile bâde bağışlamış felek! Bak şunun yoldan çıkmış hâline! Bundan böyle o edepsizden uzak durmak vâcip oldu.

Zülüflerinin kıvrımı sana kavuşmaya yol vermez oldu. Âh şu yampiri giden devrân tedbir ipinin düğümünü çözdü.

Ayrılık günü nasıl yandığımı o Ay yüzlüm öğrenmedi. Güneş mumun sabaha kadar yandığını ne bilsin?

Gözlerim, bakış okunun hayâliyle her tarafa gözyaşı saçıyor. Yağmur damlasını saf inciye dönüştüren istiridyedir.

Ahlarımdan çıkan duman bulutu sevgilimin yüzüne perde oldu. O ay yüzlüm cemâlinden o örtüyü kaldırmaz.

Rakîbim senin sokağının başında beni üzmeyi bırakmadı. Fuzûlî! Hani Cennetin içinde azâp yok diyorlardı?

Gazel 34

Doktor sürekli olarak aşk derdimi iyileştirmek için zahmet çekiyor. O zahmet çekti ama, şükürler olsun, rahatlık da bana nasîp oldu.

Her gül yaprağı gamı açıklayan bir dildir. Bülbül gülü görünce, öyle boş yere feryat etmez.

Ayrılık derdi çekerken aldığım zevkin vuslat zevkinden fazla olduğunu bilseydi, kıskanç rakîbim vuslat için bana engel olmaya kalkmazdı.

Peri yüzlülere hâlini belli etmek gafletin tâ kendisidir. Sevgilinin dostların hâlinden gâfil kaldığını sanma.

Ne yapacağımı bilmiyorum; zincirden kurtulmak mümkün değil. Ben safderûn biriyim; güzellerin cemâli ise gönül aldatıyor.

Hey pervâne! Muma yakınım diye övünüp durma. Yakında yokluk yıldırımıyla ömrünün harmanı yanar.

Fuzûlî senin evinin bahçesini anıp ağlasa, ne çıkar bundan? Kuşkusuz bir garip vatanını andıkça ağlar.

Gazel 35
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Pâybend oldum ser-i zülf-i perîşânuñ görüb
Nutkdan düşdüm leb-i la'l-i dürefşânuñ görüb

Oda yakdum şem'veş cânum bakub ruḫsâruña
Çerḫe çekdüm dûd-i dil serv-i ḫırâmânuñ görüb

Gezdürür her yan gözüm eşk üzre bağrum pâresin
Ḫil'at-ı gülgûn ile raḫş üzre cevlânuñ görüb

Bir zemân geçmez ki dil tîğuñdan olmaz çâk çâk
Açılur her dem dutulmuş göñlüm ihsânuñ görüb

Göñlümü tenhâlıg eylerdi perîşân sînede
Olmasaydı cem' her yanında peykânuñ görüb

Bend ü zindân-ı ġam u mihnetden olmuşdum ḫalâs
Âh kim düşdüm yine zülf ü zeneḫdânuñ görüb

Ey Fuzûlî munca kim dutduñ nihân hâl-i dilüñ
Âkıbet fehm itdi il çâk-i girîbânuñ görüb

Gazel 36
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Gayre eyler bîsebeb miñ iltifât ol nûşleb
İltifat itmez maña mutlak; nedür bilmem sebeb

Cevr olur âdet gazab vakti; ne âdetdür bu kim
Cevrin az eyler maña ol mâh çün eyler gazeb

Nola gamzeñ fikri düşdüyse dil-i sûzânuma
Zâlimüñ ger olsa âteş menzili, olmaz aceb

Dembedem ger dürr-i eşküm düşse gözden, vechi var
Yaş uşağlardur yetîm, anlarda yoḫ resm-i edeb

Cevri göñlümdür çeken; gözdür gören ruḫsârunı
Allâh Allâh, kâm alan kimdür, çeken kimdür ta'ab?

Yâr bîdâd eylemez uşşâk feryâd itmedin
Her nice rûzî mukadder olsa vâcibdür taleb

Mutrib ağlatma sürûduñla Fuzûlî ḫasteni
Seyl-i eşkinden saḫın, kopmaya bünyâd-ı tareb

Gazel 35

Dağınık zülüflerinin ucunu gördüm; ayağım bağlandı. İnci saçan lâl dudaklarını gördüm; konuşamaz oldum.

Yüzüne baktım, canımı mum gibi ateşte yaktım. Salınan selvi boyunu gördüm; gönlümden çıkan dumanları gökyüzüne yükselttim.

Gül renkli kaftanını, at üzerinde dolaşmanı gördüğüm için gözüm bağrımın parçasını gözyaşı üzerinde her tarafa götürüyor.

Gönlümün senin bakış kılıcınla paramparça olmadığı bir an bile geçmez. Sana tutulan gönlüm her ân ihsânını görünce açılır.

Gönlüm senin her tarafındaki ok temrenlerini görüp toparlanmasaydı, yalnızlık göğsümde gönlümü perîşân ederdi.

Gam ile sıkıntının zincirinden, zindanından kurtulmuştum. Âh âh! Yine zülüflerini, çene çukurunu gördüm, o çukura düştüm.

Fuzûlî! Gönlünün hâlini bunca zaman sakladın. Sonunda yabancılar yakanın yırtığını görüp durumunu anladı.

Gazel 36

O bal dudaklı başkalarına, sebep yokken bin iltifatta bulunur. Bana hiç iltifat etmez. Sebep nedir? Bilmiyorum.

Öfkelenince birinin cevretmesi âdettir. Oysa sevgilimin nasıl âdeti var? O Ay yüzlü öfkelendiği zaman bana az cevir çektirir.

Gamzelerinin fikri yanan gönlüme düştüyse, ne çıkar bundan? Zâlimin oturduğu yer ateş olsa, şaşılmaz buna.

Gözlerimin incisi her an gözümden dökülse, sebebi var. Gözyaşlarım genç, yetim çocuklardır; edep nedir, bilmezler.

Cevri çeken gönlüm, yüzünü gören ise gözümdür. Allâh Allâh! Murat alan kim, acı çeken kim?

Âşıklar feryat etmeden, sevgili zûlmetmez. Kısmette ne takdir edilmişse, onu istemek gerekir.

Çalgıcı! Ezgilerinle hasta Fuzûlî'yi ağlatma. Gözyaşı seliyle neşenin temeli yıkılmasın sakın!

Gazel 37
Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Çünkim gözüme gelmedi hergîz ḫayâl-i ḫâb
Sâkî getür piyâle vü doldur şerâb-ı nâb

Fursatdurur bu gice gelün içelüm meyi
Şem' ile mutrib ü men ü sâkî-yi müşgnâb

Ma'mûr dut neşât ile cân meskenüñ müdâm
Nice nice bu dehr ider ḫâneler ḫerâb

Zerrâk zâhidüñ içelüm kanını sabûh
Mahrûm sûfînüñ kılalum bağrını kebâb

Hergiz zemâne kimseyi ḫoşnûd kılmadı
Her fikr nâmuvâfık u her fî'l nâsevâb

Zâyi' geçürme fursatunı; ağla her nefes
Bu ömr-i nâzenîn çü bilürsen, kılur şitâb

Gel ey harîf şimdi nasîhat kabul kıl
Cevr eyleme Fuzûlî'ye; hâcet değül 'itâb

Gazel 38
Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Vasluñ maña hayât virür, firkatüñ memât
Sübhâne ḫâlikî ḫalaka'l-mevte ve'l-hayât

Hicrânuña tehammül iden vasluñı bulur
Tûbâ li men müsâ'adeti's-sabru ve's-sebât

Mihrüñdür iktinâ'-i makâsıd vesîlesi
Mâ ṣâ'e men erâde bihi'l-fevze ve'n-necât

Tökmüş riyâz-ı tab'uma bârân-ı şevküñi
Men enzele'l-miyâhe ve ahyâ bihi'n-nebât

Hâk âferînişe sebeb itdi vücûduñı
Evcebte bi'z-zuhûri zuhûri'l-mükevvenât

Îzed serîr-i hüsne seni kıldı pâdişâh
A'lâ kemâle zâtike fî ahseni's-sıfât

Kılduñ edâ-yi na't Fuzûlî, temâm kıl
Kellemte bi's-selâmi ve temmemte bi's-salât

Gazel 37

Uykunun hayâli bile gözüme gelmedi. Sâkî getir kadehi, doldur saf şarabı.

Mum, çalgıcı, saf misk kokan sâkî var, bir de ben vârım. Tam zamanı; gelin, bu gece mey içelim.

Sevinçle can meskenini sürekli mâmur tut. Çünkü bu dünya ne evleri harâbeye döndürür.

Sabah vakti hilekâr zâhidin kanını içelim. Mahrûm sûfînin bağrını kebap edelim.

Zamâne kimseyi mutlu etmedi. Her fikri uygunsuz, her eylemi yanlış buldu.

Bu fırsatı kaçırma; her nefesinde ağla. Çünkü bu nâzik ömrün acele ettiğini biliyorsun.

Arkadaş; gel öğüdümü dinle. Fuzûlî'yi üzme. Çıkışmaya gerek yok.

Gazel 38

Sana kavuşmak bana hayat verir; ayrılığın beni öldürür. Allâh'ım, sen yaratıcısın; hayâtı da ölümü de sen yarattın.

Senden ayrı kalmaya dayanan, sonunda sana kavuşur. Sabır, sebât edebilen kişiye ne mutlu!

Senin sevgin bütün maksâtların hâsıl olmasına bir vesiledir. Dilediğine başarıyı, kurtuluşu nasîp edersin.

Şairlik bahçeme şevk yağmurunu yağdırdın. Yağmur yağdırır, o suyla bitkileri yeşertirsin.

Hâk senin varlığını yaratılışın sebebi yaptı. Sen zuhur ettiğin için varlıkların zuhurunu gerekli kıldı.

Tanrı seni güzellik tahtının pâdişâhı yaptı. Olgun zâtına en güzel sıfatları ekledi.

Fuzûlî! Naâtını edâ ettin; bitir artık. Esenlik içinde konuştun, salât ile tamamladın.

Gazel 39
Mefâilün Feilâtün Mefâilün Fa'lün

Yürü yiter maña ey sîm-i eşk bîdâd it
Ger akçeñ ile alınmış kul isem, âzâd it

İtürme itleri âvâzınuñ göñül zevkin
Yiter kara giceler herze herze feryâd it

Ḫarâb olan göñül, ey büt, senüñ makâmuñdur
Tegâfül eyleme, bir kaç daş ile âbâd it

İşitmedüñ mi göñül ışk müşkil olduğını
Saña bu müşkil işi kim didi ki bünyâd it?

Ḫilâf-i âdete çoḫ olma; ey perî, mâ'il
Yiter füsûn ile teshîr-i âdemîzâd it

Sabâ esîrleri kasdın eylemiş ol gül
Bizi hem anda, eğer düşse fursatuñ, yâd it

Fuzûlî ister iseñ izdiyâd-ı rütbe-yi fazl
Diyâr-ı Rûmı gözet, terk-i ḫâk-i Bağdâd it

Gazel 40
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Aks-i ruḫsâruñ ile oldu müzeyyen mir'ât
Beden-i mürdeye feyz-i nazaruñ virdi hayât

Benzedürdüm kadd-i mevzûnuña fi'l-cümle eğer
Cân içinde elif itseydi kabûl-i harekât

Ḫat bu mazmûn iledür tarf-ı zeneḫdânuñda
Ki bu zindânuñ esîrine yoḫ ümmîd-i necât

Kâkülüñ kıldı mukarrer maña sergeşteliği
Dimesün kimse ki yoḫ gerdiş-i devrâna sebât

Gamze peykânın ider âşıka çeşmüñ sadaka
Eyle kim merdüm-i mün'im vire muhtâca zekât

Âferin cevher-i makbûlüñe kim âlemde
Mümkin olmaz bu sıfât ile ki sensen bir zât

Ey Fuzûlî verâ' u zühd ile mu'tâd olduñ
Bilmedüñ hâlüñi; bîhûde geçürdüñ evkât

Gazel 39

Ey gümüş renkli gözyaşı! Haydi bana ettiğin zûlmü kes artık. Paranla alınmış kul isem, beni azat et.

Onun itleri havlıyor diye gönül zevkini kaybetme. Yeter artık karanlık geceler; boş boş feryat et.

Put yüzlüm! Harap olan gönlüm senin makâmındır. Bilmezlenme; sen de birkaç taş ile mâmurlaşmasına yardımcı ol.

Gönlüm! Aşkın zor bir iş olduğunu işitmedin mi? Kim dedi sana böyle zor bir işe giriş diye?

Ey peri! Âdete aykırı davranmaya meyletme. Yeter artık, afsûnlarınla insanları büyüle.

O gül, sabâ rüzgârına esir olanlara kasdetmiş. Bir fırsatını bulursan, bizi de orada yâd et.

Fuzûlî! Fazîletteki rütbenin yükselmesini istersen, Bağdat diyârını terk et, Anadolu diyârını gözet.

Gazel 40

Yüzünün yansımasıyla ayna süslendi. Bakışlarındaki feyiz ölmüş bedene hayat verdi.

Uzun sözün kısası; cân içinde bulunan elif hareket edebilseydi, ben de o elifi düzgün boyuna benzetirdim.*

Çenende ayva tüylerinle yazılmış şu yazı var: Bu zindanda esir olanın kurtuluş umûdu yoktur. Çene çukuruna düşen âşık bir daha oradan kurtulamaz.

Kâküllerin yüzünden başdönmelerim kesinleşti. Artık kimse "Devrânın dönüşünde sebât yok" demesin.

Gözlerin âşığa bakış oklarını sadaka olarak verir. Zengin insan muhtâca nasıl sadaka verirse, gözlerin de öyle verir.

İçindeki o makbûl cevhere aferin! Çünkü bu özellikleri olan bir zât âlemde mümkün değil, bulunamaz.

Fuzûlî! Dînî bütünlüğe, zâhitliğe alıştın. Oysa hâlini bilmedin; zamanını boş yere geçirdin.

---

* Cân kelimesi cim, elif ve nûn harfleriyle yazılır. Cim harfi elife bitişiktir. Ancak elif harfi nûn harfine bitişmez. Cim harfine bağlı olduğu için serbest değildir.

Gazel 41
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Ey esîr-i dâm-ı gam! Bir gûşe-yi meyḫâne dut
Dutma zühhâduñ muḫâlif pendini; peymâne dut

Dişledümse la'lüñ, ey kanum töken; kahr eyleme
Dut ki kan itdüm; adâlet eyle; kanı kana dut

Çizginürken başıña şem'-i ruḫuñdan cânumı
Men' kılma anı hem ol şem'e bir pervâne dut

Ger saña efgânumı bîhûde dirse müdde'î
Ol söze dutma kulağ; men çekdüğüm efgâne dut

Kılmazam zencîr-i zülfî terkin; ey nâsih meni
Ḫâh bir âkil ḫayâl it ḫâh bir dîvâne dut

Ey olub sultân diyen "Dünyâda menden gayrı yoḫ"
Sen seni bir cuğd bil; dünyânı bir vîrâne dut

Ey Fuzûlî dehr Zâl'inüñ firîbinden saḫın
Olma gâfil; er kimi depren; işüñ merdâne dut

Gazel 42
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Bahr-i ışka düşdüñ ey dil, lezzet-i cânı unut
Bâliğ olduñ, gel rahimden içdüğüñ kanı unut

Virdi rıhletden ḫaber mûy-i sefîd ü rûy-i zerd
Çihre-yi ḫandânı vü zülf-i perîşânı unut

Çek nedâmetden göğe dûd-i dili, tök kanlu yaş
Serv-i nâzı terk kıl, gülberg-i ḫandânı unut

Gör ganîmet fakr mülkinde gedâlıg şîvesin
Î'tibâr-ı mansıb u dergâh-ı sultânı unut

Çekme âlem kaydını ey serbülend-i fakr olan
Saltanat taḫtına irdüñ; bend ü zindânı unut

Ma'siyet dersüñ yiter, tekrâr kıl, dönder varak
Özge harfüñ meşkin it; evvelki ünvânı unut

Levh-i ḫâtır sûret-i cânâna kıl âyinedâr
Anı yâd it; her ne kim yâduñda var, anı unut

Ey Fuzûlî! Çek melâmet rehgüzârından kadem
Lâhza lâhza çekdüğüñ bîhûde efgânı unut

Gazel 41

Gam tuzağının esiri! Bir meyhâne köşesine çekil. Zâhitlerin aykırı öğütlerini dinleme; kadehi al eline.

Kanımı döken sevgili! Lâl dudağını ısırdımsa, bana kahırlanma. Say ki kan döktüm. Adaletli ol; sen de kana karşı kan iste.

Yanağının mumu çevresinde dönenirken cânıma engel olma. Cânımı da o mumun bir pervânesi say.

İddiâcı sana feryatlarımın boşuna olduğunu söylerse, kulak verme onun sözlerine; feryatlarımı dinle.

Ben onun zülüflerinin zincirini bırakmam. Öğütçü! Beni ister akıllı biri hayâl et, istersen bir divâne say.

Hey sultân olup da "Dünyada benden başka sultân yok" diyen! Sen kendini bir baykuş, dünyanı da bir harâbe say.

Fuzûlî! Dünya Zal'ının aldatmasından sakın! Gaflete düşerim deme. Erkek gibi davran; erkek gibi yap işini.

Gazel 42

Gönlüm! Aşk denizine düştün; cânın tadını unut. Erginleştin; gel, ana rahminden içtiğin kanı unut.

Ak saçların, sararmış yüzün göçten haber verdi. Gülen yüzü, dağınık saçları unut.

Pişmanlıktan ileri gelen gönül dumanını göklere yükselt; kanlı gözyaşları dök. Nazlı, selvi boylu güzeli bırak; gülen gül yaprağını unut.

Fakr ülkesinde yoksulluk tarzının ganîmet olduğunu gör. Makâm îtibârını, sultânın huzûrunu unut.

Ey yoksullukla başını yücelten! Âlemin bağlılıklarına katlanma. Saltanât tahtına ulaştın; zinciri, zindanı unut.

"Günâha girme; yeter artık" dersin; tekrâr et, sonra çevir sayfayı. Başka sözleri çalış; önceki konu başlığını unut.

Gönül levhanı cânânın yüzüne ayna tutmakla görevlendir. Onu an; aklında başka kim varsa, hepsini unut.

Fuzûlî! Kınanma yolundan ayağını çek. Boş yere sürekli ettiğin feryatları unut.

Gazel 43
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Tılısm-ı genc içün miñ ism-i a'zam yâd dutduñ dut
Tılısmı sındırub genci bulub ismi unutduñ dut

Töküp mey câm-i mey dutmak temennâsın çıḫar başdan
Yüküş kanlar töküp âlemde çoḫ ḫûnâbe yutduñ dut

Şerâb-ı nâb zevkinden ne hâsıl? Çün değül bâkî
Nihâl-i ömre miñ kez su virüb âḫir kurutduñ dut

Çü nî Cemşîd bulmuşdur bekâ keyfiyyetin nî Cem
Bu bezm içre Cem ü Cemşîd elinden câm dutduñ dut

Fuzûlî kıl kıyâs-ı hâlüñ ehl-i dehr hâlinden
Kumâr u mekr ü tezvîri hiyel ehlinden utduñ dut

Gazel 44
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Mürde cismüm iltifâtuñdan bulur her dem hayât
Ölürem ger kılmasan her dem maña bir iltifât

Yazabilmez leblerüñ vasfın temâm-ı ömrde
Âb-ı hayvân virse kilk-i Ḫızır'a zulmetden devât

Men fakîrem, sen gânî, vergil zekât-ı hüsn kim
Şer' içinde hem mañadur hem saña vâcib zekât

Görmeyince hüsnüñü îmâna gelmez âşıkuñ
Yüz peyember cem' olub gösterseler miñ mu'cizât

Mazhar-ı âsâr-ı kudretdür vücûd-i kâmilüñ
Feyz-i fıtratdan garaz sensen, tufeylüñ kâ'inât

Cevher-i zâtuñdadur mecmû'-i evsâf-ı kemâl
Bu sıfât ile ki sensen, handa var bir pâk zât?

Işka tâ düşdüñ Fuzûlî, çekmedüñ dünyâ gamın
Bil ki kayd-ı ışk imiş dâm-ı te'allukdan necât

Gazel 43

Say ki hazîne tılsımı için bin ism-i âzam öğrendin. Say ki tılsımı bozdun, hazîneyi buldun, ismi unuttun.

Mey dökmek, mey kadehi tutmak arzusunu çıkar aklından. Say ki âlemde çok kan döktün; bir o kadar kanlı su içtin.

Saf şarap zevkinden eline ne geçecek? Çünkü kalıcı değil. Ömür fidanına bin kez su verdin, sonra kuruttun say.

Kalıcılığı ne Cemşid ne Cem elde edebildi. Say ki mecliste Cem ile Cemşid'in elinden kadeh aldın.

Fuzûlî! Dünyadaki insanların hâline bak, kendi hâlinle karşılaştır. Say ki kumarda, hile hurdada hilekârlara baskın çıktın.

Gazel 44

Ölü bedenim her an senin iltifatınla dirilir. Her an bana ilgi göstermezsen, ölürüm.

Hayat suyu Hızır'ın kalemine karanlıktan çıkarıp divit verirse, ömrü boyunca dudaklarının özelliklerini yazamaz.

Ben fakîrim, sen zenginsin. Güzelliğinin zekâtını ver. Çünkü şerîatta hem senin hem benim için zekât vâciptir.

Yüz peygamber bir araya gelip bin mucize gösterse, âşığın, senin yüzünü görmediği sürece îmâna gelmez.

Mükemmel vücûdun, ilahî kudret eserlerinin mazhârıdır. Fıtrattaki feyizden amaç sensin; kâinat ise senin asalağındır.

Olgunluk vasıflarının tümü zâtının cevherindedir. Bu özelliklerin ışığında, nerede temiz bir zât varsa, o sensin.

Fuzûlî! Âşık olduğundan beri dünya gamını çekmedin. Bil ki aşk bağı, dünya bağlarının tuzağından kurtuluş demekmiş.

Gazel 45
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Sabâ! Ağyârdan pinhân gamum dildâra ızhâr it
Ḫabersüz yârümi hâl-i ḫerâbumdan ḫaberdâr it

Getür yâdum anuñ yanında ger görseñ ki kahr eyler
Ḫamûş olma, yine düşnâm takrîbiyle tekrâr it

Göñül gam dünlerin tenhâ geçürme; iste bir hemdem
Ecel ḫâbından efgânlar çeküb Mecnûn'u bîdâr it

Çü yoḫ, ışk âteşi bir şu'le çekse, tâkatüñ ey ney
Baş ağrıtma, dem-i ışk urma ancak nâle vü zâr it

Meni reşk oduna pervâne tek, ey şem', yandurma
Yiter ḫurşîd-i ruḫsâruñ çerâğ-ı bezm-i ağyâr it

Giriftâr-ı gam-ı ışk olalı âzâde-yi dehrem
Gam-ı ışka meni bundan beter, yârab, giriftâr it

Fuzûlî baḫmak olur ol güneş yâdıyla ḫurşîde
Ne vech ilen kim olsa gün geçer; fikr-i şeb-i târ it

Gazel 46
Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Ḫat-ı ruḫsâruñ ider lûtfda reyhân ile bahs
Hüsn-i sûretde cemâlüñ gül-i ḫandân ile bahs

Cenneti kûyuna zühd ehli münâsib diseler
Ne münâsib ki kılam bir nice nâdân ile bahs

Yüzüñe durmasun âyîne urub lâf-ı safâ
Ne revâ meh kıla ḫurşîd-i dıraḫşân ile bahs

Gerçi şimşâdda çoḫ lâf-ı letâfet vardur
Haddi yoḫdur ki ura serv-i ḫırâmân ile bahs

Kılsa cân la'li ile feyz yetürmek bahsin
Cânib-i la'lini dut ey göñül, it cân ile bahs

Düşer od şem' diline bu sebebden ki kılur
Dil uzadub giceler ol meh-i tâbân ile bahs

Sıfât-ı hüsnüñ ider ḫaste Fuzûlî; ne aceb
Hüsn-i güftârda ger eylese Hassân ile bahs

Gazel 45

Sabâ rüzgârı! Başkalarından gizli tuttuğum gamımı sevgiliye göster. Habersiz yârimi harap hâlimden haberdar et.

Bana kahrettiğini görürsen, onun yanında beni an. Susma, ona küfür gibi gelse de tekrârla.

Gönlüm! Gam gecelerini yalnız geçirme. Bir arkadaş ara. Ecel uykusu dolayısıyla feryat et; Mecnûn'u uyandır.

Ey ney! Aşk ateşi bir yalazlanacak olsa, buna dayanacak gücün yok. Baş ağrıtma; aşktan dem vurma; sadece inle.

Ey mum! Kıskançlık ateşiyle beni pervâne gibi yandırma. Yüzünün güneşini yabancıların meclisine çerağ yap; bu yeter.

Aşk gamına tutulduğumdan beri dünya bağlarından kurtuldum. Allâh'ım; beni aşk gamına bundan beter tutulmuş biri yap.

Fuzûlî! O güneş yüzlümü anarak Güneşe bakabilirim. Ne şekilde olursa olsun, Güneş batar, gün geçer. Sen karanlık geceyi düşünmeye bak.

Gazel 46

Yüzündeki ayva tüyleri lûtufta reyhan ile yarışır. Cemâlin yüz güzelliğinde gülen gülle yarışır.

"Zâhitler onun evinin bulunduğu cennete münasiptir" derlerse, hiç münasip olur mu? Bir sürü câhil ile bunu tartışacak değilim.

Ayna, safâ lâfları edip yüzüne karşı durmasın. Bir Ay'ın parlak Güneşle tartışması uygun olur mu?

Şimşirin çot lâtif sözleri olsa da salınan selvi ile tartışmak haddi değildir.

Cân onun lâl dudağı ile üstünlük tartışmasına girerse, gönlüm; sen lâl dudak tarafını tut; cân ile tartışmaya giriş.

Mum, dilini uzatıp geceler boyunca o parlak Ay ile didiştiği için diline ateş düşer.

Fuzûlî! Güzellikleri anlatman rakîbini yorar. Güzel sözde Hassan ile yarışsa, buna şaşılmaz.

Gazel 47
Feûlün Feûlün Feûlün Feûlün

Cihân içre her fitne kim olsa hâdis
Aña serv-i kaddüñdür elbette bâ'is

Medârisde tahkîk-i mûy-i miyânuñ
Dekâyıkdan ortaya salmış mebâhis

Muvahhidlere kılma inkâr zâhid
Mey-i vahdeti sanma ümmü'l-ḫabâ'is

İki dîdesüz âleme Yûsuf u sen
Size yoḫ cihân içre imkân-ı sâlis

Maña cem' olur handa kim var bir gam
Menem mülk-i ışk içre Mecnûn'a vâris

Töküb eşk kûyuñda vasluñ diler dil
Saçar nef' içün dâne toprağa hâris

'İzâr u lebüñ vasfın eyler Fuzûlî
Aña hem müfessir direm hem muhaddis

Gazel 48
Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Ey gubâr-ı kademüñ arş-i berîn başına tâc
Şeref-i zâtıña ednâ-yı merâtib Mi'râc

Müntehî şer'üñe edyân-ı temâmi-yi rüsül
Bahrsen; sâ'ir-i erbâb-ı risâlet emvâc

Ḫâzin-i genc-i şef â'at seni kılmış İzed
Hîç kim yoḫ ki saña olmaya âḫir muhtâc

Sünnetüñ mağfiret esbâbına minhâc-ı husûl
Tâ'atüñ ma'siyet emrâzına tedbîr-i ilâc

Ḫalka taklîd-i sülûḳuñ sebeb-i hüsn-i ma'âş
Mülke tağyîr-i tarîküñ eser-i sû'-i mizâc

Kâ'im olmazdı nizâm u nesak-ı asl-ı vücûd
Virmeseydüñ eser-i 'adl ile dünyâya revâc

Şükr li'llâh ki Fuzûlî'ni idüb dâḫil-i feyz
Rağbetüñ dâ'ire-yi ḫavfdan itmiş iḫrâc

Gazel 47

Dünyada hangi fitne çıkacak olsa, buna senin selvi boyun sebep olur.

Medreselerde ince belinin araştırılması, ince nüktelerin ele alınma konularını gündeme getirmiş.

Hey sofu! Muvahhidleri inkâr etmeye kalkışma. Vahdet şarabını da kötülüklerin anası sayma.

Yûsuf ile sen bu âlemin iki gözüsünüz. Şu dünyada sizin yanınızda bir üçüncü kişi yoktur.

Nerede bir gam varsa, gelir, bende toplanır. Aşk ülkesinde Mecnûn'un vârisi olan kişi benim.

Gönlüm senin sokağında gözyaşı dökerek sana kavuşmayı diler. Ekinci de fayda sağlamak için toprağa tohum saçar.

Fuzûlî senin yanaklarının, dudaklarının özelliklerini anlatır. Bu yüzden ben ona hem müfessir hem muhaddis derim.

Gazel 48

Ayağını bastığın toprak yüksek arş tabakasının başına taç olur. Miraç, zâtının şerefi karşısında mertebelerin en düşüğü sayılır.

Bütün resûllerin getirdiği dînlerin son durağı senin şerîatındır. Sen denizsin, diğer peygamberler ise dalgadır.

Allâh seni şefâat hazînesinin hazînedarı yapmış. Sonunda sana muhtaç olmayan kimse yoktur.

Senin sünnetin bağışlanma sebeplerine götüren bir yoldur. Sana itâat etmek günâha girme hastalıklarına karşı tedâvî yöntemidir.

Senin gittiğin yolu taklit etmek, halk için güzel yaşantı sebebidir. Sana giden yolu değiştirmek beden mülkünün mizâcına kötü etkide bulunur.

Adalet yolunda dünyaya canlılık kazandırmasaydın, varlık âleminin aslında düzen hâkim olmazdı.

Allâh'a şükürler olsun! Fuzûlî'yi feyiz alanına almışsın. Sana duyduğu ilgi onu korku dairesinden çıkarmış.

Gazel 49
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Münharifdür sâkîyâ endûh-i dünyâdan mizâc
Bâde dut kim illet-i endûha gafletdür ilâc

Çekme taḫt ü tâc kaydın; bîserüpâlığ gözet
Kim ayağa benddür taḫt u belâdur başa tâc

Fakr mülkün dut ger istiğnâda istersen kemâl
Saltanatdan geç kim ol vâdîde çoḫdur ihtiyâc

Terk ü tecrîd iḫtiyâr it kim diyâr-ı ışkda
Fakr bâzârına erbâb-ı fenâdandur revâc

Bir perî zülfün dutup hâlinden alsan kâm-ı dil
Dut ki Çin mülkünü dutduñ, Hind'den alduñ ḫarâc

Nakş-i zâ'ildür; umûr-i dehre kılma i'tibâr
Olsa hâsıl fakrdan hüzn ü gınâdan ibtihâc

Ey Fuzûlî men melâmet mülkinüñ sultânıyam
Berk-i âhum tâc-ı zer, sîm-i sirişküm taḫt-ı 'âc

Gazel 50
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Cân çıḫar tenden, göñül; zikr-i leb-i yâr eylegec
Ten bulur cân yeñleden; ol lâfzı tekrâr eylegec

Kılma ey efgân; gözün bîdâr mest-i ḫâb iken
Olmaya bir fitne peydâ; ola bîdâr eylegec

Sohbetümden âr idüb, ey gül, meni terk itme kim
Gül olur efsürde; terk-i sohbet-i ḫâr eylegec

Varumı fikr-i dehânuñla yoḫ itdüm kim kazâ
Beyle emr itmiş maña yoḫdan meni var eylegec

Arz-ı ruḫsâr it bugün ey meh güm olsun gökde gün
Eyle kim encüm olur güm arz-ı ruḫsâr eylegec

Her zebân bir tîğdür gûyâ Züleyḫâ katline
Yûsuf'ı almağda ehl-i ışk bâzâr eylegec

Nâle vü zâruñ, Fuzûlî, ḫoş gelür ol gülruḫa
Açılur gül göñlü; bülbül nâle vü zâr eylegec

Gazel 49

Sâkî! Dünyanın kederleri yüzünden mizâcım bozuldu. Şarap ver çünkü gaflette kalmak üzüntü illetinin ilâcıdır.

Taht, taç kaygısını çekme; yoksul biri olmaya çalış. Çünkü taht ayak bağıdır. Taç ise başa belâ olur.

İstiğna hâlinde kemâle ulaşmak istiyorsan, fakîrlik ülkesine git. Saltanâtı bırak bir tarafa. Çünkü saltanât denilen vâdide çok şeye ihtiyaç duyulur.

Her şeyi terkedip dünyadan soyutlanma yolunu tercih et. Çünkü aşk diyârındaki yoksulluk pazarı her şeyiyle fânî olabilenler sayesinde canlanır.

Peri gibi güzel bir dilberin zülüflerini tutup benini öperek gönlünün murâdını alırsan, Çin ülkesini zaptetmiş, Hindistan'ı haraca bağlamış gibi olursun.

Yoksulluğunla hüzünleniyor, zenginliğinle seviniyorsan, böyle şeylere önem verme; çünkü dünya işidir. Bunlar kaybolan bir resme, görüntüye benzer.

Fuzûlî! Ben melâmet ülkesinin sultânıyım. Âhlarımdan çıkan şimşek altın tâcım, gümüş renkli gözyaşlarım ise fildişi tahtımdır.

Gazel 50

Gönül, yârimin dudağını anınca, canım bedenimden çıkar. O sözü tekrârlayınca bedenim yeniden cana kavuşur.

Ey feryat eden! Uyku sarhoşuyken gözlerini açma. Gözünü açtığında bir fitne çıkmasın sakın!

Gülüm benim! Sohbetimden arlanıp beni terk etmeye kalkma. Gül bir dikenle sohbet etmeyi bırakırsa, solar.

Ağzını düşünmekten kendi varlığımı yok ettim. Çünkü kader beni yoktan var edince, bana böyle olmamı emretmiş.

Ay yüzlüm! Bugün yüzünü göster de, güneş gökyüzünde kaybolsun. Nitekim güneş de gökyüzünde yüzünü gösterince yıldızlar kaybolur.

Âşıklar Yûsuf'u almak için pazarlık yapmaya başlayınca her dil âdetâ Züleyha'yı öldürmek için bir kılıç kesilir.

Fuzûlî! İniltilerin o gül yanaklının hoşuna gider.
Bülbül inlemeye başlayınca gülün gönlü ferahlar.

Gazel 51
Fâilâtün Mefâilün Fa'lün

Ey gönül; yârı iste; cândan geç
Ser-i kûyun gözet; cihândan geç

Yâ tama' kes hayât zevkinden
Yâ leb-i la'l-i dilsitândan geç

Mülk-i tecrîddür ferâgat evi
Terk-i mâl eyle; ḫânümândan geç

Lâmekân seyrinüñ azîmetin it
Bu ḫerâb olacak mekândan geç

İ'tibâr itme mülk-i dünyâya
İ'tibâr-ı ulüvv-i şândan geç

Ehl-i dünyânuñ olmaz âḫireti
Ger bunu ister iseñ, andan geç

Meskenüñ bezmgâh-ı vahdetdür
Ey Fuzûlî! Bu ḫâkdândan geç

Gazel 52
Mef'ûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün

Gönlüm açılur zülf-i perîşânuñı görgec
Nutkum dutulur gonce-yi ḫandânuñı görgec

Baḫdukca saña kan saçılur dîdelerümden
Bağrum delinür nâvek-i müjgânuñı görgec

Ra'nâlığ ile kâmet-i şimşâdı kılan yâd
Olmaz mı ḫacil serv-i ḫırâmânuñı görgec

Çoḫ ışka heves ideni gördüm ki hevâsın
Terk itdi senüñ âşık-ı nâlânuñı görgec

Kâfir ki değül mu'terif-i nâr-ı cehennem
İmâna gelür âteş-i hicrânuñı görgec

Nâzüklik ile gonce-yi ḫandânı iden zikr
İtmez mi hayâ la'l-i dürefşânuñı görgec

Sen hâl-i dilüñ söylemeseñ nola Fuzûlî
İl fehm kılur çâk-i girîbânuñı görgec

Gazel 51

Gönlüm! Yâri iste, cândan vazgeç. Onun sokağının başını gözle; dünyadan vazgeç.

Ya yaşama zevkinden umûdunu kes ya da gönül alan sevgilinin lâl dudağından vazgeç.

Ferâgat evi sayılan gönül bir soyutlanma ülkesidir. Malını terk et; ailenden, soy sopundan vazgeç.

Mekânsızlık âlemini seyretmek amacıyla yola çık. Bu harap olacak dünya denilen mekândan vazgeç.

Dünya mülküne önem verme. Şân yüceliğini önemsemekten vazgeç.

Dünya düşkünlerinin âhireti olmaz. Bunu istiyorsan, ondan vazgeç.

Senin oturacağın yer vahdet meclisidir. Fuzûlî! Bu toprak dünyadan vazgeç.

Gazel 52

Dağılmış zülüflerini görünce gönlüm açılır. Gülen gonca dudaklarını görünce nutkum tutulur, konuşamaz olurum.

Sana baktıkça gözlerimden kanlı gözyaşları saçılır. Kirpik oklarını görünce bağrım delinir.

Şimşirin boyunu güzellikle anan kişi, senin salınan selvi boyunu görünce utanmaz mı?

Aşka heves eden çok kişi gördüm. Senin inleyen âşığını görünce aşk hevesini terketti.

Cehennem ateşinin varlığını itiraf etmeyen kâfir, senin ayrılık derdinin ateşini görünce îmâna gelir.

Gülen gül goncasını nâzikliğiyle anan kişi inciler saçan lâl dudağını görünce hayâ etmez mi?

Fuzûlî! Gönlünün hâlini söylemesen, ne çıkar bundan? Yabancılar yakandaki yırtığı görünce zaten hâlini anlar.

Gazel 53
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Olur kaddüm dütâ ışkuñ yolunda bir belâ görgec
Tarîk ehline âdetdür tevâzu' âşinâ görgec

Nihân ışkumı ma'lûm itse âlem dûd-i âhumdan
Aceb yoḫ kim gümân-ı genc ider ḫalk ejdehâ görgec

Füzûn oldukca ışkuñ, germ olur eşküm yüğürmekde
Egerçi su bürûdet kesbini eyler hevâ görgec

Oḫuñ her lâhza kim bağrum deler, gönlüm kılur efgân
Bi'aynih eyle kim feryâd ider itler gedâ görgec

Ṙevâc-ı nakd nakş-ı sikkedendür; nola kadr itse
Maña il cism-i üryânumda nakş-ı bûriyâ görgec

Men-i dervişe il hem cevr ider sen cevr kıldukca
Kiṃ eyler zulm men'in pâdişâhum sen revâ görgec

Fuzûlî'ni yaşur ey za'f mehveşler cefâsından
Ki mehveşler kılurlar miñ cefâ bir mübtelâ görgec

Gazel 54
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Ger değül bir mâh mihriyle menüm tek zâr subh
Başın açub nişe her gün yaḫasın yırtar subh

Gün değül, her gün bir ay mihriyle göğsün çâk idüb
Tâze tâze dağlardur kim kılur ızhâr subh

Tîğ-i ḫurşîd ile ref' olsa yeridür kim müdâm
Yandırub pervâneyi, şem'e virür âzâr subh

Subhu şâm u şâmı subh olmuş menem âlemde kim
Şâm şem'-i bezm olub ayrıldı menden yâr subh

Gör ne âşıkdur ki bir ḫurşîd vaslın bulmağa
Sarf ider her lâhza miñ miñ lü'lü'-i şehvâr subh

Işkda sâdıklık ızhâr itdi dâğın gösterüb
Gâlibâ dirlerdi kâzib; kıldı andan âr subh

Hecr şâmında gam itmişdi Fuzûlî kasd-ı cân
Olmasaydı merhametden dem urub gamḫâr subh

Gazel 53

Aşkının yolunda bir belâya uğrarsam, boyum iki büklüm olur. Tanıdık birini görünce alçakgönüllü davranmak bu yolda gidenlerin âdetidir.

Ah çekişlerimle oluşan dumandan herkes gizli aşkımı anlarsa, buna şaşmamalı. Çünkü halk bir ejderhâ gördü mü, orada hazîne bulunduğunu sanır.

Aşkın arttıkça, koşuşturmaktan gözyaşlarım ısınır. Su havayla karşılaşınca soğumaya başlasa da, benim durumum başkadır.

Bakış okların her an bağrımı deler, gönlüm feryat etmeye başlar. Bu durum, dilenci görünce köpeklerin havlamaya başlamasına benzer.

Bir paranın geçerliliği, üstündeki yazıdan anlaşılır. Çıplak vücûdumdaki hasır izlerini görünce yabancılar hâlimi takdir etse, ne çıkar bundan?

Sen cevrettikçe başkaları da ben yoksula cevreder. Pâdişâhım! Sen cevri uygun görüyorsan, kim bu zûlme engel olabilir ki?

Ey zayıflık! Fuzûlî'yi ay yüzlülerin edeceği cefâdan kaçır. Çünkü ay yüzlüler aşka tutulmuş birini görünce bin türlü cefâ ederler.

Gazel 54

Sabah bir Ay yüzlünün aşkıyla benim gibi inlemese de, her gün nasıl da başını açıp yakasını yırtar!

Sabah, her gün bir Ay'ın aşkıyla göğsünü yırtar, göğsündeki yeni dağları gösterir. Bu yüzden göğsünü yırtan Güneş değildir.

Sabah Güneş kılıcıyla ortadan kalksa yeridir. Çünkü sürekli olarak pervâneyi yandırır, mumu incitir.

Şu âlemde sabahı akşam, akşamı sabah olmuş biri varsa, benim. Çünkü yârim akşamleyin meclisin mumu oldu, sabahleyin benden ayrıldı.

Sabahın nasıl bir âşık olduğuna bak. Her an binlerce şâhlara lâyık inciyi tüketir.

Sabah göğsündeki dağları gösterip aşkta sâdık olduğunu gösterdi. Sanırım, ona yalancı diyorlardı, bu yüzden ar etmişti.

Fuzûlî! Sabah merhametten söz açıp dert ortağım olmasaydı, ayrılık akşamında gam canıma kasdetmişti.

Gazel 55
Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

Eğer murâd ise virmek safâ-yı cevher-i rûh
Felekmisâl yürüt sâgar-ı şerâb-ı sabûh

Buyurma tevbe maña ol şerâbdan nâsih
Ki görse anı dutar cezm-i terk-i tevbe Nasûh

Hücûm-i gamda maña anı itdi zevrak-ı mey
Kim itmedi anı tûfân olanda keştî-yi Nûh

Müdâm çeşmüme kan doldurur ḫâdeng-i gamuñ
Yuva başumda dutan kuşları idüb mecrûh

Dil oldu tîğ-i firâkuñla şerha şerha velî
Ne sûd çün saña olmadı hâl-i dil meşrûh

Tenümde sancılu nâveklerüñle şâdem kim
Der-i belâ bu kilîd iledür maña meftûh

Fuzûlî oldu belüñ fikriyile mûymisâl
Henüz bulmadı ol sırra ihtimâl-i vuzûh

Gazel 56
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Hansı mâhuñ, bilmezem, mihriyle olmuş zâr subh
Her gün eyler ḫalka bir dâğ-ı nihân ızhâr subh

Batdı encüm, çıḫdı gün yâ bir esîr-i ışkdur
Tökdü dürr-i eşk, çekdi âh-ı ateşbâr subh

Nola ger emvâta ihyâ virse subhuñ demleri
Zikr-i la'lüñdür kim eyler dembedem tekrâr subh

Müjde bir ḫûrşîdden virmiş meğer bâd-ı sabâ
Kim nisâr eyler aña yüz miñ dür-i şehvâr subh

Âşık-ı sâdıkdur, ızhâr-ı gam eyler her seher
Âh ile ḫalkı yuḫusundan kılur bîdâr subh

Bir musavvirdür ki zerrîn kilk ile her gün çeker
Safha-yı gerdûna nakş-ı ârız-ı dildâr subh

Ey Fuzûlî şâm-ı gam encâmına yoḫdur ümîd
Bir tesellîdür saña ol söz ki dirler var subh

Gazel 55

Maksât rûh cevherine safâ vermekse, arıtmaksa, sabah şarabı koyulmuş kadehi gökyüzü gibi dolaştır.

Öğütçü! Bana şaraba tövbe etmemi söyleme. Mesnevî'deki Nasûh bile onu görse, tövbe etmeyi bırakır.

Gamlar hücûm ettiğinde mey şişesinin bana ettiğini, Tûfan çıktığında Nûh'un gemisi etmedi.

Gamının okları başımda yuva yapan kuşları yaralayıp gözlerime sürekli kan doldurur.

Ayrılığının kılıcıyla gönlüm dilim dilim yarıldı. Ama ne fayda? Yine de gönlümün hâli sana açıklanmadı.

Bedenime saplanmış kirpik oklarınla mutluyum. Çünkü belâ kapısı bana bu anahtarla açılır.

Fuzûlî, belinin inceliğini düşünmekten kıl gibi inceldi. Ama hâlâ o sırrın açığa çıkma ihtimâli yoktur.

Gazel 56

Sabah hangi Ay'ın aşkıyla inliyor? Bilmiyorum. Çünkü her gün halka gizli bir dağ yarasını gösteriyor.

Yıldızlar battı, Güneş doğdu. Belki de sabah bir âşık esiridir. Gözyaşı incilerini döktü, ateş yağdıran âh çekti.

Sabahın nefesleri ölüleri diriltirse, ne var bunda? Sabah her an senin lâl dudaklarını anar durur.

Seher yeli bir güneşten müjde getirmiş olmalı ki sabah ona şâhlara lâyık yüz bin inci saçar.

Sabah sâdık bir âşıktır; her seher vaktinde gamını belli eder. Âh çekerek halkı uykusundan uyandırır.

Sabah bir ressamdır. Her gün altın kalemiyle gökyüzünün levhasına sevgilinin yanağını resmeder.

Fuzûlî! Gam akşamının biteceğini ummuyorum. "Sabah var" derlerse de, bu senin için söylenen bir teselli sözüdür.

Gazel 57
Mef'ûlü Fâilâtün Mef'ûlü Fâilâtün

Ol müşgbû gazâle iḫlâsum eyle vâzıh
Bellig sabâ selâmen miskiyetu'r-revâih

Olgac habîbe vâsıl sen bizden hem olma gâfil
Lâ takta-i'r-resâil, lâ tektumu's-sarâih

Yüzde sirişk kanı söyler gam-ı nihânı
Kad tezheru'l-me'ânî bi'l-ḫattı fi'l-levâih

Men mübtelâ-yı hicrân, menden ırag cânân
Ve'l-omru keyfe mâ kân misle'r-riyâhi râih

Işkun Fuzûlî-yi zâr terk itmek oldu düşvâr
Yâ ârifen bimâ sâr lâ teksiru'n-nesâih

Gazel 58
Müfteilün Fâilün Müfteilün Fâilün

Kimsede ruḫsârıña tâkat-i nezzâre yoḫ
Âşıkı öldürdü şevk, bir nazara çâre yoḫ

Bağrı bütünler maña ta'n iderler müdâm
Hâlümi şerh itmeğe bir ciğeri pâre yoḫ

Yığdı menüm başuma dehr gamın, n'eylesin
Bâdiye-yi ışkda men kimi âvâre yoḫ

Dehrde hemtâ saña var perî; yoḫ dimen
Var gözel çoḫ velî sen kimi ḫunḫâre yoḫ

Gözde gezer çizginüb katre-yi eşküm müdâm
Katre-yi eşküm kimi çerḫde seyyâre yoḫ

Çâk görüp göğsümü, kılma ilâcum tabîb
Zâyi' olur merhemüñ, mende biter yâre yoḫ

Zârlığum ışkdan var Fuzûlî velî
Ol meh-i bîmihrden rahm men-i zâre yoḫ

Gazel 57

O mis kokukulu ceylana içten bağlılığımı açıkla. Seher yeli! Ona hoş kokulu selâmımı ilet.

Sevgiliye ulaştığın zaman bizi de unutma. Esirgeme bizden mektupları; gizleme bizden belli şeyleri.

Yüzümdeki kanlı gözyaşlarım içimdeki gamı söyler. Tasarı hâlinde yazılanlardan anlamlar anlaşılmaz.

Ben ayrılık derdi müptelâsıyım; cânânım benden uzakta. Nasıl olursa olsun; ömür esen yel gibidir.

İnleyen Fuzûlî! Aşkını terk etmek güçleşti. Olup bitenleri bilen! Öğüdü çok verme.

Gazel 58

Kimsede yüzüne bakacak güç yok. Şevk, âşığı öldürdü; bir o bakışın çâresi yok.

Bağrı sağlam olanlar sürekli beni suçluyor. Hâlimi açıklayabileceğim ciğeri parçalanmış biri yok.

Felek, dünyanın gamını benim başıma yığdı. Daha ne yapsın peki? Aşk çölünde benim gibi âvâre yok.

Dünyada senin benzerin peri var; yok demiyorum. Çok güzel var ama senin gibi kan dökücüsü yok.

Gözyaşı damlam gözümde sürekli dolanır durur. Gökyüzünde benim gözyaşı damlam gibi gezegen yok.

Doktor! Göğsümü yarılmış görüp beni tedâvîye kalkışma. Merhemin boşa gider; çünkü bende iyileşecek yara yok.

Fuzûlî! Aşk yüzünden inliyorum, ama o sevgisiz ay yüzlünün ben inleyen âşığa merhamet ettiği yok.

Gazel 59
Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Nola ger kocsa miyânuñ kemer-i zer güstâḫ
Getirüb çoḫları ortaya zer eyler güstâḫ

Ḫâk-i sâgar gil-i Cemşiddür ey pîr-i mugân
Ḫaber it sâkîye kim dutmaya sâgar güstâḫ

Reşk odiyle yakılur rişte-yi cânum ki niçün
Değer ol ârıza gîsû-yi mu'anber güstâḫ

Revzenüñden koma kim gün düşe ḫalvetgehüñe
Harem-i şâha ne lâyık, gire çâker güstâḫ?

Saḫla ey eşk edeb, gitme ser-i kûyuna çoḫ
Ki düşer gözden ü yüzden, sürülür her güstâḫ

Hevesüm bâde-yi gülgûna bu ümmîd iledür
Kim olam mest, dutam dâmen-i dilber güstâḫ

Beñzedürsen özüñü itlerine her sâ'at
Ey Fuzûlî olabilmez saña beñzer güstâḫ

Gazel 60
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Reng-i rûyundan dem urmuş, sâgar-ı sahbâya baḫ
Âfitâb ilen kılur da'vî, dutulmuş aya baḫ

Şem' başından çıḫarmış dûd-i şevk-i kâkülüñ
Böyle kûteh ömr ile başındaki sevdâya baḫ

Ey selâmet ehli! Ol ruḫsâra baḫma zinhâr
İhtirâz eyle melâmetden; men-i rüsvâya baḫ

Bildi ışkundan nemedpûş olduğum âyîneveş
Rahm idüb bir kez maña baḫmaz; bu istiğnâya baḫ

Sînemi çâk eyle, gör dil ıztırâbın ışkdan
Revzen aç her dem hevâdan mevc uran deryâya baḫ

Ey diyen kim şâm-ı ikbâlüñ ne yüzden tîredür
Sâye salmış aya ol gîsû-yi anbersâya baḫ

Ey Fuzûlî her nice men' eylese nâsih seni
Baḫma anuñ kavline, bir çihre-yi zîbâya baḫ

Gazel 59

Altın kemer, belini kucaklasa, ne çıkar bundan? Çünkü altın birçok kişiyi ortaya çıkarıp küstahlaştırır.

Meyhâneci! Kadehin balçığı Cemşid'in toprağından geliyor. Sâkîye haber ver; kadehi öyle saygısızca tutmasın.

"O amber kokulu saçlar o yanaklara niçin küstahça değiyor?" diye canımın fitili kıskançlık ateşiyle yanıyor.

Yalnız kaldığın odana pencereden güneş ışığının girmesine izin verme. Hizmetkâr, şâhın haremine lâyık değildir. Küstahça içeri girebilir mi hiç?

Gözyaşım! Edepli ol; onun sokağına sık sık gitme. Çünkü her küstah gözden, yüzden düşer, sürülür.

Sarhoş olur da sevgilimin eteğini cesaretle tutarım umûduyla gül renkli şarabı içmeye heves ederim.

Fuzûlî! Kendini her an onun köpeklerine benzetiyorsun. Senin gibi küstah olamaz.

Gazel 60

Bak şu şarap kadehine! Yüzünün renginden dem vuruyor! Güneş ile iddiâlaşıyor; bak hele şu tutulmuş aya!

Mum senin kâkülünün şevkiyle başından duman çıkarmış. Kısa ömürlü olduğu halde bak şunun başındaki sevdâya!

Esenlikte bulunanlar! O yüze bakmayın sakın! Rezil olmuş bana bakın da kınanmaktan kaçının.

Aşkıyla ayna gibi keçelere büründüğümü anladı. Merhamet edip bir kere bana bakmıyor. Bakar mısın şunun istiğnasına!

Göğsümü aç da aşk yüzünden çektiğim gönül ızdırâbını gör. Dışarıdan bir pencere aç da içimde çalkalanıp duran denize bak.

Bana "İkbâl akşamın neden böyle karanlık?" sorusunu soran! Ay'a gölgesini düşürmüş o amberli saçlara bak.

Fuzûlî! Öğütçü istediği kadar sana engel olsun. Dinleme onun sözünü; güzel bir yüze bak.

Gazel 61
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Leblerüñ tek la'l ü lafzuñ tek dür-i şehvâr yoḫ
La'l ü gevher çoḫ; lebüñ tek la'l-i gevherbâr yoḫ

Senden itmen dâd, cevrüñ var, lûtfuñ yoḫ diyüb
Mest-i zevk-i şevküñem; birdir yanumda var yoḫ

Kime ızhâr eyleyem, bilmen bu pinhân derdi kim
Var yüz miñ derd-i pinhân; kudret-i ızhâr yoḫ

Devr sermest-i şerâb-ı gaflet itmiş âlemi
Munca sermestüñ temâşâsına bir huşyâr yoḫ

Ḫalkı medhûş eylemiş ḫâb-ı şeb-i tûl-i emel
Subh tahkîki âlâmâtına bir bîdâr yoḫ

Sûreti zîbâ sanemler çoḫ dimen bütḫânede
Var çoḫ ammâ bir saña beñzer büt-i ḫunḫâr yoḫ

Ey Fuzûlî sehldür her gam ki gamḫârı ola
Gam budur kim mende miñ gam var bir gamḫâr yoḫ

Gazel 62
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Germdür şâm u seher mihrüñle çerḫ-i lâciverd
Geh sirişk-i âl ider ızhâr geh ruḫsâr-ı zerd

Subha beñzer âşık-ı sâdık dimeñ âlemde kim
Bir nefes geçmez ki çekmez sûz-i dilden âh-ı serd

Yaḫşı sanma ey göñül ehl-i ḫıred etvârını
Olma gâfil, ışk derdinden yaman olmaz bu derd

Zulmet-i gam ıztırâbın çekmez ol âzâde kim
Her te'allukdan ola ḫurşîdveş âlemde ferd

Mümkin oldukca felek mansûbesinden kıl hâzer
Nişe kim ḫâlî değül bîdâd nakşından bu nerd

Ey Fuzûlî kesme ol mehveş cemâlinden ümîd
Sabr kıl kim devr devrânı değül bîhûdegerd

Gazel 61

Dudakların gibi lâl, sözlerin gibi şâhlara yaraşır inci yok. Lâl, mücevher çok, ama dudakların gibi inciler yağdıran lâl yok.

"Cefâ ediyorsun, lûtfetmiyorsun" diyerek senin elinden şikâyet etmem. Senin şevkinin verdiği zevkle sarhoşum; var veya yok bence aynıdır.

Ben gizli derdimi kime açacağımı bilmiyorum. Yüz bin gizli derdim var, ama açıklayacak gücüm yok.

Yaşadığımız devir bütün âlemi gaflet şarabıyla sarhoş etmiş ama bunca sarhoşu seyredecek bir ayık kişi yok.

Uzun emeller gecesinin verdiği uyku, halkı kendinden geçirmiş. Gerçek sabahın olup olmadığını belirtilerle araştıracak bir uyanık yok.

"Puthanede güzel yüzlü put çoktur" demeyin. Çok put var ama senin gibi kan dökücü bir sanem yok.

Fuzûlî! Dert ortağı olunca, her gama katlanmak kolaydır. Bakar mısın üzüntüme? Bin türlü gamım var, bir dert ortağım yok!

Gazel 62

Lâcivert renkli gökyüzü sabah akşam senin sevgi güneşinle ısınır. Bazen kanlı gözyaşı bazen sararmış yüz gösterir.

"Âlemde sâdık olan âşık gerçek sabaha benzer" demeyin. Gerçek âşığın gönül yangısıyla soğuk âh çekmediği bir nefeslik ânı bile yoktur.

Gönlüm! Akıl sâhiplerinin tavırlarının güzel olduğunu sanma. Gaflete düşme. Bu dert aşk derdinden beter değildir.

Güneş gibi âlemde her türlü bağlantı karşısında özgür olan kişi gam gecesi karanlığının ızdırâbını çekmez.

Elinden geldikçe şu çarkıfelekten sakınmaya bak. Bu çarkıfelek denilen tavla, zulüm oyunu oynamaktan geri kalmaz.

Fuzûlî! O ay yüzlünün cemâlini görme umûdunu yitirme. Sabret. Bu devrin dönüşü boşuna değil ya!

Gazel 63
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Nâledendür ney kimi âvâze-yi ışkum bülend
Nâle terkin kılmazam ney tek kesilsem bend bend

Kıl meded ey baḫt yoḫsa kâm-ı dil mümkin değül
Böyle kim ol dilrübâ bîderddür men derdmend

Dâğlardur odlu göğsümde karası kopmamış
Yâ sebât-ı ışk içün od üzre bir nice sipend

Açılur gönlüm gehî kim girye-yi telḫüm görüb
Açar ol gülruḫ tebessüm birle la'l-i nûşḫand

Ḫâk-i râhuñdan meni kaldurabilmez sâye tek
Kılsa gerdûn âfitâbuñ her şu'â'ın bir kemend

Câm dut dir sâkî-yi gülçihre zâhid terk-i câm
Ey gönül fikr eyle gör kim hansıdur dutmalı pend

Ey Fuzûlî sûret-i fakruñ kabûl-i dûstdur
Hîç dervîşi senüñ tek görmedüm sultânpesend

Gazel 64
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Göz ḫatuñdan merdümün mahv itmedin bulmaz murâd
Zâyi' eyler hüsnüñü ḫattuñ sevâd üzre sevâd

Olabilmez çîn-i zülfüñden cüdâ göz merdümi
Câri olmuşdur bu âdet, turrasız olmaz midâd

Gönlüñ âhumdan terahhum sûretin gösterdi lîk
Mevcden su nakşına çoḫ itmek olmaz i'timâd

Eşk ü âhum nefreti kat' itdi ilden ülfetüm
Çizginen çevremde yâ girdâbdur yâ girdbâd

Geçdi tenden oḫlaruñ tenhâ kalub dil dembedem
Nâleler eyler geçen hemdemlerin itdükçe yâd

Çâk-i sînemden gönül çıḫdukca şâd olsam nola
Böyle âfetden yaḫasın kurtaran olmaz mı şâd?

Şîve-yi şimşâd-ı kaddüñ görse eyler bâğbân
İ'tidâl-i servden elbette selb-i i'tikâd

Koyma nâkıs ehl-i derd içre Fuzûlî'ni tabîb
Eyle bir dermân ki derdin ide gün günden ziyâd

Gazel 63

Aşktaki şöhretli sesimin ney gibi yüksek perdeden olmasının sebebi iniltimdir. Ney gibi boğum boğum kesilsem de inlemeyi terk etmem.

Bahtım! Yardım et. Yoksa gönlümün murâdına ermem mümkün değil. Durum şu: O gönül çelen sevgili dertsiz, ben ise dertliyim.

Ateş yanan göğsümde kararmış parçaları kopmayan şeyler dağlanma yerleridir. Ya da aşka dayanmak için ateş üzerine atılmış siyah üzerlik taneleridir.

Bazen o gül yanaklı sevgili acı acı ağlayışlarımı görünce gülümseyerek lâl dudaklarını açar.

Felek, gökyüzündeki güneşin her ışınını kemend yapıp geçirse vücûduma, tıpkı bir gölge gibi beni senin geçtiğin yoldan kaldıramaz.

Gül yüzlü sâkî "Kadeh tut", sofu ise "Kadehi terk et" der. Gönlüm! Düşün hele; hangisinin sözünü dinlemeli?

Fuzûlî! Fakîrlik tarzın dost tarafından kabûl edilmiştir. Sultân tarafından beğenilen senin gibi bir yoksulu hiç görmedim.

Gazel 64

Gözlerim gözbebeklerini ortadan kaldırmadan murâdına eremez. Siyah ayva tüylerin üzerinde siyah bulunması yüzünün güzelliğini kaybettirir.

Gözbebeklerim zülüflerinin kıvrımından ayrı olamaz. Yaygın bir âdettir bu; kamış kalem löksüz olmaz.

Gönlüm çektiğim âhlar yüzünden acıyacağını gösterdi ama çalkantılı suların ne yapacağına fazla güvenilmez.

Yabancılar gözyaşlarım, çektiğim âhlar yüzünden benimle ilişkilerini kopardılar. Çevremde dönüp duran ya girdap ya hortumdur.

Gönlüm yalnız kalınca, bakış okların sürekli bedenimi delip geçti. Gönlüm gelip geçen ve hemdemi olan okları hatırladıkça inler durur.

Gönül, göğsümdeki yarıktan dışarı çıktıkça şâd olsam, ne çıkar bundan? Böyle âfetten yakasını kurtaran şâd olmaz mı?

Bahçıvan şimşir gibi boyunun salınış tarzını görse selvideki düzgünlük konusundaki görüşünden vazgeçer.

Doktor! Fuzûlî'yi dert sâhipleri içinde eksik bırakma.
Öyle bir tedâvîde bulun ki günden güne derdimi artırsın.

Gazel 65
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Ey mezâk-ı câna cevrüñ şehd ü şekker tek lezîz
Dembedem zehr-i gamuñ kand-i mükerrer tek lezîz

Âteş-i berk-i firâkuñ nâr-ı dûzeḫ tek elîm
Cür'a-yı câm-ı visâlüñ âb-ı kevser tek lezîz

Şerh-i ahvâlüm sen-i meste nasîhat kimi telḫ
Telḫ güftâruñ men-i maḫmûra sâgar tek lezîz

Dâğ-ı ışkuñ derdi zevk-i saltanat tek dilpezîr
Ḫâk-i kûyuñ seyri feth-i heft kişver tek lezîz

Nola bulsam zevk köydürdükce göğsüm üzre dâğ
Ehl-i derde dâğ olur bîderde zîver tek lezîz

Tâze tâze dâğ-ı derdüñdür dil-i sûzânuma
Filmesel hırs ehline cem'iyyet-i zer tek lezîz

Ey Fuzûlî âlemüñ gördüm kamu ni'metlerin
Hîç ni'met görmedüm dîdâr-ı dilber tek lezîz

Gazel 66
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Cilve-yi aks-i ruḫuñ âyînede ey reşk-i hûr
Rûşen itmiş anı kim ḫurşîddendür aya nûr

Berk-i âhum gök yüzin dutmuş, sirişküm yer yüzin
Sohbetümden hem vuhûş itmiş teneffür hem tuyûr

Işk resmi ger budur müşkil yiter dermâna derd
Derd ehli bîzebân, bîderdler mest-i gurûr

Dâğ-ı dilsûzu firâkuñ kıldı gün günden füzûn
Nûr-i mâh efzûn olur ḫurşîdden oldukca dûr

Va'de-yi lûtfuñ çoḫ ammâ baḫt yâr olmaz, ne sûd?
Gül bitürmez âb-ı şîrîn virmekile ḫâk-i şûr

Târ-ı zülfüñdür mi ruḫsâruñda cânlar meskeni
Yâ bıraḫmış bir reh-i pür pîçüḫam gülzâre mûr

Ol ser-i kûy itleri içre Fuzûlî yoḫ yerüm
Bes maña mâtemserâ men handan u handan sürûr?

Gazel 65

Senin cevrin can damağına bal, şeker gibi lezzetli gelir. Gamının zehri saf şeker gibi leziz gelir.

Ayrılık şimşeğinin ateşi cehennem ateşi gibi elem verir. Vuslat kadehinden içilen yudum kevser suyu gibi lezzetlidir.

Hâlimi açıklamak sen sarhoşa öğüt gibi acı gelir. Acı sözlerin ben mahmûra kadehteki şarap gibi leziz gelir.

Aşkınla dağlanmanın verdiği dert saltanât zevki gibi gönülden kabûl edilir. Sokağının toprağını seyretmek yedi ülkeyi fethetmek gibi zevk verir.

Göğsümdeki dağlanmış yerler sızladıkça zevk alsam ne çıkar bundan? Dert sâhipleri için dağlanmak, dertsiz olana süsün verdiği zevki verir.

Yanan gönlüme aşk derdinin açtığı yeni dağlamalar bana, biriken paralar dolayısıyla hırs sâhiplerinin duyduğu zevk gibi zevk verir.

Fuzûlî! Âlemin bütün nîmetlerini gördüm. Sevgilimin yüzü kadar haz veren bir nîmet görmedim.

Gazel 66

Hûrîlerin kıskandığı sevgilim! Yüzünün aynadaki görüntüsü ışığın Güneşten Aya gittiğini açıklığa kavuşturmuştur.

Ahlarımdan çıkan şimşekler gökyüzünü sarmış, gözyaşlarım yeryüzünü kaplamıştır. Konuşmalarım yüzünden hem yaban hayvanları hem kuşlar ürkmüştür.

Aşkın yolu yordamı buysa, derdimin dermân bulması zordur. Dert sâhipleri dilsiz kalmış, dertsiz olanlar ise gurur sarhoşu olmuş.

Senden ayrı kalmanın gönül yakıcı dağlamaları günden güne artıyor. Nitekim Güneşten uzaklaştıkça Ayın parlaklığı da artar.

Bana çokça lûtuf vaâdinde bulunuyorsun, ama bahtım bana yardımcı olmuyor. Neye yarar? Tuzlu toprağa tatlı su versen de gül bitirmez ki.

Yanaklarında canların meskeni olan şey, tel tel zülüflerin mi? Yoksa karıncalar gül bahçesinde kıvrım kıvrım yol mu açmış?

Fuzûlî! Sevgilinin sokağındaki köpekler arasında bile yerim yok. Benim mâtem evim bana yeter. Ben neredeyim, o sevince nail olmak nerede?

Gazel 67
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Yanan ışk âteşine, âteş-i dûzeẖden îmendür
Ne kim bir kez yanar, yandurmak anı gayr-i mümkindür

Bıraẖdum zevrak-ı dil eşk bahrine, saẖın ey mâh
Temevvüc virmesün teşvîş aña kim anda sâkîndür

Ruẖuñdan nûr uğurlar; şem' başın kesseler câ'iz
Budur bir kul serencâmı ki sultânına ẖâ'indür

Dehânuñ dürcünü ẖâl-i lebüñ gözden nihân itmiş
Emânet gör ki hindû maẖzen-i lü'lüye ẖâzindür

Gamuñ kim tökdü kanum, dilde pinhân olduğın bildüm
Ki ẖalvet çekmeğüñ te'sîri keşf-i sırr-ı bâtındur

Ciğer dâğına merhem oldu peykânuñ bihamdillâh
Sa'âdet kevkebine aẖter-i baẖtum mukârindür

Fuzûlî ẖâlî olmaz sûret-i dil dûst fikrinden
Bu ma'nîden ki Beytullâh dirler kalb-i mü'mindür

Gazel 68
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Meni zikr itmez il, efsâne-yi Mecnûn'a kâ'ildür
Ne beñzer ol maña; derdi anuñ takrîre kâbildür

Beyâbangerd Mecnûn'dan gam u derdüm su'âl itmeñ
Ne bilsün bahr hâlin ol ki menzilgâhı sâhildür

Menüm tek olabilmez şöhre-yi şehr-i belâ Mecnûn
Kabûl eyler mi bu rüsvâlığı her kim ki âkildür?

Ne müşkil hâli olsa âşıkuñ ma'şûk ider çâre
Ger ol bîderd bilmezse bu hâli, hâl müşkildür

Firâk eyyâmı seylâb-ı sirişkümden ẖaber virmez
Kıyâmet mâcerâsından gör ol zâlim ne gâfildür

Fakîh-i medrese ma'zûrdur inkâr-ı ışk itse
Yoẖ özge ilmine inkârumuz; bu ilme câhildür

Fuzûlî; il seni Mecnûn'dan efzûn dir melâmetde
Buña münkir değül Mecnûn, dahi ma'kûle kâ'ildür

Gazel 67

Aşk ateşinde yanan, cehennem ateşinden kurtulur. Bir şey bir kere yandı mı, onu bir daha yakmak mümkün değildir.

Gönül kayığımı gözyaşı denizime salıverdim. Ay yüzlüm, dikkatli ol! O denizde bulunanları deniz dalgaları perîşân etmesin!

Mum senin yüzünden ışık çalıyor. Başını kesseler, caizdir. Sultânına hainlik eden bir kulun sonu işte böyle olur.

Dudağındaki ben ağzının mücevher kutusunu gizlemiş. Hazîne kime emânet edilmiş, bak! Bir Hindû inci hazînesinin bekçisi olmuş.

Kanımı dökünce gamının gönlümde saklanmış olduğunu anladım. Halvette kalıp riyazet çekince, sonuçta içteki sırlar keşfedilir.

Ciğerimdeki dağlanmış yerlere kirpik oklarının temreni merhem oldu. Allâh'a şükürler olsun, artık bahtımın yıldızı mutluluk yıldızına yaklaşmıştır.

Fuzûlî! Gönül dostu düşünmeyi hiç terk etmez. Zaten bu yüzden müminin kalbine Beytullah derler.

Gazel 68

Elâlem beni anmaz; Mecnûn'un efsânesine kulak verir. O bana nasıl benzeyebilir ki? Onun derdini söylemek mümkündür.

Çöllerde dolaşan Mecnûn'a gamımı, derdimi sormayın. Sâhilde oturanlar denizin hallerini nasıl bilebilir?

Mecnûn belâ şehrinde benim gibi meşhur olamaz. Aklı başında olan biri böyle rezil rüsvâ halde yaşamayı kabûl eder mi?

Âşığın ne kadar sorunu olursa olsun, mâşuk çâresini bulur. O dertsiz sevgili benim hâlimi anlamazsa, işte o zaman durum kötü demektir.

Ayrılık günleri ona gözyaşı sellerimin haberini vermez. Bakar mısın şu zâlime! Kıyâmet günü olup bitenlere karşı gaflet içindedir.

Medresedeki fıkıhçı aşkı inkâr ederse, mâzurdur. Onun diğer bilgilerini inkâr ettiğimiz yok ama aşk ilmini bilmez.

Fuzûlî! Kınanmışlıkta eller senin Mecnûn'dan üstün olduğunu söylüyor. Zaten Mecnûn da bunu inkâr etmiyor; mâkûl sözü kabûl ediyor.

Gazel 69
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Ol perîveş kim melâhat mülkünüñ sultânıdur
Hükm anuñ hükmü maña, fermân anuñ fermânıdur

Sürdü Mecnûn nevbetin, şimdi menem rüsvâ-yı ışk
Doğru dirler; her zemân bir âşıkuñ devrânıdur

Lâhza lâhza gönlüm odundan şererlerdür çıḫan
Katre katre göz töken, sanmañ, sirişküm kanıdur

Çâkler cismümde tîğ-i ışkdan; ayb etmeñiz
Kim cünûn gülzârınuñ bunlar gül-i ḫandânıdur

Ey Fuzûlî! Ola kim rahm ide yâr efgânuña
Ağlagıl zâr anca kim zâr ağlamak imkânıdur

Gazel 70
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Menem kim bir leb-i ḫandân içün giryânlığum vardur
Perîşân turralar devrinde sergerdânlığum vardur

Yaşum taḫt-ı revândur; tâc-ı zerrîn şu'le-yi âhum
Görüñ kim devlet-i ışk ile ne sultânlığum vardur

Yumulmaz eşk tuğyânında ansuz çeşm-i ḫûnbârum
Ḫayâl-i sûret-i cânâna ḫoş hayrânlığum vardur

Sirişküm gör, meni ey ebr; özüñden kem ḫayâl itme
Hevâ-yı ışk ile miñ sence eşkefşânlığum vardur

Fuzûlî câm-ı mey terkin kılub zühd ile takvâdan
Kamu dânâya rûşendür bu kim nâdânlığum vardur

Gazel 69

O periye benzeyen dilber güzellik ülkesinin sultânıdır. Benim için onun verdiği hüküm kesin hüküm, verdiği ferman kesin fermandır.

Mecnûn sırası gelince, hükmünü sürdü. Şimdi aşkta rezil rüsvâ olan kişi benim. Doğru derler; her zaman bir âşığın devrânı söz konusudur.

Gönlümün ateşinden her an kıvılcımlar çıkmaktadır. Damla damla dökülen gözyaşlarıma bakıp da bunların kanlı gözyaşı olduğunu sanmayın.

Aşk kılıcı yüzünden vücûdumda yarıklar görüyorsunuz. Beni ayıplamayın. Bunlar Mecnûnluk denilen gül bahçesinin gülen gülleridir.

Fuzûlî! Bakarsın, sevgilinin senin feryatlarına acıyacağı gelir. Bu yüzden mümkün olduğu kadar hüngür hüngür ağlamaya çalış.

Gazel 70

Ben gülen bir dudak için ağladım. Dağılmış kâküller devrinde âvâre oldum.

Gözyaşlarım tahtırevan, âh çekişlerimden çıkan alevler altın tâcımdır. Aşk devletiyle nasıl bir sultânlık sürdüğümü görün.

Gözyaşlarım taşıp kabardığında kan yağdıran gözlerim sevgilimin hayâli olmadan kapanmaz. Çünkü sevgilimin yüzünün hayâline karşı çok hoş bir hayrânlığım var.

Hey bulut! Gör gözyaşlarımı da beni kendinden aşağıda biri sanma. Aşk arzularımla ben senden bin kat fazla yaş dökerim.

Fuzûlî! Sofuluk, takvâ yüzünden mey kadehini terk ettim. Bütün bilgi sâhipleri benim ne kadar câhil olduğumu bilir.

Gazel 71
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Zevk şevkıyle cihân kaydın çeken zahmet çeker
Ehl-i zevk oldur kim andan dâmen-i himmet çeker

Gün çeker yirden göğe her dem gubâr-ı râhuñı
Tûtiyâ içün velî gökden yire minnet çeker

Ḫâlî itmiş gayrdan zülfüñ ḫayâli göñlümü
Nola sâhibkeşf ise, bir ömrdür ḫalvet çeker

Çek sabûhı, subh nakkâşına arz-ı ârız it
Böyle çeksün ger felek levhine bir sûret çeker

Servkâmetler semenruḫsârlar toprağıdur
Her semen kim açılur, her serv kim kâmet çeker

Ey çeken gayr ile pinhân bezm idüb mey gâh gâh
Yâd kıl anı ki bezmüñ yâd idüb hasret çeker

Katre-yi eşküm katârı çâk-i sînemden girüb
Ten evine daşradan bâr-ı gam u mihnet çeker

Ey Fuzûlî! Baḫmayam tâ gayra, her ḫûnîn müje
Âteşîn bir mildür kim çeşmüme gayret çeker

Gazel 72
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Her kitâba kim leb-i la'lüñ hadîsin yazeler
Rişte-yi cân birle ışk ehli anı şirâzeler

Bu ne sırdur; sırr-ı ışkuñ dimedin bir kimseye
Şehre düşmüş "Men seni sevdüm" deyü âvâzeler

Şeyhler meyḫâneden yüz dönderürler mescide
Bîtarîkatleri gör kim doğru yoldan azeler

Çâklar göğsümde sanmañ kim açubdur tîğ-i ışk
Göñlümüñ şehrine mihrüñ girmeğe dervâzeler

Ey Fuzûlî! Yâr eğer cevr itse, andan incime
Yâr çevri âşıka her dem mahabbet tâzeler

Gazel 71

Zevk alma uğruna dünyanın işi gücüyle uğraşan kişi zahmet çeker.
Dünyanın işi gücüyle uğraşmaktan uzak duran kişi zevk sâhibidir.

Güneş her an senin geçtiğin yolun tozunu gökyüzüne çeker.
Ama bu tozu göz ilâcı olarak gökten yere kadar minnet dolu olarak çeker.

Zülfünün hayâli gönlümü başkalarından temizlemiştir. Gönlümün böyle keşif sâhibi olmasına şaşmayın. Bir ömürdür halvette çile çeker.

Sabah şarabını iç; sabahın ressamına yanağını göster. Ressam olan güneş gökyüzü tuvaline bir resim yapacaksa, yanağını resmetsin.

Burası selvi boyluların, yâsemin yanaklıların yetiştiği, öldüğü topraklardır. Her yâsemin burada açılır, her selvi burada boy atar.

Başkalarıyla gizlice meclis kurup zaman zaman mey içen sevgili! Meclisini anıp hasret çeken âşığını da hatırla.

Gözyaşı damlalarımın oluşturduğu katar göğsümdeki yarıktan içeri girip beden evime dışarıdan gam ile mihnet yükü çeker.

Fuzûlî! Başka şeylere bakmamam için her kanlı kirpik ateşten bir mil olur, gözüme kıskançlıkla saplanır.

Gazel 72

Hangi kitapta lâl dudağın ile ilgili yazı yazsalar, âşıklar o kitaba cân ipinden şirâze geçirir.

Bu nasıl sırdır? Aşkının sırrını daha kimseye söylemediğim halde, şehirde "Ben seni sevdim" lâfları dolaşıyor.

Şeyhler meyhâneden mescide yöneliyor. Bak şu yol yordam bilmeyenlere! Doğru yoldan çıkıyorlar.

Aşk kılıcının göğsümde yarıklar açtığını sanmayın. Aslında senin sevginin gönlümün şehrine girmesi için şehir kapıları açıyor.

Fuzûlî! Yâr cefâ etse de ondan incinme. Yârin cefâsı âşığın sevgisini her an tâzeler.

Gazel 73
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Seyr kıl, gör kim gülistânuñ ne âbütâbı var
Her taraf miñ serv-i sersebz ü gül-i sîrâbı var

Pence-yi berg-i çenâr itmiş müheyyâ şâneler
Anlamış gûyâ ki sünbül kâkülünüñ tâbı var

Râhat içün ferş salmış sebze-yi ter gülşene
Nergisüñ görmüş gözün maḫmûr, sanmış ḫâbı var

Bulunur her derde isterseñ gülistânda devâ
Hokkasında goncenüñ san kim şifâ cüllâbı var

Gâlib olmuş ḫalka zevk-i seyr-i gülşen gâlibâ
Çekmeğe ḫalkı benefşe zülfünüñ kullâbı var

Güldü gül, açıldı nergis, lâle doldu jâleden
Ey ḫoş ol kim işret ü ayş itmeğe esbâbı var

Ger Fuzûlî meyl-i gülzâr itse fasl-ı gül, nola
Ayş içün ḫûnâbe-yi dilden şerâb-ı nâbı var

Gazel 74
Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Serv-i âzâd kadüñle maña yeksân görünür
Neye sergeşte olan baḫsa ḫırâmân görünür

Cân görünmez diseler tende, inanman nişe kim
Lutfdan her nice baḫsam tenüñe, cân görünür

Didüm ahvâlüm cânâna kılam arz velî
Görebilmen özümü anda ki cânân görünür

Ey diyen sabr kıl, âh eyleme yâri göricek
Maña düşvârdur ol, ger saña âsân görünür

Sordum ahvâlümi ışkuñda müneccimlerden
Baḫdılar tâli' evine, didiler: Kan görünür

Ne kemândârsen ey meh ki atub gamze oḫın
Yıḫduğıñ saydda nî zaḫm ü ne peykân görünür

Bir sanem zülfüne gûyâ ki virübdür gönlün
Ki Fuzûlî'nüñ iyen hâli perîşân görünür

Gazel 73

Seyret, gül bahçesinin nasıl bir parlaklığı var? Her tarafta bin yeşil selvi, alımlı gül var.

Çınar yaprağının pençesi âdeta taraklar hazırlamış. Sümbül kâkülünün büklüm büklüm olduğunu anlamış gibi.

İstirahat için tâze çimenler gül bahçesine yaygı döşemiş. Nergisin mahmûr gözünü görmüş, uykusu olduğunu sanmış.

İstersen gül bahçesinde her derdin devâsı bulunur. Sanki gül goncasının hokkasında şifâlı gülsuyu var.

Halkta gül bahçesini seyir zevki baskın çıkmış. Galiba halkı gül bahçesine çekmek için menekşenin zülüflerinin ucunda kanca var.

Gül güldü, nergis açıldı, lâle çiy taneleriyle doldu. Ne mutlu eğlenmek, işret etmek için sebepleri olanlara!

Fuzûlî gül mevsiminde gül bahçesine gitmeye niyetlense, buna şaşmamalı. Çünkü onun da eğlenmek için gönül kanından yapılmış hâlis şarabı var.

Gazel 74

Selvi ile senin boyun bana bir görünür. Başı dönen kişi neye baksa, ona salınır gibi gelir.

"Bedendeki cân görünmez" deseler, inanmam. Çünkü ben senin bedenine bakacak olsam, lâtifliğinden dolayı cân görünür.

Hâlimi sevgilime anlatayım dedim, ama kendimi göremem bir türlü. Baktığım her yerde sevgilim görünüyor.

Bana "Yârini görünce sabret, âh çekme" diyen! Dediğin sana kolay görünse de, benim için zordur.

Senin aşkında uğradığım halleri müneccimlere sordum. Tâlihime baktılar, "Kan görünüyor" dediler.

Ay yüzlüm; sen nasıl bir okçusun öyle! Gamze oklarını atıp yere serdiğin avında ne yara ne ok temreni görünüyor.

Fuzûlî galiba bir dilberin zülüflerine gönlünü vermiş. Bu gidişle onun hâli çok perîşân görünüyor.

Gazel 75
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Çeşm-i sûretbâzuma müjgân safı hengâmedür
Kana batmış her müjem bir şûḫ-i gülgûncâmedür

Tâ ḫatuñ üzre ḫam-ı ebrûlaruñ sergermiyem
Her sözüm derd-i dil imlâsına bir sernâmedür

Gösterür her dem alâmetler kıyâmetden kadüñ
Kā'im itmiş haşr bürhânın, aceb allâmedür!

Yüzde nakş-ı ḫûn-i dil râz-ı nihânum fâş ider
Şerh-i gam tahrîrine her kirpüğüm bir ḫâmedür

Derdüm oldur kim müselmân olmuş ol tersâbeçe
Küfre olan zulmler ta'nı bugün islâmedür

Ey sabâ rahm it kim ol bîderd kılmış terk-i cevr
Çâre-yi derd-i dilüm mevkûf bir i'lâmedür

Ey Fuzûlî! Bulmadum reng-i riyâdan bir safâ
Nola ger meylüm bu reng ile mey-i gülfâmedür

Gazel 76
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Şu'le-yi şem'-i ruḫuñ ağyâra bezmefrûz olur
Âh kim yetgec maña bir berk-i âlemsûz olur

Gayr çeşmüñden bulur her dem nigâh-ı merhamet
Men ne kıldum kim nasîbüm nâvek-i dildûz olur?

Her gün açar göñlümü zevk-i visâlüñ yeñleden
Gerçi güller açmağa her 'ilde bir nevrûz olur

Hâle tek çıḫmaz evinden mâhtal'atlar müdâm
Her kimüñ devr-i kamerde tâli'i fîrûz olur

Sâ'idüñ zevkiyle terk itmiş Fuzûlî âlemi
Meyl-i sahrâ eylemez bir kuş ki destâmûz olur

Gazel 75

Sûretler oynatan gözüm karşısında kirpiklerimin safı bir oyun seyircisidir. Kan içinde kalmış her kirpiğim gül renkli kıyafet giymiş bir dilber gibidir.

Ayva tüylerinin üzerindeki eğri kaşlarınla ilgilendiğimden beri her sözüm gönül derdimi yazdıracağım bir başlık yerine geçer.

Uzun boyun her an kıyâmet alâmetleri gösteriyor. Mahşerin kanıtlarını ortaya çıkarmıştır. Bu yüzden bir allâme sayılır.

Gönül kanımın aldığı şekil yüzümde sırlarımı ifşâ ediyor. Her kirpiğim, gamımı açıklayarak yazacağım kalem yerine geçer.

O Hıristiyan çocuğu Müslüman olmuş! Derdim bu yüzden. Çünkü kâfirlere olan zulüm suçlaması bugün Müslümanlara yapılacak.

O dertsiz sevgili zûlmetmeyi terk etmiştir. Sabâ! Sevgiliye zûlmü terk etmemesini bildir. Çünkü gönül derdimin çâresi bu bildirme işine bağlı.

Fuzûlî! İkiyüzlülük ederek gönül safâsı bulamadım. Bu durumda gül renkli şaraba meyledersem, buna şaşılmamalıdır.

Gazel 76

Yanak mumunun alevi başkalarının meclisini aydınlatır. Ama sıra bana gelince âlemi yakan bir şimşek kesilir.

Başkaları her an gözlerinde merhamet bakışı bulur. Ben ne yaptım ki? Nasîbim gönül delen ok temreni olur.

Gerçi güllerin çiçek açması için her yıl bir kere nevrûz olur, ama sana kavuşma zevkiyle benim gönlüm her gün çiçek gibi açılır.

Kimin Ay devrinde bahtı açık olursa, ay yüzlü dilberler hâle gibi onun evinden çıkmaz olur.

Fuzûlî, kolunun verdiği zevkle âlemi terk etmiştir. Alıştırılmış bir kuş da kolu terk edip kırlara meyletmez.

Gazel 77
Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

Sabûh içün maña dürd-i mey-i şebâne yeter
Eser çü var, ḫerâb olmağa behâne yeter

Cefâ oḫun maña yağdırmañ ancak ey eflâk
Dimeñ ki yeddi kemândâra bir nişâne yeter

Kopardı merdüm-i çeşmüm göñül binâsın kim
Habâb-ı eşk hevâ nakdine ḫizâne yeter

Lebüñ hayâli ile pâre pâre oldu ciğer
Güvâh-ı hâl maña eşk-i dâne dâne yeter

Beyâna yetmeğe derd ü gamum fesâneleri
Zebânum âteş-i dilden çıḫan zebâne yeter

Harîf-i bezm-i gamem ḫûn-i dil şerâbum olub
Terâne-yi tarabum âh-ı âşıkâne yeter

Rakîb kılsa cefâ, men vefâ; velî şâdem
Ki yaḫşı yaḫşıya uğrar, yaman yamane yeter

Sen ey rakîb! Hazer kıl şerâr-ı âhuma kim
Bu şu'leden seni yaḫmağa bir zebâne yeter

Fuzûlî! İştemezem mesned-i Cem ü Cemşîd
Maña nişîmen-i devlet şerâbḫâne yeter

Gazel 77

Sabah içkisi için bana gece içtiğim şarabın tortusu yeter. Etkisi olduğuna göre harap olmak için bahâne yeter.

Hey felekler! Cefâ oklarını sadece bana yağdırmayın. "Yedi okçuya bir hedef yeter" demeyin.

Gözbebeklerim gönül binâşını yerinden kopardı. Arzuların nakdi olarak gözyaşı kabarcığımın harcanması yeterlidir.

Dudaklarını hayâl ederken ciğerim paramparça oldu. Bu hâlimin tanığı olarak bana damla damla gözyaşlarım yeter.

Gönlümün, gamımın efsânelerini dilimin anlatması için, gönül ateşimden çıkan dil biçimli yalazlar yeter.

Ben gam meclisinde bulunan biriyim. Şarabım gönül kanıdır. Eğlence şarkısı olarak âşıkane çektiğim âhlar yeter.

Rakîbim cefâ ediyor, ben vefa gösteriyorsam, yine de memnunum. Çünkü iyi iyiyi bulur, kötü ise kötüye yeter.

Hey rakip! Âhlarımın kıvılcımından sakın. Çünkü bu alevin bir yalazı seni yakmaya yeter.

Fuzûlî! Cem'in, Cemşid'in tahtını istemiyorum. Devlet tahtı olarak bana şaraphâne yeter.

Gazel 78
Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Geh gözde geh göñülde ḫadengüñ mekân dutar
Her handa olsa kanlunı elbette kan dutar

Dil çekse nola cân ü teni ḫâk-i kûyuña
Ḫâr ü ḫes iltür anda ki kuş âşiyân dutar

Zikr-i lebüñle zülfüñe cân buldu destres
Anuñ kimi kim oḫuyub efsûn, ilan dutar

Dil dutdu gonce ile berâber dehânuñı
Bu akl-ı nâkıs ile özün ḫurdedân dutar

Ḫurşîd ḫırmenine urar şu'le şu'le od
Âhum ki lâhza lâhza reh-i âsumân dutar

Cân eyledükçe meyl-i temâşâ-yı kâmetüñ
Göz revzenün sirişk-i revânum revân dutar

Dutmak diler Fuzûlî kapuñda makâm lîk
Bu sırrı kimseye açabilmez, nihân dutar

Gazel 79
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Perîşân ḫalk-ı âlem âh ü efgân itdüğümdendür
Perîşân olduğum ḫalkı perîşân itdüğümdendür

Ten-i zârumda derd-i ışk gün günden füzûn olmak
Yeten bîderde tedbîr ile dermân itdüğümdendür

Gözüm kim bağrumuñ kanın töker pergâle pergâle
Demâdem ârizû-yi la'l-i cânân itdüğümdendür

Değül bîhûde ger yağsa felekden başuma daşlar
Binâsın tîşe-yi âhumla vîrân itdüğümdendür

Kaçan rüsvâ olurdum kan yudup sabr idebilseydüm
Melâmet çekdiğüm bîhûde efgân itdüğümdendür

Ḫatâ senden değül, cismüm oḫuñdan bînasîb olmak
Habâb-ı eşk-i gülgûn içre pinhân itdüğümdendür

Fuzûlî! İḫtilât-ı merdüm-i âlemden ikrâhum
Perîveşler ḫayâlin mûnîs-i cân itdüğümdendür

Gazel 78

Bakış okunun temreni bazen gözümü bazen gönlümü mekân tutar. Nerede olursa olsun, kanlıyı elbette kan tutar.

Gönlüm canımı, bedenimi sokağının toprağına çekse, buna şaşılmaz. Kuş yuva yaptığı yere çer çöp taşır.

Efsûn okuyarak yılan tutan kişi gibi canım da dudaklarını anarak zülüflerine ulaştı.

Gönlüm gül goncası ile senin ağzını bir tuttu. Bu eksik aklıyla kendisini incelikten anlar zeki biri sanıyor.

Zaman zaman gökyüzüne yükselen âhlarım Güneş harmanına alev alev ateş vurur.

Canım boyunu seyretmek istedikçe akan gözyaşlarım göz penceresini hemen kapatır.

Fuzûlî kapında yer tutmak ister ama bu sırrı kimseye açamaz, gizli tutar.

Gazel 79

Ah çekip feryat ettiğim için âlem halkı perîşân olmuştur. Halkı perîşân ettiğim için perîşân oldum.

Aşk derdinin inleyen bedenimde günden güne artmasının sebebi, gelen dertsizleri tedbirini alıp iyileştirmemdir.

Sürekli olarak cânânın lâl dudaklarını arzu ettiğim için gözlerim bağrımın kanını parça parça döker.

Gökyüzünden başıma taşlar yağsa, sebepsiz değil. Çünkü gökyüzünün binâsını âh çekiş kazmamla yıktım.

Kan yutup sabredebilseydim, hiç rüsvâ olur muydum? Boş yere feryat ettiğim için kınanmalara maruz kalıyorum.

Bedenimin senin oklarından nasîpsiz kalmasında senin hatân yok. Sebep, bedenimi gül renkli gözyaşı kabarcıkları içine saklamamdır.

Fuzûlî! Periyi andıran dilberlerin hayâlini can dostu edindiğim için insan arasına girmekten kaçıyorum.

Gazel 80
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Ḫoşem kim dembedem giryân gözüm ol ḫâk-i pâdandur
Ziyânı olmaz ol göz yaşınuñ kim tûtiyâdandur

Demâdem merdüm-i çeşmüm içer kan zülf ü ḫâlünden
Belî ekser ma'âşı ehl-i deryânuñ karadandur

Dime Ferhâd kanın tökmüş ancak ışk şemşîri
Menüm gör kanlu yaşum kim bu hem ol mâcerâdandur

Mu'anber sünbülüñden almadın bû, olmadum rüsvâ
Bu rüsvâlığ maña senden değül, bâd-ı sabâdandur

Habâb-ı eşk içinde mûy-i jûlîdemle ḫoşhâlem
Başumda bu hümâyûn sâye ol âlî hümâdandur

Vefâ resmin unutmuşsen deyü incinmezem andan
Bu kim menden cefâ kem eylemezsen, hem vefâdandur

Kemâl-i hüsn-i meşreb ârî olmakdur ta'arruzdan
Riyâ ehline hem çoḫ i'tirâz itmek riyâdandur

Fuzûlî! Tökme çoḫ yaş; ihtiyât it; gitmesün nâgeh
Gözüñden sürme kim gerd-i reh-i ehl-i safâdandur

Gazel 81
Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Kabrüm daşına kim gam odundan zebânedür
Ta'n oḫun atma kim ḫatarı çok nişânedür

Eyler kadeh zemâne gamın def' gâlibâ
Devr-i kadeh muḫâlif-i devr-i zemânedür

Kaldurdı eşk dün meni ol âsitâneden
Kim maksadum menüm dahî ol âsitânedür

Nezr itmişem firakuña kim yoḫ nihâyeti
Nakd-i sirişkümi ki tükenmez ḫizânedür

Cân virmeyem mi gurbete kim bîm-i ta'neden
Yâd-ı vatan figânuma sensüz behânedür

Gazel 80

Mutluyum, çünkü gözüm o ayak basılan toprak yüzünden sürekli yaş dökmektedir. Göz ilâcı olan tutya sebebiyle akan gözyaşının zarârı olmaz.

Gözbebeklerim zülüflerin ve benin yüzünden sürekli kan içer. Evet, denizcilerin çoğunun geçimi karadan sağlanır.

"Aşk kılıcı sadece Ferhâd'ın kanını dökmüş" deme. Benim kanlı gözyaşlarımı da gör. Benim gözyaşlarım da öyle bir mâcerâ dolayısıyla akıyor.

Amberli sümbül saçlarının kokusunu almadan rezil olmadım. Bu rüsvâlığım bana senden değil, seher yelinden dolayı gelmiştir.

Dağılmış saçlarımla gözyaşı kabarcığı içinde kalmaktan mutluyum. Başımdaki bu kutlu gölge o yüce hümâ kuşundan gelmektedir.

"Vefa göstermeyi unutmuşsun" diye ona gücenmem. Bana cefânı eksik etmemen senin vefalı olduğunu gösterir.

Güzel huydaki olgunluk saldırmaktan uzak durmaktır. Riyâkârlara çok itiraz etmek de ikiyüzlülükten ileri gelir.

Fuzûlî! Çok gözyaşı dökme ki gözündeki sürme ansızın akıp gitmesin. Çünkü o sürme safâ sâhiplerinin yürüdükleri yolun toprağından alınmıştır.

Gazel 81

Gam ateşinin bir yalazı olan kabrimin taşına kınanma okunu atma. Çünkü tehlikesi çok olan bir hedeftir.

Kadeh zamânenin verdiği gamı uzaklaştırır. Galiba kadehin dönüşü zamânenin dönüşüne aykırıdır.

Gözyaşlarım dün gece beni o eşikten kaldırdı. Oysa benim maksâdım o eşikti.

Sonu olmayan ayrılığına, tükenmez hazîne olan gözyaşı nakitlerimi nezrettim.

Şu gurbete canımı vermez miyim hiç? Kınanma korkusu yüzünden, sen yokken vatanı anmak bana bahâne olur.

Vâ'iz sözüne dutma kulak; gâfil olma kim
Gaflet yuḫusunuñ sebebi ol fesânedür

Ey dil! Hazer kıl âteş-i âhuñla yanmasun
Cismüm ki derd kuşlarına âşiyânedür

Menden, Fuzûlî, isteme eş'âr-ı medh ü zem
Men âşıkam; hemîşe sözüm âşıkânedür

Gazel 82
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Cânı kim cânânı içün sevse, cânânın sever
Cânı içün kim ki cânânın sever, cânın sever

Her kimüñ âlemde mikdârıncadur tab'ında meyl
Men leb-i cânânumı, Ḫızr âb-ı hayvânın sever

Başa dem düşdükce taksîr eylemez, eyler meded
Ol sebebden muttasıl çeşmüm ciğer kanın sever

Müşg-i Çin âvâre olmuşdur vatandan men kimi
Hansı şûñuñ, bilmezem, zülf-i perîşânın sever

Su ki sergerdân gezer; başında vardur bir hevâ
Gâlibâ bir gülruḫuñ serv-i ḫırâmânın sever

Âkıbet rüsvâ olub, mey tek düşer il ağzına
Kim ki bir sermest sâkî la'l-i ḫandânın sever

N'olacakdur; terk-i ışk itme Fuzûlî vehm idüb
Gâyeti, dirler, ola bir bende sultânın sever

Vâizin sözüne kulak verme. Gâfil olma. Çünkü gaflet uykusunun sebebi onun söylediği masallardır.

Gönül! Âhının ateşiyle bedenim yanmasın; sakın bundan. Çünkü bedenim dert kuşlarının yuvasıdır.

Fuzûlî! Benden övücü veya yerici şiir isteme. Ben âşığım; bu sebeple sözüm âşıkanedir.

Gazel 82

Kim canını cânânı için severse, cânânını sever. Ama kim cânânını canı için severse, canını sever.

Âlemde herkesin meyli tabiatındaki kapasiteye göre değişir. Ben cânânımın dudağını severim, Hızır ise ölümsüzlük suyunu sever.

Vakit gelip de başıma kan üşüştükçe gözlerim hiç kusur etmez, yardıma koşar. Bu yüzden gözlerim hep ciğer kanını sever.

Çin miski benim gibi vatanından uzaklaşmış, âvâre olmuştur. Hangi şûhun dağılmış saçlarını sever? Bilmiyorum.

Su başı dönmüş halde gezer; başında bir hevesi olmalı. Sanırım bir gül yanaklının salınan selvi boyunu sever.

Kim bir sarhoş sâkînin gülen lâl dudağını severse, sonunda rezil rüsvâ olur, mey gibi ellerin ağzına düşer.

Fuzûlî! Kuruntulara kapılıp da aşkı terk etme. Ne olacak sanki? Diyecekleri söz "Belki bir kul sultânını seviyor" cümlesidir.

Gazel 83
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Sabâdan gül yüzüñde sünbül-i pür pîçütâb oynar
Sanasan per açub gülşende bir müşgîn gurâb oynar

Ḫayâl-i ârızuñ cevlân ider bu çeşm-i pürnemde
Niçük kim mevc itmiş suda aks-i âfitâb oynar

Ruḫuñ görgec olur sûz-i derûn u dûd-i dil hâsıl
Bahâr eyyâmı sıçrar berk-i raḫşende, sehâb oynar

Irağ olsun yaman gözden; ne ḫoş sâ'atdür ol sâ'at
Ki uşşâk ile ma'şûk eyleyüb nâz ü itâb, oynar

Riyâyî zâhid-i ḫuşkuñ semâ'ından n'olur hâsıl
Ḫoş ol kim rind-i meyḫâre içüb câm-ı şerâb oynar

Bu gamlar kim menüm vardur ba'îrüñ başına koysan
Çıkar kâfir cehennemden, güler, ehl-i azâb oynar

Kılur göz perdesin ḫûnâb-ı hasret çâk her dem kim
Ruḫuñda lezzet-i dîdâr zevkinden nikâb oynar

Fuzûlî reşkden ditrer dil-i pürḫûnu uşşâkuñ
Bunâgûşunda yârüñ her zemân kim la'l-i nâb oynar

Gazel 84
Mef'ûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün

Âh eyledüğüm serv-i ḫırâmânuñ içündür
Kan ağladuğum gonce-yi ḫandânuñ içündür

Sergeşteliğüm kâkül-i müşgînüñ ucundan
Âşüfteliğüm zülf-i perîşânuñ içündür

Bîmâr tenüm nergis-i mestüñ eleminden
Ḫûnîn ciğerüm la'l-i dürefşânuñ içündür

Yakdum tenümi vasl günü şem' tek ammâ
Bil kim bu tedârük şeb-i hicrânuñ içündür

Kurtarmağa yağmâ-yı gamuñdan dil ü cânı
Sa'yüm nazar-ı nergis-i fettânuñ içündür

Cân vir göñül ol gamzeye kim munca zemânlar
Cân ile seni besledüğüm anuñ içündür

Vâ'iz bize dün dûzeḫi vasf itdi Fuzûlî
Ol vasf senüñ Külbe-yi Ahzânuñ içündür

Gazel 83

Sabâ rüzgârından dolayı gül yüzünde kıvrım kıvrım sümbül saçların oynaşır. Sanki gül bahçesinde bir kara karga kanatlarını açıp oynaşır.

Bu nemli gözlerimde yanaklarının hayâli dolaşır. Sanki dalgalanmış suda güneşin akisleri oynaşır.

Yüzünü görünce içim yanar, gönlümden duman çıkar. Nitekim bahar günlerinde parlak şimşekler çakar, bulutlar oynaşır.

Kötü gözlerden uzak olsun; ne hoştur o anlar! Mâşuk âşıklarına naz eder, çıkışır; birlikte oynaşırlar.

İkiyüzlü kuru zâhidin sema etmesinden ne hâsıl olabilir? Oysa mey düşkünü rindin şarap dolu kadehi içip oynaması ne hoştur!

Bendeki şu gamları devenin başına koysan, kâfir cehennemden çıkar, azâp çekenler oynar.

Hasretle akan kanlı gözyaşları her an göz perdesini yırtar. Yüzünün tadına varma zevkiyle yanağındaki örtü oynar.

Fuzûlî! Yârin kulak memesindeki saf lâl küpe hareket ettikçe âşıkların kanlı gönülleri kıskançlıktan titrer.

Gazel 84

Salınan selvi boyun yüzünden âh çekiyorum. Gülen gonca ağzın için kan ağlıyorum.

Misk sürülmüş kâküllerin yüzünden başım dönüyor. Dağılmış zülüflerin yüzünden dağıttım kendimi.

Mest bakışlı nergis gözlerinin verdiği elem yüzünden vücûdum hastadır. İnciler saçan lâl dudakların yüzünden ciğerim kan ağlıyor.

Vuslat günü bedenimi mum gibi yaktım, ama bu hazırlığın senden ayrı kalacağım gece için yapıldığını bilmelisin.

Gönlümü, canımı gamının yağmalamasından kurtarmak için çalışıyorum. Çünkü senin fettan nergis gözlerinin yağmasına engel olmak için çabalıyorum.

Gönlüm! O yan bakışa canını ver. Çünkü bunca zamandır seni bunun için can ile besliyorum.

Fuzûlî! Vâiz dün bize Cehennemi anlattı.
Aslında anlattıkları senin Hüzünler Kulüben içinmiş!

Gazel 85
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Kansı gülşen gülbünü serv-i ḫırâmânuñca var?
Kansı gülbün üzre gonce la'l-i ḫandânuñca var?

Kansı gülzâr içre bir gül açılur hüsnüñ kimi?
Kansı gül bergi leb-i la'l-i dürefşânuñca var?

Kansı bâğuñ var bir naḫli kadüñ tek bârver?
Kansı naḫlüñ hâsılı sîb-i zenehdânuñca var?

Kansı hûnîn sen kimi cellâda olmuşdur esîr?
Kansı cellâduñ kılıcı nevk-i müjgânuñca var?

Kansı bezm olmuş münevver bir kadüñ tek şem'den?
Kansı şem'üñ şu'lesi ruḫsâr-ı tâbânuñca var?

Kansı yirde tapılur nisbet saña bir genc-i hüsn?
Kansı gencüñ ejderi zülf-i perîşânuñca var?

Kansı gülşen bülbülü söyler Fuzûlî sen kimi?
Kansı bülbül nâlesi feryâd ü efgânuñca var?

Gazel 86
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Gûşe-yi ebrûlaruñda çeşm-i câdûlar mıdur?
Yoḫsa girmiş yaya tîrendâz hindûlar mıdur?

Ikd-i şebnemdür gül-i ter üzre yâḫud her taraf
Katre katre inmiş ol ruḫsâr üze sular mıdur?

İki ejderdür ki bir genc üste baş koymuş yatar
Yâ müselsel ârızuñ devrinde gîsûlar mıdur?

Eşk-i çeşmümdür ser-i zülfüñ ḫayâliyle müdâm
Yâ düzülmüş rişte-yi müşgîne lü'lûlar mıdur?

Sen misen ancak Fuzûlî böyle ḫûblar mâili?
Yoḫsa ışk ehli kamu sen tek belâcûlar mıdur?

Gazel 85

Hangi gül bahçesindeki gül fidanı senin salınan selvi boyun gibidir? Hangi gül fidanının goncası senin gülen lâl dudakların gibidir?

Hangi gül bahçesinde senin güzelliğin gibi bir gül açılır? Hangi gül yaprağı inciler saçan lâl dudakların gibidir?

Hangi bahçenin senin boyun gibi verimli bir fidanı var? Hangi fidanın mahsulü senin çene çukurun gibidir?

Hangi kanlı kâtil senin gibi cellâdın esiri olmuştur? Hangi cellâdın senin kirpik uçların gibi kılıcı var?

Hangi meclis senin boyun gibi bir mumdan aydınlanmıştır? Hangi mumun parlak yüzün gibi şûlesi var?

Nerede sana benzeyen bir güzellik hazînesi bulunur? Hangi hazînenin senin dağınık saçların gibi ejderhâsı var?

Fuzûlî! Hangi gül bahçesinin bülbülü senin gibi söyler? Hangi bülbül senin feryat ve figânına sâhip?

Gazel 86

Kaşlarının köşesinde duranlar büyücü gözler midir? Yoksa yay çekmiş okçu Hindûlar mıdır?

Görünenler tâze gül üstündeki çiy dizisi midir yoksa o yanağın her tarafında damla damla belirmiş sular mıdır?

Görünenler, bir hazînenin üstüne başını koymuş, yatan iki ejderhâ mıdır? Yoksa yanağının devrinde kendini gösteren zincir biçimli saçlar mıdır?

Görünenler zülüflerinin ucunun hayâliyle sürekli akan gözyaşlarım mıdır yoksa mis kokulu ipe dizilmiş inciler midir?

Fuzûlî! Böyle güzellere meyleden sadece sen misin yoksa bütün âşıklar senin gibi belâ mı arar?

Gazel 87
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Müjem serçeşmeler menzil dutan âşüfte Mecnûn'dur
Anuñçün beste-yi zencîr-i seyl-i eşk-i gülgûndur

Sevâd-ı nokta-yı girdâba benzer merdüm-i çeşmüm
Ki dâ'im garka-yı girdâb-ı eşk-i çeşm-i pürḫûndur

Ḫamîde kâmetüm kim dâğ-ı dilden kana gark olmuş
İçinde noktası gûyâ ki kan altındaki nûndur

İşit derd-i dilüm, efsâne-yi Mecnûn'a meyl itme
Kim ol efsâneden hem añlanan mutlak bu mazmûndur

Ferahbaḫş-ı dil-i ma'şûk olur şerh-i gam-ı âşık
Sürûd-i bezm-i Şîrîn, nâle-yi Ferhâd-ı mahzûndur

Kemend-i çîn-i zülfüñ vehmi gitmez zâr göñlümden
Maña ol rişteyi ejder kılan bilmen ne efsûndur?

Fuzûlî virmedi ta'n oḫları göz yaşına teskîn
Öñün bend itmek olmaz ḫâr ü ḫâşâk ile; Ceyhûndur

Gazel 88
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Gubâr-ı secde-yi râhuñ ḫat-ı levh-i cebînümdür
Sücûd-i dergehüñ sermâye-yi dünyâ vü dînümdür

Eğer azm-i reh itsem, şevk-i vasluñ hâdî-yi râhum
Ve ger ârâm hem dutsam, ḫayâlüñ hemnişînimdür

Hevâ-yı ravza-yı kûyuñ behâr-ı gülşen-i cânum
Nihâl-i kâmetüñ servüm, izâruñ yasemînümdür

Yakînümdür ki maksûdum olur hâsıl saña yetsem
Bihamdillâh maña senden yaña rehber yakînümdür

Talebkâr-i visâlem; müjde-yi vasluñ dirîğ itme
Kim ol müjde ferâhbaḫş-ı dil-i endûhgînümdür

Götürdü zevk-i vasluñ ḫâtırumdan ravza pervâsın
Sözüñ kevser; münevver meclisüñ Ḫuld-i Berînümdür

Gazel 87

Kirpiklerim pınarbaşlarını yurt tutan perîşân Mecnûn'dur. Bu yüzden gül renkli gözyaşı sellerinin zinciriyle bağlanmıştır.

Gözbebeklerim girdabın ortasındaki kara noktaya benzer. Sürekli olarak kanlı gözyaşlarımın girdabına batmıştır.

Gönlümdeki dağlar yüzünden kana batmış iki büklüm boyum, içinde noktasıyla "kan" kelimesindeki "nûn" harfini andırır.

Gönül derdimi dinle; Mecnûn'un efsânesiyle fazla ilgilenme. Zaten o efsâneden anlaşılan şey de gönül derdimdir.

Âşığın gamını açıklaması mâşuğun gönlüne ferahlık verir. Şirin'in meclisinde okunan şarkılar da hüzünlü Ferhâd'ın iniltileridir.

Zülüf kıvrımlarının kemendini inleyen gönlüm sürekli olarak düşünür. Gözümde o zinciri ejdere dönüştüren şey hangi efsûndur? Bilmiyorum.

Fuzûlî! Kınanma okları gözyaşı akışını durdurmadı. Çerçöp ile gözyaşı seline bend çekmek mümkün değil; çünkü Ceyhûn olmuştur.

Gazel 88

Geçtiğim yolda secde edip başımı koyduğum toprak benim alın levhamdaki yazıdır. Senin eşiğinde secdeye kapanmak dünyamın, dînîmin sermâyesidir.

Yola çıkmaya kalksam, sana kavuşma şevki bana yol gösterir. Oturacak olsam, hayâlin de benimle birlikte oturur.

Evinin bahçesinin havası, canımın gül bahçesindeki bahardır. Fidan boyun bu bahçedeki selvim, yanakların da yâseminimdir.

Sana kavuşacak olsam, amacıma ulaşacağım. Bunu iyi biliyorum. Hamdolsun; beni sana kavuşturacak rehber ise kesin bilgimdir.

Sana kavuşmak istiyorum. Vuslat müjdesini benden esirgeme. Çünkü o müjde kederli gönlüme ferahlık verir.

Sana kavuşma zevkiyle Cennet bahçesini unuttum. Senin sözün benim için Kevser Suyu, aydınlık meclisin ise Yüksek Cennetimdir.

Maña yüz gösterür her lâhza yüz miñ şâhid-i devlet
Çü mir'ât-ı ruḫuñ manzûr-i çeşm-i pâkbînümdür

Serîr-i saltanat zevkinden efzûndur maña ol söz
Ki lûtf ileñ dimişsen bir gulâm-ı kemterînümdür

Berî oldum Fuzûlî gayrdan ol dilrübâ ancak
Enîsüm, mûnisüm, yârüm, nigârum, nâzenînümdür

Gazel 89
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Dimiş her gonceye âşıklığum râzın sabâ dirler
İl ağzın dutmak olmaz, korḫaram, ey gül saña dirler

Esîr-i derd-i ışk u mest-i câm-ı hüsn çoḫ ammâ
Biziz meşhûr olan; Leylî saña, Mecnûn maña dirler

Senüñ mihr ü vefâ gösterdüğüñ ağyâra çoḫ gördüm
Galatdur kim seni bîmihr oḫurlar, bîvefâ dirler

Saña dirler büt-i Çîn, zülfüñe zünnâr söylerler
Zihî îmânı yoḫlar küfr söylerler, ḫatâ dirler

Maña dirlerdi il kim bir melekdür sevdüğüñ hâlâ
Görenler men fakîri, gökden inmiş bir belâ dirler

Marîz-i ışk ıkd-i zülfüñ eyler ârizû zîrâ
Mu'âlicler bu mühlik derde müşkildür devâ dirler

Fuzûlî âşıka anlar ki dirler terk-i ışk eyle
Dimezler mi ḫatâ "Tağyîr kıl hükm-i kazâ" dirler

Bana her an yüz bin devlet güzeli yüzünü gösterir. Çünkü iyi niyetle bakan gözlerimin baktığı şey, senin aynaya benzeyen yüzündür.

Lûtfedip benim için "En değersiz kulumdur" demişsin. Bu söz bana saltanât tahtından fazla zevk verir.

Fuzûlî! Başkalarından uzaklaştın. Sadece o gönül çeken dilber benim can dostum, ünsiyet ettiğim yârim, sevdiğim, nârin sevgilimdir.

Gazel 89

Sabâ rüzgârının her goncaya âşıklığımın sırrını açıkladığı söyleniyor. Elin ağzını kapatmak mümkün değil. Gülüm! Korkarım, sana da söylerler.

Aşk derdinin esiri, güzellik kadehiyle sarhoş olan çoktur ama meşhur olan biziz. Sana Leylâ, bana Mecnûn derler.

Senin başkalarına sevgini gösterdiğini, vefalı kaldığını çok gördüm. Senin sevgisiz, vefasız olduğunu söylüyorlar; yanlıştır bu söz.

Sana Çin putu, zülüflerine de zünnâr diyorlar. Bak şu îmânsızlara! Bunlar kâfirce sözler söylüyor, hatâ ediyorlar.

Elâlem bana "Senin sevdiğin bir melektir" derdi. Ama şimdi ben fakîri görenler hakkımda "Gökten inmiş bir belâdır" derler.

Aşk hastası olan kişi zülüflerinin boğumunu arzu eder. Tabipler bu ölümcül derdin dermânının zor olduğunu söyler.

Fuzûlî! Âşığa "Aşkı terk et" diyenler, "Kaderin hükmünü değiştir" demeye getirerek yanlış söylemiyorlar mı?

Gazel 90
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Hüsnüñ oldukça füzûn ışk ehli artuk zâr olur
Hüsn ne mikdâr olursa, ışk ol mikdâr olur

Cennet içün men' iden âşıkları dîdârdan
Bilmemiş kim cenneti âşıklaruñ dîdâr olur

Zâhid-i bîḫod ne bilsün zevkini ışk ehlinüñ
Bir aceb meydür mahabbet kim içen huşyâr olur

Işk derdinden olur âşık mizâcı müstakîm
Âşıkuñ derdine dermân itseler, bîmâr olur

Işk sevdâsına sarf eyler Fuzûlî ömrünü
Bilmezem, bu ḫâb-ı gafletden kaçan bîdâr olur

Gazel 91
Mef'ûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün

Ey gül! Ne aceb; silsile-yi müşg-i terüñ var
Vey serv! Ne ḫoş; cân alucı işvelerüñ var

Acıtdı meni acı sözüñ, tünd nigâhuñ
Ey naḫl-i melâhat! Ne belâ, telḫ berüñ var

Peykânlaruñ ile doludur çeşm-i pürâbum
Ey bahr! Sanursen senüñ ancak güherüñ var?

Ol sengdile nâle-yi zâruñ eser itmiş
Ey dil! Saña bu zevk yeter tâ eserüñ var

Işk içre, göñül, dime ki men bîḫodem ancak
Ey yâr özüñden senüñ ancak ḫaberüñ var

Çoḫ baḫdığuña gamze ilen bağrın ezersen
Her kime ki baḫmazsen, anuñla nazaruñ var

Işk ehline ol mâh Fuzûlî nazar itmiş
Sen hem özüñü göster eğer bir hünerüñ var

Gazel 90

Güzelliğin ne kadar fazla olursa, âşıkların da o kadar inler. Güzellik ne kadar olursa, aşk da o kadar olur.

Cennet uğruna âşıkları sevgiliyle görüşmekten alıkoyan kişi âşıkların cennetinin sevgilinin yüzü olduğunu bilememiş.

Kendinde olmayan zâhid, âşıkların aldığı zevki ne bilsin? Sevgi öyle acayip bir şaraptır ki bu şarabı içen ayılır.

Aşk derdi sayesinde âşığın mizacı sağlıklı kalır. Âşığın derdini tedâvî edecek olurlarsa, âşık hastalanır.

Fuzûlî ömrünü aşk sevdâsıyla tüketiyor. Bu gaflet uykusundan ne zaman uyanır, bilmiyorum.

Gazel 91

Gülüm! Tâze miskten zincir gibi saçın var. Şaşılmaz buna. Selvi boylum! Can alıcı işvelerin var; ne hoş!

Acı sözlerin, sert bakışların canımı acıttı. Güzellik fidanı! Ne belâ, ne acı meyven var!

Yaşlı gözlerim bakış oklarının temreniyle dolu. Hey deniz! Sadece senin incilerin var sanma.

Perîşân iniltilerin o taş yürekliye tesir etmiş. Gönlüm! Böyle etkilediğin sürece bu zevk sana yeter.

Gönlüm! "Aşkta kendinden geçen kişi sadece benim" deme. Dostum; senin sadece kendinden haberin var.

Çok baktığın kişilerin bağrını bakışlarınla ezersin. Kime bakmazsan, ona ilgi duyuyorsun demektir.

Fuzûlî! O ay yüzlü, âşıklarına bakmış, iltifat etmiş. Bir hünerin varsa, sen de kendini göster.

Gazel 92
Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Tökdükçe kanumı oḫuñ, ol âsitân içer
Bir yerdeyem esîr ki toprağı kan içer

Ehl-i zemâne kanına çoḫ teşnedür zemîn
Kanın kimüñ tökerse felek, ol revân içer

Mey içmedin açılmaz imiş bâb-ı mağfiret
Sevgendler bu bâbda pîr-i mugân içer

Ukbâda Kevser istemesün rind-i meykede
Dünyâda bes değül mi mey-i ergavân içer?

Gamzeñ görünmeyüb göze, kanlar içer müdâm
Zâhid kimi ki bâdeni ilden nihân içer

Meyden egerçi tevbe virür il Fuzûlî'ye
Ey serv! Sen kadeh sunar olsañ, revân içer

Gazel 93
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Girüb meyḫâneye muğ meşrebiyle kim ki ḫû eyler
Olub mü'min behişte kâfirem ger ârizû eyler

Meğer divânedür sevdâ-yı ebrûsiyle zâhid kim
Baḫub mihrâba dâ'im öz özüyle güftügû eyler

Demâdem katre katre kan yaşumdur kim çıḫar gözden
Veyâ peykânlaruñ kim âteş-i dil anı su eyler?

Reh-i ışkuñda olman tengdil sevdâ hücûmundan
Tarîk-i saltanat her kim dutar, gavgâya ḫû eyler

Didüm kimdür perîşân eyleyen âşıklar ahvâlin
Sabâ gösterdi târ-ı sünbül-i zülfin ki bû eyler

Fuzûlî zülfüñe bağlandı ammâ eyle inceldi
Ki gûyâ za'f anı hem zülfüñe bir târ-ı mû eyler

Gazel 92

Bakış okların kanımı döktükçe, kapının eşiği kanımı içer. Öyle bir yerde esirim ki o yerin toprağı kan içer.

Toprak günümüzde yaşayanların kanına çok susamıştır. Felek kimin kanını dökerse, toprak hemen içer.

Bağışlanma kapısı mey içmeden açılmazmış. Meyhâneci bu konuda çok and içer.

Meyhânedeki rind âhirette Kevser suyunu istemesin. Dünyada erguvan renkli mey içmesi yeterli değil mi?

Bakışların göze görünmeden sürekli kan içer. Tıpkı zâhid gibi başkalarından gizlice içer.

Elâlem Fuzûlî'yi meye tövbe ettirmeye çalışır. Selvi boylum! Sen kadeh sunarsan hemen içer.

Gazel 93

Kim meyhâneye girip muğların meşrebine alışırsa, mümin olur. Böyle bir mümin Cenneti arzu ederse, kâfirim!

Zâhid onun kaşının sevdâsıyla divâne olmuş galiba.
Çünkü sürekli mihrâba bakar, kendi kendine konuşur.

Gözümden sürekli olarak damla damla çıkan kanlı gözyaşım mı
yoksa gönül ateşimin erittiği temrenlerin midir?

Aşkının yolunda sevdâ hücûm edince canım sıkılmaz.
Kim saltanât yoluna girerse, kavgaya alışır.

"Âşıkların hâlini böyle perîşân eden kimdir?" diye sordum. Sabâ, onun zülüflerinin sümbülü andıran telini göstererek "Bu eder" dedi.

Fuzûlî senin zülfüne bağlandı, ama o kadar inceldi ki zayıflığından sanki zülfünün bir teli gibi oldu.

Gazel 94
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Saçuñ endîşesi tahrîk-i zencîr-i cünûnumdur
Cünûnum def'ine zikr-i leb-i la'lüñ füsûnumdur

Diyâr-ı derd sergerdânıyem her kim meni ister
Delîl-i râh katre katre eşk-i lâlegûnumdur

Felekde berk-i âhumdan serâser yandı kevkebler
Kalan odlara yanmış·kevbeb-i baḫt-ı zebûnumdur

Gelen nâveklerüñ bir bir yaḫub koymaz bulam zevkin
Meni hirmân oduna yandıran sûz-i derûnumdur

Ser-i kûyuñda gönlüm berk-i âhın sanma bîhûde
Karangu gece azm-i kûyuñ itsem rehnümûnumdur

Lebi şirînlerüñ şevkiyle Ferhâd'ı menem asrıñ
Yanumda cem' olan seng-i melâmet Bîsütûnumdur

Fuzûlî ḫâlî olmak câm-ı ayşum sâf sahbâdan
Nişân-ı baḫt-ı nâfercâm u ikbâl-i nigûnumdur

Gazel 95
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Mende Mecnûn'dan füzûn âşıklığ isti'dâdı var
Âşık-ı sâdık menem; Mecnûn'uñ ancak adı var

Nola kan tökmekde mâhir olsa çeşmüm merdümi
Nutfe-yi Kâbil'dürür; gamzeñ kimi üstâdı var

Kıl tefâḫur kim senüñ hem var men tek âşıkuñ
Leyli'nüñ Mecnûn'ı, Şîrîn'üñ eğer Ferhâd'ı var

Ehl-i temkînem; meni beñzetme, ey gül, bülbüle
Derde yoḫ sabrı anuñ; her lâhza miñ feryâdı var

Eyle bedhâlem ki ahvâlüm görende şâd olur
Her kimüñ kim devr cevrinden dil-i nâşâdı var

Gezme ey gönlüm kuşı gâfil fezâ-yı ışkda
Kim bu sahranuñ güzergâhında çoḫ sayyâdı var

Ey Fuzûlî! Işk men'in kılma nâsihden kabûl
Akl tedbîridür ol; sanma ki bir bünyâdı var

Gazel 94

Saçını düşünmek benim bağlandığım deli zincirini hareket ettirir. Lâl dudaklarını anmak divâneliği başımdan atmak için okuduğum efsûndur.

Ben dert diyârında âvâre dolaşan biriyim. Beni görmek isteyenler için yere düşmüş lâle renkli gözyaşlarım yol rehberidir.

Ahımın çıkardığı şimşeklerden gökyüzündeki bütün yıldızlar yandı. Geri kalan yıldız ise, ateşlerde yanmış, düşük bahtımın yıldızıdır.

İçimdeki yangın, senden gelen bakış oklarını bir bir yakar; okların tadını çıkarmama izin vermez. Bu yüzden beni mahrûmluk ateşiyle yakar.

Senin sokağında iken gönlümden gelen âh şimşeklerini boşuna sanma. Karanlık gecelerde sokağına gidecek olsam, bana yol gösterir.

Şirin dudaklılara olan şevkim dolayısıyla asrın Ferhâd'ı benim. Yanımda biriken kınanma taşları ise benim Bîsütûnum'dur.

Fuzûlî! Yaşayış kadehimde saf şarabın bulunmaması uygun olmayan bahtımın, ters dönmüş ikbâlimin belirtisidir.

Gazel 95

Bende Mecnûn'dan daha fazla âşıklık yeteneği var. Doğru, gerçek âşık benim. Mecnûn'un ancak şöhreti var.

Gözbebeklerim kanlı yaşlar dökmekte mahâretliyse, buna şaşılmaz. Çünkü Kabil'in soyundan geliyor. Senin yan bakışların gibi ustası var.

Benim gibi bir âşığın olduğu için övün. Nitekim Leylâ'nın Mecnûn'u, Şirin'in de Ferhâd'ı var.

Gönlüm, ben temkinli biriyim. Beni bülbüle benzetme. Onun dert çekecek sabrı yok, her an bin feryâdı var.

Hâlim o kadar kötü ki kimin zamânenin cevri yüzünden mutsuz bir gönlü varsa, benim hallerimi görünce mutsuzluğunu unutur, mutlu olur.

Gönlümün kuşu! Aşk fezâsında gaflet içinde gezme. Çünkü bu sahrâda çok avcı var.

Fuzûlî! Öğütçünün senin âşık olmanı engellemesini kabûl etme. O, akıl tedbirine göre davranıyor; engellemesinin bir aslı olduğunu sanma.

Gazel 96
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Mukavves kaşlaruñ kim vesme birle reng dutmuşlar
Kılıçlardur ki kanlar tökmeğinden jeng dutmuşlar

Kılub tağyîr-i sûret vesmeden yağmâ kılurlar dil
Harâmî kaşlaruñ resm ü reh-i nîreng dutmuşlar

Göñül mir'âtını eyler mükedder akl teklîfi
Ḫoş ol bîbâkler kim terk-i nâm u neng dutmuşlar

Fenâ-yı ömrden gûyâ değüller gonce tek vâkıf
Olar kim özlerin dünyâ içün dilteng dutmuşlar

Menem kim sengsâr-ı mihnetem bâzâr-ı ışk içre
Belâ dâğın kazan Ferhâd ile hemseng dutmuşlar

Lebüñ devrinde zâhidler dutup meyḫâneler küncin
Kılub tesbîh terkin târ-ı zülf-i çeng dutmuşlar

Seher bülbüller efgânı değül bîhûde gülşende
Fuzûlî nâle-yi dilsûzuna âheng dutmuşlar

Gazel 97
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Âşiyân-ı murg-i dil zülf-i perîşânuñdadur
Kanda olsam, ey perî, göñlüm senüñ yanıñdadur

Aşk derdiyle ḫoşem, el çek ilâcumdan tabîb
Kılma dermân kim helâküm zehri dermânuñdadur

Çekme dâmen nâz idüb üftâdelerden, vehm kıl
Göklere açılmasun eller ki dâmânuñdadur

Ḳozlerüm yaşın görüb şûr, itme nefret kim bu hem
Ol nemekdendür ki la'l-i şekkerefşânuñdadur

Mest-i ḫâb-ı nâz ol; cem' it dil-i sadpâremi
Kim anuñ her pâresi bir nevk-i müjgânuñdadur

Bes ki hicrânuñdadur ḫâsiyyet-i kat'-ı hayât
Ol hayât ehline hayrânem ki hicrânuñdadur

Ey Fuzûlî şem'veş mutlak açılmaz yanmadın
Tâblar kim sünbülinden rişte-yi cânuñdadur

Gazel 96

Rastık çekilince başka renge bürünen eğri kaşların aslında kan dökmekten pas tutmuş iki kılıçtır.

Rastık ile şekil değiştirerek gönül yağmalarlar. Harâmî kaşların hile hurda yolunu tutmuş.

Aklın teklifi gönül aynasını bulandırır. O korkusuzlar şöhreti, hayâyı terk etme yolunu ne hoş tutmuşlar!

Dünya uğruna gönül darlığı çekenler sanki gonca gibi ömrün fânîliğinden haberdar değil.

Aşk pazarı içinde mihnet taşına tutulan beni belâ dağını kazan Ferhâd'la bir tutmuşlar.

Dudaklarının devrinde zâhitler meyhâne köşesine yerleşmiş; tespih çekmeyi bırakarak çengin zülüf telini tutmuşlar.

Seher vakti bülbüllerin gül bahçesinde feryat etmesi boşuna değil. Fuzûlî gönül yakıcı iniltilerine dem tutmuşlar.

Gazel 97

Gönül kuşumun yuvası dağınık zülüflerinin arasındadır. Ey peri! Nerede olursam olayım, gönlüm senin yanındadır.

Doktor! Ben aşk derdiyle mutluyum; beni tedâvî etmeyi bırak. Beni tedâvî etme; çünkü senin tedâvîn beni öldürecek zehirdir.

Naz edip düşkün âşıklarından eteğini çekme; düşün bir kere. Eteğine sarılmış eller dua için göklere açılmasın!

Gözyaşlarımı tuzlu görüp nefret etme. Bu tuzun tadı, havası senin şeker saçan lâl dudaklarından gelir.

Naz uykusuyla sarhoş ol; yüz parçaya bölünmüş gönlümü topla. Çünkü gönlümün her parçası bir kirpiğinin ucundadır.

Senden ayrı kalmanın bir özelliği de hayattan kopmadır. Senden ayrı iken yaşayanlara hayrânım.

Fuzûlî! Sevgilinin sümbül saçının etkisi dolayısıyla fitile dönüşen can ipindeki büklümler mum gibi yanmadığın sürece kesinlikle açılmaz.

Gazel 98
Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Sâkîyâ, câm dut ol âşıka kim kayguludur
Kaygu çekmek ne içün? Câm ile âlem doludur

Telḫ güftârsız olmaz leb-i yâr ey âşık
Çoḫ heves eyleme ol şerbete kim ağuludur

Dil-i pürḫûnuma yağdurma belâ peykânın
Hazer it şîşeye; nâgeh zarar eyler; doludur

Koyalum başı kamu ḫum-i bâde ayağına
Dutmamak olmaz anuñ hürmetini; bir uludur

Göñlümüñ zaḫmına peykânuñı kıldum merhem
Genc-i gamdur; nola ger beyle demür kapuludır

Munca kim kûhsıfat başuma daşlar urulur
Dîde-yi baḫtum uyanmaz; ne yaman uyḫuludur!

Nergisüñ fikri Fuzûlî göz ü göñlümde gezer
Dutar âhu vatan ol yirde ki otlu suludur

Gazel 99
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Sülûk-i fakr etvârum; mezâk-ı ışk hâlümdür
Tecerrüd âlemi seyrinde âlem pâymâlümdür

Ḫayâlümde budur kim bulmuşam âlemde bir ḫilkat
Ne âlem, hansı ḫilkat, sanduğum bâtıl ḫayâlümdür

Cünûn feyziyle âzâd olmuşam kayd-ı âlâyıkdan
Kemâl-i fazl terk-i rütbe-yi fazl u kemâlümdür

Menem şem'-i visâle yanduran pervâneveş vârın
Fenâ-yı mutlakum cânân ile bezm-i visâlümdür

Tabîbâ! Kılmışam teşḫîs; derd-i ışkdur derdüm
Alâmet âh-ı serd u rûy-i zerd ü eşk-i âlümdür

Hevâdan mevcẹ gelmiş bahr-i derdem şâhid-i hâlüm
Dil-i pürıztırâb u nâle-yi bî- i'tidâlümdür

Fuzûlî! Âlem-i fakr ü fenâda mün'im-i vaktem
Diyâr-ı meskenet nakd ü kanâ'at mülk ü mâlümdür

Gazel 98

Sâkî! Kaygılı olan âşığa kadeh sun. Kaygılanmak da ne için? Âlem kadeh dolu.

Âşık! Sevgilinin dudağından acı sözler de çıkar. Zehirli olan o şerbete çok heves etme.

Kanlı gönlüme belâ oklarının temrenlerini yağdırma. Gönül şişesine dikkat et; yoksa ansızın zarâr verir; çünkü doludur.

Hepimiz başımızı şarap küpünün dibine koyalım, âdetâ ayağına kapanalım. Ona saygısızlık etmek doğru değil, çünkü uludur.

Bakış oklarının temrenini gönlümdeki yaraya merhem yaptım. Gönlüm gam hazînesi olduğuna göre böyle demir kapılı olmasına şaşılmaz.

Başıma dağ büyüklüğünde taşlar vurulur ama bahtımın gözü yine de uyanmaz. Ne derin uykusu vardır!

Fuzûlî! Nergis gözlerin düşüncesi hem gözümde hem gönlümde gezer. Nitekim ceylan da otlu, sulak olan yeri yurt tutar.

Gazel 99

Benim tavrım fakr denilen dervişlik yolunda ilerlemektir. Hâlim ise aşktan zevk almaktan ibarettir. Dünya ile ilgili her şeyden soyutlanarak daldığım âlemde gezinirken bu âlem ayaklarımın altında kalır.

Şu âlemde yaratılmış bir varlık olduğumu hayâl eder dururum. Ne âlemi? Ne yaratılışı? Benim sandıklarım, saçma sapan hayâllerden ibarettir.

Divâneliğimin bana verdiği feyiz sayesinde dünya ile ilgili her türlü bağdan kurtuldum. Erdem ve mükemmellik rütbesini bir tarafa bırakmak benim erdemdeki mükemmelliğimdir.

Tüm varlığını pervâne gibi vuslat mumunda yakan biri varsa, o benim. Cânân ile vuslat meclisine girdiğimde ben kesinlikle yok olurum.

Doktorcuğum; teşhisi koydum; derdim aşk derdidir. Bunun belirtileri soğuk âh çekişler, sararmış bir yüz, kanlı gözyaşımdır.

Havadan dolayı dalgalanmaya başlamış bir dert deniziyim. Bu hâlimin şâhidi ızdıraplı gönlüm ile düzensiz iniltilerimdir.

Fuzûlî! Bu yoksulluk ve fânîlik âleminde zamanın zenginiyim. Dervişlik ülkesi benim nakdim, kanâat ülkesi ise malımdır.

Gazel 100
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Şifâ-yı vasl kadrin hecr ile bîmâr olandan sor
Zülâl-i şevk zevkin teşne-yi dîdâr olandan sor

Lebüñ sırrın gelüb güftâra menden özgeden sorma
Bu pînhân nükteni bir vâkıf-ı esrâr olandan sor

Gözü yaşlularıñ hâlin ne bilsün merdüm-i gâfil
Kevâkib seyrini şeb tâ seher bîdâr olandan sor

Gamuñdan şem' tek yandum, sabâdan sorma ahvâlüm
Bu ahvâli menümle tâ seher bîdâr olandan sor

Ḫabersiz olma fettân gözlerüñ cevrin çekenlerden
Ḫabersiz mestler bîdâdını huşyâr olandan sor

Ḫarâb-ı câm-ı ışkam; nergis-i mestüñ bilür hâlüm
Ḫarâbât ehlinüñ ahvâlini ḫammâr olandan sor

Mahabbet lezzetinden bîḫaberdür zâhid-i gâfil
Fuzûlî! Işk zevkin zevk-i ışkı var olandan sor

Gazel 101
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Ḫam açıldukca zülfüñden belâ vü mihnetüm artar
Bihamdillâh ki ömrüm uzanır, cem'iyyetüm artar

Dimeñ eksük meni tedrîc ile yâkût olan daşdan
Boyandukca ciğer kaniyle kadr ü kıymetüm artar

Dutagör göz yolun ey eşk kim temkînüm eksüldür
Bu sûreṯḫânenüñ gördükce nakşın hayretüm artar

Marîz-i derd-i ışkam, terk-i âlemdür murâdum kim
Bu nâḫoş mülkde eğlendüğümce mihnetüm artar

Ne şerbetdür gamuñ kim içdüğümce eksilür sabrum
Ne sihr eyler ruḫuñ kim bakduğumca rağbetüm artar

Büküldü kâmetüm hasret yükünden veh ki âlemde
Ümîdüm eksilüb her lâhza yüz miñ hasretüm artar

Çoḫ oldukca gam u derdüm reh-i ışk içre ḫoşhâlem
Fuzûlî şâd olub şükr itmeyem mi? Ni'metüm artar

Gazel 100

Vuslatın verdiği şifânın değerini ayrılık acısı ile hastalanana sor. Şevk zülâlinin verdiği zevki sevgilinin yüzünü görmeye susamış olana sor.

Konuşmaya başlayıp dudaklarının sırrını benden başkasına sorma. Bu gizli, ince husûsu sırlara vâkıf olan birine sor.

Gaflet içinde olanlar gözü yaşlıların hâlini nasıl bilsin? Yıldızları seyretmeyi sabaha kadar uyanık olana sor.

Üzüntünle mum gibi yandım; durumumu sabâya sorma. Bu durumu benimle birlikte sabaha kadar uyanık kalana sor.

Fettan gözlerinin cevrini çekenlerden habersiz olma. Habersiz sarhoşların ettiği cevri ayık olanlara sor.

Aşk kadehiyle harap oldum; sarhoş nergis gözlerin hâlimi bilir. Meyhânede bulunanların hâlini meyhâneciye sor.

Gâfil zâhid muhabbet zevkinden habersizdir. Fuzûlî! Aşk zevkini, aşk zevki olana sor.

Gazel 101

Zülüflerinin büklümleri açıldıkça çektiğim belâ ve sıkıntı artar. Şükür Allâh'a; ömrüm uzar, huzûrum artar.

Benim zamanla yakuta dönüşen taştan eksik olduğumu söylemeyin. Ciğer kanına boyandıkça değerim artar benim.

Gözyaşlarım! Gözün yolunu kes çünkü temkinimi eksiltiyor. Bu sûretler dünyasının nakışlarını gördükçe hayretim artar.

Ben aşk derdi hastasıyım. İsteğim âlemi terk etmektir. Bu hoş olmayan diyârda kaldığım sürece sıkıntım artar.

Senin gamın nasıl bir şerbettir? Bu şerbeti içtikçe sabrım azalır. Yanakların nasıl bir sihir yapar? Çünkü baktıkça ona rağbetim artar.

Hasret yükü dolayısıyla belim büküldü. Eyvah! Bu âlemde her an umûdum eksilir, hasretim yüz bin kat artar.

Aşk yolunda gam ile derdim çok oldukça mutlu olurum. Fuzûlî! Şâd olup hâlime şükretmeyeyim mi? Çünkü nîmetim artar.

Gazel 102
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Nola ger reşk-i ruḫsâruñla bağrı ḫûblarıñ kandur
Daşı te'sîr ile la'l eyleyen ḫurşîd-i raḫşândur

Müjeñ ger sengdiller göñlünü dilse, aceb olmaz
Añun tek âbnûs ok lâyıkı fûlâd peykândur

Perîveşler dil-i saḫtına düşmüş mihr-i ruḫsâruñ
Senüñ aksüñ alan fûlâd gözgüler firâvândur

Dehânuñ dürcü kaydın kim çekerler hûrpeykerler
Perîler tâ'atiyçün ḫâtem-i hükm-i Süleymân'dur

Senüñ yolunda ḫûblar sürseler, yüz nola emrüñle
Melek ḫayli sücûd-i Âdem itmek nass-ı Kur'ân'dur

Katı göñlüne bağrı daşlaruñ düşmüş gam-ı ışkuñ
Bir oddur ışk-ı dilsûzuñ ki daşlar içre pinhândur

Gezer kûyunda her yan çoḫ girîbânçâk gülruḫlar
Bu reng ile Fuzûlî ol ser-i kûy bir gülistândur

Gazel 103
Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Sabrum alub felek maña yüz miñ belâ virür
Az olsa bir metâ', aña il çoḫ behâ virür

Düşdüm belâ-yı ışka ḫıredmend-i asr iken
İl şimdi menden alduğı pendi maña virür

Sanmañ aceb rutab yirine virse la'l-i ter
Bir naḫl kim yaşum aña neşvünemâ virür

Ḫâk-i derüñdür ol ki dün ü gün sevâb içün
Hem aya sürme hem güneşe tûtiyâ virür

Kılmaz kabûl sûret-i ikbâli munca kim
Âyîne-yi vücûduma cevrüñ cilâ virür

Ney kimi cismüm oldu oḫuñdan delük delük
Dem urduğunca yerlü yerinden sedâ virür

Her derdsizden umma Fuzûlî devâ-yı derd
Sabr eyle ol ki derd virübdür, devâ virür

Gazel 102

Yüzünü kıskandığı için güzellerin bağrı kanıyorsa, buna şaşılmaz. Taşa tesir ederek onu lâl'a dönüştüren parlak Güneştir.

Kirpiklerin taş yüreklilerin gönlünü delse, buna şaşılmaz. Böyle bir abanoz oka yaraşan şey çelik temrendir.

Yüzünün güneşi peri gibi dilberlerin katı gönlüne aksetmiş. Senin aksini alan çelik aynalar çoktur.

Hûrî vücûtlular senin hazîneyi andıran ağzına bağlıdırlar. Bu ağız, perilerin itâat etmesi için âdetâ Süleymân hükmünün mührü gibidir.

Güzeller senin emrinle yolunda yüzlerini yere sürse, buna şaşılmaz. Melekler Kur'ân'ın hükmü ile Âdem'e secde etmiştir.

Aşkının gamı taş yüreklilerin katı gönlüne düşmüş. Gönül yakıcı aşkın taşların içine saklanmış bir ateştir.

Birçok gül yanaklı yakalarını yırtarak senin sokağında orada burada gezinir. Fuzûlî bu renklerle sevgilinin sokağı gül bahçesine dönmüştür.

Gazel 103

Felek sabrımı benden alır, karşılığında yüz bin belâ verir. Bir mal az olduğunda başkaları ona yüksek fiyat verir.

Zamanın akıllısı sayılırken aşk belâsına düştüm. Elâlem benden dinlediği öğütü şimdi bana verir

Gözyaşımın beslediği bir hurma fidanı hurma yerine parlak lâl verirse, bunu tuhaf karşılamayın.

Gece gündüz sevâba girmek için hem Aya sürme hem Güneşe göz ilâcı tutya veren şey senin kapının toprağıdır.

Ettiğin cevirler vücût aynamı o kadar parlatır ki ikbâlin bana kazandıracaklarını kabûl etmez.

Senin oklarından dolayı bedenim ney gibi delik deşik oldu. Her nefes alış verişimde her yerinden ses verir.

Fuzûlî, her dertsizden derdine dermân umma. Sabret; derdi veren dermânını da verir.

Gazel 104
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Ezel kâtibleri uşşâk baḫtın kare yazmışlar
Bu mazmûn ile ḫat ol safha-yı ruḫsâre yazmışlar

Ḫavâs-ı ḫâk-i pâyüñ şerhini tahkîk idüb merdüm
Gubâr ilen beyâz-ı dîde-yi ḫûnbâre yazmışlar

Gülistân-ı ser-i kûyuñ sıfâtın bâb bâb ey gül
Ḫat-ı reyhân ile cedvel çeküb gülzâre yazmışlar

İki satr eyleyüb ol iki meygûn la'ller vasfın
Görenler her birin bir çeşm-i gevherbâre yazmışlar

Girüb bütḫâneye kılsan tekellüm, cân bulur şeksüz
Musavvirler ne sûret kim der ü dîvâre yazmışlar

Muharrirler yazanda her kime âlemde bir rûzî
Maña her gün dil-i sâdpâreden bir pâre yazmışlar

Etibbâ nüsḫa-yı dermân yazanda ehl-i emrâza
Perîveşler lebin em dib men-i bîmâre yazmışlar

Yazanda Vâmık u Ferhâd ü Mecnûn vasfın ehl-i derd
Fuzûlî adını gördüm, ser-i tûmâre yazmışlar

Gazel 105
Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilâtün

Veh ne kâmet ne kıyâmet bu ne şâḫ-ı gül-i terdür
Ne belâdur nazar ehline, ne ḫoş medd-i nazardur

Göz yoludur ki göñül mülkine ḫûblar girer andan
Dutma ey eşk anı billâh ki aceb râhgüzerdür

Ne güher bulsa beğenmez bıraḫur yazıya deryâ
Gâlibâ kim aña maksûd dişüñ kimi güherdür

Işk aybını bilübsen hüner ey zâhid-i gâfil
Hünerüñ aybdur ammâ didüğüñ ayb hünerdür

Sitemüñ gerçi yamandur, anı terk eyleme billâh
Ki tegâfül sitemüñden dahi elbette beterdür

Âḫir olmaz nice kim göz yaşı aḫarsa hemânâ
Ki demâdem aña imdâd kılan ḫûn-i ciğerdür

Serserî basma kadem ışk tarîkine Fuzûlî
İhtiyât eyle ki gâyetde ḫatarnâk seferdür

Gazel 104

Ezeldeki kader yazıcıları âşığın bahtını kara yazmışlar. Âşığın alnına bunun muhtevasını yazmışlar.

Gözbebekleri ayağını bastığın toprağın özelliklerini araştırmış, daha sonra bunu tozla, gubâr yazısıyla kan akıtan gözlerin beyazına yazmışlar.

Gülüm! Sokağındaki gül bahçesinin özelliklerini bölümler hâlinde ve etrafına cetveller çekerek reyhanî hat ile yazmışlar.

Şarap renkli dudaklarını görenler, bu lâl dudakların vasıflarını iki satır hâlinde inciler yağdıran gözlere yazmışlar.

Puthaneye girip konuşacak olsan, ressamların kapıya, duvara yaptığı resimler, hiç kuşku yok, canlanır.

Kader yazıcıları âlemde herkese bir nasîp yazarken benim için her gün yüz parça olmuş gönülden bir parça yazmışlar.

Doktorlar hastalara ilaç reçetesi yazarken ben hastaya "Her gün peri gibi dilberlerin dudaklarını em" diye ilaç yazmışlar.

Dert sâhipleri Vâmık'ın, Ferhâd'ın, Mecnûn'un özelliklerini yazarken –gözümle gördüm– Fuzûlî'nin adını listenin başına yazmışlar.

Gazel 105

Vay vay! Bu ne boy, ne kıyâmet koparış, ne tâze gül dalıdır! Bakanlar için ne belâdır! Ne hoş uzun uzun seyrediştir!

Güzeller göz yolu ile gönül mülküne girer. Gözyaşım! Kapama göz yolunu. Vallâhi çok ilginç bir yoldur.

Deniz hangi inciyi bulsa, beğenmez, karaya atar. Galiba onun maksâdı dişin gibi bir incidir.

Hey gâfil sofu! Aşkı ayıplamayı hüner sanıyorsun. Senin hünerin ayıptır, ama o dediğin ayıp hünerdir.

Gerçi zûlmün kötüdür ama Allâh aşkına zûlmü terk etme. Âşığını tanımazdan gelmen zûlmünden de beter!

Gözyaşı ne kadar akarsa aksın, bitip tükenmez.
Çünkü ciğer kanı her an ona yardım etmektedir.

Fuzûlî! Aşk yolunda adımını rastgele atma.
İhtiyatlı ol. Çünkü son derece tehlikeli bir yolculuktur.

Gazel 106
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fa'lün

Lâhza lâhza lebüñ anub idicek efgânlar
Katre katre saçılur dîdelerümden kanlar

Katre katre dime kandur ki çıḫar çeşmümden
Dembedem göñlüm oduyla eriyen peykânlar

Kaşlaruñ yayına meyl eyleyeli cân u göñül
Dün ü gün men bilürem kim ne çekerler anlar

Açma kâkül girihin başuñ içün görme revâ
Ki perîşân olalar bir nice sergerdânlar

Yel değer zülfüñe yâ koymayub öz hâli ile
Gezdürürler anı elden ele her dem cânlar

Eyle uşşâka cefâlar ki vefâlar göresen
Sanma kim zâyi' olur eyledüğüñ ihsânlar

Sorma zühhâda Fuzûlî reh ü resmin ışkuñ
Ne bilürler reviş-i ehl-i ḫıred nâdânlar?

Gazel 107
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Hevâ-yı ışk başda, dilde nâr-ı fırkat var
Belâ ḫâkinde ten pâmâl, gözde âb-ı hasret var

Nola bezm-i belâda sîne-yi nâlânı çâk itsem
Derûn-i dilden ol yâre yine arz-ı mahabbet var

Meh-i nev sañma, dutmuş çerḫi tîğ-i şu'le-yi âhum
Adû-yi bednihâda, ölmez isem, yine niyyet var

Lebüñ yâdına cân virmiş deyü Ferhâd-ı dil cânâ
Yine efvâh-ı âlemde aceb Şîrîn hikâyet var

Gehî derd-i firâk-ı yâr gâhî ta'ne-yi ağyâr
Fuzûlî sanma bu mihnetserâda istirâhat var

Gazel 106

Her an dudaklarını anıp feryat edince gözlerimden damla damla kan saçılır.

Gözümden damla damla çıkan şeylerin kan olduğunu söyleme. Her an gönlümün ateşiyle eriyen ok temrenleridir.

Yay kaşlarına yöneldiğinden beri canım ile gönlümün gece gündüz ne çektiğini ben bilirim.

Başın için; kâküllerinin düğümünü çözme. Nice başı dönmüş âvârenin perîşân olmasını revâ görme.

Zülüflerini rüzgâr mı dağıtır ya da cânlar onları kendi hallerine bırakmayarak sürekli elden ele mi gezdirir?

Vefa görmek için âşıklarına cefâ et. Yaptığın iyiliklerin boşa gideceğini sanma.

Fuzûlî! Aşkın yolunu yordamını sofulara sorma. Câhiller akıl sâhiplerinin yöntemini nereden bilecek?

Gazel 107

Başımda aşkının havası, gönlümde ayrılık ateşi var. Bedenim belâ toprağında ayaklar altında kalmış; gözlerimde hasret gözyaşı var.

Belâ meclisinde inleyen göğsümü yarsam, ne çıkar bundan? Gönlümden o yâre yine muhabbetimi sunuşum var.

Gökyüzünü yeni ayın kapladığını sanma; âh alevlerimden oluşan kılıçtır o. Ölmezsem yine kötü yaratılışlı düşmana hamle niyetim var.

Sevgilim! Gönül Ferhâd'ı dudaklarının anısına can vermiş diye halkın ağzında dolaşan şirin hikâyeler var.

Fuzûlî! Bazen yârdan ayrılık derdi bazen başkalarının kınaması derken, şu sıkıntı yurdunda rahatlık olduğunu sanma.

Gazel 108
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Yoluñda cân viren kimi derûnumda alâmet bar
Şehîd-i tîğ-i ışk olmağa gönlümde şehâdet bar

Beni gel öldürüp kurtar belâdan çünki ey ḫûnî
Ne sende merhamet, şefkat ne mende sabr ü tâkat bar

Töküldü gözlerüm yaşı, nazar kılmaduñ ey mehrû
Düşübdür ılduzum; düşkün sitâremde nuhûset bar

Efendüm pâdişâhumsen; kime varub idem şekvâ
Maña çoḫ cevr ü zulm itdüñ, saña senden şikâyet bar

Gedâ-yı âlemi sultân ü sultânı gedâ eyler
Şerâb-ı ışk-ı dilberde Fuzûlî özge hâlet bar

Gazel 109
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Nevâ vü sâz ile mey·nûş idenler dilrübâlardur
Çeken derd ü belâ bezm-i gam içre bînevâlardur

Perîşân itme kâkül başuñ içün ey perîpeyker
Ki her bir kâkülüñ târında yüz miñ mübtelâlardur

Gel ey zâhid eğer ehl-i yakîni görmek istersen
Özünden bîgümân bîgâne olmuş âşinâlardur

Geçüb dildâre yâr olmak dilerseñ müdde'âlardan
Seni yârüñden ağyâr eyleyen bu müdde'âlardur

Cefâ vü cevri çoḫ dilberlerüñ mihr ü vefâsı az
Fuzûlî çek elüñi; n'itmek olur bîvefâlardur

Gazel 108

İçimde, yolunda can verenlerde görülen alâmetlerden var. Gönlümde aşk kılıcıyla şehit olmak için şehâdet var.

Hey kanlı dilber! Gel beni öldür, belâdan kurtar. Çünkü ne sende merhamet, şefkat ne bende sabır ile tâkat var.

Ay yüzlüm! Gözyaşlarım döküldü de bakmadın. Yıldızım düştü; düşkün yıldızımda bir uğursuzluk var.

Efendim; pâdişâhımsın. Kime gidip şikâyet edeyim seni? Bana çok acı çektirdin, zûlmettin. Sana senden dolayı şikâyet var.

Fuzûlî! Âlemdeki yoksulu sultân, sultânı yoksul eder. Dilberin aşk şarabında bir başkalık var.

Gazel 109

Sazla sözle mey içenler gönülçelenlerdir. Gam meclisinde dert ile belâ çekenler zavallı âşıklardır.

Peri vücûtlum! Başın için, kâküllerini dağıtma. Çünkü kâkülünün her bir telinde yüz bin müptelâ âşık vardır.

Zâhid! Gel; yakîn sâhiplerini görmek istersen, bunlar kuşkusuz kendilerine yabancı kalmış âşinâlarındır.

Hakkındaki iddiâlardan vazgeçip de sevgiliye yâr olmayı istersen, bil ki seni sevgiline karşı yabancılaştıran şey, bu iddiâlardır.

Cefâsı, cevri çok olan dilberlerin sevgisi, vefası az olur. Fuzûlî! Çek elini. Vefasızdır bunlar. Ne yapılabilir ki?

Gazel 110
Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Mihri göñlümde nihân olduğun ol mâh bilür
Kimse bilmez fukârâ sırrını, ol şâh bilür

Sormañız ol meh ile hâl-i dilüm Tañrı içün
Bileli anı, özüm bilmezem, Allâh bilür

Gâh yüz lûtf kılur gâh tegâfül gûyâ
Gâh bilmez bu giriftârlığum gâh bilür

Cân fidâ eylemeği yâre hemîn men bilürem
Bu tarîki, dime, bir gâfil ü gümrâh bilür

Nazar-ı lûtf dirîğ itme Fuzûlî'den kim
Saña sıdk ile özün bende-yi dergâh bilür

Gazel 111
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Buldu kuyuñda devâ derd-i dil-i bîmârımuz
Sen ağasın, biz kuluz, kûyuñdadur tîmârımuz

Zâhidâ, gör sîneçâki şu'lesin, bizden saḫın
Bir ocağuz biz ki sûzandur der ü dîvârumuz

Nola ger olduysa fânî Kûhken; men bâkiyem
Işka bizdendür bekâ, yoḫdur yoḫ olmak varumuz

Gülşen-i gam naḫliyüz perverde âb-ı dîdeden
Dağlar berg; âh-ı âteşbârumuzdur bârumuz

Ehl-i terkiñ kuluyuz; oldur bize cândan azîz
Yûsuf ise ḫodfurûş; anuñla yoḫ bâzârumuz

Eşkümüz girdâbı âlî; ömrümüz bünyâdı pest
Gör ne alçak dirlik ile çizginür pergârumuz

Ey Fuzûlî cevr-i yâr ü ta'ne-yi ağyârdan
Var yüz miñ gam. Bu hem bir gam ki yoḫ gamḫârumuz

Gazel 110

O Ay yüzlü, sevgisinin gönlümde gizli olduğunu bilir. Fakîrlerin sırrını kimse bilmez; o şâh bilir.

Allâh aşkına, o Ay yüzlü ile olan hâlimi sormayın. Allâh bilir ya, onu tanıdığımdan beri kendimi bilmiyorum.

Bazen lûtfeder, bazen bilmezlenir. Sanki bu âşıklığımı bazen bilmez, bazen bilir gibi davranır.

Yâra can fedâ etmeyi sadece ben bilirim. Bu yolu bir gâfilin veya yolunu kaybetmiş birinin bildiğini bana söyleme.

Fuzûlî'den lûtufkâr bakışını esirgeme. Çünkü kendisini sana sâdık bir dergâh kulu bilir.

Gazel 111

Hasta gönlümüzün derdi senin yanında dermân buldu. Sen ağasın, biz kuluz. Senin yanında bize bakılır.

Hey zâhid! Göğsü yarılmış olanın alevlerini gör, bizden sakın. Kapısı, duvarı yanan bir ocağız biz.

Dağ delen Ferhâd fânî olup öldüyse, ne çıkar bundan? Ben kalıcıyım. Aşkın kalıcılığı bizden gelir; varlığımızın yok olması diye bir şey söz konusu değildir.

Gam gülşeninin gözyaşıyla sulanmış fidanıyız. Dağlı yaralar yaprağımız, ateş yağdıran âhlarımız meyvemizdir.

Dünyayı terk edenlerin kuluyuz. Bunları canımızdan aziz tutarız. Yûsuf kendini beğenmiş; kendini satmaya kalkıyor. Onunla alışverişimiz yok.

Gözyaşımızın girdabı yükseklerde oluşur; ömrümüzün temeli ise aşağıdadır. Hayat pergelimizin nasıl düşük bir yaşam dairesinde döndüğüne bak.

Fuzûlî! Yârin cefâları, başkalarının suçlamaları yüzünden yüz bin gamımız var. Bunca gama rağmen bir dert ortağımız yok.

Gazel 112
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Ḫam kad ile ağlaram ol turre-yi tarrârsız
Gerçi dirler: Çengden çıḫmaz terennüm târsız

Sîne-yi çâkümden eksük itme tîr-i gamzeñi
Ey gül-i ra'nâ! Bilürsen kim gül olmaz ḫârsız

Saḫlamazdum nâveküñ gözde, belâsın çekmesem
Beslemezdüṃ su virüb ol naḫli olsa bârsız

Yol azarsen zulmet-i hayretde ey dil! Vâkıf ol
Zinhâr ol kûya varma âh-ı âteşbârsız

Girye-yi zâr ile ḫoşhâlem ki bahr-i ışkda
Eşksiz göz bir sadefdür lü'lü-yi şehvârsız

Câna âzâr-ı ḫadengüñ ḫoş gelür ey kaşı yay
Bir sifâriş kıl ki bizden olmasun azârsız

Zühdden geçmez Fuzûlî; eylemez terk-i riyâ
Pend çoḫ virdüm; işitmez; arsızdur arsız!

Gazel 113
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Tarîk-i fakr dutsam, tab' tâbi', nefs râm olmaz
Gınâ kılsam taleb, esbâb-ı cem'iyyet temâm olmaz

Dehânuñdan eser görmen; miyânuñdan nişân veh kim
Men-i nâkâma ömrümden müyesser hîç kâm olmaz

Mukîm-i kûy-i derd eyler meni âh-ı ciğersûzum
Bu âheng-i melâlefzâya bundan yiğ makâm olmaz

Mürîd-i sâkîyem kim lûtfu ehl-i derde dâ'imdür
Ne hâsıl ehl-i zühdüñ şefkâtinden kim müdâm olmaz

Didüm :Uşşâka cevr itme. Didi ol ḫûblar şâhı
Siyâset olmayınca ışk mülkiñde nizâm olmaz

Lebüñden katre katre kan içer göñlüm kerâhetsiz
Şekerden olıcak mey katresi, gûyâ harâm olmaz

Fuzûlî'ni melâmet eyleyen bîderd bilmez mi
Ki bâzâr-ı cünûn rüsvâlarında neng ü nâm olmaz

Gazel 112

O yankesici kâküller yokken, belim bükük, ağlarım. Gerçi, teli olmayınca çengden terennüm çıkmazmış.

Bakış oklarını yarılmış göğsümden eksik etme. Alımlı gülüm! Bilirsin, gül dikensiz olmaz.

Belâsını çekmesem, bakış oklarının temrenini gözümde saklamazdım. Meyvesiz olsa, o fidanı su verip sulamazdım.

Gönlüm! Hayret karanlığında yolunu kaybedersin. Öğren işi. Ateş yağdıran âhların olmadan sakın o sokağa gitme!

Hüngür hüngür ağlamalarım dolayısıyla mutluyum. Çünkü aşk denizinde yaş dökmeyen bir göz, iri incisi olmayan istiridyeye benzer.

Yay kaşlım! Okunun acıtması canımın hoşuna gider. Bakış oklarını tembihle; sürekli canımızı acıtsın.

Fuzûlî sofuluktan vazgeçmiyor, ikiyüzlülüğü terk etmiyor. Çok öğüt verdim, ama dinlediği yok. Arsız işte n'olacak!

Gazel 113

Dervişlik yoluna girsem, tabiatım uymaz, nefsim boyun eğmez. Zenginlik istesem, bunun sebepleri hazırlanamaz.

Vay vay! Ne ağzının ne belinin bir izini görebiliyorum. Mutsuzum ben; ömrümde hiçbir murâdım gerçekleşmez.

Ciğer yakan âhlarım beni dert sokağında oturtur. Bıkkınlık getiren bu nağme için bundan iyi makâm olmaz.

Ben sâkî'nin mürîdiyim. Çünkü dert sâhiplerine sürekli olarak lûtfeder. Şarapları olmayan sofuların göstereceği şefkat ne işe yarar ki?

"Âşıklara cevretme" dedim. O güzeller şâhı dedi ki: Öldürme cezası olmayınca, aşk ülkesinde düzen olmaz.

Gönlüm hiç tiksinmeden dudaklarından damla damla kan içer. Denildiğine göre mey damlası şekerli olunca, harâm olmazmış.

Fuzûlî'yi kınayan dertsiz sevgili, divânelik pazarının rüsvâlarında ar hayâ denilen şeyin bulunmadığını bilmez mi?

Gazel 114
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Âlem oldu şâd senden; men esîr-i gam henûz
Âlem itdi terk-i gam; mende gam-ı âlem henûz

Cân bağışlardı lebüñ ızhâr-ı güftâr eyleyüb
Urmadın Îsî leb-i cânbaḫşlığdan dem henûz

Secdegâh itmişdi ışk ehli kaşuñ mihrâbını
Kılmadın ḫayl-i melâ'ik secde-yi Âdem henûz

Câna derdüñ, cisme peykânuñ revân itmişdi hükm
Cism ile cân irtibâtı olmadın muhkem henûz

Eşk sarf eyler felekden kâm hâsıl kılmağa
Bu güher kadrini bilmez dîde-yi pürnem henûz

Perde-yi çeşmüm makâm itmişdi bir tersâbeçe
Olmadın mehd-i Mesîhâ dâmen-i Meryem henûz

Ey Fuzûlî eyledi her derde dermân ol tabîb
Bir menüm zaḫmumdur ancak bulmayan merhem henûz

Gazel 115
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Gamze peykânın gözüñ men mübtelâdan saḫlamaz
Sarf ider ehl-i nazar nakdin, gedâdan saḫlamaz

Dil n'ider yanumda? Çün kılmaz meni gamdan ḫalâs
Çekmen ol ta'vîz bârın kim belâdan saḫlamaz

Câna cismüm ol ḫadeng-i gamzeden olmaz penâh
Hîç cevşen kimseni tîr-i kazâdan saḫlamaz

Işkdan bir dem ten-i sûzanı dûr itmez felek
Veh nice fânûsdur! Şem'i hevâdan saḫlamaz

Âlemi şeydâ kılur ger olsa hem gözden nihân
Her perîveş kim ser-i zülfün sabâdan saḫlamaz

Eylerem bîḫod figân gördükce kûyuñ itlerin
Âşinâ derd-i nihânın âşinâdan saḫlamaz

Bîsebeb sanmañ Fuzûlî'niñ melâmet çekdüğin
Bîḫaberdür; meşrebin ehl-i riyâdan saḫlamaz

Gazel 114

Âlem seninle mutlu oldu ama ben hâlâ gam esiriyim. Herkes gamı terk etti; bütün âlemin gamı bende henüz.

Henüz Îsâ can veren dudaklarından nefes vermeden önce dudakların konuşmaya başlayarak can verirdi.

Melekler topluluğu Âdem'e secde etmeden önce âşıklar kaşının mihrabını secdegâh edinmişti.

Beden ile can arasındaki bağ sağlamlaşmadan önce ilahî hüküm cana derdini, bedene bakış oklarının temrenlerini göndermişti.

İncinin değerini bilmeyen bu yaşlı gözler hâlâ felekten murâdını almak için gözyaşı tüketiyor.

Meryem'in eteği henüz Îsâ'nın beşiği olmadan önce bir Hıristiyan çocuğu göz perdemi kendine makâm edinmişti.

Fuzûlî! O doktor her derdin dermânını buldu, ama sadece benim yarama merhem bulunmadı.

Gazel 115

Gözlerin bakış oklarının temrenini ben yoksuldan esirgemez. Bakış ve inâyet sâhipleri ellerindeki nakdi harcar, yoksuldan esirgemez.

Gönül benim yanımda ne yapar, ne işe yarar ki? Çünkü beni gamdan kurtarmıyor. Beni belâdan esirgemeyen muskanın yükünü çekemem.

Bedenim o bakış oku karşısında canım için koruyucu kesilmez. Kader okuna karşı hiçbir zırh koruma görevini yapamaz.

Felek yanan bedenimi bir an olsun aşktan uzaklaştırmaz. Bu nasıl fânustur? Mumu rüzgârdan korumaz!

Zülüflerinin ucunu sabâ rüzgârından saklamayan peri gibi güzeller, göze görünmeseler de âlemi çılgına çevirirler.

Sokağındaki köpekleri gördükçe kendimde olmadan feryat ederim. Âşinâ olan kişi içindeki gizli derdi âşinâdan saklamaz.

Fuzûlî'nin bu kadar çok kınanmasını sebepsiz saymayın. Kendinden haberi yok; bu yüzden meşrebini ikiyüzlülerden saklamaz.

Gazel 116
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Râz-ı ışkuñ saḫlaram dilde nihân ey serv-i nâz
Gitse başum şem' tek, mümkin değül ifşâ-yı râz

Ḫûblar mihrâb-ı ebrûsuna meyl itmez fakîh
Ölse kâfirdür. Müselmanlar! Aña kılmañ nemâz

Kimse ol bedḫûya ızhâr idebilmez hâlümi
Ey sürûd-i nâle! Tañrı'yçün sen olgıl çâresâz

Kâlıbım görmüş tehî; tökmek diler bir tâze rûh
Berk-i âhum kim gelen peykânıña virmiş güdâz

Men ḫod öldüm; ey türâbımdan olan sâgar müdâm
Rindler bezmin gezüb bir bir yetür menden niyâz

Ḫûbsûretlerden, ey nâsih, meni men' itme kim
Pertev-i envâr-ı ḫurşîd-i hakîkatdür mecâz

Ey Fuzûlî! Kalmışam hayretde. Bilmen n'eyleyem
Devr zâlim, baḫt nâfercâm, taleb çoḫ, ömr az

Gazel 117
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Göñülde miñ gamum vardur ki pinhân eylemek olmaz
Bu hem bir gam ki il ta'nından efgân eylemek olmaz

Ne müşkil derd olursa, bulunur âlemde dermânı
Ne müşkil derd imiş ışkuñ ki dermân eylemek olmaz!

Fenâ mülküne çoḫ azm itme ey dil! Çekme zahmet kim
Bu tedbîr ile def'i- derd-i hicrân eylemek olmaz

Saḫın göñlüm yıkarsen, pendden dem urma ey nâsih
Hevâ-yı nefs ile bir mülkü vîrân eylemek olmaz

Dehânuñ üzre la'lüñ istemiş dil; def'i müşkildür
Görünmez hîç cürmü. Yoḫ yere kan eylemek olmaz

Du'âlar eylerem; menden yaña bir dem güzâr itmez
Ne çâre? Sihr ile servi ḫırâmân eylemek olmaz

Fuzûlî âlem-i kayd içre sen dem urma ışkundan
Kemâl-i cehl ile da'vâ-yı irfân eylemek olmaz

Gazel 116

Nazlı selvi boylum! Aşkının sırrını gönlümde saklıyorum. Mum gibi başım kesilse de sırrı ifşâ etmem mümkün değil.

Fakîh, güzellerin kaşının mihrabına dönmüyor. Böyle ölürse, kâfir olacak. Müslümanlar! Onun cenâze namazını kılmayın.

Kimse o huysuza hâlimi anlatamaz. Terennümlü iniltim! Allâh aşkına sen bu işin çâresine bak.

Ahlarımdan çıkan şimşek, bakış oklarının temrenlerini eritmiş. Beden kalıbımı boş bulduğu için yeni bir rûh kalıbı dökmek istiyor.

Ben zaten ölmüşüm. Toprağımdan yapılan kadeh! Sürekli olarak rindlerin meclisini dolaşarak her birine dileklerimi ilet.

Öğütçü! Güzel yüzlülere karşı ilgi duymama engel olma. Çünkü mecâz dediğin, hakîkat güneşinin nûrlarının parıltısıdır.

Fuzûlî! Hayretler içinde kaldım; ne yapacağımı bilmiyorum. Devir zâlim, bahtım uygun değil, talebim çok, ama ömrüm kısa.

Gazel 117

Gönlümde bin türlü gam var; gizlemek mümkün değil. Hem de öyle bir gam ki elâlemin kınaması yüzünden feryat etmek de doğru değil.

Âlemde ne kadar müşkül dert varsa, dermânı bulunur. Ama senin aşkın ne müşkül dertmiş! Tedâvî edilmesi mümkün değil.

Gönlüm! Yokluk ülkesine gitmeye çok da niyetlenme. Boşuna zahmet çekme; çünkü bu yöntemle ayrılık derdinden kurtulmak mümkün değil.

Öğütçü! Sakın bana öğüt vermeye kalkma! Yoksa gönlümü yıkarsın. Nefis arzularıyla bir mülkü harap etmek doğru değil.

Gönlüm ağzının üstünde duran lâl dudakları istiyor. Ne kendisi görünüyor ne cürmü var. Yok yere kan dökmek doğru değil.

Dualar etsem de benim tarafıma geldiği yok. Çâre ne olabilir? Sihir yaparak bir selviyi salındırmak mümkün değil.

Fuzûlî! Bu bağlılık âleminde onun aşkından bahsetme. Bunca cehâletle âriflik davâsına kalkışılmaz.

Gazel 118
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Nice ıllardur ser-i kûy-i melâmet beklerüz
Leşker-i sultân-ı irfânuz; velâyet beklerüz

Sâkîn-i ḫâk-i der-i meyḫâneyüz şâm u seher
İrtifa'-ı kadr içün bâb-ı sa'adet beklerüz

Cîfe-yi dünyâ değül kerkes kimi matlûbumuz
Bir bölük ankâlaruz; Kâf-ı kanâ'at beklerüz

Ḫâb görmez çeşmümüz endîşe-yi ağyârdan
Pâsbân-ı genc-i esrâr-ı mahabbet beklerüz

Sûret-i dîvâr idübdür hayret-i ışkuñ bizi
Gayr seyr-i bâğ ider, biz künc-i mihnet beklerüz

Kârvân-ı râh-ı tecrîdüz, ḫatar ḫavfın çeküb
Gâh Mecnûn gâh men devr içre nevbet beklerüz

Sanmañuz kim giceler bîhûdedür efgânumuz
Mülk-i ışk içre hisâr-ı istikâmet beklerüz

Yatdular Ferhâd ü Mecnûn mest-i câm-ı ışk olub
Ey Fuzûlî! Biz, olar yatdukca, sohbet beklerüz

Gazel 119
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Teşne-yi câm-ı visâlüñ âb-ı hayvân istemez
Mâ'il-i mûr-i ḫatuñ mülk-i Süleymân istemez

Zulmet-i zülfüñ giriftârı dem urmaz nûrdan
Tâlib-i şem'-i ruḫuñ ḫurşîd-i raḫşân istemez

Cevrden âh itme ey âşık ki ayn-i lûtfdur
Dûst esbâb-ı kemâl-i hüsne noksân istemez

Eylemez meyl-i behişt üftâde-yi ḫâk-i derüñ
Sâkîn-i künc-i gamuñ seyr-i gülistân istemez

Âşık iseñ, rind ü rüsvâlığdan ikrâh itme kim
Işk sırrın iktizâ-yı devr pinhân istemez

Işkdan vehm itmesün âşık, yakar gönlüm deyü
Hîç sultânem diyen mülkünü vîrân istemez

Ey Fuzûlî! Muttasıl devrân muḫâlifdür saña
Gâlibâ erbâb-ı isti'dâdı devrân istemez

Gazel 118

Yıllardır kınanma sokağının başında bekliyoruz. İrfan sultânının askeriyiz; vilâyet bekliyoruz.

Sabah, akşam demez, meyhâne kapısının toprağında otururuz. Değerimizin yükselmesi için saâdet kapısını bekliyoruz.

Bizim istediğimiz, akbaba gibi dünya leşi değil. Biz bir bölük anka kuşuyuz; kanâatin Kaf Dağı'nı bekleriz.

Yabancıların saldırmasından endişelendiğimiz için gözümüze uyku girmez. Muhabbet sırlarının hazînesine bekçilik ediyoruz.

Aşkının verdiği hayret bizi duvar resimlerine döndürdü. Elâlem bağda bahçede dolaşır; biz sıkıntı köşesinde bekleşiriz.

Biz dünyadan soyutlanma yolunda ilerleyen kervanız. Tehlike korkusunu çektiğimizden bazen Mecnûn bazen ben, sıra ile nöbet tutarız.

Geceleri feryâdımızın boşuna olduğunu sanmayın. Aşk ülkesinde doğruluk hisarının nöbetini tutuyoruz.

Ferhâd ile Mecnûn aşk şarabıyla sarhoş olup yattılar. Fuzûlî! Onlar yattıkça biz sohbet meclisini bekleriz.

Gazel 119

Senin vuslat kadehine susayan kişi hayat suyunu istemez. Karıncaya benzeyen ayva tüylerine heveslenen kişi Süleymân saltanâtını istemez.

Zülüflerinin karanlığına tutulan kişi nûrdan bahsetmez. Yanak mumuna tâlip olan kişi parlak güneşi istemez.

Hey âşık! Sevgilinin cevirleri yüzünden âh çekme. Bunlar lûtfun tâ kendisidir. Dost, mükemmel güzelliğin sebeplerinde eksiklik olmasını istemez.

Kapının toprağına düşen âşık Cennete yönelmez. Senin gam köşende oturan kişi gül bahçesinde dolaşmak istemez.

Âşıksan, rindlikten, rezil rüsvâ olmaktan çekinme. Devir bunu gerektiriyor; aşk sırrının gizli kalmasını istemez.

Âşık "Gönlümü yakar" diye kuruntuya kapılmasın. "Sultânım" diyen kimse, ülkesinin harap olmasını istemez.

Fuzûlî! Felek sana sürekli muhâliftir. Galiba karşısında yetenekli kişilerin bulunmasını istemiyor.

Gazel 120
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Ḫalka ağzuñ sırrını her dem kılur ızhâr söz
Bu ne sırdur kim olur her lâhza yoḫdan var söz

Arturan söz kadrini sıdk ile kadrin arturur
Kim ne mikdâr olsa, ehlin eyler ol mikdâr söz

Vir söze ihyâ ki dutduğda seni ḫâb-ı ecel
İde her sâ'at seni ol yuḫudan bîdar söz

Bir nigâr-ı anberînḫatdur göñüller almağa
Gösterür her dem nikâb-ı gaybdan ruḫsâr söz

Olmayan gavvâs-ı bahr-i ma'rifet, ârif değül
Kim sadef terkîb-i tendür; lü'lü'-yi şehvâr söz

Ḫâzin-i gencîne-yi ėsrârdur her dem çeker
Rişte-yi ızhâra miñ miñ gevher-i şehvâr söz

Ger çoḫ istersen Fuzûlî izzetüñ, az it sözü
Kim çoḫ olmaḫdan kılubdur çoḫ azîzi ḫâr söz

Gazel 121
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Maña bâd-ı sabâ ol serv-i gülruḫdan ḫaber virmez
Açılmaz gonce-yi baḫtum, ümîdüm naḫli ber virmez

Töküp göz yaşını sensiz helâküm isterem ammâ
Ecel peykine seyl-i eşk girdâbı güzer virmez

Gözümde mesken it, ḫâr-ı müjemden ihtirâz itme
Gül-i ḫandâna her dem ḫâre yâr olmak zarar virmez

Eğer cân almağ istersen, tenümden tîğüñi kesme
Ki pejmürde nihâle virmeyince su, semer virmez

Kıyâs it şem'den, vehm eyle çerḫüñ inkılâbından
Kim ol baş almağa kasd itmeyince tâc-ı zer virmez

Belâ zımnında râhat olduğın ızhâr ider ḫalka
Felek bîhûde ḫâr-ı ḫuşkden gülberg-i ter virmez

Fuzûlî dehrden kâm almak olmaz, olmadın giryân
Sadef su almayınca ebr-i nîsandan, güher virmez

Gazel 120

Söz her an halka, ağzının sırrını açıklar. Bu, nasıl bir sırdır ki her an söz yoktan var oluyor!

Doğruluğuyla sözün değerini artıran kişi kendi değerini de artırır. Söz ne kadar değerli olursa, sâhibini de o kadar değerli kılar.

Sözüne hayat ver. Sen ecel uykusunu uyumaya başladığında o söz her an seni uykundan uyandırsın.

Söz, gönüller alan, ayva tüyleri amber kokan bir dilber gibidir. Her an gayb âleminin örtüsü ardından yanağını gösterir.

Mârifet denizine dalmayan kişi ârif değildir. Bedenimiz bir istiridye ise, sözümüz şâhlara lâyık incidir.

Söz sırlar hazînesinin bekçisidir. Her an binlerce iri inciyi ipe dizerek açığa çıkartır.

Fuzûlî! Çok izzetli biri olmak istiyorsan, az konuş. Çünkü çok konuşma yüzünden nice aziz insan değerini düşürmüştür.

Gazel 121

Sabâ rüzgârı bana o gül yanaklı, selvi boyludan haber vermez. Bahtımın goncası açılmaz; umût fidanım meyve vermez.

Sen olmadığın için gözyaşı dökerek ölmek isterim ama gözyaşı sellerimin oluşturduğu girdap ecel ulağına geçit vermez.

Gözümü kendine mesken edin; dikeni andıran kirpiğimden çekinme. Gülen gülün her an diken ile yâr olması ona zarâr vermez.

Can almak istiyorsan, bakış kılıcını bedenimden çıkarma. Çünkü solmuş fidana su verilmeyince meyve vermez.

Mumun hâline bakıp kıyasla. Feleğin halden hâle girmesinden kork. Felek baş almaya kastetmedikçe altın taç vermez.

Felek boşu boşuna kuru dikenden tâze gül yaprağı çıkarmaz. Halka belâya katlanmanın rahat olduğunu dolaylı olarak göstermek ister.

Fuzûlî! Ağlamadıkça felekten murat almak mümkün değil. İstiridye Nisan bulutundan su almadıkça inci vermez.

Gazel 122
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Nem-i eşküm mükedder ḫâtırumdan def'-i gam kılmaz
Bu rûşendür ki nem âyîneden jengârı kem kılmaz

Ḫam-ı ebrû-yi müşgînüñ görürse zâhid-i kecbîn
Daḫi kâmet sücûd-i gûşe-yi mihrâba ḫam kılmaz

Saña ey şûḫ-i sengîndil dimen büt nişe kim büt hem
Egerçi sengdildür, böyle bîdâd u sitem kılmaz

Cefâ vü cevr ile kan oldu bağrum yârab ol bedḫû
Niçün terk eylemez cevr ü cefâsın, bir kerem kılmaz?

Murâdum giryeden kesb-i gubâr-ı rehgüzâruñdur
Gözüm yaşı demâdem çihremi bîhûde nem kılmaz

Ḫatuñ devrinde eşk-i âl ile derd ü gamum şerhin
Dem olmaz kim ruḫ-i zerdümde müjgânum rakam kılmaz

Fuzûlî ḫastedil tâ ravzâ-yı kûyuñda sâkîndür
Temennâ-yı behişt ü meyl-i gülzâr-ı İrem kılmaz

Gazel 123
Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Kûhkenden görünür kûhda âsâr henûz
Ol ne beñzer maña; anuñ eseri var henûz

Çekdi Mecnûn ayağın bâdiyeden lîk virür
Kanlu güller ayağından çekilen ḫâr henûz

Vâdi-yi ışkda sevdâyile sergeşte idüm
Gelmedin gerdişe bu künbed-i devvâr henûz

Nokta-yı ḫâline bağlanmış idi cân u gönül
Gezmedin dâ'ire-yi devrde pergâr henûz

Mâha çekdüm şeb-i hicrân âlem-i şu'le-yi âh
Âh kim olmadı ol mâh ḫaberdâr henûz

Nâle-yi zârum ile ḫalka harâm oldu yuḫu
Kara baḫtum yuḫudan olmadı bîdâr henûz

Merhem-i vasluñ ile buldu kamu derde devâ
Bu Fuzûlî elem-i hecr ile bîmâr henûz

Gazel 122

Gözyaşımın ıslaklığı bulanık hâtırımdan gamı uzaklaştırmaz. Apaçık bir şeydir bu; nem aynanın pasını azaltmaz.

Eğri görüşlü sofu, misk kokulu kaşının yayını görürse, bir daha mihrap köşesinde secde etmek için eğilmez.

Taş yürekli, şûh sevgilim! Ben sana "Putsun" demiyorum. Çünkü put taş yürekli olsa da böyle zûlmetmez.

Onun ettiği cefâlar yüzünden bağrım kan doldu. Yârabbi, o huysuz sevgilim niçin zûlmü terk etmez, niçin bana kerem etmez?

Ağlamaktan maksâdım, geçtiğin yolun tozunu tutmaktır. Gözlerimin yüzümü böyle sürekli ıslak tutması boşuna değildir.

Ayva tüylerinin devrinde, kirpiklerim gamımın şerhini sürekli olarak kanlı gözyaşlarımla sararmış yanaklarıma yazar.

Gönlü yaralı Fuzûlî senin bahçende oturduğu sürece ne Cenneti ne İrem bağlarını ister.

Gazel 123

Dağ delen Ferhâd'ın dağda bıraktığı izler hâlâ görünür. O bana nasıl benzesin? Onun hâlâ izleri var.

Mecnûn çölden ayağını çekti, çöle gitmez oldu. Ama ayağından çıkarılan dikenler hâlâ kan rengi gül verir.

Bu dönen gökkubbe henüz dönmeye başlamadan önce, ben aşk vâdisinde sevdâ ile dolanıp duruyordum.

Pergel bu devrin dairesinde henüz dönmeye başlamadan önce canım ile gönlüm senin beninin noktasına bağlanmıştı.

Ayrılık gecesinde âh çekiş şûlelerimin âlemini Ay'a çektim. Ne yazık ki Ay yüzlüm henüz bundan haberdar olmadı.

İniltilerim yüzünden halka uyumak harâm oldu. Ama kara bahtım henüz uykudan uyanmadı.

Senin vuslat merheminle herkes derdine dermân buldu. Fuzûlî ise hâlâ ayrılık derdinin elemiyle hastadır.

Gazel 124
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Figân kim bağrımuñ ol lâleruḫ kan olduğun bilmez
Ciğer pergâlesinde dâğ-ı pinhân olduğın bilmez

Habîbüm göñlümü cem' eylemez ruḫsârı devrinde
Meğer zülfü kimi hâlüm perîşân olduğın bilmez

Kılur taksîr idüb bir lûtf her dem göñlüm almaḫda
Vefâ resmin sanur düşvâr, âsân olduğın bilmez

Gözeller devlet-i vaslın bulub mağrûr olan âşık
Neşât-ı vaslda endûh-i hicrân olduğın bilmez

Dil-i sâdpâreden bîdâdı kesmez gamze-yi mestüñ
Ne gâfil pâdişehdür! Mülkü vîrân olduğın bilmez

Sanur zâhid özün hâlî ḫayâlüñden; galatdur bu
Bu hayrân olduğundandur ki hayrân olduğın bilmez

Fuzûlî ḫasteye düşmen sözüyle dûst cevr eyler
Zihî sâde! Mu'ârız kavli bühtân olduğın bilmez

Gazel 125
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Ey göñül ol ḫançer-i müjgâna eylersen heves
Kasd-i cân itdüñ bekâ-yi ömrden peyvendi kes

Çekme gurbet azmine ey sârbân mahmil saḫın
Kim bu yolda bîm-i gurbetdendür efgân-i ceres

Hâl-i zârumdan seni feryâdum âgâh eyledi
Şükrülillâh oldu feryâdum maña feryâdres

Birbirine sancılub her yan tenümde oḫlaruñ
Mürg-i rûhum kaydına olmuş müretteb bir kafes

Ta'ne-yi ehl-i melâmetden ne noksân âşıka?
Berk-i lâmi' def'in eyler mi hücûm-i ḫâr ü ḫes

Sûz-i ışkuñ tende nâgeh bulmasun noksân deyü
Cân çıḫınca isterem çıḫmaya tenden bir nefes

Ey Fuzûlî men kana'at mülkinüñ sultânıyam
Saltanat esbâbı eğnümde pelâs-ı fakr bes

Gazel 124

Eyvahlar olsun! O lâle yanaklı, bağrımın kanadığını bilmiyor! Parça parça olmuş ciğerlerimde gizli dağlanma yaraları bulunduğunu bilmiyor.

Sevgilim parlak yüzünün devrinde dağınık gönlüm bir araya getirip beni huzûra kavuşturmuyor. Sanırım, hâlimin kendi saçları gibi perîşân olduğunu bilmiyor.

Bir lûtfedip her an gönlümü almakta kusur ediyor. Vefalı olmanın güç bir şey olduğunu sanıyor, ama kolay olduğunu bilmiyor.

Güzellere kavuşma devletine nail olan âşık kavuşmanın verdiği neşede ayrılık kederi olduğunu bilmiyor.

Sarhoş bakışın yüz parça olmuş gönlüme zûlmetmeyi bırakmıyor. Ne gâfil pâdişâh! Ülkesinin harap olduğunu bilmiyor.

Zâhid kendini senin hayâlinden uzakta sanıyor. Yanlışlık var burada. Bunun sebebi, onun sana hayrân olmasıdır, ama hayrân olduğunu kendisi de bilmiyor.

Dost, yaralı Fuzûlî'ye düşmanın sözüne bakıp cevrediyor. Amma da saf! Düşman sözünün bühtân olduğunu bilmiyor.

Gazel 125

Gönlüm! O kirpik hançerine heveslenirsen, canına kastettin demektir. Bu takdirde yaşamaktan umûdunu kes.

Kervancı! Gurbete gitmek üzere mahfeni bağlama; sakın! Çıngırağın bu yoldaki feryâdının sebebi gurbet korkusudur.

Benim feryâdım seni perîşân hâlimden haberdar etti. Allâh'a şükürler olsun; feryâdım imdâdıma koştu.

Bakış okların vücûdumun her yanına bir bir saplandı. Böylece rûh kuşumu hapsetmek için düzgün bir kafes oluşturdu.

Kınayıcıların kınamasıyla âşığa ne eksiklik gelir? Çerçöpün hücûm etmesi parlak şimşeği durdurur mu?

Aşkının yangını bedenimde ansızın sona ermesin diye canım çıktığı zaman vücûdumdan bir nefes bile çıkmamasını isterim.

Fuzûlî! Ben kanâat ülkesinin sultânıyım. Saltanât gerekçesi olarak bana sırtımdaki yoksulluk paçavrası yeter.

Gazel 126
Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Ḫâk-i reh itdi âşık-ı miskîni ol heves
Kim pâybûs-i yâre kaçan bula destres?

Râz-ı derûnı daşraya salmak revâ değül
Budur günâhı kim asılur muttasıl ceres

Dîdâr-ı dûstdur iki âlem netîcesi
Yoḫ andan özge âşıka âlemde mültemes

Sînem hevâ-yı ışkuñ ile doldu ney kimi
Dem urduğumca âh ü figândur çıḫan nefes

Her kayd olursa mahz-ı belâdur ki bülbüle
Ger şâḫ-ı gülden olsa küdûret virür kafes

Ol gamzeden göñül eğer isterseñ iltifât
Tîğ-i tecerrüd ile cihândan alâka kes

Olmaz vücûd-i âşıka ışk içre i'tibâr
Dözmez Fuzûlî âteş-i sûzâna ḫâr ü ḫes

Gazel 127
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Göz yaşumdan sûz-i pinhânum kılur ârif kıyâs
Bîhaber te'sîr-i encümden değül aḫterşinâs

Kan yeter kim dembedem gözden inüb örter tenüm
Deşt-i gam Mecnûnıyam; men handan u handan libâs

Ḫiştler tek bir biri üzre ciğer pergâlesin
Göz yığub salmış habâb-ı ḫûn binâsıyçün esâs

Ey sabâ jûlîdemû başında Mecnûn'un saḫın
Bîtekellüf gitme kim Leylî evidür ol pelâs

Lâhza lâhza ḫam kadüm peykânuñ ister yâ kılur
Zerre zerre mâh-ı nev ḫurşîdden nûr iktibâs

Tîğ-i gamzeñ eyle bürrândur ki cellâd-ı ecel
Tökse kan ta'cîl içün tîğuñdan eyler iltimâs

Ey Fuzûlî zehr-i kahr ile doludur tâs-ı çerḫ
Çekmez anuñ kahrını her kim çeker bir dolu tâs

Gazel 126

"Yârin ayağını bir zaman olur da öpebilir miyim?" hevesi o zavallı âşığı yol üstündeki toprak hâline getirdi.

İçerde tutulan sırrı açığa vurmak doğru değildir. Zaten bu günâhı yüzünden çan sürekli asılır.

İki âlemin amacı, sonucu yârin yüzünü görmektir. Âşığın âlemde bundan başka istediği bir şey yoktur.

Göğsüm ney gibi aşkının havasıyla doldu. Ben üfledikçe çıkan nefesim âha, feryat etmeye dönüşür.

Her türlü bağ bir belâdır. İsterse gül dalından yapılmış olsun, kafes bülbüle bıkkınlık getirir.

Gönlüm! O bakışların sana yönelmesini istersen, soyutlanma kılıcıyla dünyadan ilgini kes.

Aşkta âşığın vücûduna îtibâr edilmez. Fuzûlî! Çerçöp, yakıcı ateşe dayanmaz.

Gazel 127

Ârif olan kişi gözyaşlarıma bakarak içimdeki yangını kıyas yoluyla anlayabilir. Yıldızbilimci yıldızların etkisinden habersiz olmaz.

Sürekli olarak gözümden inip bedenimi örten kan, bana giysi olarak yeter. Ben gam çölünün Mecnûn'uyum. Ben nerede, giysi nerede?

Kan kabarcığının binâsını inşa etmek üzere gözlerim ciğer parçalarını kerpiç gibi üst üste dizerek temel atmış.

Sabâ rüzgârı! Sakın Mecnûn'un dağınık saçları arasında teklifsizce dolaşma! Çünkü paçavrayı andıran o saçlar Leylâ'nın evidir.

İki büklüm olmuş boyum her an bakış oklarının temrenlerini ister. Hilâl de her an güneşten zerre zerre nûr alır.

Bakış kılıcın o kadar keskin ki ecel cellâdı kan dökeceği zaman, işi bir an önce bitirmek için senin bakış kılıcını ister.

Fuzûlî! Feleğin tası kahır zehriyle doludur. Kim bir tas dolusu şarap içerse, onun kahrını çekmez.

Gazel 128
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Mesken, ey bülbül, saña geh şâḫ-ı güldür geh kafes
Nice âşıksan ki âhuñdan dutuşmaz ḫâr u ḫes

Yâr kûyunda müselmânlar ger olsaydı yerüm
Kâfirem ger Ravza-yı Rıdvân'a eylerdüm heves

Kûh feryâdı sedâsın virdi Ferhâd'uñ dimeñ
Nakş-ı Şîrîn'dür virüb âvâz, olur feryâdres

Nâka Leylî mahmelin çekmiş beyâban seyrine
Eyle Mecnûn'u bu hâletden ḫaberdâr ey ceres

Bir nefes kalmış hayâtumdan habîbüm, subha diñ
Nola ger bir mihr gösterseñ maña âḫir nefes

Ḫâlî itdüm dil hevâ-yı iḫtilât-ı ḫalkdan
Bezm-i gamda ney kimi hemdem maña feryâd bes

Ey Fuzûlî ger saña cem'iyyet-i dildür murâd
Bağla bir dildâre gönlün; gayrdan peyvend kes

Gazel 129
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Dehr bir menzil, ḫalâyık kârbânı bîş imes
Söz kamu efsâne, il efsâneḫânı bîş imes

Terk-i fikr-i dünyâ vü sevdâ-yı ukbâ eyle kim
Dünyî vü ukbâ ḫayâlî vü gümânî bîş imes

Ehl-i haşmet kisvetin zerbeft ider, bilmez kim ol
Bâğ-ı cem'iyyet behârına ḫazânı bîş imes

Ger tüvânâlığ sözin söyler melûl itgeç kazâ
Her kimi görsen tüvânâ, nâtüvânı bîş imes

Eyleyüb mihnet zemânında demâdem ıztırâb
İsteme râhat ki râhat hem zemânı bîş imes

Ömr nakdin sûd sevdâsına zâyi' eyleme
Ol kim adın sûd kılmazsen, ziyânı bîş imes

İ'tibâr, ey dil, Fuzûlî'den götür kim ol fakîr
Bîdil ü bîçâre vü bîḫânumânî bîş imes

Gazel 128

Bülbül! Senin meskenin bazen gül dalı, bazen kafestir. Sen nasıl âşıksın? Âh çekişlerinden çerçöp tutuşmuyor!

Müslümanlar! Yârin ikamet ettiği yerde yerim olsaydı, kâfir olayım ki Rıdvan'ın Cennet bahçesine heves etmezdim.

"Dağ Ferhâd'ın feryatlarını yankılandırıyor" demeyin. Ses verip imdadına koşan şey, Şirin'in sesidir.

Deve, Leylâ'nın mahfesini alıp çölde dolaşmaya çıkmış. Çan! Bu durumu Mecnûn'a bildir.

Sevdiğim! Hayatımdan geriye bir nefes kaldı. Sabaha söyleyin. Bana son nefesimde müşfik davranıp güneşi gösterse ne olur sanki?

Gönlümü halkla haşır neşir olma hevesinden uzaklaştırdım. Gam meclisindeki ney gibi bana da feryatlarım yeter.

Fuzûlî! Murâdın gönlünün dağılmaması, huzûrlu olmaksa, bir sevgiliye gönlünü bağla; başkalarıyla olan bağını kopar.

Gazel 129

Dünya bir konak yerinden, insanlar da onun kervanından başka şey değildir. Sözlerin hepsi masaldır, elâlem de bu masalları okuyandan başka bir şey değil.

Dünya düşüncesini, âhiret sevdâsını terk et. Dünya ile âhiret bir hayâlden, zandan öte değil.

Gösteriş düşkünleri sırmalı giysiler giyer. Oysa huzûr bahçesindeki bahar yerine sonbaharın gelmesi çok sürmez.

Kader onu üzgün bırakınca güçlülükten söz edebilir mi? Kimi güçlü görürsen, aslında güçsüzden başkası değil.

Sıkıntı zamanında sürekli ızdırap çekip rahatlık isteme. O rahatlığın zamanı da çok sürmez.

Kâr sevdâsına ömrünün nakdini yitirme. Kâr saymadığın şeyin zarârı çok olmaz.

Gönlüm; Fuzûlî'ye de fazla îtibâr etme. O fakîr de âşık, evsiz barksız birinden öte değil.

Gazel 130
Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Ey ḫoş ol mest ki bilmez gam-ı âlem ne imiş
Ne çeker âlem içün gam, ne bilür gam ne imiş

Bir perî silsile-yi ışkına düşdüm nâgeh
Şimdi bildüm sebeb-i ḫilkat-ı Âdem ne imiş

Vâ'iz evsâf-ı cehennem oḫur ey ehl-i vera'
Var anuñ meclisine, gör ki cehennem ne imiş

Oḫu göğsümden ütüb kalmış imiş peykânı
Ah bildüm, sebeb-i âh-ı demâdem ne imiş

Ey Fuzûlî meze-yi sâkî yü sahbâ bildüñ
Tevbe kıl tâ bilesen zerk ü riyâ hem ne imiş

Gazel 131
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Bu gün tîğin çeküb çıḫmışdur ol nâmihribân serḫoş
Saḫın ey rahm iden cânına kim bilmez amân serḫoş

Aña huşyâr iken derd-i dil isterdüm diyem sâkî
Peyâpey sunma câm ü kılma ol servi revân serḫoş

Değül takvâdan itsem bâde terkin, vehmüm andandur
Ki ızhâr eyleyem ḫalk içre ışkın nâgehân serḫoş

Meğer kan içmek ile esrimişdür nergis-i mestüñ
Besî mey nûş idenler gördüm, olmaz böyle kan serḫoş

Mey-i ışkuñla sermest olduğum ilden nihân kalmaz
Muhâl-i akldur kim saḫlaya râzın nihân serḫoş

Göñül tâ oldu bîḫod, aldı gamzeñ cânumı tenden
Virür yağmâya nakd-i gencin, olgac pâsbân serḫoş

Fuzûlî gayr ilen ḫalvet meğer bezm itmiş ol gülruḫ
Rakîb-i kecrevi gördüm bu gün bârî yaman serḫoş

Gazel 130

Âlem gamının ne olduğunu bilmeyen sarhoşa ne mutlu! Ne âlem için gam çeker ne gamın ne olduğunu bilir.

Ansızın bir perinin aşk zinciriyle bağlandım. Âdemin yaratılış sebebinin ne olduğunu şimdi anladım.

Takvâ sâhipleri! Vâiz cehennemin özelliklerini anlatıyor. Gidin onun meclisine de cehennemin ne olduğunu anlayın!

Onun bakış okları göğsümden geçti, bedenimde temrenleri kaldı. Sürekli âh çekmemin sebebini ah işte o zaman anladım.

Fuzûlî! Sâkînin zevkini, şarabın lezzetini anladın. Tövbe et de yalan dolanın, ikiyüzlülüğün ne olduğunu anla.

Gazel 131

O şefkatsiz sevgili bugün sarhoş olarak, kılıcını çekip çıkmıştır. Ey canını seven! Sakın! Çünkü sarhoş dediğin aman tanımaz.

Sâkî! Ona ayıkken gönlümün derdini açmak isterdim. O salınarak yürüyen selvi boylu güzelime arka arkaya içki sunma, onu sarhoş etme.

Şarap içmeyi bırakacak olsam, bu iş takvâ dolayısıyla olmaz. Sarhoş kafayla onun aşkını halk arasında söyleyivermekten korkuyorum.

Mest bakışlı nergis gözün galiba kan içerek sarhoş olmuş. Çok şarap içen gördüm, ama böyle fitil gibi sarhoş olan görmedim.

Aşkının şarabıyla sarhoş olduğum elâlemden gizli kalmaz. Sarhoşun sırrını saklaması akılca imkânsız bir şeydir.

Gönlüm kendini bilmez hâle gelince yan bakışların canımı bedenimden aldı. Hazîne bekçisi sarhoş olunca hazînede ne var ne yok yağmalatır.

Fuzûlî! O gül yanaklı sevgilim bugün bir başkasıyla başbaşa kalmış. Bugün yengeç yürüyüşlü rakîbi gördüm; fenâ halde sarhoş olmuş. Aman ne güzel!

Gazel 132
Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilâtün

Büt-i nevresüm nemâza şeb ü rûz râgıb olmuş
Bu ne dîndür, Allâh Allâh, büte secde vâcib olmuş

Eser-i kabûl-i tâ'at ana virmiş eyle hâlet
Ki kulûb-i ehl-i hâle harekâtı câzib olmuş

Ferahum görüb cefâsın hasenâta dâhil eyler
Ne melek kim ol perînüñ ameline kâtib olmuş

Ne aceb ger olsa gamdan dünüm ü günüm berâber
Nazarumdan ol yüzü gün nice gün ki gâ'ib olmuş

Gam-ı hecridür ki artar eseriyle ışk zevki
Galat eylemiş Fuzûlî ki visâle tâlib olmuş

Gazel 133
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Bilmez idüm bilmek ağzuñ sırrını, düşvâr imiş
Ağzını, dirlerdi, yoḫ; didüklerince var imiş

Âciz imiş yıḫmağa âhiyle kûhu Kûhken
N'eylesün miskîn? Anuñ ışkı hem ol mikdâr imiş

Daşa çekmiş ḫalk içün Ferhâd Şîrîn sûretin
Arz kılmış ḫalka mahbûbun; aceb bî'âr imiş!

Kâ'be ihrâmına zâhid, didiler, bil bağladı
Eyledüm tahkîk, anuñ bağlanduğı zünnâr imiş

Ömrlerdür eylerem ahvâl-i dünyâ imtihân
Nakd-i ömr ü hâsıl-ı dünyâ hemân bir yâr imiş

Zevk-i didâriyle dildâruñ yoḫ itdüm varumı
Devlet-i bâkî ki dirler, devlet-i dîdâr imiş

Dün Fuzûlî ârızuñ görgec revân dapşurdı cân
Lâf idüb dirdi ki cânum var emânetdâr imiş

Gazel 132

Yeni yetme, put yüzlü sevgilim gece gündüz namaz kılmaya kalkışmış. Allâh Allâh! Bu nasıl dîndir? Bir puta secde etmesi vâcip olmuş!

İbâdetinin kabûl edilme alâmetleri ona öyle bir hal vermiş ki onun davranışları hal ehli olan sûfilerin kalpleri için câzibeli olmuş.

Bendeki ferahlığa bakıp onun ettiği cefâları sevâp hanesine iyilik olarak yazıyor. O peri gibi sevgilinin amel defterini yazan melek, nasıl bir melektir?

Çektiğim gam yüzünden gecemle gündüzüm bir olduysa, buna şaşılmaz. Çünkü o güneş yüzlü sevgilim günlerdir gözümün önünden kayboldu.

Aşk zevki, sevgiliden ayrı kalmanın verdiği gamın etkisiyle artar. Fuzûlî sevgiliye kavuşmayı istemekle yanlış yapmış.

Gazel 133

Ağzının sırrını bilmenin güç olduğunu bilmiyordum. Ağzının olmadığını söylerlerdi; dedikleri gibiymiş.

Dağ delen Ferhâd âh çekişleriyle dağı yıkmaktan âcizmiş. Ne yapsın zavallı? Onun aşkı o kadarmış.

Ferhâd halk görsün diye Şirin'in resmini kayaya nakşetmiş. Sevdiğini halka göstermiş; amma da utanmazmış!

Dediklerine göre zâhid Kâbe ihrâmına bürünmüş. Araştırdım bunu; meğer onun beline bağladığı şey zünnârmış.

Kendimi bildim bileli dünyanın hallerini sınarım. Ömürden, dünyadan ele geçen şey bir sevgiliymiş.

Sevgilinin yüzünü görmenin verdiği zevkle kendi varlığımı yok ettim. Dedikleri gibi kalıcı devlet sevgiliyi görme devletiymiş.

Dün Fuzûlî senin yanağını görünce hemen canını teslim etti. "Benim cânım var" deyip duruyordu; meğer bir emânetçiymiş.

Gazel 134
Feilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün

Dil ki sermenzili ol zülf-i perîşân olmuş
Nola cürmü ki asılmasına fermân olmuş

Şâhsen; mülk-i melâhetde saña kullar çoḫ
Biri oldur ki varub Mısr'da sultân olmuş

Rahm idüb âşıkıñı haşr güni yaḫmayalar
Ki bu dünyâda esîr-i gam-ı hicrân olmuş

Didiler gam gidürür bâde; çoḫ içdüm sensüz
Gam-i hicrâna müfîd olmadı; ol kan olmuş

Bâğbân-ı çemen-i dehre ḫayâl-i dehenüñ
Sebeb-i terbiyet-i gonce-yi ḫandân olmuş

Âdem evvel ser-i kûyuñ virüb almış cennet
İşidüp ta'n-ı melek soñra peşîmân olmuş

Ey Fuzûlî! Menüm ahvâlüme bir vâkıf yoḫ
Beyle kim âlem anuñ hüsnüne hayrân olmuş

Gazel 135
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Goncesin gül bülbülün katline peykân eylemiş
Bülbül açılgan gülü yüzüne kalkan eylemiş

Gül arûsın sulh içün bülbül nikâh itmiş meğer
Özini yaşıl budağ içinde pinhân eylemiş

Gonce peykânını tîz itmeklik içün şâḫ-ı gül
Cismini başdan ayağa misl-i sûhân eylemiş

Dehr ara ger bir sınık dîvâr görsen, eyle bil
Ol Süleymân mülkidür kim çerḫ vîrân eylemiş

Ey Fuzûlî! Mihrine aldanma çerḫin gerdişi
Göke yetürmiş velî ḫâk ile yeksân eylemiş

Gazel 134

Gönlümün ikamet ettiği yer o dağınık zülüfler olmuş. Suçu neymiş ki asılmasına emir çıkmış?

Sen şâhsın. Güzellik ülkesinde senin kulun çoktur. Bunlardan biri de Mısır'a gidip sultân olmuştur.

Mahşer gününde acısınlar, âşığını yakmasınlar. Çünkü dünyada hicrân gamının esiri olmuştur.

Şarabın gamı alıp götürdüğünü söylediler. Ben de sensiz çok şarap içtim. Ayrılık gamına hiç yararı olmadı. O şarap şaraplıktan çıkmış, kan olmuş.

Dünya çayırlığının bahçıvanı için ağzının hayâli gülen gül goncaları yetiştirmesine sebep olmuş.

Âdem ilkin senin yurdunu vererek, Cenneti almış. Ama meleklerden azar işitince, yaptığına pişman olmuş.

Fuzûlî! Hiç kimsenin hâlimden anladığı yok. Herkes onun güzelliğine hayrân olmuş.

Gazel 135

Gül, bülbülü öldürmek için goncasını temren hâline dönüştürmüş. Bülbül ise açılan gülü yüzüne kalkan yapmış.

Bülbül barışmak için gül gelinini nikâhına almış; sonra da yeşil dallar arasına saklanmış.

Gül dalı gonca temrenlerini sivriltmek için bedenini baştan ayağa törpüye döndürmüş.

Dünyada yarılmış bir duvar görürsen bil ki orası, feleğin harâbeye çevirdiği Süleymân ülkesidir.

Fuzûlî! Dünyanın sevgisine aldanma. Çünkü feleğin dönüşü Güneşi göklere kadar çıkarmış, sonra da yerle bir etmiştir.

Gazel 136
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Habâb-ı eşk-i ḫûnîn cismümi ilden nihân itmiş
Gam-ı ışkuñ men-i rüsvâyı bînâm ü nişân itmiş

Götürmüş ḫâkden tuğyân-ı eşküm ḫâr u ḫâşâki
Başum üzre melâmet kuşlarıyçün âşiyân itmiş

Büküp mihnet yükünden kaddümi, çıḫmış tenümden cân
Tavâf-ı kûyuñ itmek kasdına tayy-ı mekân itmiş

Senüñle itdüğiyçün da'vîyi takvîm-i hüsn içre
Felek ta'zîr idüb Leylîni rüsvâ-yı cihân itmiş

Meğer terkîb-i Îsî gerd-i ḫâk-i dergehüñdendür
Ki durmuş, ḫâkden kadr ile azm-i âsumân itmiş

Gezen peykânlaruñdur tende yâ cân bâğına ışkuñ
Belâ serçeşmesinden her taraf sular revân itmiş

Fuzûlî'den mizâcın münharif gördüm bu gün yârüñ
Meğer fursat bulub bir şemme hâl-i dil beyân itmiş

Gazel 137
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Tâ ki tâk-ı zernigârın çerḫ vîrân eylemiş
Ḫişt-i zerrîni sabâ ferş-i gülistân eylemiş

Kâtib-i takdîr ḫatt-ı sebze tahrîr itmeğe
Levh-i gülzâra ḫazân bergin zerefşân eylemiş

Kat' idüb fasl-ı ḫazân âb-ı revân şîrâzesin
Nüsḫa-yı gülzâruñ evrâkın perîşân eylemiş

Devr cevrin gör ki nüzhetgâh-ı ehl-i zevk iken
Cûybâr u gülşeni zencîr ü zindân eylemiş

Rûzgârın tîre, baḫtın kare, nutkın lâl idüb
Mâtem-i gül bülbüli zâğ ile yeksân eylemiş

Eylemiş tedbîr teşvîş-i ḫazân târâcına
Lâle rengin raḫtını dâğ içre pinhân eylemiş

Ey Fuzûlî! Dehr hâlin şâh-ı gülden kıl kıyâs
Kim virüb evvel tecemmül soñra üryân eylemiş

Gazel 136

Kanlı gözyaşı kabarcığı bedenimi yabancıların gözünden saklamış. Aşkının gamı rezil rüsvâ olmuş beni adsız, alâmetsiz biri hâline getirmiş.

Gözyaşımın taşkını topraktan çerçöpü alıp götürmüş; kınanma kuşları için başımda bunlarla yuva yapmış.

Sıkıntıların verdiği yük belimi iki büklüm yapmış, bedenimden can çıkmış, evini tavaf etmek için mekân değiştirmiş.

Güzellikte seninle yarıştığı için felek Leylâ'yı azarlamış, dünyaya rezil etmiş.

İsâ'nın varlığı senin eşiğinin toprağından oluşmuş herhalde. Çünkü yerden kalkmış, gökyüzüne yükselmiş.

Bedenimde dolaşan şeyler, senin oklarının temrenleri mi? Yoksa aşkın, cân bahçesinin her tarafına belâ pınarından sular mı akıtmış?

Bugün Fuzûlî'den dolayı yârin mizacının biraz değişmiş olduğunu gördüm. Galiba Fuzûlî bir fırsatını bulmuş, hâlini ona çıtlatmış.

Gazel 137

Felek altın işlemeli kemeri yıktığından beri sabâ rüzgârı altın kerpiçlerle gül bahçesini döşemiş.

Takdir yazıcı, koyu yeşil renkli yazısını yazsın diye gül bahçesinin levhasına sonbahar yapraklarını zerefşân gibi dağıtmış.

Güz mevsimi akarsuyun şirâzesini kesmiş, gül bahçesi kitabının yapraklarını dağıtmış.

Bak şu devrin cevrine! Zevk sâhiplerinin gezinti yeriyken akarsuyu zincire vurmuş, gül bahçesini zindana çevirmiş.

Gülün mâtemi bülbülün gününü karartmış, bahtını döndürmüş, onu şakıyamaz hâle getirmiş, karga ile aynı seviyeye düşürmüş.

Lâle, sonbaharın her şeyi birbirine katıp yağmalamasına karşı önlem almış, rengini içindeki siyah dağa gizlemiş.

Fuzûlî! Gül dalının başına gelenlere bakarak dünyanın hallerini kıyasla. Çünkü ilkin onca zenginlik, şatafat vermiş, sonra çırçıplak bırakmış.

Gazel 138
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Cismümi yandurma; rahm it yaşuma ey bağrı daş
İhtiyât it; yanmasun nâgeh kuru yanında yaş

Ḫoş geçer nezzâre-yi hüsnüñle ömrüm; var ümîd
Kim ide makbûl-i dergâhuñ meni hüsn-i ma'âş

Fitne yayın kurmağa âteş mi olmuş ihtiyâc
Kim urarsen âleme âteş, çatub peyveste kaş

Tavf-ı kûyuñda ayağdan başa irmiş bir meded
Nola ger kaddüm büküb her dem ayağum olsa baş

Ey habâb-ı eşk! Nâyâb it ten-i üryânumı
Kim bu rüsvâ perdemi çâk itdi, sırrum kıldı fâş

Pâre pâre göñlümüñ sûz-i derûna tâbı yoḫ
Göz yolundan katre katre kan olub çıḫsaydı kâş

Ey Fuzûlî! Gark-ı ḫûnâb itdi göz merdümlerin
Göreyüm, kullâb-ı müjgâna urulsun kanlu yaş

Gazel 139
Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

Zihî cevâhir-i ihsân-i âma ma'den-i ḫâs
Dür-i şefâ'at içün bahr-i rahmete gavvâs

Yetüb huzûruña Mi'râc vakti kılmışlar
Kamer husûl-i me'âsir, Süheyl kesb-i ḫavâs

Felek hem ol gice bulmuş sefâ ki sûfî tek
Karâr dutmayub olmuş bu bezmde rakkâs

Reh-i mütâba'atuñdur tarîk-i fevz ü necât
Hevâ-yı merhametüñdür ümîd-i ḫayr u ḫalâs

Tefâḫur eyle Fuzûlî ki andan özge değül
Saña zemânede nakş-ı sahîfe-yi ihlâs

Gazel 138

Taş yürekli sevgilim! Vücûdumu yakma; gözyaşlarıma acı. İhtiyatlı davran; kuru yanında ansızın yaş olanlar da yanmasın.

Güzelliğini seyrederek mutlu yaşıyorum. Bu güzel yaşayışla eşiğinin makbûl kullarından biri olmayı umuyorum.

Fitne yayını kurmak için ateşe ihtiyaç mı duyulmuş ki sürekli kaşlarını çatarak âlemi ateşe veriyorsun?

Evinin etrafında dönmek için ayağım başıma yardım etmiş. Belimi iki büklüm etsen, her an ayağım baş olsa ne çıkar bundan?

Gözyaşı kabarcığı! Çıplak bedenimi gözden kaybet. Çünkü bu rezil beden sır perdemi yırttı, sırlarımı ifşâ etti.

Parça parça olmuş gönlümün içimdeki yangına dayanacak gücü yok. Keşke damla damla kan olup göz yolumdan çıksaydı!

Fuzûlî! Gözlerim gözbebeklerini kana batırdı. Kanlı gözyaşlarımın kirpik çengellerine asıldığını görmek isterim.

Gazel 139

Halka ihsan mücevherlerini saçmak için ne özel bir maden! Şefâat incisini çıkarmak için Tanrı'nın rahmet denizine dalmış.

Mirâca çıkacağın sırada Ay, huzûruna gelerek iyilikler elde etmiş, Süheyl yıldızı ise kendine has özellikler kazanmış.

Felek o gece saflık elde etmiş, tıpkı bir sûfi gibi yerinde duramayıp Miraç meclisinde raksetmiş.

Başarıya, kurtuluşa götüren yol sana itâat yoludur. Senin merhamete nail olmamız yolundaki arzun bizim hayır ve kurtuluş umûdumuz olmuştur.

Fuzûlî! Bugün senin ihlâs sayfanda sadece onun adı yazılı. Bu yüzden övünebilirsin.

Gazel 140
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Ḫalka ḫûblardan visâl-i râhatefzâdur garaz
Âşıka ancak tasarrufsuz temâşâdur garaz

Havz-ı kevserden ki dirler Ravza-yı Rıdvân'da var
Sâkî-yi gülçihre vü câm-ı musaffâdur garaz

Zâhidâ! Terk itme şâhidler visâli râhatın
Ger ibâdetden hemin gılmân u havrâdur garaz

Zevksiz lâzım çıḫar dünyâdan ol dünyâperest
Kim aña dünyâdan ancak zevk-i dünyâdur garaz

Râhat olsaydı garaz, dünyâda fakr isterdi ḫalk
Gâlibâ kim ḫalka bir bîhûde gavgâdur garaz

Ârif ol; sevdâ-yı ışk inkârın itme ey hâkim!
Kim vücûd-i ḫalkdan ancak bu sevdâdur garaz

Kıl Fuzûlî terk-i ibrâm-ı tekellüm kim yeter
Sûret-i hâlüñ ger ızhâr-ı temennâdur garaz

Gazel 141
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Kıl sabâ göñlüm perîşân olduğın cânâne arz
Sûret-i hâlin bu vîrân mülküñ it sultâne arz

Derhem olmuş sünbülüñ gûyâ ki kılmışdur aña
Mûbemû hâl-i dilüm diller uzadub şâne arz

Tende cânum bir perînüñdür; emânet saḫlaram
Ol zemândan kim emânet kıldılar insâne arz

Ḫalk küfr ehline îmân arz ider; men dembedem
Küfr-i zülfüñ eylerem göğsümdeki îmâne arz

Sûret-i bîcân ile cennet dolar büṯḫâne tek
Kılsalar cennetde tasvîrüñ çeküb gılmâne arz

Mün'imüñ arz-ı tecemmüldür işi fakr ehline
Nola ger dil kılsa her dem derd-i ışkuñ câne arz

Ey Fuzûlî beyle pinhân dutma eşk-i âlüñi
Eyle her reng ile kim var ol gül-i ḫandâne arz

Gazel 140

Halk için güzelden maksât, rahatını artıracak vuslatın gerçekleşmesidir. Aşığın maksâdı ise hiçbir tasarrufta bulunmadan sadece güzeli seyretmektir.

Cennette Rıdvan Bahçesi'nde bulunan Kevser Havuzundan maksât, gül yüzlü sâkî ile saf şarap doldurulmuş kadehtir.

Hey sofu! İbâdetinle hûrîlere, gılmanlara kavuşmayı amaçlıyorsan, bu dünyada güzellere kavuşmanın verdiği huzûru terk etme.

Dünya düşkünü bir kişinin dünyadan amacı, buranın tadını çıkarmaksa, yapamaz bunu; dünyanın zevkini süremeden terk eder.

Dünya hayatından maksât, rahatlık olsaydı, insanlar fakîrlik yolunu tercih ederdi. Sanırım halkın maksâdı boşu boşuna didinip durmaktır.

Ey bilge! Ârif ol, aşk sevdâsını inkâra kalkışma.
Çünkü halkın varlığından maksât, bu sevdâdır.

Fuzûlî! Bırak böyle zorakî konuşmaları! Maksâdın dileğini açığa çıkarmaksa, zaten görünüşün yeterli.

Gazel 141

Sabâ rüzgârı! Gönlümün perîşân olduğunu yâre arz et. Bu harâbeye dönmüş mülkün durumunu sultâna anlat.

Sümbül saçların dağılıp birbirine karışmış. Sanırım tarak, dili andıran dişlerini uzatıp gönlümün hâlini tel tel saçına anlatmış.

Bedenimdeki can, bir periye aittir. İnsana emânet olarak verildiği zamandan beri bu emâneti saklıyorum.

Halk kâfir olanlara îmân sunuyor, îmâna gelmelerini istiyor. Oysa ben zülüflerinin kara kâfirliğini sürekli olarak göğsümdeki îmâna sunuyorum.

Resmini yapıp da Cennette gılmana gösterecek olsalar, Cennet puthane gibi cansız sûretlerle dolar taşar.

Zenginin işi gücü yoksullara karşı gösteriş yapmaktır. Benim gönlüm de aşkının derdini her an câna gösterse ne olur sanki?

Fuzûlî! Kanlı gözyaşlarını böyle saklama. Hangi hileye başvurursan vur, o gülen güle gözyaşlarını göster.

Gazel 142
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Kılmagıl muhkem gönül dünyâya akd-i irtibât
Sen bir âvâre müsâfirsen, bu bir vîrân rıbât

Bu çemende gonceler güller gören ârif bilür
Kim sebât üstünde kalmaz hîç kabz u inbisât

Ehl-i irfândur cihân keyfiyetin tahkîk iden
Kim neşâtından bulur yüz gam, gamından yüz neşât

Işk devrânı maña dapşurdı Mecnûn nevbetin
Ḫâlî olmaz nakş-ı erbâb-ı vefâdan bu bisât

Her yiten mehrûya sarf itme Fuzûlî ömrüñi
Bîvefâlardan hazer kıl, dut tarîk-i ihtiyât

Gazel 143
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Dürcdür la'l-i revânbaḫşuñ, dür-i şehvâr lafz
Dürcden dürler tökersen eyleseñ ızhâr lafz

Eyle ağzuñ tengdür kim söyleşür sâ'at saña
Gerçi nâzükdür, virür elbette bir âzâr lafz

Yetmek olmaz lafz-ı cânbaḫşuñla ağzuñ sırrına
Vahydür gûyâ bu kim mutlak ağız yoḫ, var lafz

Nişe la'lüñ gec gelür güftâra gûyâ kim görür
Men kimi ol la'lden ayrılmağa düşvâr lafz

Gonce la'lüñle letâfetden dem urmuş, bilmezem
N'eyler ızhâr eylegec ol la'l-i gevherbâr lafz

Ey Fuzûlî! İsterem dildâr hâlüm sormaya
Reşkden kim bulmaya vasl-ı leb-i dildâr lafz

Gazel 142

Gönlüm! Dünyaya sımsıkı bağlanırım, deme. Sen âvâre bir yolcusun; bu dünya ise harâbeye dönmüş bir kervansaraydır.

Bu çimenlikte goncalar, güller gören ârif, daralmanın da, rahatlamanın da sürekli olmadığını bilir.

İrfan sâhipleri dünyanın durumunu araştırır; dünyanın sevincinde yüz türlü gam, gamında ise yüz türlü sevinç bulur.

Aşk devrânı, Mecnûnluk sırasını bana verdi. Bu düzende daîmâ vefa sâhiplerinin izleri vardır.

Fuzûlî! Karşına çıkan her Ay yüzlü uğruna ömrünü harcama. Vefasız dilberlerden sakın; ihtiyatlı olmaya çalış.

Gazel 143

Cana can katan lâl dudağın bir mücevher kutusu, sözlerin ise şâhlara yaraşır incidir. Konuşacak olursan, o mücevher kutusu ağzından inciler dökmeye başlarsın.

Ağzın o kadar dar ki sözcükler ağzından güçlükle çıkar. Sözlerin nâzik olsa da ağzından çıkarken daracık ağzına zarâr verir.

Can bağışlayan sözlerinle ağzının sırrına ulaşmak mümkün değil. Sözlerin vahye benziyor. Ortada ağız yok, ama söz var.

Lâl dudakların konuşmaya nasıl da geç başlar! Sözlerin sanki benim gibi o lâl dudaktan ayrılmayı güç görüyor.

Gül goncası lâl dudaklarına bakarak lâtiflikten bahsetmiş. İnciler yağdıran lâl dudakların konuşmaya başlarsa, ne yapar, bilemiyorum.

Fuzûlî! Kıskançlığım yüzünden sevgilimin hâlimi sormasını istemem. Ya o söz, sevgilimin dudağıyla vuslata ererse!

Gazel 144
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Âfitâb-ı tal'atuñ dutdukca evc-i irtifâ'
Katl-i ehl-i ışka tîğ-i gamzedür andan şu'â'

Deşt dutmak âdetin koymuşdu Mecnûn ışkda
Şöhre-yi şehr olmağıñ resmin men itdüm iḫtirâ'

Zerk deryâsında bir ḫâşâkdur kim çizginür
Sûfî-yi şeyyâd kim devrân dutup eyler semâ'

Geçdüğüm dünyâ vü 'ukbâdan senüñçün oldu fâş
Doğru dirler "Küllü sırrın câveze'l-isneyni şâ'

Ol büt-i serkeş gelür, salmış cemâlinden nikâb
Ey selâmet el-firâk! Ey akl ü îmân el-vidâ'

Cân ü dil bir ömrdür tîğuñ'çün eylerler cedel
Gelmedin tîğuñ senüñ ortaya, kat' olmaz nizâ'

Ey Fuzûlî! Âḫiret mülkine lâzımdur sefer
Beyle gâfil gezme; takvâdan müheyyâ kıl metâ'

Gazel 145
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Yâr vaslın isteyen kesmek gerek cândan tama'
Her kişi kim vasl-ı yâr ister, kesüñ andan tama'

Arizû-yi vasl-ı cânân câna âfetdür göñül
Yâ te'alluk cândan üz yâ vasl-ı cânândan tama'

Çün maña bir zerre yoḫ tâb-ı temâşâ-yı cemâl
Men kimem vasl itmek ol ḫurşîd-i raḫşândan tama'

Âşık oldur kim temennâ-yı belâ-yı hecr ide
Yoḫsa çoḫdur mihr iden ol mâh-ı tâbândan tama'

Rişte-yi tûl-i emel dâm-ı belâdur; n'eyleyem
Üzmek olmaz ol ser-i zülf-i perîşândan tama'

Ârızuñ görmek hayâtum tâze eyler. Veh ne ayb
Ger gedâ vech-i ma'âşın kılsa sultândan tama'

Gazel 144

Güneş gibi doğan yüzün yükseldikçe, yüzünden çıkan ışık, âşıkları öldürmek için yan bakış kılıcına dönüşür.

Mecnûn aşkta çöllere düşme âdetini koymuştu. Şehirde meşhur olma âdetini de ben icat ettim.

Hani döne döne semâ eden çılgın sûfiler vardır. Aslında onlar ikiyüzlülük denizinde dönüp duran çöpe benzerler.

Senin için dünyadan, âhiretten vazgeçtiğim ifşâ oldu. Doğru derler: Bütün sırlar, ikiyi aştı mı yayılır.

O serkeş güzel, yüzündeki örtüyü kaldırmış, geliyor. Hey esenlik! Ayrılık vakti geldi. Aklım, îmânım! Elveda!

Canımla gönlüm senin kılıcın için mücadele ediyorlar. Araya kılıcın girmedikçe bu kavga kesilmeyecek.

Fuzûlî! Âhiret ülkesine yolculuk yapman gerekiyor. Böyle gâfil gezme; takvâ ile yolculuk erzâkını hazırla.

Gazel 145

Kim yârine kavuşmak isterse, candan vazgeçmelidir. Yâre kavuşmak isteyen kişiden umûdunuzu kesin.

Gönlüm! Cânâna kavuşma arzusu can için bir âfettir. Ya candan ilgini kes ya cânâna kavuşma umûdunu bırak.

Bende onun cemâlini seyretmek için zerre kadar güç yok. Bu durumda o parlak güneşe kavuşmayı nasıl isteyebilirim?

Âşık dediğin ayrılık belâsını arzular. Yoksa o parlak Aydan sevgi bekleyen çok âşık vardır.

Ardı arkası kesilmeyen arzular, belâ tuzağıdır. O dağınık zülüflerin ucunu arzu etmemek elimde değil; ilgimi kesemem.

Yanağını görmek bana yeniden hayat verir. Yoksulun geçimliğini sultândan beklemesi ne ayıp şeydir!

Muttasıl hirmân kılur hâsıl tama'dan ehl-i hırs
Turfa kim artar aña geldükce hirmândan tama'

İster iseñ hasret ü hirmâna her dem düşmemek
Kes Fuzûlî dehrden ümmîd ü devrândan tama'

Gazel 146
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Dil uzadur bahs ile ol ârız-ı ḫandâne şem'
Od çıḫar ağzından; itmez mi hazer kim yâne şem'?

Nola gayret âteşi cânum eritse mum tek
Bu ne sözdür kim dimişler ârız-ı cânâne şem'

Ârız-ı cânân ile bahs-i kemâl-i hüsn ider
Dil ucundandur ki her sâ'at düşer noksâne şem'

Geh ayağı bağlu geh boynı; nedendür bilmezem
Bir perî ışkında olmuşdur meğer divâne şem'

Nola göñlüm ârızuñ isterse, cânum kâmetüñ?
Resmdür; âlemde bülbül gül sever, pervâne şem'

Kıl şebistânı müşerref kim nisâruñ kılmağa
Rişteden dürler çeküb cem' eylemiş dâmâne şem'

Ey Fuzûlî şevkden yakduñ tenüñ rûz-i visâl
N'itdüñ ey gâfil? Gerekmez mi şeb-i hicrâne şem'?

Gazel 147
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Gel ey râhat sanan esbâb-ı dünyâ; kılma nâdânlığ
Tarîk-i fakr dut kim fakr imiş âlemde sultânlığ

Murâd er saltanatdan kâm-ı dildür, nefse tâbi'sen
Ne hâsıl saltanat adiyle kılmağ bendefermanlığ

Perîşânlığdan ey ḫalk-ı cihân siz cem' idüñ ḫâtır
Ki men cem' eyledüm her kanda vardur bir perîşânlığ

Ne tâli'dür bu kim âlemde âğâz itmedüm bir iş
Kim ol işden serencâm itmedüm hâsıl peşîmanlığ

Maña zulm-i sarîh ol kâfir eyler; kimse men' itmez
Fuzûlî küfr ola mı ger disem yoḫdur müselmânlığ?

Hırslı insanların tamâh etmekten ellerine mahrûmluk geçer. Şaşılacak şeydir; ne kadar mahrûm olursa, o kadar tamâhlanır.

Fuzûlî! Her an hasret çekmemek, mahrûmiyete düşmemek istiyorsan, dünyadan umûdunu, devrândan tamâhını kes.

Gazel 146

Mum iddiâya girip o gülen yanağa dil uzatıyor. Ağzından ateş çıkıyor; mum yanmaktan çekinmez mi?

Kıskançlık ateşi canımı mum gibi eritse, ne çıkar bundan? Cânânın yanağına mum demişler; böyle söz olur mu hiç?

Mum cânânın yanağı ile bahse giriyor; mükemmel güzellik iddiâsında bulunuyor. Mum dili yüzünden her an eksilmeye yüz tutuyor.

Mumun bazen ayağı, bazen boynu bağlıdır. Sanırım mum bir perinin aşkı yüzünden divâne olmuş, ama bunun sebebini bilmiyorum.

Gönlüm yanağını, canım da boyunu bosunu arzu etse, ne çıkar bundan? Âdettir; âlemde bülbül gülü, pervâne de mumu sever.

Yatak odanı şereflendir. Mum da ayağına saçmak için dizi dizi inciler hazırlamış, eteğinde biriktirmiş.

Fuzûlî! Kavuşma günü şevkle bedenini yaktın. Hey gâfil! Ne yaptın sen? Ayrılık gecesi için mum gerekmez mi?

Gazel 147

Hey dünya sebeplerini rahatlık sanan! Câhillik etme. Fakîrlik yolunu tut. Çünkü fakîrlik âlemde sultânlıkmış.

Saltanâttan maksâdın gönlünün murâdıysa, sen nefsine tâbi olmuşsun demektir. Saltanât diye emir kulu olmakla ne elde edilir?

Bütün insanlar! Perîşânlıktan korkmayın; içinizi ferah tutun. Çünkü nerede perîşânlık varsa, hepsini kendimde topladım.

Nasıl tâlihdir bu! Şu dünyada hangi işe girişecek olsam, sonunda bu işten elime pişmanlık geçti.

O kâfir bana açıkça zûlmediyor da kimse ona engel olmuyor. Fuzûlî! "Dünyada Müslümanlık diye bir şey yok!" desem küfür olur mu?

Gazel 148
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Sâkîyâ mey sun ki dâm-ı gamdurur hüşyârlığ
Mestlikdür kim kılur gam ehline gamḫârlığ

Var fikrin, yoḫ gamın çekmek nedür bir câm ilen
Bîḫaber kıl kim maña bir ola yoḫluğ varlığ

Cân metâ'ınuñ behâsıdur ne kim devrân ider
Turfa bu kim sanuram şefkatdür ol gaddârlığ

Menden âḫir çün kılur bîzârlığ esbâb-ı dehr
Dehr esbâbından ol yeğ kim kılam bîzârlığ

Çekme zahmet; çek elüñ tedbîr-i derdümden tabîb
Kim değül sen bildüğüñ, men çekdüğüm bîmârlığ

Ta'ne-yi ağyâr çekmekdür işüm bir yâr içün
Kim olub ağyâre yâr, eyler maña ağyârlığ

Ey Fuzûlî! Eylerem kat'-ı te'alluk yârden
Bu tarîk içre maña tevfîk iderse yârlığ

Gazel 149
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Ayş içün bir turfa menzildür behâr eyyâmı bâğ
Anda dutsun gonceveş her kim ki ayş ister otâğ

Gonceler açıldı seyr-i bâğ idüñ ey ehl-i dil
Kim görüb güller, göñüller açılan çağdur bu çağ

Senden, ey bülbül, füzûndur mende mihnet fasl-ı gül
Sensen ü miñ tâze gül, hâlâ men ü miñ tâze dâğ

Bâğa servüm geldüğin bilmiş seherden şâḫ-ı gül
Rûşen itmiş rehgüzârı üzre her yan miñ çerâğ

Çekseler zencîr ile gülzâre gitmen kim maña
Sünbül-i zülfüñ firâkından müşevveşdür dimâğ

Mevsim-i güldür velî gitmen çemen seyrine kim
Ravza-yı kûyuñ maña ol seyrden virmiş ferâğ

Mahrem olmaz rindler bezminde mey nûş itmeyen
Ey Fuzûlî! Çek ayağ ol bezmden yâ çek ayağ

Gazel 148

Sâkî! Mey sun, çünkü ayık kalmak gam tuzağıdır. Sarhoşluk ise gamlı insanlara dert ortaklığı eder.

Varlığı düşünmek, yok olmanın gamını çekmek de nedir? Bir kadeh ile beni bunlardan habersiz biri hâline getir de varlık ile yokluk gözümde bir olsun.

Devrânın insana yaptıkları cana karşılık ödetilen bedeldir. Şaşılacak şey doğrusu! Ben bu gaddarlıkları şefkat sanıyorum.

Mademki sonunda dünya nîmetleri benden bezecektir, iyisi mi, ben de dünya nîmetlerinden bezeyim.

Doktor! Boşuna zahmet etme; derdimi tedâvî etmeyi bırak. Çünkü benim çektiğim hastalık, senin bildiğin hastalıklardan değil.

Benim işim gücüm bir yâr uğruna elâlemin kınamalarına maruz kalmaktır. Oysa sevgilim yabancılara yâr olurken, bana yabancı muamelesi yapıyor.

Fuzûlî! Tanrı bu yolda başarılı olmam için bana yardım ederse, yârdan da ilgimi keserim.

Gazel 149

Bahar günlerinde bahçe güzel vakit geçirmek için harika yerdir. Kim güzel yaşamak istiyorsa, çadırını gül goncası gibi oraya kursun.

Gönül sâhipleri! Goncalar açıldı; bahçede gezinin. Şimdi gülleri seyrederek gönüllerin açılacağı zamandır.

Bülbül! Gül mevsiminde benim ızdırâbım senden fazladır. Sen varsın, yanında bin yeni açmış gül var. Oysa şimdi ben vârım, bin tane de dağlanmış yaram var.

Gül dalı, seher vaktinde selvi boylumun geldiğini anlamış da geçeceği yol üstünde her tarafta bin çerağ yakmış.

Beni zincire bağlayıp çekseler, yine de gül bahçesine gitmem. Çünkü sümbülü andıran zülüflerinden ayrı kaldığım için aklım karışmıştır.

Gül mevsimi olsa da çayır çimen seyrine gitmem. Çünkü evinin bahçesi beni oradaki seyirden müstağni kılmıştır.

Rindlerin meclisinde mey içmeyen kişi sırlara mahrem olamaz. Fuzûlî! Ya o meclisten uzak dur ya da kadeh kaldır.

Gazel 150
Fâilâtün Feilâtün Feailâtün Feilün

Ey ḫadeng-i gamuña sîne-yi ahbâb hedef
Muntazır ḫancer-i müjgânuña cânlar saf saf

Ḫâk-i dergâhuña her subh sürer gün yüzünü
Gâlibâ andan aña hâsıl olubdur bu şeref

Hâşelillâh ki bu dîvâne-yi şevk-i ḫatuña
Sebeb-i kayd ola zencîr-i sütûr-i Mushaf

Saldı deryâya sabâ ḫancer-i gamzeñ vehmin
Ki çıḫarmaya dahî gevher-i nâsüfte sadef

Ey göñül! Âleme aldanma; saña reng virür
Ḫâkdür kim anı geh la'l kılur gâh ḫazef

Bezm-i Cemşîd fenâ bulmağile bildüm kim
Devr cevrinden imiş nâle-yi ney, nevha-yı def

Ey Fuzûlî taleb-i rütbe-yi irfân eyle
Cehl ile hâsıl-ı evkât-ı şerîf itme telef

Gazel 151
Fâilâtün Feilâtün Feailâtün Feilün

Mihnet-i ışk, ey dil, âsândur deyü çoḫ urma lâf
Işk bir yükdür ki ḫam bulmuş anuñ altında Kâf

Olma gâfil dürdkeşler sohbetinden ey göñül
Ger dilerseñ, idesen âyîne-yi idrâki sâf

Subhdem zülfüñ dağıt yâ şâm arz-ı ârız it
Koyma subh u şâm arasında tarîk-i iḫtilâf

Reşk-i ruḫsâruñ dil-i ḫurşîde salmış ıztırâb
Gayret-i kaddüñ mizâc-i şem'e virmiş inhirâf

Vehmüm andandur ki mümkin olmaya gamdan necât
Ferricillâhümme hemmî neccinî mimmâ eḫâf

Ḫâk-i kûyuñ Kâ'be'ye nisbet kılan bilmez mi kim
Bunda her dem, anda bir nevbet olur vâcib tavâf

Ey Fuzûlî zâhid er da'vâ-yı akl eyler, ne sûd
Nefy-i zevk-i ışkdur cehline ayn-ı i'itirâf

Gazel 150

Dostların göğsü gamının okuna hedef olmuştur. Cânlar saf saf sıra olmuş, kirpik hançerini beklemektedir.

Güneş her sabah eşiğinin toprağına yüzünü sürüyor. Galiba bu davranışı yüzünden güneş böyle şerefli olmuştur.

Ayva tüylerini arzulamaktan divâneye dönen ben âşığı, hâşâ, Kur'ân satırlarının zinciri bile bağlayamaz.

Yan bakışlarının hançeri, istiridye delinmemiş inci çıkarmasın diye denize korku saldı.

Gönlüm! Dünyaya aldanma; gözünü boyar, aldatır seni. Dünya, toprağı bazen lâl taşına bazen değersiz seramiğe dönüştürür.

Cemşid'in meclisi sona erdiğinde ney iniltisinin, def ağıtının dünyanın çevrinden kaynaklandığını anladım.

Fuzûlî! İrfanda rütbe sâhibi olmayı iste. Ömrünün değerli vakitlerini câhillikle telef etme.

Gazel 151

Gönlüm! Aşk ızdırâbına kolay katlanılır diye çok konuşma. Aşk öyle ağır bir yüktür ki Kaf Dağı bile onun ağırlığı altında iki büklüm olmuştur.

Gönlüm! İdrak aynanı saflaştırıp pürüzsüz hâle getirmeyi dilersen, tortulu şarap içenlerin sohbetinden gâfil kalma.

Ya sabahleyin zülüflerini dağıt ya akşam yanaklarını göster. Sabah ile akşam arasında bu kadar ihtilaflı bir yol bırakma.

Yüzünü kıskanması güneşin içine ızdırap düşürmüş. Boyunu kıskandığı için mumun mizacı bozulmuş.

Bu gamdan kurtulmanın imkânsız olmasından korkuyorum. Allâh'ım; bu keder yüzünden bana rahatlık ver; korktuğum şeylerden kurtar beni.

Evinin toprağını Kâbe'ye benzeten kişi, burada her an, Kâbe'de ise bir kere tavaf etmenin vâcip olduğunu bilmiyor mu yoksa?

Fuzûlî! Zâhid akıllı olduğunu iddiâ ediyorsa, elden ne gelir? Onun aşk zevkini inkâr etmesi, câhilliğini itiraf etmesi demek.

Gazel 152
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Olur ruḫsâruña gün, la'lüñe gülberg-i ter âşık
Saña eksük değül gökden iner yirden biter âşık

Maña maksûd terk-i ışk idi; veh kim meni hüsnüñ
Olub gün günden efzûn, kıldı gün günden beter âşık

Temâşâ-yı cemâlüñden nazar ehlini men' itme
Ne sûd ol ḫûb yüzden kim aña kılmaz nazar âşık?

Çemende pâybûsuñdan olubdur sebzeler ḫürrem
Heman bir sebzece olmağa âlemde yeter âşık

Kılursen miñ ciğer kan her yaña baḫdukca ey zâlim
Ne baḫmakdur bu? Her dem handan alsun bir ciğer âşık?

Kırarsen ehl-i ışkı; dutalum kimse elüñ dutmaz
Ne işdür bu? Gerekmez mi saña ey sîmber âşık?

Ne pervâne döyer bir şu'leye ne şem' bir âha
Fuzûlî! Sanma kim beñzer saña âlemde her âşık

Gazel 153
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Tâb-ı ḫurşîd meh-i rûyuña virmiş revnak
Tâ ki zîbâ ḫatt içün ola bu tezhîb-i varak

Aks-i kaddüñle gören dâ'ire-yi âyîneyi
Dir: Meh-i bedrdür engüşt-i nübüvvetden şak

Saña gülşende nisâr itmek içün her nergis
Götürübdür başa altun dolu bir sîm tabak

Her sanem Mushaf-i hüsn-i Hâk'a bir âyetdür
Mekteb-i ışkda her dil aña bir tıfl-ı sebak

Saña âşıklığımuzdur bize bürhân-ı cünûn
Hüsne akl ehli mukayyed olabilmez mutlak

Resmdür âşıka gelmek kaşı yaylardan oḫ
Işk peydâ olalı beyle kurulmuş bu nesak

Şâhdur hüsn bisâtında bu gün ol gülrûḫ
Ey Fuzûlî! Men-i âvâre sürülmüş beydak

Gazel 152

Güneş, yanağına, tâze gül yaprağı lâl dudağına âşık olur. Senin âşıkların eksilmez; gökten iner, yerden biter.

Maksâdım aşkı terk etmekti. Vay vay vay! Güzelliğin günden güne artarak, beni her gün daha beter âşık etti.

Sana bakan âşıkların cemâlini seyretmesine engel olma. Âşık bakmıyorsa, o güzel yüzün faydası ne?

Yeşillikler çimenlikte ayağını öptükleri için böyle gelişmiş. Âlemde bir yeşillik kadar olmak bile âşık için yeterlidir.

Hey zâlim! Her yana baktıkça bin ciğeri kan doldurursun. Bu nasıl bakış öyle? Âşık her an bir ciğeri nerede bulsun?

Âşıklarını kırıp geçiriyorsun. Kimse elini tutup engel olmaz mı? Bu nasıl iştir? Gümüş göğüslü! Sana âşık lâzım değil mi?

Ne bir aleve pervâne ne bir âh çekişe mum dayanır. Fuzûlî! Âlemdeki her âşığın sana benzediğini sanma.

Gazel 153

Güneşin parlaklığı yüzünün Ay'ına aydınlık vermiş. Böylece sayfayı andıran güzel ayva tüylerin için tezhip oluşmasını sağlamak istemiş.

Boyunun aksini yuvarlak aynada gören kişi der ki: Peygamber'in parmağıyla ikiye bölünmüş dolunaydır bu.

Her nergis gül bahçesinde sana saçmak üzere başına altın dolu bir gümüş tabak koymuş.

Her put yüzlü güzel, Tanrı'nın güzellik Mushaf'ında bir âyettir. Her gönül ise, aşk okulunda aşk öğrenimi gören bir çocuktur.

Sana âşıklığımız, mecnunluğumuzun kanıtıdır. Akıl sâhipleri ise kesinlikle kendilerini güzelliğe bağlamaz.

Âşığa, yay kaşlı güzellerden ok atılması âdettir. Aşk var olduğundan beri bu düzen böyle kurulmuş.

Fuzûlî! O gül yanaklı sevgili bugün güzelliğin satranç tahtasında şâhtır. Ben âvâre âşık ise ileri sürülmüş bir piyâdeyim.

Gazel 154
Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilâtün

Olmaz oldu görüb ahvâlümi il ḫûblara âşık
Işk nehyinde bu rüsvâlığı gör şer'e muvâfık

Gelür olsañ kıluram ferş-i rehüñ perde-yi çeşmüm
Dahı nem var' azîzüm göze karşu saña lâyık?

Gülüp açılmak umulmaz dehenüñden meğer oldur
Cüzv kim lâyetecezzâ dir aña ehl-i dekâyık

Bağrumıñ pârelerin gözlerim asmış müjelerden
Merdüm-i gûşenişîn handan u handan bu alâyık

Giceler şem' yanar, eşk töker subh gelince
Cân virür subh gelen demde; zihî âşık-ı sâdık!

Sebkat itmişdi ciğer kanı gözüm yaşına bir vakt
Işk hükm itdi yine; cârî ola âdet-i sâbık

Ey Fuzûlî! Özüñi gûşenişîn it ḫum-i mey tek
Ola tâ kim olasen kâşif-i esrâr-ı hakâyık

Gazel 155
Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün

Ey firâk-i leb-i cânân! Ciğerüm ḫûn itdüñ
Çihre-yi zerdümi ḫûnâb ile gülgûn itdüñ

Ciğerüm kanını göz yaşına töktüñ ey dil
Vara vara anı Kulzüm, bunu Ceyhûn itdüñ

Nice hüsn ile seni Leylî'ye nisbet kılayum?
Bilmeyüb kadrümi terk-i men-i Mecnûn itdüñ

Söyledüñ kim dutaram şâd gönüllerde makâm
Şâd iken bu söz ile gönlümü mahzûn itdüñ

Ahd kılduñ ki cefâ kesmeyesen âşıkdan
Âşıkı va'de-yi ihsân ile memnûn itdüñ

Cür'a cür'a mey içüb zîb-i cemâl arturduñ
Zerre zerre gözümüñ nûrunu efzûn itdüñ

Ey Fuzûlî aḫıdub seyl-i sirişk ağlayalı
Işk ehline figân itmeği kânûn itdün

Gazel 154

Elâlem güzellere karşı aşkta ne hallere düştüğümü görüp artık âşık olmaz oldu. Bu rüsvâlığımın aşkı yasaklamakta şerîata da uygun olduğunu gör.

Gelecek olursan, gözümün perdesini yoluna sererim. Kıymetlim! Sana lâyık olan, gözden başka neyim var ki?

Ağzının gülerek açılmasını kimse beklemez. Sanırım, inceliklerden anlayan kişilerin "bölünmez" dediği en küçük şeydir.

Gözlerim bağrımın parçalarını kirpiklerime asmış. Bir köşede oturan gözbebeğim nerede, bu asılanlar nerede?

Mum geceleri yanar, sabah olana kadar yaş döker. Sabah oldu mu canını verir. Ne sâdık âşıktır!

Bir zamanlar ciğer kanım, gözyaşlarımı geride bırakmıştı. Aşk hükmünü verdi: Yine eski âdet yürürlükte olsun!

Fuzûlî! Mey küpü gibi bir köşede otur. Bakarsın, hakîkatlerin sırrını keşfedersin.

Gazel 155

Cânânın dudağından ayrılık! Sen ayrılık; ciğerimi kan doldurdun. Sararmış yüzümü, kanlı gözyaşlarıyla gül rengine boyadın.

Gönlüm! Ciğerimin kanını gözyaşlarımın üstüne döktün. Gitgide birini Kızıldeniz'e, diğerini Ceyhûn nehrine döndürdün.

Güzelliğine bakıp seni Leylâ'ya nasıl benzeteyim? Değerimi bilmedin; ben Mecnûn'u terk ettin.

"Ben şen gönüllerde yer edinirim" dedin. Şen gönlümü bu sözünle mahzûn ettin.

Âşığa cefâ etmeyi bırakmamaya âhdettin. Sonra ihsan vaâdinde bulunarak âşığı memnun ettin.

Yudum yudum mey içerek güzelliğinin süsünü artırdın. Gözümün nûrunu zerre zerre fazlalaştırdın.

Fuzûlî! Ağlayıp gözyaşı selini akıttığından beri âşıkların feryat etmesini kanun hâline getirdin.

Gazel 156
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Kıldı zülfüñ tek perîşân hâlümi ḫâlüñ senüñ
Bir gün, ey bîderd, sormazsen, nedür hâlüñ senüñ

Gitdi başuñdan, göñül, ol servkaddüñ sâyesi
Ağla kim idbâra tebdîl oldu ikbâlüñ senüñ

Zînet içün cism dîvârında itmezdüm yerin
Çekmeseydi ışk levh-i câna timsâlüñ senüñ

Tîz çekmezsen cefâ tîğin meni öldürmeğe
Öldürür âḫir meni bir gün bu ihmalüñ senüñ

Gark-ı ḫûnâb-ı ciğer kılmış gözüm merdümlerin
Ârizû-yi ḫâl-i müşgîn ü ruḫ-i âlüñ senüñ

Dâmgâh-i ışkdan dut bir kenâr ey murg-i dil
Sınmadın seng-i melâmetden per ü bâlüñ senüñ

Sâyeveş çoḫdan Fuzûlî ḫâk-i kûyuñ yasdanur
Ol ümîd ile ki bir gün ola pâmalüñ senüñ

Gazel 157
Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün

Cân virür rayihâ-yı türbet-i pâküñ ey tâk
Nevverallâhu leke'l-ardu sekallâhu serâk

Hürmet itdüñ meye, ta'zîm ile dutduñ sâkî
Azzemallâhu leke'l-ecru alallâhi cezâk

Ser-i kûyuñda garîbüz; bize bir mûnis yoḫ
Tâle mâ ânesene'l-kalbu ce'alnâhu fidâk

Safha-yı dilde bulunmaz eser-i sûret-i gayr
Hîne mâ halle nefe'l-gayre ani'l-kalbi hevâk

Reh-i ışkunda götür gayrdan ey dil rağbet
Feizâ şi'te refîkan elemu'l-'ışkı kefâk

Ḫâb-i gafletde göñül vasldan olduñ mahrûm
Fâze men nâle ile'l-vasli ve mâ ḫâbe sivâk

Ey Fuzûlî ne bilür ehl-i vera' meẏ zevkin
Enkere'l-hikmete men lâmeke cehlen ve nehâk

Gazel 156

Senin benin benim hâlimi zülüflerin gibi dağıttı, perîşân etti. Dertsiz sevgilim! Bir gün bile "Ne haldesin?" diye sormazsın.

Gönlüm! O selvi boylunun gölgesi başından çekildi. İkbâlin tâlihsizliğe dönüştü. Bu yüzden ağla.

Aşk, canımın levhasına resmini çizmeseydi, beden duvarında süs için yer açmazdım.

Beni öldürmek için cefâ kılıcını hemen çekmezsen, sonunda bir gün bu ihmâlin beni öldürür.

Misk kokulu beninle al yanağını arzulamak gözbebeklerimi ciğer kanına batırdı.

Gönül kuşum! Kınama taşlarıyla kolun kanadın kırılmadan önce aşkın tuzağından bir kenara kaç.

Fuzûlî bir gün ayaklarının altında ezilme umûduyla uzun zamandır gölge gibi evinin çevresindeki toprağa uzanmış, yatmaktadır.

Gazel 157

Asma! Temiz toprağının kokusu can verir. Allâh yerini nûrlandırsın, toprağını sulasın.

Sâkî! Meye hürmet ettin, saygıyla tuttun. Allâh ecrini büyük tutsun, ödülünü versin.

Senin evinin bulunduğu sokakta garibiz; bir can dostumuz bile yok. Gönlümüzce bize ünsiyet eden biri yok; kalbimize mûnis olan her şeyi sana fedâ ettik.

Gönül sayfasında senden başkasının resmi yok. Senin aşkın gönlümüze gelince, yabancı olan ne varsa dışarı çıkardı.

Gönlüm! Onun aşkının yolunda başkalarına ilgi duymayı bırak. Bir arkadaş arzu ettinse, aşk elemi sana yeter.

Gönlüm! Gaflet uykusundayken sevgiliye kavuşmaktan mahrûm oldun. Sevgiliye kavuşan kurtulup bu işi başardı; senden başka hiç kimse hüsrâna uğramadı.

Fuzûlî! Günâhtan kaçınanlar mey zevkini nereden bilecek? Seni câhillikle kınayan ve mey içmeni yasaklayan kişi hikmeti de inkâr etmiş sayılır.

Gazel 158
Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün

Çeşmümi eşk ile genc-i dür-i meknûn itdüñ
Merdüm-i çeşmümi ihsân ile Kârûn itdüñ

Mey-i gülgûnu didüñ "Akla ziyândur" zâhid
Bu mudur akl ki terk-i mey-i gülgûn itdüñ?

Cânum alduñ mey içün sâkî, içürdüñ maña kan
Dâd elüñden ki meni âl ile mağbûn itdüñ!

Ḫattuñuñ âfet-i cân oldığını bildürdüñ
Lutf kılduñ ki meni vâkıf-ı mazmûn itdüñ

Dil dutar mâr-ı ser-i zülfüñi vehm eylemeyüb
Bilmezem kim aña ta'lîm ne efsûn itdüñ

Tanımaz oldu meni ta'ne iden ehl-i riyâ
Şükr kim hâlümi, ey ışk diğergûn itdüñ

Ey Fuzûlî! Ne murâd oldı müyesser, bilmem
Munca kim hasret-i la'liyle ciğer ḫûn itdüñ

Gazel 159
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Şem'-i rûyuñ âfitâb-ı âlemârâdur senüñ
Nûr-i Hâk ḫurşîd-i ruḫsâruñda peydâdur senüñ

Sensen ol gevher ki dürc-i mümkinât içre bugün
Mümkin olan aybdan zâtuñ müberrâdur senüñ

Cân virür la'lüñ temennâsında miñ âb-ı hayât
Feyziñe lebteşne yüz Ḫızr ü Mesîhâ'dur senüñ

Serv ü gül nezzâresin n'eyler saña hayrân olan?
Kim kadüñ serv ü ruḫuñ gülberg-i ra'nâdur senüñ

Râz-ı ışkuñ ḫalkdan kılmağ nihân mümkin değül
Âşıkıñ ol vechden âlemde rüsvâdur senüñ

Kıldı şevküñ eşk gavvâsı gözüm merdümlerin
Ey dür-i ter! Menzilüñ gûyâ bu deryâdur senüñ

Barça âfâk ehlden çekmiş te'alluk dâmenin
Tâ Fuzûlî ḫasteye vasluñ temennâdur senüñ

Gazel 158

Gözlerimi gözyaşlarıyla gizli inci hazînelerine döndürdün. Gözbebeklerimi ihsanda bulunarak Kârûn gibi zengin ettin.

Hey sofu! Gül renkli şarap için "Akla zarâr verir" dedin. Gül renkli şarabı terk ettin; akıl bu mudur?

Sâkî! Mey için canımı aldın, bana kan içirdin. Elaman elinden! Hile yapıp beni aldattın.

Ayva tüylerinin can için âfet olduğunu bildirdin. Meseleyi bana bildirmekle lûtfettin.

Gönlüm kuruntulara kapılmadan yılana benzeyen zülüflerinin ucunu tutuyor. Ona nasıl bir efsûn edip öğrettin? Bunu bilmiyorum.

Beni kınayan ikiyüzlüler artık beni tanıyamaz oldu. Ey aşk! Şükürler olsun; hâlimi değiştirdin.

Fuzûlî! Sevgilimin lâl dudağının hasretiyle ciğerimi bunca kanattın. Hangi murâdın gerçekleşti? Bilmiyorum.

Gazel 159

Senin yüzünün mumu âlemi süsleyen güneştir. Tanrı'nın nûru yüzünün güneşinde belirmiştir.

Bugün varlıkların mücevher kutusu içindeki inci sensin. Senin zâtın mümkün olabilecek kusurlardan arınmıştır.

Bin hayat suyu lâl dudaklarını arzulayarak can verir. Senin feyzine yüz Hızır ile Mesih susamıştır.

Sana hayrân olan âşık, selvi ile gülü seyredip de ne yapsın? Çünkü boyun selvi, yanağın parlak alımlı güldür.

Halktan sana duyulan aşkın sırrını saklamak mümkün değildir. Bu yüzden senin âşığın âlemde rezil olmuştur.

Sana duyduğu arzu gözbebeklerimi gözyaşı denizinde dalgıç yaptı. Parlak inci! Galiba senin yerin bu denizdir.

Yaralı Fuzûlî sana kavuşmak istediği için bütün insanlardan elini eteğini çekmiştir.

Gazel 160
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Eyle ra'nâdur gülüm serv-i ḫırâmânuñ senüñ
Kim gören bir kez olur elbette hayrânuñ senüñ

Kâkülüñ tek başuña çizginmek ister ḫâtırum
Ey men ü yüz men kimi sergeşte kurbânuñ senüñ

Ârızuñ devrinde cem'iyyetden olsun nâümîd
Olmayan âşüfte-yi zülf-i perîşânuñ senüñ

Çün acebdür la'le gûyâlık ne mu'cizdür bu kim
Eyler ızhâr-ı suḫan la'l-i dürefşânuñ senüñ

Çerḫ yayından atıldı kasduma tîr-i ecel
Lîk andan tîzrek teprendi müjgânuñ senüñ

Dâğ-ı hicrânuñ odın beñzetmek olmaz dûzeḫe
Olmasun kâfir esîr-i dâğ-ı hicrânuñ senüñ

Ey Fuzûlî! Eyle kim bîmâr-ı derd-i ışksan
Yoḫdurur ölmekden özge hîç dermânuñ senüñ

Gazel 161
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Dâğ-ı hicrân ile yanmaḫdan ciğer kan olsa yeğ
Mülk-i dil gam menzili olunca vîrân olsa yeğ

Yâri ağyâr ile görmek âşıka düşvâr olur
Beyle görmekden esîr-i derd-i hicrân olsa yeğ

Sîneme peykânuñı gönder göñül def'ine kim
Sînede sûzan göñül olunca peykân olsa yeğ

Sırrumı rüsvâlığum fâş itmedin âlemlere
Zâr cismüm eşk girdâbında pinhân olsa yeğ

Dağıdırsa nola ıkd-i zülfüñi her dem sabâ
Fitne ehli olanuñ cem'i perîşân olsa yeğ

Dün Fuzûlî sehv idüb geçmiş mey ü mahbûbdan
Tevbe idüb bu yaman işden peşîmân olsa yeğ

Gazel 160

Gülüm! Salınan selvi boyun o kadar güzeldir ki seni bir kez gören, elbette hayrânın olur.

Gönlüm kâkülün gibi başının çevresinde dönmek ister. Hem ben hem benim gibi başı dönen yüz âşık senin kurbânın olsun.

Kim senin dağınık saçların yüzünden kendini dağıtmazsa, yanaklarının devrinde gönül huzûrundan umûdunu kessin.

Bir la'lin konuşmasına şaşılır. Bu nasıl mucizedir? İnciler saçan lâl dudağın söz söyleyerek mucize gösterir.

Beni öldürmek için felek yayından ecel oku atıldı. Ama senin ok kirpiklerin ondan daha çabuk davrandı.

Ayrılığının dağlama ateşini cehenneme benzetmek mümkün değil. Kâfir bile senin ayrılık dağının esiri olmasın.

Fuzûlî! Aşk derdinden dolayı öyle bir hasta olmuşsun ki ölmekten başka senin dermânın yoktur.

Gazel 161

Ayrılık dağlanmasıyla ciğer kan dolarsa, tercih edilir. Gönül ülkesi gamın konak yeri olunca, yıkılması tercih edilir.

Âşığın yârini başkalarıyla birlikte görmesi gücüne gider. Onu bu halde görmektense, ayrılık derdinin esiri olması daha iyidir.

Gönlümü uzaklaştırmak için göğsüme temrenli bakış oklarını gönder. Göğsümde yanan bir gönül olunca, orada temren olması daha iyidir.

Rezilliğim sırrımı âlemlere ifşâ etmeden inleyen, perîşân bedenim gözyaşı girdabında gizlensin; daha iyi.

Sabâ rüzgârı her an zülüflerinin düğümünü açıp saçlarını dağıtırsa, buna şaşılmaz. Bütün fitne çıkaranların perîşân olması daha iyi.

Dün Fuzûlî bir hatâ etmiş, meyden, sevgiliden vazgeçmiş. Bu kötü davranışı yüzünden tövbe edip pişman olması daha iyidir.

Gazel 162
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Kıymaduñ sâkîn-i kûyuñ olana peykânuñ
Bir içim su ile ağırlamaduñ mihmânuñ

Nâvek-i gamze dirîğ eyleme âşıklardan
Kesme erbâb-ı vefâdan nazar-ı ihsânuñ

İsteğüñ cân idi, ḫâk-i deriñe dapşurdum
Yetdi ol ḫod yerine; şimdi nedür fermânuñ?

Câna yetdüm elem-i hecrüñ ile ey zâlim
Rahm kıl cânuñ içün var ise bir dermânuñ

Dâdḫâhem saña; dâmen ne çekersen menden?
Yoḫ mu vehmüñ ki dutam haşr günü dâmânuñ

Zâlim olsañ ne aceb; yoḫ saña dûzeḫ vehmi
Saña ḫod yetmeyecekdür senüñ öz hicrânuñ

Vasl eyyâmı revân yâre fidâ eylemedüñ
Ey Fuzûlî gam-ı hicrân ile çıḫsun cânuñ

Gazel 163
Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Ey meh! Menümle dûstlarum düşmen eyledüñ
Düşmen hem eylemez bu işi kim sen eyledüñ

Peykânlaruñla doldı tenüm; âferîn saña
Bîdâd çekmeğe tenümi âhen eyledüñ

Tahsîn saña ki göñlüm evin tîre koymaduñ
Her zaḫm-ı nâveküñ aña bir revzen eyledüñ

Olsun ziyâde rif'atuñ ey âh-ı âteşîñ
Mihmetserâmuzı bu gice rûşen eyledüñ

Eksülmesün tarâvetüñ ey eşk-i lâlegûn
Gül gül damub makâmumızı gülşen eyledüñ

Cân çıḫsa menzil itmeğe ev dut habâbdan
Ey göz yaşı ki kasd-ı binâ-yı ten eyledüñ

Mümkin değül cihânda Fuzûlî ikâmetüñ
Bîhûde sen bu merhalede mesken eyledüñ

Gazel 162

Sokağında oturan için ok temrenini atmaya kıyamadın. Konuğunu bir içim su ile ağırlamadın.

Âşıklardan yan bakış oklarını esirgeme. Vefa sâhiplerinden ihsan bakışlarını kesme.

İsteğin candı, kapının toprağına teslim ettim. Canım yerine ulaştı; şimdi emrin nedir?

Hey zâlim! Ayrılığının elemi yüzünden canım burnuma geldi. Canının hâtırı için, bir dermânın varsa, et bana, merhamet et.

Senden adalet istiyorum; neden benden eteğini çekiyorsun? Mahşer günü eteğine sarılacağımdan korkmaz mısın?

Zâlim olsan da buna şaşılmaz; senin cehennemden korktuğun da yok. Sen kendinden ayrılamazsın; bu yüzden ayrılık derdi çekmezsin.

Vuslat günleri yâre rûhunu hemen fedâ etmedin. Fuzûlî! Ayrılık derdinin gamını çekerek canın çıksın.

Gazel 163

Ay yüzlüm! Dostlarımı bana düşman ettin. Senin yaptığın işi düşman bile yapmaz.

Bedenim bakış oklarının temrenleriyle doldu. Aferin sana! Bedenimi zulme dayanmak için demir gibi sağlamlaştırdın.

Gönül evimi karanlıkta bırakmadın. Aferin sana! Oklarının yaralarıyla bedenimde pencereler açtın.

Ateşli âhlarım! Yükselişin çok olsun. Bizim bu sıkıntı çektiğimiz evi aydınlattın.

Lâle renkli gözyaşım! Tâzeliğin eksilmesin. Gül şeklinde damlayıp yerimizi gül bahçesine döndürdün.

Canım yurt edinmek için bedenimden çıkacak olursa, hava kabarcığından ev tut. Gözyaşlarım! Beden binâsını yıkmaya kastettin.

Fuzûlî! Bu dünyada ikamet etmen mümkün değil. Sen bu konak yerinde boş yere mesken edindin.

Gazel 164
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Sabâ lûtf itdüñ, ehl-i derde dermândan ḫaber virdüñ
Ten-i mecrûha cândan, câna cânândan ḫaber virdüñ

Ḫazân-ı gamda gördüñ ıztırâbın bülbül-i zâruñ
Behâr eyyâmı tek gülberg-i ḫandândan ḫaber virdüñ

Sözüñü vahy-i münzel ger disem men, hîç küfr olmaz
Cihânı dutmuş iken küfr, îmândan ḫaber virdüñ

Didiler yâr uṣṣâkuñ gelür cem itmeğe gönlin
Meğer kim yâre uṣṣâk-ı perîşândan ḫaber virdüñ

Süleymân mesnedinden dîv-i gümreh rağbetin kesdüñ
Denizde ḫâtem-i hükm-i Süleymân'dan ḫaber virdüñ

Fuzûlî rûzigârum tîre gördüñ ṣâm-ı hicrândan
Nesîm-i subh tek ḫurşîd-i raḫşândan ḫaber virdüñ

Gazel 165
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Bekâ mülkün dilersen, varıñı yoḫ eyle dünyâ tek
Etek çek gördüğüñden âfîtâb-i âlemârâ tek

Te'alluk zulmetin tecrîd ḫurşîdine kıl matla'
Eğer âlemde bir gün görmek istersen Mesîhâ tek

Göñül her sûret-i Şîrîn'e virme; iç mey-i ma'nî
Hazer kıl, daşa çalma tîşeñi Ferhâd-ı şeydâ tek

Yeter tâvus tek' ucb ile kıl ârâyiş-i sûret
Vücûduñdan geçüb âlemde bir ad eyle ankâ tek

Güher tek kılma tağyîr-i tabi'at, delseler bağruñ
Karâr it; her hevâdan olma şûrengîz deryâ tek

Refîküñ olsa dilsiz cânver, hem sakla râz andan
Saḫın sırruñ düşürme dillere Mecnûn-i rüsvâ tek

Fuzûlî! Kâ'inât esbâbınuñ kıldum temâşâsın
Nedâmetsiz tena'um yoḫ tasarrufsuz temâşâ tek

Gazel 164

Sabâ rüzgârı! Dert sâhiplerine dermân haberini verdin. Yaralı vücûduma candan, cânıma cânândan haber verdin.

İnleyen bülbülün gam sonbaharında çektiği ızdırâbı gördün. Bahar günleri gibi gülen gül yaprağından haber verdin.

Sözlerine "indirilmiş vahiy" dersem, küfür sayılmaz. Kâfirlik bütün dünyayı kaplamışken, îmândan haber verdin.

Dediler ki yâr âşıkların gönüllerini almaya geliyor. Galiba yâre perîşân âşıklardan haber verdin.

Yolunu şaşırmış şeytanın Süleymân tahtına göz koymasına engel oldun. Denizde Süleymân hükmü yazılı yüzükten haber verdin.

Fuzûlî! Ayrılık akşamı dolayısıyla günlerimin karanlıkta geçtiğini gördün. Seher yeli gibi parlak güneşten haber verdin.

Gazel 165

Kalıcılık ülkesine gitmek istersen, varlığını tıpkı Dünya gibi yok et. Âlemi süsleyen güneş gibi gördüğün herkesten eteğini çek.

Eğer âlemde Îsâ gibi bir gün görmek istersen, dünya bağları ile ilgili karanlığı soyutlanma güneşinin doğuş yeri hâline getir.

Her Şîrîn görünüşlü güzele gönül verme; mânâ meyini iç. İhtiyatlı ol; çılgın âşık Ferhâd gibi kazmanı taşa vurma.

Kibirlenerek dış yüzünü süslemen yeter artık. Varlığından vazgeç, âlemde geriye zümrüd-ü anka gibi ad bırak.

Bağrını inci gibi delecek olsalar, tabiatını değiştirme. İstikrarlı ol; deniz gibi her hava değişiminde kabarma.

Arkadaşın dilsiz biri de olsa, sırrını ondan sakla. Sakın rezil olmuş Mecnûn gibi sırrını dillere düşürme!

Fuzûlî! Dünyadaki bütün sebepleri izledim. Tasarruf edilmeden seyretmek kadar güzel nîmet olamaz. Çünkü böyle seyir pişmanlık vermez.

Gazel 166
Feilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün

Dehenin derdüme dermân didiler cânânuñ
Bildiler derdümi; yoḫdur, didiler, dermânuñ

Olsa mahbûblaruñ ışkı cehennem sebebi
Hûr u gılmânı kalur kendisine Rıdvân'uñ

Urmazam sıhhat içün merhem oḫuñ yâresine
İsterem çıḫmaya zevk-i elem-i peykânuñ

Ne bilür oḫumayan Mushaf-ı hüsnüñ şerhin
Yire gökden ne içün indüğini Kur'ân'uñ

Yirden, ey dil göğe, kovmuşdu sirişküm meleği
Anda hem koymayacaḫdur oları efgânuñ

Geçdi meyḫâneden il mest-i mey-i ışkuñ olub
Ne meleksen ki ḫerâb itdüñ evin şeytânuñ

Ey Fuzûlî! Olubam garka-yı girdâb-ı cünûn
Gör, ne kahrın çekerem döne döne devrânuñ

Gazel 167
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Ey göñül çoḫ seyr kılma günbed-i devvâr tek
Sâkîn olmak seyrden yeğ nokta-yı pergâr tek

Ün virür cân riştesi ḫam kâmetümden çeksem âh
Yel değüb çeng üzre bir âvâza gelmiş târ tek

Sînemi nây oḫlaruñ deldi, dem urduḫca göñül
Ün virür her bir delükden nâle mûsîkâr tek

Ârızuñ üzre ḫam-ı zülfüñ añub dün tâ seher
Dolanurdum her taraf odlara düşmüş mâr tek

Cism-i zârum tîğ-i bîdâduñdan oldu çâk çâk
Tünd sudan raḫneler peydâ kılan dîvâr tek

Bilmeyüb bihbûdumı cevrüñden itdüm ictinâb
Telḫ şerbetlerden ikrâh eyleyen bîmâr tek

Gazel 166

Cânânın ağzının derdimin dermânı olduğunu söylediler. Derdimi bildiler, "Dermânın yoktur" dediler.

Mahbûblara âşık olmak cehenneme gitme sebebi olursa, bu durumda Rıdvan'ın hûrîleri, gılmanları kendisine kalır.

Oklarının açtığı yaraya iyileştirmek için merhem sürmem. Temrenlerinin acısının verdiği zevk bitmesin isterim.

Senin güzellik Mushaf'ının şerhini okumayan biri Kur'ân'ın gökten yere niçin indiğini ne bilir?

Gönlüm! Gözyaşlarım melekleri yerden gökyüzüne kovmuştu. Feryat figânın onları orada da bırakmayacaktır.

Elâlem senin aşkının meyiyle sarhoş olup meyhâneden geçti. Sen nasıl bir meleksin? Şeytanın evini bile harap ettin!

Fuzûlî! Cinnet girdabında boğuluyorum. Döne döne şu devrânın ne kahırlarını çektiğimi gör.

Gazel 167

Gönlüm! Dönen gökkubbe gibi çok dolaşma. Pergelin bir noktada duran ayağı gibi hareket etmeden durmak daha iyidir.

İki büklüm olmuş vücûdumla bir âh çekecek olsam, çeng üzerinden rüzgârın geçmesiyle telin ses vermesi gibi can ipim de ses vermeye başlar.

Neye benzeyen okların göğsümü deldi. Gönlümden gelen nefesi verdikçe, tıpkı mûsîkâr gibi vücûdumun her deliğinden bir inilti sesi yükselir.

Geceleyin sabaha kadar yanaklarının üzerindeki zülüflerinin kıvrımını anıyor, ateşe düşmüş yılan gibi her bir tarafta dolanıyordum.

İnleyen perîşân bedenim, basınçlı su karşısında gedikler açılmış duvar gibi senin zûlmünün kılıcıyla parça parça oldu.

İyileşeceğimi anlayamadım da, acı şuruptan tiksinen hasta gibi senin cevirlerinden kaçındım.

Ḫâtıruñ şâd eyledüñ ehl-i vefâ gönlün yıḫub
Bir imâret yapmağa miñ ev yıḫan mi'mâr tek

Bibekâdur, neş'e-yi mey zevkin itdüm imtihân
Hîç zevk-i bâkî olmaz neş'e-yi dîdâr tek

Ey Fuzûlî! Ḫâtır-ı ehl-i safâ âyînedür
Çerḫ devrinden eser âyînede jengâr tek

Gazel 168
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Var ümîdüm kim görüb cevlânuñı olsam helâk
Gerd-i na'l-i bâdpâyuñ örte cismüm üzre ḫâk

Öldüğüm menzilde defnüm kılmağa sanmañ lahid
Yer görüb gurbetde ahvâlüm, girîbân itdi çâk

Mest cân virdüm mezârum üzre ta'zîm eyleyüb
Kubbe yapub dâne-yi engûr eyvân dutdı tâk

Çün cefâ mu'tâdıyam, bilmen, nedür mihr ü vefâ
Bilmese mihr ü vefâ resmin cefâkârum, ne bâk?

Her küdûretden meni pâk itdi seyl-i ḫûn-i dil
Şükrülillâh âteş-i ışkuñ meni yandurdı pâk

Âh bilmen, n'eyleyem, cânumda râhat kalmadı
Gözlerüm nemnâk ü sînem çâk ü gönlüm derdnâk

Gayr nakşın mahv kılmışdur Fuzûlî sîneden
Mâ lehu fi'd-dehri matlûbun ve maksûdun sivâk

Bir köşk yapmak için bin ev yıkan mîmâr gibi vefa sâhiplerinin hâtırını kırıp kendi gönlünü şâd ettin.

Mey neşesinin zevkini sınadım; kalıcı değil. Sevgilinin yüzünü görünce alınan zevk gibi kalıcı bir zevk olamaz.

Fuzûlî! Safâ sâhiplerinin gönlü bir ayna gibidir. Feleğin dönüşüyle aynanın üstünde oluşan pas gibi, onların gönlü de paslanır.

Gazel 168

Umûdum var; senin dolaştığını görüp helâk olursam, rüzgâr gibi koşan atının nalından kalkan toz vücûdumu toprakla örter.

Beni defnetmek için öldüğüm yerdeki çukuru mezar sanmayın. Toprak, gurbet ellerdeki hâlimi görmüş, bana acıyarak yakasını yırtmıştır; yaka yırtığıdır o.

Ben sarhoşken can verdim. Saygısından üzüm çekirdeği mezarımın üstüne bir kubbe yaptı; asma ise eyvan kurdu.

Ben cefâ çekmeye alışkınım. Sevgi, vefa nedir; bilmem. Benim zâlim sevgilim sevginin, vefanın yolunu yordamını bilmiyorsa bilmesin; neden korkacağım ki?

Gönlümden akan kanlı sel beni her türlü kirlilikten, bulanıklıktan arıttı. Allâh'a şükür; aşkının ateşi beni bir iyice yaktı.

Canımda rahatlık diye bir şey kalmadı. Âh, ne yapacağımı bilmiyorum! Gözlerim ıslak, göğsüm yarılmış, gönlüm dertli.

Fuzûlî göğsünden başkalarının resmini sildi.
Onun dünyada senden başka istediği, senden başka maksâdı yok.

Gazel 169
Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Gelür ol serv-i sehî; ey gül ü lâle; açıluñ
V'ey meh ü mihr! Çıḫuñ, kudrete nezzâre kıluñ

Âzm-i bâğ eylemiş ol serv-i revân ey güller
Zer nisâr idegelüñ; cümle yığıluñ; derilüñ

Götürüñ dîdelerüm oḫlarını toprağdan
Bu yarar nesnelerüñ kadrini yaḫşıca bilüñ

Göz yaşı tîğüñüz içün tökülür ey ḫûblar
Sizi tâ itmeye rüsvâ; görünen demde silüñ

Eylemeñ ey dil ü cân ḫancer-i müjgânına meyl
Bilürem n'oldığın âḫir; gelüñ, andan kesilüñ

Düşdü od cânuma, ey tende olan peykânlar
Kızmadan ma'reke, bir yana, erinmeñ, çekilüñ

Ey Fuzûlî! Kadimüz kıldı felek ḫam ya'nî
Vaktidür çıḫmağa dünyâ kapusından, eğilüñ

Gazel 170
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Lebüñ reşki mizâcın telḫ kıldı bâde-yi nâbuñ
Kaşuñ meyli yüzünü kıbleden dönderdi mihrâbuñ

Girihler buldu cânum riştesi tesbîh târı tek
Maña gör n'itdi âḫir ârizû-yi zülf-i pürtâbuñ

Ayağuñ tozına yüz sürmeğe virmez sabâ ruḫsat
Yüzün şebnemle yüz kez yumadın gülberg-i sîrâbuñ

Sabâ ol zülfi depretdükçe teşvîşüm ziyâd eyler
Saḫın depretme kim bağrumdadur başı bu kullâbuñ

Der ü divârıña güstâḫ yüz sürmüş deyü gerdûn
Yüzüni giceler sürter yire tâ subh mehtâbuñ

Mahabbet zâhir itmek cürmüne kan tökmek istersen
Habîbüm, munca hem rağbet nedür cürmüne ahbâbuñ?

Fuzûlî gamze-yi merdümküşüñden iltifât ister
Sanur kim iltifâtı rahm olur kurbâna kassâbuñ

Gazel 169

Ey gül! Ey lâle! O selvi boylu geliyor; açılın. Ey Ay! Ey Güneş! Çıkın da o kudreti seyredin.

Güller! O selvi boylu sevgili bahçeye gidiyor. Hepiniz toplanın, onun ayağına altın saçın.

Gözlerim! Sevgilinin attığı okları topraktan alıp götürün. Böyle yararlı nesnelerin değerini iyi bilin.

Güzeller! Gözyaşları sizin kılıçlarınız için dökülüyor. O gözyaşları sizi rezil etmesin! Gördüğünüz anda silin.

Ey gönül! Ey cân! Onun kirpik hançerlerine meyletmeyin. Bunların ne olduğunu biliyorum. Gelin, onlardan ilginizi kesin.

Vücûduma saplanmış ok temrenleri! Cânıma ateş düştü. Üşenmeyin; savaş kızışmadan bir yana çekilin.

Fuzûlî! Felek belimizi iki büklüm etti. Bu demektir ki dünya hanının kapısından çıkma vakti gelmiştir. Eğilin!

Gazel 170

Dudaklarını kıskandığı için saf şarabın mizacı acılaştı. Kaşına duyduğu meyil yüzünden mihrap yüzünü kıbleden sana çevirdi.

Canımın ipi tespih ipi gibi düğüm düğüm oldu. Kıvrım kıvrım zülüflerini arzulamak bana neler etti, gör!

Sabâ rüzgârı, suya doymuş parlak gül yaprağının yüzünü çiy taneleriyle yüz kez yıkamadıkça ayağının tozuna gülün yüz sürmesine izin vermez.

Sabâ rüzgârı o zülüfleri hareket ettirdikçe ızdırâbım daha da artar. Zülüfleri sakın hareket ettirme! Çünkü çengele benzeyen bu zülüflerin ucu bağrımdadır.

Kapına, duvarına küstahça yüz sürmüş diye felek mehtâbın yüzünü geceler boyu sabaha kadar yere sürter.

Sevdiğim! Muhabbetini göstermeyi suç sayıp muhabbet gösterenin kanını dökmek istiyorsun. Dostlarının suçuna karşı bu kadar rağbet etmen de nereden çıkıyor?

Fuzûlî, âşık öldüren yan bakışlarından bir iltifat ister. Çünkü kasabın kurbâna iltifat etmesinin merhamet olduğunu sanıyor.

Gazel 171
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Ne ḫoşdur ârızuñ devrinde zülf-i anberefşânuñ
Bu devrânda ne ḫoş cem'iyyeti var ol perîşânuñ

Ruḫuñ devrinde bir divânedür sevdâlu zülfüñ kim
Perîşânlığdan olmuş men kimi meşhûrı devrânuñ

Hevâdan kâkülüñdür deprenen yâ rişte-yi cândur
Ki her dem çizginüb başıña, ister, ola kurbânuñ

Karârubdur tütün tek rûzigârum ol zemândan kim
Tenüm ḫâşâkine odlar urubdur berk-i hicrânuñ

İşümdür sâye tek yirden yire yüz urmağ ol günden
Ki başumdan gidübdür sâye-yi serv-i ḫırâmânuñ

Müselsel zülf-i müşgînüñden arturmış ruḫuñ revnak
Zihî sünbül ki olmuş zîveri gülberg-i ḫandânuñ

Fuzûlî'ni ayağdan saldı bâr-ı mihnet-i ışkuñ
Niçün dutmazsen, ey kâfir, elini bir müselmânuñ?

Gazel 172
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Ey musavvir! Yâr timsâline sûret virmedüñ
Zülf ü ruḫ çekdüñ velî tâb ü tarâvet virmedüñ

Işk sevdâsından, ey nâsih, meni men' itme kim
Yoḫ imiş akluñ; maña yaḫşı nasîhat virmedüñ

Dün ki fırsat düşdü ḫâk-i dergehünden kâm alam
N'oldu ey göz yaşı? Göz açmağa fursat virmedüñ

Göz yumub âlemden, isterdüm açam ruḫsâruña
Cânum alduñ; göz yumub açınca mühlet virmedüñ

Bu mudur rahmüñ ki ḫâlüñ eyler iken kasd-ı cân
Çıḫdı ḫattuñ kim anı men' ide; ruḫsat virmedüñ

Virme hüsn ehline yârab kudret-i resm-i cefâ
Çün cefâ çekmekde ışk ehline tâkat virmedüñ

Ey Fuzûlî! Öldüñ efgân itmedüñ rahmet saña
Rahm kılduñ ḫalka, efgânuñla zahmet virmedüñ

Gazel 171

Yanaklarının devrinde amber saçan zülüflerin ne hoştur! Bu devrânda o perîşân âşığın ne huzûru vardır!

Yüzünün devrinde sevdâlı siyah zülüflerin bir divânedir. Perîşânlığı yüzünden benim gibi bu zamanda meşhur olmuştur.

Rüzgârlı havadan dolayı hareket eden kâkülün mü yoksa her an başının üstünde dönüp duran ve sana kurbân olmak isteyen can ipim midir?

Ayrılığının yıldırımı bedenimin çerçöpünü ateşe verdiği zamandan beri gündüzlerim duman gibi kararmıştır.

Salınan selvi boyunun gölgesi başımdan gittiğinden beri işim gölge gibi yerlere yüz sürmek oldu.

Misk kokulu, zinciri andıran zülüflerin yanaklarının parlaklığını artırmış. Bu ne güzel sümbül! Çünkü gülen gül yaprağının süsü olmuş.

Aşkının verdiği sıkıntıların yükü Fuzûlî'yi elden ayaktan düşürdü. Hey kâfir! Bir Müslümanın elini neden tutmazsın?

Gazel 172

Ressam! Yârin resmine bir türlü şekil veremedin. Zülüflerini, yanaklarını resmettin ama o parlaklığı, tâzeliği veremedin.

Öğütçü! Aşk sevdâsında bana engel olma. Aklın yokmuş senin. Bana güzel öğüt vermedin.

Dün onun eşiğinin toprağından istediğimi alabilmek için bir fırsat çıkmıştı. Gözyaşım! Ne oldu sana? Bir göz açmaya fırsat vermedin.

Âlemden vazgeçip yüzüne bakmak için gözümü açmak isterdim. Bir göz açıp kapayacak kadar süre tanımadın; canımı aldın.

Yanağındaki benin canıma kastedecekken, ayva tüylerin ferman ile engel olmaya kalkıştı; izin vermedin ona. Senin merhametin bu mu?

Yârabbi! Madem âşıklara cefâ çekecek tâkati vermedin, güzellere de cefâ etme kudretini verme.

Fuzûlî! Öldün, ama ölürken feryat etmedin! Aferin! Halka acıdın; feryatlarınla zahmet vermedin.

Gazel 173
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Çerḫ her ay başına salmış kaşuñdan bir ḫayâl
Bu cihetdendür her ay başında olmak bir hilâl

Mâh-ı nev olmuş kaşuñ sevdâsınuñ sergeştesi
Şehrden şehre gezer âvâreler tek mâh u sâl

İtdiğüyçün hüsnüñe karşu kemâl ızhârı gün
Bir gün olmaz kim aña gerdûn yetürmez bir zevâl

Subh kılduñ cilve; gün çekdi özin bir gûşeye
Şâm arz itdüñ ruḫuñ; şem'i eritdi infi'âl

Kılma gözden çihre vü ḫâlüñ nihân kim salmaya
Dûd-i âhum âfitâb-ı çihre-yi gerdûna ḫâl

Olmayub makbûl-i ḫâk-i dergehüñ mâh-ı temâm
Za'f-ı tâb'ı virdi gün günden aña tağyîr-i hâl

Ey Fuzûlî! Mâhnisbet mahv kıl varuñ temâm
Ger dilerseñ bulmak ol ḫurşîd ile bir ittisâl

Gazel 174
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Mülk-i hüsnüñ beyle zâlim pâdişâhı olmagıl
Kim saña zâlim dise, âdil güvâhı olmagıl

Gamze tîğiñ çekme her sâ'at göñül yağmâsına
Hükme tâbi mülke gâretger sipâhî olmagıl

Âhını, ey mâh, uşşâkuñ yetürme göklere
Derd ehlinüñ nişân-ı tîr-i âhı olmagıl

Ger dilersen şem' tek gayret odına yanmayam
Şâmlar ağyâr şem'-i bezmgâhı olmagıl

Âdet itmek ḫoş değül bîdâde; rahm it Tañrı'çün
Gâh olsañ mâ'il-i bîdâd, gâhî olmagıl

Âşıkı rüsvâ görüb men' itme, ey nâsih, meni
Münkir-i âsâr-ı takdîr-i İlâhî olmagıl

Ey Fuzûlî! Eyleme tâ'at; riyâyî terkin it
Tevbe kıl; minba'd meşgûl-i menâhî olmagıl

Gazel 173

Felek her Ay yüzlünün başına senin kaşından bir hayâl göndermiştir. Bu yüzden her ayın başında bir hilâl vardır.

Yeni Ay kaşının sevdâsıyla âvâre olmuş. Bu yüzden âvâreler gibi ay, yıl dinlemez, gezer durur.

Güneş senin güzelliğine karşı olgunluğunu gösterdiği için, feleğin onu yok etmediği bir gün bile geçmez.

Sabahleyin göründüğünde, güneş bir köşeye çekildi. Akşam yanağını gösterince, alınganlığı mumu eritti.

Yüzünü, yanağındaki beni gizleme, yoksa âhlarımdan çıkan duman feleğin yüzündeki güneşe ben düşürür.

Dolunay, eşiğinin toprağında makbûl kul olamadı. Tabiatındaki zayıflık onun her gün hâlini değiştirmesine sebep oldu.

Fuzûlî! O güneş yüzlüyle bir araya gelmek istiyorsan, Ay gibi sen de bütün varlığını yok et.

Gazel 174

Güzellik ülkesinin böyle zâlim pâdişâhı olma. Kim sana zâlim derse, onun âdil şâhidi olma.

Her an gönül yağmalamak için yan bakış kılıcını çekme. Senin hükmüne girmiş bir ülkede yağmacı sipâhî olma.

Ay yüzlüm! Âşıklarının âhlarını göklere kadar yükseltme. Dert sâhiplerinin âh oklarına hedef olma.

Kıskançlık ateşiyle mum gibi yanmamamı istersen, akşamları başkalarının meclisini aydınlatan mum olma.

Zûlmü âdet hâline getirmek hoş bir şey değil. Allâh aşkına, merhamet et. Bazen zûlmetmeye heveslensen de, bazen de heveslenme.

Öğütçü! Âşıkları rezil rüsvâ görüp de bana engel olma. İlahî takdirin eserlerini inkâra kalkışma.

Fuzûlî! İkiyüzlüleri dinleme; terk et onları. Tövbe et; bundan böyle yasaklanmış şeylerle meşgul olma.

Gazel 175
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Eyle müstesnâ gözelsen kim saña yoḫdur bedel
Senden, ey cân, münkati' kılmaz meni illâ ecel

Nice sûret bağlasun gönlüm ḫalâs-ı ışkdan
Işkdur bir hâl kim ol hâle gönlümdür mahal

Işkuma noksân yetürmez görmemek ol ârızı
Cevhere tağyîr-i âsâr-ı araz virmez ḫalel

Eyledi rüsvâ gönül çâk-i girîbân-ı edeb
Gör ne ehl-i ilmdür; âdâb ile eyler cedel

Hâlümi gördükce men'-i ehl'i ışk eyler fakîh
Huccet-i maktû'ı yoḫ; eyler kıyâs ilen amel

Medrese içre müderris virdüği miñ dersden
Yeğdürür meyḫânede bir câm virmek bir gözel

Ey Fuzûlî! Men dem urmuşdum safâ-yı ışkdan
Matla'-ı ḫurşîd îcâd olmadın subh-i ezel

Gazel 176
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Hîç sünbül sünbül-i zülfüñ kimi müşgîn değül
Nâfe-yi Çîn'i saçuñ tek dirler ammâ çîn değül

Var gül berginde hem elhak nezâket birle reng
Lîk cânperver leb-i la'lüñ kimi şîrîn değül

Mihribân dirler seni ağyâre lîkin men aña
Bâver itmen kim saña mihr eylemek âyîn değül

Ḫûblar mihrâb-ı ebrûsına kılmazsen sücûd
Dinüñi döndergil ey zâhid ki yaḫşı dîn değül

Tâ Fuzûlî kâmet ü ruḫsâruña virmiş gönül
Mâ'il-i serv ü hevâḫâh-ı gül ü nesrîn değül

Gazel 175

Öyle sıra dışı bir güzelsin ki senin bedelin yoktur. Cânım benim, ecel dışında bir şey seni benden koparamaz.

Gönlümün aşktan kurtulması nasıl mümkün olabilir? Aşk dediğin bir haldir; gönlüm de o hâlin yeridir.

O yanağı görmesem, aşkımda bir eksilme olmaz. Arazların etkilerinde görülen değişiklik maden cevherine zarâr vermez.

Rezil rüsvâ olmuş gönlüm "edeb"in yakasını yırttı. Nasıl ilim sâhibi olduğuna bakar mısın?! "Âdâb" ile mücadele ediyor!

Fıkıhçı benim hallerimi gördükçe âşıkları aşktan men ediyor. Elinde kesin delil olmayınca, böyle mukâyese yoluna başvurarak hüküm veriyor.

Meyhânede bir güzelin bir kadeh şarap vermesi, müderrisin medresede verdiği bin dersten iyidir!

Fuzûlî! Ezel sabahında henüz Güneşin doğacağı yer yaratılmadan önce ben aşkın safâsından bahsetmiştim.

Gazel 176

Hiçbir sümbül, sümbüle benzeyen zülüflerin gibi misk kokulu değil. Çin nâfesini senin saçına benzetirler ama senin saçın gibi büklüm büklüm değil.

Gerçekten de gül yaprağında nâzikliğin yanında renk de var. Ama cana can katan dudağın gibi şirin değil.

Senin başkalarına karşı şefkat gösterdiğini söylüyorlar ama ben ona inanmıyorum. Şefkat göstermek senin tarzın değil.

Hey sofu! Güzellerin kaşının mihrabına karşı secde etmezsen, değiştir dînîni. Çünkü bu güzel bir dîn değil.

Fuzûlî, senin boyuna bosuna, yüzüne âşık olduğundan beri ne selviyi ne gül ile nesrini görmek ister.

Gazel 177
Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Ey ruḫuñ kıble-yi cân, ḫâk-i derüñ Kâ'be-yi dil
Reh-i ışkuñda fenâ serhadi evvel menzil

Lâlereng itdi gözüm kan ile ḫâk-i derüñi
Kimyâgerdür; ider gördüği toprağı kızıl

Ol ki yârüñ şeb-i hecrine kıyâmet güni dir
Ḫalk arasında kıyâmet günü olmaz mı ḫacil?

Katı müşkildür işüm zülf-i girihgîrinden
Sabr bu müşkili, dirler, açar ammâ müşkil

İtmek olmaz seni âgâh gönül hâlinden
Yazug ol kim vire gönlün saña senden gâfil

Seni cânân sanuram; çıḫ bedenümden ey cân
Men ü cânânum arasında çoḫ olma hâ'il

Severem zâhidi kim gûşe-yi mihrâbı sever
Ḫam-ı ebrûña rakîbüm olub, olmaz mâ'il

Delü dirsem nola uşşâkına gülçihrelerüñ?
Özüni göz göre odlare salur mı âkil?

Ey Fuzûlî! Yanaram kim ne içün ol yüzi gül
Maña yanar od olur; özgeye şem'-i mahfil

Gazel 178
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Bes ki za'f-ı rûzeden her gün tapar tağyîr-i hâl
Olacakdur iyd içün mâh-ı temâmum bir hilâl

Kıldı mâh-ı rûze ol ḫurşîdi gün günden za'îf
Zerre zerre aya san gün nûrın eyler intikâl

Bir ḫayâl itmiş mi za'f-ı rûze yâri, bilmezem
Yoḫsa yâri görmeyüb men gördüğümdür bir ḫayâl

Yimek içmek fikrin ehl-i rûzeden kes ey güneş
Bir sevâb it, subhlar tâ şâm kıl arz-ı cemâl

Gazel 177

Yüzün can kıblesi, kapının toprağı gönül Kâbesidir. Aşkının yolunda yok oluş sınırı ilk konak yeridir.

Gözlerim kanlı yaş dökerek kapının toprağını lâle rengine boyadı. Gözlerim kimyacıdır; gördüğü toprağı kızıllaştırır.

Sevgiliden ayrı geçen geceye "kıyâmet günü" diyen âşık, kıyâmet günü geldiğinde halkın arasında bu sözünden dolayı utanmaz mı?

Onun düğüm düğüm olan zülüfleri yüzünden işimin hallolması zordur. Bu problemi sabrın çözeceğini söylüyorlar, ama zor görünüyor.

Seni gönül hallerinden haberdar etmek doğru değil. Sana gönül verip de senden habersiz kalan âşığa yazık!

Ey cân! Seni sevgilim sanıyorum. Bedenimden çık.
Sevgilim ile aramda çok engel olma.

Sofuyu, mihrabın köşesini sevdiği için seviyorum.
Bu yüzden rakîbimdir ama kaşının kıvrımına meyletmez.

Gül yüzlülere âşık olanlara deli dersem, buna şaşmamalı.
Akıllı insan göz göre göre kendini ateşe atar mı?

Fuzûlî! O gül yüzlü sevgili bana karşı alev alev yanan bir ateş ama başkalarına meclisi aydınlatan mum oluyor. İşte buna yanıyorum!

Gazel 178

Orucun verdiği halsizlik yüzünden sevgilimin hâli her gün değişiyor.
Bu gidişle benim dolunay yüzlüm bayrama doğru hilâle dönecek!

Oruç ayı o güneş yüzlü sevgilimi günden güne zayıflattı. Sanki Güneş, ışıklarını zerre zerre Ay'a gönderiyor.

Orucun verdiği halsizlik sevgilimi bir hayâle mi çevirmiş yoksa ben yârimi görmüyor da hayâl mi görüyorum? İşte bunu bilmiyorum.

Güneş yüzlüm! Bir iyilik yap; sabahtan akşama kadar yüzünü göster. Böylece oruç tutanlar sana bakarak yeme içme düşüncesinde olmasın.

Dutabilseydüm su içmezdüm, kılurdum def'ini
Rûzenün kim göz göre ḫurşîdüme ister zevâl

Ay dutulsun rûze eyyâmında, gün düşsün yire
Kim bu ay günden bulubdur mihribân, mâhum melâl

Kanumı içmek diler ol la'l-i meygûn bu gice
Rûze dutmuş gâliba iftâr içün ister helâl

Rûze teklîfin Fuzûlî'den götür ey muhtesib
Nâtüvândur; anda bu teklîfe yoḫdur ihtimâl

Gazel 179
Mefâilün Feilâtün Mefâilün Fa'lün

Yüzüñü gözgüye, gaybetde, oḫşadan gâfil
Dokunsa yüz yüze olmaz mı ara yirde ḫacil?

Bırak nikâbuñı, bilsün kemâl-i sun' görüb
Firişte ḫilkat-ı Âdem'de şübhesin bâtıl

Hadîs-i vahyveşüñ zâyi itme ağyâre
Revâ mıdur idesen kadrin âyetüñ nâzil?

Seni koyub büte eyler ibâdetin kâfir
Azâb-ı dûzeḫe ol vechden olur kâbil

Hâkime nefy-i kıyâmet ḫatâsını bildür
Kıyâm göster aña i'tikâdın it zâ'il

Harîm-i kûyuñu göster numûne, eyle sevâb
Kim ola cennet içün ḫalk tâ'ate mâ'il

Garaz Fuzûlî'ye ancak yoluñda ölmekdür
Velî muhâldür ol hem sen olıcak kâtil

Oruç tutabilseydim, su içmez, böylece orucu tutup başımdan savardım.
Çünkü oruç benim güneşimin yok olmasını istiyor.
(Oruç tutamadım; öğleyin su içip orucumu bozdum.)

Oruç günleri geldiğinde Ay tutulsun, Güneş de ufukta batıp kaybolsun.
Çünkü bu Ay, Güneşten şefkat görürken benim Ay yüzlümün içi sıkılıyor.

Sevgilimin şarap renkli lâl dudakları bu gece kanımı içmek istiyor. Oruç tutmuş, başına vurmuş galiba; iftar için benim helâl kanımı istiyor.

Muhtesip! Fuzûlî'den oruç tutma mükellefliğini al; oruç tutmasın. Çok güçsüz olduğundan böyle bir külfete dayanacak gücü yok.

Gazel 179

Sen yokken yüzünü aynaya benzeten gâfil, sen aynanın karşısına geçtiğinde, bir senin yüzüne, bir aynaya baktığında utanmayacak mı?

Yüzünden örtüyü kaldır; melekler Tanrı'nın sendeki yaratma gücünü gördükten sonra Âdem'in yaratılışı konusundaki şüphelerinin saçma olduğunu anlasınlar.

Vahyi andıran sözlerini yabancılara söyleyerek sözünün değerini kaybettirme. Âyetin kadrini düşürmek yakışık alır mı?

Kâfir seni bırakır da gider puta ibâdet eder. Bu yüzden zaten Cehennem azâbına lâyık olur.

Filozofa kıyâmeti inkâr etmesindeki hatâsını anlat. Ayağa kalkıp boyunu göstererek onun yanlış inancını gider.

Evini, çevresini örnek olarak göster; bir sevâp işle. Halk da bu sayede Cennete gitmek için ibâdet etmeye meyletsin.

Fuzûlî'nin amacı sadece senin yolunda ölmektir. Ama kâtil sen olunca, bu da imkânsız bir şeydir (çünkü öldürmekle bana hayat verirsin).

Gazel 180
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Câna basdum gonceveş peykânuñı ey tâze gül
Dözmek içün hecriñe düzdüm demürden bir göñül

Veh ne sâhirsen ki oddan su çıḫarduñ, sudan od
Terledüb ruḫsâruñı gül gül kılanda tâb-ı mül

Yandurub eczâ-yı terkîbüm, külüm virsen yele
Yoḫ yoluñdan dönmeğüm; varum senüñdür cüz' ü kül

Merdüm-i çeşmüm yığar nâveklerüñ; mümkin sanur
Ol ağaclar birle dutmak eşk deryâsına pül

Ey göñül, levh-i emel nakş-ı bekâdan sâdedür
Fâni itme ömrüñ ol sevdâda kim bâkî değül

Sûretârâ olma; tahsîl-i kemâl-i ma'nî it
Kim behâyim nev'in itmez âdemî zerbeft cül

Nola dirsem kadr ile efzûn Mesîhâ'dan seni
Yir ü gök mîzân olub, fark olmuş ağırdan yüñül

Âteş-i dil eyle sûzândur ki basmaz hîç kim
Rahm idüb nâveklerüñden özge zaḫmum üzre kül

Hâsıluñ evvel gam-ı cânândur, âḫir terk-i cân
Bu imiş kısmet Fuzûlî; ḫâh ağla ḫâh gül

Gazel 180

Tâze gülüm! Goncayı andıran bakış oklarının temrenini bağrıma bastım. Senin ayrılığına dayanabilmek için kendime demirden bir gönül yaptım.

Sen nasıl sihirbazsın! Şarabın verdiği harâret yüzünü terletip gülü andıran allıklar oluştuğunda ateşten su, sudan ateş çıkardın.

Vücûdumu oluşturan bütün zerreleri yakıp küllerimi rüzgârda savursan da yolundan asla dönmem. Zerre veya bütün hâlinde tüm varlığım senindir.

Gözbebeklerim bakış oklarını yığıp set oluşturuyor. Böylece ağaçtan yapılmış oklarla gözyaşı denizinin üzerine köprü kuracağını sanıyor.

Gönlüm! Arzularımın sayfasında kalıcılıkla ilgili yazı yok. Kalıcı olmayan bir sevdâ ile ömrünü ziyan etme.

Dışını süsleyen biri olma; mânâda mükemmelliği elde et. Çünkü sırmalı çul, hayvan cinsini insana dönüştürmez.

Senin değerce İsâ'dan üstün olduğunu söylersem, buna şaşmamalı. Yeryüzü ile gökyüzü terazi kefelerine koyulmuş; ağır ile hafif çeken birbirinden ayrılmıştır.

Gönül ateşim öyle yakıcı ki hiç kimse hâlime acımıyor. Sadece senin okların yaramın üstüne kül basıyor.

Fuzûlî! Eline geçen şey, önce cânânın gamı, sonra canını terk etmektir. Kısmetin buymuş! İster ağla, ister gül.

Gazel 181
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Rehrev-i irfâna besdür sâgar ü sâkî delîl
Kim meh ü ḫurşîdden tapmış temennâsın Ḫalîl

Olsa isti'dâd-ı ârif kâbil-i idrâk-i vahy
Emr-i Hâk irsâline her zerredür bir Cebre'îl

Her kimüñ takdîrden maksûdı öz kadrincedür
Ehl-i ışk ister zülâl-i vasl, zâhid selsebîl

Cennete zâhid bilür, cân virmedin yetmez velî
Câna kıymaz öz temennâsındadur miskîn baḫîl

Ey kılan ızhâr-ı zillet! Müjde-yi izzet saña!
Kim bu dergehde mukarrerdür azîz olmak zelîl

Va'de-yi vasluñ meni salmış ḫayâl-i zülfüñe
Kim diler tûl-i emel serrişte-yi ömr-i tavîl

Ey Fuzûlî! Ḫûblar zikr-i cemâliyle ḫoşem
Şükr kim kesb itmişem âlemde bir zikr-i cemîl

Gazel 182
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Tenümde zaḫm-ı tîğuñ çeşm-i ḫûnefşâna benzetdüm
Oḫuñ kim sâf sâf etrâfındadur, müjgâna benzetdüm

Bekâ-yı rûhumu bildüm zülâl-i la'l-i nâbuñdan
Hayâtumdur didüm, bağruma basdum, kana benzetdüm

Sünülmüş göğsümü kim doludur gamzeñ hayâliyle
Harâmîler yatağı menzîl-i vîrâna benzetdüm

Tenümden incinüb çıḫmış revân cân kimi peykânuñ
Nicük incinmesin yetdükde zevkin câna benzetdüm

Gözümde beslenüb kıymet bulan peykânuñı gördüm
Sadefde gevher olan katre-yi bârâna benzetdüm

Fuzûlî öldürür her dem meni ehl-i nazar ta'nı
Ki niçün yâr la'lin çeşme-yi hayvâna benzetdüm

Gazel 181

Kadeh ile sâkî irfan yolunda giden için kılavuz olarak yeterlidir. Nitekim Halil İbrâhîm de aradığını Ay ve Güneş yardımıyla bulmuştur.

Ârif olan kişide vahyi algılayabilecek istidat olursa, her zerrenin Tanrı'nın emrini ileten Cebrâil olduğunu anlar.

Herkes kendi gücü oranında ilahî takdirden bir şey ister. Âşıklar vuslatın saf suyunu, sofular ise Cennet'teki selsebil suyunu ister.

Sofu, canını vermeden Cennete gidemeyeceğini bilir. Zavallı, pinti herif! Canına kıyamaz, kendini düşünür.

Ey düşkünlüğünü gösteren! Sana yücelik müjdesi veriyorum. Çünkü bu dergâhta düşkün olan kişinin yüceleşmesi kesindir.

Vuslatı vaâd etmen beni zülüflerinin hayâline daldırdı. Uzun uzadıya emeller beslemek için uzun ömre sâhip olmak gerek.

Fuzûlî! Güzellerin adlarını iyilikle anmaktan mutluyum. Şükürler olsun, bu sayede âlemde iyi adla anılır oldum.

Gazel 182

Kılıcının bedenimde açtığı yarayı kanlı yaşlar saçan göze benzettim. Yaranın çevresinde bulunan dizi dizi okları kirpiğe benzettim.

Parlak lâl dudaklarının saf suyunu içince rûhumun ölümsüzleşeceğini anladım. Bu suyu hayat suyu bildim; dudaklarını kana benzeterek bağrıma bastım.

Gamzelerinin hayâliyle şu sarkmış göğsümü harâmîlerin konak yeri olan harâbeye benzettim.

Bakış okların bedenimden incinmiş; canımın çıkması gibi hemen çıkmış. Nasıl incinmesin ki! Okların bedenime saplandığı anda aldığım zevki can zevkine benzettim.

Gözümde gözyaşlarımla beslenip kıymetlenen bakış oklarını istiridyenin içinde inciye dönüşen yağmur damlasına benzettim.

Fuzûlî! Sevgilimin lâl renkli dudaklarını hayat suyuna benzettiğim için ileri görüş sâhiplerinin kınamaları beni her an öldürüyor.

Gazel 183
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Işkdan cânumda bir pinhân maraz var ey hâkim
Ḫalka pinhân derdüm ızhâr itme zinhâr ey hâkim

Var bir derdüm ki çoḫ dermândan artuḫdur maña
Koy meni derdümle, dermân eyleme, var ey hâkim

Ger basub el nabzuma, teşḫîs kılsan derdümi
El-emânet; kılma her bîderde ızhâr ey hâkim

Gel menüm tedbîr-i bihbûdumda sen bir sa'y kıl
Kim olam bu derde artukraḡ giriftâr ey hâkim

Gör ten-i üryân ile ahvâlümi hicrân güni
Var imiş rûz-i kıyâmet, kılma inkâr ey hâkim

Çekmeyince çâre-yi derdümde zahmet, bilmedüñ
Kim olur dermân-ı derd-i ışk düşvâr ey hâkim

Renc çekme, sıhhat ümmîdin Fuzûlî'den götür
Kim kabûl-i sıhhat itmez böyle bîmâr ey hâkim

Gazel 184
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Gamuñdan başa dün hasret eliyle ol kadar urdum
Ki subh olınca mürde cismümi toprağa dapşurdum

Büküldü kaddüm, âhum yetdi ḫurşîde, saḫın ey meh
Ki mihnet oḫını peykânladum, gam yayını kurdum

Dimen Mecnûn'a âşık kim başında kuş yuva dutmuş
Menem âşık ki seyl-i eşkümi başumdan aşurdum

Kelâmuñdan müretteb eyledi burhân-ı isbâtın
Ne sâhibkeşfe kim dürc-i dehânuñ sırrını sordum

Tecerrüd seyrine sâyemden özge bulmadum hemreh
Tarîk-i ışk içinde çoḫlariyle durdum oturdum

Hevâ-yı ışk sergerdânı olmuş girdbâdem kim
Savurdum göklere toprağumı her yirde kim durdum

Fuzûlî ışkı mühlik dirdüm, ol mehveş inanmazdı
Bihamdillâh ki cân virmek tarîkiyle inandurdum

Gazel 183

Ey bilge! Aşk yüzünden canımda gizli bir hastalık var. Gizli derdimi halka ifşâ edeyim deme.

Ey bilge! Birçok tedâvî yönteminin işe yaramayacağı bir derdim var. Beni derdimle başbaşa bırak; tedâvîye kalkışma.

Elini nabzıma koyup da derdimi teşhis edecek olursan, bu sırrı emânet olarak sakla. Dertsiz olanlara açma.

Gel, derdime dermân bulmaya çalış; böylece bu derde daha çok müptelâ olayım.

Ey bilge! Ayrılık günlerini yaşarken çıplak vücûdumla hallerime bak. İşte kıyâmet günü varmış; inkâr etme artık.

Derdimi tedâvî etmeye uğraşmadığın için aşk derdinin tedâvîsinin zor olduğunu anlayamadın.

Ey bilge! Hiç uğraşma; Fuzûlî'nin sağlığına kavuşacağını umma. Böyle bir hasta iyileşmek istemez.

Gazel 184

Dün senin gamın yüzünden, sana kavuşma özlemi içinde başıma o kadar çok vurdum ki sabah olduğunda ölmüş bedenimi toprağa verdim.

Belim büküldü, âhlarım Güneşe kadar gitti. Ay yüzlüm; sakın aman! Çünkü mihnet okunun ucuna temren taktım, gam yayını kurdum

Başında kuşlar yuva yaptı diye Mecnûn'a âşık demeyin. Âşık varsa, o da benim. Çünkü gözyaşı selimi başımdan aşırdım.

Hangi keşfediciye mücevher kutusunu andıran ağzının sırrını sordumsa, ağzının var olduğunu kanıtlamak için sözlerinden delil getirdi.

Dünyadan soyutlanma yolculuğunda kendi gölgemden başka yol arkadaşı bulamadım. Oysa bu aşk yolculuğunda çok kişiyle oturmuş, kalkmıştım.

Aşk fırtınasıyla başı dönen bir hortumum ben. Nerede durduysam, toprağımı göklere savurdum.

Fuzûlî! Aşkın öldürücü olduğunu söylerdim de Ay yüzlüm inanmazdı. Şükürler olsun! Şimdi canımı vererek onu inandırmış oldum.

Gazel 185
Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Dehenüñ şevkini cânsûz gümân itmez idüm
Yoḫsa bir dem anı ben mûnis-i cân itmez idüm

Vasl-ı ḫâl-i lebüñi bilse idüm nâmakdûr
Ârizûsunda kara bağrumı kan itmez idüm

Ḫûblar âşıka meyl itmedüğin bilse idüm
Özimi ışk ile rüsvâ-yı cihân itmez idüm

Düşmeseydi gözümüñ yaşına feyz-i nazaruñ
Anı her serviñ ayağına revân itmez idüm

Salmasaydıñ dil-i vîrâne imâret tarhın
Anda genc-i güher-i ışkı nihân itmez idüm

Sitem-i tâ'ne-yi ağyâre değildüm vâkıf
Yoḫsa yârüñ ser-i kûyunda mekân itmez idüm

İtmeseydi sitem-i yâr, Fuzûlî, meni zâr
Munca feryâd çeküb âh ü figân itmez idüm

Gazel 186
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Değülsen çoḫdan ey gerdûn cihân seyrinde yoldaşum
Nola ḫam olsa kaddüm; senden artuḫdur menüm yaşum

Terazû-yi iyâr-ı mihnetüm bâzâr-ı ışk içre
Gözüm her dem dolub miñ daşa her sa'at değer başum

Sirişküm âl, bağrum pâre, bir kûh-i belâyem kim
Hemîşe lâle vü la'l ile rengîndür içüm daşum

Maña mânend bir dîvâne sûret bağlamaz gûyâ
Kalem sındurdı tasvîrüm çekenden soñra nakkâşum

Fuzûlî! Ḫâzin-i genc-i vefâyem; ol sebebdendür
Güherler tökdü isrâf ile bu çeşm-i güherpâşum

Gazel 185

Ağzına duyulan şevkin can yakar olduğunu sanmazdım. Can yakıcı olsa, bir an bile onu can yoldaşım eder miydim hiç?

Dudağındaki bene kavuşmanın imkânsız olduğunu bilsem, kavuşma arzusuyla kara bağrımı kan içinde bırakmazdım.

Güzellerin âşığa yüz vermediğini bilsem, aşk yüzünden kendimi dünyaya rezil etmezdim.

Gözyaşlarıma bakışlarının feyzi, bereketi erişmese, gözyaşlarımı her selvinin dibine, her selvi boylu dilberin ayağına akıtmazdım.

Vîrâne haldeki gönlümü mâmur etmeseydin, aşkın inci hazînelerini orada saklamazdım. Gönlüm saklayacak duruma geldiği için saklıyorum.

Yabancıların kınamalarının bir zulüm olduğunu bilmiyordum. Bilsem, yârin sokağının başını yurt tutmazdım.

Fuzûlî! Sevgilinin zûlmü beni inletip perîşân etmese, bunca âh çekip feryat figân etmezdim.

Gazel 186

Hey felek! Uzun zamandır dünyayı dolaşıyorum ama yoldaşım değilsin. Belim iki büklüm olsa da buna şaşılmaz. Benim yaşım senden fazladır.

Ben aşk pazarı içinde mihnet ayarını yapan bir teraziyim. Gözlerim her an dolar, başım her an bir taşa çarpar.

Gözyaşlarım kırmızı, bağrım parçalanmıştır. Ben belâlar dağıyım. Bu yüzden içimde hep lâl, dışımda lâle vardır.

Benim resmimi yapan ressam bana benzeyen bir divâne resmi yapmaz. Galiba benim resmimi yaptıktan sonra kalemini kırdı.

Fuzûlî! Ben vefa hazînelerinin bekçisiyim. Bu yüzden inci gibi yaş saçan gözyaşlarım bol bol inci dökmektedir.

Gazel 187
Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün

Bir kul oğlunu göñül mülküne sultân itdüm
Mısr-ı dil pâdişehin Yûsuf-i Ken'ân itdüm

Dil ki bir dilbere sermenzil idi âhum ilen
Yele virdüm, adını taḫt-ı Süleymân itdüm

Işk terki dil ü cândan görünürdü müşkil
"Terk-i ışk eyle" didüñ, terk-i dil ü cân itdüm

Cân gamuñ çekmiş idi; var idi boynumda hakı
Bu anuñ ecri idi kim saña kurbân itdüm

Reh-i ışkuñ dutup itdüm gam ü derdüm terkin
Gör ne cem'i bu tarîk ile perîşân itdüm

Saña dapşurduğum oḫlarını yaḫdun ey dil
Zâyi itdüñ ne kadar kim saña ihsân itdüm

Sebze tek kıldı Fuzûlî çıḫarub eşk iyân
Ten gubârında oḫun her nice pinhân itdüm

Gazel 188
Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Nûrunu mâh mihr-i ruḫuñdan alur müdâm
İnkâr iderse, şehr güvâhumdurur temâm

Mihrâb imiş kaşuñ ki aña karşı kirpüğüñ
Saf saf durur kıyâma, kılub gamzeni imâm

Ol hûr va'desine behişt-i visâl içün
Kur'ân'ca i'tibâr idübem hâsıl-ı kelâm

Aks-i ruḫuñ uğurladuğiyçün döne döne
Asıldı gözgü şehrde, ilden sürüldü câm

Dut azm yolları, yüğürüp dutma ey sirişk
Ol serv idende nâz ile bizden yaña ḫırâm

Deşt üzre girdbâd mı yâ geldüğüm görüb
Mecnûn gubârıdur ki durub eyler ihtirâm

Gazel 187

Bir kul oğlunu gönül mülkümün sultânlığına getirdim. Kenan'lı Yûsuf'u gönül Mısır'ının pâdişâhı yaptım.

Gönlüm bir dilberin konak yeriydi. Bir âh çektim; âhımın rüzgârıyla o konak yerini yerden kaldırıp uçurmaya başladım. O konağa da Süleymân Tahtı adını verdim.

Aşkı terk etmek, cândan, gönülden vazgeçmekten daha zor görünüyordu. Bana "Vazgeç aşktan" dedin; aşktan vazgeçmedim; onun yerine gönlümü, cânımı terk ettim.

Canım senin gamına tahammül etmişti; bu yüzden boynumda hakkı vardı. Canım bu hakkın ecriydi; bu yüzden canımı sana kurbân ettim.

Aşkının yoluna girdim; gamı, derdi terk ettim. Bakar mısın, bu şekilde gam, dert kalabalığını nasıl da dağıttım!

Gönlüm! Sevgilinin bakış oklarını sana emânet etmiştim; tuttun, hepsini yaktın! Sana ihsanda bulunduğum bütün okları yok ettin.

Fuzûlî! Sevgilinin bakış oklarını toprak bedenimde saklamıştım. Ama şu gözyaşlarım yok mu? Hepsini ot gibi yeşertip çıkarttı; herkese gösterdi.

Gazel 188

Ay, ışığını daîmâ yüzünün güneşinden alır. Ay bunu inkâr edecek olursa, bütün şehir şâhidimdir.

Senin kaşın bir mihraptır. Bu yüzden kirpiklerin yan bakışlarını imam yapıp saf saf dizilir, karşında ayakta durur.

O hûrîyi andıran sevgili vuslat cennetini vaâd ediyor. Onun vaâdlerini Kur'ân kadar önemsiyorum. Sözün özü budur.

Yüzünün görüntüsünü döne döne çaldığı için ayna şehirde asıldı; kadeh sürgün edildi.

Gözyaşım! Azimli ol! O selvi boylu sevgili nazlanarak bize doğru salındığı zaman koşuşturup yolları kapamaya kalkma.

Çölde gördüğüm şey toz hortumu mudur yoksa âdeta ayağa kalkarak bana saygısını sunan Mecnûn toprağı mıdır?

Hemsohbet oldu dâne-yi engür zâhide
Aslı budur kim oḫudular bâdeni harâm

Meyḫânedür cihânda Fuzûlî makâm-ı emn
Cehd it bir ev habâb kimi; anda dut makâm

Gazel 189
Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün

Penbe-yi merhem-i dâğ içre nihândur bedenüm
Diri oldukca, libâsum budur, ölsem kefenüm

Cânı cânân dilemiş, virmemek olmaz ey dil
Ne nizâ' eyleyelüm; ol ne senüñdür ne menüm

Daş deler âhum oḫu şehd-i lebüñ şevkinden
Nola zenbûr evine benzese Beytü'l-hazenüm?

Tavk-i zencîr-i cünûn dâ'ire-yi devletdür
Ne revâ kim meni andan çıḫara za'f-i tenüm

Işk sergeştesiyem; seyl-i sirişk içre yerüm
Bir habâbem ki hevâdan doludur pîrehenüm

Bülbül-i gamzedeyem; bâğ u bahârum señsen
Dehen ü kadd ü ruḫuñ gonce vü serv ü semenüm

İdemen terk Fuzûlî ser-i kûyın yârüñ
Nice kim zulm yeri ise maña ḫoşdur vatanum

Üzüm tanesi bir süre sofuyla sohbet etti ya; şarabın harâm sayılmasının sebebi budur.

Fuzûlî! Dünyada güvenilir yer ancak meyhânedir. Çalış, hava kabarcığı gibi bir ev yap kendine; orada otur.

Gazel 189

Bedenim, dağlanmış yaralara sürülen merhemlerin üstündeki pamuklarla görünmez oldu. Yaşadıkça giysimdir bu; öldüğüm zaman da kefenim yerine geçer.

Gönlüm! Cânân canımı istemiş; vermemek olmaz. Seninle bunu tartışacak değilim; çünkü ne senin, ne benimdir.

Dudaklarının balına kavuşmak için fırlattığım âh okları taşı bile geçer. Hüzünler Kulübesine benzeyen bedenim oklar yüzünden bal peteğine benzese, buna şaşılmaz.

Cinnet zincirinin ucundaki boyunduruk benim için devlet dairesidir. Zayıf bedenim yüzünden boyunduruk, başımdan kurtulup çıkıyor! Bu bana revâ mıdır?

Ben aşk içinde âvâre olmuşum; dönüp duruyorum. Gözyaşı selinin içindedir yerim. İçi hava dolu bir su kabarcığı gibiyim. Beden gömleğim aşk ile dolup kabarmıştır.

Ben gamlı bir bülbülüm; sen de benim bahçemsin, baharımsın. Ağzın gül goncam, boyun selvim, yanakların yâseminimdir.

Fuzûlî! Yârimin sokağının başından ayrılamam. O sokak bana zûlmedilen bir yer olsa da vatanımdır.

Gazel 190
Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Fâş kılduñ gamum ey dîde-yi ḫûnbâr menüm
Eyledüñ merdüme nem olduğın ızhâr menüm

Dehenin isterem ey ışk, yoḫ it varlığum
Ki yoḫ olmağda bu gün bir garazum var menüm

Çıḫmış ağyâr ile seyr itmeğe ol merdüm-i çeşm
Bu aceb; merdümi çıḫmış gözüm, ağlar menüm

Bu temennâda kim ol şem' ile hemsohbet olam
Dûd-i âh itdi dünüm tek günümü târ menüm

Mevc ile göñlümü, ey eşk, kopar yanumdan
Nâle ile başum ağrıtdı bu bîmâr menüm

Çıḫmış ol şûḫ bu gün kim töke kanın gözümüñ
Girme ey göz, kerem it, kanuma zinhâr menüm

Ey Fuzûlî der ü dîvâra gamum yazmağdan
Şâhid-i hâl-i dilümdür der ü dîvâr menüm

Gazel 191
Mef'ûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün

Ol mâh visâliyle ḫoş it bir gice hâlüm
Ey aḫter-i tâli'! Koma boynuñda vebâlüm

Feryâd ki ber virmedi bîdâddan özge
Göz yaşum ilen besledüğüm turfe nihâlüm

Ol şem' ḫayâliyle ḫoşem ola ki dâ'im
Bu sûret ile çizgine fânûs-i ḫayâlüm

Sınmış müje tek ḫalk gözünden aḫıdur yaş
Nezzâre-yi zâ'f-ı beden-i mûymisâlüm

Sûzândur odumdan tenüme sancılan oḫlar
Pervâneyem, ey şem', dutuşmuş per ü bâlüm

Gazel 190

Kanlı gözyaşı yağdıran gözlerim! Benim gizli gamımı ifşâ ettiniz! Elâleme neyim olduğunu gösterirken, gözbebeklerimin ıslak olduğunu da göstermiş oldunuz.

Ey aşk! Ben sevgilimin ağzını istiyorum. Varlığımı o ağızda yok et. Çünkü yok olmayı istemekten bir maksâdım var.

Gözümün bebeği sevgilim başkalarıyla gezip tozmaya çıkmış. Gözümün bebeği sevgilim böyle dolaşmaya çıkmışken benim gözbebeğim de onun ardından çıkmış! Gözbebeğim olmadığı halde yine de ağlayabiliyorum! İşte bu çok ilginç!

Yüzü mum gibi aydınlık olan sevgilimle sohbet etmek istiyordum. Gelgelelim ateşli âhlarımla birlikte çıkan duman gündüzümü gece gibi kararttı.

Gözyaşlarım! Bir büyük dalga çıkar da şu gönlümü benden kopar, götür. Çünkü hasta gönlüm inlemekten başımı ağrıttı.

Bugün o şûh sevgili gözümün kanını dökmeye çıkmış. Gözlerim! Kerem edin, aman benim kanıma girmeyin!

Fuzûlî! Kapıya, duvara gamımı yazıyorum. Bu yüzden kapı, duvar gönül hallerimin şâhididir.

Gazel 191

Tâlih yıldızı! O Ay yüzlüye kavuştur. Bir gece olsun, mutlu olayım. Bu vebâl senin boynunda kalmasın.

Çok yazık! Gözyaşlarıyla beslediğim, eşi görülmemiş fidanım, zulümden başka meyve vermedi.

Mum gibi parlak yüzlü sevgilinin hayâliyle mutluyum. Hayâllerimin fânusu bu şekilde sürekli dönsün.

Kıl gibi zayıflayıp incelmiş bedenimi gören halk, göze kırık kirpik batmış gibi gözünden yaş döküyor.

Bedenime saplanan oklar içimdeki ateş yüzünden yanıyor. Mum gibi parlak yüzlü sevgilim! Ben senin pervânenim; kolum kanadım tutuşmuştur.

Sâkî gam-ı devrân ile gâyetde melûlem
Bir câm-ı ferahbaḫş ile def' eyle melâlüm

Lûtf eyle Fuzûlî menüm ahvâlümi arz it
Ol serve ki söyleşmeğe koymadı mecâlüm

Gazel 192
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Her habâb-ı eşküme bir aks salmış peykerüm
Şâh-ı mülk-i mihnetem; dutmuş cihânı leşkerüm

Ehl-i kadrem yanalı ışk oduna pervâneveş
Sürme-yi çeşm eylemişler şem'ler ḫâkisterüm

Cismümi yaḫduñsa pâmâl itme gönlümden saḫın
Külḫanem, eksük değül ḫâkisterümde aḫkerüm

Işk sergerdânıyem, göğsümde miñ miñ dâğlar
Bir sipihr-i sâ'ir ü sâbit cemî'-i aḫterüm

Çeşm târ-ı cismüme düzmüşdü eşküm gevherin
Âh kim çerḫ üzmüş ol târı! Dağılmış gevherüm

Nola her sâ'at od üstünde dursam ûd tek
Ûd-i bezm-i ışkam; âteşdür bisât ü bisterim

Ey Fuzûlî! Çoḫ melâmetden meni men' itme kim
Men nihâl-i gülşen-i derdem; melâmetdür berüm

Gazel 193
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Akl yâr olsaydı, terk-i ışk-ı yâr itmez m'idüm?
İḫtiyâr olsaydı, râhat iḫtiyâr itmez m'idüm?

Lâhza lâhza sûretin görseydüm ol şîrînlebüñ
Sen kimi, ey Bîsütûn, men hem karâr itmez m'idüm?

Nişe mahrem eyledüñ şem'i meni mahrûm idüb
Men senüñ bezmünde cân nakdin nisâr itmez m'idüm?

Yâr ile ağyârı hemdem görmeğe olsaydı sabr
Terk-i gurbet eyleyüb azm-i diyâr itmez m'idüm?

Sâkî! Devrânın verdiği bu gam yüzünden çok sıkıntılıyım. Ferahlık veren bir kadeh bâde ile bu sıkıntılarımı uzaklaştır.

Fuzûlî! Lûtfet, hâlimi o selvi boylu sevgiliye anlat. Çünkü bende sohbet edecek tâkat kalmadı.

Gazel 192

Vücûdumun görüntüsü her gözyaşı damlamın oluşturduğu kabarcığa düşmüş. Ben mihnet ülkesinin şâhıyım; askerlerim bütün dünyayı istilâ etmiştir.

Pervâne gibi aşk ateşinde yandığımdan beri takdir edilenlerden oldum. Mumlar benim küllerimi ilaç diye gözlerine sürme çekmiştir.

Bedenimi yaktınsa, ayağının altında ezme; gönlümden sakın. Ben bir ateş ocağına benzerim. Küllerimin arasında kor ateş eksik değildir.

Ben aşk yüzünden derbeder oldum. Göğsümde binlerce dağlanmış yara var. Ben hareket hâlindeki gökyüzü gibiyim; yıldızları andıran dağlarım ise sabittir.

Gözlerim zayıflıktan ip gibi incelmiş bedenime gözyaşı incilerimi dizmişti. Eyvahlar olsun! Felek beden ipimi kopardı! İncilerim dağıldı!

Öd ağacı gibi daîmâ ateş üstünde durursam, buna şaşılmaz. Ben aşk meclisinin buhurdanındaki öd ağacıyım. Yatağım, yorganım ateştir.

Fuzûlî! Çok kınanıyorum; buna engel olma! Ben dertler bahçesindeki gül fidanıyım; bu bahçede kınanma meyvesi veririm.

Gazel 193

Aklım bana yardımcı olsa, yârime olan aşkımı terk etmez miydim? Elimde seçenek olsa, rahatlığı tercih etmez miydim?

Bîsütun! O tatlı dudaklının her an yüzünü görsem, ben de senin gibi karâr bulup sakinleşmez miydim?

Beni meclisten mahrûm ederek mumu kendine nasıl mahrem ettin! Senin meclisine girsem, ben can nakdimi saçmaz mıydım?

Sevgilimin rakiplerimle arkadaş olduğunu görmeye sabredebilsem, gurbet ellerden ayrılıp kendi diyârıma dönmez miydim?

Vâ'izüñ küfrün menüm rüsvâluğumdan kıl kıyâs
Anda sıdk olsaydı, men takvâ şi'âr itmez m'idüm?

Ol gül-i ḫandânı görmek mümkin olsaydı maña
Sen tek, ey bülbül, gülistâna güzâr itmez m'idüm?

Derdümi âlemde pinhân dutduğum nâçârdur
Uğrasaydum bir tabîbe, âşikâr itmez m'idüm?

Ey Fuzûlî! Dâğ-ı hicrân ile yanmış gönlümü
Lâlezâr açsaydı, seyr-i lâlezâr itmez m'idüm?

Gazel 194
Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

İşiğüñ daşını kan ile yudu çeşm-i terüm
Bes ki pâkem; daşı la'l eyledi feyz-i nazarum

Ciğerüm dağına merhem bulamadı senden
Nice âh eylemeyem? Âh yanubdur ciğerüm!

Didi ol yâr: Seher vakti gelem lîk ne sûd?
Vakt ma'lûm değül; şâm ile birdür seherüm

Ey ḫoş ol şâm ki bîḫod gidem ol kûya vü men
"N'eyledüm anda?" deyü gayrdan alam ḫaberüm

Düşmezem gönlüñe ya'nî olubam eyle zâ'îf
Derd-i ışkuñla ki gözgüde görünmez eserüm

Nice miñ âşıka ancak bir oḫ atduñ dimedüñ
Ki düşer birbirine bir nice üftâdelerüm

Ey Fuzûlî! Dura, menden ala ta'lîm-i vefâ
Nâgeh er merkad-i Mecnûn'a düşerse güzerüm

Şu vâizin ettiği kâfirlikle benim çektiğim rezilliği karşılaştır. Onda doğruluk olsa, ben takvâ yoluna girmez miydim?

Bülbül! O gülen gülü görmem mümkün olsa, senin gibi gül bahçesine uğramaz mıydım?

Derdimi ister istemez herkesten gizliyorum. Halden anlar bir doktora rastlasam, derdimi açmaz mıydım?

Fuzûlî! Ayrılık ateşiyle dağlanmıştır gönlüm. Gelincik tarlası çiçeklense, gönlümü rahatlatsa, oralarda dolaşmaz mıydım sanki?

Gazel 194

Yaşlı gözlerim eşiğinin taşını kan dökerek yıkadı. Ben çok temiz bir âşığım; bakışlarımın feyzi eşik taşını lâl taşına dönüştürdü.

Ciğerimde dağlanmış yara için senden bir merhem istedim ama bulamadım. Nasıl âh çekmeyeyim ki? Ciğerim yanıyor!

Sevgilim "Seher vakti geleyim yanına" dedi, ama ne fayda! Ben vakti bilemiyorum; akşam ile sabah benim için birdir.

Kendimi bilmeden sevgilinin sokağına gittiğim, "Orada ne yaptım ben?" sorusunun cevâbını başkalarından aldığım akşam ne güzel akşamdır!

Aşkının derdiyle o kadar zayıfladım ki gönlüne bile düşmez oldum. Bu yüzden senin gönül aynanda görüntüm belirmiyor.

Binlerce âşığına bir ok attın, ama "Bunca düşkün âşıklarım bu yüzden birbirine düşecek!" demedin.

Fuzûlî! Bir gün Mecnûn'un mezarına yolun düşerse, Mecnûn mezarından kalkar da vefanın ne olduğunu benden öğrenir.

Gazel 195
Mef'ûlü Fâilâtün Mef'ûlü Fâilâtün

Zülfü kimi ayağın koymaz öpem nigârum
Yoḫdur anuñ yanında bir kılca i'tibârum

İnsâf ḫoşdur ey ışk ancak meni zebûn it
Ha beyle mihnet ile geçsün mi rûzigârum?

Vaslundan ayru nola kanum tökülse gül gül
Ben gülbün-i ḫazânum; bu fasldur behârum

Bildi temâm-ı âlem kim derdmend-i ışkam
Yârab henûz hâlüm bilmez mi ola yârüm?

Tasvîr iden vücûdum, yazmış elümde sâgar
Ref' olmağa bu sûret yoḫ elde iḫtiyârum

Dûr istemen zemânî mey neş'esin başumdan
Toprağ olanda yârab dürd-i mey it gubârum

Rüsvâlarından ol meh saymaz meni Fuzûlî
Dîvâne olmayam mı dünyâda? Yoḫ mı ârum?

Gazel 196
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Dürdveş sergeşte-yi câm u ḫerâb-ı bâdeyem
Î'tibârum yoḫ, ayag toprağı bir üftâdeyem

Hîç reng ilen maña âbâdlığ mümkin değül
Men ḫerâb-ı bâde-yi sâf ü ʿizâr-i sâdeyem

Dimezem değmez maña gamzeñ ḫadengi ya değer
Değme kaydı çekmezem; âlemde bir âzâdeyem

Âb-ı çeşmüm çizginür kûyuñda ammâ kadri yoḫ
Dimesün bu devrde kimse ki merdümzâdeyem

Çerḫ devrinden ne hâsıl kim virür tağyîr-i zevk
Virmedin zevk artırur; miskîn-i devr-i bâdeyem

Zâhidâ! Menden ne hâsıl kim oḫursan mescide
Mende tâ'at yoḫ, heman âlâyiş-i seccâdeyem

Zevk istersen Fuzûlî terk-i dünyâ kıl ki men
Bulmadum bir zevk mundan gayrı tâ dünyâdeyem

Gazel 195

Sevgilim, uzunluğundan dolayı âdeta ayaklarını öpen zülüfleri gibi benim de ayaklarını öpmeme izin vermez. Onun yanında kıl kadar az bir itibârım yok.

Hey aşk! İnsaf güzel bir şeydir. Beni düşkünleştir. Günlerim hep böyle mihnet içinde mi geçsin?

Sana kavuşamadığım için kanım gül gül dökülse, ne çıkar bundan? Ben sonbahar mevsiminin gül dalıyım. Benim ilkbaharım sonbahardadır.

Bütün âlem benim aşk yüzünden dertli olduğumu bildi. Allâh'ım! Sevgilim hâlâ benim hâlimi bilmiyor mu?

Benim varlığım oluşturan nakkaş Tanrı, beni elimde kadehle tasvir etmiş, mey içen bir kul olarak yaratmış. Bu resmin silinmesi benim elimde değil.

Bir an bile olsun, mey neşesinin başımdan uzaklaşmasını istemem. Yârabbi; ben ölüp toprak olduğumda, tozumu mey tortusuna dönüştür.

Fuzûlî! O Ay yüzlü beni aşk uğrunda rezil olanlardan saymıyor mu? Bu dünyada divâne olmayayım mı? Bende hiç ar yok mu sanıyor?

Gazel 196

Ben şarap tortusu gibiyim; kadehin dönmesinden başım dönüyor; bâde ile harap oldum. Artık hiç îtibârım kalmadı; ayağın bastığı değersiz bir toprak gibiyim.

Benim hâlim hiçbir yöntemle düzelmez. Ben saf şarapla sarhoş, parlak yanak yüzünden harap olmuş biriyim.

Yan bakış okların bana isâbet eder veya etmez, demiyorum. Ben bunların kaygısını gütmem; âlemde özgür olan biriyim.

Gözyaşlarım evinin etrafında döne döne akar ama yine de îtibârı yoktur. Kimse bana "Bu devirde ben asilzâde biriyim" demesin.

Feleğin dönüşüyle ne elde edilebilir ki? Ancak insanın keyfini kaçırır. Zevk vermeden, daha da keyif kaçırır. Bu yüzden mey kadehinin dönüşüyle âcizleşirim.

Hey sofu! Beni mescide çağırıyorsun. Benden ne olur? İbâdetim yok ki! Benden olsa olsa, seccâde süsü olur.

Fuzûlî! Zevk istiyorsan, dünya ile ilgili bağlantılarını kes. Yaşadığım sürece bundan başka bir zevk bulamadım.

Gazel 197
Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilün Fâilün

Cânlar virüb senin kimi cânâne yetmişem
Rahm eyle kim yetince saña, câne yetmişem

Şükrâne-yi visâlüne cân virdüğüm bu kim
Çoḫ derd çekmişem ki bu dermâne yetmişem

Hâlüm diyüb murâduma yitsem, aceb değül
Bir bendeyem ki dergeh-i sultâne yetmişem

Mûr-i muhakkaram ki serâsîme çoḫ gezüb
Nâgâh bârgâh-ı Süleymân'e yetmişem

Bir bülbülem ki gülşen olubdur neşîmenüm
Ya tûtiyem ki bir şekeristâne yetmişem

Devr-i felek müyesser idübdür murâdumı
Gûyâ ki tâlib-i güherem, kâne yetmişem

Miskîn Fuzûlîyem ki saña dutmuşam yüzüm
Yâ bir kemîne katre ki ummâne yetmişem

Gazel 198
Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Yâr hâl-i dilimi zâr bilübdür, bilürem
Dil-i zârumda ne kim var bilübdür, bilürem

Yârı ağyâr bilübdür ki maña yâr olmaz
Men daḫi anı ki ağyâr bilübdür, bilürem

Zülfünü ehl-i vefâ saydına dâm eyleyeli
Meni ol dâma giriftâr bilübdür, bilürem

Men ne hâcet ki kılam derd-i dilüm yâre iyân
Kamu derd-i dilümi yâr bilübdür, bilürem

Yâr hemsohbetüm olmazsa, Fuzûlî, ne aceb
Özüne sohbetümi âr bilübdür, bilürem

Gazel 197

Çok sıkıntı çekerek, can vererek senin gibi cânâna ulaştım. Merhamet et bana; sana kavuşunca canımı verdim.

Sana kavuşmanın şükrânesi olarak can vermemin sebebi var. Çok dert çektim ama sonunda dermâna ulaştım.

Hâlimi anlatarak murâdımı elde etsem, buna şaşılmaz. Ben bir kulum; sultânın huzûruna çıktım.

Ben orada burada şaşkın şaşkın gezinirken ansızın Süleymân'ın otağına gelen küçük bir karıncayım.

Ben, otağını gül bahçesine kuran bir bülbülüm; şeker kamışı tarlasına ulaşan bir papağanım.

Feleğin dönüşü murâdımı gerçekleştirdi. Âdeta mücevher arayıp da madene ulaşan biri gibiyim.

Ben, yüzünü sana dönmüş zavallı Fuzûlîyim veya denize kavuşmuş küçük bir damla gibiyim.

Gazel 198

Sevgilim gönlümün perîşân halde bulunduğunu biliyor; ben de onun bunu bildiğini biliyorum. İnim inim inleyen gönlümde olup bitenleri biliyor; ben de onun bildiğini biliyorum.

Başkaları sevgilimin bana yâr olmayacağını biliyor. Ben de başkalarının bildiklerini biliyorum.

Zülüflerini vefalı âşıklar için tuzak olarak kullandığından beri beni de o tuzağa düşenlerden biri kabûl ediyor. Bunu da biliyorum.

Gönül derdimi yâre açıklamama ne gerek var? Zaten gönlümdeki bütün dertleri biliyor. Ben bunu da biliyorum.

Fuzûlî! Sevgili benimle oturup konuşmazsa, buna şaşmam. Benimle konuşmayı ar sayıyor; bunu da biliyorum.

Gazel 199
Mefâîlün Feilâtün Mefâîlün Feilün

Ḫoş ol zemân ki harîm-i visâle mahrem idüm
Ne mübtelâ-yı belâ ne mukayyed-i gam idüm

Gezerdüm itlerüñ içre fezâ-yı kûyuñda
Yerüm Behişt-i berîn idi, men bir Âdem idüm

Hemîşe secdegehüm ḫâk-i âsitânuñ idi
Bu i'tibâr ile bir serbülend-i âlem idüm

Gedâ-yı kûyuñ idüm; beyle zilletüm yoḫ idi
Serîr-i saltanat-ı kurbda mu'azzam idüm

Zemân zemân eser-i pertev-i cemâlüñden
Mu'âlic-i dil-i pürderd ü çeşm-i pürnem idüm

Ziyâde gamzedeyem hecr ile ḫoş ol günler
Ki men bu gamzedelikden ziyâde ḫürrem idüm

Fuzûlî! Olmaz imiş mihnet-i firâka müfîd
Bu zevk zikri ki bir vakt yâre hemdem idüm

Gazel 200
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Ney kimi her dem ki bezm-i vasluñı yâd eylerem
Tâ nefes vardur kuru cismümde feryâd eylerem

Rûz-i hicrândur, sevin ey murg-i rûhum kim bugün
Bu kafesden men seni elbette âzâd eylerem

Kan yaşum kılmaz vefâ giryân gözüm israfına
Munca kim her dem ciğer kanından imdâd eylerem

Vehm idüb tâ salmaya ol mâha mihrin hîç kim
Kime yetsem, cevr ü zulmünden aña dâd eylerem

İncimen her nice kim ağyâr bîdâd eylese
Yâr cevriyçün gönül bîdâda mu'tâd eylerem

Bilmişem bulman visâlin lîk bu ümmîd ile
Gâh gâh öz ḫâtır-ı nâşâdumı şâd eylerem

Levh-i âlemden yudum eşk ile Mecnûn adını
Ey Fuzûlî! Men daḫi âlemde bir ad eylerem

Gazel 199

Vuslat hareminin mahremiydim. Ne hoştu o günler! Ne derde müptelâydım ne gam kaygısı çekerdim.

Evinin bahçesinde köpeklerinle birlikte gezerdim. Yerim Yüksek Cennet'ti; ben orada Âdem'dim.

Secde ettiğim yer hep eşiğinin toprağıydı. Bu yüzden âlemde başı yüce biriydim.

Sokağının dilencisiydim ama böyle zillet çekmezdim. Sana yakınlık demek olan saltanâtın tahtında oturan azâmetli bir pâdişâhtım.

Cemâlinden vuran ışığın etkisiyle zaman zaman dertli gönlümü, nemli gözlerimi tedâvî ederdim.

Ayrılık yüzünden çok gamlıyım. Ne hoştu o günler! Böyle gam çekmekten dolayı çok mutluydum.

Fuzûlî! Bir zamanlar yâr ile sohbet ettiğim günleri anmanın zevkini anmak bile ayrılık sıkıntısını geçirmek için faydalı olmuyor.

Gazel 200

Sürekli olarak ney gibi vuslat meclisini anıyorum. Kuru bedenimde nefes oldukça feryat ederim.

Rûh kuşum! Bugün ayrılık günü! Sevin. Çünkü bugün seni bu kafesten salıvereceğim.

Ağlayan gözlerimin onca kan dökmesine rağmen kanlı gözyaşlarım dikkatli olmaz, israfa devam eder. Üstelik her an ciğer kanı göndererek gözlerime yardım ediyorum.

O Ay yüzlüye kimse gönül vermesin diye kaygılanıyor, kime rastlasam, onun cevrini, zulümlerini anlatıyorum.

Yabancılar bana ne kadar zûlmederse etsin, incinmem. Çünkü gönlümü yârimin cevirlerine alıştırmaya çalışıyorum.

Yâre kavuşamayacağımı biliyorum. Ama bir umûdum var, arada bir mutsuz gönlümü şâd ediyorum.

Fuzûlî! Mecnûn adını gözyaşlarımla âlem tahtasından sildim. Ben de bu âlemde ad sâhibi olacağım.

Gazel 201
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Şem'-i şâm-ı firkatem, subh-i visâli n'eylerem
Tapmışam yanmağda bir hâl, özge hâli n'eylerem

Gayra arz it her ne esbâbuñ ki var ey dehr-i dûn
Men gedâ-yı kûy-i ışkam, mülk ü mâli n'eylerem

Yoḫ aceb ger mâle rağbet, mülke kılman iltifât
Men ki ehl-i zevkem, esbâb-ı melâli n'eylerem

Ehl-i hâlem, dime büt vasfın maña ey bütperest
Hâl bilmez dilber-i sâhibcemâli n'eylerem

İhtimâl-i hecr teşvîşine değmez zevk-i vasl
Vasl kim var anda hicrân ihtimâli n'eylerem

Naḫl-i kaddüñ isterem k'andan belâdur hâsılum
Baḫmazam şimşâda; ber virmez nihâli n'eylerem

Sen Fuzûlî kıl kemâl-i akl kesbin yoḫsa men
Kâmil-i ışkam; dahi özge kemâli n'eylerem

Gazel 202
Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Bâğa girdüm ser-i kûyuñ añub efgân itdüm
Gül görüb yâduñ ile çâk-i girîbân itdüm

Bakuben nergise, bîmâr gözüñ kıldum yâd
Nergisi nâle vü efgânuma hayrân itdüm

Gonce vü lâle dime; dâğ karasın koparub
Al vâlâya sarub sebzede pinhân itdüm

Gül-i ter üzre düşen şebneme düşdü nazarum
Gözümü şem'-i cemâlüñle dürefşân itdüm

Berg-i gül sanma ki ḫûnâbe töken demde gözüm
Nice toprağa ciğer kanı salub kan itdüm

Göricek sünbülü añdum şiken-i kâkülüñi
Sünbüli nâle vü âhumla perîşân itdüm

Ey Fuzûlî! Reviş-i akl melûl itdi meni
Sehv kıldum ki cünûn derdine dermân itdüm

Gazel 201

Ben ayrılık akşamının mumuyum. Vuslat sabahını ne yapayım? Yanarak bir hâle kavuştum; bundan başka hâli ne yapayım?

Aşağılık dünya! Elinde sebep olarak ne varsa, başkalarına sun. Ben aşk sokağının dilencisiyim; malı mülkü ne yapayım?

Mala rağbet, mülke iltifat etmiyorsam, buna şaşılmamalıdır. Ben zevk sâhibiyim; üzüntüye sebep olacak şeyleri ne yapayım?

Hey putperest! Ben hâle önem verenlerdenim. Halden anlamaz güzel dilberi ne yapayım?

Vuslat zevki ayrılık ihtimâlinin söz konusu olduğu tedirginliğe değmez. Ayrılık ihtimâli olan vuslatı ne yapayım?

Ben senin fidan boyunu isterim. Çünkü ondan belâ geçer elime. Şimşire dönüp bakmam bile; meyve vermez fidanı ne yapayım?

Fuzûlî! Mükemmel derecede akıl sâhibi olmaya çalış. Ben aşkta zaten mükemmel biriyim; bundan başka bir kemâli ne yapayım?

Gazel 202

Bahçeye girince senin sokağını anarak feryat ettim. Gülü görünce, seni hatırladım; yakamı yırttım.

Nergise bakınca, senin hasta bakışlı gözlerini hatırladım. Nergisi iniltilerimle, feryatlarımla şaşkına çevirdim.

Goncaya gonca, lâleye de lâle deme. Çünkü göğsümdeki dağlanmış yerin kararmış kısımlarını kopardım, daha sonra bunu al kumaşa sarıp yeşilliklerde gizledim.

Tâze gül üzerine düşen çiy tanesine gözüm ilişti. Gül yüzünün mumuyla gözümü inci saçar hâle getirdim.

Gül yaprağını gerçek sanma. Gözlerim kanlı gözyaşı döktüğünde ciğerimden gelen kanı toprağa bırakıp her yeri kana boyadım.

Sümbülü görünce kâküllerinin kıvrımlarını andım. İniltilerimle, âh çekişlerimle sümbülü perîşân ettim.

Fuzûlî! Aklımın bu gidişâtı bıktırdı beni. Delilik derdimi tedâvî ettirmekle hatâ ettim.

Gazel 203
Mef'ûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün

Hicrân ile yanar giceler rişte-yi cânum
Rûşen ola, ey şem', saña sûz-i nihânum

Bir şem'-i şebistân-ı belâyem ki değül kem
Tâ men diriyem, sûz-i dil ü eşk-i revânum

Ey ḫalvetüme şem'-i ruḫuñdan bıraḫan nûr
Dîdâruña müştâk idi çeşm-i nigerânum

Sensüz giceler âh ü figânum meh işitdi
Ey meh! Saña hem yetdi ola bu âh ü figânum?

Cânâ ne revâdur ki çeküb tîğ demâdem
Gamzeñ söke cismüm, dele bağrum, töke kanum

Hemreng-i lebüñdür deyü kat'-ı nazar itmez
Ḫûn-i cigerümden müje-yi eşkfeşânum

Pinhânî odum âleme fâş oldu Fuzûlî
Yârab ki menüm şem' kimi yana zebânum

Gazel 204
Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

Dutuşdu gam oduna şâd gördüğüñ göñlüm
Mukayyed oldu ol âzâd gördüğüñ göñlüm

Diyâr-ı hecrde seyl-i sitemden oldu ḫerâb
Fezâ-yı ışkda âbâd gördüğüñ göñlüm

Ne gördü bâdede, bilmen ki oldu bâdeperest
Mürîd-i meşreb-i zühhâd gördüğüñ göñlüm

Firâkuñ odını gördükçe mum tek eridi
Sebât ü sabrda fûlâd gördüğüñ göñlüm

Getürdi acz görüb ışk müşkül olduğını
Kamu hünerlere üstâd gördüğüñ göñlüm

Değildi beyle deminde bir ehl-i' meşreb idi
Bu kanlar içmeğe mu'tâd gördüğüñ göñlüm

Fuzûlî eyledi âheng-i ayşḫâne-yi Rûm
Esîr-i mihnet-i Bağdâd gördüğüñ göñlüm

Gazel 203

Mum fitilini andıran can ipim geceleri ayrılık derdiyle yanar.
Mum gibi parlak yüzlü sevgilim! İçin için yandığımı sen de bil.

Ben belâ denilen yatak odasının yanan mumuyum.
Yandığım sürece gönül yangınım, akan gözyaşlarım eksik olmaz.

Yanağının mumundan halvette bulunduğum anda odama ışık saçan sevgilim! Meraklı gözlerim senin yüzünü görmeyi arzuluyordu.

Sensiz geçen gecelerde çektiğim âhları, ettiğim feryatları Ay bile işitti.
Ay yüzlüm! Bu âhlarım, feryatlarım sana da ulaştı mı acaba?

Cânım benim! Yan bakışlarının sürekli kılıç çekerek bedenimi parçalaması, bağrımı delmesi, kanımı dökmesi revâ mı?

Gözyaşı saçan kirpiklerim dudağınla aynı renkte olduğu için ciğer kanımdan gözlerini ayırmıyor.

Fuzûlî! İçimdeki gizli ateşi bütün âlem öğrendi. Yârabbi, şu dilim mum gibi yansın!

Gazel 204

Şen gördüğün gönlüm gam ateşiyle tutuştu. Özgür gördüğün gönlüm bağlandı.

Aşk fezâsında mâmur gördüğün gönlüm ayrılık diyârında zulüm selleriyle harap oldu.

Zâhitlerin meşrebinde mürît olarak gördüğün gönlüm, bilmiyorum, bâdede ne gördü de bâde düşkünü oldu?

Sabırda, sebâtta çelik gibi sağlam gördüğün gönlüm, ayrılık ateşiyle karşılaşınca mum gibi eridi.

Bütün hünerlerde üstat gördüğün gönlüm aşkın zor olduğunu görünce âcizliğini dile getirdi.

Kanlar içmeye alışkın gördüğün gönlüm böyle değildi. Meşreb ehli, zevk ü safâ düşkünüydü.

Fuzûlî! Bağdat sıkıntılarına esir olarak gördüğün gönlüm Anadolu'nun işret evine gitmek istedi.

Gazel 205
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Kaçan kim kâmetüñden ayru seyr-i bûsitân itdüm
Koparub eşk seylâbıyle miñ servi revân itdüm

Koparub girdbâd-ı âh ile ḫurşîde dapşurdum
Gubâr-ı rehgüzâruñ cevherin gözden nihân itdüm

Nişân-ı sûret-i ḫûbuñ virüb bütler sücûdunda
Fesâd-ı i'tikâdın kâfirüñ ḫâtırnişân itdüm

Görüb dîvârlarda Kûhken nakşın dimeñ âşık
Menem âşık ki dutdum deşt, terk-i ḫânümân itdüm

Olub sermest, kıldum neş'e-yi zevk-i lebüñ zikrin
Meye râgıb olanlar küfrini ḫalka iyân itdüm

Reh-i ışkında ol gülruḫ ciğer kân itdüğüm bilmiş
Çeker her dem maña tîğ-i siyâset san ki kan itdüm

Fuzûlî şâhbâz-ı evc-i istiğnâ iken bilmen
Ne sehv itdüm ki bu vîrâne deyri âşiyân itdüm

Gazel 206
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Muḫâlif devrden gülgûn şerâbı kana değşürdüm
Sürûdın çeng ü ûduñ nâle vü efgâne değşürdüm

Dahî zevk-i visâl-i dûst şevkin istemen menden
Ki men zevk-i visâli mihnet-i hicrâna değşürdüm

Meni ey bâğbân ma'zûr dut gülzâr seyrinden
Ki men gülzâr seyrin Külbe-yi Ahzâna değşürdüm

Göñül virdüm fenâ vü fakra, terk-i i'tibâr itdüm
Bihamdillâh ki âḫir küfrüm îmâna değşürdüm

Göñülden zevk bulmazdum, çıḫardum çâk göğsümden
Kaşı yaylar ḫadengiyle gelen peykâna değşürdüm

Nikâb-ı sûret-i hâl eyledüm ḫûn-i ciğer seylin
İyân rüsvâlığı derd ü gam-ı pinhâna değşürdüm

Fuzûlî mende zevk-i âfiyet az iste kim çoḫdan
Men anı arizû-yi tal'at-ı cânâna değşürdüm

Gazel 205

Ne zaman boyunu görmeden bahçeye gittimse
Gözyaşı seliyle bin selviyi koparıp gönderdim

Âhımın girdabıyla kopardım, güneşe gönderdim
Yolundaki tozun cevherini gözlerden gizledim

Putlara secde edilirken güzel yüzünün alâmetini gösterdim
Kâfirlerin bozuk itikadlarını onlara hatırlattım

Duvarlarda Ferhâd'ın resmini görüp "âşık" demeyin
Âşık benim; çöllere düştüm, evi barkı terk ettim

Sermest oldum, dudağının zevkindeki neşeyi andım
Mey düşkünlerinin kâfirliğini halka açıkladım

O gül yanaklı bilmiş aşkının yolunda ciğerimin kanadığını
Her an bana ölüm kılıcı çeker; sanki kan döktüm!

Fuzûlî! İstiğna doruklarında uçan şahbazdım; bilmem
Ne hatâ ettim de şu vîrâne mâbede yuva yaptım?

Gazel 206

Aykırı devir yüzünden gül renkli şarabı kana dönüştürdüm
Çengin, udun nağmelerini iniltiye, feryâda dönüştürdüm

Artık dosta kavuşma zevkini, şevkini istemeyin benden
Ben vuslat zevkini hicrân mihnetine dönüştürdüm

Bahçıvan! Gül bahçesinde dolaşmaktan mâzur tut beni
Gül bahçesi gezintisini Hüzünler Kulübesi'ne dönüştürdüm

Fenâya, fakra gönül verdim; îtibârı terk ettim
Hamdolsun, sonunda küfrümü îmâna dönüştürdüm

Gönülden zevk almıyordum; yarılmış göğsümden çıkardım
Yay kaşlıların oklarıyla gelen temrenle değiştirdim

Ciğer kanı selini hâlimin yüzüne örtü yaptım
Açık rüsvâlığımı gizli derde, gama dönüştürdüm

Fuzûlî! Bendeki afiyet zevkini az iste; çünkü çoktan
Onu ben cânânın yüzünün arzusuyla değiştirdim

Gazel 207
Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Kıldı ol serv seher nâz ile hammâma ḫırâm
Şem'-i ruḫsârı ile oldu müzeyyen hammâm

Görünürdü bedeni çâk-i girîbânından
Câmeden çıḫdı yeñi ayını gösterdi temâm

Nilgûn fûtaya sardı beden-i üryânın
San benefşe içine düşdü mukaşşer bâdâm

Tâs elin öpdi, hased kıldı kara bağrumı su
Yetdi su cismine, reşk aldı tenümden ârâm

Oldı pâbûs-i şerîfiyle müşerref leb-i havz
Buldı dîdâr-i latîfiyle ziyâ dîde-yi câm

Sandılar kim satılur dâne-yi dürr-i ʿarakı
Urdı el kîseye çoḫlar kılub endîşe-yi ḫâm

Kâkülün şâne açub kıldı hevâyı müşgîn
Mîğ mûyın dağıdub itdi yeri ʿanberfâm

Çıḫdı hammâmdan ol perde-yi çeşmüm sarınub
Dutdu âsâyiş ile gûşe-yi çeşmümde makâm

Merdüm-i çeşmüm ayağına revân su tökdü
Ki gerek su töküle serviñ ayağına müdâm

Müzd-i hammâm, Fuzûlî, vireyüm cân nakdin
Kılmasun sarf-ı zer ol servkad ü sîmendâm

Gazel 207

O selvi, naz ile hamama doğru salındı seher vakti
Mum gibi aydınlık yüzüyle hamam süslendi

Bedeni yakasının aralığından görünürdü
Hilâl bedeni çıktı giysiden, dolunay göründü

Lâcivert peştemala sardı çıplak bedenini
Menekşe içine soyulmuş badem düştü sanki

Tas elini öptü; kıskançlık kara bağrımı eritti
Su değince bedenine, kıskançlık aldı benden huzûru

Havuz kenarı şerefli ayağını öptü, müşerref oldu
Hamam camları lâtif yüzünden ışık alır oldu

Sandılar ki satılır inci gibi ter taneleri
Nicesi ham düşünceye kapıldı, keseye el attı

Tarak kâkülünü açtı, havayı misk gibi kokuttu
Buhar saçlarını dağıttı, yeri amber gibi kokuttu

Gözümün perdesi sarındı, hamamdan çıktı
Yavaşça gözümün köşesinde yurt tuttu

Gözbebeklerim hemen ayağına su döktü
Selvinin dibine su dökülmeli sürekli

Fuzûlî! Hamam ücreti olarak vereyim canımı
Para harcamasın o selvi boylu, gümüş bedenli

Gazel 208
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Ey kemânebrû şehîd-i nâvek-i müjgânuñam
Bulmuşam feyz-i nazar senden, senüñ kurbânuñam

Kâkülüñ târınâ peyvend itmişem cân riştesin
Başuñ için bir terahhum kıl ki sergerdânuñam

Nola kılsam terk-i mey minnet kılub zâhidlere
N'eylerem mey neş'esin men kim senüñ hayrânuñam

Şâneveş yüz nâvek-i gam sancılubdur bağruma
Tâ esîr-i halka-yı gisû-yi müşgefşânuñam

El çeküb kat'-ı nazar kılmış 'ilâcumdan tabîb
Bildi gûyâ kim ẖerâb-ı nergis-i mestânuñam

Ilda bir kurbân keserler ẖalk-ı âlem 'îd içün
Dembedem, sâ'atbesâ'at men senüñ kurbânuñam

Câna meylüñ var ise, hükm eyle teslîm eyleyem
Pâdişâhum, men senüñ bir bende-yi fermânuñam

Gonçe kılmaz şâd, gül açmaz dutulmuş göñlümü
Ârizûmend-i ruẖ-i âl ü leb-i ẖandânuñam

Kan idüb bağrum, işümdür âh her dem ey felek
Hürmetüm dut bir iki gün kim senüñ mihmânuñam

Ey Fuzûlî! Âteş-i âh ile yandurduñ meni
Gâlibâ sanduñ ki şem'-i Külbe-yi Ahzânuñam

Gazel 208

Yay kaşlım! Kirpik oklarının şehidiyim
Bakışlarından feyiz aldım; senin kurbânınım

Kâkülünün teline bağladım can ipimi
Başın için merhamet et; senin âvârenim

Minneti zâhitlere yüklesem, meyi terketsem
Mey neşesini ne yapayım? Senin hayrânınım

Tarak gibi saplanır bağrıma yüz gam temreni
Misk saçan saçlarının halkasına esir olduğumdan beri

Tabip bırakmış tedâvîmi, çekmiş benden elini
Sarhoş nergis gözlerinle harap olduğumu bilmiş sanki

Âlem halkı yılda bir kurbân keser bayram için
Her an, her saat başı ben senin kurbânınım

Canımı almak istiyorsan, emret, teslim edeyim
Pâdişâhım! Ben senin bir emir kulunum

Tutulmuş gönlümü gonca şâd etmez, gül açmaz
Ben senin al yanağını, gülen dudaklarını isterim

Hey felek! Bağrımı kanattın; her an âh çekmek işim
Saygı göster bana; senin birkaç günlük misafirinim

Fuzûlî! Ateşli âhlarınla yandırdın beni
Galiba Hüzünler Kulübesinin mumu sandın beni

Gazel 209
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Secdedür her kanda bir büt görsem âyînüm menüm
Ḫâh kâfir ḫâh mü'min dut; budur dînüm menüm

Bâğbân şimşâd u nesrînüñ maña arz itme kim
Ol kad ü ruḫsârdur şimşâd ü nesrînüm menüm

Ḫâk-i dergâhın nazardan sürme ey seylâb-ı eşk
Kılma zâyi' sürme-yi çeşm-i cihânbînüm menüm

Eşk mevci gezdürür her yan tenüm ḫâşâkini
Mümkin olmaz eşk tahrîkiyle teskînüm menüm

Çâre itdüm la'l-i şîrînüñden eşk-i telḫüme
Telḫ güftâr ile alduñ cân-ı şîrînüm menüm

Mende sâkin oldı derd-i ışk Mecnûn'dan giçüb
Andan artuḫdur meğer ışk içre temkînüm menüm

Ey Fuzûlî! Her yeten, ta'n eyler oldu hâlüme
Bu yeter ehl-i melâmet içre tahsînüm menüm

Gazel 210
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Gel beru, lûtf eyle ey serv-i gülendâmum menüm
Şol leb-i cânperverüñden virgilen kâmum menüm

Senden ayru Hâk bilür ey nâzenînler serveri
Mihnet ü gamlan geçer her subh ilen şâmum menüm

Düşmesün hiç kimse yârab men kimi cândan cüdâ
Tâ ezelden böyle yazılmış serencâmum menüm

Virmegil zâhid maña korḫu cehennemden yürü
Cennetümdür ârızı; zülfüdurur dâmum menüm

Geçmesün hiç kimsenüñ yârab Fuzûlî tek güni
Hep geçen gamla fenâ dünyâda eyyâmum menüm

Gazel 209

Nerde bir put görsem, secde etmek âyinim benim
Kâfir veya mümin say; budur dînîm benim

Bahçıvan! Gösterme bana şimşir ile nesrinini
O boy ile yanaktır şimşir ile nesrinim benim

Gözyaşı seli! Gözümden alma eşiğinin toprağını
Zâyî etme dünyayı gören gözlerimin sürmesini benim

Gözyaşlarımın dalgası gezdirir her yana çöp gibi bedenimi
Gözyaşı hareketiyle mümkün değil sakinleşmem benim

Tatlı lâl dudağından acı gözyaşıma çâre aradım
Acı sözlerle aldın tatlı canımı benim

Aşk derdi Mecnûn'dan geçti, yerleşti bende
Galiba ondan çoktur aşk içinde temkinim benim

Fuzûlî! Her gelen kınar durur hâlimi
Melâmet ehli içinde yeterli beğenilmem benim

Gazel 210

Beri gel, lûtfet, gül endamlı selvim benim
Cana can katan dudağından ver murâdımı benim

Nâzeninlerin önderi! Allâh bilir, senden ayrıyken
Mihnetle, gamla geçer sabahım, akşamım benim

Yârabbi! Kimse cânından ayrı düşmesin benim gibi
Ezelden beri böyle yazılmış mâcerâm benim

Hey sofu! Cehennemle korkutma beni, yürü
Cennetimdir yanakları, zülfüdür tuzağım benim

Yârabbi! Kimsenin günü Fuzûlî'ninki gibi geçmesin
Fânî dünyada gamla geçer hep günlerim benim

Gazel 211
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Kalmışam gurbetde hayrân, zâr ü giryân, n'eyleyem
Ḫaste vü rencûr u bîmâr ü perîşân, n'eyleyem

Olmuşam derde girftâr ü gamuñdan ağlaram
Çünki itmez bu felek derdüme dermân, n'eyleyem

Gerçi devrân dolanur her lâhza çoḫlar râyına
Döñmedi hergiz menüm râyumca devrân, n'eyleyem

Tâ ki vasluñdan cüdâ düşdüm, demî ḫoş olmadum
Eyledi hecrüñ meni her lâhza giryân, n'eyleyem

Bilmişem subh-i visâlüñ kadrini şâm-ı firâk
Lîk yandurdı meni derdüñle hicrân, n'eyleyem

Gerçi pinhân eyledüñ mihrüñ Fuzûlî göñlüne
Göñlümüñ şehri gamuñdan olsa vîrân, n'eyleyem

Gazel 212
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Zâ'ir-i meyḫâneyem; muğ secdesidür tâ'atüm
'Işk pîrüm, nakd-i cân nezrüm, tevekkül niyyetüm

Her saru baḫsam surâhî tek sücûd etmek işüm
Kanda olsam bâde tek düşmek ayâğa âdetüm

Tavruma zâhid eğer sûretde eyler i'tirâz
Îḫtilât itsem, anı şermende eyler sîretüm

Bes ki câm-ı mey kimi ḫoşmeşreb ü sâfîdilüm
Hürmetüm vâcib dutar her kim bilür keyfiyyetüm

Mu'teberlerdür gurûr ehli, men andan fâriğem
İ'tibâra çün değül kâbil muhakkar hey'etüm

Işk erbâb-ı riyâdan fâriğ itmiş göñlümi
Fakr esbâb-ı alâyıkdan götürmüş rağbetüm

Ey Fuzûlî! Fakr toprağında devlet iste kim
Sâye ol toprağa salmışdur hümâ-yı devletüm

Gazel 211

Gurbette kalmışım hayrân, inlerim, ağlarım; neyleyim
Hastayım, kırgınım, perîşândır hâlim; neyleyim

Tutulmuşum bir derde; gamından ağlarım
Bu felek derdime dermân etmez zîrâ; neyleyim

Gerçi devrân birçoğunun düşündüğü gibi döner
Dönmedi asla benim murâdımca devrân; neyleyim

Vuslatından uzak düştüm düşeli bir an mutlu olmadım
Ayrılığın her an ağlattı beni; neyleyim

Bildim vuslat sabahının değerini ayrılık akşamı
Ama yandırdı beni derdinle hicrân; neyleyim

Gerçi gizledin sevgini Fuzûlî'nin gönlüne
Gönlümün şehri gamından harap olsa; neyleyim

Gazel 212

Meyhâne ziyâretçisiyim; ateşperest secdesi ibâdetim
Aşk pîrimdir, can nakdi adağım; tevekkül niyetim

Nereye baksam, sürahi gibi secde etmek işim
Nerede olsam, bâde gibi düşmek kadehe âdetim

Sofu itiraz eder görünüşüme bakar da tavrıma
Haşır neşir olsak, utandırır onu karakterim

Mey kadehi gibi çok hoşmeşrep, gönlü saf biriyim
Saygı duymak zorunda kalır, bilirse ben kimim

Gururlular îtibâr görür; ben ondan uzağım
İtibâra lâyık değil bu tevâzulu hâlim

Aşk riyâkârlardan uzaklaştırmış gönlümü
Fakr yüzünden dünya işlerine kalmamış rağbetim

Fuzûlî! Fakîrlik topraklarında devlet iste
O toprağa gölge salmıştır zîrâ devlet kuşum

Gazel 213
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Yandı cânum hecrile vasl-i ruḫ-i yâr isterem
Derdmend-i firkatem, dermân-ı dîdâr isterem

Bülbül-i zârem, degül bîhûde feryâd itdüğüm
Kalmışam nâlân kafes kaydında, gülzâr isterem

Dehr bâzârında kâsiddür metâ'-ı himmetüm
Bu metâ'ı satmağa bir özge bâzâr isterem

Fâni olmak isterem ya'nî belâ-yı dehrden
Râhat-ı cism-i za'îf ü cân-ı efgâr isterem

Nola ger kılsam şeb-i hicrân temennâ-yı ecel
Neyleyem çoḫdur gamum, def'ine gamḫâr isterem

Çün bekâ bezmindedür dildâr men hem durmazam
Bu fenâ deyrinde bezm-i vasl-ı dildâr isterem

Ey Fuzûlî istemez kimse rızâsiylen fenâ
Men ki bundan özge bilmem çâre, nâçâr isterem

Gazel 214
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Yakma cânum; nâle-yi bî-iḫtiyarumdan saḫın
Tökme kanum; âb-ı çeşm-i eşkbârumdan saḫın

Su virür her subhdem göz yaşı tîğ-i âhuma
Çoḫ meni incitme; tîğ-i âbdârumdan saḫın

Cevr odı yaḫdı meni; yanumda durma ey göñül
Bir dutuşmuş âteşüm; kurb ü civârumdan saḫın

Ten evinden raḫtuñı, cehd eyle ey dil, taşra çek
Âfet-i seyl-i sirişk-i bîkarârumdan saḫın

Gerçi bir ḫâk-i rehüm; kimse meni almaz göze
Çoḫ hakâretle nazar kılma; gubârumdan saḫın

Şâh-ı mülk-i mihnetem; ḫayl ü sipâhum derd ü gam
Ḫayl-i bîhadd ü sipâh-i bîşümârumdan saḫın

Gelme kabrüm üzre ey ışk içre men tek ölmeyen
Ta'ne daşıdur saña, seng-i mezârumdan saḫın

Ey Fuzûlî hansı mahbûbı ki sevsen rahmi var
Kıl hazer ancak menüm bîrahm yârümden saḫın

Gazel 213

Yandı canım ayrılıktan; yârin yüzüne kavuşmak isterim
Ayrılık yüzünden dertliyim; sevgilinin yüzünü dermân isterim

İnleyen bülbülüm; boşuna değil feryat ettiğim
İnliyorum; bağlı kaldım kafeste; gül bahçesi isterim

Kesat düştü himmet metâıma dünya pazarında
Bu metâı satmak için bir başka pazar isterim

Fânî olmak isterim yani dünyanın belâsından
Zayıf bedenimin rahatını, yaralı canımı isterim

Ayrılık gecesi ecelimi istesem, ne çıkar?
Neyleyim; gamım çok; defetmeye dert ortağı isterim

Madem sevgili kalıcılık meclisinde; durmam ben de
Bu yokluk mâbedinde sevgilinin vuslat meclisini isterim

Fuzûlî! Kimse istemez rızâsıyla yok olmayı
Ben bundan başka bilmem çâre; çâresiz isterim

Gazel 214

Yakma canımı, elimde olmayan iniltimden sakın
Dökme kanımı; yaş yağdıran gözümün suyundan sakın

Gözyaşlarım su verir her sabah âh kılıcıma
Beni çok incitme; çifte sulu kılıcımdan sakın

Cevir ateşi yaktı beni; yanımda durma gönlüm
Tutuşmuş bir ateşim; yaklaşma bana, sakın

Gönlüm! Gayret et; taşı eşyânı beden evinden
Karârsız gözyaşlarımın sel âfetinden sakın

Gerçi bir yol toprağıyım; kimse umursamaz beni
Çok küçümseyerek bakma bana; tozumdan sakın

Mihnet ülkesinin şâhıyım; dert ile gam ordum, askerim
Sayısız ordumdan, askerlerimden sakın

Aşk içinde benim gibi ölmeyen! Gelme kabrime
Kınama taşıdır senin için; mezar taşımdan sakın

Fuzûlî! Hangi güzeli sevsen, var bir merhameti
Aman aman! Benim merhametsiz yârimden sakın

Gazel 215
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Kerem kıl; kesme sâkî iltifâtun bînevâlardan
Elüñden geldiği ḫayrı dirîğ itme gedâlardan

Esîr-i gurbetüz biz; senden özge âşinâmuz yoḫ
Ayâğuñ kesme başuñçün bizüm mihnetserâlardan

Sabâ kûyuñda dildâruñ nedür üftâdeler hâli?
Bizim yerden gelürsen, bir ḫaber ver âşinâlardan

Dime zâhid ki terk it sîmber bütler temâşâsın
Meni kim kurtarur? Tanrı sataşdurmış belâlardan

Girüb mescidlere ger muktedâlar peyrevi olman
Budur vechi ki hergîz görmedüm yüz muktedâlardan

Tabîbâ! Ḫâk-i kûy-i yârdendür eşk teskîni
Bize arturma zahmet göz yaşarur tûtiyâlardan

Felekde mihr zâil, yâr gâfil, ömr müsta'cil
Nedür tedbîr, bilmen; câna yetdüm bîvefâlardan

Vücûdum ney kimi sûrâḫ sûrâḫ olsa âh itmen
Mahabbetten dem urdum; incimek olmaz cefâlardan

Fuzûlî! Nazenînler görsen, ızhâr-ı niyâz eyle
Terahhum umsa, ayb olmaz gedâlar pâdişâhlardan

Gazel 215

Sâkî! Kerem et; ilgini kesme yoksullardan
Elinden gelen hayrı esirgeme dilencilerden

Gurbet esiriyiz biz; senden başka âşinâmız yok
Başın için! Ayağını kesme bizim mihnet evlerinden

Sabâ rüzgârı! Sevgilinin sokağında nedir âşıkların hâli?
Bizim yerimizden gelirsen, bir haber ver dostlardan

Sofu! Deme bana: Terket gümüş göğüslü dilber seyrini
Beni kim kurtarır Tanrı'nın musallat ettiği belâlardan?

Mescitlere girip uymuyorsam imamlara
Sebebi var. Yüz bulamadım hiç imamlardan

Doktorcuğum! Yârin sokağının toprağıyla diner gözyaşlarım
Canımı yakma; gözüm yaşarıyor göz ilaçlarından

Gökyüzünde güneş zevalde, yâr gâfil, ömür aceleci
Çâre nedir, bilmem; bıktım usandım vefasızlardan

Vücûdum ney gibi delik delik olsa, âh etmem
Sevgiden dem vurdum; incinmek olmaz cefâlardan

Fuzûlî! Nazlı güzelleri görürsen, yalvar onlara
Ayıp olmaz, yoksullar merhamet umsa pâdişâhlardan

Gazel 216
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Ey geyüb gülgûn, demâdem azm-i cevlân eyleyen
Her taraf cevlân idüb döndükce yüz kan eyleyen

Ey meni mahrûm idüb bezm-i visâlinden müdâm
Gayrı ḫân-ı iltifâtı üzre mihmân eyleyen

Nice kim efgânumı, ey mâh, işitdüñ giceler
Dimedün bir gice "Kimdür munca efgân eyleyen?"

Ey demâdem reşk tîğiyle menüm kanum töken
Mey içüb ağyâr ile seyr-i gülistân eyleyen

Nola ger cem'iyyet-i ḫâtırdan olsam nâümîd
Cem' olur mı ḫûblar zülfin perîşân eyleyen

Yâr dün çekmişdi katlüm kasdına tîğ-i cefâ
Yetmesün maksûdına yârab peşîmân eyleyen

Işk derdiyle olur âşık mizâcı müstakîm
Düşmenümdür dûstlar bu derde dermân eyleyen

Zâhidüñ ta'n ile dönderdüm yüzin mihrâbdan
Nice bulmaz ecr miñ kâfir müselmân eyleyen?

Derd-i hicrân nâtüvân itmiş Fuzûlî ḫasteni
Yoḫ mudur yârab devâ-yı derd-i hicrân eyleyen?

Gazel 217
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Nola zâhid bilse küfr-i zülfün îmân olduğın
Şimdi görmüşler midür kâfir müselmân olduğın?

Men eğer âşık olub dîn virmeseydüm gârete
Kim bilürdi ışk mülküñ kâfiristân olduğın?

Kıl sevâb, ey göz, töküb kan, vâkıf it gâfilleri
Meyl idenler ışka bilsünler ciğer kan olduğın

Daşa benzer kanlu her pergâle kim gözden çıḫar
Andan itdüm fehm göñlüm şehri vîrân olduğın

Gazel 216

Gül renkli giysi giyip her an gezintiye çıkan
Her tarafı dolaşıp döndükçe yüz kan döken

Beni vuslat meclisinden sürekli mahmûr eden
Başkalarını iltifat sofrasına konuk eden

Ay yüzlüm! Nice feryâdımı işittin geceler
Demedin bir gece: Kimdir bu kadar feryat eden

Kıskançlık kılıcıyla sürekli kanımı döken
Rakiplerimle gezip gül bahçelerini gezen

Huzûrdan kessem umûdumu, ne çıkar bundan?
Huzûr bulur mu güzellerin zülfünü dağıtan?

Yâr dün beni öldürmek için çekmişti cefâ kılıcını
Amacına ulaşmasın Yârabbi onu pişman eden!

Aşk derdiyle âşığın sağlığı düzelir
Dostlar! Düşmanımdır bu derde dermân eden

Kınaya kınaya zâhidin yüzünü döndürdüm mihraptan
Nasıl mükâfat almaz bin kâfiri Müslüman eden?

Ayrılık derdi hasta Fuzûlî'yi tâkatsiz bırakmış
Yok mu Yârabbi hicrân derdine dermân eden?

Gazel 217

Ne olur zâhid bilse zülüflerinin küfrünün îmân olduğunu?
Şimdi görmüşler mi kâfirin Müslüman olduğunu?

Ben âşık olup dînîmi yağmalatmasaydım
Kim bilirdi aşk ülkesinin kâfir ülkesi olduğunu?

Gözlerim! Sevâp et; kan döküp haberdar et gâfilleri
Aşka meyledenler bilsin ciğerin kan olduğunu

Gözümden çıkan ciğer parçaları kanlı taşa benzer
Buradan anladım gönül şehrimin vîrân olduğunu

Va'de-yi vaslına ol günden ki virdüm göñlümi
Men anuñ bilmez midüm âḫir peşîmân olduğın?

Işkını âsan görüb oldum esîri tıfl iken
Bilmedüm geldükce bir âşûb-i devrân olduğın

Ey Fuzûlî! Ḫûblar vaslına eylersen heves
Gûyiyâ bilmez misen vasl içre hicrân olduğın

Gazel 218
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Sipihriñ fâriğem vaslunda mâh ü âfitâbından
Garaz ıyd-i visâlüñdür bu ay ü gün hisâbından

Temâşâ-yi ruḫuñ azmine çıḫdı âfitâb ammâ
Gelürken sür'at ile düşdi yüz yirde şitâbından

Felek mahcûbdur şem'-i ruḫuñdan yandırub çerḫi
Çıḫarmak ister anı şu'le-yi âhum hicâbından

Felek ışkuñda ol gâyetde, ey meh, muztarib olmuş
Ki her ne eylese bilmez, ne eyler ıztırâbından

Güneş levhi değül gökte şu'â altında zerrîn ḫatt
Melek almış eline bir varak hüsnüñ kitâbından

Değirmen dâne için çizginür, bîhûde devr itmez
Mücerredsen göñül; vehm itme çerḫiñ inkılâbından

Kimi huşyâr görsen, sen aña sun câmı ey sâkî
Bihamdillâh Fuzûlî mestdür vahdet şerâbından

Vuslat vaâdine gönülden inandığım günden beri
Bilmez miydim sonunda onun pişman olduğunu?

Çocukken kolay gördüm aşkını; oldum onun esiri
Bilemedim büyüdükçe onun âfet-i devrân olduğunu

Fuzûlî! Güzellere kavuşmaya heveslenirsin
Bilmez miyim yoksa vuslat içinde hicrân olduğunu?

Gazel 218

Sana kavuşmak için uzağım feleğin güneşinden, ayından
Maksât vuslat bayramıdır bu ay, gün hesâbından

Yüzünü seyretmek için güneş yola çıktı ama
Süratle gelirken yüz üstü yere düştü koşmaktan

Felek yüzünün parlaklığından mahcuptur. Feleği yakıp
Ahlarımın şûlesi kurtarmak ister onu utancından

Ay yüzlüm. Felek o kadar muzdarip ki aşkından
Ne yapsa, ne etse bilmiyor ızdırâbından

Güneş levhası ışıklar altında yazılmış altın yazı değil
Melek bir varak almış eline güzelliğinin kitabından

Değirmen tane için döner; dönmez boş yere
Gönlüm! Soyutlanmışsın sen; korkma feleğin değişmesinden

Sâkî! Kimi ayık görürsen, sun ona kadehi
Hamdolsun! Fuzûlî sarhoştur vahdet şarabından

Gazel 219
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Egerçi iğne tek geçdüm cihânıñ yoḫ u vârından
Henüz ardumcadur kayd-ı te'alluk zülf-i târından

Şehîd-i ışk olub feyz-i bekâ kesḅ eylemek ḫoşdur
Ne hâsıl bîvefâ dehrüñ hayât-i müste'ârından?

Habâb-ı eşk ü âh-ı pürşerer kılmış meni fâriğ
Cihânuñ kasr-ı sîmendûd u kâḫ-ı zernigârından

Görünmez sûret-i ümmîd-i vasluñ levh-i cânumda
Mükedderdür meğer ol âyîne cismüm gubârından

Uzanur rişte-yi tûl-i emel dîdâr zevkiyle
Ḫam açıldukca ol gülçihre zülf-i tâbdârından

Sañadur iktidâsı tavf-ı kûy-i Leylî itmekde
Ḫes ü ḫârı kopar ey nâka Mecnûn rehgüzârından

Fuzûlî'den melâmet ihtirâzın isteyen gûyâ
Değül vâkıf dil-i sûzân u çeşm-i eşkbârından

Gazel 220
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Dost bîpervâ, felek bîrahm, devrân bîsükûn
Derd çoḫ, hemderd yoḫ, düşmen kavî, tâli' zebûn

Sâye-yi ümmîd zâ'il, âfitâb-ı şevk germ
Rütbe-yi idbâr âlî, pâye-yi tedbîr dûn

Akl dûnhimmet, sedâ-yı ta'ne yer yerden bülend
Baḫt kemşefkat, belâ-yı ışk gün günden füzûn

Men garîb-i mülk-i vasl u râh pürteşvîş ü mekr
Men harîf-i sâdelevh u dehr pürmekr ü füsûn

Her sehîkad cilvesi bir seyl-i tûfan-ı belâ
Her hilâlebrû kaşı bir serḫat-ı meşk-i cünûn

Yelde berg-i lâle tek temkîn-i dâniş bîsebât
Suda aks-i serv tek te'sîr-i devlet vâjgûn

Gazel 219

İğne gibi geçtim gerçi dünyanın varından yoğundan
Henüz zülüf teliyle dünya bağı gelir ardımdan

Aşk şehidi olup kalıcılık feyzini almak hoştur
Ne çıkar vefasız dünyanın eğreti hayatından?

Gözyaşı kabarcığı, kıvılcımlı âhlar vazgeçirdi beni
Dünyanın gümüş kaplamalı, altın nakışlı kasrından

Sana kavuşma umûdu görünmez canımın levhasında
Yoksa kaplanmış mı o ayna bedenimin tozundan?

Buluşma zevkiyle uzanır gider emeller ipi
Kıvrım açıldıkça o gülyüzlünün kıvrımlı saçlarından

Leylâ'nın sokağını tavaf etmek için uymuş sana
Ey deve! Dikenleri kopar Mecnûn'un yolundan

Fuzûlî'den kınanmaktan uzak durmasını isteyen kişi sanki
Haberdar değil yanan gönlünden, ağlayan gözlerinden

Gazel 220

Dost pervâsız, felek merhametsiz, devrân duraksız
Dert çok, dert ortağı yok, düşman güçlü, tâlih düşkün

Umût gölgesi kaybolmuş, şevk güneşi kavurucu
Tâlihsizlik doruklarda, alçak kalmış tedbir ayağı

Akıl himmet fakîri; yer yer yükselir kınama sesleri
Bahtın şefkati az; günden güne artıyor aşk belâsı

Ben garibim; kargaşa, hile dolu vuslat ülkesinin yolu
Ben gönlü saf biriyim; dünya efsûnlu nakışla dolu

Her selvi boylunun cilvesi bir belâ tûfanı seli
Her hilâl kaşlının kaşı çılgınlık meşkinin başyazısı

İlimde temkin sebâtsız, rüzgâra kapılmış gelincik yaprağı gibi
Devletin tesiri baş aşağı gelmiş, suya düşen selvi gibi

Serhad-i matlûba pürmihnet tarîk-i imtihân
Menzil-i maksûda pürâsîb râh-ı âzmûn

Şâhid-i maksad nevâ-yı çeng tek perdenişîn
Sâgar-ı işret habâb-ı sâf-ı sahbâ tek nigûn

Tefrika hâsıl, tarîk-i mülk-i cem'iyyet maḫûf
Âh bilmen, n̈eyleyem, yoḫ bir muvâfık rehnümûn

Çihre-yi zerdin Fuzûlî'niñ dutubdur eşk-i âl
Gör ana nîrengler geçmiş sipihr-i nîlgûn

Gazel 221
Mefâilün Feilâtün Mefâilün Fa'lün

Çerâğ köydüricek âteş-i nihânumdan
Fetîlesin kıluram mağz-ı üstüḫânumdan

Açıldı girmeğe ġam cân evine revzenler
Çekende oḫlarum cism-i nâtüvânumdan

Oḫuñ tasarruf idüb cismi kasd-i cân itdi
Nolaydı rahm kılub çıḫmasaydı cânumdan

Bir iğne itdi meni za'f, riştem ol kandur
Ki muttasıl tökülür çeşm-i ḫûnfeşânumdan

Edâ-yı şükr-i ḫadengidür ol sedâ ki çıḫar
Zemân zemân tökülen katre katre kanumdan

Oḫuñ musâhabetiyle geçer ḫoş evkâtum
Helâk olurdum eğer depreneydi yanumdan

Gam-i nihânumı eyler Fuzûlî illere fâş
İyen azâbdayem nâle vü figânumdan

Varılacak yere götüren sınav yolu sıkıntı dolu
Varılacak yere götüren sınav yolu felâket dolu

Maksât güzeli perdede oturur çeng ezgisi gibi
İşret kadehi başaşağı gelmiş şarap kabarcığı gibi

Ayrılık var; oysa korkunçtur huzûr ülkesinin yolu
Ah bilmem, neyleyim; yok ki gösterecek doğru yolu

Kanlı gözyaşları kaplamış Fuzûlî'nin sarı yüzünü
Lâcivert felek, bak, oynamış ona oyunlarını

Gazel 221

Kandil yakacak olursam gizli ateşimden
Fitilini yaparım kemiklerimin iliğinden

Gam girsin diye pencereler açıldı can evine
Oklarımı çektiğinde güçsüz bedenimden

Okun ele geçirdi bedenimi, kastetti canıma
Ne olurdu, acıyıp hâlime, çıkmasaydı canımdan

Zayıflık iğneye döndürdü beni; ipim o kandır
Sürekli dökülür kan saçan gözlerimden

Çıkan o ses, okuna teşekkürün edâsıdır
Çıkar arada bir dökülen damla damla kanımdan

Okunun arkadaşlığı ile güzel geçiyor vaktim
Helâk olurdum gitmeye yeltense yanımdan

Gizli gamımı ellere ifşâ eder Fuzûlî
Çok azâptayım iniltilerimden, feryatlarımdan

Gazel 222
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Ucaldun kabrüm, ey bîderdler, seng-i melâmetden
Ki ma'lûm ola derd ehline kabrüm ol alâmetden

Mezârum üzre koyman mîl eğer kûyuñda cân virsem
Koyuñ, bir sâye düşsün kabrime ol servkâmetden

Gören sâ'atde ol kâmet kıyâmın, kıymadum câna
Kıyâmet hem gele, kurtulmayam ben bu nedâmetden

Kıyâmetde hisâbı olmayanlardandur ol gâfil
Ki fark eyler firâkın şâmını subh-i kıyâmetden

Tarîk-i sabr ü tedbîr-i selâmet lezzetin bilmen
Maña aşk u melâmet yeğ gelür sabr u selâmetden

Tabî'at inhirâfın gör hevâ-yı ışkdan tende
Îlâc it düşmedin sâkî mizâcum istikâmetden

Fuzûlî geç selâmet kûçesinden, sabr kûyundan
Ferâgat olmayan yerde sefer yeğdür ikâmetden

Gazel 223
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Budur farkı, göñül, mahşer güninüñ rûz-i hicrândan
Ki ol cân dönderür cisme, bu cismi ayırur cândan

Dutup râh-ı adem bulmuş dehânuñdan göñül kâmın
Maña hem cezmdür ol azm men hem kalmazam andan

Gamum şerh itmek içün isterem her gördüğüm sâ'at
Dutam dâmânuñı değmez elüm çâk-i girîbândan

Tavâf-ı kûyuñ isterdüm kılam bâr-ı gam-ı ışkuñ
Ḫam itdi kâmetüm, yollar dutuldu ḫâr-ı müjgândan

Ne ḫoş ülfet dutubdur nâtüvân cismile cân gûyâ
Sanur bir târ-ı mûdur ol ser-i zülf-i perîşândan

Oḫuñ geldükce çeşmüm tökse bağrum kanın, andandur
Ki bağrum kanına yir kalmadı sînemde peykândan

Sitem daşı, melâmet ḫançeri, bîdâd şemşîri
Fuzûlî! Her cefâ kim gelse, ḫoşdur câna cânândan

Gazel 222

Hey dertsizler! Yükseltin kabrimi kınama taşıyla
Dert ehline malum olsun kabrim o alâmetle

Onun diyârında can verirsem, mezarıma taş koymayın
Kabrime bir gölge düşsün o selvi boyludan; bırakın

Onun düzgün boyunu gördüğümde canıma kıymadım
Varsın kıyâmet kopsun; ben bu pişmanlıktan kurtulmam

O gâfile hesâp sorulmaz kıyâmet günü
Ayırır çünkü ayrılık akşamıyla kıyâmet sabahını

Sabır yolunun, selâmet tedbirinin lezzetini bilmem
Aşk ile kınanmayı sabır ile selâmete tercih ederim

Aşk havası yüzünden gör sağlığımdaki bozukluğu
Sağlığım iyice bozulmadan tedâvî et beni sâkî

Fuzûlî! Geç selâmet sokağından, sabır mahallesinden
Huzûr olmayan yerde sefer yeğdir ikametten

Gazel 223

Budur farkı, gönül, mahşer gününün ayrılık gününden
O bedene can verir, bu bedeni ayırır candan

Yokluk yolunu tutmuş, gönül murâdını bulmuş ağzından
Karârım karâr; ben de geri kalmam ondan

Gamımı açıklamak için ne zaman görsem seni
Tutmak isterim eteğini; yetişmez elim yaka yırtığı yüzünden

Evini tavaf etmek isterdim; aşkının gam yükü
Büktü belimi; yollar tutuldu kirpik dikenlerinden

Güçsüz bedenimle canım ne güzel anlaşıyor
Sanır ki bir saç telidir o dağınık zülüflerden

Okun geldikçe, gözüm bağır kanımı dökse, ondandır
Bağrımın kanaması için yer kalmadı göğsümde temrenden

Zulüm taşı, kınama hançeri, haksızlık kılıcı
Fuzûlî! Cana hangi cefâ gelse hoştur cânândan

Gazel 224
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Bezm-i ışk içre sirişkümdür şerâb-i lâlegûn
Kıldı gam kaddüm büküb câm-ı şerâbum sernigûn

Her taraf pürḫûn eliflerdür, çekilmiş göğsüme
Ya hevâdan mevc urur bağrumdaki deryâ-yı ḫûn

Arturur eyyâm-ı hicrânuñ sirişküm hiddetin
Müddet-i eyyâm mey keyfiyyetin eyler füzûn

Mesken itmiş yâr mâr-ı zülfü çeşmüm raḫnesin
Pend virmen kim anı andan çıḫarmaz miñ füsûn

Kat'-ı ülfet gâliba düşvârdur kim eylemiş
Nakş-i Şîrîn ile Ferhâd mukayyed Bîsütun

Rişte-yi cân eylerem peyvend târ-ı zülfüne
Âh kim çekmekde imdâd eylemez baḫt-ı nigûn

Ey Fuzûlî! Men melâmet gevherinüñ genciyem
Ejdehâdur kim yatur çevremde zencîr-i cünûn

Gazel 225
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Yire düşmez her ne oḫ kim atsa ol ebrûkemân
Gün şu'â'iyle anuñ çoḫ farkı var ey âsumân

Aşk nâmusu men ü Mecnûn'a düşmüş lâcerem
Gam yükün çekmekdeyüz; men bir zemân ol bir zemân

Yoḫ reh-i ışkuñda bir menzil yaşuın girdâbına
Yol itürmüşdür; işi sergeşte gezmekdür hemân

Kâm mümkindür uzun ömr ile zülfünden velî
Bulmak olmaz devr-i ruḫsâruñda ḫattuñdan emân

Hîç kim sırr-ı dehânın bilmez ol Îsîlebüñ
Âlemi gavgâya salmışdur mücerred bîgümân

Şem'-i ruḫsârıñ nihân dut çeşme-yi ḫurşîdden
Nûr-i çeşmüm! İhtirâz eyle yamân gözden yamân

Ey Fuzûlî! Çekme sen râh-ı tevekkülden kadem
Menzîl-i maksûda yetmekdür mukarrer; men zımân

Gazel 224

Aşk meclisinde lâle renkli şarap gözyaşımdır
Gam büktü belimi, baş aşağı geldi şarap kadehim

Göğsümün her tarafına kanlı elif mi çekilmiş?
Bağrımdaki kan denizi senin arzunla mı dalgalanır?

Ayrılık günleri gözyaşımın hiddetini artırır
Günler geçtikçe meyin kalitesini artırır

Yârin zülüf yılanı mesken tutmuş gözümün rahnesini
Öğüt vermeyin; bin efsûn bile çıkaramaz oradan onu

İlişkiyi kesmek zor görünür; Bîsütun Dağı
Bağlamış kendine Şirin resmiyle Ferhâd'ı

Can ipini bağlarım zülüflerinin teline
Ters tâlihim yardım etmez zülüfleri çekmekte

Melâmet cevherinin hazînesiyim ben Fuzûlî
Bir ejderhâ yatar çevremde; adı çılgınlık zinciri

Gazel 225

O yay kaşlı ne kadar ok atsa, düşmez yere
Ey gökyüzü! Onun çok farkı var güneş ışığıyla

Kuşkusuz aşk nâmusu düştü benimle Mecnûn'a
Gam yükünü çekeriz, ben bir süre, o bir süre

Gözyaşı girdabımın varacağı yer yok aşkının yolunda
Kaybetmiştir yolunu; işi gücü dolaşmaktır âvâre âvâre

Uzun ömürle zülfünden murat almak mümkün ama
Ayva tüylerinden aman bulunmaz yanağının devrinde

Kimse bilmez o Îsâ dudaklının ağız sırrını
Bir kuşku kargaşaya düşürmüş âlemi

Yanağının mumunu gizle güneş pınarından
Gözümün nûru! Kötü gözden sakın aman!

Fuzûlî! Ayağını çekme tevekkül yolundan
Maksâda ulaşmak kesindir; kefilim ben

Gazel 226
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Görüp mühlik menüm çevremde bahr-i aşk tuğyânın
Kaçub bir dağa çıḫmış Kûhken kurtarmağa cânın

Bıraḫmış itlerine pâre pâre göñlümi ol şûḫ
Üleşdürmiş kesüb erbâb-ı istihkâka kurbânın

Menüm çâk-i giribânum görüb ayb eylemez ol kim
Görüb sermest çıḫdukca anuñ çâk-i giribânın

Göñül gam hemdemidür kanın ey göz merdümü içme
Bilürsen kana kandur, gam saña koymaz anuñ kanın

Gözün kim gûşe-yi mihrâb dutmuş, dîn kılur yağmâ
Bu mülkün itmek olmaz fark kâfirden müselmânın

Gözüm merdümleri çoḫdan kılurlar da'vî-yi ışkuñ
Ne hâcet yaşların sormak anarlar Nûh tûfânın

Fuzûlî! Çekme yârüñ oḫların her lâhza yârenden
Saña mı kaldı çekmek her zemân bir yâr hicrânın?

Gazel 227
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Şifâ lûtf et dil-i bîmâra la'l-i nûşḫandüñden
İyen hem olma, ey bîderd, gâfil derdmendüñden

Semendün katlüme seğritdüñ ammâ korḫum andandur
Ki sebkat ide nâgeh tevsen-i ömrüm semendüñden

Murâd-ı ḫâtıruñ ger müşkil olmağdur işüm olsun
Ne çâre geçmek olmaz ḫâtır-ı müşkilpesendüñden

Bilürdüm sende hem var ol hevâ kim mende var ey ney
Dem urdukça eğer çıḫsaydı âteş bend bendüñden

Harîs eyler meni pendüñ mezâk-ı ışka ey nâsih
Dirîğ itme ki mahzûzam senüñ peyveste pendüñden

Kemend-i dûd-i âhuñdur Fuzûlî çerḫ boynuñda
Aceb sayyâdsen kim çerḫ kurtulmaz kemendüñden

Gazel 226

Çevremdeki aşk denizinin kabarmasını görüp tehlikeli
Bir dağa kaçmış Ferhâd kurtarmak için canını

O şûh, parça parça gönlümü bırakmış köpeklerine
Kesmiş kurbânını, bölüştürmüş hak sâhiplerine

Yakamın yırtığını görüp ayıplamaz o kimse
Onun yaka yırtığını görüp ben sarhoş oldukça

Gönül gamın arkadaş; gözbebeğim; içme kanını
Bilirsin kana kandır; gam sende bırakmaz onun kanını

Gözün mihrap köşesini tutmuş; yağmalar dînî
Mümkün değil ayırmak bu mülkün kâfirden Müslümanını

Gözbebeklerim ne zamandır eder aşk davâsını
Yaşını sormaya gerek yok; anarlar Nûh Tûfanını

Fuzûlî! Her an yarandan çekme yârin oklarını
Her zaman bir yâr hicrânını çekmek sana mı kaldı?

Gazel 227

Şifâ lûtfet hasta gönlüme tatlı lâl dudağından
Hey dertsiz! Çok da gâfil kalma dertlinden

Öldürmek için beni, koşturdun atını; ama korkarım
Ömrümün atı geride bırakır senin atını ansızın

Gönlünün murâdı müşkül olmaksa işim; olsun
Çâre yok; mümkün değil müşkülpesent hâtırından

Ey ney! Bende olan havanın sende de olduğunu anlardım
Nefes verdikçe ateş çıksaydı her boğumundan

Öğütçü! Öğütlerin aşk zevkine hırslandırır beni
Esirgeme! Haz alıyorum senin sürekli öğüdünden

Fuzûlî! Feleğin boynundaki âh dumanının kemendidir
Usta avcısın doğrusu, felek kurtulmaz kemendinden

Gazel 228
Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Ele alur gezicek ol gül-i râ'nâ eteğin
Vehm ider kim duta bir âşık-ı şeydâ eteğin

Bildi kim ḫâk-i reh oldum eteğiñ dutmak içün
Götürür, düşmeğe koymaz yire amdâ eteğin

Dâdlar kılmağa ol kâfir elinden giceler
Çıḫar âhum göğe tâ duta Mesîhâ eteğin

Şâmlar kanlu yaşum mevcine elbette değer
Her nice kim götürür çerḫ-i mu'allâ eteğin

Öyle üryân gerek âvâre-yi sahrâ-yı cünûn
Ki te'alluk tikeni dutmaya kat'â eteğin

Rind ḫâk olsa daḫî dürd-i ḫum-i bâde olur
Ne ise koymaz elinden mey-i sahbâ eteğin

Güller açıldı, Fuzûlî, yaḫalar çâk idüben
Gel, dutalum mey ü mahbûb ile sahrâ eteğin

Gazel 229
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Görmesem her göz açanda ol gül-i ra'nâ yüzin
Göz yumunca eşk-i gülgûnum dutar dünyâ yüzin

Gerçi kâfirsen saña ey büt yiter bu ecr kim
Rağbetüñ bütḫâneden dönderdi miñ tersâ yüzin

Perde-yi çeşmümde nakd-i cevher-i tîğün senüñ
Mevce benzer kim dutar tahrîk ile deryâ yüzin

Olma, ey sahrânişîn, gâfil; değül her su serâb
Mevc-i eşk-i germ-i Mecnûn'dur dutan sahrâ yüzin

Yâd-ı ruḫsâriyle ol mâhuñ gözüm kan yaş dolar
Her gören sâ'atde ḫurşîd-i cihânârâ yüzin

Nâz idüb dönderme ey bîderd yüz uşşâkdan
Munca hem gösterme fakr ehline istiğnâ yüzin

Ey Fuzûlî! Dûd-i âhum tîre eyler âlemi
Görmesem bir lâhza ol mâh-ı meleksîmâ yüzin

Gazel 228

O alımlı gül eline alır gezerken eteğini
Korkar, çılgın bir âşık tutar diye eteğini

Eteğini tutmak için yoluna toprak olduğumu bildi
Yere bırakmadı, kasten kaldırdı eteğini

O kâfir elinden yakınmak için geceleri
Ahım göklere çıkar tutmak için Mesih'in eteğini

Akşamları değer elbette kanlı gözyaşımın dalgalanmasına
Her ne kadar yüksek felek çekse de eteğini

Çılgınlık sahrâsının âvâresi çırçıplak olmalı
Dünya bağı denilen diken asla tutmamalı eteğini

Rind toprak olsa da bâde küpünün tortusu olur
Ne olursa olsun, bırakmaz şarap kadehinin eteğini

Fuzûlî! Güller yakalarını yırttı, açıldı
Gel tutalım biz de mey, mahbûb ile kırların eteğini

Gazel 229

Her göz açtığımda görmesem o alımlı gülün yüzünü
Gözümü yumunca gül renkli gözyaşım kaplar dünya yüzünü

Put yüzlüm! Kâfir olsan da bu sevâp yeter sana
Bin Hıristiyan sana rağbetinden kiliseden çevirdi yüzünü

Kılıcının cevheri parlar gözümün perdesinde
Dalga gibidir; hareket ettirince kaplar dünya yüzünü

Hey göçebe! Gâfil olma; her su serap değil
Mecnûn'un sıcak gözyaşı dalgasıdır, tutmuş çöl yüzünü

O ay yüzlünün anısıyla gözüm kanlı yaş dolar
Ne zaman görsem dünyayı süsleyen güneşin yüzünü

Hey dertsiz! Naz edip âşıklardan çevirme yüzünü
Yoksullara da gösterme bu kadar istiğna yüzünü

Fuzûlî! Âhlarımın dumanı karartır âlemi
Görmesem bir an melek yüzlü o Ay'ın yüzünü

Gazel 230
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Sun' mi'mârı yapan sâ'atde gerdûn maḫzenin
Dûd-i âhum çıḫmağa açmış kevâkib revzenin

Gün batub yılduz çıḫar, sanman ki gök dihkânınuñ
Gece âhum dağıdur, gündüz yığılmış ḫırmenin

Göz töker israf ile ḫûnâbe la'lin gûyiyâ
Kim ciğer dâğında ol la'lüñ bulubdur ma'denin

Dözmek olmaz tiğ-i bîdâdına şîrînleblerüñ
Ger felek Ferhâdveş daş itse uşşâkuñ tenin

Subhveş çâk it, Fuzûlî, pîrehen ışk içre kim
Bilmeye kimse girîbânından anuñ dâmenin

Gazel 231
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Kurutmuş gâliba şevk odı Ferhâd'ıñ gözü yaşın
Ki ger aksaydı la'l eylerdi bîşek Bîsütûn daşın

Belâ yolunda gavgâya kaçan men tek dözer Mecnûn
Kaçan olmaz duran tek, yeğ bilür her kimse yoldaşın

Dimen göz yaşı ile def' olur ışk âteşi tenden
Bu od her yire düşse, fark kılmaz kurusın yaşın

Beyân-ı ışk besdür levh-i ruḫsârumda; ḫûn-i dil
Besâret ehline zâhir kılur her nakş nakkâşın

Fuzûlî bâdeḫârı dûzeḫî dir ḫalk hayrânem
Ki Hâk niçün salubdur cennete meyḫâne evbâşın?

Gazel 230

Yaratış mîmârı felek mahzenini yaparken
Ah dumanımın çıkması için açmış yıldızlar penceresini

Güneş batınca yıldızlar çıkar. Sanmayın geceleri
Ahım dağıtır gökyüzü çiftçisinin gündüz yığdığı harmanları

Göz israf ederek lâl gibi kanlı gözyaşı döker
O lâlin ciğer dağında madenini bulmuş gibi

Dayanılmaz tatlı dudaklıların zulüm kılıcına
Felek Ferhâd gibi taştan yontsa da âşıkların bedenini

Fuzûlî! Aşk içinde yırt gömleğini sabah gibi
Kimse ayırmasın onun yakasından eteğini

Gazel 231

Şevk ateşi kurutmuş galiba Ferhâd'ın gözyaşını
Aksaydı lâle dönüştürürdü kuşkusuz Bîsütun taşını

Belâ yolunda kavgaya nasıl dayanır benim gibi Mecnûn
Kaçan, duran gibi olmaz; herkes iyi bilir yoldaşını

Demeyin; gözyaşı ile uzaklaşır aşk ateşi bedenden
Bu ateş nereye düşse, ayırmaz kurusunu yaşını

Yüzümün levhasındaki gönül kanı aşkı beyan için yeterli
Her resim görmesini bilenlere gösterir nakkaşını

Fuzûlî! Halk bâde düşkünlerine cehennemlik diyor. Şaşkınım
Tanrı niçin Cennete koydu meyhâne külhanbeyini?

Gazel 232
Mef'ûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün

Gerd-i rehin ey eşk yudun çeşm-i terümden
Terk-i edeb itdüñ nola düşsen nezerümden?

Ḫûnîn müjelerdür mi veyâ merdüm eliyle
Oḫlar çekilüb taşra atılmış ciğerümden

Her bâde ki sensüz içerem bezm-i belâda
Ḫûnâb olur elbette çıḫar dîdelerümden

Seylâb-ı sirişk ile ḫoşem ışk yolunda
Ḫâşâk-i te'alluk koparur rehgüzerümden

Daşlara döğüb başumı rüsvâ gezer oldum
Ey akl kaçub kurtulagör derd-i serümden

Kes mihrüñi ey çerḫ güneşden saña her subh
Bir şu'le yiter ateş-i âh-ı seherümden

Sîmâb-i sirişk itdi meni garka Fuzûlî
Tâ devr cüdâ kıldı büt-i sîmberümden

Gazel 233
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Kûhken miñ tîşeni künd eylemiş bir dâğ ilen
Men koparub salmışam miñ kûhı bir dırnağ ilen

Gam yolunda men kalub gitdiyse Mecnûn yoḫ aceb
Sayruya düşvârdur hemrehlik itmek sâğ ilen

Gerd-i râhuñ virmese göz yaşıña teskîn nola?
Dutmak olmaz böyle seylâbuñ yolın toprâğ ilen

Gam uğurlar aşk bâzârında nakd-i ömrümi
Kılmak olmaz sûd sovdâda yaman ortağ ilen

Ravza-yı kûyında dutmuşdur Fuzûlî bir makâm
Kim aña cennet kuşu yetmez miñ ıl uçmâğ ilen

Gazel 232

Gözyaşım! Onun yolunun toprağını sildin yaşlı gözümden
Edebî terk ettin; yeridir düşsen şimdi gözümden

Bunlar kanlı kirpik mi yoksa gözbebeğim tarafından
Çekilmiş oklar mıdır, çekilip dışarı atılmış ciğerimden?

Hangi bâdeyi sensiz içersem belâ meclisinde
Kanlı gözyaşı olur elbet, çıkar gözlerimden

Gözyaşı seli ile aram iyidir aşk yolunda
Dünya sevgisinin çerçöpünü koparır yolumdan

Taşlara vurup başımı, rüsvâlıkla gezer oldum
Ey akıl! Kaçıp kurtulmaya bak baş ağrıtmamdan

Hey felek! Güneşe sevgini bırak. Sana her sabah
Bir şûle yeter seher vakti çektiğim âh ateşinden

Fuzûlî! Gözyaşlarımın civası beni batırdı
Felek ayırdı beni gümüş göğüslü put gibi sevgilimden

Gazel 233

Ferhâd bin kazmayı köreltmiş bir dağda
Ben koparıp attım bin dağı bir tırnakla

Gam yolunda ben kaldım, Mecnûn gittiyse, şaşılmaz buna
Hastaya zor gelir yoldaşlık etmek sağlıklıyla

Yolunun tozu gözyaşlarımı dindirmezse, şaşılmaz
Böyle sel suyunun önünü kesmek mümkün değil toprakla

Aşk pazarında gam ömrümün nakdini çalar
Ticarette kâr mümkün değil kötü ortakla

Fuzûlî bir makâm tutmuş evinin bahçesinde
Yetişemez ona cennet kuşu bin yıl uçmakla

Gazel 234
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Tâ sirişk-i dîde-yi Ferhâd'ı gördü lâlegûn
Çeşmeler suyını gözden saldı kûh-i Bîsütûn

Tâ 'âlem kaldurdı âh-ı âteşînüm şerm idüb
Kıldı ḫurşîdüñ felek zerrîn livâsın sernigûn

Daş bağırlı olmasaydı Bîsütûn Ferhâd içün
Su yerine gözlerinden aḫıdurdı seyl-i ḫûn

Ey gören miñ dâğ ilen sabr ü sebâtum eyleme
Nisbetüm Ferhâd'a kim bir dağ ile olmuş zebûn

Kuş yuvası sanma kim sergeşte Mecnûn başına
Ḫâr ü ḫes cem' eylemiş girdâb-ı deryâ-yı cünûn

Tâ göründi safha-yı hüsnüñde ḫattuñ reşkden
Daşa çaldı âfitâbuñ sâde levhin çerḫ-i dûn

Ey Fuzûlî ḫâk-i kûy-i yâre yetdüm, hanı Ḫızr?
Kim verem kâmın, olam âb-ı hayâta rehnümûn

Gazel 235
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Cem' göñlün devr cevrinden perîşân olmasun
Çerḫ fermânuñla gezmekden peşîmân olmasun

Yer işi gök cünbişi re'yünle bir dem olmasa
Yeddi iklîm ü dokuz gerdûn gerdân olmasun

Bir binâdur devletüñ olmuş penâh-ı ḫâs u 'âm
Ol binâ, yârab, cihân olduğca vîrân olmasun

Kılmasa âlem murâdunca medâr olsun ḫerâb
Olmasa devrân senüñ re'yünce devrân, olmasun

Çizginürken dûstlar kâmınca fermânuñda çerḫ
Hâkim-i takdîrden tağyîr-i fermân olmasun

Tâbi' olsun cümle-yi âlem senüñ fermânuña
Cümle-yi âlemde senden özge sultân olmasun

Lâhza lâhza gülşen-i medhüñde gûyâ olmasa
Bülbül-i nutkı Fuzûlî'nüñ ḫoşelhân olmasun

Gazel 234

Ferhâd'ın gözyaşlarını görünce lâle renkli
Pınar sularının akmasına izin verdi Bîsütun Dağı

Ateşli âhlarım bayrağını kaldırınca utandı
Felek alaşağı etti güneşin altın sancağını

Taş bağırlı olmasaydı Bîsütun dağı Ferhâd için
Su yerine gözlerinden kan seli akıtırdı

Bin yara ile sabrımı, sebâtımı gören! Beni
Ferhâd'a benzetme. Zebûn oldu o, bir dağa karşı

Kuş yuvası sanma âvâre Mecnûn'un başındakini
Çerçöp toplamış çılgınlık denizinin girdabı

Güzelliğinin sayfasında görününce ayva tüylerin
Alçak felek kıskançlıktan taşa çaldı güneşin sâde levhasını

Fuzûlî! Sevgilinin diyârının toprağına ulaştım. Hızır nerede?
Vereyim murâdını, göstereyim hayat suyunun yolunu

Gazel 235

Huzûrlu gönlün feleğin cevrinden perîşân olmasın
Felek senin emrinle gezmekten pişman olmasın

Bir an bile yeryüzünün işi, gökyüzünün hareketi emrinle yürümezse
Yedi iklim, dokuz gökyüzü döner olmasın

Devletin bir binâdır; sığınak olmuş seçkinine, avamına
Yârabbi, o binâ dünya durdukça vîrân olmasın

Âlem senin murâdını vermezse, harap olsun
Devrân senin dileğince dönmezse, yok olsun

Dostların murâdınca, emrinle dönerken felek
Takdir hâkimi Tanrı'dan emir değişikliği gelmesin

Bütün âlem senin emrine tâbi olsun
Bütün âlemde senden başka sultân olmasın

Sana övgü gülistânında her an şakımazsa
Fuzûlî'nin şiir bülbülü güzel şakır olmasın

Gazel 236
Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

Toprağdan götür meni ey eşk-i lâlegûn
Başumdan itme sâyeni kem ey habâb-ı ḫûn

İl ta'nesinden isterem ol kûya gitmeyem
Öz iḫtiyârum ile meni koyma ey cünûn

Teskîn bulur ciğerde harâret sirişk ile
Sûz-i dil ile sînede râhat olur füzûn

Ey ḫûn-i dîde kesme ciğerden te'allukuñ
Mihrün savutma sîneden ey âteş-i derûn

Bir gün bize sa'âdet-i vasl itmediñ nasîb
Bizden götür nuhûsetüñ ey tâli'-i zebûn

Ol gamze ḫancerine bir uğratmaduñ bizi
Kes bizden âşinâlığuñ ey baḫt-ı vâjgûn

Ey çerḫ kıl Fuzûlî'nüñ ahından ihtirâz
Kim bir gün itmeye yedi tâkını sernigûn

Gazel 237
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Bâr-ı mihnetden nihâl-i kâmetüñ ḫam olmasun
Başumuzdan sâye-yi servkadüñ kem olmasun

Görmesem ruḫsâr ü kadd ü çeşm ü la'lin dembedem
Ömr bir an, bir zemân, bir lâhza, bir dem olmasun

Gerd-i râhuñ azm-i gerdûn itdi kim bu kadr ile
Şöhre-yi âlem hemîn İsî-yi Meryem olmasun

İltimâs itdüm sabâdan tûtiyâ çekdürmeğe
Ağlama ey göz! Gubâr-ı dergehi nem olmasun

Sen tek âfet geldüğin bilmişdi kim Hâk'dan melek
İltimâs eylerdi kim âlemde âdem olmasun

Dir imiş zâhid ki olmak aybdur rüsvâ-yı ışk
Bu sözü fâş itmesün, rüsvâ-yı âlem olmasun

Ey Fuzûlî! Zevk-i derd-i ışka noksân hayfdur
İhtiyât it penbe-yi dâğunda merhem olmasun

Gazel 236

Gelincik renkli gözyaşım! Topraktan kaldır beni
Kan kabarcığı! Başımdan eksik etme gölgeni

Yabancılar kınar diye gitmek istemem o diyâra
Hey çılgınlık! Kendi irâdeme bırakma beni

Ciğerimdeki harâret, gözyaşıyla diner
Gönül yangınıyla göğsümde rahatlık artar

Kanlı gözyaşım! Ciğerle kesme ilgini
Gönül ateşim! Göğsümde soğutma onun sevgisini

Bir gün bize nasîp etmedin vuslat saâdetini
Düşkün tâlih! Çek üstümüzden uğursuzluğunu

O yan bakış hançeriyle buluşturmadın bizi
Ters tâlih! Kes bizimle dostluğunu

Hey felek! Sakın Fuzûlî'nin âhlarından!
Bir gün etmesin başaşağı yedi takını!

Gazel 237

Mihnet yükünden boyunun fidanı eğilmesin
Selvi boyunun gölgesi başımızdan eksilmesin

Görmesem yüzünü, boyunu, gözünü, lâl dudağını her an
Ömür bir an, bir zaman, bir lâhza, bir dem olmasın

Yolunun tozu gökyüzüne yükseldi; şu sebeple
Âlemde meşhur olan sadece Meryem'in Îsâ'sı olmasın

Yalvardım sabâya gözüme tutya çektirmek için
Gözlerim! Ağlama. Eşiğinin tozu ıslanmasın

Melek öğrenmişti senin gibi âfetin geldiğini
Tanrı'ya yakarırdı: Âlemde insan olmasın

Zâhid "Aşk rüsvâsı olmak ayıptır" diyormuş
İfşâ etmesin bu sözü; âleme rezil olmasın

Fuzûlî! Yazık! Aşk derdinin zevkinde eksiklik olmasın
İhtiyatlı ol; yarandaki pamukta merhem olmasın

Gazel 238
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Subhdem gülzâr içinde çaldı bülbül erganûn
Eyyuhe'l-uşşâke kûmû innekum lâ tesma'ûn

Ergavân dutdu piyâle, nesteren doldurdu câm
Mutribâ çal nağme-yi yâ eyyuhe'l-mustağfirûn

Her görenler hüsn-i ḫattuñ okudu sad âferîn
Lâ bişey'in ahsenû illâ kalîlen şâkirûn

Gözlerüñ serḫoş olanda bâde-yi pürḫûn içer
Zîr-i lebde çağrışur sâkî velâhum yahzenûn

Sen Fuzûlî yâr yolunda cân virürsen 'âkıbet
İşidenler diyeler innâ ileyhi râci'ûn

Gazel 239
Feilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün

Gör sirişküm şeb-i hicrân dime kim kandur bu
Zerre zerre şerer-i âteş-i hicrândur bu

Sanmañuz kanlu döğün sîne delüb baş çekmiş
Şû'le-yi âteş-i âh-ı dil-i sûzândur bu

Kesme ümmîd göñül başıña çizginmekden
Ola nâgeh düşe fursat ele, devrândur bu

Dembedem cânumı, ey derd ü belâ, incitmen
Lûtf idün bir iki dem kim size mihmândur bu

Ne yaḫarsen oḫun, ey âteş-i dil, vasl günü
Bize hicrân gicesi şem'-i şem'istândur bu

Göñül ister ala bir bû ser-i zülfünden lîk
Virmedin cân, diler almak, sanur âsândur bu

Dün dimişsen ki Fuzûlî maña kurbân olsun
Saña kurbân olayum; yine ne ihsândur bu!

Gazel 238

Sabah vakti bülbül gül bahçesinde erganûn çaldı
Hey âşıklar! Kalkın! Kuşkusuz duymuyorsunuz onu

Erguvan kadeh tuttu, nesteren onu doldurdu
Mutrip! Çal "Ey tövbe edenler" nağmesini

Her gören çok beğendi ayva tüyünün güzelliğini
Az bir şey verseniz de ederiz biz şükrümüzü

Gözlerin sarhoş olunca içer kanlı şarabı
Sâkî mırıldanır "Onlar hüzünlenmez" sözünü

Fuzûlî! Yâr yolunda vereceksin canını sonunda
İşitenler desin "Kuşkusuz döneceğiz ona"

Gazel 239

Ayrılık gecesi döktüğüm yaşlara deme: Kandır bu
Zerre zerre ayrılık ateşinin kıvılcımıdır bu

Kanlı yara sanmayın. Göğsümü delip başını kaldırmış
Yakıcı gönül âhlarımdan çıkan ateş şûlesidir bu

Gönlüm! Onun için kurbân olmaktan kesme umûdunu
Bakarsın, bir fırsat geçiverir ele; devrândır bu

Dertler, belâlar! Sürekli incitmeyin canımı
Lûtfedin; bir süreliğine misafirinizdir bu

Gönül ateşim! Vuslat günü niçin yakarsın onun okunu?
Ayrılık gecesi için yatak odamızın mumudur bu

Gönlüm saçlarının ucundan bir koku almak ister ama
Can vermeden almak ister; sanır ki kolaydır bu

Dün "Fuzûlî bana kurbân olsun!" demişsin
Sana kurbân olayım! Yine ne ihsandır bu!

Gazel 240
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Bülbül-i dil gülşen-i ruḫsâruñ eyler ârizû
Tûti-yi cân la'l-i şekkerbâruñ eyler ârizû

Nâme-yi kâsıd peyâmiyle ḫoş olmaz ḫâtırum
Öz lebüñden lehce-yi güftâruñ eyler ârizû

Serv ü gül nezzâresin n'eyler saña hayrân olan
Ârızuñlan kadd-i ḫoşreftâruñ eyler ârizû

Ârizû eyler ki men tek muttasıl bîmâr ola
Kim ki vasl-ı nergis-i bîmâruñ eyler ârizû

Hecr bîmârı tenüm bâd-ı sabâdan dembedem
Sıhhat içün sohbet aḫbâruñ eyler ârizû

Zulmet-i hecrüñde baḫmaz şem'e çeşmüm merdümi
Pertev-i ruḫsâr-ı pürenvâruñ eyler ârizû

Ârizûmend-i visâlüñdür Fuzûlî ḫastedil
Vasluñ ister, devlet-i didâruñ eyler ârizû

Gazel 241
Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Ramazân oldu çeküb şâhid-i mey perdeye rû
Mey içün çeng dutub ta'ziye açdı gîsû

Bildi mutrib ki nedür hâl, götürdü kopuzın
Bezmden çekdi ayağını sürâhî yu sebû

Bezm kânûnı bozuldu neyiçün çeng ile def
Yığılub itmeyeler hâkim işiğinde gulû?

Ramazân ayı gerek açıla cennet kapusı
Ne revâ kim ola meyḫâne kapusı bağlu?

Feth-i meyḫâne içün oḫuyalum Fâtihalar
Ola kim yüzümüze açıla bir bağlu kapu

Âfitâb-ı kadeh itmez ramazân ayı tulû
Ne belâdur bize yârab, ne kara gündür bu!

İntizâr-ı mey-i gülreng ile bayram ayına
Baḫa baḫa inecekdür gözümüze kara su

Ramazân oldu, budur vehmi Fuzûlî'nüñ kim
Nice gün içmeye mey zühd ile nâgeh duta ḫû

Gazel 240

Gönül bülbülü yanağının gül bahçesini eder arzu
Cân dudusu şeker yağdıran dudağını eder arzu

Ulağın mektup haberiyle hoş olmaz hâtırım
Kendi dudağından söyleyiş tarzını eder arzu

Sana hayrân olan ne yapsın selvi ile gül seyrini?
Yanağınla güzel salınan boyunu eder arzu

Benim gibi sürekli hasta olmayı eder arzu
Kim hasta nergis gözlerine kavuşmayı ederse arzu

Ayrılık hastası bedenim sabâ rüzgârından her an
Sağlık için sohbet haberlerini eder arzu

Hicrân karanlığında bakmaz muma gözbebeğim
Nûrlu yüzünün ışıklarını eder arzu

Gönlü yaralı Fuzûlî vuslatını eder arzu
Vuslatını ister; yüzünün devletini eder arzu

Gazel 241

Ramazan geldi; mey dilberi yüzüne perde çekti
Saçları mey için eline çeng aldı; yas tuttu

Çalgıcı durumu anladı, kopuzunu götürdü
Meclisten ayağını çekti sürahi ile testi

Meclisin kanunu bozuldu; ne sebeple çeng ile tef
Hâkimin kapısında toplanıp koparmaz yaygarayı?

Ramazan ayında açılmalıdır Cennet kapısı
Haksızlık değil mi kapalı dursun meyhânenin kapısı?

Meyhânenin açılması için Fâtihâlar okuyalım
Bakarsın yüzümüze açılır kapalı bir kapı

Ramazan ayında doğmaz kadeh güneşi
Yârabbi, ne belâdır bize! Ne kara gündür bu!

Gül renkli şarabı beklerken bayram hilâline
Baka baka inecektir gözümüze kara su

Ramazan geldi ya, Fuzûlî'nin var bir korkusu
Kaç gündür mey içmedi; sofulukla ansızın alışır mı?

Gazel 242
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Nihâl-i derddür Mecnûn, yir itmiş sâyesin âhû
Başında kuş yuvası berg, ayağında selâsil su

Maña zâl-i felek çekdürdi ol mûy-i miyân cevrin
Görün her târ-ı mûyı, nice ejder itmiş ol câdû

Olur meyl-i dilefzûn âsitânuñ daşına her dem
Egerçi resmdür yasdukdan ikrâh eylemek sayru

Terahhum kıl bükülmüş kaddüme, vehm eyle âhumdan
Sakın çıḫmaya nâgeh yaydan ol oḫ ey kemânebrû

Nedür didüm ruḫ-i sâfuñda aks-i merdüm-i çeşmüm
Didi: Gelmiş gemiyle Rûm'a deryâ kat' idüb Hindû

Kaşuñ yayı firâkından ḫadengüñ kimi inceldüm
Nice bir çekdürürsen maña zulmün? Ne gücdür bu

Fuzûlî ayrı düşdün yârdan, sabr itmeğe yir yoḫ
Düşüb sahrâya efgân idelüm sen ayru men ayru

Gazel 243
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Eğer çıḫsaydı derdüñ cismden dirdüm ki cândur bu
Ne hâcet derdüni yeğdür dimek? Cândan ayândır bu

Demâdem ḫûblar cevriyle artar lezzeti ışkuñ
Yamandur bu ki tahkîk itmedin dirler: Yamandır bu

Ḫadengi sâyesinde ḫoş geçür evkâtunı ey dil
Ki gülzâr-ı hayâtuñ zîneti serv-i revândur bu

Dutuşdum âteş-i dilden, ciğer kanına gark oldum
Egerçi bir şerâre oddur ol, bir katre kandır bu

Cihâna kaddüñ ile kâkülüñden fitneler düşmüş
Kıyâmet ibtidâsı, fitne-yi âḫir zemândır bu

Didiler bîḫaberler: Bâğ-ı cennet kûyuña benzer
Ḫaber virdi maña andan gelen âdem: Yalandır bu

Fuzûlî kıldı feryâd ü figânuñ tîre gerdûnı
Henüz ol mâh sormaz kim ne feryâd u figândur bu?

Gazel 242

Mecnûn bir dert fidanı; ceylan mesken edinmiş gölgesini
Başında kuş yuvası, ayağında zincir gibi su

Felek kocakarısı bana o ince bellinin cevrini çektirdi
Bakın her tel saçına; nasıl ejderhâya dönüştürmüş o cadı!

Eşiğinin taşına günden güne artar meyli
Bilinse de hastanın yastıktan nefret etmesi

İki büklüm belime merhamet et; kork âhımdan
Ansızın ok yaydan çıkmasın ey keman kaşlı!

Dedim: Nedir gözbebeğimin saf yüzündeki aksi?
"Deniz geçip gemiyle Rûm'a gelmiş Hindû" dedi

Keman kaşının ayrılığından okun gibi inceldim
Zûlmünle daha ne kadar çektireceksin? Ne güçtür bu?

Fuzûlî! Yârdan ayrı düştün. Yok sabretmenin anlamı
Çöllere düşüp feryat edelim sen ayrı ben ayrı

Gazel 243

Derdin bedenimden çıksa, derdim: Cândır bu
Derdine "iyidir" demeye ne hâcet? Cândan bellidir bu

Aşkın tadı güzellerin cevriyle sürekli artar
Ne kötü ama araştırmadan derler: Kötüdür bu

Gönlüm! Onun oku sayesinde hoş geçir vaktini
Hayat gülistânının ziyneti, yürüyen selvidir bu

Gönül ateşinden tutuştum, ciğer kanına battım
Gerçi bir kıvılcım ateştir o; bir damla kandır bu

Boyun ile kâkülün yüzünden fitne çıkmış dünyada
Kıyâmet başlangıcı, âhir zaman fitnesi bu

Habersizler dedi: Cennet bahçesi senin sokağına benzer
Oradan gelen Âdem haber verdi bana: Yalandır bu

Fuzûlî! Feryâdın, figânın karartı gökyüzünü
Henüz o ay yüzlü sormaz: Ne feryâdıdır bu?

Gazel 244
Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün

Âşık oldum yine bir tâze gül-i ra'nâya
Ki salur âl ile her dem meni yüz gavgâya

Let urub kâlıb-ı fersûdemi geh habs kılur
Geh serâsîme vü üryân bıraḫur sahrâya

Yüzümüñ kan ile kîmûḫtını al itdüm kim
Âlet-i san'at ola ol büt-i bîpervâya

Bu ne işdür ki bizi iğne kimi inceldüb
Salur iplik kimi her dem bir uzun sevdâya

Ayağın bağlamış âvârelerüñ san'at ile
Yoḫ nihâyet ser-i kûyında gezen şeydâya

Laḫt laḫt olmuş iken gamze direfşini çeküb
Çâresâz olmadı bir gün ten-i gamfersâya

Yaḫa çâk ideni başmak kimi salur ayağa
Ey Fuzûlî! Baḫ anuñ itdüği istiğnâya

Gazel 245
Mef'ûlü Fâilâtün Mef'ûlü Fâilâtün

Olsaydı mendeki gam Ferhâd-ı mübtelâda
Bir âh ile virürdi miñ Bîsütûn'ı bâda

Virseydi âh-ı Mecnûn feryâdumuñ sadâsın
Kuş mu karâr iderdi başındaki yuvada

Ferhâd'a zevk-i sûret, Mecnûn'a seyr-i sahrâ
Bir râhat içre her kim, ancak menüm belâda

Eşk-i revânuma il cem' oldu, var ümîdüm
Kim ola vara vara cem'iyyetüm ziyâde

Geh gamzeñ içmek ister kanumı gâh çeşmüñ
Korḫum budur ki nâgeh kanlar ola arada

Serverlik ister isen, üftâdelik şi'âr it
Kim düşmedin ayağa çıḫmadı başa bâde

Ger görmemek dilersen resm-i cefâ Fuzûlî
Olma vefâya tâlib dünyâ-yı bîvefâda

Gazel 244

Âşık oldum yine allı, sarılı tâze bir güle
Hile ile her an düşürür beni yüz mücadeleye

Solgun bedenimi sopa çekip atar hapse
Bazen şaşkın, çıplak bırakır beni çöllere

Yüzümün kumaşını kan ile boyadım kırmızıya
Sanat âleti olsun diye o pervâsız sevgiliye

Bu ne iştir? İnceltir bizi iğne gibi
Her an uzun bir sevdâya salar iplik gibi

Ayaklarını bağlamış âvârelerin sanat ile
Diyârında gezen çılgınların bilinmez sayısı ne

Parça parça iken vücûdum çekti gamze sancağını
Çâre olmadı bir gün gamdan solmuş bedenime

Yakasını yırtanı başmak gibi alır ayağına
Fuzûlî! Bakar mısın şunun istiğnasına!

Gazel 245

Olsaydı bendeki gam müptelâ Ferhâd'da
Bir âh ile verirdi bin Bîsütun'u yele

Mecnûn'un âhı feryâdımın sesini verseydi
Kuş hiç kalır mıydı başındaki yuvada?

Ferhâd'a resim zevki, Mecnûn'a çölde dolaşma
Herkes rahatlık içinde, ancak benim belâda

Akan gözyaşlarıma eller toplandı; ümîdim var
Toplananlar çoğalacak hal böyle olursa

Bazen gamzen bazen gözün kanımı içmek ister
Korkum şu: Ansızın ortalık dönecek kan deryâsına

Önderlik istersen, düşkünlüğü şiâr edin
Çünkü bâde kadehe düşmeden çıkmadı başa

Fuzûlî! Cefâ görmek istemiyorsan
Vefa beklerim deme vefasız dünyada

Gazel 246
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Hazer kıl âh odundan, cevrüñi uşşâka az eyle
Ḫas ü ḫâşâki yaḫma, şu'lesinden ihtirâz eyle

Sanemler secdesidür bizde tâ'at Tanrı'çün râhib
Kimi görsen sen öz dînînde teklîf-i nemâz eyle

Hakîkat ḫattını yazmak dilersen levh-i zâtunda
Ḫatın gülruḫlarıñ manzûr dut meşk-i mecâz eyle

Sanemler sengdillerdür, işitmezler söz ey zâhid
Yiter bîhûde men tek anlara arz-ı niyâz eyle

Senüñ nâzuñ görende akl kalmaz hasbetenlillâh
Emân vir âşık-ı dîdâra, bir dem terk-i nâz eyle

Yoluñda intizâr-ı makdemüñle ḫâk olan çoḫdur
Ḫırâm it bir kadem, miñ ḫâkisârı serfirâz eyle

Fuzûlî câna dapşurduñ ḫayâlin şimdi rüsvâsen
Saña kim dir ki her nâmahreme ifşâ-yı râz eyle

Gazel 247
Feilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün

Batalı kana oḫuñ dîde-yi giryân içre
Bir elifdür sanasın kim yazılur cân içre

Yiridür sîne-yi sûzânuma gülḫan diseler
Anca kim yandı oḫuñ sîne-yi sûzân içre

Cânı ten içre ne saḫlardum eğer bilseydüm
Ki değül gizli gam-ı la'l-i lebüñ cân içre

Alagör oḫlarını dîdelerümden ey dil
Hayfdur olmaya nâgeh ite müjgân içre

Çâk göñlüm yâresinde yaraşur peykânuñ
Ikd-i şebnem ḫoş olur gonce-yi ḫandân içre

Kaddüñe serv dimiş goncelerüñ ta'nından
Duramaz bâd-ı sabâ hîç gülistân içre

Ey Fuzûlî kime sûz-i dilümi şerh ideyüm
Yoḫ menüm kimi yanan âteş-i hicrân içre

Gazel 246

Sakın âh ateşinden; az cefâ et âşıklara
Çerçöpü yakma; alevlerinden sakın

Bizde ibâdet güzellere secdedir; zâhid; Allâh aşkına
Kimi görürsen kendi dînînde; namaz teklif et ona

Hakîkat yazısını yazmak istersen zâtının levhasında
Gül yüzlülerin ayva tüyüne bak; meşk et ona göre

Ey rahip! Putlar taş yüreklidir; söz dinlemez
Yeter! Benim gibi boş yere yalvarma onlara

Senin nazını görende akıl kalmaz; Allâh aşkına
Sevgilinin âşığına aman ver; bir an bırak nazı bir yana

Yolunda gelmeni bekleyen, toprak olmuş âşık çoktur
Salın gel bir adım; onurlandır birkaç âşığını

Fuzûlî! Onun hayâlini câna gösterdin; rezil oldun şimdi
Sana kim der ki nâmahrem olana aç sırrını?

Gazel 247

Okun ağlayan gözüme battığından beri
Cân içine yazılmış bir eliftir sanki

Yeridir, külhan deseler yanan göğsüme
O kadar çok okun yandı yanan göğsümde

Bilsem saklar mıydım cânımı beden içinde?
Lâl dudağının gamı gizli değil cân içinde

Gönlüm! Oklarını gözlerimden alıver
Yazıktır; ansızın kaybolmasın kirpiklerim içinde

Temrenin yaraşır yarılmış gönlümün yarasına
Şebnem dizisi hoş görünür gülen gonca içinde

Sabâ rüzgârı selvi demiş boyuna; goncaların kınamasından
Sabâ rüzgârı duramaz hiç gül bahçesi içinde

Fuzûlî! Gönlümdeki yangını kime anlatayım?
Yok benim gibi yanan hicrân ateşi içinde

Gazel 248
Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün

Ârızuñ görse felek mihr bıraḫmaz aya
Zerre zerre kılur anı bıraḫur sahrâya

Leblerüñ aksin alub bâğa girer her dem su
Reşkden kan içürür berg-i gül-i ra'nâya

Yiridür aksüñe âyîne demür bend ursa
Ne içün karşı durur sen kimi bîhemtâya

Buldığı yirde hasedden gün urur sâyeñe tîğ
Ki refîk olmaya sen mâh-ı meleksîmâya

Oḫa peykân tikilür gamzeñ için peyveste
Dokınur ta'ne oḫı kaşuñ ucundan yaya

La'l-i nâbuñ sıfatı şehd-i musaffâdur lîk
Acı itmiş anı safrâ-yı hased sahbâya

Yâr salmazsa Fuzûlî saña meylin ne aceb
Nice meyl itmek olur sen kimi bir rüsvâya?

Gazel 249
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Karardur âfitâbı sâye çeksen perde ruḫsâre
Dirildür gonce ḫalkın dürc-i la'lüñ gelse güftâre

Saña bir söz diyince geçdi ömrüm hasbetenlillâh
Su'âlüm kâm-ı dil virmekde muhtâc itme tekrâre

Dil-i sâdpâremi cem' eylemek kûyuñda müşkildür
Olur mu cem'e kâbil her itüñ ağzında bir pâre

Ser-i zülfünde her mû sayd kılmış bir dil-i sûzân
Düşübdür sañasın bir şu'le od şem' üzre her târe

Temennâ-yı visâlüñ'çün değil giryem budur kasdum
Ki seyl-i eşkden yer kalmaya kûyuñda ağyâre

Başum kaldurmasun ḫâk-i rehüñden sernigûn çeksün
Çeker olsa musavvir sûretüm kûyuñda dîvâre

Fuzûlî za'f-ı ten özrüyle kesme nâle vü zâruñ
Bizi çün çeng tek mu'tâd kılduñ nâle vü zâre

Gazel 248

Felek yanağını görse, sevgi göstermez aya
Zerre zerre eder onu, bırakır boşluğa

Su her an dudaklarının aksini alır girer bahçeye
Kıskançlıktan kan içirir sarı kırmızı gül yaprağına

Ayna demir bend vursa, yeridir, görüntüne
Ne için karşı durur senin gibi benzersiz güzele?

Güneş bulduğu yerde kıskançlığından kılıç vurur gölgene
Arkadaşlık etmesini istemez sen melek sîmâlı ay yüzlüye

Yan bakışların için temren takılır sürekli oka
Kınama okları gelir kaşın yüzünden yaya

Saf lâl dudağının özelliği benzer saf bala
Kıskançlık safrası acılık vermiş şaraba

Yâr sana ilgi göstermezse, şaşılmaz Fuzûlî
Senin gibi bir rüsvâya hiç ilgi gösterilir mi?

Gazel 249

Karartır güneşi gölge; çeksen yüzüne perde
Gonca halkını diriltir lâl kutusu ağzın başlasa söze

Sana bir söz dedim; Allâh rızâsı için ömrüm geçti
Gönül murâdımı vermek için soru tekrârına muhtaç etme beni

Senin sokağında zordur toplamak yüz parça gönlümü
Her itin ağzında bir parça; toplaması mümkün mü?

Zülüflerinin her teli avlamış yanan bir gönlü
Mum fitilinin her ipliğine bir ateş parçası düşmüş sanki

Ağlamaktan maksâdım vuslatını istemek değil
Sokağında başkalarına yer bırakmasın gözyaşı seli

Başımı kaldırmasın yolunun toprağından; yapsın baş aşağı
Sokağındaki duvara ressam yapacak olursa resmimi

Fuzûlî! Beden zayıflığı özrüyle kesme iniltini
Çünkü çeng gibi inlemeye alıştırdın bizi

Gazel 250
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fa'lün

Rahm it ey şeh dil-i dervîş çeken âhlara
Ki gedâ âhı eser eyler ulu şâhlara

Mihri yoḫ mâhlara âh eser itmez yârab
Vir bir insâf bu mihri yoḫ olan mâhlara

Kaşlaruñ tâkına virsem dil-i sûzân ne aceb
Resmdür asıla kandîl nazargâhlara

Mâ'il-i servkadüñ vaslına yetmez nişe kim
Baḫt şâyeste değül himmeti kûtahlara

Sâkî-yi bezm-i cünûn nergis-i mestüñdür kim
İçirür bâde-yi gaflet dil-i âgâhlara

Baḫma ey dîde zeneḫdânına mahbûblaruñ
Gezme gâfil, hazer it, düşmeyesen çâhlara

Ey Fuzûlî vera' ehli reh-i mescid dutmuş
Sen reh-i meykede dut, uyma o gümrâhlara

Gazel 251
Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Yine ol mâh menüm aldı karârum bu gice
Çıḫacaḫdur feleğe nâle vü zârum bu gice

Şem' veş mahrem-i bezm eyledi ol mâh meni
Yanacaḫdur yine hecr odına varum bu gice

Hem visâli urar od cânuma hem hicrânı
Bir aceb şem' ile düşdü ser ü kârum bu gice

Ne dütündür ki çıḫar çerḫe dil-i zâre meğer
Hecr dağını urar lâle'izârum bu gice

Subha saldı bu gice şem' kimi katlümi hecr
Ola kim subh gelince gele yârüm bu gice

Pâre pâre ciğerüm itlerine nezr olsun
Ol ser-i kûya eğer düşse güzârum bu gice

Var idi subh visâline Fuzûlî ümmîd
Çıḫmasa hasret ile cân-ı figârum bu gice

Gazel 250

Merhamet et şâhım yoksulun gönülden çektiği âhlara
Yoksulun âhı etkiler ulu şâhları zîrâ

Yârabbi âhların etkisi olmuyor sevgisiz ay yüzlülere
İnsaf ver sevgisi olmayan bu ay yüzlülere

Şaşılmaz yanan gönlümü assam kaşlarının kemerine
Âdettir; kandil asılır hep bakılan yerlere

Selvi boyuna meyleden niceleri eremez vuslatına
Bahtları uygun değil; himmet az onlarda

Çılgınlık meclisinin sâkîsi senin mest gözlerin
Gaflet şarabını içirir gönlü uyanıklara

Gözlerim! Bakmayın mahbûbların çene çukuruna
Gâfil gezmeyin; sakının; düşmeyin kuyulara

Fuzûlî! Sakınanlar mescit yolunu tutmuş
Sen meyhâne yolunu tut; uyma o yol kaybedenlere

Gazel 251

Yine o ay yüzlü karârsız bıraktı beni bu gece
İniltilerim göklere yükselecektir bu gece

Mum gibi meclisine aldı beni o ay yüzlü
Yanacaktır yine varlığım ayrılık ateşiyle bu gece

Hem vuslatı hem ayrılığı ateş düşürür canıma
Bir acayip mumla işim var bu gece

Gökyüzüne yükselen nasıl dumandır? Yoksa lâle yanaklım
Ayrılık dağını inleyen gönlüme mi vuruyor bu gece?

Ayrılık mum gibi öldürülmemi sabaha bıraktı
Yârim gelir belki sabaha çıkınca bu gece

Parça parça ciğerim adağım olsun itlerine
Sevgilinin sokağına düşerse yolum bu gece

Fuzûlî! Sabahleyin ona kavuşma umûdum var
Yaralı canım hasretle çıkmazsa bu gece

Gazel 252
Mef'ûlü Fâilâtün Mef'ûlü Fâilâtün

Mushâf dimek ḫatâdur ol safha-yı cemâle
Bu bir kitâb sözdür fehm iden ehl-i hâle

Ruḫsâre nokta koymak resm-i ḫat olmasaydı
Düşmezdi menzil itmek ruḫsârun üzre ḫâle

Hayrân-ı mâh-ı rûyuñ ḫurşîde mihr salmaz
Müştâk-ı tâk-ı ebruñ eksük baḫar hilâle

Kondurdı gerd ḫattuñ âyîne-yi murâda
Kufl urdı ıkd-i zülfüñ genCîne-yi visâle

Devrân maña kalem tek sevdâ kapusın açdı
Tâ kaddümi gamuñdan dönderdi za'f nâle

Resm-i vefâ, Fuzûlî, senden kemâle yetmiş
Ḫoş kâmil-i zemânsen, ahsent bu kemâle

Gazel 253
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

İstedüm merhem oḫuñdan ciğerüm yâresine
Attı miñ oḫ ki değer her oḫu bir pâresine

Birbiriyle çekişür gerd-i rehüñ'çün müjeler
Gör ne kanlar düşecekdür olaruñ aresine

Çekmez oldu göñül oḫlar yükün ol serv meğer
Çekerek ata oḫun rahm ide bîçâresine

Kanı göz yaşı kimi ehl-i nazar kim yüğürüp
Bir içim su vire deşt-i gamuñ âvâresine

Her taraf akslerümdür görünen yâ yığılub
Geldi su ḫalkı sirişküm suyu nezzâresine

Bilmezem kim nazar ehli nesini eksildür
Gazab eyler nazar itsem meh-i ruḫsâresine

Ey Fuzûlî ciğerüm kanını koymaz töküle
Cân fedâ ol sanemüñ gamze-yi ḫûnhâresine

Gazel 252

Mushaf demek hatâdır o güzellik sayfasına
Kitap bir söz demektir anlayan hal ehline

"Ruḫsâr" kelimesinde ḫâ üstüne nokta koyulmasaydı
Yanağın üzerindeki benin yeri doğru olmazdı

Ay yüzüne hayrân olan sevgi duymaz güneşe
Kaşlarının takını arzulayan eksik bakar hilâle

Toz kondurdu ayva tüylerin murat aynasına
Kilit vurdu zülüflerinin düğümü vuslat hazînesine

Devrân kalem gibi sevdâ kapısını açtı bana
Gamından zayıflığım döndürdü boyumu kamışa

Fuzûlî! Vefada gelmişsin olgunluk derecesine
Zamanının kâmil insanısın; aferin olgunluğuna!

Gazel 253

Attığı ok için merhem istedim ciğerimin yarasına
Bin ok attı; her oku isâbet eder bir ciğer parçasına

Yolunun tozu için kirpiklerim çekişir birbiriyle
Bak; ne kanlar girecek onların arasına!

Gönlüm taşıyamaz oldu oklarının yükünü; belki
O selvi yavaş atar okunu, acır bu bîçâresine

Hani gözyaşı gibi bir görüş sâhibi? Koşsun da
Bir içim su versin gam çölünün âvâresine

Her tarafta görünen akislerim mi yoksa toplanıp
Sular mı gelmiş gözyaşı sularımı seyretmeye?

Bilmem neden, bakanlar nesini eksiltir
Kızar bana, baksam onun ay yüzüne

Fuzûlî! İzin vermez ciğer kanımın dökülmesine
Canım fedâ o put yüzlünün kan içici gamzesine

Gazel 254
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Ḫoşdur ey gün tâli'üñ kim düşdüñ ol ḫâk-i dere
Ehl-i devlet dâmenin dutduñ, yitersen bir yere

Dâme düşmüş bir şikârem ki adem sahrâsına
Menzilümden her taraf açmış ecel miñ pencere

La'lüñ etrâfında ḫattuñdan göñül îmen değül
İ'timâd olmaz yeni imâna gelmiş kâfire

Ḫat ne hâcet ehl-i dil kaydına ruḫsâruñ yiter
Âlemi dutmağda gün muhtâc olur mı leşkere?

Sâye salduñ suya serv-i nâzı reşk öldürdü kim
Men dururken devlet-i vasluñ ne nisbet âḫere

Başda her tüg ışk odundan bir dütündür kim çıḫar
Çizginen başum belâ bezminde beñzer micmere

Ey Fuzûlî mende râhat koymadı şeydâ göñül
İsterem ki kurtulam andan, virem bir dilbere

Gazel 255
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Göñül tâ var elinde câm-ı mey, tesbîhe el urma
Nemâz ehline uyma, anlaruñla durma oturma

Eğilüb secdeye salma feragât tâcını başdan
Vuzûdan su sepüb râhat yuḫusın gözden uçurma

Saḫın pâmâl olursen bûriyâ tek mescide girme
Ve ger nâçâr girsen anda minber kimi çoḫ durma

Müezzin nâlesin alma kulağa, düşme teşvîşe
Cehennem kapusın açdurma, vâ'izden ḫaber sorma

Cemâ'at izdihâmı mescide salmış küdûretler
Küdûret üzre lûtf it bir küdûret sen hem arturma

Ḫatîbin sanma sâdık; vâ'izüñ kavliyle fi'l itme
İmâmın sanma âkil; iḫtiyâruñ anâ dapşurma

Fuzûlî behre virmez tâ'at-i nâkıs; nedür cehdüñ
Kerem kıl; zerki tâ'at sûretinde hadden aşurma

Gazel 254

Ey güneş! Açıktır tâlihin; düştün o kapı toprağına
Devlet sâhibinin eteğini tuttun; ulaşırsın bir makâma

Tuzağa düşmüş bir avım; yokluk sahrâsına
Ecel her taraftan açmış bin pencere

Lâl dudağın etrafındaki ayva tüyünden emin değil gönlüm
Güvenilmez hiç yeni îmân etmiş kâfire

Gönül sâhiplerini bağlamak için ayva tüyü istemez; yüzün yeter
Âlemi zaptetmek için güneşin ihtiyacı olur mu askere?

Gölgeni düşürdün suya; kıskançlık su selvisini öldürdü
Ben dururken vuslat devleti düşer mi başka birine?

Başımdaki her tel saçımdan duman çıkar
Dönüp duran başım benzer tören meclisindeki tütsülüğe

Fuzûlî! Çılgın gönlüm huzûr bırakmadı bende
Ondan kurtulmak isterim; vereyim bir dilbere

Gazel 255

Gönlüm! Elinde varken mey kadehi, tespihe el atma
Namaz kılanlara uyma; onlarla düşüp kalkma

Secdeye eğilip feragat tâcını başından düşürme
Abdest alırken yüzüne su çarpıp huzûr uykusunu kaçırma

Hasır gibi mescide girme! Ayak altında ezilirsin yoksa
Mecbûren girecek olursan, orada minber gibi çok durma

Müezzinin iniltisine kulak verme; düşme ızdıraba
Cehennem kapısını açtırma; vâize haber sorma

Cemaâtin izdihâmından sıkışıklık olmuş mescitte
Lûtfet, bu sıkışıklık varken bir de sen katılma

Hatibi dürüst sanma; vâizin sözlerini uygulama
İmamı akıllı sanma; irâdeni ona bırakma

Fuzûlî! Eksik ibâdetin yok faydası; nedir bu gayret?
Kerem et; ibâdet şeklindeki riyâda haddini aşma

Gazel 256
Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün

Bâğa gir, bülbüle arz-ı gül-i ruḫsâr eyle
Yık gülün ırzını bülbül gözüne ḫâr eyle

Bâğ şâhidlerine zülf ile çeşmüñ göster
Sünbüli derhem idüb nergisi bîmâr eyle

Gonceye lâf-ı letâfetde ağız açdurma
Lâhza lâhza anı şermende-yi güftâr eyle

Serve âzâdlık ismiyle yaraşmaz yürümek
Anı hem şîve-yi reftâra giriftâr eyle

Dâr-i dünyâñı, göñül, cehd kılub terk idegör
Ḫâb-ı gafletde iken özüñi bîdâr eyle

Ey ciğer zaḫmı ağız açma ḫadengin göricek
Yitene râz-ı nihânum yiter ızhâr eyle

Kes Fuzûlî tama'ın gayrı temannâlardan
Kanda olsañ taleb-i devlet-i dîdâr eyle

Gazel 257
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Uyub âhûya düşdü müşg Mecnûn tek beyâbâne
Nola çekseñ anı zencîr-i zülf-i anberefşâne?

Çeker kâfir gözüñ her dem ciğerden gamze peykânın
Ne güçdür bu! Ne virdi, alabilmez, bir müselmâne?

Belâ nâvekleri sancılmasun mı göğsüme her dem
Dolaşur şâne tek her lâhza ol zülf-i perîşâne

Sedâ-yı nâveküñ çıḫduḫca cân ḫürrem olur gûyâ
Bu zindân-ı belâdan çıḫmağa ruḫsat virür câne

Boyanub kana olmuş pâre pâre güller a'zâsı
Meğer hançer çeküb sen serv tek çıḫduñ gülistâne

Melâmet odına yanduñ Fuzûlî, çıḫ bu âlemden
Terahhum kıl, revâ görme ki âlem odlara yane

Gazel 256

Bahçeye gir; yanağının gülünü göster bülbüle
Gülün değerini düşür; onu diken göster bülbüle

Zülüflerini, gözlerini göster bağ güzellerine
Sümbülü perîşân, nergisi hasta et yine

Güzellik lâflarında ağız açtırma goncaya
Utandır onu her an dediği sözleriyle

Selviye yürümek yakışmaz özgürlük ismiyle
Onu da yürüyüş tarzınla esir et kendine

Gönlüm! Gayret et, bırak dünya evini
Uyan; gaflet uykusunda kalma böyle

Ciğer yaralarım! Ağzını açma onun okunu görünce
Yeter artık; gizli sırrımı söyleme her gelene

Fuzûlî! Dileklerinden vazgeç artık, tamâh etme
Nerede olursan ol, sevgiliye kavuşmayı iste

Gazel 257

Misk âhûya uydu; Mecnûn gibi düştü çöle
Ne olur sanki vursan onu amber saçan zülüf zincirine?

Kâfir gözlerin her an ciğerden çeker gamze temrenini
Nasıl güç bu? Ne vermiş bir Müslümana da alamaz geri?

Belâ okları her an saplanmasın mı göğsüme?
Tarak gibi her an dolaşır o dağınık zülüflere

Okundan ses geldikçe canım şenlenir âdetâ
Bu belâ zindanından çıkmak için izin verir cana

Güllerin her yanı kan içinde kalmış, parçalanmış
Demek ki selvi gibi çektin kılıcını; çıktın gül bahçesine

Fuzûlî! Kınanma ateşiyle yandın; çık bu âlemden
Acı; âlemin ateşler içinde yanmasını revâ görme

Gazel 258
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Su virür her subhdem göz yaşı tîğ-i âhuma
Kim tökem kanın sipihrüñ salsa mihrüñ mâhuma

Şem-i ruḫsâruñ odı kıldı meni âteşperest
Çâk-i sînemden temâşâ eyle âteşgâhuma

Tûtiyâ tek çeşm-i erbâb-ı nazardur menzilüm
Gerçi ḫâk-i rehgüzârem dîde-yi bedḫâhuma

Gam kimi öldürse kanlu tek kaçar menden yana
Şâh-ı derdem, ilticâ eyler ulûvv-i câhuma

Bir fakîrem, durmasun kimse maña ta'zîm içün
Kanda gitsem, ey gözüm, su sep gubâr-ı râhuma

Gâfilem sırr-ı leb-i cânperverüñden tâ ḫatuñ
Kondurubdur gerd mir'ât-ı dil-i âgâhuma

Ey Fuzûlî yâre dönderdüm yüzüm ağyârdan
Ḫasmı çoḫ gördüm, sığındum sıdk ile Allâhuma

Gazel 259
Mefâîlün Feilâtün Mefâilün Feilün

Yürütmeniz arakı meclis içre bâde ile
Harâmzâdeni koyman helâlzâde ile

Virür sitem sebakın tıfl-ı ḫattuña zülfüñ
Koma ol içi karañu bu levh-i sâde ile

Maña zemân ile Mecnûn mukaddem olsa nola?
Oyunda şâh berâber değül piyâde ile

Kaşuñ belâsına düşdüm felek gâmın çekerek
Bu güclü yayı çeker oldum ol kebâde ile

Kapuñda ḫam kadümi gezdürüb yürür göñlüm
İtündürür, yüğürür her taraf kılâde ile

Menem müderris-i ilm-i cünûn, kanı Mecnûn?
Ki bermurâd ola devrümde istifâde ile

Başum ayağuna ger düşse, men'in eylemezem
Ne eyledi maña, nem var bir fütâde ile?

Meni sağınma Fuzûlî gam içre Mecnûn tek
Ki men ziyâdeyem andan gam-ı ziyâde ile

Gazel 258

Her sabah vakti gözyaşım su verir âh kılıcıma
Feleğin kanını dökerim güneşin ışık verse ayıma

Yanak mumunun ateşi ateşperest etti beni
Göğsümdeki yarıktan bak içimdeki ateşkedeye

Yerim sürme gibidir görüş sâhiplerinin gözünde
Bir yol toprağı olsam da kötülüğümü isteyenlerin gözünde

Gam kimi öldürse, kâtil gibi kaçar benden yana
Dert şâhıyım ben; sığınır makâmımın ululuğuna

Bir fakîrim ben; bana saygı için kimse kalkmasın ayağa
Gözlerim! Nereye gidersem, su serp yolumun toprağına

Can besleyen dudaklarının sırrından gâfilim; ayva tüylerin
Toz kondurmuştur uyanık gönlümün aynasına

Fuzûlî! Yabancılardan çevirdim yüzümü yârime
Düşmanı çok buldum; sığındım doğrulukla Rabbime

Gazel 259

Rakıyı dolaştırmayın mecliste şarap ile
Haramzâdeleri oturtmayın helâlzâdeler ile

Zülüflerin zulüm öğretir ayva tüyünün çocuklarına
Başbaşa bırakma o içi karanlığı bu temiz kalpli ile

Ne çıkar Mecnûn dünyaya benden önce gelmişse?
Satrançta şâh, piyade ile birlikte durmaz önde

Feleğin gamını çekerek düştüm kaşının belâsına
Bu güçlü yayı çeker oldum o gevşek yay sayesinde

Gönlüm, iki büklüm boyumu dolaştırır kapında
Köpeğindir gönlüm; koşturur her tarafa tasmayla

Çılgınlık ilminin hocası benim; Mecnûn nerede?
Faydalansın, murâdına ersin devrimde

Engel olmam, başım onun ayağına düşse
Ne yaptı ki bana? Ne işim var bir düşkünle?

Fuzûlî! Beni Mecnûn gibi sanma gam içinde
Ben ondan üstünüm ziyâde gamlarım ile

Gazel 260
Müfteilün Fâilün Mufâaletün Fa

Ey dil-i sergeşte vü şikeste vü vâlih
Salli ve sellim ale'n-nebiyyi ve âlih

Na't-ı Nebîdür kemâl-i akl nişânı
Fe'ti bi mâ şâ'e min sıfâtı kemâlih

Dâğ-ı firâkına ihtimâl ne mümkin
Ahrakanî nâru iştiyâkı visâlih

Zikri ile ḫoş geçür hemîşe zemânuñ
Müftekiren fi cemâlihi ve celâlih

Eyle ḫayâl-i ruḫun nazarda tasavvur
Vektebese'n-nûri min şu'âi cemâlih

Marzî yü meşkûrdur cemî'-i fi'âli
Ahsene men ḫassahû cemîu ḫisâlih

Tâbi'i olmakdadur necât Fuzûlî
Yesserekallâhu iktidâu lifiâlih

Gazel 261
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Nihâl-i servdür kaddüñ, kaşuñ nûn ol nihâl üzre
Misâl-i nokta-yı nûn ḫâlüñ ol müşgîn hilâl üzre

Olub hayrân götürmen ḫatt ü ḫâlüñden nazar gûyâ
Gözüm merdümleridür noktalar ol ḫatt u ḫâl üzre

Ḫam itdüñ kâmetüm ger terk-i ser kıldumsa ma'zûrem
Ne özrüm var eğer dirlerse olmaz nokta dâl üzre

Zülâl-i hûn-i dildendür gözüm peymânesi memlû
Habâb altındadur ol nokta kim korlar zülâl üzre

Yazar göz perdesine eşk şerh-i hâl bilmez kim
Oḫunmaz kan ile yazılsa ḫat evrâk-ı âl üzre

Demâdem kilk-i müjgân ile tıfl-ı merdüm-i çeşmüm
Ḫat-ı sevdâ-yı ḫâlüñ meşk ider levh-i ḫayâl üzre

Fuzûlî'nüñ tarîk-i nazma tab'ın müstakîm itmiş
Ḫayâl-i kâmetüñ kim bir elifdür i'tidâl üzre

Gazel 260

Âvâre, kırık, şaşkın gönlüm!
Selâm gönder Peygamber'e, ailesine

Peygamber'e naât akılda kemâlin işareti
Yaz olgunluğa ait özellikleri

Ayrılığının yarasına dayanmak mümkün mü?
Ona kavuşma iştiyâkının ateşi yaktı beni

Onun zikri ile hoşça geçir vaktini
Düşün onun cemâlini, yüceliğini

Gözümde canlandır yüzünün hayâlini
Onun cemâlinin nûrundan al ışığını

Beğenilir, şükürle karşılanır bütün hareketleri
Ne güzel yapmıştır Tanrı vermekle bu güzel huyları!

Kurtuluş ona uymaktadır Fuzûlî
Allâh kolaylaştırsın sana onun yaptıklarına uymayı

Gazel 261

Selvi fidanıdır boyun; kaşın o nihalin nûn'u gibi
Benin o miskli hilâl üzerindeki nûn noktası gibi

Hayrân kalırım; ayva tüylerinden, beninden çevirmem gözümü
O ayva tüylerinin, benin üzerindeki noktalar gözlerimin bebeği

Büktün belimi; mâzurum başımdan vazgeçtimse
Ne özrüm var "Dal üstünde nokta olmaz" derlerse?

Gönül kanının zülâliyle dolmuştur gönlümün kadehi
O nokta "habâb" altındadır; koyarlar zülâl'in ze'si üzerine

Gözyaşım göz perdesine yazar hâlini; bilmez oysa
Kan ile yazılan yazı okunmaz kırmızı kâğıt üzerine

Gözbebeğimin çocuğu sürekli kirpik kalemiyle
Beninin sevdâ yazısını meşkeder hayâl levhası üzerine

Fuzûlî'nin nazım yolundaki şairliğini doğru kılmış
Boyunun hayâli. Benzer boyun îtidâlli elife.

Gazel 262
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Ey vücûd-i kâmilüñ esrâr-ı hikmet masdarı
Masdarı zâtuñ olan eşyâ sıfâtuñ mazharı

Mazharı her hikmetüñ sensüñ ki kilk-i kudretüñ
Safha-yı eflâke nakş itmiş ḫutût-i aḫteri

Aḫteri mes'ûd olan oldur ki tab'-ı pâk ileñ
Kâbil-i feyz ola lûtfuñdan safâ-yı cevheri

Cevheri ma'yûb olan nâkıs menem kim muttasıl
Sâdedür ḫattuñ ḫayâlinden zamîrüm defteri

Defteri a'mâlümüñ ḫatt-ı ḫatâdandur siyâh
Kan töker çeşmüm ḫayâl itdükce hevl-i mahşeri

Mahşeri eşküm virür seylâba ger rûz-i cezâ
Olmasa makbûl-i dergâhuñ sirişküm gevheri

Gevheridür aşk bahrinüñ Fuzûlî âb-ı çeşm
Lîk bir gevher ki lûtf-i Hâk añadur müşterî

Gazel 263
Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Ey vücûduñ eseri ḫilkat-ı eşyâ sebebi
Nebî ol vakt ki bi'l-fi'l gerekmezdi nebî

Seyyid-i Ebtahî yu ümmî yu Mekkî yu zekî
Hâşimî yu Medenî yu Kureşî yu Arabî

Sebkat-i zât ile eyvân-ı risâlet sadrı
Şeref-i asl ile fihrist-i rüsül münteḫabı

Enbiyâda kime sen tek bu müyesserdir kim
Âdem'e vech-i mübahât ola izz-i nesebi

Azm-i çerḫ itdi Mesîhâ ki bula mi'râcuñ
Yitmedi menzil-i maksûda tarîk-i talebi

Ḫalef-i mu'teber-i Âdem ü Havvâ sensen
Ce'alallâhu fidâen leke ümmî ve ebî

Yâ Nebî kılma Fuzûlî'ni kapuñdan mahrûm
Afv kıl var ise dergâhda terk-i edebî

Gazel 262

Kâmil vücûdun hikmet sırlarının kaynağı
Kaynağı zâtın olan eşya sıfatlarının mazhârı

Her hikmetin mazhârı sensin; kudret kalemin
Göklerin sayfasına nakşetmiş yıldız çizgilerini

Yıldızları kutlu olan kişi temiz tabiatıyla
Feyiz alabilir lûtfundan cevherinin temizliği

Cevheri kusurlu olan eksik kişi benim. Sürekli
Ayva tüylerinin hayâliyle sâdedir gönlümün defteri

Günâh yazılarından kararmıştır amellerimin defteri
Kan döker gözlerim hayâl ettikçe mahşer korkusunu

Gözyaşlarım sel içinde bırakır kıyâmet günü
Dergâhında makbûl olmazsa gözyaşımın incisi

Fuzûlî! Göz suyu aşk denizinin incisi
Bir cevher ki Tanrı'nın lûtfu onun müşterisi

Gazel 263

Varlığın her şeyin yaratılış sebebi
Nebî gerekmediği zaman da sendin nebî

Çölün efendisi, ümmî, Mekkelisin, arınmışsın
Hâşimî, Medenî, Kureyşli, Arabîsin

Zâtının önceliği ile oldun risâlet eyvanının sadrı
Asalet şerefi ile elçiler fihristinin seçilmişi

Nebîler içinde kime müyesser olmuş senin gibi
Âdem'e övünç kaynağı olsun nesebinin izzeti

Mesih feleğe çıktı, bulmak için miracını
Talep yolu varılacak yere yetmedi

Sensin Âdem ile Havva'nın îtibârlı halîfesi
Allâh fedâ etsin sana babam ile annemi

Fuzûlî'yi kapından mahrûm etme ya Nebî
Affet varsa dergâhta edebî terk ettiği

Gazel 264
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Ey ḫoş ol günler ki ruḫsâruñ maña manzûr idi
Çeşm-i ümmîdüm çerâğ-ı vasldan pürnûr idi

Kurb şevki âfiyetbaḫş-ı ten-i bîmâr olub
Vasl zevki râhatefzâ-yı dil-i mehcûr idi

İzzetüm şem'i münevver, tâli'üm azmi kavî
Devletüm hükmü revân, ayşum evi ma'mûr idi

Dâmen-i ikbâlüme gerd-i ta'arruz yetmeyüb
Çeşm-i hâsid çihre-yi cem'iyyetümden dûr idi

Âdem idüm kurb-i dergâhuñda, bulmuşdum kabûl
Menzilüm cennet, meyüm kevser, enîsüm hûr idi

Baḫt matlûbum müyesser kılmağa mahkûm olub
Dehr esbâbum müheyyâ kılmağa me'mûr idi

Her du'â kılsam, tevakkufsuz olurdı müstecâb
Her temennâ eylesem, ihmâlsiz makdûr idi

Hecr vehminden yetürmezdüm küdûret gönlüme
Gerçi devrânuñ muḫâlif gezdüği meşhûr idi

Nola ger salsa Fuzûlî'ni gam-ı hicrâne çerḫ
Vasl eyyâmında ol gâfil iyen mağrûr idi

Gazel 264

Hey gidi günler! Baktığım yer senin yüzündü
Umût gözüm vuslat kandiliyle aydınlanmıştı

Yakınlık şevki hasta bedenime afiyet verirdi
Vuslat zevki ayrı kalmış gönlümü rahatlatırdı

Yücelik mumum yanardı, tâlihimin azmi kuvvetliydi
Devletimin hükmü geçerdi, yaşadığım ev mâmurdu

İkbâl eteğime saldırı tozu yetişmezdi
Kıskancın gözü huzûrlu yüzümden uzaktı

Dergâhının yakınında Âdem'dim; kabûl edilmiştim
Yerim Cennet, meyim Kevser, can dostum hûrîlerdi

Bahtım isteklerimi gerçekleştirmekle görevliydi
Feleğe ihtiyaçlarımı karşılama emri verilmişti

Hangi duayı etsem, bekletilmeden kabûl olurdu
Neyi dilesem, ihmâl edilmez, yerine getirilirdi

Meşhur olsa da devrânın bana muhâlif döndüğü
Ayrılık korkusu gönlüme bulanıklık getirmezdi

Felek hicrân gamına düşürse, ne çıkar, Fuzûlî'yi
Vuslat günlerinde o gâfil çok mağrur idi

Gazel 265
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Meni cândan usandurdı, cefâdan yâr usanmaz mı?
Felekler yandı âhumdan, murâdum şem'i yanmaz mı?

Kamu bîmârına cânân devâ-yı derd ider ihsân
Niçün kılmaz maña dermân? Meni bîmâr sanmaz mı?

Gamum pinhân dutardum men; didiler yâre kıl rûşen
Disem ol bîvefâ, bilmen, inanur mı inanmaz mı?

Şeb-i hicrân yanar cânum; töker kan çeşm-i giryânum
Uyarur ḫalkı efgânum; kara baḫtum uyanmaz mı?

Gül-i ruḫsâruña karşu gözümden kanlu aḫar su
Habîbüm; fasl-ı güldür bu; aḫar sular bulanmaz mı?

Değildüm men saña mâ'il; sen itdüñ aklumı zâ'il
Maña ta'n eyleyen gâfil seni görgec utanmaz mı?

Fuzûlî rind-i şeydâdur; hemîşe ḫalka rüsvâdur
Soruñ kim bu ne sevdâdur? Bu sevdâdan usanmaz mı?

Gazel 266
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Ey tegâfül birle her sâ'at kılan şeydâ meni
Vâkıf ol kim öldürür bir gün bu istiğnâ meni

Za'fum ilden yaşurup ahvâlümi saḫlar velî
Nâle-yi bî-iḫtiyârumdur kılan rüsvâ meni

Ger meni ḫûnâbe-yi eşküm nihân eyler, ne sûd
Kanda olsam mihnet-i ışkuñ kılur peydâ meni

Vâlih-i zevk-i leb-i meygûn u çeşm-i mestüñem
Sâkîyâ, sanma ḫerâb itmiş mey-i sahbâ meni

Ḫâlî itmişdür meni menden mahabbet dûstlar
Ayb kılmañ görseñüz âlemde bîpervâ meni

Gûşe-yi mihrâb dutmuşdum reh-i zühd ü salâh
Koymadı öz hâlüme ol nergis-i şehlâ meni

Ey Fuzûlî! Bir sanem zülfüne gönlüm bağladum
Çekdi zencîr-i cünûna âkıbet sevdâ meni

Gazel 265

Beni candan usandırdı, sevgilim cefâdan usanmaz mı?
Ahlarımdan felekler yandı; murâdımın mumu yanmaz mı?

Cânân bütün hastalarına derdin devâsını verir
Niçin beni tedâvî etmez? Beni hasta sanmaz mı?

Gamımı gizli tutardım ben. Dediler: Anlat sevgiliye
Anlatsam, o vefasız, bilmem, inanır mı inanmaz mı?

Ayrılık gecesi canım yanar; ağlayan gözlerim kan döker
Feryatlarım halkı uyandırır; kara bahtım uyanmaz mı?

Yüzünün gülüne karşı gözlerimden kanlı yaş gelir
Sevdiğim! Gül mevsimidir; akan sular bulanmaz mı?

Ben sana meyilli değildim. Aklımı başımdan sen aldın
Beni kınayan gâfil seni görünce utanmaz mı?

Fuzûlî çılgın rinddir; daîmâ halka rüsvâdır
Sorun bakalım, "Bu nasıl sevdâdır? Bu sevdâdan utanmaz mı?"

Gazel 266

Ey tanımazlıktan gelerek çılgınlaştıran beni!
İyi bil; bir gün bu istiğnan öldürür beni

Zayıfladığımı gizli tutar, elâlemden saklar beni
Elimde olmadan çıkardığım iniltiler rüsvâ eder beni

Kanlı gözyaşlarım saklasa da beni, ne çâre
Nerede olsam, aşkının sıkıntısı ortaya çıkarır beni

Mey renkli dudağının zevkiyle, mest gözlerinle şaşkınım
Sâkî! Sanma üzüm şarabı harap etmiş beni

Dostlar! Muhabbet almıştır benden beni
Ayıplamayın, âlemde pervâsız görürseniz beni

Sofuluk, dîndarlık yolunda dönmüştüm mihrap köşesine
O şehlâ nergis gözler bırakmadı kendi hâlime beni

Fuzûlî! Bir güzelin zülüflerine gönlümü bağladım
Çılgınlık zincirine vurdu sonunda karasevdâ beni

Gazel 267
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Bıraḫdı ḫâke hüsnüñ âfitâb-ı âlemârâyı
Götürdü yir yüzinden mu'ciz-i la'lüñ Mesîhâ'yı

İki gözden revân itmiş sirişküm kâmetüñ şevki
Asâ-yı mu'cizi gör kim iki bölmüş bu deryâyı

Bükülmüş kaddümi kurtarıgör kullâb-ı zülfüñden
Ḫatâdur, çekmesün çoḫ bağrı çökmüş bir sınuk yayı

Ruḫuñ üzre ḫam-ı ebrûñı görmek isterem ammâ
İyen düşvâr olur gün var iken görmek yeni ayı

Şerâb-ı nâba lûtf it muhtesib; kahr ile çoḫ baḫma
Mükedder kılma aks-i tîreden câm-ı musaffâyı

Yedi gündür ol ayı görmezem âhum şirârıyla
Nola kılsam Benâtü'n-na'ş ile yeksân Süreyyâ'yı

Fuzûlî eşk seyliyle perîşân olma, sabr eyle
Aña hem var ola âḫir dutub durur mu dünyâyı

Gazel 268
Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Gitti elden sanemüñ sünbül-i müşgefşânı
Yine devr itdi perîşân men-i sergerdânı

Eyle mu'tâd olubam âteş-i hicrânuñ ile kim
Görmesem yandurur elbette meni hicrânı

Gökte âhum yeli söndürdi çerâğın güneşüñ
Yerde eşküm ayağa urdı dür-i gâltanı

Göz beyâzına çeker la'l-i lebüñ sûretini
Dembedem ḫâme-yi müjgân ile bağrum kanı

Çıkdı cân, kimseye ızhâr idebilmen derdüm
N'ideyim âh bu derdüñ ne ola dermânı

Ey sitem daşını bîderdlere zâyi' iden
Yapagör bir nice daş ile dil-i vîrânı

Virse cân, yitmese cânâne Fuzûlî ne aceb
Her kişi kim sever öz cânı içün cânânı

Gazel 267

Güzelliğin toprağa düşürdü âlemi süsleyen güneşi
Lâl dudağının mucizesi yeryüzünden götürdü Îsâ'yı

Boyunun iştiyâkı iki gözümden akıtmış gözyaşlarını
Mucize asâsına bak! İkiye ayırmış deryâyı

Zülüflerinin çengelinden kurtarıver iki büklüm belimi
Hatâdır; çok çekmesin ortası çökmüş kırık yayı

Yanağının üzerinde görmek isterim kaşının kıvrımını
Ama çok zordur güneş varken görmek yeni ayı

Muhtesip! Lûtfet saf şaraba kahrederek bakma
Koyu renkli akisle bulandırma saf şarap kadehini

Ahlarımın kıvılcımıyla yedi gündür görmüyorum o Ay'ı
Ne çıkar bir tutsam Büyükayı ile Süreyya'yı?

Fuzûlî! Gözyaşı seliyle perîşân olma, sabret
Onun da sonu gelir; kaplayacak değil ya dünyayı!

Gazel 268

Gitti elden dilberin misk saçan sümbül saçı
Felek yine perîşân etti ben âvâreyi

Öyle alışmışım ki ayrılığının ateşine
Görmesem de yakar beni elbet hicrânı

Ahlarımın yeli gökte söndürdü güneşin kandilini
Gözyaşlarım yerde ayağa düşürdü yuvarlanan inciyi

Gözümün beyazına lâl dudağının yapar resmini
Kirpik kalemiyle sürekli bağrımın kanı

Canım çıktı, kimseye anlatamadım derdimi
Ah ne yapayım? Nedir acaba bu derdin dermânı?

Ey zulüm taşını dertsizlere atıp ziyan eden!
O taşlarla yapmaya çalış vîrân kalbini

Kendi canı için severse cânânı bir kişi
Canını verip cânâna kavuşmazsa, şaşılır mı Fuzûlî?

Gazel 269
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Giceler tâ hâlüme gerdûn temâşâ itmedi
Terk idüb bîdâdını, bir mihr peydâ itmedi

Nâvekin gör kim yarub eşküm dutar göz perdesin
Ey diyen Mûsî asâsı kat'-ı deryâ itmedi

Âşiyân tâ ravza-yı kûyuñda dutdu murg-i dil
Geçdi tavf-ı Kâ'beden uçmağa pervâ itmedi

Za'f-ı tab'ı kesdi dünyâdan nasîbin zâhidüñ
Yoḫsa öz re'yiyle zâhid terk-i dünyâ itmedi

Hiç âbid anmadı la'lüñ ki gözden kan töküb
Secdeden durdukca tağyîr-i musallâ itmedi

Her demünden miñ Mesîhâ zinde-yi câvîd olur
Sen iden ızhâr i'câzı Mesîhâ itmedi

İtmedi ilden nihân bir gice tavf-ı kûyuñu
Kim Fuzûlî'ni sedâ-yı nâle rüsvâ itmedi

Gazel 270
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Fâriğ itdi mihrüñ özge mehlikâlardan meni
Hırz imiş ışkuñ senüñ, saḫlar belâlardan meni

Gönlüm alduñ gösterüb yüz lûtf minnet cânuma
Eyledüñ müstağnî özge dilrübâlardan meni

Vâmık u Ferhâd tek rüsvâya kılmañ nisbetüm
Bir fakîrem, sanmañuz ol ḫodnümâlardan meni

İşve vü nâz ile ref' itdüñ gam ü endûhumı
Sihr ilen bîgâne itdüñ âşinâlardan meni

Kıl tekellüm, zülfüñ endûhını gönlümden gider
Bir füsûn ile ḫalâs it ejdehâlardan meni

Gâyet-i zühd ü vera', zâhid, visâl-i hûr ise
Vechi yoḫ, men' itmeñüz hûrîlikâlardan meni

Her cefâ kılsañ Fuzûlî tek şikâyet kılmazam
Işk etvârında sanmañ bîvefâlardan meni

Gazel 269

Felek geceleri görmedikçe hâlimi
Zûlmünü terk etmedi, sevgisini göstermedi

"Mûsâ'nın asâsı denizi yarmadı" diyen!
Bak onun oku yardı gözyaşımı, tuttu göz perdesini

Senin evinin bahçesinde yuva kuralı gönül kuşu
Kâbe tavafından vazgeçti; Cenneti istemedi

Zâhidin tabiatındaki zayıflık dünyadan ilgisini kestirdi
Yoksa zâhid kendi fikriyle dünyayı terk etmedi

Hiçbir ibâdet eden gözünden kan döküp lâl dudağını anmadı
Secdeden kalkınca namaz kıldığı yeri değiştirmedi

Her nefesinle bin Îsâ bulur ölümsüzlüğü
Senin gösterdiğin mucizeleri Îsâ göstermedi

Bir gece bile evini tavaf etmeyi elâlemden gizleyemedi
Çünkü her gece inilti sesi Fuzûlî'yi rüsvâ etti

Gazel 270

Sevgin başka ay yüzlülerden uzak tuttu beni
Muskaymış senin aşkın; belâlardan korur beni

Cânıma yüz lûtuf, minnet gösterdin; aldın gönlümü
Başka gönülçelenlerden müstağni kıldın beni

Vâmık ile Ferhâd gibi rüsvâlara benzetmeyin beni
Bir fakîrim; o gösterişçilerden sanmayın beni

İşvenle, nazınla giderdin gamımı, kederimi
Sihirlerinle âşinâlara yabancı ettin beni

Konuş; zülfünün kederini gönlümden gider
Bir afsûnla kurtar ejderhâlardan beni

Zâhidin sofuluktan, takvâdan gâyesi kavuşmaksa hûrîye
Boş yere men etmeyin hûrî yüzlülerden beni

Hangi cefâyı etsen, şikâyet etmem Fuzûlî gibi
Aşk tavırlarında vefasızlardan sanmayın beni

Gazel 271
Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

Dil gâretine tâze ḫatuñ çekdi leşkeri
Sındurdı miñ göñüllü safın bir yeñiçeri

Ḫûblar senüñ kapuña gelürler bölük bölük
Gitmezler özge kapuya; sensüñ ağaleri

Göz defterine salmışam oḫu hisâbını
Aç, ey göñül, önüñde revân oḫu defteri

Nola asarsa göz müjede eşk katresin
Asar subaşı yol kesici kanlu kâferi

Odlu göñül evine girer gam günü oḫuñ
Yoldur mu gice oda basa bir yaban eri

Gözgüde aks-i ḫâlüñi gördüm gelüb didüm
Koymaz mı dâğ göğsüne Rûm'uñ kalenderi

Bilmen nedür günâh-ı Fuzûlî çeker maña
Her lâhza ol cefâ kılıcı cevr hançeri

Gazel 272
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Çihre-yi zerdümde gör hemdem sirişk-i âlümi
Ol gül-i ra'nâya bu reng ile bildür hâlümi

Tâ nigârum basa başum üzre gâhî bir kadem
Ey musavvir; rehgüzârı üzre çek timsâlümi

Ey felek yoḫdur pelâs-ı fakrdan ârum menüm
Atlasundan bilmişem üstün muhakkar şâlümi

Ey ḫoş ol kim ışk harfin bir dahi tekrâr idem
Haşr divânında görgec nâme-yi a'mâlümi

Hîç kim yoḫdur ki nâlemden şikâyet eylemez
Şükr kim arz eyleyen çoḫdur saña ahvâlümi

Niyyetüm oldur ki ruḫsârüñ görüb cânum virem
Mushaf-ı ruḫsâruñ açub kıl mübârek fâlümi

Subh u şâm ol kıble-yi ebrû mukâbildür maña
Ey Fuzûlî! Tanrı gözden saḫlasun ikbâlümi

Gazel 271

Gönül yağmalamaya tâze ayva tüylerin çekti askeri
Kırdı geçirdi bin gönüllü safını bir yeniçeri

Güzeller senin kapına gelir bölük bölük
Gitmezler başka kapıya; sensin ağaları

Göz defterine yazdım oklarının sayısını
Gönlüm! Aç, güzelce oku önündeki defteri

Ne çıkar, gözlerim kirpikte asarsa gözyaşı damlasını?
Subaşı asar yol kesici kanlı kâfiri

Ateşli gönül evine girer gam günü okların
Doğru mu geceleyin odaya girsin yabancı biri?

Aynada beninin aksini gördüm; gelip dedim
Göğsünü dağlamaz mı Rûm'un kalenderi?

Bilmem, nedir Fuzûlî'nin günâhı? Çeker bana
Her an cefâ kılıcını, cevir hançerini sevgili

Gazel 272

Arkadaş! Sararmış yüzümde gör kanlı gözyaşımı
O sarılı kırmızılı güle bildir bir yol ile hâlimi

Sevgilim başıma bassın bazen ayağını
Ressam! Yolunun üzerine yap resmimi

Hey felek! Fakîrlik çulundan yok utancım benim
Onun atlasından üstün bilirim değersiz şalımı

Ne hoştur aşk sözünü bir kez daha tekrârlamam!
Mahşer dîvânında görünce ameller defterimi

İniltimden şikâyet etmeyen kimse yoktur
Şükürler olsun; anlatan çoktur sana hâlimi

Niyetim yüzünü görüp vermektir canımı
Aç yüzünün Mushafını, mübârek eyle falımı

Sabah akşam karşımda durur kaşının kıblesi
Fuzûlî! Tanrı kötü gözden saklasın ikbâlimi

Gazel 273
Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün

Yâr kılmazsa maña cevr ü cefâdan gayrı
Men aña eylemezem mihr ü vefâdan gayrı

Ey diyen gayre göñül virme. Kanı mende göñül?
Ser-i zülfüñde olan baḫtı karadan gayrı

Kıldı Mecnûn kimi çoḫlar heves-i ışk velî
Döymedi derdine men bîserüpâdan gayrı

Müşg-i Çîn zülfüñ ile eylese da'vî, ne aceb?
Ne olur yüzü kara kulda hatâdan gayrı?

Lebüñe çeşme-yi hayvân dimezem kim lebünüñ
Var miñ câna yarar feyzi bekâdan gayrı

Hîç kim bilmedi tahkîk ile ağzuñ sırrın
Sırr-ı gaybı ne bilür kimse Hüdâ'dan gayrı

Ey Fuzûlî! Bize takdîr gam itmiş rûzî
Kılalum sabr; nedür çâre rızâdan gayrı?

Gazel 274
Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün

Yıḫdı sâkî bir ayağ ile men-i efgârı
Bir tepük eyledi vîrân bu kühen dîvârı

Gâh ma'mûr kılur bâde meni gâh ḫerâb
Görüñüz gâh yapub gâh yıḫan mi'mârı

Gün çıḫınca saçarum gevher-i eşk encüm tek
Giceler yâduma geldükce meh-i ruḫsârı

Dil yaḫar dâğ gözüñ fikri ile hecr güni
Bu çerâğ ile mi saḫlar gice ol bîmârı?

Yoḫ özünden haberi kim ki gelür dünyâya
Bezmden daşra komaz pîr-i mugân huşyârı

Bize çün kadr bulınmaz çıḫalum dünyâdan
Müşteri yoḫ; nice bir bekleyelüm bâzârı?

Kayd-ı taklîd, Fuzûlî, saña bir âfetdür
Bir hisâr idegör andan özüñe zünnârı

Gazel 273

Yâr etmezse bana cevirden, cefâdan gayrı
Ben ona göstermem sevgiden, vefadan gayrı

Ey "Başkasına gönül verme" diyen! Bende gönül hani?
Zülüflerinin ucunda duran bahtı karadan gayrı

Mecnûn gibi niceleri aşka heves etti
Dayanamadı derdine ben bîçâreden gayrı

Çin miski zülfünle davâya kalkışsa, şaşılır mı?
Yüzü kara kulda ne olur hatâdan gayrı?

Dudaklarına ölümsüzlük pınarı demem. Zîrâ
Dudaklarının bin cana yarar feyzi var bekâdan gayrı

Kimse bilemedi gerçekten ağzının sırrını
Gaybın sırrını kim bilebilir Allâh'tan gayrı?

Fuzûlî! İlahî takdir nasîp etmiş bize gamı
Sabredelim; çâre nedir rızâdan gayrı?

Gazel 274

Yıktı sâkî bir kadeh ile ben yaralıyı
Bir tekmeyle yıktı bu eski duvarı

Bazen mâmur bazen harap eder bâde beni
Görün kâh yapıp kâh yıkan mîmârı

Güneş doğunca saçarım gözyaşı incisini yıldız gibi
Geceleri aklıma geldikçe onun yüzünün Ay'ı

Gözünü düşünerek gönül dağlar kendini hicrân günü
Bu ışıkla mı korur geceleri o hastayı?

Kim dünyaya gelirse, olmaz kendinden haberi
Meclisten dışarı bırakmaz meyhâne pîri ayığı

Madem değer verilmez bize, çıkalım dünyadan
Müşteri yok; daha ne bekleyelim pazarı?

Fuzûlî! Senin için âfettir taklit bağı
Âfete karşı hisar edin kendine zünnârı

Gazel 275
Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün

Hâsılum yoḫ ser-i kûyuñda belâdan gayrı
Garazum yoḫ reh-i ışkuñda fenâdan gayrı

Ney-i bezm-i gamem, ey âh, ne bulsañ yile vir
Oda yanmış kuru cismümde hevâdan gayrı

Perde çek çihreme hicrân günü ey kanlu sirişk
Ki gözüm görmeye ol mâhlikâdan gayrı

Yetti bîkeslüğüm ol gâyete kim çevremde
Kimse yoḫ çizgine girdâb-ı belâdan gayrı

Ne yanar kimse maña âteş-i dilden özge
Ne açar kimse kapum bâd-ı sabâdan gayrı

Bozma ey mevc gözüm yaşı habâbın ki bu seyl
Koymadı hîç imâret bu binâdan gayrı

Bezm-i ışk içre Fuzûlî nice âh eylemeyem
Ne temettü' bulunur neyde sedâdan gayrı?

Gazel 276
Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

Tereşşuh kabrümüñ daşından itmiş çeşmümüñ yaşı
Ḫayâl eyler gören kim la'ldendür kabrümüñ daşı

Ne zibâsen ki sûret bağlamaz tasvîr-i ruḫsâruñ
Tehayyür sûret eyler sûretüñ çekdükde nakkâşı

Nola girdâb-ı gam dirsem men-i sergeşte dünyâya
Sanur kim çizginür âlem kimüñ kim çizginür başı

Sipihr-i pürkevâkibden değül derde devâ mümkin
Ḫayâl itmen vire tiryâk-i zehr-i gam bu haşhâşı

Bekâsı mümkin olmaz, olsa ger dîvâr-ı ömrüñde
Meh ü ḫurşîdden ḫışt-ı binâ eflâkden daşı

Virür emvâta ihyâ bâde gûyâ kim çıḫub her dün
Salur feyz-i Mesîhâ bâdeye ḫumḫâne ḫuffâşı

Fuzûlî'ni reh-i ışkuñda eşk ü âh ider rüsvâ
Belâdur her kimüñ bir yolda gammâz olsa yoldaşı

Gazel 275

Kazancım yok senin diyârında belâdan gayrı
Maksâdım yok aşkının yolunda yok olmaktan gayrı

Gam meclisinin neyiyim. Ey âh! Ne bulursan yele ver
Ateşlere yanmış kuru bedenimde havadan gayrı

Kanlı gözyaşı! Perde çek yüzüme ayrılık günü
Gözüm görmesin kimseyi o ay yüzlüden gayrı

Kimsesizliğim o dereceye geldi ki çevremde
Dönecek kimse yok belâ girdabından gayrı

Ne yanar kimse bana gönül ateşinden gayrı
Ne açar kimse kapımı sabâ rüzgârından gayrı

Ey dalga! Gözyaşı kabarcığımı bozma. Bu sel
Hiçbir yapı bırakmadı bu binâdan gayrı

Fuzûlî! Aşk meclisinde nasıl âh etmeyeyim!
Ne kazanç bulunur neyde sedâdan gayrı?

Gazel 276

Kabrimin taşından sızmış gözümün yaşı
Gören sanır ki lâldendir kabrimin taşı

Ne kadar güzelsin! Yapamaz yüzünün resmini
Ressam yüzünün yerine resmeder hayretini

Ne çıkar başı dönen ben, dersem dünyaya gam girdabı?
Âlemin döndüğünü sanır kimin dönerse başı

Yıldızlı gökyüzünden mümkün değil derdin devâsı
Hayâl etmeyin bu haşhaş gam zehirinin olur panzehiri

Kalıcı olamaz asla ömrünün duvarı
Olsa ay ile güneşten tuğlası, feleklerden taşı

Bâde ölüleri diriltir. Her gece çıkar sanki
Mesih'in feyzini bırakır bâdeye meyhâne yarasası

Gözyaşı ile âh rüsvâ eder aşkının yolunda Fuzûlîyi
Belâdır, kimin bir yolda gammaz olursa yoldaşı

Gazel 277
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Aldı gülzâr içre su aks-i izâr-ı âlüñi
Çekdi güller sûretin manzûr idüb timsâlüñi

Auñ itmiş gün alub bir aks mir'ât-ı felek
Subh gösterdükde sen ruḫsâr-ı ferruḫfâlüñi

Şerha bir gün kılduğuñ bîdâdı çekmez haşre dek
Ol melek kim yazmag ister nâme-yi a'mâlüñi

Seyl-i ḫûn ḫâlüñ ḫayâliyle bozub göz merdümin
Merdüm itmiş çeşm-i ḫûnbâre ḫayâl-i ḫâlüñi

Murg-i dil kalmadı kim sayd olmadı bir dem aña
Sâkin it pervâzdan şehbâz-ı müşgînbâlüñi

Koymaduñ bir kimse cevrüñ çekmeğe, rahm it demî
Men' kıl ḫûnrîzlikden gamze-yi kattâlüñi

Gam güni üstümde senden özge yoḫ ey dûd-i âh
Lûtf kıl menden götürme sâye-yi ikbâlüñi

Ey Fuzûlî! Bes ki gamnâk oldu ahvâlüñ soran
Gamdan ölseñ; hîç kim sormaz daḫi ahvâlüñi

Gazel 278
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Hayret ey büt, sûretüñ gördükde lâl eyler meni
Sûret-i hâlüm gören sûret ḫayâl eyler meni

Mihr salmazsen maña, rahm eylemezsen munca kim
Sâye tek sevdâ-yı zülfüñ pâyimâl eyler meni

Za'f-ı tâli' mâni'-i tevfîk olur her nice kim
İltifâtuñ ârizûmend-i visâl eyler meni

Men gedâ sen şâha yâr olmağ yoḫ ammâ n'eyleyem
Ârizû sergeşte-yi fikr-i muhâl eyler meni

Tîr-i gamzeñ atma kim bağrum deler, kanum töker
Ikd-i zülfüñ açma kim âşüftehâl eyler meni

Dehr vakf itmiş meni nevres cüvânlar ışkına
Her yeten mehveş esîr-i ḫatt u ḫâl eyler meni

Ey Fuzûlî! Kılmazam terk-i tarîk-i ışk kim
Bu fazîlet dâḫil-i ehl-i kemâl eyler meni

Gazel 277

Su gül bahçesinde al yanağının aksini aldı
Timsâline bakarak güllerin resmini yaptı

Adını güneş koymuş, bir akis alıp felek aynası
Sabahleyin gösterince sen kutlu yüzünü

Mahşere kadar anlatamaz bir günde ettiğin zûlmü
O melek yazmak ister senin amel defterini

Kan seli beninin hayâliyle bozmuş gözbebeğini
Kan yağdıran gözlerime gözbebeği etmiş beninin hayâlini

Bir an bile avlamadığı gönül kuşu kalmadı
Uçurma artık misk kanatlı şahbazını

Cevrini çekecek kimse bırakmadın; bir süre acı
Men' et kan dökmekten kâtil yan bakışını

Gam günü üzerimde senden başkası yok ey âh dumanı
Lûtfet, üzerimden çekme ikbâl gölgeni

Fuzûlî! Hâlini soranlar gamlara battı
Gamdan ölsen, kimse sormaz artık hâlini

Gazel 278

Put yüzlüm! Şeklini görünce hayretim dilsizleştirir beni
Benim hâlimi gören resim zanneder beni

Sevgini vermezsin, acımazsın hiç bana
Zülfünün sevdâsı gölge gibi ezerken beni

Tâlihimin zayıflığı başarmama engel olur
İltifatın vuslat arzusuna düşürdükçe beni

Ben yoksulun sen şâha yâr olması söz konusu değil
Yine de arzum imkânsız düşüncelerle âvâre eder beni

Gamze okunu atma; bağrımı deler, kanımı döker
Çözme zülüflerinin düğümünü; perîşân eder beni

Felek yeni yetme gençler aşkına vakfetmiş beni
Her yeni yetme ay yüzlü ayva tüyüne, benine esir eder beni

Fuzûlî! Aşk yolunu terk etmem zîrâ
Bu fazîlet kemâl sâhipleri arasına sokar beni

Gazel 279
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Gördüm ol ḫurşîd hüsnüñ, iḫtiyârum kalmadı
Sâye tek bir yerde durmağa karârum kalmadı

Bir gün olmaz tal'atuñ görmek müyesser, âh kim
Zerrece ol gün yanında i'tibârum kalmadı

Pâk kıldı za'f-ı tenden levh-i dehr âyînesin
Eyle mahv oldum ki bir zerre gubârum kalmadı

Gam günü hemdemlerüm gark oldılar göz yaşına
Silmeğe göz yaşumı bir gamgüsârum kalmadı

Rûzigârum ḫoş geçerdi âh kim devrân dönüb
Oldu ahvâlüm ḫerâb u rûzigârum kalmadı

Râh-ı ışk içre maña ancak fenâ maksûd idi
Şükr kim maksûda yitdüm, intizârum kalmadı

Ey Fuzûlî! İl kamu ağyârum oldı yâr içün
Sûz-i dilden gayrı bir dilsûz yârüm kalmadı

Gazel 280
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Her gören ayb itdi âb-ı dîde-yi giryânumı
Eyledüm tahkîk, görmüş kimse yoḫ cânânumı

Lâhza lâhza ḫûblar gördüm ki dil kasdındadur
Pâre pâre eyledüm men hem dil-i sûzânumı

Çoḫ yetürme göklere efgânum, ey kâfir, saḫın
İncinür gûyâ Mesîhâ işidüb efgânumı

Kılma her sâ'at meni rüsvâ-yı ḫalk ey berk-i âh
Eyleme rûşen şeb-i gam Külbe-yi Ahzânumı

Çıḫma ey dîvâne bâzâr-ı melâmetden deyü
Muttasıl çâk-i girîbânum dutar dâmânumı

Hansı bütdür, bilmezem imânumı gâret kılan?
Sende îman yoḫ ki sen alduñ diyem imânumı

Ey Fuzûlî! Câna yetmişdüm göñülden; şükr kim
Bağladum bir dilbere, kurtardum andan cânumı

Gazel 279

Gördüm o güneşin güzelliğini; irâdem kalmadı
Gölge gibi bir yerde duracak karârım kalmadı

Bir gün parlak yüzünü görmek kısmet olmadı
Âh âh! O güneşin yanında zerre kadar îtibârım kalmadı

Zayıflığım dünya aynasındaki şeklimi sildi
Öyle mahvoldum ki zerre kadar tozum kalmadı

Gam günü arkadaşlarım gözyaşlarımda battı
Göyaşımı silecek bir dert ortağım kalmadı

Zamanım güzel geçerdi. Âh âh, devrân döndü
Hâlim harap oldu; güzel günüm kalmadı

Aşk yolunda maksâdım fânî olmaktı
Şükürler olsun; ulaştım amacıma; bekleyişim kalmadı

Fuzûlî! Yâr uğruna herkes bana yabancı oldu
Gönlümdeki yanıştan başka müşfik dostum kalmadı

Gazel 280

Ağlayan gözlerimin yaşını görenler ayıpladı beni
Araştırdım; kimse görmemiş sevgilimi

Her an bir güzel gördüm, gönüle kasteder
Parça parça ettim ben de yanan gönlümü

Hey kâfir! Sakın! Göklere yükseltme feryâdımı
İncinebilir Mesih işitirse feryâdımı

Ah şimşeği! Her saat halka rezil etme beni
Aydınlatma gam gecesi hüzünler kulübemi

Hey divâne! Melâmet pazarından çıkma diye
Yakamın yırtığı eteğimi tutar sürekli

Hangi put yüzlüdür, bilmem, yağmalayan îmânımı
Sende îmân yok ki sen aldın diyeyim îmânımı!

Fuzûlî! Gönül yüzünden bunalmıştım; çok şükür
Bağladım bir dilbere onu; kurtardım ondan canımı

Gazel 281
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Cânumıñ cism ile zevk-i ittisâli kalmadı
Âh kim sensüz dirilmek ihtimâli kalmadı

Şükrülillâh, baḫt yâr oldu yetürdüm tîğine
Başumuñ bir kılca boynumda vebâli kalmadı

İstedüm ol mâha arz-ı hâl idem, hayret maña
Eyle gâlib oldu kim bir söz mecâli kalmadı

Bilmezem ḫâlüñ ḫayâlin kanda tasvîr eyleyem
Dâğdan bir yer ten ü cânumda ḫâlî kalmadı

Her kimi gördüñse gam üftâdesi dutduñ elin
Veh ki menden gayrı bir gam pâyimâli kalmadı

Ey ḫoş ol sermest kim göñlünde zevk ü şevkden
Âḫiret endîşesi, dünyâ melâli kalmadı

Âferin ey câm kim sildüñ göñül âyînesin
Ḫâtır-ı pâkümde dünyânıñ melâli kalmadı

Dürdnisbet pâyimâl-i kayddur her kim ki var
Bezm-i ayş içre harîf-i lâubâlî kalmadı

Gör Fuzûlî ışk tuğyânın, adem mülkin gözet
Azm-i künc it kim hevânuñ i'tidâli kalmadı

Gazel 281

Canımın bedenle kavuşma zevki kalmadı
Âh âh! Sensiz yaşama ihtimâli kalmadı

Şükürler olsun! Bahtım yaver oldu; ulaştırdım kılıcına
Başımın bir kıl kadar boynumda vebâli kalmadı

O ay yüzlüye anlatmak istedim hâlimi; hayret bana
Öyle baskın çıktı ki söz söyleyecek mecâlim kalmadı

Beninin hayâlini nasıl tasvir edeyim? Bilmiyorum
Bedenimde, canımda yaralanmadık yer kalmadı

Gam düşkünü kimi gördünse, tuttun elinden
Vah vah! Benden başka gam altında ezilen kalmadı

Ne mutlu o sarhoşa! Gönlünde zevk ile şevkten
Âhiret endişesi, dünya üzüntüsü kalmadı

Aferin ey kadeh! Temizledin gönül aynasını
Temiz hâtırımda dünyanın üzüntüsü kalmadı

Herkes tortu gibi dünya ilgisiyle bağlanıp çökmüş
İşret meclisinde dünyayı umursamaz arkadaş kalmadı

Fuzûlî! Aşkın kabardığını gör; yokluk ülkesini gözet
Çekil bir köşeye; bu havanın dengesi kalmadı

Gazel 282
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Giryedür her dem açan gamdan dutulmuş gönlümi
Eşkdür ḫâlî kılan kan ile dolmuş gönlümü

Ey perîveşler cefâ resmin unutmañ, lutf idüñ
Eylemeñ bedḫû cefâ mu'tâdı olmuş gönlümi

Va'de-yi vasl ile ey gülruḫlar itmeñ muztarib
Mihnet-i hicrân ile ârâm bulmuş gönlümi

Ḫancer-i bîdâd ile her dem urar zaḫm üzre zaḫm
Hîç bir dem görmedüm uymuş avunmuş gönlümi

Sîmberlerden gelen daşları yığmış çevreme
Işk ma'mûr eylemek ister bozulmuş gönlümi

Pâybend-i lûtf olub bir yirde sâkin bulmadum
Deşt-i hayretde tereddütden yorulmuş gönlümi

Her zemân bir âteşînruḫsâr sevdâsın çeker
Ey Fuzûlî! Gör bu odlara urulmuş gönlümi

Gazel 283
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Sanma kim bülbül açar uçmağa bâl ü perini
Gül yaḫub anı savurmuş göğe ḫâkisterini

Gözüm ü yüzüm arasında müjeım sedd oldı
Ki gözümden su çıḫub yumaya ḫâk-i derini

Mevc-i eşküm görüb ebrûya salar çîn; ne aceb
Ki suvarmak çıḫarur ol kılıcıñ cevherini

Düşdü vasf-ı dür-i dendânı ağızdan ağıza
İşidüb saldı beyâbâna deniz gevherini

Göz yüzüñ görmese kanlar tökülür âh nola
Kademüñ başa müşerref kıla göz manzarını

Reşha-yı câm bizi dutdı nola ger sâkî
Gele kurtara bizi, ala ayağı derini

Oldu nezzâremüze cem' Fuzûlî etfâl
Gel dutalum bu sipâh ile cünûn kişverini

Gazel 282

Ağlamaktır her an açan gamdan kapanmış gönlümü
Gözyaşıdır boşaltan kan ile dolmuş gönlümü

Peri yüzlüler! Cefâ töresini unutmayın; lûtfedin
Kötü huylu etmeyin cefâya alışmış gönlümü

Gül yüzlüler! Vuslat vaâdiyle muzdarip etmeyin
Ayrılık derdiyle huzûr bulmuş gönlümü

Zulüm hançeriyle her an vurur yara üstüne yara
Hiçbir an sakinleşmiş, rahatlamış görmedim gönlümü

Gümüş göğüslülerden gelen taşları yığmış çevreme
Aşk mâmur etmek ister yıkılmış gönlümü

Lûtuf ayağına bağlanıp bir yerde sakin bulmadım
Hayret çölünde koşturmaktan yorulmuş gönlümü

Her zaman ateş yanaklı birinin sevdâsını çeker
Fuzûlî! Gör bu ateşe verilmiş gönlümü

Gazel 283

Sanma ki bülbül uçmak için açar kanadını
Gül yakmış onu; göğe savurmuş külünü

Gözüm ile yüzüm arasında set oluşturdu kirpiğim
Gözümden su çıkıp yıkamasın diye kapısının toprağını

Gözyaşı dalgalarımı görüp kaş çatar; şaşılmaz buna
Çünkü su vermek kaş kılıcının çıkarır cevherini

İnci dişlerinin tarifi düştü ağızdan ağıza
İşitince sâhile bıraktı deniz incilerini

Göz onun yüzünü görmese kanlar döker. Ne olurdu
Ayağın göz penceremi tepemden açsaydı!

Kadehin sızıntısı bizi sarhoş etti; sâkî
Gelip kurtarsın bizi, alsın ayak ücretini

Fuzûlî! Çocuklar beni seyretmek için toplandı
Gel, bu askerlerle zaptedelim çılgınlık ülkesini

Gazel 284
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Tâb-ı sûz-i sîneden eksilmeseydi göz nemi
Göz yumub açınca seylâba virürdüm âlemi

Her gözüm pürmevc bir deryâdur ol deryâ üze
Her kaşumdur mevcden bir sernigûn olmuş gemi

Mûy-i jûlîdemdedür cem'iyyet-i esnâf-ı gam
Mülk-i sevdânuñ budur gûyâ sevâd-ı a'zamı

Hecr var ey dîde vasl eyyâmı tökme ḫûn-i dil
Sakla kim elbette hem anuñ gelür bir gün demi

Âdemîden çoḫ olur zâhir perîveşler velî
Az olur vâki' perîveşlerde sen tek âdemî

Vasl va'diyle göñül söndürme âhum âteşin
Külbe-yi târumdan ikrâh itmesün hicrân gamı

Ey Fuzûlî! Kıldı cânum riştesin pür pîçütâb
Bir perîveş dilberüñ sevdâ-yı zülf-i pürḫamı

Gazel 285
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Gark-ı ḫûnâb-ı dil itdi dîde-yi giryân meni
Anca merdüm kanını tökdüm ki dutdu kan meni

Her taraf yüz gam helâküm kasdın itmiş Tanrı'çün
Bir dem ey gözden aḫan ḫûnâbe, kıl pinhân meni

Yoḫ mecâlüm özge gülruḫsâre sensüz baḫmağa
Eyle kim kılmış gamuñ öz hâlüme hayrân meni

Rûz-i vasl, ey gün, çeküb bir tîğ, minnet koy maña
Yoḫsa minnetsüz helâk eyler şeb-i hicrân meni

Gark-ı ḫûnâb oldı cism-i ḫâksârum âh kim
Dürdveş saldı ayağlara gam-ı devrân meni

Penbe-yi dâğum nihân itmiş serâser cismümi
Kim melâmet kılmaya her kim görüb üryân meni

Bir meh-i bîmihreyem mâ'il, Fuzûlî, yoḫ aceb
Kılsa her yan zerre-nisbet çerḫ sergerdân meni

Gazel 284

Gönlümdeki yangının harâretinden eksilmeseydi gözümün nemi
Göz yumup açana kadar sel içinde bırakırdım âlemi

Her gözüm çalkantılı bir deniz o deniz üzerinde
Her kaşım dalgadan alabora olmuş bir gemi

Dağınık saçlarımda toplanmıştır gam sınıfları
Sevdâ mülkünün budur sanki en büyük şehri

Gözlerim! Ayrılık var! Vuslat günleri dökme gönül kanını
Sakla onları. Bir gün elbet gelir onun zamanı

İnsanoğlundan çok çıkar perî gibi güzeller ama
Az çıkar periler arasında senin gibi bir insanoğlu

Gönlüm! Vuslat vaâdiyle söndürme âhımın ateşini
Karanlık kulübemden nefret etmesin hicrân gamı

Fuzûlî! Canımın ipini büklüm büklüm büktü
Bir peri yüzlü dilberin büklümlü zülfünün sevdâsı

Gazel 285

Ağlayan gözlerim gönül kanına batırdı beni
O kadar insan kanı döktüm ki kan tuttu beni

Her taraftan yüz gam kastetmiş beni öldürmeye; Allâh aşkına
Gözümden akan kanlı yaşım; bir an için gizle beni

Yok mecâlim sen yokken başka gül yüzlüye bakmaya
Gamın kendi hâlime o derece şaşkın etmiş beni

Ey güneş! Vuslat günü bir kılıç çek; minnet ettir beni
Yoksa minnetsiz helâk eder ayrılık gecesi beni

Toprak gibi hâkir bedenim kanlı sulara battı âh
Tortu gibi kadeh dibine çökertti devrânın gamı beni

Yara pamukları gizlemiş bütün bedenimi
Kimse çıplak görüp kınamasın diye beni

Sevgisiz bir ay yüzlüye meylim var Fuzûlî; şaşmamalı
Felek zerre gibi her yerde dolaştırsa beni

Gazel 286
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Ḫoşdur irmek ol beden vaslına pîrâhen kimi
Geh el öpmek âstîn tek geh ayağ dâmen kimi

Aks salmaz peykerüm gözgüye baḫsam za'fdan
Âlem-i sûretde bir şeydâ bulunmaz men kimi

Cem'dür göñlüñ senüñ kim var men tek çoḫlaruñ
Men perîşânem ki bir şeydâ bulunmaz men kimi

Bu çemen gülruḫlarına derd-i dil kılmaz eser
Yüz dilüñ var ise ḫâmûş ol göñül sûsen kimi

Ger dilersen ideseñ nezzâre-yi dîdâr-ı yâr
Kendüzüñ görme arada dîde-yi rûşen kimi

Dâmenüñ doldursa gerdûn dürr ile tök ebr tek
Dürr içün telḫ itme kâmuñ bahr-i terdâmen kimi

Sal nazardan la'l hem görsen sirişk-i âl tek
La'l içün her daşa urma başuñı ma'den kimi

Kârgâh-ı sun'da bir sûret it nakş-ı zamîr
Miñ ḫayâliñ dutmagıl serrişte sin sûzen kimi

Bahrler seyr eylesen mutlak ter olmaz dâmenüñ
Ger hevâ-yı ışk ile memlû iseñ yelken kimi

Kanda olsañ kapuçı tek sen gözet ismet yolın
Açma göz dîvârlardan her eve revzen kimi

Göz yaşıyla dâne dâne cem'-i esbâb itme kim
Yile virür dehr anı pâmâl idüb ḫırmen kimi

Ey Fuzûlî! Menzil-i maksûda yitmek istesen
Hîç rehber yoḫdurur etvâr-ı müstahsen kimi

Gazel 286

Ne hoştur erişmek o bedenin vuslatına gömlek gibi!
Kâh el öpmek yen gibi, kâh ayak öpmek etek gibi

Vücûdumun görüntüsü düşmez aynaya baksam zayıflığımdan
Sûretler âleminde bir çılgın âşık bulunmaz benim gibi

Huzûrludur senin gönlün; çok âşığın var benim gibi
Hâlim perîşân. Bir çılgın bulunmaz benim gibi

Bu çimenliğin gül yanaklılarına tesir etmez gönül derdi
Gönlüm! Yüz dilin varsa, sus süsen gibi

Sevgilinin yüzünü seyretmek istiyorsan
Görme kendini arada aydınlık göz gibi

Felek eteğini doldursa inci ile, dök bulut gibi
İnci için ağzının tadını kaçırma iffetsiz deniz gibi

Lâl görürsen, gözden düşür kızıl gözyaşı gibi
Lâl için her taşa vurma başını maden gibi

Yaratılış atölyesinde gönlüne bir resim nakşet
Bin hayâlin ucundan tutma iğne gibi

Denizlerde dolaşsan asla ıslanmaz eteğin
Aşk havasıyla dolmuşsan yelken gibi

Nerede olursan ol, ismet yolunu gözet kapıcı gibi
Duvarlarda göz açma her eve pencere gibi

Gözyaşıyla tane tane toplama huzûr sebeplerini
Dünya çiğner onu sonra yele verir harman gibi

Fuzûlî! Varacağın yere ulaşmak istersen
Hiçbir rehber yoktur beğenilen tavırlar gibi

Gazel 287
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Mey peyâpey sunma sâkî, kılma lâya'kil meni
İtme bir dem devlet-i dîdârdan gâfil meni

Zehr-i kahruñ içmedin var ise kasduñ katlüm it
Âb-ı hayvân içsem, öldürmek olur müşkil meni

Âr katlümden saña, men teşne âb-ı tîğüñe
Öldürür hasret ger öldürmezseñ ey kâtil meni

Men saña hayrân ü menden gayrı senden bîhaber
Şükr aña kim ışkuña kılmış hemin kâbil meni

Ey ḫoş ol sermestlik vakti ki ref' olur hicâb
Zevk-i mey bî-iḫtiyâr eyler saña mâ'il meni

Döne döne la'l-i meygûnuñ öper ey gonceleb
Kılmasuñ mı reşk-i câm-ı bâde ḫûnîndil meni?

Zevk noksânı bir âfetdür maña ey pîr-i deyr
Koyma nâkıs, bir nice câm ile kıl kâmil meni

Kurtulam gamdan direm kûyuñda ammâ bilmezem
Kurtarur mı bahr-i gam mevciñden ol sâhil meni?

Ey Fuzûlî devlet-i bâkî fenâdandur maña
Kim fenâdur eyleyen maksûduma vâsıl meni

Gazel 287

Arka arkaya mey sunma sâkî; fitil gibi sarhoş etme beni
Bir an bile yüzünü görme devletinden mahrûm etme beni

Öldürmek istiyorsan, kahır zehrini içirmeden öldür beni
Hayat suyunu içersem, öldürmek zor olur beni

Beni öldürmek ardır sana; ben susamışım kılıcının suyuna
Ey kâtil! Sen öldürmezsen, hasretin öldürür beni

Ben sana hayrânım; senden habersizdir benden başkası
Şükür Allâh'a; aşkına karşı kâbiliyetli kılmış beni

Ne hoştur o sarhoşluk vakti! Perde kalkar aradan
Mey zevki elimde olmadan sana meylettirir beni

Gonca dudaklım! Döne döne öper mey renkli lâl dudağını
Bâde kadehini kıskanmak gönlü kanlı etmesin mi beni?

Mâbed pîri! Bir âfettir benim için zevk eksikliği
Eksik bırakma; birçok kadehle kâmil kıl beni

Diyârında gamdan kurtulayım derim ama bilmem
Gam denizinin dalgasından kurtarır mı o sâhil beni?

Fuzûlî! Kalıcı devlet yok olmakla gelir bana
Çünkü yok olmak ulaştırır amacıma beni

Gazel 288
Mef'ûlü Fâilâtün Mef'ûlü Fâilâtün

Merhem koyub onarma sînemde kanlu dağı
Söndürme öz elüñle yandurduğuñ çerâğı

Uymuş cünûna göñlüm, ebrûña dir meh-i nev
Ne i'tibâr aña kim seçmez karadan ağı

Kaddüñ gamıñda servüñ sormağa za'f-ı hâlin
Gülzârdan kesilmez ırmağlaruñ ayağı

Dür tek dişüñ sözünü her dem işitmek ister
Bahrüñ müdâm anuñçün sâhildedür kulağı

Zülfü siyeh sanemler olmuş senüñ esîrüñ
Işkuñda her birinüñ öz zülfü boynu bağı

Ger müşg dirse âşık ol bûy-i zülfe sâkî
Tünd olma, bir kadeh vir; ter eylesün dimâğı

Devrân havâdisinden yoḫ bâkümüz Fuzûlî
Dârü'l-emânumuzdur meyḫâneler bucağı

Gazel 289
Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün

Kâmetüñ hidmetine servüñ eğilmez başı
Ne bilür ehl-i tarîküñ revişin ol nâşî?

Öğünür dîde ki hayrânem ezelden yüzüñe
Oldu ma'lûm bu lâfında ki çoḫdur yaşı

Eşk-i la'lüm reh-i ışkuñda dutubdur eteğüm
Korḫuluḫdur nice salub gideyüm yoldaşı

Yetdi ol gâyete za'fum ki çeker tasvîrüm
Her zemân dâ'ire-yi hayrete miñ nakkâşı

Muhtesib Tanrı içün gel maña çoḫ virme azâb
Meyl-i mescid mi ider meykedeler evbaşı?

Kesdi men şîfteden ehl-i selâmet yolını
Bes ki etrâfuma cem' oldu melâmet daşı

Ey Fuzûlî! Ne belâ oḫları kim gelse maña
Sebeb ol kaşları yânuñ gözüdür yâ kaşı

Gazel 288

Merhem koyup iyileştirme göğsümdeki kanlı dağı
Söndürme kendi elinle yaktığın kandili

Çılgınlığa uymuş gönlüm yeni ay diyor kaşına
İtibâr edilir mi ona? Ayırt edemez karadan akı

Boyunun gamıyla zayıflayan selvinin hâlini sormak için
Gül bahçesinden kesilmez akarsuların ayağı

İnci gibi dişlerinin bahsini her zaman dinlemek ister
Bu yüzden hep sâhildedir denizin kulağı

Siyah zülüflü güzeller senin esirin olmuş
Aşkının uğrunda her birinin zülfü olmuş boyun bağı

Sâkî! Âşık o zülüf kokusuna misk derse
Sinirlenme; ver bir kadeh; bulsun kafayı

Fuzûlî! Devrânın olaylarından yok korkumuz
Sığındığımız yerdir bizim meyhâneler bucağı

Gazel 289

Boyuna karşı saygı için eğilmez selvinin başı
Tarîkat ehlinin tarzını ne bilir o acemi?

Göz yüzüne hayrân olduğu için övünür
Bu lâfından anlaşıldı; gözünde çoktur yaşı

Kanlı gözyaşlarım aşkının yolunda eteğimi tuttu
Korkunç yoldur; nasıl bırakır giderim yoldaşı?

O kadar zayıfladım ki resmim çeker
Her zaman hayret dairesine bin nakkaşı

Muhtesip! Allâh aşkına çok azâp çektirme bana
Mescide döner mi yüzünü meyhâne düşkünü?

Selâmet ehlinin yolunu kesti ben âşıktan
Etrafıma o kadar yığıldı melâmet taşı

Fuzûlî! Hangi belâ oku gelse bana
Sebep o yay kaşlının ya gözüdür ya kaşı

Gazel 290
Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Ḫoş geldi dün ol aye sirişküm nezâresi
Beyle olur ki âşıkuñ işler sitâresi

Ey her maraz ilâcına hükm eyleyen tabîb
Bîmâr-ı derd-i ışk olanuñ yoḫ mu çâresi?

Çıḫmak diler sefîne-yi ten cünbişiyle cân
Deryâ-yı ışkdan ki ademdür kenâresi

Dirler ki var Vâmık u Mecnûn aceb değül
Dağılmış ola âteş-i âhum şerâresi

N'oldu getürmedüñ ele sad pâre gönlümi
Vehm eyledüñ mi el kese bu şîşe pâresi?

Senden hemîşe tîr-i belâdur gelen maña
Beyle olur mu âşık u ma'şûkuñ aresi?

Ey söyleyen Fuzûlî'ye ışk içre sabr kıl
Söyle bu merhem ile kimüñ bitdi yâresi?

Gazel 291
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Meğer ḫâb içre gördüñ ey gönül ol çeşm-i şehlâyı
Ki kılduñ tarfetü'l-'ayn içre gark-ı eşk dünyâyı

Yetürdi âhumı gerdûna ol büt; gör ne kâfirdür
Dimez kim gökde âhum incide nâgeh Mesîhâ'yı

Çekersen ey musavvir sûretin ol mehveşüñ ammâ
Ne mümkindür murâdınca çekilmek kaşları yayı

Belâdur şehrlerde men kimi rüsvâ-yı ḫalk olmak
Ne ḫoş Ferhâd u Mecnûn menzil itmiş kûh u sahrâyı

Görünmez yâr u ḫalk eşküm temâşasına cem' olmuş
Eğer nâgeh görünse ol perî, gel gör temâşayı

Dutup kuşlar başumda âşiyân, feryâde gelmişler
Çıḫ ey âhum odu, bir dem başumdan sav bu gavgâyı

Fuzûlî ḫattı sevdâsın kalem tek başa salmışsan
Gider başuñ eğer baştan çıḫarmazsan bu sevdâyı

Gazel 290

Gözyaşlarımı seyretmek dün o Ay'ın hoşuna gitti
Böyle olur âşığın tâlih yıldızı

Her hastalığın tedâvîsini eden doktor!
Aşk derdi hastasının yok mu çâresi?

Çıkmak ister can hareketiyle beden gemisi
Aşk denizinden ama yok bu denizin sâhili

Derler ki Vâmık ile Mecnûn var. Şaşılmaz buna
Dağılmış olmalı ateşli âhlarımın kıvılcımı

Ne oldu yüz parça gönlümü almadın eline?
Korktun mu yoksa elini keser bu şişe parçası

Senden bana gelen hep belâ okudur
Böyle mi olur âşık ile mâşuğun arası?

Fuzûlî'ye "Aşkta sabırlı ol" diyen!
Söyle, bu merhemle kimin iyileşti yarası?

Gazel 291

Gönlüm! Yoksa rüyânda mı gördün o gözü şehlâyı?
Bir anda gözyaşına batırdın dünyayı

O put yüzlü göklere çıkardı âhımı; bak ne kâfirdir
Düşünmez hiç, âhımın gökte inciteceğini Îsâ'yı

Ey ressam! O ay yüzlünün resmini yapmak istersin
Ama mümkün değil, çizemezsin kaşlarının yayını

Şehirlerde ben gibi halka rezil olmak belâdır
Ne hoş! Ferhâd ile Mecnûn mesken tutmuş dağ ile sahrâyı

Yâr görünmez; halk toplanmış gözyaşımı izlemeye
Ansızın görünüverse o peri; seyret o zaman temâşayı

Kuşlar başıma yuva yapmış, başlamışlar çığlığa
Ahımın ateşi! Çık, bir an için dağıt bu kavgayı

Fuzûlî! Ayva tüylerinin sevdâsı düşmüş başına
Başın gider başından çıkarmazsan bu sevdâyı

Gazel 292
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Mübeddel kılmağa subh-i visâle şâm-ı hicrânı
Menüm âhum alubdur subh u şâm u çerḫ dâmânı

Gözüm yaşıyla hemreng olduğiyçün keşf-i râzumda
Basarken bağruma damdı gözümden bağrumuñ kanı

Dil-i pürḫûn mudur sînemde yâ ol kaşları yanuñ
Çekilmiş nâveki cismümde kalmış kanlu peykânı

Yüzüñ görmek temennâsındayem ammâ budur müşkil
Ki dem düşdükçe açdurmaz maña göz eşk tuğyânı

Didüñ, ey Ḫızr, beñzer yâr la'li âb-ı hayvâna
Bu ta'zîm ile toprağdan götürdüñ âb-ı hayvânı

Nisâr-ı ḫâk-i pâyüñ lâyıkı bir gevher isterdüm
Kamu gözden geçürdüm katre katre eşk-i gâltânı

Fuzûlî'niñ yiter ışkına, inkâr eyle ey gerdûn
Güvâh-ı hâl yitmez mi saña feryâd ü efgânı?

Gazel 293
Mütefâilün Mütefâilün Mütefâilün Mütefâilün

Yiter ey felek bu cefâ yetür men-i zâre serv-i revânumı
Meh-i tal'atiyle münevver it dil ü dîde-yi nigerânumı

Ruḫum üzre ḫatt-ı sirişkümi defe'ât ile kalem-i müjem
Rakam itdüğiyçün il oḫuyub bilür oldu râz-ı nihânumı

Ciğerüm odını nihân iken ele zâhir itdi mürûr ile
Göreyüm yire geçe âb-ı çeşm-i ter-i şerârefeşânumı

Nice kadd ü ḫal ü ḫat u ruḫuñ gam ü renc ü derd ü belâ ile
Büke kaddümi, töke yaşumı, yıḫa gönlümü, yaḫa cânumı

Dutalum ki zülf-i siyâhuñı dutan üzre sâbit olur günâh
Ne revâ ki gamze-yi kâtilüñ güneh itmedin töke kanumı

Bu belâya saldı meni kadüñ ki yaşardı yir yüzini yaşum
Bu yere yetürdi meni gamuñ ki felek işitdi figânumı

Sitemüñ daşıyla başı sınuk bedeni şikeste Fuzûlî'yem
Bu alâmet ile bulur meni soran olsa nâm u nişânumı

Gazel 292

Vuslat sabahına dönüştürmek için hicrân akşamını
Ahlarım tutmuştur sabahın, akşamın, feleğin eteğini

Gözümün yaşıyla aynı renkte olduğu için sırrımı ifşâda
Basarken bağrıma damladı gözümden bağrımın kanı

Göğsümdeki kanlı gönül müdür yoksa o yay kaşlının
Oku çekilmiş de bedenimde kalmış kanlı temreni mi?

Yüzünü görmek istiyorum ama sorun şudur
Fırsat çıktıkça göz açtırmaz bana gözyaşı taşkını

Ey Hızır! "Yârin lâl dudağı hayat suyuna benzer" dedin
Böyle saygı göstererek topraktan götürdün hayat suyunu

Ayağının toprağına saçmak için bir inci arıyordum
Gözden geçirdim damla damla yuvarlanan gözyaşlarımın tümünü

Hey felek! Yeter artık Fuzûlî'nin aşkını inkâr ettiğin
Onun hâline tanıklık etmez mi feryatları?

Gazel 293

Ey felek! Yeter bu cefâ! Ulaştır bana selvi boylumu
Parlak ay yüzüyle aydınlat gönlümü, meraklı gözlerimi

Kirpik kalemim defalarca yanağıma gözyaşı yazımı
Yazdığı için eller okuyup öğrendi sırlarımı

Ciğerimin ateşini gizliyken, zamanla elâleme ifşâ etti
Yere geçsin; göreyim kıvılcım saçan gözyaşlarımı

Daha ne kadar boyun, benin, ayva tüyün, yanağın acı, dert, belâ ile
Büksün boyumu, döksün gözyaşımı, yıksın gönlümü, yaksın canımı?

Diyelim ki siyah zülüflerini tutanın sabit olur günâhı
Revâ mı öldürücü yan bakışın günâha girmeden döksün kanımı?

Bu belâya düşürdü beni boyun. Gözyaşlarım kapladı yeryüzünü
Buralara getirdi beni gamın. Felek işitti feryatlarımı

Zûlmünün taşıyla başı kırık, bedeni hasta Fuzûlîyim
Arayan soran çıkarsa, bu işaretlerle bulur beni

Gazel 294
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Ey saf-ı nevk-i müjeñ zülf-i melâmet şânesi
Her girih zülfüñde bir dâm-ı tehayyür dânesi

Bülbül-i cân evc-i istiğnâ-yı hüsnüñ tâ'iri
Tâ'ir-i dil pertev-i şem'-i ruḫuñ pervânesi

Gönlümü kılmış ḫayâl-i merdüm-i çeşmüñ vatan
Şükr kim merdümnişîn olmuş bu gam vîrânesi

Devr-i ruḫsâruñda ḫattuñ hey'eti ışk ehline
Bezm-i gamda kan ile dolmuş belâ peymânesi

Zâyi olmaz vâdi-yi vahdetde ol âvâre kim
Beste-yi zencîr-i zülfüñdür dil-i dîvânesi

Şem'-i rûyuñ tâbı ḫurşîd-i kıyâmet pertevi
Hokka-yı la'lüñ sözi ḫâb-ı 'adem efsânesi

Kanlı yaşın anca kim saçmış, Fuzûlî, her taraf
Lâlereng olmuş habâb-i mey kimi gamḫânesi

Gazel 295
Mef'ûlü Mefâîlün Mef'ûlü Mefâîlün

Âyîne sever cândan ruḫsâre-yi cânânı
Bir gâyete yetmiş kim ayrılsa çıḫar cânı

Feryâd ki aks oldu ol kim göreyüm dirdi
Âyîne-yi ruḫsâruñ levh-i dil-i hayrânı

Âzâdeleriñ gönlün cem' itmiş iken gaflet
Debretme sabâ billâh ol zülf-i perîşânı

Ol çâh-ı zenaḫdâna dirdüm vireyüm gönlüm
Gönlümde görür oldum ol çâh-ı zenaḫdânı

Yâre gam-ı pinhânum ızhâr idebilmezdüm
Şâdem ki revân oldı gözden ciğerüm kanı

Derd ü gam-ı pinhânum fehm itdi el âhumdan
Yüz âh ki fâş itdi derd ü gam-ı pinhânı

Gazel 294

Kirpik oklarının dizisi kınama zülfünün tarağı
Zülfündeki her düğüm bir hayret tuzağının tanesi

Can bülbülü uçar güzelliğinin istiğna doruğunda
Gönül kuşu pervâne olmuş yanak mumunun ışığına

Gönlümü vatan edinmiş gözbebeğinin hayâli
Çok şükür; insanların oturduğu yer olmuş bu gam vîrânesi

Yüzünün devrinde ayva tüylerin âşıklara
Kan ile dolmuş belâ kadehidir gam meclisinde

O âvâre kaybolmaz vahdet vâdisinde
Divâne gönlü bağlanmıştır zülfünün zincirine

Mum yüzünün parlaklığı kıyâmet güneşinin ışığı
Lâl hokkayı andıran dudağının sözü yokluk uykusunun masalı

Fuzûlî kanlı yaşını o kadar saçmış ki her yana
Gam evi mey gibi lâle rengini almış âdeta

Gazel 295

Ayna candan sever cânânın yüzünü
O kadar sever ki ayrılsa ondan, çıkar canı

O kimse görmek isterdi yüzünün aynasını
Yazık ki bir akis oldu şaşkın gönlünün levhası

Gaflet âşık olmayanların gönlünü huzûrlu tutarken
Sabâ rüzgârı! Allâh aşkına, oynatma o dağınık saçları

O çene çukuruna gönlümü vereyim derdim
O çene çukurunu gönlümde görür oldum

Yârime anlatamazdım gizli gamımı
Mutluyum şimdi; gözümden aktı ciğerimin kanı

Gizli derdimi, gamımı eller âhlarımdan anladı
Yüzlerce eyvah! İfşâ etti gizli derdimi, gamımı

Hicrân gicesin görgec dûzeḫ elemin bildüm
Kim rûz-i kıyâmetdür yârüñ şeb-i hicrânı

Cândan geçeli buldum râhat gam-ı âlemden
Ḫoş hikmet ile buldum ol derde bu dermânı

Yârab ne sebebdendür kim hîç eser kılmaz
Dildâre Fuzûlî'nüñ feryâd ile efgânı

Gazel 296
Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Mahşer günü görem didüm ol servkameti
Ger anda hem görünmese, gel gör kıyâmeti

Terk-i mey itdüñ ey göñül eyyâm-ı gül gelür
Elbette bu işüñ çekilür bir nedâmeti

Mecnûn ki pâdişâh-ı sipâh-ı vuhûş idi
Men tek musaḫḫar itmedi mülk-i melâmeti

Sahrâneverd iken maña tasvîr-i Kûhken
Öğretdi şehr-i ışkda resm-i ikâmeti

Seng-i melâmet ile çeküñ çevreme hisâr
Eşküm fenâya virmesün ehl-i selâmeti

Zâhid çoḫ itme ta'ne mey üftâdesine kim
Çoḫları yıḫdı pîr-i mugânuñ kerâmeti

Gam zulmetinde bulmağa derd ü belâ meni
Ḫoşdur Fuzûlî âteş-i âhum alâmeti

Ayrılık gecesini görünce cehennem azâbını anladım
Kıyâmet günüymüş yârin ayrılık gecesi

Candan vazgeçeli âlemin gamından kurtuldum
Güzel bir hikmetle o derde bu dermânı buldum

Sebep her ne ise tesir etmez Yârabbi
Sevgiliye Fuzûlî'nin feryâdı figânı

Gazel 296

Mahşer günü göreyim dedim o selvi boyluyu
Orada da görmezsem, gör o zaman kıyâmeti

Gönlüm! Meyi terkettin; gül zamanı geliyor
Elbette bu işin çekilir pişmanlığı

Mecnûn yaban hayvanları ordusunun pâdişâhıydı
Benim gibi zaptetmedi melâmet ülkesini

Çöllerde dolaşırken bana Ferhâd'ın resmi
Aşk şehrinde nasıl yaşandığını öğretti

Melâmet taşı ile çevreme hisar örün
Gözyaşlarım yok etmesin selâmet ehlini

Zâhid! Mey düşkününü çok kınama
Nicelerini yıktı meyhâne pîrinin kerâmeti

Gam karanlığında dert ile belânın bulması için beni
Fuzûlî! Ne hoştur âh ateşlerinin alâmeti!

Gazel 297
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Revâcın nakd-i peykânuñla bulmuş hüsn bâzârı
Geçer nakdüñ eğer miñ Yûsuf'uñ olsañ ḫarîdârı

Meğer devr-i ruḫuñ tarhın çeker gül safhası üzre
Kim olmuş gevherefşân bülbülüñ pergâr-ı minkârı

Çeker miñ dâ'ire çevremde hırz içün sirişkümden
Ḫamîde kaddümüñ bîhûde çizginmez bu pergârı

Geçer nâlem felekden ḫam kadümi çenge benzetmeñ
Ki çıḫmaz perdeden çengüñ sedâ-yı nâle vü zârı

Yeñi aydan felek sathında miñ kâlıb düzüb bozmuş
Virünce kaşlaruñ tâkına sûret sun' mi'mârı

Sanemler ḫidmetin tâ'at bilen rind ecrsüz kalmaz
Kılur miñ rişte-yi tesbîh işi her târ-ı zünnârı

Fuzûlî'ni dehânuñ hayreti bir derde salmış kim
Ne pinhân itmeği mümkindür ol derdiñ ne ızhârı

Gazel 298
Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Ey her tekellümüm ḫat-ı sebzüñ hikâyeti
Virdüm hemîşe Mushaf-i ruḫsâruñ âyeti

İrmiş sahîh nakl ile ervâh-ı kudsden
İsî'ye mu'ciz-i leb-i la'lüñ rivâyeti

Dil kişverini gâret iderlerdi ḫûblar
Men' itmeseydi şıhne-yi şevküñ himâyeti

Bildüm tarîk-i ışk ḫatarnâkdür velî
Men dönmezem bu yoldan ölüm olsa gâyeti

Kaddüñ helâkiyem, düşebilmen ayağuña
Bir derde düşmüşem ki bulunmaz nihâyeti

Bes kim seni görende gider menden iḫtiyâr
Gelmez beyâne mihnet-i ışkuñ şikâyeti

Şükr it Fuzûlî, itme figân yâr kılsa cevr
Kim ehl-i ışka cevrdür anuñ inâyeti

Gazel 297

Ok temreniyle revaç bulmuş güzellik pazarı
Nakitlerin satın alabilir bin Yûsuf'u

Galiba yüzünün yuvarlaklığını çiziyor gül yaprağına
İnciler saçar olmuş bülbülün gaga pergeli

Korumak için çevreme gözyaşımdan bin daire çizer
Boşuna dönmez iki büklüm boyumun pergeli

İniltilerim felekten geçer; çenge benzetmeyin bükük belimi
Perdeden dışarı çıkmaz çengin sesi, iniltisi

Felek sathında yeni aydan bin kalıp yapıp bozmuş
Kaşlarının yayına şekil verene kadar yaratış mîmârı

Put yüzlülere hizmeti ibâdet bilen rind sevâpsız kalmaz
Zünnârının her ipliği görür bin tespih dizisinin işini

Ağzına hayret etmesi Fuzûlî'yi düşürmüş bir derde
Ne gizlemesi ne açıklaması mümkün o derdi

Gazel 298

Her konuşmam ayva tüylerinin hikâyesi
Dilimden düşmez daîmâ yüzünün Mushafının âyeti

Doğru rivâyetle gelmiş kutsal rûhlardan
İsâ'ya lâl dudağının mucizesinin rivâyeti

Gönül ülkesini yağmalardı güzeller
Engel olmasaydı şevk zaptiyesinin hâmiliği

Biliyorum aşk yolu tehlikelidir ama
Ben dönmem bu yoldan ölüm olsa sonunda

Boyun helâk etti beni; düşemiyorum ayağına
Öyle derde düştüm ki bulunmaz sonu

Seni görünce nasıl da kaybederim irâdemi
Edemem aşkının mihnetinden şikâyetimi

Fuzûlî! Şükret; yâr cevretse, feryat etme
Âşıklara cevretmektir onun inâyeti

Gazel 299
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Göz karesi eşk-i gülgûnumda ḫâlüñ sadkası
Eşk-i gülgûnum gül-i ruḫsâr-ı âlüñ sadkası

Dûd-i âhumdan kararmış zâr ü sergerdân tenüm
Âteşîn ruḫsâr üzre müşgîn hilâlüñ sadkası

Şevk-i vaṣluñ yanduran nâkıs vücûdum mâh tek
Zerre zerre âfitâb-ı bîzevâlüñ sadkası

Âşiyân-ı tende murg-i rûhı itmen terbiyet
Olmasa pervâne tek şem-i cemâlüñ sadkası

Hecrine başum fidâ olsun ki cânum almadı
İtdüñ âḫir müjde-yi zevk-i visâlüñ sadkası

Yûsuf-i gümgeşte kimdür ki saña mânend ola?
Yüz aña mânend hüsn-i bîmisâlüñ sadkası

Afv ider ḫidmetde her taksîrümüz pîr-i mugân
Ey Fuzûlî cânumuz ehl-i kemâlüñ sadkası

Gazel 300
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Lebüñ aksi gözüm yaşını mey tek lâlegûn itdi
Zeneḫdânuñ murâdum dûstkâmın sernigûn itdi

Saña aksüñ mukâbil durduğiyçün hüsn lâfiyle
Anı câm içre gayret garka-yı girdâb-ı ḫûn itdi

Özün nisbet kılurdı zülfüñe zencîr her sâ'at
Bu sevdâlar anı serhalka-yı ehl-i cünûn itdi

Müjeñ ḫançerlerin göñlüm basar bağrına vehm itmez
Aña câdû gözüñ gûyâ ki tâ'lîm-i füsûn itdi

Anuñ tek kim perîşânlığ ziyâsın arturur şem'iñ
Maña cevrüñ ziyâd olmak saña meylüm füzûn itdi

Bekâ-yı sûret-i Şîrîn içün ṭevfîk mi'mârı
Binâ-yı ışk-ı Ferhâd'ıñ esâsın Bîsütûn itdi

Fuzûlî'den sebât u sabr-ı cevr ü kahr az iste
Ki ol bîçâreni derd ü gamuñ bîhad zebûn itdi

Gazel 299

Gül renkli gözyaşımdaki göz karası, beninin sadakası
Gül renkli gözyaşım al yanak gülünün sadakası

Ah dumanımda kararmış perîşân, âvâre bedenim
Ateş rengi yanağının üzerindeki hilâl kaşın sadakası

Vuslatının şevkiyle ay gibi yanıp eksilen vücûdum
Her zerresiyle, batmayan güneşin sadakası

Beden yuvasında rûh kuşunu beslemem
Olmasa pervâne gibi cemâlinin mumunun sadakası

Hicrânına başım fedâ olsun; almadı canımı
Sonunda ettim onu vuslat zevkinin müjde sadakası

Kaybolan Yûsuf da kimmiş? Nasıl benzermiş sana?
Benzersiz güzelliğin onun gibi yüz güzelliğin sadakası

Meyhâne pîri affeder hizmetteki kusurlarımızı
Fuzûlî! Olsun canımız kâmil insanların sadakası

Gazel 300

Dudağının aksi gözümün yaşını mey gibi lâle renkli etti
Çene çukurun murâdımın kadehini başaşağı etti

Aksin karşında durduğu için güzellik iddiâsıyla
Kıskançlık kadeh içinde onu kan girdabına batırdı

Zincir her an kendini zülüflerine benzetirdi
Bu sevdâlar onu zincirlik divânelerin başı etti

Gönlüm kirpik hançerlerini bağrına basar; korkmaz
Galiba büyüleyici gözleri ona afsûnu öğretti

Fitilin dağınıklığı nasıl artırırsa mumun ışığını
Bana cevrinin artması sana ilgimi artırdı

Şirin'in resmi kalıcı olsun diye başarı mîmârı
Ferhâd'ın aşk binâsının temelini Bîsütun dağı etti

Fuzûlî'den cevre, kahra dayanmayı az iste
Derdin, gamın o zavallıyı son derece düşkün etti

Gazel 301
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Ey saçuñ fikri kamu sevdâlaruñ sermâyesi
Olmasuñ başumdan eksük servkaddüñ sâyesi

Baş koyar her subhdem ḫurşîd ḫâk-i pâyuña
Bu sa'âdetden anuñ geldükce artar pâyesi

Görmemiş mehd-i zemîn bir tıfl sen tek tâ felek
Dehr Zâl'in kılmış etfâl-ı reyâhîn dâyesi

Sen selâmet kisvetin zîver kıl ey ehl-i ḫıred
Kim maña bes mûy-i jûlîdem cünûn pîrâyesi

Berk-i âhından Fuzûlî'nüñ köyerdi bîḫaber
Dünler efgâniyle bîdâr olmasa hemsâyesi

Gazel 302
Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Dün göñül dilbere şerh-i gam-ı pinhân itdi
Cem' iken göñlini bir pâre perîşân itdi

Yir dutam dirdi göñül nâle ile kûyuñda
Yitmedi bir yere her nice ki efgân itdi

Va'de virdi ciğerüm kanın içe müjgânuñ
İntizâr ile bu hasret ciğerüm kan itdi

Kıldı mihrâba kaşuñ fikri fakîhi mâ'il
Gör nice kâfiri ol va'z müselmân itdi

Gamze tîğiyle gözüñ göñlümi yüz pâre kılub
Her birin bir hedef-i nâvek-i müjgân itdi

Göreyin çoḫ yaşasun dîde ki merdümlük idüb
Gam hücûmunda meni eşk ile pinhân itdi

Ey ecel! Cân tama'ın kılma Fuzûlî'den kim
Bir kemânebrûya çoḫdan anı kurbân itdi

Gazel 301

Saçını düşünmek bütün sevdâların sermâyesi
Başından eksik olmasın selvi boyunun gölgesi

Baş koyar her sabah güneş ayağının toprağına
Bu saâdetle gittikçe artar onun mertebesi

Yeryüzü beşiği görmemiş senin gibi bir çocuğu
Felek, dünya kocakarısını koku çocuklarına dadı edeli

Sen süslen esenlik giysisiyle akıl sâhibi
Dağınık saçlarım yeter bana; çılgınlığımın süsü

Fuzûlî'nin âh şimşeğiyle yanardı habersizce
Gece feryatları yüzünden uyanmasa komşusu

Gazel 302

Gönül geceleyin dilbere gizli gamını anlattı
Huzûrlu olan gönlünü biraz perîşân etti

Gönül inleyerek civârında yer tutmak isterdi
Ne kadar feryat etse de bir yer edinemedi

Kirpiklerin ciğerimin kanını içmek için vaâd verdi
Bu bekleyiş, bu hasret ciğerimi kan etti

Kaşını düşünmesi fıkıhçıyı mihrâba yöneltti
Bak o vaaz nice kâfiri Müslüman etti

Gözün gamze kılıcıyla gönlümü yüz parça etti
Her birini bir kirpik okuna hedef etti

Göreyim, çok yaşasın gözlerim; insanlık etti
Beni gözyaşıyla gizledi ne zaman ki gam hücûm etti

Ecel! Fuzûlî'nin canına tamâh etme
Bir yay kaşlıya onu çoktan kurbân etti

Gazel 303
Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Ey göz ol nergis-i ḫûnhâre nigâh itme daḫi
Rûzigârum gam-ı ışk ile siyâh itme daḫi

Ey gözüm yaşı bu sergeşteliğüñ terkin kıl
Servkâmetlere kat'-ı ser-i râh itme daḫi

Ey göñül ömrümi virdüñ yile âşıklığ ile
Baḫma her gonceleb ü gülruḫa âh itme daḫi

Kılma ey ışk maña arz perîçihreleri
Sûret-i hâlümi mihr ile tebâh itme daḫi

Baḫma ey cân ḫat ü ruḫsârına mahbûblarıñ
İhtiyât eyle; günâh üzre günâh itme daḫi

Götür ey nefs hevâ vü hevesüñ âlemden
Herze herze taleb-i rif'at-ı câh itme daḫi

Ey Fuzûlî! Mey ü ma'şûk mezâkın terk it
Özüñü âsi-yi dergâh-ı İlâh itme daḫi

Gazel 304
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Göñül yetdi ecel, zevk-i ruḫ-i dildâr yetmez mi?
Ağardı mû-y-i ser, sevdâ-yı zülf-i yâr yetmez mi?

Yetürdi başuñı gerdûn ayağa bâr-ı mihnetden
Ḫayâl-i halka-yı gîsû-yi anberbâr yetmez mi?

Saña yetdi ecel peymânesin nûş itmeğe nevbet
Hevâ-yı çeşm-i mest ü gamze-yi ḫunḫâr yetmez mi?

Yeter oldı kulağa bang-i rıhlet dehr bâğından
Ne durmuşseñ? Temâşa-yı gül-i ruḫsâr yetmez mi

Yeter, cem' eyle bâr-ı ma'siyet tağyîr-i etvâr it
Hayâ kıl; yoḫ mudur insâfuñ? Ol kim var, yetmez mi?

Hidâyet menziline yetdiler sa'y ile akrânuñ
Dalâlet içre sen kalduñ; saña ol âr yetmez mi?

Fuzûlî dime yetmek menzil-i maksûda müşkildür
Dutan dâman-ı şer'-i Ahmed-i Muḫtâr yetmez mi?

Gazel 303

Gözlerim! Kan içen o nergis gözlere bakma
Aşk gamıyla hayatımı daha da karartma

Gözyaşlarım! Terket bu derbederliğini
Artık kesme selvi boyluların yolunu

Gönlüm! Âşıklık ile ömrünü verdin yele
Bakma her gonca dudaklıya, gül yanaklıya. Âh etme

Ey aşk! Gösterme bana peri yüzlüleri
Sevgi ile tebâh etme şu hâlimi

Ey cân! Bakma mahbûbların ayva tüyüne, yüzüne
İhtiyatlı ol; günâh üstüne günâha girme

Nefsim! Bırak âlemdeki hevâ hevesini
Bırak yüksek makâma erişme saçmalığını

Fuzûlî! Terk et mey ile mâşuktan zevk almayı
Asi konumuna düşürme Allâh huzûrunda kendini

Gazel 304

Gönül! Ecel geldi; sevgilinin yanak zevki yetmez mi?
Saçların ağardı; yârin zülüf sevdâsı yetmez mi?

Felek mihnet yükünden başını ayağına kadar indirdi
Amber yağdıran saçların halkasının hayâli yetmez mi?

Ecel kadehinden içme sırası geldi sana
Sarhoş gözleri, kan içen gamzeleri arzulamak yetmez mi?

Dünya bahçesinden göç kervanının davul sesi geldi
Ne duruyorsun? Gül yanakları seyretmek yetmez mi?

Günâh yükünü topladığın yeter; değiştir tavırlarını
Hayâ et; insafın yok mu? Var olan yetmez mi?

Çalışarak hidâyet konak yerine ulaştı akrânın
Yolunu şaşıran bir sen kaldın; bu utanç yetmez mi?

Fuzûlî! "Varılacak yere ulaşmak güçtür" deme
Hazret-i Muhammed'in şerîat eteğini tutan ulaşmaz mı?

Gazel 305
Feilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün

Ne görür ehl-i cefâ mende vefâdan gayrı
Ne bulur şem' yaḫan kimse ziyâdan gayrı

Ey olan sâkin-i mescid! Ne bulubsañ bilmen
Bûriyâsında anuñ bûy-i riyâdan gayrı

Gel ḫarâbâta, nazar sâkîye kıl kim yoḫdur
Ruḫ-i sâf ü mey-i sâfında safâdan gayrı

Serbeser vâdi-yi mihnetdür ü gam mülk-i vücûd
Bir ferâgat yiri yoḫ şehr-i fenâdan gayrı

Cümle-yi ḫalk maña yâr içün ağyâr oldı
Kalmadı kimse maña yâr Ḫüdâ'dan gayrı

Azm-i kûyuñda göñül yârlığ ister bizden
Elimüzden ne gelür ḫayr du'âdan gayrı

Fakr imiş fakr Fuzûlî şeref-i ehl-i vücûd
Özüñe eyleme hemdem fukarâdan gayrı

Gazel 306
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Eyle şîrîn leblerüñ âşüftehâl eyler meni
Ḫalk Ferhâd-ı belâdîde ḫayâl eyler meni

Bir göñül irmez dehânuñ remzine hîç vechile
Yoḫ yire vâbeste-yi fikr-i muhâl eyler meni

Girdbâd-ı deşt-i gam tek, ey göñül, her lâhza âh
Işk sergerdân-ı bir müşkîn gazâl eyler meni

Nice arz idem nigâra hâl-i zârum, bilmezem
Sihr-i hüsn-i ârızuñ gördükde lâl eyler meni

Eyle inceldüm ḫayâl-i târ-ı zülfüñden anuñ
Ey Fuzûlî! Her gören bir mû ḫayâl eyler meni

Gazel 305

Ne görür cefâkârlar bende vefadan gayrı?
Ne bulur mum yakan kimse ışıktan gayrı?

Ey mescitte oturan! Ne bulursun bilmem
Onun hasırında riyâ kokusundan gayrı!

Meyhâneye gel; bak sâkîye; yoktur
Saf yüz ile saf meyinde safâdan gayrı

Varlık ülkesi baştanbaşa mihnet ile gam vâdisi
Rahat edilecek yer yok yokluk şehrinden gayrı

Bütün halk yâr uğruna bana yabancı oldu
Kalmadı kimse bana yâr Allâh'tan gayrı

Sokağındayken gönül bağışlanma ister bizden
Elimizden ne gelir hayır duadan gayrı?

Fuzûlî! Fakr imiş varlık ehlinin şerefi
Arkadaş tutma kendine fakîrlerden gayrı

Gazel 306

Tatlı dudakların nasıl da perîşân eder beni
Halk belâ çeken Ferhâd sanır beni

Hiçbir gönül anlayamaz ağzının sırrını
Yok yere imkânsız düşüncelere bırakır beni

Gönlüm! Gam çölünün girdabı gibi her lâhza âh
Aşk misk kokulu bir ceylanın âvâresi eder beni

Perîşân hâlimi nasıl anlatayım sevgiliye, bilmem
Onun yanak güzelliğinin sihrini görünce, dilsiz eder beni

Onun zülüf tellerinin hayâliyle öyle zayıfladım ki
Fuzûlî! Her gören bir saç teli sanır beni

Murabbâlar

Murabbâ 1
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Hâsılum berk-i havâdisden melâmet dağıdur
Mesnedüm kûy-i melâmetde fenâ toprağıdur
Zâr gönlüm tende zindân-ı belâ dutsağıdur
Rahm kıl devletlü sultânum, mürüvvet çağıdur

Devr cevrinden ten ü cânumda râhat kalmadı
Sûret-i hâlümde âsâr-ı ferâgat kalmadı
Mihnet ü gam çekmeğe min ba'd tâkat kalmadı
Rahm kıl devletlü sultânum, mürüvvet çağıdur

Gönlümüñ mülkün cefâ seylâbı vîrân eyledi
Baḫtumuñ hâlin hücûm-i gam perîşân eyledi
Bağrumı endîşe-yi devr-i felek kan eyledi
Rahm kıl devletlü sultânum, mürüvvet çağıdur

İntihâsız cevrler odlara yandurdı meni
Acı sözler datlu cânumdan usandurdı meni
Ḫalkdan bîhûde efgânum utandurdı meni
Rahm kıl devletlü sultânum, mürüvvet çağıdur

İsteyüb bir çâre, çoḫ yeldüm yüğürdüm her yaña
Rahm idüb bir kimse imdâd itmedi mutlak maña
Çâresiz kaldum mürüvvet isteyü geldüm saña
Rahm kıl devletlü sultânum, mürüvvet çağıdur

Dâde geldüm adl divânına feryâdum işit
Sen ki âdilseñ gör efgânum nedendür, gavre yit
Şerh-i hâlüm sor, murâdum vir, elüm dut, fikrüm it
Rahm kıl devletlü sultânum, mürüvvet çağıdur

Gör Fuzûlî'nüñ ruḫ-i zerdinde eşk-i âlini
Perde-yi idbâr dutmuş sûret-i ikbâlini
Derdmendüñdür inâyetler idüb sor hâlini
Rahm kıl devletlü sultânum, mürüvvet çağıdur

Murabbâ 1

Kazancım olaylar şimşeğinden kınanma dağıdır
Dayanağım kınanma diyârında yokluk toprağıdır
İnleyen gönlüm belâ zindanı tutsağıdır
Acı devletli sultânım, mürüvvet çağıdır

Feleğin cevrinden bedenimde, canımda rahat kalmadı
Hâlime bakarsam, feragat izleri kalmadı
Sıkıntı, gam çekmeye bundan böyle güç kalmadı
Acı devletli sultânım, mürüvvet çağıdır

Gönlümün ülkesini cefânın sel suyu vîrân etti
Bahtımın hâlini gam hücûmu perîşân etti
Bağrımı feleğin dönüş endişesi kan etti
Acı devletli sultânım, mürüvvet çağıdır

Sonsuz cevir etti, ateşlere yandırdı beni
Acı sözler tatlı canımdan usandırdı beni
Boş yere feryatlarım halktan utandırdı beni
Acı devletli sultânım, mürüvvet çağıdır

Bir çâre aradım, çok koştum koşuşturdum her yana
Acıyıp da bir kimse yardım etmedi mutlak bana
Çâresiz kaldım, mürüvvet istemek için geldim sana
Acı devletli sultânım, mürüvvet çağıdır

Hâk aramaya geldim adalet dîvânına, feryâdımı işit
Sen âdilsin, bak feryâdıma; sebeplerine git
Hâlimi sor, murâdımı ver, düşün beni, elimden tut
Acı devletli sultânım, mürüvvet çağıdır

Gör Fuzûlî'nin sarı yüzünde kanlı yaşını
Tâlihsizlik perdesi örtmüş ikbâlinin yüzünü
Dertlindir senin, inâyetler et, sor hâlini
Acı devletli sultânım, mürüvvet çağıdır

Murabbâ 2
Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Nice bir vesvese-yi akl ile gamnâk olalum
Gelin alâyiş-i gamdan çıḫalum, pâk olalum
Neş'e-yi mey tapalum, kâbil-i idrâk olalum
Mest-i medhûş u ḫarâbâtî yu bîbâk olalum

Rindler bezmine sermest sebû tek girüben
Zevk bâğına girüb câm gülüni dirüḅen
Meye dirlerse behâ, akl metâ'ın virüben
Mest-i medhûş u ḫarâbâtî yu bîbâk olalum

Paybest-i mey-i sâfî olalum dürdmisâl
Virelüm sâkîye cân, eyleyelüm kesb-i kemâl
Neş'eden bilmeyelüm âleme keyfiyyet-i hâl
Mest-i medhûş u ḫarâbâtî yu bîḅâk olalum

Mey habâbı kimi meyḫânede bir ev dutuben
Ikd-i engûr kimi bir araya baş çatuben
Alsalar dîn ile dünyâyı şerâba satuben
Mest-i medhûş u ḫarâbâtî yu bîbâk olalum

Bâdeden gayrı ki gam def'ine bir câm yeter
Nakdini nisyeye her kim virür elbette iter
Ey Fuzûlî! Revîş-i ehl-i riyâdan ne biter?
Mest-i medhûş u ḫarâbâtî yu bîbâk olalum

Murabbâ 2

Daha ne kadar akıl vesvesesiyle gamlı olalım?
Gelin, gam kirinden çıkalım, temiz olalım
Mey neşesini bulalım, anlaşılabilir olalım
Bulut gibi sarhoş, meyhâne müdâvimi, korkusuz olalım

Rindler meclisine sarhoş testi gibi girerek
Zevk bahçesine girip kadeh gülünü dererek
Meye pahâ biçerlerse, akıl metâını vererek
Bulut gibi sarhoş, meyhâne müdâvimi, korkusuz olalım

Tortu gibi saf meyin ayağına bağlı olalım
Sâkîye can verelim, olgunluk elde edelim
Âlemin hâli nedir? Neşeden bilmeyelim
Bulut gibi sarhoş, meyhâne müdâvimi, korkusuz olalım

Mey kabarcığı gibi meyhânede bir ev tutarak
Üzüm salkımı gibi bir araya toplanarak
Alsalar dîn ile dünyayı şaraba satarak
Bulut gibi sarhoş, meyhâne müdâvimi, korkusuz olalım

Ne var meyden başka? Gamı uzaklaştırmaya bir kadeh yeter
Kim peşinini veresiyeye verirse, elbette kaybeder
Fuzûlî! İkiyüzlülerin davranışından ne çıkar?
Bulut gibi sarhoş, meyhâne müdâvimi, korkusuz olalım

Murabbâ 3
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Perîşânhâlüñ oldum, sormaduñ hâl-i perîşânum
Gamuñdan derde düşdüm, kılmaduñ tedbîr-i dermânum
Ne dirsüñ, rûzigârum beyle mi geçsün gözel ḫânum?
Gözüm, cânum efendüm, sevdüğüm devletlü sultânum

Esîr-i dâm- ışkuñ olalı senden vefâ görmen
Seni her kanda görsem, ehl-i ışka âşinâ görmen
Vefâ vü âşinâlığ resmini senden revâ görmen
Gözüm, cânum efendüm, sevdüğüm devletlü sultânum

Değer her dem vefâsız çerḫ yayından maña miñ oḫ
Kime şerh eyleyem kim mihnet ü endûh u derdüm çoḫ
Saña kaldı mürüvvet; senden özge hiç kimsem yoḫ
Gözüm, cânum efendüm, sevdüğüm devletlü sultânum

Nazar kılmazsen ehl-i derd gözden aḫıdan seyle
Yamanlığdur işüñ uşşâk ile, yaḫşı mıdur beyle
Gel Allâh'ı seversen, bendeñe cevr itme, lutf eyle
Gözüm, cânum efendüm, sevdüğüm devletlü sultânum

Niçün göñlüñ demâdem zulm ile bîdâde râgıbdur?
Gözeller mihneti olmaz; cefâ senden ne vâcibdür?
Senüñ tek nâzenîne nâzenîn işler münâsibdür
Gözüm, cânum efendüm, sevdüğüm devletlü sultânum

Gözümden dembedem bağrum ezüb yaşum kimi gitme
Seni terk itmezem çün men, meni sen daḫi terk itme
İyen hem zâlim olma, men kimi mazlûmı incitme
Gözüm, cânum efendüm, sevdüğüm devletlü sultânum

Fuzûlî şîve-yi ihsânuñ ister bir gedâyuñdur
Dirildükçe ser-i kûyuñ yolunda ḫâk-i pâyuñdur
Gerek öldür gerek ko, hükm hükmüñ, rây râyuñdur
Gözüm, cânum efendüm, sevdüğüm devletlü sultânum

Murabbâ 3

Senin için perîşân oldum, sormadın perîşân hâlimi
Gamından derde düştüm, almadın dermânımın tedbirini
Ne dersin, zamanım böyle mi geçsin güzel hanım?
Gözüm, cânım efendim, sevdiğim devletli sultânım

Aşkının tuzağında esir olalı senden vefa görmem
Seni nerede görsem, âşıklara âşinâ görmem
Vefa, âşinâlık âdetini sana uygun görmem
Gözüm, cânım efendim, sevdiğim devletli sultânım

Saplanır her an vefasız felek yayından bana bin ok
Kime anlatayım? Sıkıntım, kederim, derdim çok
Sana kaldı mürüvvet, senden başka hiç kimsem yok
Gözüm, cânım efendim, sevdiğim devletli sultânım

Bakmazsın dertlilerin gözden akıttığı sele
Kötülüktür işin âşıklara; güzel mi böyle?
Gel Allâh'ı seversen, lûtfet, cevretme bendene
Gözüm, cânım efendim, sevdiğim devletli sultânım

Neden gönlün her an zûlme, siteme rağbet eder?
Güzellerden mihnet gelmez; niçin cefâ etmen gerekir?
Senin gibi nâzenine nâzik işler münasiptir
Gözüm, cânım efendim, sevdiğim devletli sultânım

Gözümden her an bağrımı ezip yaşım gibi gitme
Ben seni terk etmem, sen de beni terk etme
Çok da zâlim olma, benim gibi mazlumu incitme
Gözüm, cânım efendim, sevdiğim devletli sultânım

Fuzûlî ihsanlarını arzu eden bir dilencidir
Dirildikçe sokağın yolundaki toprağındır
İster öldür ister bırak, hüküm hükmün, karâr karârındır
Gözüm, cânım efendim, sevdiğim devletli sultânım

Muhammesler

Muhammes 1
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Ey harîr içre tenüñ mutlak bilûr içre gülâb
Göksüñ âb-ı rûşen ol âb üzre dügmendür habâb
Eyle zîbâseñ ki yoḫ âlemde nezzâreñe tâb
Veh eğer tizcek çıḫub serpüblecek açsañ nikâb
Hîç şek yoḫ kim seni görgec olur âlem ḫerâb

Ey yüzü gül, köyneği gülgûn u donı kırmızı
Âteşîn kisvet giyüb odlara yandurduñ bizi
Ay ü gündür hüsn bâbında cemâlüñ âcizi
Âdem oğlunda senüñ tek doğmaz ey kâfir kızı
Gîıyiyâ atañ meh-i tâbandur, anañ âfitâb

Al saçak altında müşgîn saç perîşânhâliyem
Sîm sâk üzre kızıl ḫalḫâller pâmâliyem
Sanma ḫalḫâlüñ kimi mihrüñden ey meh ḫâliyem
Ârızuñ devrinde zerrîn silsile timsâliyem
Gamzeñ oḫundan hazîn cânumda yüz miñ ıztırâb

Dil çeküb zerrîn utağan virdi la'lüñden sürağ
Dutdu ol güftâr için la'l-i bunâgûşuñ kulağ
Zülfüñe hemdem tarak âşüfte men andan ırağ
Diş salub her pîçütâb açdukca zülfüñden tarağ
Rişte-yi cânuma reşkinden düşer yüz pîç ü tâb

Sürmeden gözler kara, eller hınâdan lâlereng
Hîç şâhid yoḫ bu resm ileñ ki senseñ şûḫ ü şeng
Vesmelü kaşuñ yaşıl tozlu kemân gamzeñ ḫadeng
Gamze vü kaşınga meyl eyler Fuzûlî bîdireng
Kuş acebdür kılmağay tîr ü kemândan ictinâb

Muhammes 1

İpekliler içinde bedenin billur içindeki gülsuyu gibi
Göğsün aydınlık su; su üstündeki kabarcık düğmen sanki
Öyle güzelsin ki dayanılmaz seyretmeye âlemde seni
Bir de çabucak çıkıp açıversen yüz örtünü
Hiç şüphe yok, seni görünce âlem olur harap

Ey yüzü gül, gömleği gül renkli, donu kırmızı
Ateş rengi giysi giydin, ateşlere yandırdın bizi
Ay ile güneş güzelliğinin kapısında cemâlinin âcizi
İnsanoğlunda senin gibisi doğmaz ey kâfir kızı!
Baban parlak ay, annen güneş sanki

Al saçak altında miskli saç; onun perîşânıyım
Gümüş baldırda kızıl halhallar; yerlerdeyim
Ay yüzlüm; sanma halhalın gibi sevginden uzağım
Yanağının devrinde altın zincir misâliyim
Gamzen okundan hüzünlü canımda yüz bin ızdırâbım var

Gönül altın takke çekti, lâl dudağından haber verdi
Lâl renkli kulak memen o söze kulak verdi
Tarak zülfünün hemdemi; uzağım ondan ben perîşân halli
Dişlerini geçirip tarak zülüflerinden açtıkça her kıvrımı
Kıskançlıktan can ipim büklüm büklüm olur

Sürmeden gözler kara, eller kınadan lâle rengi
Başka hiç güzel yok; bu durumda sensin şûh, neşeli
Rastıklı kaşın, yeşil tozlu yay; gamzen ok
Gamzene, kaşına meyleder hemen Fuzûlî
Kuş oktan, yaydan sakınmaz; buna şaşmalı

Muhammes 2
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Cândadur subh-i ezelden mihr-i ruḫsâruñ senüñ
Nola tâ şâm-ı ebed olsam talebkâruñ senüñ
Şimdi cânâ olmuşam men âşık-ı zâruñ senüñ
Ey ezelden tâ ebed göñlüm giriftâruñ senüñ
Çâre kıl kim dil olubdur zâr u efgâruñ senüñ

Dutdular teşhîs-i derd içün mu'âlicler regüm
Buldular sıhhat ki firkatden yakındur ölmeğüm
Çün yakîn oldu devâsız derdden cân virmeğüm
Cân viren demde başumga Tañrı içün gel begüm
Bâri görmüş bolgamın bir lâhza dildârun senüñ

Ḫûblarını imtihân itmekde çekdüm çoḫ cefâ
Nâle vü zâr ile bildüm, derd-i dil bulmaz şifâ
Men sınadum, şimdi sen pendüm işit, kıl iktifâ
Çünki ḫûblar mezhebinde yoğ imiş resm-i vefâ
Ey göñül ne yerge gitgey nâle vü zârun senüñ

Göñlüm aldı ol iki ayyâr çeşm-i pürḫumâr
Şimdi cân kasdına durmuşlar ne reng ileñ ki var
Örf içinde olsa ger ayyâr kavli üstüvâr
Şer'ilen ger dutsalar esrük sözüne i'tibâr
Kanuma bir gey danıglığ iki ayyârun senüñ

Sanma cevr itseñ Fuzûlî incinüb terkiñ kıla
Ger cefâ kıl ger vefa, cânum fidâ sen kâtile
Men ḫod öldüm, imdi sen tîğ-i cefâ alub ele
Lutfilen öldürsen ey dilber cefâ tîği bile
Anda hem bolgay menüm rûhum mededkâruñ senüñ

Muhammes 2

Candadır ezel sabahından yüzünün güneşi senin
Ne çıkar ebed akşamına kadar olsam talibin senin
Sevgilim! Şimdi inleyen âşığın oldum senin
Ezelden ebede kadar gönlüm giriftârın senin
Çâresini bul; gönlüm oldu perîşânın, yaralın senin

Tuttular dert teşhisi için hekimler nabzımı
Vardılar karâra; ayrılık yüzünden yakında öleceğim
Kesinleşince devâsız dert yüzünden can vermem
Can vereceğim sırada Allâh aşkına başıma gel beyim
Bari bir an yüzünü görmüş olayım senin

Güzellerini sınava çekmekte çektim çok cefâ
Ağlayıp inleyerek bildim, gönül derdi bulmaz şifâ
Ben denedim; şimdi dinle öğüdümü, uy bana
Çünkü vefa denilen şey yokmuş güzeller arasında
Gönlüm! Nereye varacak iniltilerin senin?

Gönlümü aldı o iki mahmûr, ayyâr gözün
Şimdi can kasdına girişmişler, hileleri var
Örfe göre ayyâr veya sözü doğru olsa da
Şerîata göre îtibâr etseler sarhoş lâfına
Kanıma iyi tanıklık eder iki ayyâr gözün senin

Cevretsen sanma Fuzûlî incinip terk eder seni
İster cefâ et ister vefa, canım fedâdır sen kâtile
Ben öldüm zaten, şimdi sen cefâ kılıcını alıp ele
Ey dilber! Lûtfedip öldürsen vefa kılıcı ile
Orada da olacak benim rûhum yardımcın senin

Muhammes 3
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Ten bozuldu eşk-i çeşm-i ḫûnfeşânumdan menüm
Köydü cân gönlümdeki sûz-i nihânumdan menüm
Tâ eser var cisṃ ü cân-ı nâtüvânumdan menüm
Gam kem itmez göz ü gönlüm cism ü cânumdan menüm
Bu başumdan savuvub ol gitse yanumdan menüm

Meyl-i bezm itmiş kadümni çeng-i bezm-i yâr tek
Reglerüm sızlar el ursam çeng üzre târ tek
Çeng ne mümkin kim ide zârılığ men zâr tek
Bes ki memlûyem hevâ-yı ışka mûsîkâr tek
Miñ figân her dem çıḫar bir üstüḫânumdan menüm

Âlemi dutdu sirişküm kanı, duymazsen ḫaber
Saldı yaşum raḫneler yollara, kılmazsen nazer
Kan yaşumdan sarı kim tutmuş yolum, kıl bir güzer
Meyl kıl bir dem maña servüm, bu istiğnâ yiter
Kanlu isem dahi gel geç şimdi kanumdan menüm

Göz evi tek oldu eşkümden çoḫ evler gark-ı âb
Göz evi tek kıldı çoḫ ev merdüm-i çeşmüm ḫerâb
Âlemi seylâba virdüm ey cemâli afitâb
Görünür merdüm gözine seyl ileñ kopmuş habâb
Suya her ev kim gider eşk-i revânumdan menüm

Ey ḫayâlüñ ḫalveti nakd-i revânum maḫzeni
Göz yaşum olur revân herdem ḫayâl itsem seni
Lutf umub senden ser-i kûyuñda dutdum meskeni
Gel gözüm nûru Fuzûlî tek çoḫ ağlatma meni
İncimez mi ḫâtıruñ munca figânumdan menüm?

Muhammes 3

Sağlığım bozuldu kan saçan gözümün yaşlarından benim
Yandı can gönlümdeki gizli yangınımdan benim
Eser kaldıkça güçsüz cismimden, canımdan benim
Gam eksik etmez gözüm, gönlüm cismimden, canımdan benim
Bu başımdan savuşsa, o gitse yanımdan benim

Meclis isteği etmiş boyumu yârin meclisinde çeng gibi
Damarlarım sızlar el vursam çeng üzerine tel gibi
Çengin mümkün mü inlemesi ben inleyen gibi?
Aşk havasıyla nasıl da doluyum mûsîkâr gibi
Bin figân her an çıkar bir kemiğimden benim

Gözyaşımın kanı âlemi tuttu; haber sormazsın
Gözyaşlarım rahneler açtı yollarda; bakmazsın
Kandan sararmış gözyaşlarım kapatmış yolları; bak bir
Meylet bir an bana selvi boylum; bu istiğna yeter
Kanlı olsam da, gel geç şimdi kanımdan benim

Göz evim gibi gözyaşımdan çok ev suda kaldı
Gözbebeklerim göz evi gibi çok evi yıktı
Âlemi sel sularıyla kapladım güneş yüzlüm
İnsanlar gözüne sel ile gelen kabarcık görünür
Her ev suda kalır akan gözyaşlarımdan benim

Hayâlinle başbaşalığım rûhumun nakit mahzeni
Gözyaşlarım akmaya başlar ne zaman hayâl etsem seni
Lûtuf umdum senden; sokağında tuttum meskeni
Gel gözümün nûru; Fuzûlî gibi çok ağlatma beni
İncinmez mi hâtırın bunca figânımdan benim?

Muhammes 4
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Vây yüz miñ vây kim dildârdan ayrılmışam
Fitneçeşm ü sâhir-i ḫûnḫârdan ayrılmışam
Bülbül-i şûrideyem, gülzârdan ayrılmışam
Kimse bilmez kim ne nisbet yârdan ayrılmışam
Bir kadi şimşâd ü gülruḫsârdan ayrılmışam

Kaddi tûbî, la'li firdevsüñ şerâb-ı kevseri
Ḫulk u ḫûyu çün melek sûretde emsâli perî
Burc-i eflâkiñ sa'âdetlü, şereflü aḫteri
Hüsnârâ mecmû'ı ḫûblarıñ serâser serveri
Bir kadi şimşâd u gülruḫsârdan ayrılmışam

Dûstlar men nâle vü feryâd kılsam, ayb imes
Çerḫ-i bedmihriñ elinden dâd kılsam, ayb imes
Gam diyârın, dilârâ, âbâd kılsam, ayb imes
Bu binâ birlen cihânda ad kılsam, ayb imes
Bir kadi şimşâd u gülruḫsârdan ayrılmışam

İştiyâk-ı vasldan cân u dilüm âlûdedür
Şâm-ı gam ferzâne-yi baḫtum menüm uyḫudadur
Ağlamaḫdan çeşm ü cism-i nâtüvânum sudadur
Sanma ey hemdem ki feryâdum menüm bîhûdedür
Bir kadi şimşâd u gülruḫsârdan ayrılmışam

Düşmüşem gamḫâne-yi hicrâna zâr ü derdnâk
Nâḫun-i hasret bilen idüb girîbânumı çâk
Günde yüz kez hecr tîğiyleñ olurdum men helâk
Gerdiş-i devvâr cevrinden men-i dilḫastenâk
Bir kadi şimşâd u gülruḫsârdan ayrılmışam

Vasl umub cevr ü cefâsını çekerken cân henûz
Mihr umub şevkinde yanarken dil-i sûzân henûz
Cism-i gamnâkümde var iken gam-ı hicrân henûz
Yitmedin pâyâne âh ü nâle vü efgân henûz
Bir kadi şimşâd u gülruḫsârdan ayrılmışam

Mülk-i vaslı dilberüñ göñlümde ma'mûr olmadın
Aşk câmından dil ü cân mest ü maḫmûr olmadın
Derd-i bîdermân-ı hecrinden tenüm dûr olmadın
Hem Fuzûlî ışk u âşıklığı meşhûr olmadın
Bir kadi şimşâd u gülruḫsârdan ayrılmışam

Muhammes 4

Vay, yüz bin vay! Sevgilimden ayrılmışım
Gözü fitneli, kan dökücü sihirbazdan ayrılmışım
Coşkulu bir bülbülüm; gül bahçesinden ayrılmışım
Kimse bilmez; ne sebeple yârdan ayrılmışım
Bir boyu şimşir, gül yüzlüden ayrılmışım

Boyu Tûbâ, lâl dudağı cennetin Kevser şarabı
Huyu melek gibi, görünüşte sanki peri
Felek burçlarının saâdetli, şerefli yıldızı
Her şeyiyle güzeldir, bütün güzelliklerin önderi
Bir boyu şimşir, gül yüzlüden ayrılmışım

Dostlar! İnlesem, feryat etsem, ayıp değil
Sevgisiz feleğin elinden sızlansam, ayıp değil
Gönlümün süsü! Gam diyârını mâmur etsem, ayıp değil
Bu hâlimle dünyada meşhur olsam, ayıp değil
Bir boyu şimşir, gül yüzlüden ayrılmışım

Vuslat arzusuyla cânım, gönlüm doludur
Gam akşamı bahtımın âlimi uykudadır
Ağlamaktan gözüm, güçsüz bedenim sudadır
Sanma arkadaş benim feryâdım boşunadır
Bir boyu şimşir, gül yüzlüden ayrılmışım

Hicrânın gam evine düşmüşüm inleyerek, dert ile
Yakamı yırtmışım hasret tırnağı ile
Günde yüz kez helâk olurdum ben ayrılık kılıcı ile
Dönen gökkubbenin cevrinden gönlü yaralı ben
Bir boyu şimşir, gül yüzlüden ayrılmışım

Vuslat umup cevrini, cefâsını çekerken can henüz
Şefkat umup şevkiyle yanarken yanan gönlüm henüz
Gamlı bedenimde var iken hicrân gamı henüz
Sona ermeden âhım, iniltim, figânım henüz
Bir boyu şimşir, gül yüzlüden ayrılmışım

Dilberin vuslat mülkü gönlümde mâmur olmadan
Aşk kadehiyle gönlüm, canım mest, mahmûr olmadan
Ayrılığın dermânsız derdinden bedenim uzak olmadan
Hem Fuzûlî'nin aşkı, âşıklığı meşhur olmadan
Bir boyu şimşir, gül yüzlüden ayrılmışım

Tahmîs

Tahmîs
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Tâ cünûn rahtın geyüb dutdum fenâ mülkün veten
Ehl-i tecrîdem, kabûl itmen kabâ vü pîrehen
Her kabâ vü pîrehen giysem misâl-i gonce men

"Ger senüñ çün kılmasam çâk ey büt-i nâzükbeden
Gûrum olsun ol kabâ eğnümde pîrâhen kefen"

Gerçi sevdâ-yı ser-i zülfüñdenem zâr ü zelîl
Geçmen ol sevdâdan olduḫca maña ömr-i tavîl
Sanma terk idem bu sevdânı ger olsam men kâtil

"Çıḫmaya sevdâ-yı zülfüñ başdan ey meh ger yüz il
Üstüḫân-ı kellem içre dutsa akrebler veten"

Gâlib olmuş subhdem şevk-i gül-i rûyuñ maña
Seyr-i bağ itdüm ki bûy-i gül vire teskîn aña
Gül görüb yâduñla dürr-i eşk saçdum her yaña

"Düşdü şebnem bâğa gir tâ gül nisâr itsün saña
Sebzenüñ her bergine bir dür ki dapşurmış çemen"

Dir idüm: Ey dil! Getürme hiç derd ehline şek
Tâ seni hem salmaya bir derde devrân-ı felek
Almaduñ pend; imdi âşıksan, işüñ âh eylemek

"Ey göñül! Işk ehline her şeb gülerdüñ şem' tek
Ben dimezdüm mi ki tanla ağlayasıdur gülen?"

Ḫâh sincâb eylesüñ ferşin Fuzûlî ḫâh kül
Hecr ara mutlak yuḫu görmez göz, eğlenmez göñül
Yârsız ışk ehlinüñ dinlenmeği mümkin değül

"Nice dinlensün Habîbî sensüz ey endâmı gül
Kim batar cismüne tende her tüg olmuş bir tiken"

Tahmîs

Çılgınlık giysisini giyip yokluk ülkesini yurt tuttuğumdan beri
Tecrîd ehli oldum; kabûl etmem cübbeyi, gömleği
Hangi cübbeyi giysem ben gonca gibi

"Nârin bedenli put! Yırtmazsam onu senin için ben
O cübbe mezarım olsun, sırtımdaki gömlek kefen"

İnledim, düşkünleştim zülüflerinin ucu sevdâsından
Ömrüm uzun oldukça geçmem o sevdâdan
Kâtil olsam da, sanma sevdânı terk ederim

"Zülfünün sevdâsı çıkmaz başımdan ay yüzlüm
Kafatasımda akrepler yüz yıl tutsa vatan"

Gâlip olmuş sabah vakti gül yüzünün şevki bana
Bahçeyi gezindim; gül kokusu sakinlik versin diye ona
Gül görüp hâtıranla, gözyaşı incisi saçtım her yana

"Düştü şebnem; bahçeye gir de gül saçsın ona
Bir inci göndermiş çimen yeşilliğin her yaprağına."

Derdim: Gönlüm! Dertlileri şüpheye düşürme
Feleğin dönüşü düşürmesin seni bir derde
Öğüt dinlemedin; âşıksın şimdi; işin âh çekme

"Gönlüm! Âşıklara gülerdin mum gibi her gece
Demedim mi ben, gülenler ağlayacak şafak vaktinde"

İster sincap kürkü etsin döşeğini Fuzûlî ister kül
Ayrılık içinde mutlaka uyku görmez göz; eğlenmez gönül
Yâr olmadan âşıkların dinlenmesi mümkün değil

"Nasıl dinlensin Habîbî sensiz ey endamı gül
Batar cismine, bedendeki her tüy olmuş bir diken"

Müseddes

Müseddes
Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Dün sâye saldı başuma bir serv-i serbülend
Kim kaddi dilrübâ idi, reftârı dilpesend
Güftâre geldi nâgeh açub la'l-i nûşẖand
Bir piste gördüm anda, döker rîze rîze kand

Sordum meğer bu dürc-i dehendür didüm; didi
Yoẖ yoẖ devâ-yı derd-i nihânuñdurur senüñ

Eğmiş hilâli üstüne tarf-i külâhını
Çoẖ dilşikestenün göğe yetürmiş âhını
Zülfüñ dağıtdı, gizledi ebr içre mâhını
Gördüm yüzüñde halka-yı zülf-i siyâhını

Ol pîçütâbı çoẖ ne resendür didüm; didi
Devr-i ruẖumda rişte-yi cânuñdurur senüñ

Virmiş fürûğ şem'-i ruẖu gün çerâğına
Salmış şikest serv-i kadi gül budağına
Dün serv tek basanda kadem göz bulağına
Bir nice ẖârdan elem irmiş ayağına

Gül bergine batan ne dikendür didüm; didi
Müjgân-ı çeşm-i eşkfeşânuñdurur senüñ

Seyr ile saldı bağa güzer ol semen'izâr
Envâ'-ı zîb ü zînet ile fasl-ı nevbahâr
Tökmüş gül üzre sünbül-i gîsû-yi müşgbâr
Yakmış latîf ayağıña gülberg tek nigâr

Nesrîne reng-i lâle nedendür didüm; didi
Gamzem ẖadengi tökdüğü kanuñdurur senüñ

Düşmüş izârı üzre mu'anber selâsili
Âşüftehâl idüb nice bîsabr u bîdili
Aklumı vâlih eyledi şekl ü şemâ'ili
Göz gördü kâmetüñ; dil ü cân oldı mâ'ili

Veh bu ne turfa serv-i çemendür didüm; didi
Manzûr-i dîde-yi nigerânuñdurur senüñ

Müseddes

Dün gölge saldı başıma uzun bir selvi
Boyu gönül çelerdi, beğenilir hareketleri
O tatlı dudaklar açıldı ansızın, dile geldi
Bir fıstık gördüm onda, küçük küçük şeker dökerdi

"Yoksa bu ağız kutusu mu?"dedim; dedi
Yok yok, gizli derdinin devâsıdır senin

Eğmiş hilâl kaşı üstüne külâhının kenarını
Çok kalbi kırığın göklere yükseltmiş âhını
Zülfünü dağıttı, gizledi bulut içinde ayını
Gördüm yüzünde siyah zülfünün halkasını

"Böyle çok büklümlü olan nasıl iptir?" dedim; dedi
Yüzümün devrinde canının ipidir senin

Parlaklık vermiş gün çerağına yüzünün aydınlığı
Boyunun selvisi kırmış gül dalını
Dün ayak bastığında göz pınarına selvi
Birçok diken yüzünden acımış ayağı

"Gül yaprağına batan hangi dikendir?" dedim; dedi
Gözyaşı fışkırtan gözlerindeki kirpiklerin senin

Bakınarak bahçede dolaştı o yâsemin yanaklı
Türlü türlü süslerle ilkbahar faslı
Dökmüş gül üzerine misk yağdıran saç sümbülünü
Lâtif ayağına kına yakmış sevgili gül yaprağı gibi

"Nesrindeki lâle rengi nedendir?" dedim; dedi
Gamze oklarımın döktüğü kanındır senin.

Düşmüş yanağı üstüne zincir gibi amber saçları
Perîşân edip nice sabırsız âşığı
Aklımı başımdan aldı şekli şemâili
Göz gördü boyunu; gönlüm, canım meyletti

"Vay bu ne ilginç çayırlık selvisi!" dedim; dedi
Şaşkın gözlerinin baktığı şeydir senin

Seyl-i sirişküm oldu revân ḫâk-i kûyuña
Cân vâlih oldu la'l-i leb ü güftügûyuña
Dil düşdü dâm-ı silsile-yi müşgbûyuña
Ol ḥâhza kim sataşdı gözüm zülf ü rûyuña

Akreb meh-i münîre vatandur didüm; didi
Vehm eyle kim ḫaterlü kırânuñdurur senüñ

Dün subhdem ki lâle vü nesrîn salub nikâb
Gül çehresinden aldı sâba perde-yi hicâb
Gülzâre çıḫdı seyr ile ol reşk-i âfitâb
Şebnem nisâruñ itdi yüküş lü'lü-i ḫoşâb

Bunlar nedür; ne dürr-i Aden'dür didüm; didi
Epsem Fuzûlî; eşk-i revânuñdurur senüñ

Gözyaşı selim aktı sokağının toprağına
Can şaşırdı sözleriyle lâl dudağına
Gönül düştü misk kokulu zincir saçların tuzağına
Gözlerim zülüflerine, yüzüne iliştiği anda

"Akrep aydınlık ayın vatanıdır" dedim; dedi
Kork bundan; tehlikeli "kırân"ındır senin

Dün sabah vakti lâle ile nesrin örtüsünü açtı
Sabâ gülün yüzünden hicap perdesini aldı
Gezinmek için gül bahçesine çıktı o güneşin kıskandığı
Şebnem bol bol parlak inci saçtı

"Bunlar nedir; hangi Aden incisidir?" dedim; dedi
Sus Fuzûlî; akan gözyaşlarındır senin

Terkîb-i Bend

Terkîb-i Bend
Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

Menem ki kâfilesâlâr-ı kârbân-ı gamem
Müsâfir-i reh-i sahrâ-yı mihnet ü elemem
Hâkir baḫma maña, kimseden sağınma kemem
Fakîr-i pâdşehâsâ, gedâ-yı muhteşemem

Sirişk taḫt-ı revândur maña vü âh âlem
Cefâ vü cevr mülâzım, belâ vü derd haşem

Ne mülk ü mâl maña virse çerh, memnûnem
Ne mülk ü mâlden âvâre kılsa, mahzûnem
Egerçi müflis ü pest ü muhakkar u dûnem
Demâdem öyle ḫayâl eylerem ki Kârûnem

Göñülde nakd-i vefâ genci lîk pinhânî
Gözüm ḫizâne-i la'l ü güher velî fânî

Hayât sarf idüben derd kılmışam hâsıl
Sirişk-i âl ü ruḫ-i zerd kılmışam hâsıl
Zamîr gözgüsüne gerd kılmışam hâsıl
Tabî'at-ı seg-i şebgerd kılmışam hâsıl

İşim kare gice tâ subh nâle vü feryâd
Ne virseler, aña şâkir, ne kılsalar aña şâd

Sirişkrîz gülendâmlar hevâsiyle
Şikestehâl siyeh zülfler belâsiyle
Zamâne içre gam-ı ışk mâcerâsiyle
Hemîşe maslahatum özgeler rızâsiyle

Ne devr-i gerdiş-i gerdûn menüm murâdım ile
Ne gâyet-i emelüm hüsn-i i'tikâdum ile

Hasûd sûret-i ahvâlüme nazer kılmaz
Cefâ kılur men-i bîçâreye, hazer kılmaz
Sanur ki nâle vü zârum aña eser kılmaz
Anı mürûr ile âlemde derbeder kılmaz

Zemâne içre mücerrebdür intikâm-ı zemân
Hemîşe yaḫşıya yaḫşı virür, yamana yaman

Terkîb-i Bend

Gam kervanının kervanbaşı benim
Mihnet, elem çöllerinin yolcusuyum
Küçümseyerek bakma bana; sanma herkesten eksiğim
Pâdişâh görünümlü fakîr, muhteşem bir dilenciyim

Gözyaşı tahtırevandır bana; alemdir âhlarım
Cefâ ile cevir mülazımım; belâ ile dert mâiyetim

Felek hangi malı mülkü verse bana, memnunum
Maldan mülkten âvâre etse, mahzûn olurum
Gerçi müflîsim, düşkünüm, aşağılanmışım
Ama hep hayâl ederim; ben bir Kârûn'um

Gönlümde vefa hazînesi var ama gizli
Gözüm lâl ile mücevher hazînesi ama fânî

Hayatımı harcayarak dert elde etmişim
Kırmızı gözyaşı, sarı yüz elde etmişim
Gönül aynamı toz toprak içinde bırakmışım
Geceleri dolaşan köpek tabiatlı olmuşum

Karanlık gecede sabaha kadar inilti, feryattır işim
Ne verilse ona şükrederim; ne yapsalar onunla şâdım

Gözyaşı dökerim gül endamlar arzusuyla
Kırık dökük hâlim siyah zülüflerin belâsıyla
Zamâne içinde aşk gamı mâcerâsıyla
Bütün işim gücüm başkalarının rızâsıyla

Ne feleğin dönüş devri benim murâdımla
Ne bütün emellerim güzel itikadımla

Kıskanç kişi hallerime hiç bakmaz
Cefâ eder ben zavallıya, sakınmaz
Sanır ki iniltilerim onu etkilemez
Onu zamanla âlemde derbeder etmez

Zaman içinde denenmiştir zamanın intikamı
Daîmâ iyiye iyi verir, kötüye kötü

Ḫoşem ki ḫâme-yi takdîr-i İzed-i müte'âl
Vücûd levhine tasvîr idende sûret-i hâl
Rakam kılan eğer idbârdur ve ger ikbâl
Olur tegayyür aña gayrden bir emr-i muhâl

Sa'âdet-i ezelî kâbil-i zevâl olmaz
Güneş yir üstüne hem düşse, pâyimâl olmaz

Azîz-i Hâk hased-i düşmen ile olmaz ḫâr
Hasûd hîlesi ikbâli eylemez idbâr
Egerçi gülbüne gâhî ḫazândan âfet var
Tedârük eyler aña âkıbet nesîm-i behâr

Garaz ki her kim ezelden olursa devletmend
Muhâldür yite âsâr-ı devletine gezend

Egerçi bir nice gün iktizâ-yı âlem-i dûn
Cihânda eyledi ikbâl râyetini nigûn
Zemâne sûret-i ahvâlin itdi diğergûn
Vefâ ḫatına kalem çekdi çerḫ-i bûkalemûn

Künûn zemâne ol ahvâlden peşîmândur
Egerçi kâfir idi, hâliyâ müselmândur

Fuzûlî! Eyledüğiñ ahdiñe vefâ kılgıl
Yiter, şikâyet idüb şerh-i mâcerâ kılgıl
Vücûduñu hedef-i nâvek-i belâ kılgıl
Kamu cefâlara sabr eyleyüb du'â kılgıl

Kim ola dûst rızâsı hemîn saña hâsıl
Rızâ-yı dûstdur asl-ı temettü' ey gâfil

Mutluyum, Yüce Tanrı'nın takdir kalemi
Varlık levhasına tasvir edince benim hâlimi
Tâlihsizlik veya ikbâl olarak yazdı kaderimi
İmkânsızdır ondan başkasının değiştirmesi

Ezelî saâdette zeval mümkün olmaz
Güneş ışığı yere düşse de ayak altı olmaz

Düşmanın hasediyle düşkün olmaz Hâkk'ın azizi
İkbâli tâlihsizliğe çeviremez kıskancın hilesi
Gül fidanına hazandan âfet gelse de bazı
Sonunda eksikliğini kapatır onun bahar meltemi

Maksât; kim ezelden devletli olursa
İmkânsızdır zarâr gelmesi devletinin izlerine

Birkaç gün aşağılık âlem uyarınca
İkbâl sancağın başaşağı gelmişse dünyada
Zaman halleri değiştirdiyse başka hâle
İkiyüzlü felek kalem çekmişse vefaya

Şimdi zamâne o hallerden pişmandır
Kâfirdi eskiden, şimdi Müslümandır

Fuzûlî! Verdiğin söze göster vefa
Yeter şikâyet; anlat şimdi mâcerâ
Vücûdunu hedef yap belâ okuna
Bütün cefâlara dayan, et dua

Böylece kazan dostun rızâsını
Gâfil! Asıl kazanç dostun rızâsı.

Tercî-i Bendler

Tercî-i Bend 1
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Getür sâkî kadeh kim nevbehâr-ı âlemârâdur
Zemîn sebz ü hevâ cânbaḫş u gülşen râhatefzâdur
Perîşân olma kim gülberg tek hâlâ bu gülşende
Neşât u ayş içün esbâb-ı cem'iyyet müheyyâdur
Açıldı lâle, güldü gonca, geldi işret eyyâmı
Zebân-ı hâl-i sebze işret îmâsına gûyâdır
Gör öz hâlüñi vü çekme gam-ı mâzî yu müstakbel
Ki hâlâ mevsim-i gülgeşt ü devr-i câm-ı sahbâdur
Seher gülzâre gir billah bu mevsimlerde vü herdem
Temâşâ kıl ki dîvânında verdiñ hoş temâşâdur

Açıldı gonce tûmârı vü ma'lûm oldu mazmûnu
Budur kim fevt kılman, mevsim-i gül, câm-ı gülgûnu

Getür sâkî kadeh, bil kim te'allül fevt-i fursatdur
Bu fursat var iken fevt itme kim fursat ganîmetdür
Zemîne keyfe yuhyi'l-arz yazmış ḫâme-yi sebze
Nazar kıl kim bu hem âsâr-ı rahmetden bir âyetdür
Diyerler cennet içre âteş olmaz; bu acebdür kim
Gülistân âteşin gül birle reşk-i bağ-ı cennetdür
Cihânı reşk-i gülzâr-ı İrem sanmañ behâr itmiş
Bu feyz-i adl-i İbrâhîm Hân-i pâksîretdür
Anuñ yanında kim gülberg-i gülzâr-ı ma'ânîdür
Anuñ bezminde kim serv ü reyâhîn bâğ-ı behcetdür

Açıldı gonce tûmârı vü ma'lûm oldu mazmûnu
Budur kim fevt kılman, mevsim-i gül, câm-ı gülgûnu

Getür sâkî kadeh, olduñsa râz-ı dehrden âgeh
Ki devrân üzredür peyveste subh u şâm u sâl ü meh
Ḫazândan kurtulub gülzâr bezminden azan bülbül
Çerağ-ı gül yaḫub ḫalvetserây-ı vasla tapmış reh
Gül açmış ḫân-ı vaslın bülbüle teklîf ider herdem
Ki ger mihmân isen Ḫân-ı Ḫalîlullâh'a bismilleh
Cihânda dün mükedderḫâtır idüm fâl-i feth içün
Bu gün gülzâre girdüm gül kitâbın açmağa nâgeh

Açıldı gonce tûmârı vü ma'lûm oldu mazmûnu
Budur kim fevt kılman, mevsim-i gül, câm-ı gülgûnu

Tercî-i Bend 1

Sâkî! Kadeh getir. Âlemi süsleyen ilkbahardır
Zemin yeşil, hava can katıyor; gül bahçesi huzûr veriyor
Perîşân olma gül yaprağı gibi, şimdi bu gül bahçesinde
Güzel yaşamak için her türlü huzûr sebebi var
Açıldı lâle, güldü gonca, geldi işret günleri
Yeşillikler hal diliyle "İşret meclisini kurun" diyor
Bak kendi hâline; çekme geçmişin, geleceğin gamını
Şimdi gülşende dolaşma mevsimi, şarap kadehi devridir
Seher vakti gül bahçesine gir; vallâhi bu mevsimde, her zaman
Güllerin huzûrunda seyret, hoş seyir vardır

Açıldı gonca defteri, anlaşıldı içeriği
Kaçırmayın gül mevsimini; gül renkli kadehi

Getir sâkî kadehi; bahâne bulma, fırsat kaçar
Bu fırsat varken kaçırma; fırsat ganîmettir
Yere "Yeryüzünü nasıl diriltir" yazmış yeşil kalem
İyi bak; bu rahmet eserlerinden bir âyettir
Derler ki Cennette ateş olmaz. Buna şaşılır
Gülistân ateş rengi gül ile Cennet bahçesini kıskandırır
Sanmayın İrem gülistânının kıskançlığı dünyayı bahar etmiş
Bu temiz huylu İbrâhîm Hân'ın adalet feyzidir
Onun yanında kim mânâlar gülistânının gül yaprağıdır?
Onun meclisinde kim selvi, reyhan, güzellik bağıdır?

Açıldı gonca defteri; anlaşıldı içeriği
Kaçırmayın gül mevsimini; gül renkli kadehi

Getir sâkî kadeh; haberdar oldunsa dünyanın sırrından
Sabah, akşam, ay, yıl demeden döner durur devrân
Hazandan kurtulup gül bahçesi meclisinde coşan bülbül
Gül çırasını yakmış vuslatın halvet sarayına bulmuş yol
Gül açmış vuslat sofrasını, bülbüle teklif eder her an
Buyur Hâlilullâh Hân'a konuk isen
Dün bulanıktı gönlüm; iyi fal açmak için
Bugün gül bahçesine giriverdim gül kitabını açmak için

Açıldı gonca defteri; anlaşıldı içeriği
Kaçırmayın gül mevsimini; gül renkli kadehi

Getür sâkî kadeh kim ayş ḫoşdur gül zemânında
Zemân fevt itme dehrüñ gussa-yı sûd u ziyânında
Kanârî Tahtühe'l-enhâr oḫur gülzâr vasfında
Anâdil Hâzihi'l-cennât oḫur gülzâr şânında
Sabâ gonce dehânun pür zer itse, hîç ayb olmaz
Ki medh-i Ḫân-ı miñ hâkândurur gonce dehânında
Hevâ sebze zebânuñ tîz eğer kılsa yeridür kim
Senâ-yı Ḫân-ı ḫayrencâmdur sebze zebânıñda
Kadeh dutmakdan ikrâh itmezem tâ kim işitdüm men
Seher bülbül dilinde, gül katında, sebze yanında

Açıldı gonce tûmârı vü ma'lûm oldu mazmûnu
Budur kim fevt kılman, mevsim-i gül, câm-ı gülgûnu

Getür sâkî kadeh kim bâğ u sahrâ lâlezâr oldu
Aceb fasl-ı ḫuceste, mevsim-i ḫoşrûzigâr oldu
Şikûfe bergi toprağ üzre sîmîn ḫıştlardur kim
Esâs-ı ayş-ı ḫalk ol ḫıştlardan üstüvâr oldu
Ciğer kanı kimi gitmişdi gözden tâze gül şekli
Yine dâğ-ı dil-i ehl-i vefâ tek âşikâr oldu
Çıḫardı sebze vü gül ḫâkden çoḫ la'l ü fîrûze
Velî yüz şükr kim Ḫân ḫâk-i pâyüne nisâr oldu
Fuzûlî ger ḫazân vakti olurduñ müttakî hâlâ
Mey iç kim mevsim-i gül geldi, eyyâm-ı behâr oldu

Açıldı gonce tûmârı vü ma'lûm oldu mazmûnu
Budur kim fevt kılman, mevsim-i gül, câm-ı gülgûnu

Getir sâkî kadeh; yaşamak hoştur gül zamanında
Zamanını kaçırma dünyanın kârı, zarârı tasasıyla
Kanarya "Altından ırmaklar akar" okur gül bahçesi vasfında
Bülbüller "Budur cennetler" okur gül bahçesi şânında
Sabâ goncanın ağzını doldursa altınla hiç ayıp olmaz
Bin hakanın Hân'a övgüsü var gonca ağzında
Hava yeşilliklerin dilini sivriltse yeridir zîrâ
Sonu hayırlı Hân'a övgü var yeşilliklerin dilinde
Kadeh tutmaktan; çekinmem ben, işittim zîrâ
Seher bülbül dilinde, gül katında, yeşillikler yanında

Açıldı gonca defteri; anlaşıldı içeriği
Kaçırmayın gül mevsimini, gül renkli kadehi

Getir sâkî kadeh. Bahçe ile kırlar gelincik tarlası oldu
Acayip kutlu mevsim; güzel geçen günler oldu
Tomurcuk yaprağı toprak üstünde gümüş kerpiç sanki
Halkın yaşayış temeli o kerpiçlerle sağlam oldu
Tâze gül şekli ciğer kanı gözden gitmişti
Yine vefalıların gönül dağı gibi âşikâr oldu
Yeşillikler, güller topraktan çok lâl ile firûze çıkardı
Ama çok şükür, Hân'ın ayak toprağına saçılır oldu
Fuzûlî, sonbaharda takvâ sâhibi olurdun; şimdi
Mey iç; gül mevsimi geldi; bahar günleri oldu

Açıldı gonca defteri; anlaşıldı içeriği
Kaçırmayın gül mevsimini; gül renkli kadehi

Tercî-i Bend 2
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Men kimem bir bîkes ü bîçâre vü bîḫânumân
Tâli'üm âşüfte, ikbâlüm nigûn, baḫtum yaman
Nemli eşkümden zemîn, memlû ünümden âsumân
Âh ü nâlem nâvek ü peyveste, ḫam kaddüm kemân
Tîr-i âhum bîḫatâ, te'sîr-i nâlem bîgümân
Muttasıl gamḫâne-yi sînemde yüz gam mihmân
Kanda bir gam itse menden istesünler men zımân
Yoḫ maña kayd-ı belâ vü dâm-ı mihnetden emân
Çıḫdı cân göñlümde endûh u gam u mihnet hemân
Ey menüm cânum sen ü göñlüm senüñle şâdmân

Sensiz olman ayrı mihnetden belâdan bir zemân
El-emân hicrân belâ vü mihnetiñden el-emân!

Fârig̈ idüm cümle âlemden, bilür âlem meni
Ayb iderdi bîḫaber sanub benî Âdem meni
Koymadı devrân-ı çerḫ öz hâlüme ḫürrem meni
Şâd iken âlemde çerḫ itdi esîr-i gam meni
Işk nâgâh oldu peydâ, dutdu müstahkem meni
Saldı yüz sevdâya ol gîsû-yi ḫamderḫam meni
Şimdi Mecnûn'dan gam-ı ışk içre sanman kem meni
Yâr ḫod kılmaz harîm-i vasluna mahrem meni
Sen ki mahremsen sabâ billâh anub herdem meni
Söyle ey gül kim saña baḫt eylemez hemdem meni

Sensiz olman ayrı mihnetden belâdan bir zemân
El-emân hicrân belâ vü mihnetiñden el-emân!

Bülbül-i zârem, gül-i ruḫsâr-ı âlüñden cüdâ
Tûti-yi lâlem, şekernisbet makâlüñden cüdâ
Dir idüm sabr eyleyem, olsam cemâlüñden cüdâ
Bilmedüm, düşvâr imiş olmak visâlüñden cüdâ
Tîre oldı rûzigârum zülf ü halüñden cüdâ
Oldı sahrâ menzilüm vahşî gazâlüñden cüdâ
Mû tek inceldi tenüm nâzük nihâlüñden cüdâ
Ḫam getürdi kâmetüm müşgîn hilâlüñden cüdâ
Çıḫdı cân-ı nâtüvân şîrîn zülâlüñden cüdâ
Oldum el-kıssa ruḫ-i ferḫundefâlüñden cüdâ

Sensiz olman ayrı mihnetden belâdan bir zemân
El-emân hicrân belâ vü mihnetiñden el-emân!

Tercî-i Bend 2

Ben kimim? Bir kimsesiz, bîçâre, evsiz barksız
Tâlihim karışık; ikbâlim başaşağı, bahtım kötü
Yer gözyaşlarımla ıslak; sesimle dolu gökyüzü
Ahlarım ok, iniltim sürekli, boyum ikiye bükülü
Ah okum hatâ yapmaz; iniltimin etkisinde yok kuşku
Göğsümün gam evinde yüz gam konuk sürekli
Nerde bir gam kaybolsa, istesinler benden; kefilim
Belâ bağından, mihnet tuzağından yok amanım
Canım çıktı, gönlümde keder, mihnet ile gam
Benim cânımsın; seninle sevinçlidir gönlüm

Sensiz uzak kalmam mihnetten, belâdan bir zaman
Elaman ayrılığın belâsından, mihnetinden elaman!

Uzaktım bütün âlemden; bilir âlem beni
Ayıplardı habersiz sanıp insanoğlu beni
Bırakmadı felek kendi hâlimde mutlu beni
Mutluyken âlemde, felek gam esiri etti beni
Aşk ansızın belirdi, sımsıkı tuttu beni
Saldı yüz sevdâya kıvrım kıvrım saç beni
Şimdi Mecnûn'dan aşk gamında sanmayın az beni
Sevgilim vuslat haremine mahrem etmez beni
Sen mahremsin; vallâhi sabâ her an anıp beni
Söyle ey gül! Baht sana arkadaş etmez beni

Sensiz uzak kalmam mihnetten, belâdan bir zaman
Elaman ayrılığın belâsından, mihnetinden elaman!

İnleyen bülbülüm; al yanak gülünden ayrı
Suskun papağanım; şeker gibi tatlı sözünden ayrı
Derdim: Sabredeyim, olursam cemâlinden ayrı
Bilmedim, zormuş vuslatından olmak ayrı
Karardı günlerim zülüflerinden, beninden ayrı
Çöle yerleştim, vahşi ceylanından ayrı
Kıl gibi inceldi bedenim iki fidanından ayrı
İki büklüm oldu belim misk kokulu kaşından ayrı
Güçsüz canım çıktı tatlı dudak suyundan ayrı
Oldum sonuçta falı kutlu yanağından ayrı

Sensiz uzak kalmam mihnetten, belâdan bir zaman
Elaman ayrılığın belâsından, mihnetinden elaman!

Sîneçâk ü dîde nemnâk ü beden efgârdur
Cân hazîn, ḫâtır gamîn, şeydâ göñül bîmârdur
Men bu gam içre ki def'iñ eylemek nâçârdur
Maslahat sordum, didiler maslahat ızhârdur
Söyledüm derd-i dilümi, bildi ol kim yârdur
Kılmadı bir rahm, bes kim zâlim ü ḫûnḫârdur
Dahi ızhâr eylemen, ne hâcet-i tekrârdur
Eylerem sabr ü tehammül tâ hayâtum vardur
Câna yetgeç mende tâ kim kuvvet-i güftârdur
Söylerem ey gül ki senden ayrılıḫ düşvârdur

Sensiz olman ayrı mihnetden belâdan bir zemân
El-emân hicrân belâ vü mihnetiñden el-emân!

Yâr bilgeç hâlümi, bir rahm peydâ eyleye
Anlayub derd-i dilümi bir müdâvâ eyleye
Olmaya gâfil maña min ba'd pervâ eyleye
Rahm idüb ancak meni âlemde rüsvâ eyleye
Tâ özin göñlüm anuñ ışkunda şeydâ eyleye
Duta dâmânın anuñ, vaslın temennâ eyleye
Kılmaya ikrâh cevriñden, müdârâ eyleye
Düşmeye andan cüdâ, kûyunda me'vâ eyleye
Ger özinden yâr anı ayırsa, gavgâ eyleye
Dembedem yüz şevk ile bu beyti inşâ eyleye

Sensiz olman ayrı mihnetden belâdan bir zemân
El-emân hicrân belâ vü mihnetiñden el-emân!

Âkıbet âhum menüm ol mâha te'sîr itmese
Munca efsûnum perîveş yârı teshîr itmese
Yâr hâl-i zâruma bir fikr ü tedbîr itmese
Bîvefâlık resmini geldükce tağyîr itmese
Ol cüvân-ı nâzenîn meyl-i men-i pîr itmese
Dutaram bir yâr men hem, ömr taksîr itmese
Yâr yâr olmaz göñül uşşâk ile bir itmese
Zülfini âşıklaruñ boynuna zencîr itmese
Âşıkuñ kaydına yüz nîreng ü tezvîr itmese
Görmeyen sâ'atde yüz özr ile takrîr itmese

Sensiz olman ayrı mihnetden belâdan bir zemân
El-emân hicrân belâ vü mihnetiñden el-emân!

Göğsüm yarık, gözüm yaşlı, beden yaralıdır
Cân hüzünlü, hâtırım gamlı, âşık gönül hastadır
Bu gam içinde onu uzaklaştırmam çâresizdir
Ne olacağını sordum; dediler: Olacağı bellidir
Söyledim gönül derdimi o kişi ki yârimdir
Hiç acımadı; öyle zâlim, öyle hunhârdır
Bir daha anlatmam; tekrâra hâcet yoktur
Sabrederim, dayanırım artık yaşadıkça
Canım kaldıkça bedende, konuşacak hâlim oldukça
Söylerim ey gül; senden ayrılık zordur

Sensiz uzak kalmam mihnetten, belâdan bir zaman
Elaman ayrılığın belâsından, mihnetinden elaman!

Yâr bilirse hâlimi, belki acır hâlime
Anlar gönül derdimi, başlar tedâvîsine
Olmaz artık benden gâfil; özen gösterir bana
Acır bana ancak rüsvâ eder beni âlemde
Gözümü, gönlümü şeyda etsin onun aşkıyla
Gönlüm tutsun eteğini, bulunsun vuslat arzusunda
Cevrinden bıkmasın; baksın iyi geçinmeye
Düşmesin ondan ayrı; sığınsın onun diyârına
Yâr onu yanından ayırırsa, etsin kavga
Yüz şevk ile bu beyti inşa etsin daîmâ

Sensiz uzak kalmam mihnetten, belâdan bir zaman
Elaman ayrılığın belâsından, mihnetinden elaman!

Sonunda âhım benim o Ay'a tesir etmese
Bunca efsûnum peri gibi yâri büyülemese
Yâr perîşân hâlimi düşünüp tedbir almasa
Vefasızlık âdetini zamanında değiştirmese
O nâzenin civan ben ihtiyara meyletmese
Ben de bir başka yâr edinirim ömür kusur etmezse
Yâr yâr olmaz gönlünü âşıklarla birleştirmezse
Zülüflerini âşıkların boyuna zincir etmezse
Âşığı bağlamak için yüz hile, oyun etmese
Görmediğim anda yüz özrünü beyan etmese

Sensiz uzak kalmam mihnetten, belâdan bir zaman
Elaman ayrılığın belâsından, mihnetinden elaman!

Fakr ışk içre Fuzûlî izz ü câhumdur menüm
Şîve-yi mihr ü mahabbet resm ü râhumdur menüm
Derdümi sâbit kılan uşşâka âhumdur menüm
Âh bu da'vîde bir âdil güvâhumdur menüm
Gerçi gam maksûdu katl-i bîgünâhumdur menüm
Gam değül çün künc-i meyẖâne penâhumdur menüm
Dergeh-i pîr-i mugân ümmîdgâhumdur menüm
Men anuñ bir çâkeri, ol pâdişâhumdur menüm
Ey ki her cürm olsa lutfuñ özrẖâhumdur menüm
Ayıran senden meni baẖt-ı siyâhumdur menüm

Sensiz olman ayrı mihnetden belâdan bir zemân
El-emân hicrân belâ vü mihnetiñden el-emân!

Fuzûlî! Fakr içinde aşk izzetimdir benim
Sevgi yolu âdetim, yolumdur benim
Derdimi sabitleştiren âşıklara âhımdır benim
Ahlarım bu davâda âdil tanığımdır benim
Gerçi gamdan maksâdım günâhsızken katlimdir benim
Gam değil, meyhâne köşesi sığınağımdır benim
Meyhâne pîrinin dergâhı umût yerimdir benim
Ben onun kuluyum, o pâdişâhımdır benim
Hangi suç olsa ortada, lûtfun özür dileyicimdir benim
Beni senden ayıran kara bahtımdır benim

Sensiz uzak kalmam mihnetten, belâdan bir zaman
Elaman ayrılığın belâsından, mihnetinden elaman!

Kıt'âlar

Kıt'â 1
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Hamd-i bîhad dembedem ol mübdi'-i eşyâye kim
Ḫilkat-ı imkân vücûb-i zâtunı îcâb ider

Geh sevâd-ı girdbâd-ı kahrı ḫâk-i tîreyi
Tûtiyâ-yı dîde-yi ḫurşîd-i âlemtâb ider

Geh nüzûl-i katre-yi bârân-ı ebr-i rahmeti
Yer yüzinde sebze-yi pejmürdeyi sîrâb ider

Meyde muzmer eyleyüb keyfiyyet-i tağyîr-i hâl
Sîmberler zülfini cân kaydına kullâb ider

Câna hem elbette andandur bu isti'dâd kim
Rağbet-i mahbûb u sevdâ-yı şerâb-ı nâb ider

Ola kim makbûl ola özr ü günâhum çün bilür
Kim amel teklîfîni cem'iyyet-i esbâb ider

Kıt'â 1

Sonsuz hamdolsun o her şeyi var edene
İmkânın yaradılışı îcap eder zâtının gerekliliğini

Bazen kahır girdabının karalığı kara toprağı
Sürme eder âlemi aydınlatan güneşin gözüne

Bazen rahmet bulutunun yağmur damlasının düşmesi
Yeryüzünde suya kandırır solgun yeşillikleri

Meyde gizler hal değişikliği özelliğini
Can bağlamak için çengel eder gümüş göğüslülerin zülfünü

Elbette canın ondan gelir bu istidâdı
Uyandırır mahbûbun, saf şarabın sevdâsını

Bakarsın makbûl olur özrüm, günâhım. Bilir çünkü
Huzûrun sebebi eder amel etme görevini

Kıt'â 2
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Ey vücûd-i kâmilüñ âyînedâr-ı feyz-i Hâk
Asitânuñ kıble-yi hâcât-ı erbâb-ı yakîn

Ey kemâl-i re'fetüñ sermâye-yi emn ü emân
V'ey cemâl-i şevketüñ pîrâye-yi dünyâ vü dîn

Hüsn-i re'yüñ âfîtâb-ı âlem-i sıdk u safâ
Ḫâk-i pâyuñ menşe'i cem'iyyet-i rûy-i zemîn

Gelmemiş bir sen kimi pakîzetînet âleme
Tâ binâ-yı âlem itmiş nakşbend-i mâ' u tîn

Mesned-i Nûşîrevân'dur buk'a-yı Dârüsselâm
Sensüñ istihkâk ile Nûşîrevân'a cânişîn

Cismdür ma'nîde burc-i evliyâ sen rûh-i pâk
Bir nigîndür ḫıtta-yı Bağdâd, sen nakş-ı nigîn

Serverâ! Yüz şükr kim feyz-i kemâl-i re'fetüñ
Evliyâ burcını itmiş reşk-i Firdevs-i Berîn

Ḫâs u 'âm olmuş nevâl-i ni'metüñden behremend
Âferîn ey şehriyâr-ı mülkperver âferîn

Kemterînem, bir duâgûyem, nazar kılduñ maña
Koymaduñ ḫâk-i mezelletde kalam zâr u hazîn

Zâyi' iken kadrümi bildürdüñ ehl-i âleme
Tîre iken eyledüñ ḫâk-i vücûdum anberîn

Ebr-i lûtfun kıldı ḫâr-i ḫuşkumu gülberg-i ter
Feyz-i cûduñ kıldı eşk-i şûrumu dürr-i semîn

Ni'metüñ şükrü maña farz itdi ızhâr-ı senâ
Şefkatüñ tavkı meni kıldı gulâm-ı kemterîn

Gam değül ehl-i garez eylerse menden men'-i ḫayr
Gam değül ehl-i hased bağlar men-i miskîne kîn

Rûzigâr ile menüm maksûdumu hâsıl kılub
Ol ki men' eyler, olur bedḫâh-ı Rabbülâlemîn

Hîç şek yoḫ kim yiter maksûda, kalmaz nâümîd
Ḫırmen-i eltâfuñ etrâfında olan ḫûşeçîn

Var ümîdüm mihr ü mâh itdükce devrân olaseñ
Kâmyâb u kâmrân u kâmbaḫş ü kâmbîn

Kıt'â 2

Kâmil varlığın Hâk feyzinin ayna tutanı
Eşiğin yakîn sâhiplerinin hâcetler kıblesi

Yufka yüreklilikte kemâlin güven, aman sermâyesi
Şevketinin cemâli, dînîn, dünyanın süsü

Düşünce güzelliğin doğruluk, safâ âleminin güneşi
Ayağının toprağı yeryüzündeki huzûrun kaynağı

Gelmemiş âleme senin gibi temiz huylu biri
Âlemi kurmuş su ile çamurun birleşmesi

Enûşirvan tahtıdır Dârüsselâm diyârı
Hâk ettin, sensin Enûşirvan'ın halefi

Mânâda cisimdir velîler burcu; sen temiz rûhsun
Bir yüzük kaşıdır Bağdat toprağı; sen kaşın nakşı

Önderim! Yüz kere şükür! Yumuşak kalpliliğinin kemâl feyzi
Yüksek cennetin kıskanma sebebi olmuş velîler burcunu

Nîmet sofrandan faydalanmış avamı, seçkini
Ülkesini gözeten şehriyârım! Aferin! Aferin!

Küçük kulunum, duacınım; iltifat ettin bana
Perîşân, hazin bırakmadın beni düşkünlük toprağında

Kaybolmuşken değerimi bildirdin tüm âleme
Karanlık iken amber gibi kokuttun vücûdumun toprağını

Kuru dikenimi tâze gül yaprağı yaptı lûtfunun bulutu
Tuzlu gözyaşlarımı değerli inci yaptı cömertliğinin feyzi

Nîmetinin şükrü bana farz etti övgüde bulunmayı
Şefkatinin tasması en küçük kulun kıldı beni

İyilik yapmama gam değil garaz sâhipleri engel olsa
Gam değil, kıskançlar kinlenir ben zavallıya

Allâh gerçekleştirir zamanla maksâdımı
Kim engel olursa, olur Rabbülâlemîn'in reddettiği

Şüphe yok, ulaşır amacına; umûtsuz kalmaz
Lûtuflarının harmanı etrafında başak toplayan biri

Umûdum var, ay ile güneş döndükçe
Murâdına eren, murat süren, murat veren, murat gören ol

Kıt'â 3
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Sarf-i nakd-i ömr idüb men kesb-i irfân itmişem
Ehl-i dünyâ hem kemâl-i cehl ile tahsîl-i mâl

Dehr bir bâzârdur her kim metâ'ın arz ider
Ehl-i dünyâ sîm ü zer, ehl-i hüner fazl ü kemâl

Kim ki menden nef' bulmaz istemen nef'in anuñ
Ol ki nef'üm yoḫ aña nef'i maña olmaz helâl

İstemen nâdân maña ger virse genc-i sîm ü zer
Kim ivezsüz mâla zindân-ı tasarrufdur vebâl

Kıt'â 4
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Çoḫ tefâḫur kılma cem'-i mâl ile ey ḫâce kim
Sîm ü zer cem'iyyeti ehl-i gurûr eyler seni

Bârgâh-ı kurbdan cem'iyyet-i mâl ü menâl
Her ne mikdâr olsa, ol mikdâr dûr eyler seni

Gerçi ni'met çoḫ kifâyetden tecâvüz kılma kim
İmtilâ bâr-ı bedendür, bîhuzûr eyler seni

Kıt'â 5
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Kef-i hırs ile dâ'im dâmen-i gerdûn-i dûn dutsan
Zemâne şûrbaḫt eyler seni peyveste deryâ tek

Mülevves olmayub tecrîd ile çıḫsan bu âlemden
Seni Zâl-i felek ḫurşîde cüft eyler Mesîhâ tek

Kıt'â 3

Ömrümün nakdini harcadım; oldum irfan sâhibi
Cehâlet içinde mal topladı dünya düşkünleri

Dünya bir pazardır; herkes sunar elindeki malı
Dünya düşkünü gümüş ile altını; hüner ehli fazîlet ile kemâli

Kim benden fayda bulmazsa, istemem onun faydasını
Kime faydam yoksa, helâl olmaz bana onun faydası

İstemem câhil bana verse gümüş, altın hazînesi
Karşılıksız mala vebâl olur tasarruf zindanı

Kıt'â 4

Mal toplamakla çok övünme efendi
Altın, gümüş toplamak gururlu eder seni

Ne kadar çok olursa mal mülk toplama
Yakınlık eşiğinden o kadar uzaklaştırır seni

Gerçi nîmet çoktur; kâfi olanı aşma
Mide şişkinliği beden yüküdür; huzûrsuz eder seni

Kıt'â 5

Hırs avucuyla alçak feleğin eteğini tutsan sürekli
Zamâne deniz gibi bahtı çalkantılı eder seni sürekli

Kirlenmeyip soyutlanarak çıksan bu âlemden
Felek kocakarısı güneşe eş tutar Mesih gibi seni

Kıt'â 6
Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

Hemîşe dûstum oldur direm ki mâl virüb
Kılur tabî'atümi beste-yi alâka-yı mâl

İbâdet-i Hâk u kesb-i ulûm içün mutlak
Komaz mülâhaza-yı zabt-ı mâl mende mecâl

Müdâm düşmen aña söylerem ki mâlum alur
Maña müyesser ider ni'met-i ferâgat-ı hâl

Huzûr-i kalb virür revnak-ı ibâdet-i Hâk
Ferâğ-ı ḫâtır olur mûcib-i husûl-i kemâl

Figân ki dûstumu düşmenümden itmen fark
Kemâl-i cehl ile evkât sarf olur meh ü sâl

Bu cehl ile özümi ehl-i ma'rifet sanuram
Zihî tasavvur-i bâtıl, zihî ḫayâl-i muhâl!

Kıt'â 7
Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Ey ki endîşe-yi mâl ile serâsîme gezüb
Dün ü gün dehrde âşüfte geçer ahvâlüñ

Cem'i mâl eyledüğüñ râhat içündür ammâ
Râhatuñ eksük olur her nice artar mâluñ

Mâlı çoḫ itme, hazer eyle azâbından kim
Renci artar ağır olduğca yükü hammâluñ

Kıt'â 8
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Olsa maksûdunca devrân-ı felek bir nice gün
Olma mağrûr ehl-i hâl-i dehr rûşendür saña

Kâtil-i âbâ vü ecdâduñ mu'âf itmez seni
Umma andan dostluğ resmiñ ki düşmendür saña

Kıt'â 6

Daîmâ dostum odur derim; mal veririm
Mala ilgi gösterir eder tabiatımı

Hâkk'a ibâdet, ilim öğrenmek için mutlaka
Mal tutma kaygısı fırsat tanımaz bana

Sürekli düşman ona derim; alır malımı
Sağlar bana gönül huzûru nîmetini

Hâkk'a ibâdet canlılığı verir kalp huzûrunu
Olgunluk getirir insana gönül huzûru

Heyhat! Dostumu düşmanımdan ayıramam
Ay, yıl boyunca câhillikle geçer zamanım

Mârifet ehlinden sanırım kendimi bu cehâletle
Ne imkânsız hayâl! Ne yanlış düşünce!

Kıt'â 7

Mal kaygısıyla sersem sersem gezersin
Gece gündüz dünyada perîşânlıkla geçer hâlin

Mal toplaman rahatlık içindir ama
Rahatın eksik olur malın ne kadar çok artarsa

Çok mal biriktirme, sakın onun azâbından
Zahmeti artar ağır oldukça yükü hamalın

Kıt'â 8

Murâdınca dönse felek birkaç gün
Mağrur olma; dünya düşkünlerinin hâlini bilirsin

Babanı, atalarını öldüren, muaf tutmaz seni
Dostluk beklerim deme sana düşman olandan

Kıt'â 9
Fâilâtün Fâilâtün Fa'lün

Nice bir nefs temennâsiyle
Yimek ü içmek ola dilḫâhuñ

Eyleyüb zühd ü verâ'dan nefret
Tâ'at-ı Hâk'dan ola ikrâhuñ

Ma'bedüñ matbaḫ ola şâm ü seher
Müsterâh ola ziyâretgâhuñ

Bunun için mi olubsan maḫlûk
Bu mudur emri saña Allâh'ıñ?

Kıt'â 10
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Ey ki âlemde mahabbet adını mezmûm idüb
Her zemân bir mâhruḫsârıñ olursun mâ'ili

Geçdi ömrüñ şâhid-i maksad cemâlin görmeyüb
Şâhid-i maksad sağınmışdur arada hâ'ili

Ârif iseñ dutagör serrişte-yi feyz-i bekâ
Terk kıl bu sûret-i fânî yü nakş-ı zâ'ili

Kıt'â 11
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Sen ne âfetsen maña ey akl-ı nâfercâm kim
Bulmağ olmaz sûret-i kurbunda âsâr-ı neşât

Tıfllar dîvâneler senden müberrâ olmağın
Dünyî vü ukbîden bulmuşlar kemâl-i inbisât

İzzet ü zilletde bilmezler tarîk-i i'tibâr
Hillet ü hürmetde çekmezler azâb-ı ihtiyât

Ol ki dâ'im hemnişînüñdür mu'azzebdür müdâm
Nişe kim teklif-i hükm-i şer' ile sensüñ menât

Ol zemândan kim saña virdüm inân-ı iḫtiyâr
Ol zemândan k'eyledüm muhkem senüñle irtibât

Olmayub ḫâlî gam u endûhdan gönlüm evi
Ḫâr bisterdür maña peyveste ḫâkister bisât

Olmasaydum kâşki hergîz senüñle hemnişîn
Kılmasaydum kâşki mutlak senüñle iḫtilât

Kıt'â 9

Daha ne kadar nefsinin isteğiyle
Yemek içmek canının istediği olsun?

Zühdden, takvâdan nefret edip
Hâkk'a ibâdetten ikrâh edesin

Akşam, sabah mâbedin mutfak olsun
Ziyâret ettiğin yer müsterâh olsun

Sen bunun için mi yaratıldın?
Bu mudur emri sana Allâh'ın?

Kıt'â 10

Âlemde kötülersin sevginin adını
Her zaman bir ay yüzlünün olursun mâili

Ömrün geçti; maksât güzelinin görmedin cemâlini
Maksât güzeli uzakta; var orada engeli

Ârif sen tutmaya bak bekâ feyzinin ucunu
Terket bu fânî sûreti; kaybolan nakşını

Kıt'â 11

Benim için nasıl âfetsin uygunsuz aklım!
Bulmak mümkün değil yakınında sevinç izlerini

Çocuklar, divâneler senden uzak durduğu için
Dünyada, ukbâda bulmuşlar rahatlık kemâlini

İzzette, zillette bilmezler îtibâr yolunu
Helâlde, hürmette çekmezler ihtiyat azâbını

Seninle birlikte olan azâptadır sürekli
Şerîat hükmüne göre sensin Menât

Sana irâde dizginini verdiğimden beri
Seninle sağlam bağ kurduğumdan beri

Uzak kalmadı gamdan, kederden gönlümün evi
Diken yastığımdır, toprak döşeğim sürekli

Keşke asla seninle oturmasaydım!
Keşke seninle hiç haşır neşir olmasaydım!

Kıt'â 12
Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün

Her kimüñ var ise zâtunda şerâret küfri
Istılâhât-ı ulûm ile müselmân olmaz

Ger kara taşı kızıl kan ile rengîn itseñ
Tab'a tağyîr virüb la'l-i Bedaḫşân olmaz

Eylesen tûtiye ta'lîm-i edâ-yı kelimât
Nutkı insân olur ammâ özi insân olmaz

Her uzun boylu şecâ'at idebilmez da'vî
Her ağaç kim boy atar, serv-i ḫırâmân olmaz

Kıt'â 13
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Dehr bir seylâbdur mülhak adem deryâsına
Biz ki sergerdânuz ol seylâba düşmüş ḫâr u ḫes

Çizginür ḫâr u ḫes ol seylâb oldukça revân
Yitmeden deryâya râhat mümkin olmaz bir nefes

Kıt'â 14
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Elüñden dâdlar ey aḫter-i baḫt-ı siyâhum kim
Meni ḫalk içre alîkadr iken gâyetde ḫâr itdüñ

Kılub ḫurşîd-i hırmân matla'-ı ümmîd gerdûnın
Vücûdumdan misâl-i sâye selb-i i'tibâr itdüñ

Sevâd-i dîdemi mutlak beyâz-ı ayne dönderdüñ
Beyâz-ı hüsn-i hâlüm hâl-i rûy-i rûzigâr itdüñ

Kıt'â 15
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Yaḫamı pençe-yi taḫvîf-i reh-i şer' dutar
Dâmen-i ma'rifet-i ehl-i siyâset dutsam

Zeng-i iflâs dutar âyine-yi râhatumı
Terk-i hükkâm kılub künc-i kanâ'at dutsam

Hîç âlemde bulınmaz eser-i râhat-ı rûh
Olurum muztaribü'l-hâl ne san'at dutsam

Kıt'â 12

Kimin zâtında varsa şirretlik küfrü
Bilimsel terimlerle Müslüman olmaz

Kara taşı boyasan kızıl kan rengine
Mizacı değişip Bedahşân lâli olmaz

Papağana kelimelerin telâfuzunu öğretsen
Konuşması insan gibi olsa da insan olmaz

Her uzun boylu bulunmaz cesaret iddiâsında
Boy atan her ağaç salınan selvi olmaz

Kıt'â 13

Dünya bir sel suyudur, katılmış yokluk denizine
Biz çerçöpler âvâreyiz düşmüş o sel suyuna

Döner durur o çerçöp sel suyu aktıkça
Bir nefes rahat mümkün olmaz, ulaşmadan deryâya

Kıt'â 14

Elaman elinden kara bahtımın yıldızı
Halk içinde değerliyken çok düşkün ettin beni

Umûdun doğduğu yeri mahrûmluk güneşi ettin
Îtibârı vücûdumdan gölge gibi çektin

Gözümün karasını göz akına çevirdin
İyi hâlimdeki beyazlığı zamâne yüzüne döndürdün

Kıt'â 15

Yakamı şerîat yolunun korkutma pençesi tutar
Siyaset ehlinin mârifet eteğini tutsam

İflas pası kaplar rahatlık aynamı
Hâkimleri terkedip kanâat köşesini tutsam

Âlemde bulunmaz hiç rûh rahatlığının eseri
Izdırap çeker dururum hangi sanatı tutsam

Kıt'â 16
Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

Ehl-i kemâle câhil eğer kadr kılmasa
Ma'zûr dut melâmetin itmek revâ değül

Câhil tabî'atında mezâk-ı kemâl yoḫ
Her nefse iktidâ-yı tabî'at ḫatâ değül

Ülfet hemîşe fer'i olur âşinâlığıñ
Câhil fazîlet ehli ile âşinâ değül

Kıt'â 17
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Eyleyüb nâdâna arz-ı fazl u ızhâr-ı hüner
Şermsâr itmek, 'atâ ummak nedür zulm-i sarîh

Sen bilürsen mücmelen andan ne alursan velî
Bilmez ol kim alduğı senden hasendür yâ kabîh

Zâhiren satmak hüner almak atâ bir bey'dür
Tıfldur nâdân buyurmaz şer' anuñ bey'in sahîh

Kıt'â 18
Fâilâtün Mefâilün Fa'lün

İlm kesbiyle rütbe-yi rif'at
Arizû-yi muhâl imiş ancak

Aşk imiş her ne vâr âlemde
İlm bir kîlükâl imiş ancak

Kıt'â 19
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Ey sıfât-ı sûretün kaydın çeken bil kim henûz
Jengden âyîne-yi idrâküñi pâk itmedüñ

Jengdür âyîne-yi idrâke her sûret ki var
Sen henûz ey sâde bu mazmûnı idrâk itmedün

Kıt'â 16

Kemâl sâhiplerine câhil değer vermese
Mâzur gör onu; kınamak revâ değil

Câhil tabiatında olgunluk zevki yok
Her nefse tabiatın uyması hatâ değil

Ülfet daîmâ âşinâlığın fer'i olur
Câhil fazîlet sâhipleriyle âşinâ değil

Kıt'â 17

Câhile fazîlet, hüner göstermek
Utandırmak onu, bağış ummak nedir? Açık zulüm

Kısacası; sen bilirsin ondan ne aldığını
Bilmez ama o senden aldığını; güzel mi çirkin mi

Görünüşte hüner satmak, bağış almak bir alışveriş
Câhil çocuğa benzer; şerîatta onunla olmaz alışveriş

Kıt'â 18

İlim öğrenerek makâmca yükselmek
İmkânsız bir arzuymuş ancak

Aşk imiş her ne varsa âlemde
İlim bir dedikoduymuş ancak

Kıt'â 19

Görünüşteki sıfatların kaygısını çeken! Bil ki henüz
İdrak aynandaki pasları gidermedin

İdrak aynasındaki her görüntü bir pastır
Hey akılsız! Sen bu kavramı algılamadın henüz

Kıt'â 20
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Ey gönül mutlak ibâdet kılmayub ömrüñ temâm
Eyledüñ sevdâ-yı zülf-i her perîruḫsâra sarf

Saç ağardı gel yiter mir'ât-ı baḫtuñ tîre kıl
Ömrden bir dem ki kalmış eyle istiğfâra sarf

Kıt'â 21
Feilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün

Gelün ey ehl-i hakîkat çıḫalum dünyâdan
Gayrı yerler gezelüm özge safâlar görelüm

Seyr-i germiyyet-i gavgâ-yı kıyâmet kılalum
Vaz'-ı cem'iyyet-i hengâme-yi maḥşer görelüm

Reviş-i silsile-yi dehr melûl itdi bizi
Nice bir dehrde evzâ'-ı mükerrer görelüm

Kıt'â 22
Fâilâtün Mefâilün Feilün

Miñ iken kadr ü kıymetüñ bir olur
Muztarib olsa kalbüñ ey ârif

Eyle teskîn-i kalb hâsıl kim
Elfi tahrîk-i kalb eyler elif

Kıt'â 23
Feilâtün Feilâtün Feilâtün Fa'lün

Muttasıl ma'rifet ehlini ayağlara salub
Felek-i sifle kılur mihnet ü gam pâmâli

Ol ki câhildür idüb cümle murâduñ hâsıl
İ'tibâr ile kılur mesned-i kadrüñ âlî

Bu sebebden bilürem kim bu cihân avretdür
Avretüñ beyledür akvâli ile ef'âli

Ulu evlâdı keser südden ü te'dîb virür
Süd virüb lûtf ile bağlar beşiğe etfâli

Kıt'â 20

Gönlüm! İbâdet etmeden doğru dürüst, ömrünü
Her peri yüzlünün zülüf sevdâsına harcadın

Saçlar ağardı; gel, yeter; baht aynanı karart
Ömürden bir an kalmış; geçir onu istiğfarla

Kıt'â 21

Hakîkat ehli! Gelin çıkalım dünyadan
Başka yerler gezelim; başka safâlar görelim

Kıyâmet kavgasının sıcaklığını seyredelim
Mahşer hengâmesinde halkın hâlini görelim

Dünyanın olaylar zinciri bıktırdı bizi
Daha ne kadar dünyada tekrârlanan halleri görelim?

Kıt'â 22

Bin iken kadrin, kıymetin bir olur
Muzdarip olsa kalbin ey ârif

Kalp sakinliğini elde et zîrâ
Elif ters çevrilse de yine olur elif

Kıt'â 23

Sürekli mârifet ehlini ayaklara düşürür
Sefil felek mihnet, gam altında ezdirir

Câhil olan elde eder sürekli murâdını
İtibâr ile kadir makâmını yükseltir

Bu yüzden bilirim; bu dünya bir kadındır
Kadının sözleri, hareketleri böyledir

Büyük çocukları keser sütten; edep öğretir
Lûtufla süt verir; çocukları beşiğe bağlar

Kıt'â 24
Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

Perde çek aybına zulmet kimi ẖalkıñ dâ'im
Ger dilersen ki nasîb ola saña âb-ı hayât

Kılma ẖurşîd kimi aybnümâlığ ki felek
Yire salmaya seni ba'de ulüvv-i derecât

Cehd kıl zâtuñ ola mazhar-ı âsâr-ı kabûl
Kılma ol câha tefâẖur ki değül kâbil-i zât

Fazl olur sanma saña menzilet-i asl ü neseb
Câh olur sanma saña kesret-i esbâb u cihât

Âriyetden sözüñe kılma kamer tek zînet
Gayrdan âriyetüñ nûr ise hem yazıya at

Kıt'â 25
Mefâilün Feilâtün Mefâilün Fa'lün

Baẖîl kılmasa cem' itdüği direm sarfın
Nihâl-i maksadı sersebz olub semer virmez

Elündeki güheri bezl kılmasa mümsik
Şeb-i gamına emel müjde-yi seher virmez

Tükenmeyince kevâkib güneş tulû itmez
Tökülmeyince şikûfe nihâl ber virmez

Kıt'â 24

Perde çek halkın ayıbına daîmâ karanlık gibi
İstersen hayat suyunun sana nasîp olmasını

Ayıp bulmaya kalkma güneş gibi; felek
Yüksek derecelerden sonra yere düşürmesin seni

Çalış; makbûl olma eserlerine mazhâr olsun zâtın
O makâmla övünme, uymuyorsa zâtına

Soy sopun sana üstünlük verdiğini sanma
Makâmın zenginlik, rahatlık verdiğini sanma

Ay gibi süsleme eğreti şeylerle sözlerini
At dışarı başkasından aldığın eğreti nûru

Kıt'â 25

Cimri topladığı paraları harcamasa
Maksât fidanı yeşerip vermez meyva

Pinti elindeki inciyi saçmasa
Emel seher müjdesi vermez gam akşamına

Yıldızlar tükenmeyince güneş doğmaz
Çiçek dökülmeyince fidan meyve vermez

Kıt'â 26
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Pâdişâh-ı mülk dînâr u direm rüşvet virüb
Feth-i kişver kılmağa eyler müheyyâ leşkeri

Yüz fesâd u fitne tahrîkiyle bir kişver alur
Ol daḫi âsâr-ı emn ü istikâmetden berî

Gösteren sâ'atde devrân-ı felek bir inkılâb
Hem özi fânî olur hem leşkeri hem kişveri

Gör ne sultânum men-i dervîş kim feyz-i suḫan
Eylemiş ikbâlümi âsâr-i nusret mazheri

Her sözüm bir pehlevândur kim bulub te'yîd-i Hâk
Azm kıldukda dutar tedrîc ile bahr ü beri

Handa kim azm itse mersûm u mevâcib istemez
Hansı mülkü dutsa değmez kimseye şûr ü şeri

Pâymâl itmez anı âsîb-i devr-i rûzigâr
Eylemez te'sîr aña devrân-ı çerḫ-i çenberî

Kılmasun dünyâda sultânlar maña teklîf-i cûd
Besdurur başumda tevfîk-i kanâ'at efseri

Her cihetden fâriğem âlemde hâşâ kim ola
Rızk içün ehl-i bekâ ehl-i fenânuñ çâkeri

Kıt'â 27
Fâilâtün Mefâilün Fa'lün

Zulm ile akçeler alub zâlim
Eyler in'âm ḫalka minnet ile

Bilmez anı ki itdüği zulme
Görecekdür cezâ mezellet ile

Müdde'âsı bu kim rızâ-yı ilâh
Aña hâsıl olur bu âdet ile

Cenneti almağ olmaz akçe ile
Girmek olmaz behişte rüşvet ile

Kıt'â 26

Ülke pâdişâhı rüşvet verir dinarı, dirhemi
Ülkeler fethetmeye hazırlar askeri

Yüz fesat, fitne çıkarır, bir ülke alır
O da güvenlikten, istikametten uzaktır

Feleğin dönüşü gösterdiğinde bir değişimi
Fânî olur hem kendi, hem ülkesi, hem askeri

Sultânım! Bak ben yoksula. Sözümün feyzi
Zafer eserlerinin mazhârı etmiş ikbâlimi

Her sözüm bir pehlivandır; Hâk'tan almış teyidi
Azmedince sırayla tutar karayı, denizi

Nereye giderse, istemez maaşı, parayı
Nereye yerleşse, olmaz kimseye zarârı

Ayak altına almaz zamânenin musîbetleri
Tesir etmez ona çember feleğin dönüşleri

Etmesin sultânlar bana dünyada cömertlik teklifi
Yeterli benim için başımdaki kanâat tâcı

Âlemde her bakımdan feragat içindeyim
Rızık için bekâ ehli olur mu fenâ ehlinin hizmetçisi?

Kıt'â 27

Zâlim zûlmederek para alır
Minnet ile onu halka bağışlar

Bilmez oysa, zûlmünün karşılığında
Düşkünlük içinde görecektir ceza

İddiâsı şudur: Allâh'ın rızâsını
Bu âdetiyle kazanacaktır

Cenneti almak mümkün değil para ile
Girmek mümkün değil cennete rüşvet ile

Kıt'â 28
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Ey gözel zâtuñ ma'ârif birle rengîn idegör
Ḫatt-i müşgîn perde-yi ruḫsâr-ı gülgûn olmadın

Sohbet-i erbâb-ı ilm ü ma'rifetden kesb kıl
Hüsn-i sîret sûret-i hâlüñ diğergûn olmadın

Cehd kıl kim görmeye ḫurşîd-i ruḫsâruñ zevâl
Nûr-i feyzinden hilâl-i kadrüñ efzûn olmadın

Kıt'â 29
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Ey ḫatâ-yı lafz ile Kur'ân şükûhın sındıran
Mu'ciz-i âyât-ı Kur'ân'dan hazer kılmaz mısan?

Her elif bir ḫancer-i ḫûnrîz-i bürrândur saña
Ḫancer-i ḫûnrîz-i bürrândan hazer kılmaz mısan?

Bir hâkim-i kâmilüñ dârüşşifâ-yı hikmetüñ
İtmek istersin ḫerâb; andan hazer kılmaz mısan?

Kıt'â 30
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Sadâ-yı ney harâm olsun didüñ ey sûfî-yi câhil
Yile virdün ḫilâf-ı şer'ile nâmûsun islâmuñ

Bu endâm ile vecd itmek dilersen ehl-i hâl içre
İlâhî ney kimi sûrâḫ sûrâḫ olsun endâmuñ!

Kıt'â 31
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Ey mu'allim âlet-i tezvîrdür eşrâre ilm
Kılma ehl-i mekre ta'lîm-i ma'ârif zinhâr!

Hîle içün ilm ta'lîmin viren müfsidlere
Katl-i âm içün virür cellâda tîğ-i âbdâr

Her ne tezvîr itse ehl-i cehl aña olmaz sebât
Mekr-i ehl-i ilmdür aṣl-i fesâd-ı rûzigâr

Kıt'â 28

Güzelim! Zâtını bilgiyle renklendirmeye bak
Mis kokulu ayva tüylerin gül renkli yüzüne perde olmadan

İlim, mârifet sâhipleriyle sohbet et
İyi huyun, görünüşteki hâlin değişmeden

Gayret et; batmasın yüzünün güneşi
Feyiz nûruyla kadir hilâli büyümeden

Kıt'â 29

Söz hatâlarıyla Kur'ân'ın görkemini bozan!
Kur'ân âyetlerinin mucizesinden sakınmaz mısın?

Her elif kan dökücü, keskin bir hançerdir sana
Kan dökücü, keskin kılıçtan sakınmaz mısın?

Kâmil bir hekimin hikmet hastanesini
Harap etmek istersin. Bundan sakınmaz mısın?

Kıt'â 30

Hey câhil sofu! Ney sesi harâm olsun, dedin
Şerîata muhalefetle İslâmın nâmusunu yele verdin

Bu endamınla vecde gelmek istersen dervişler arasında
İlahî ney gibi delik deşik olsun endamın!

Kıt'â 31

Öğretmenim! Kötüler için ilim hile âletidir
Hilekârlara sakın ilim öğretirim deme!

Kim hile için ilim öğretirse bozgunculara
Katliam için çifte sulu kılıç verir cellâda

Câhillerin ettiği hile olmaz kalıcı
İlim ehlinin hilesi olur zamânedeki fesadın aslı

Kıt'â 32
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Müdde'î eyler maña taklîd nazm u nesrde
Lîk nâmerbût elfâzı mükedder zâtı var

Pehlevânlar bâdpâlar seğridende her taraf
Tıfl hem cevlân ider ammâ ağaçdan atı var

Kıt'â 33
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Sa'd ü nahs ahvâlini kılsañ müneccimden su'âl
Muktedâ-yı ma'rifet Bircîs ü Keyvân'dur aña

Eylesen remmâlden teftîş-i hâl-i nîk ü bed
Mürşîd-i râh-ı yakîn Engîs ü Lehyân'dur aña

Nokta-yı eşkâl-i reml ü seyr-i ecrâm u nücûm
Kime rehber olsa feyz-i akl bühtândur aña

Bilmiş ol kim her ne sâdır olsa zişt ü ḫûbdan
Mazharı bir ilmdür kim akl hayrândur aña

Kıt'â 34
Fâilâtün Mefâilün Fa'lün

Severim ol nigâr-ı sîmberi
Ki cefâpîşe vü sitemgerdür

Nişe kim aña ışkbâzluğum
Ma'siyet olduğı mukarrerdür

Cevr ile ol müdâm men'im idüb
Reh-i zühd ü salâha rehberdür

Kâbil-i ecr olursa cevri nola
Emr-i ma'rûf u nehy-i münkerdür

Kıt'â 32

İddiâcı taklit eder beni nazımda, nesirde
Ancak bağlantısız sözleri, bulanık zâtı var

Savaşçılar atları koşturduğunda her yana
Çocuk da koşturur ama tahtadan atı var

Kıt'â 33

Uğurlu, uğursuz durumları sorsan müneccime
Onun bilgi dayanağı Bircîs ile Keyvan'dır

İyi, kötü halleri sorsan kum falcısına
Onun bilgi yolunun mürşîdi Engis ile Lehyan'dır

Remil şekillerinin noktası, gök cisimlerinin, yıldızların seyri
Aklın feyzi kime rehber olsa, onun için bühtândır

İyi bil şunu; ne gelirse iyiden, kötüden
Mazhârı bir ilimdir; akıl ona hayrândır

Kıt'â 34

Severim o gümüş göğüslü sevgiliyi
Cefâ eder; zâlimdir

Bilirim, onunla aşk oyunu oynamam
Kesin olarak bir günâhtır

Sürekli cevreder, engel olur bana
Zühd, salâh yolunun rehberidir

Onun cevri sonunda ecir varsa
Bunlar emr-i marûf, nehy-i münkerdir

Kıt'â 35
Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Men subh u şâm idüb dûd-i dil-i sûznâk ile
Bağrın kebab idüb virürem çerḫe inkılâb

Hût u Hamel medârı ile âsmân daḫî
Kan yutdurub virür dil-i sûzânıma azâb

Dünyâda yok ferâġata ümmîd nişe kim
Kan yağdırur oda nice kim çizginür kebâb

Kıt'â 36
Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Ey kâdî-yi ḫucestelikâ kim Hâk eylemiş
Sâhibserîr-i mesned-i hükm-i kazâ seni

Cehd eyle kim mülâhaza-yı nef'-i dünyevî
Hükm-i kazâda itmeye ehl-i ḫatâ seni

Makbûl-i ḫalk kılmış iken ilm ü ma'rifet
Merdûd-i Ḫâlik eylemeye irtişâ seni

Kıt'â 37
Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Oldur gazel ki feyzi anuñ 'âm olub müdâm
Ârâyiş-i mecâlis-i ehl-i kabûl ola

Vird-i zebân-ı ehl-i safâ vü sürûr olub
Mazmûnı zevkbaḫş u serî'u'l-husûl ola

Andan ne sûd kim ola mübhem ibâreti
Her yirde istimâ'ın idenler melûl ola

Kıt'â 38
Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

Ḫıredmendî ki dâ'im âlem-i ilm içre seyr eyler
Esâlîb-i fünûn-i şi'rden elbette gâfildür

Mezâk-ı şi'r hem bir özge âlemdür hakîkatde
İki âlem müsaḫḫar eylemek gâyetde müşkildür

Kıt'â 35

Sabah akşam yakıcı gönül dumanımla
Feleğin bağrını yakar, değiştiririm

Balık ile Koç burçları, bir de gökyüzü
Kan yutturur, yanan gönlüme azâp verir

Dünyada huzûra kavuşma umûdum yok
Kebap döndükçe ateşe kan yağdırır

Kıt'â 36

Kutlu yüzlü kadı! Hâk Teâlâ
Yargı koltuğunda makâm sâhibi etmiş seni

Gayret et; dünya çıkarlarını düşünmek
Yargı sırasında hatâlılardan etmesin seni

İlmin, mârifetin halk tarafından beğenilirken
Yaratan'ın reddettiği etmesin rüşvet seni

Kıt'â 37

Gazel dediğin; feyzi daîmâ yaygın olur
Beğenenler meclisinin süsü olur

Safâ, sevinç sâhiplerinin dilinde vird olur
İçeriği zevk verir; çabuk sonuçlu olur

O gazelin faydası ne? İbaresi belirsiz olur
Kim dinleyecek olursa, bıkkın olur

Kıt'â 38

Sürekli ilim âleminde dolaşan akıl sâhibi
Şiir sanatının üslûplarından elbette gâfildir

Şiir zevki de başka bir âlemdir aslında
İki âlemi fethetmek çok zor şeydir

Kıt'â 39
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Ey vezîr-i mülkperver kim nizâm-ı mülk içün
İntiḫâb itmiş cemî'-i ḫalkdan sultân seni

Hall ü akdüñ âlemin kılmış mufavvez re'yüne
Nâ'ib-i hükm-i ḫilâfet eyleyüb devrân seni

Kıl hazer kim olmaya nâgeh mizâcuñ münkalib
Kılmaya sermest câm-ı şevket-i dîvân seni

Olasın insâf içün mansûb iken ehl-i fesâd
İde dîn ehline âfet kıllet-i îmân seni

İtme kim ma'mûre-yi İslâmı vîrân kendüye
A'zam-ı a'vân ü ensâr eyleye şeytân seni

İtmiş iken efdal-i ḫalk-ı cihân ikbâl ile
Erzel-i ehl-i cehennem eyleye Sübhân seni

Kıt'â 40
Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Doğruluğ ile iste ulüvv-i makâm kim
Geldükce hâlüne vire devr-i felek revâc

Doğruluğ ile harflere sadrdur elif
Yâ harfini ayağa bıraḫmışdur i'vâc

Yâ iḫtilâtı ile serîr oldu pâymâl
Başda makâm dutdu elif nusret ile tâc

Doğrular ile gez ki seni serbülend ide
Eğriler ile eyleme elbette imtizâc

Kıt'â 41
Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Ey ḫâce ger kulundan oğulluğ murâd ise
Şefkat göziyle bak ona dâim oğul kimi

Vur oğluñı umarsan ola sâhib-i edeb
Elbette eyle zillete mu'tâd kul kimi

Kıt'â 39

Ülkeyi gözeten vezir! Ülkenin nizâmı için
Seçmiş halk arasından sultân seni

Âlemin işini düzene koymak bırakılmış görüşüne
Halîfelik hükmünün nâîbi etmiş devrân seni

Sakın aman! Ansızın değişmesin mizacın
Sarhoş etmesin devlerin ululuk kadehi seni

İnsaf için atandın oraya; bozguncular
İmân azlığıyla birlikte dindarlara belâ etmesin seni

İslâm mâmuresini vîrân etme kendine
Şeytan en büyük yardımcısı etmesin seni

İkbâl ile dünya halkının en üstünü etmişken
Yüce Tanrı cehennemliklerin en rezili etmesin seni

Kıt'â 40

Doğruluk ile iste makâm yüceliği
Feleğin dönüşü revaç versin hâline

Harflerin başıdır elif doğruluk sebebiyle
Ayağa düşmüş ya harfi yamukluk sebebiyle

Ya harfi karışıklık yüzünden tahtın altına düştü
Başta yer tuttu elif zafer ile taç

Doğrularla gez; yüce başlı etsin seni
Eğrilerle haşır neşir olurum deme

Kıt'â 41

Efendi! Kulundan oğulluk etmesini istersen
Şefkat gözüyle bak ona daîmâ oğul gibi

Edepli olmasını umuyorsan, vur ona
Elbette düşkünlüğe alıştır onu kul gibi

Kıt'â 42
Mef'ûlü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

Yevmü's-su'âl hazrete arzeyleyem eğer
Eltâf u merhametle kulundan cevâb ala

Dünyâ evinde konduk oturduk bir iki gün
Lâyık mıdur kerîme konukdan hisâb ala?

Kıt'â 43
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

La'net ol nâdâna ki bir kimseden bir kimseye
Bir ciğerkâh olacak söz nakl ide gerçek yalan

Çün ḫaber hem sıdka hem kizbe olubdur muhtemel
Ol sözü kendü dimiş olur o şaḫsa bîgümân

Kıt'â 44
Fâilâtün Mefâilün Feilün

Mü'min olmaz kişi hakîkat ile
Dutmayınca tarîk-i terk-i hevâ

Her ne öz nefsine revâ görse
Yâr u kardaşa görmeyince sezâ

Kıt'â 45
Fâilâtün Mefâilün Feilün

Zinhâr olma ehl-i âlem ile
Munkabız tab'lu yaman sözlü

Tañrı ol bendesin sever ki müdâm
Ola ḫoş ḫulklu, güler yüzlü

Kıt'â 46
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Ol sebebden farisî lafz ile çoḫdur nazm kim
Nazm-ı nâzük Türk lafziyle iyen düşvâr olur

Lehce-yi Türkî kabûl-i nazm u terkîb itmeyüb
Ekser-i elfâzı namerbût u nâhemvâr olur

Mende tevfîk olsa bu düşvârı âsân eylerem
Nevbehâr olgac tikenden berg-i gül ızhâr olur

Kıt'â 42

Sorgu suâl günü huzûrda arzedeyim
Lûtufla, merhametle kulundan cevâp alacaksa

Dünya evine konduk, oturduk bir iki gün
Misafirden hesâp sormak yakışır mı ev sâhibine?

Kıt'â 43

Lânet olsun o câhile! Bir kişiden bir kişiye
Ciğer yaralayan söz nakleder gerçek, yalan

Haber doğru veya yalan olabilirse
O sözü kendisi demiş olur o kişiye, inan

Kıt'â 44

Gerçekten mümin olamaz o kimse
Hevâ heves yolunu terk etmeyince

Kendi için revâ gördüğü her şeyi
Yâri, kardeşi için revâ görmeyince

Kıt'â 45

Olma sakın insanlara karşı
Aksi tabiatlı, kötü sözlü

Tanrı o kulunu sever; sürekli
Olur iyi huylu, güleryüzlü

Kıt'â 46

Şu sebeple Fars diliyle şiir çok yazılır
Nâzik nazım Türk diliyle çok zor olur

Türk dili nazmı, terkîbi kabûl etmez
Sözlerin çoğu bağlantısız, düzensiz olur

Tanrı nasîp ederse başarıyı, bu zoru kolaylaştırırım
İlkbahar gelince dikenden gül yaprağı çıkar olur

Beyit
Mef'ûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün

Ḫızr ister iken hırsa düçâr oldu Fuzûlî
Balık yirine tûruna tosbağa ilişdi

Matla'
Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Ey perîveş dilberüm niçün girîbânçâksen?
Özgeler heyrân seninçün; sen neden gamnâksen?

Beyit

Hızır isterken hırsa kapıldı Fuzûlî
Balık yerine ağına kaplumbağa girdi

Matla'

Peri yüzlü sevgilim! Niçin yakanı yırttın?
Başkaları hayrân sana; sen neden gamlısın?

Rubâîler

Rubâî 1

Elhamdu limen enâre kalbî ve hedâ
Veş-şukru li mâ fîhi mine'ş-şevki bedâ
Mâ emdahu vâhiben sivâhu ebedâ
Lâ eşriku fî senâi Rabbî ebedâ

Rubâî 2

Elhamdu limen azze kemâlen ve alâ
Men kâme bi emrihi ve men nâza'a lâ
Summe's-salavâtu ve't-tahiyyâtu alâ
Men faddalahullâhu bi izzin ve alâ

Rubâî 3

Ey feyz-i vücûd şahid-i cûd saña
V'ey şâhid-i cûd her ne mevcûd saña
Ümmîd-i kabul u i'timad-ı keremün
Merdûdunu itmiş yine merdûd saña

Rubâî 4

Ey zâtına mümkinât burhân-ı vücûb
Sâbit saña imtinâ'-ı imkân-ı uyûb
Şâyeste-yi ni'met-i hayât-ı ebedî
Ervâh-ı ma'ârifüñle ebdân u kulûb

Rubâî 5

Ḫoş ol ki çekem dem-i ecel bâde-yi nâb
Sermest yatam kabrde tâ rûz-i hisâb
Gavgâ-yı kıyâmetde duram mest ü ḫerâb
Ne fikr-i sevâb ola ne pervâ-yı azâb

Rubâî 6

Ey ukdegüşâ-yı Acem ü Türk ü Arab
Ressâm-ı rüsûm-i fazl u âsâr-ı edeb
Mazmûn-i hadîsüñ sebeb-i her millet
Da'vâ-yı kabûlüñ sened-i her mezheb

Rubâî 1

Hamdolsun kalbimi aydınlatana, yol gösterene
Şükürler olsun; şevk uyandı benim gönlümde
Övmem O'ndan başka bağışçıyı asla
Rabbime övgüme kimseyi ortak etmem asla

Rubâî 2

Hamdolsun kemâlde, yücelikte en üstün olana
Herkes uyar emrine, "yok" demez asla
Ona salavat, tahiyyat olsun sonra
İzzetle, yücelikle üstünlük verdi ona

Rubâî 3

Varlığın feyzi cömertlik şâhididir sana
Mevcut olan her şey cömertlik şâhididir sana
Makbûl olma umûdu, keremine duyulan îtimat
Reddettiğini yine döndürmüş sana

Rubâî 4

Mümkün varlıklar zâtının gerekliliğinin kanıtı
Sabittir; mümkün değil kusurlarının olması
Ebedî hayat nîmetine lâyık olur
Mârifet rûhlarınla bedenler, kalpler

Rubâî 5

Ne hoştur! Ecel vakti saf şarabı içerim
Kıyâmete kadar kabrimde sarhoş yatarım
Kıyâmet kavgasında fitil gibi sarhoş kalkarım
Ne sevâbı düşünür ne azâptan çekinirim

Rubâî 6

Acemin, Türkün, Arabın sorunlarını çözen
Fazîleti, edep eserlerini resme çeken
Sözünün içeriği her milletin sebebi
Kabûl sözün her mezhebin senedi

Rubâî 7

Sâkî kerem it şerâb-ı gülfâm yürüt
Gülfâm şerâba virme ârâm yürüt
Bezm içre habâb-ı eşk-i gülgûnumdan
Miñ câm yürütme, lebbeleb câm yürüt

Rubâî 8

Cânumda olan zaḫîre-yi nutk u hayât
Cismümde olan cevher-i hüsn-i harekât
Sarf olmadı ḫûblar reh-i ışkında
Efsûs ki bîhûde geçirdüm evkât

Rubâî 9

Ta'mîr-i bikâ' u cem'i mâl itdüñ dut
Her ârizû itdüñse aña yetdüñ dut
Çün ömr bekâsına dutulmaz ümmîd
Her hâl ile geldüğüñ kimi gitdüñ dut

Rubâî 10

Dirler ki kılur gonce leb-i yâr ile bahs
Gülberg-i ter ol la'l-i güherbâr ile bahs
Ol bir nice dilsizlere töhmetdür bu
Da'vîye gele, eyleye güftâr ile bahs

Rubâî 11

Ey mihr-i ruḫuñ kadîm ü âlem hâdis
Izhâr-ı vücûda keşf-i râzuñ bâ'is
Geçdüm ser-i kûyuñda iki âlemden
Lî beyne makâmeyni makâmun sâlis

Rubâî 12

Ḫayl-i gamuñ itdi nakd-i ömrüm târâc
Sabr ile müyesser olmadı derde ilâc
Ruḫsâruma tökdü merdüm-i çeşmüm kan
Hindû'yı görün; la'l virür Rûm'a harâc

Rubâî 7

Sâkî! Kerem et; gül renkli şarabı yürüt
Gül renkli şarabı bekletme; yürüt
Mecliste gül renkli gözyaşı kabarcığımdan
Bin kadeh yürütme; dudak dudağa kadeh yürüt

Rubâî 8

Cânımda olan konuşma, hayat zâhiresi
Bedenimde olan güzel davranış cevheri
Harcanmadı güzellerin aşk yolunda
Yazık! Boş yere geçirdim ömrümü

Rubâî 9

Yer yurt edindin, mal topladın say
Ne murâd ettinse, kavuştun say
Ölümsüzlük umûdu olmadığına göre
Her ne ise, geldiğin gibi gittin say

Rubâî 10

Derler ki gonca sevgilinin dudağıyla tartışır
Tâze gül yaprağı inci yağdıran lâl ile tartışır
Nice dilsize edilen bir töhmettir bu
İddiâ eder; dile gelir, tartışır

Rubâî 11

Yanağının güneşi kadîmdir; âlem sonradan olma·
Sırrını keşfetmek sebep oldu varlığını ızhâra
İki âlemden vazgeçtim senin civârında
Üçüncü bir makâm var iki makâm arasında

Rubâî 12

Gam ordun ömrümün nakdini yağmaladı
Sabır ile derdimin devâsı müyesser olmadı
Gözbebeklerim yüzüme kan döktü
Hindûya bakın; lâl haracına bağlar Rûm'u

Rubâî 13

Ey şerbet-i vasluñ elem-i hecre ilâc
Bâzâr-ı gamuñda eşk nakdine revâc
Ger dutsa ḫadengüñ reg-i cânum ne aceb?
Nabz ile kılur tabîb teşḫîs-i mizâc

Rubâî 14

Ey fâ'ide-yi ilmüñe âlem muhtâc
Ḫâk-i kademüñ ehl-i hüner başına tâc
Her kimde ki gördü şefkatüñ sû'-i mizâc
Ol sû-i mizâca lûtf ile kıldı ilâc

Rubâî 15

Ey zikr-i lebüñ nâsih-i enfâs-ı Mesîh
Nutkuñ ene efsah kelimâtında fasîh
Izhâr-ı kabulüñ eser-i lûtf-i ḫafî
İḫfâ-yı reh-i şerî'atüñ zulm-i sarîh

Rubâî 16

Gül devri ḫoş ol ki dutdu gülfâm kadeh
Bezmüñde demî dutmaya ârâm kadeh
Her subh ki ḫurşîdsıfat kaldıra baş
Bezmüñ bezeyüb gezdire tâ şâm kadeh

Rubâî 17

Dutdukca ele sâgar-ı sahbâ-yı sabûh
Artar eser-i zevk-i dil ü râhat-ı rûh
Tuğyân-ı gama müfîddür zevrak-ı mey
Tûfân-ı ḫatarında eyle kim keştî-yi Nûh

Rubâî 18

Mey şevki olubdur maña âdet ey şeyḫ
Geldükce bu şevk olur ziyâdet ey şeyḫ
Ḫoşdur maña mey saña ibâdet ey şeyḫ
Re'yile gerek ışk u irâdet ey şeyḫ

Rubâî 13

Vuslatının şerbeti ayrılık eleminin ilâcı
Gamının pazarında gözyaşı nakdine verir revâcı
Okun can damarımı tutsa, şaşılır mı?
Tabip nabız tutar, koyar mizaç tanısını

Rubâî 14

İlminin faydasına bütün âlem muhtaç
Ayağının toprağı hüner sâhiplerinin başına taç
Şefkatin kimde gördüyse bozuk mizaç
O bozuk mizâca lûtfetti, verdi ilaç

Rubâî 15

Dudaklarını anmak Mesih nefeslerine öğüt verir
Sözlerin "En fasih dilli benim" sözlerinde belirgindir
Kabûlünü göstermek gizli lûtfunun eseridir
Şerîatının yolunu gizlemek açık zulüm demektir

Rubâî 16

Gül devridir, ne hoş! O kişi tuttu gül renkli kadeh
Meclisinde bir an bile durmasın kadeh
Her sabah güneş gibi kaldırsın başını
Meclisini süslesin; akşama kadar gezdirsin kadeh

Rubâî 17

Elinde tuttukça sabah şarabının kadehini
Artar gönül zevkinin eseri, rûhun huzûru
Gam taşkınında yararlıdır mey sandalı
Tûfan tehlikesinde Nûh'un gemisi gibi

Rubâî 18

Mey şevki âdetim oldu benim ey şeyh
Mey geldikçe bu şevk artar ey şeyh
Mey benim, ibâdet senin hoşuna gider ey şeyh
Aşkta, irâdette re'y gerek ey şeyh

Rubâî 19

Ger kûyuña eşküm güzer eyler güstâḫ
V'er kaddüñe çeşmüm nazer eyler güstâḫ
Ayb eyleme reng-i çihre-yi zerdümi gör
Kim çoḫları âlemde zer eyler güstâḫ

Rubâî 20

Tâ boynuma saldı ol ḫam-ı zülf kemend
Tedbîr ile açılmadı boynumdan bend
Çok pend virüldi olmadı fâ'idemend
Yetmez mi maña pend viren ḫalka bu pend?

Rubâî 21

Bir âb ü hevâdur eşk-i germ ü dem-i serd
Kim andan alır neşv ü nemâ gülbün-i derd
Gülzâr-ı gamıñ benefşe vü yâsemeni
Dûd-i dil-i âşüftedür ü çihre-yi zerd

Rubâî 22

Def'-i gam-ı rûzigâradur bâde müfîd
Ref'-i elem-i ışka ruḫ-i sâde müfîd
Terk-i mey ü ma'şûkdur ol illet kim
Olmaz aña hiç nesne dünyâda müfîd

Rubâî 23

Tâ devrdedür dâ'ire-yi kevn ü fesâd
Mümkin değül olmağ harekâtından şâd
Tâs-ı felek içre ku'beteyn-i encüm
Göstermez imiş hîç kime nakş-ı murâd

Rubâî 24

Her yirde kim ol sîmber ü sîmînḫad
Arz eylese ârız aça sünbül çeke kad
Reng-i gül ü bûy-i sünbül ü cilve-yi serv
Hükm eylemezem ki ola makbûl-i ḫıred

Rubâî 19

Gözyaşlarım sokağından geçerse küstahça
Gözlerim boyuna bosuna bakarsa küstahça
Ayıplama beni; gör sararmış yüzümü
Niceleri âlemde altın yapar küstahça

Rubâî 20

O zülüf kıvrımı boynuma kement attığından beri
Hiçbir yöntemle çözülmedi kemendin düğümü
Çok öğüt verildi, olmadı bir faydası
Bana öğüt veren! Halka bu öğüt yetmez mi?

Rubâî 21

Bir iklimdir sıcak gözyaşıyla soğuk nefes
Gelişmesini ondan sağlar dert gülü
Gam gülistânının menekşesi, yâsemini
Perîşân gönlün dumanı, sararmış yüzü

Rubâî 22

Bâde dünya gamını defetmeye faydalı
Aşk elemini gidermeye sâde yüz faydalı
Meyi, mâşuğu terk etmek bir hastalık
Dünyada hiçbir şey bu hastalığa olmaz faydalı

Rubâî 23

Döndükçe bu var oluş, yok oluş çemberi
Mümkün değil hareketlerinden olmak mutlu
Felek tası içinde bu yıldız zarları
Göstermezmiş kimseye murâd resmini

Rubâî 24

Her nerede o gümüş göğüslü, gümüş yanaklı
Açarsa sümbül saçını, gösterse yanağını, boyunu
Gülün rengi, sümbülün kokusu, selvinin cilvesi
Sanmam ki olsun aklın makbûlü

Rubâî 25

Tâ mahmel-i mihrdür bu zengârî mehd
Mihrüñle vefâ ehline muhkemdür ahd
Birdür bize bezmgâh-ı ışkuñda felek
Ger kahr ile zẹhr virse v'er lutf ile şehd

Rubâî 26

Ey şehd-i lebüñ sözü şekervâr lezîz
La'lüñ kimi kanda bir şeker var lezîz?
Teng-i şeker olmasaydı dürc-i dehenüñ
Olmazdı çıḫan lehce-yi güftar lezîz

Rubâî 27

Her dem maña yâr arz-ı ruḫsâr eyler
Hüsnüñe meni beter giriftâr eyler
Gûyâ ki kemâl-i ışk dersin oḫudur
Her dem maña ta'lîmini tekrâr eyler

Rubâî 28

Ger mihnet-i devrdür ve ger ni'met-i sabr
Sabr ile kanâ'atde gerek müslim ü gebr
Her mihnet ü ni'met ki virürsen yârab
Ver ni'mete bir kanâ'at ü mihnete sabr

Rubâî 29

Hecrüñ ciğerini her kimüñ kan eyler
Tedrîc ile vasluñ aña dermân eyler
Zülfüñ kimi kim müddet ile kâfir ider
La'lüñ anı bir demde müselmân eyler

Rubâî 30

Mehveşler içinde bir nigârum vardur
Hecr ile bu nev' rûzigârum vardur
Rüsvâluğuma nasîhat eyler nâsih
Sanur ki elümde iḫtiyârum vardur

Rubâî 25

Bu paslı beşik sevgi mahfesi oldukça
Sevginle ahdin sağlamlaşır vefalılara
Bizim için birdir felek aşkının meclisinde
Ha zehir vermiş kahırla, ha bal vermiş lûtufla

Rubâî 26

Bal dudaktan çıkan sözün şeker gibi leziz
Lâl dudağın gibi nerede bir şeker var leziz?
Şeker kabı olmasaydı ağzının kutusu
Olmazdı ağzından çıkan sözler leziz

Rubâî 27

Yâr her an bana yüzünü gösterir
Güzelliğine beni beter esir eder
Sanırım, aşkta mükemmellik dersini okutur
Öğrettiğini her an bana tekrâr eder

Rubâî 28

Devrin mihneti, sabrın nîmeti olsa da
Müslümanı, kâfiri kanâat etmeli sabırla
Yârabbi, hangi mihneti, nîmeti verirsen
Bir kanâat ver nîmete, sabır ver nîmete

Rubâî 29

Ayrılığın kimin ciğerini kanatırsa
Vuslatın dermân eder ona zamanla
Zülfün gibi kâfir eder zamanla
Lâl dudağın Müslüman eder onu bir anda

Rubâî 30

Ay yüzlüler içinde bir sevgilim vardır
Ayrılıkla geçen bir zamanım vardır
Rezilliğim yüzünden öğüt verir öğütçü
Sanır ki elimde irâdem vardır

Rubâî 31

Işkuñda göñül eğerçi kan ise yeter
Yoksa garazuñ bu nîm cân ise yeter
Kurbânuñ olam egerçi sitemdür besdür
Başuñga içün ger imtihân ise yeter

Rubâî 32

Her dil ki esîr-i gam-ı hicrân olmaz
Şâyeste-yi zevk-i vasl-ı cânân olmaz
Her derd ki var, var dermânı velî
Bîderdlerüñ derdine dermân olmaz

Rubâî 33

Kimdür ki gamuñda nâle-yi zâr itmez
Derdin saña nâle ile ızhâr itmez
Feryâdına hiç kimsenüñ yetmezsen
Feryâd ki feryâd saña kâr itmez

Rubâî 34

Biz âlem-i ışk âlemârâlarıyuz
Meyẖâne-yi derd dürdpeymâlarıyuz
Gülberg-i nedâmet çemenidür âlem
Biz bu çemenüñ bülbül-i şeydâlarıyuz

Rubâî 35

Rengim gül-i za'ferâna döndü sensüz
Kaddüm ẖam olub kemâna döndü sensüz
Kurbânuñ olam meğer sitemdür besdür
Peymânem elümde kana döndü sensüz

Rubâî 36

Çıkdı feleğe âh ü figânum sensüz
Çoẖ derde mukayyed oldu cânum sensüz
Ayıralı çerẖ sen habîbi menden
Bîtâkat ü bîtâb u tüvânem sensüz

Rubâî 31

Aşkında gönlüm kan içindeyse de yeter
Yok, maksâdın şu yarım can ise, yeter
Kurbânın olayım, artık zûlmün yeter
Başın için! Bu bir sınavsa, yeter

Rubâî 32

Bir gönül ki hicrân gamının esiri olmaz
Cânâna kavuşma zevkine lâyık olmaz
Ne kadar dert varsa, dermânı var amma
Dertsizlerin derdine dermân olmaz

Rubâî 33

Kim senin gamınla inim inim inlemez?
İnleyerek sana derdini göstermez
Kimsenin koşmazsın feryâdına
Çok yazık! Feryat sana tesir etmez

Rubâî 34

Aşk âleminde âlemi süsleyenleriz
Dert meyhânesinde tortulu mey içenleriz
Âlem pişmanlık gül yaprağının çayırlığıdır
Biz bu çayırlığın âşık bülbülleriyiz

Rubâî 35

Rengim safran çiçeğine döndü sensiz
Boyum büküldü, yaya döndü sensiz
Kurbânın olayım; bu sitem artık yeter
Kadehim elimde kana döndü sensiz

Rubâî 36

Çıktı feleğe âhım, feryâdım sensiz
Çok derde bağlandı cânım sensiz
Ayıralı sen sevgilimi felek benden
Tâkatsizim, bitkinim, halsizim sensiz

Rubâî 37

Sûz-i dilüm eşk-i âlden eyle kıyâs
Endûhumu za'f-ı hâlden eyle kıyâs
Ḫurşîd ki hüsnüñle kılur bahs-i kemâl
Terk-i edebîn zevâlden eyle kıyâs

Rubâî 38

Cânân ise matlûb, tama' cândan kes
Matlûb ise cân, ümîd cânândan kes
Cân sevmek ile müyesser olmaz cânân
Yâ bundan ümîd yâ tama' andan kes

Rubâî 39

Edvâr-ı zemân dâ'ire-yi hayret imiş
Esbâb-ı cihân mehâlik-i mihnet imiş
Dünyâya heves itmemek itmekden yeğ
Çü evveli hırs u âḫiri hasret imiş

Rubâî 40

Kûyunda senüñ ne daşa kim urdum baş
Kıldum anı gark-ı ḫûn, töküp gözden yaş
Göz yaşına rahm eyle ki çok müddetdür
Bîdâdına sabr idüb basar bağrına daş

Rubâî 41

Gurbetde garîb şâdmân olmaz imiş
Hîç kimse garîbe mihribân olmaz imiş
Altun kafes içre ger kızıl gül bitse
Bülbüle tiken tek âşiyân olmaz imiş

Rubâî 42

Ey kesb-i kemâle i'tikâduñ nâkıs
Tahsîl-i kemâle ictihâduñ nâkıs
Âr itme talebden, kıl hazer andan kim
Kâmiller içinde ola aduñ nâkıs

Rubâî 37

Gönlümdeki yangını kanlı gözyaşımdan et kıyas
Üzüntümü hâlimdeki zayıflıktan et kıyas
Güneş olgunluk yarışına girer güzelliğinle
Edebî terkettiğini batışından et kıyas

Rubâî 38

Cânân ise istenilen, candan tamâhını kes
Can ise istenilen, cânândan umûdunu kes
Can sevmekle kavuşulmaz cânâna
Ya bundan umûdunu ya ondan tamâhını kes

Rubâî 39

Zamanın devirleri bir hayret dairesiymiş
Dünya nîmetleri mihnetlerin tehlikeli yeriymiş
Dünyaya heves etmemek yeğdir etmekten
Çünkü başlangıcı hırs, sonu hasretmiş

Rubâî 40

Senin sokağında hangi taşa vurdumsa baş
Kan içinde bıraktım onu döküp gözden yaş
Gözyaşına merhamet et zîrâ uzun süredir
Zûlmüne sabreder, basar bağrına taş

Rubâî 41

Garip gurbette mutlu olmazmış
Hiç kimse garibe müşfik olmazmış
Altın kafes içinde kızıl gül bitse
Bülbüle diken gibi yuva olmazmış

Rubâî 42

Olgunluk kazanmada îtikâdın eksik
Olgunluk elde etmede gayretin eksik
Talepten utanma; sakın şundan aman
Kâmiller arasında olsun adın eksik

Rubâî 43

Ḫoş ol ki kılub rehber-i sıdkun iḫlâs
Ḫalvetgeh-i kurba ola iḫlâs ile hâs
Sarrâf-ı vefâ pûte-yi te'dîbe salub
Her gışdan ide miss-i vücûdunu ḫalâs

Rubâî 44

Ey bâd kıl ahvâlümi cânânuma arz
Sergeşteliğüm serv-i ḫırâmânuma arz
Öldürdü kinâyet ile ağyâr meni
Bu zulm-i saṛîhi eyle sultânuma arz

Rubâî 45

Ey cevher-i ışkuñ eseri cism ü araz
Yoḫ âşıka senden özge âlemde garaz
Çün bildüñ esîrüñem terahhum kıl kim
Tedbîr gerek müşaḫḫas oldukda maraz

Rubâî 46

Zâhid mey-i nâbdandur ikrâh galat
Sen ḫâh sözüm sahîh dut ḫâh galat
Mescidlere girdüğüm değül rağbetden
Sermestliğümden eylerem râh galat

Rubâî 47

Dâğ urma dil-i hazîne ey müşgînḫat
Ger mâ'il-i hüsn-i ḫat isen kılma galat
Kim eylememiş kâtib-i dîvân-ı kazâ
Dil harflerin kâbil-i tezyîn-i nukat

Rubâî 48

Mey men'ini eyleyüb şi'âr ey va'iz
Dutduñ reh-i ta'n-ı ışk-ı yâr ey vâ'iz
Terk-i mey ü mahbûb idüb cennet içün
Şerh eyle ki cennetde ne var ey vâ'iz?

Rubâî 43

Ne mutlu ona! Sadâkat rehberi edinir ihlâsı
İhlâs ile Tanrı'ya yakınlık yerinin olur has kulu
Vefa sarrafı edep potasına koyar onu
Fazlalıklardan arıtır varlığının bakırını

Rubâî 44

Hey rüzgâr! Hâlimi cânânıma arz et
Âvâreliğimi salınan selvi boyluma arz et
Kinâyeli lâflarla öldürdü rakiplerim beni
Bu açık zûlmü sultânıma arz et

Rubâî 45

Aşk cevherinin eseri cisim ile arazdır
Âşık için âlemde senden başka amaç yoktur
Esirin olduğumu anladın; acı bana
Hastalığa tanı koyulunca, tedâvî gerekir

Rubâî 46

Hey sofu! Saf şaraptan tiksinmek yanlış
Sözümü ister doğru bul ister yanlış
Mescitlere girdiğim, değil rağbetimden
Yolumu şaşırıyorum sarhoşluğumdan

Rubâî 47

Hey misk ayva tüylü! Dağlama mahzûn gönlümü
Güzel yazıya meraklıysan, yapma hatâyı
Kazâ dîvânındaki yazıcı zîrâ
Nokta ile süslenir kılmamış gönül harflerini

Rubâî 48

Mey yasaklamayı şiâr edindin be vâiz
Yâr aşkını kınama yoluna girdin be vâiz
Meyi, mahbûbu terkettin cennet uğruna
Söyle hele, cennette ne var be vâiz?

Rubâî 49

Tehdîd ile geçdi rûzigâr ey vâ'iz
Fevt oldu şerâb-ı vasl-ı yâr ey vâ'iz
Ger kevser ü hûr ise garez, virme azâb
Ne terk buyur ne intizâr ey vâ'iz

Rubâî 50

Ey vasf-ı cemâlüñe tehayyür mâni'
Virmiş saña isbât-ı kemâlüñ sâni'
Vasluñda cefâ-yı ta'ne-yi ağyâruñ
Hecrüñde meni ḫayâle itmiş kâni'

Rubâî 51

Pervâneye zulm-i bîhisâb eyler şem'
Zulm odına bağrını kebâb eyler şem'
Gûyâ ki bilür zulm serencâmı nedür
Bîhûde değül ki ıztırâb eyler şem'

Rubâî 52

Her şâm yiter visâl-i cânâne çerâğ
Tâ subh kalur hemdem ü hemḫâne çerâğ
Reşk odına yandurdı meni her sâ'at
Vehm eylemez âhum odına yâne çerâğ

Rubâî 53

Hergeh ki behâr kıldı ârâyiş-i bâğ
Nevmîdliğ urdı lâleveş bağruma dâğ
Zîrâ tiken üzre dutdı bülbül mesken
Gül bâd güzergehinde yandurdı çerâğ

Rubâî 54

Yoḫ dehrde bir muvâfık-ı tab' harîf
Kim sohbeti dilgûşâ ola tab'ı zarîf
Feryâd ki nâcins musâhibler ile
Bîfâ'ide zâyi' oldı evkât-ı şerîf

Rubâî 49

Tehdit ile geçti ömür be vâiz
Yâre kavuşma şarabı tükendi be vâiz
Kevser ile hûrî ise maksâdın, azâp çektirme
Ne terk etmeyi söyle ne beklet be vâiz

Rubâî 50

Cemâlini anlatmaya hayretim engeldir
Yaratan sana mükemmelliğin ispâtını vermiştir
Vuslat vakti rakiplerimin kınama cefâsı
Ayrılığında beni hayâlle yetindirmiştir

Rubâî 51

Pervâneye hesâpsız zûlmeder mum
Zulüm ateşiyle bağrını kebap eder mum
Güyâ bilir zûlmün sonu nedir
Boşuna değil bu; ızdırap çeker mum

Rubâî 52

Her akşam cânânın vuslatına erer kandil
Sabaha kadar arkadaş olur, onunla kalır kandil
Kıskançlık ateşiyle yaktı beni her saat
Ah ateşimle yanmaktan korkmaz kandil

Rubâî 53

Bahar ne zaman süslese bahçeyi
Umûtsuzlukla bağrımı dağladı lâle gibi
Çünkü bülbül diken üzerinde mesken tuttu
Gül rüzgârın geçtiği yolda meşâle yaktı

Rubâî 54

Tabiatıma uygun bir arkadaş yok dünyada
Sohbeti gönlümü açsa, tabiatı zarif olsa
Eyvahlar olsun! Cinsi bozuk arkadaşlarla
Değerli vakitlerim zâyî oldu boşu boşuna!

Rubâî 55

Men zühd ü vera'dan urmazam lâf u güzâf
Dâ'im ruḫ-i sâde isterem bâde-yi sâf
Terk-i mey ü mahbûb idebilmen mutlak
Ger itse idüm urmaz idüm lâf-ı ḫilâf

Rubâî 56

Ey nâvek-i bîdâduña her sîne hedef
V'ey cevher-i peykânuña her dîde sadef
Feryâd ü figânum gam-i hicrânuñdan
Bezm-i gamadur nevha-yı ney nâle-yi def

Rubâî 57

Uşşâka değül kayd-ı alâyık lâyık
Hergiz gam-ı rûzigâr çekmez âşık
Kayd-ı gam-ı rûzigâr bir illetdür
Ol illete ışkdur tabîb-i hâzık

Rubâî 58

Ey sâlik-i râh-ı Hâk saña kat'-ı tarîk
Düşvârdur olmazsa refîküñ tevfîk
Dut dâmen-i mürşîd-i tevekkül ki saña
Maksûd müyesser ola tevfîk refîk

Rubâî 59

Sermenzil-i her murâda rehberdür ışk
Keyfiyyet-i her kemâle mazhardur ışk
Gencîne-yi kâ'inâta gevherdür ışk
Mişkât-ı vücûd-i ḫalka masdardur ışk

Rubâî 60

Yâ men besata'l-arza ve ecre'l-eflâk
İdrâku kemâlihi kemâlu'l-idrâk
Fi'l-arzi ve fi's-semâi lâ rabbe sivâk
Mâ na'budu yâ vâhidu illâ iyyâk

Rubâî 55

Zühdden, takvâdan bahsedip saçmalamam
Daîmâ güzel yüz ile saf bâde isterim
Meyi, mahbûbu asla terkedemem
Etsem, böyle aykırı lâf söylemezdim

Rubâî 56

Zulüm oklarına her göğüs hedeftir
Temrenlerinin cevherine her göz sedeftir
Ayrılığının gamından feryat figânım
Gam meclisinde ney ağıtı, def iniltisidir

Rubâî 57

Âşıklar için dünyaya bağlanmak değil lâyık
Zamanın gamını asla çekmez âşık
Zamâne gamına bağlanmak bir hastalık
Aşktır o hastalığın tabîbi hem de hâzık

Rubâî 58

Hâk yolunun yolcusu! Yol alma
Zordur sana; tevfik arkadaş olmazsa
Tevekkül mürşîdinin eteğine sarıl
Maksâdın gerçekleşsin, tevfik arkadaş olsun sana

Rubâî 59

Her murâdın başkonağına götüren rehberdir aşk
Her kemâlin keyfiyetine mazhârdır aşk
Evren hazînesinin mücevheridir aşk
Halkın varlık fenerine kaynaktır aşk

Rubâî 60

Yeryüzünü döşeyen, gökleri yürüten Tanrı
Onun kemâlini anlamak verir idrak mükemmelliğini
Yeryüzünde, gökyüzünde yok senden başka Tanrı
Ancak sana taparız ey biricik Tanrı

Rubâî 61

Yâ men bike ilticâu men kâne sivâk
Tûbâ li men iktedâ bimâ fîhi rızâk
Burhânuke fi'l-kemâli yekfî levlâk
Levlâke lemâ dâre medâru'l-eflâk

Rubâî 62

Mecnûn oda yandı şûle-yi âh ile pâk
Vâmık suya batdı eşkden oldı helâk
Ferhâd hevesle yele virdi ömrün
Ḫâk oldılar anlar, menem imdi ol ḫâk

Rubâî 63

Tâ halka-yı zülf-i yâre düşdüñ ey dil
Dâm-ı gam-ı rûzigâre düşdüñ ey dil
Efsûs ki kutb-i ehl-i cem'iyyet iken
Ol dâ'ireden kenâre düşdüñ ey dil

Rubâî 64

Meh durdu mukâbil saña buldukda kemâl
Gördü ki özünde sence yok hüsn ü cemâl
Bir gâyete yetdi incelüb gamdan kim
Zâ'f-ı beden ile bedr iken oldu hilâl

Rubâî 65

Ḫurşîd ki kıldı subhdem arz-ı cemâl
Dergâhuña yüz sürmek ile buldı kemâl
Çün yetdi kemâle itdi sen mâh ile bahs
Ol terk-i edeb virdi kemâliñe zevâl

Rubâî 66

Ruḫsâre ser-i zülfi perîşân itgil
Gözden gül-i ruḫsaruñı pinhân itgil
Bir nice perîşânları öz hâline koy
Her lâhza yiter kasd-i dil ü cân itgil

Rubâî 61

Senden başka her şey sığınır sana
Ne mutlu ona! Uyar razı olduklarına
Olgunluğunun kanıtına "Levlâk" yeterlidir
Sen olmasaydın dönmezdi gökler

Rubâî 62

Mecnûn âh ateşiyle yandı ateşte tümüyle
Vâmık gözyaşlarında suya battı, oldu helâk
Ferhâd hevesle ömrünü verdi yele
Toprak oldu onlar; şimdi benim o toprak

Rubâî 63

Sevgilinin zülüf halkasından düşeli gönlüm
Zamâne gamının tuzağına düştün gönlüm
Çok yazık! Huzûr sâhiplerinin kutbuydun
O daireden dışarı düştün gönlüm

Rubâî 64

Ay durdu karşında bulunca kemâl
Gördü ki kendinde yok senin gibi güzellik, cemâl
Gam yüzünden o kadar inceldi ki
Zayıflıktan dolunay iken oldu hilâl

Rubâî 65

Güneş cemâlini gösterdi sabah vakti
Eşiğine yüz sürerek buldu kemâli
Kemâle erince sen Ay ile yarıştı
Edebî terk etmesi, kemâline zeval verdi

Rubâî 66

Zülüflerinin ucunu dağıt yüzüne
Yüzünün gülünü gözlerden gizle
Nice perîşânları bırak kendi hâline
Her an yeter kastetmen can ile gönüle

Rubâî 67

Ey ukdegüşâ-yı rişte-yi tedbîrüm
Her tâ'ate afvuñ sebeb-i taksîrüm
Taksîrüme itme özge takdîr-i cezâ
Şermendeliğüm yiter menüm taksîrüm

Rubâî 68

Besdür maña lâ ilâhe illallâhum
Yâr olsa Muhammeddür resûlullâhum
Vallâh ikisi dâduma yitmez billâh
Lutf eylemese Alî veliyyullâhum

Rubâî 69

Hemdem, gör aḫan sirişk-i âlümni menüm
Dutmuş ruḫ-i kehrübâ misâlümni menüm
Billâh bizi ol gülruḫa arz eyleyigör
Bir reng ile bu sûret-i halümni menüm

Rubâî 70

Kad enkazanî devâmu re'yi dâim
Mâ lî cesedun ale'l-me'âsî kâim
Yâ lâimu lev vaka'te fîmâ ene fîh
Vallâhî lemâsahte ve lumte'l-lâim

Rubâî 71

Dâim özümi bîser ü sâmân gördüm
Üftâde-yi derd ü dâğ-ı hicrân gördüm
Bir kat ile ki munda Nûh tûfân gördü
Men Nûh değüldüm nice tûfân gördüm

Rubâî 72

Kad şerrefekallâhu bitavfi'l-haremeyn
Min ru'yeti meşhedeyni karret leke ayn
Tûbâ li men elkâke li enne't-tahkîk
Men zâreke kad zâre Aliyyen ve Huseyn

Rubâî 67

Tedbir ipimin çözersin düğümlerini
Her ibâdeti affetmendir taksîrimin sebebi
Taksîrime başka ceza takdir etme
Taksîrim yüzünden utanmam yeter bana

Rubâî 68

Yeterlidir bana Lâ ilâhe illallâhım
Yâr olacaksa Muhammed'dir yâr, Resûlullâhım
Vallâhi billâhi koşmaz imdâdıma
Lûtfetmezse bana Ali Veliyyullâhım

Rubâî 69

Arkadaş! Gör akan kanlı yaşlarımı benim
Kaplamış kehribar misâli yanaklarımı benim
Allâh aşkına arzet bizi o gül yanaklıya
Bir yolunu bularak şu hâlimi benim

Rubâî 70

Ardı kesilmez düşüncelerim ezer beni
Bir bedenim var; günâhlara koyar beni
Kınamazdın beni bir bilsen hâlimi
Kınayan seni kınar, sana öğüt verir vallâhi

Rubâî 71

Daîmâ kendimi evsiz barksız gördüm
Derde düşmüş, hicrânla dağlanmış gördüm
Bir fark var: Nûh burada tûfan gördü
Ben Nûh değildim; nice tûfan gördüm

Rubâî 72

İki haremi ziyâretle Allâh şereflendirdi seni
Gözlerin aydınlandı görmekle iki şehitliği
Ne mutlu seninle buluşana! Çünkü gerçekten
Kim ziyâret etse seni, ziyâret eder Ali ile Hüseyin'i

Rubâî 73

Ey gâ'ib olan dîde-yi ḫûnbârumdan
V'ey râhat olan sîne-yi efgârumdan
Ben vârumı yoḫ seniñçün itdüm ne revâ
Sen dutmayasen ḫaber yoḫ u vârumdan

Rubâî 74

Ḫûnâbe töküb dîde-yi giryânumdan
Sensüz boyadum yir yüzin öz kanumdan
Öz kanumı eylerem özümle da'vî
Gitmezse elüm nola giribânumdan?

Rubâî 75

Efgândur işüm serv-i ḫırâmânuñ içün
Kandur ciğerüm gonce-yi ḫandânuñ içün
Işkuñda gam u gussa çeküb pîr oldum
Ben pîre terahhum it yiğit cânuñ içün

Rubâî 76

Didüm lebüñe la'l-i Bedaḫşân'dur bu
Güldü didi: Ey fakîr, bühtândur bu
Bir daşa ne reng ile kılursen nisbet
Şîrîn ü şekerfeşân u ḫandândur bu

Rubâî 77

Kaddüñe didüm ki serv-i bûstândur bu
Tünd oldu ki ey ḫaste ne hezyândur bu!
Pâbeste vü ûr u bîzebândur didüğüñ
Ḫandân u kabâpûş ḫırâmândur bu

Rubâî 78

Yandurdı meni şevk-i cemâlüñ ey mâh
Her lâhza aceb değül yetürsem göğe âh
Zülfüñ girihi çıḫdı elümden nâgâh
Gör kim ne cefâ kıldı maña baḫt-ı siyâh

Rubâî 73

Kan yağdıran gözlerimden kaybolan!
Yaralı göğsüm yüzünden rahatta olan
Ben vârımı senin için yok ettim; revâ mı
Haberin olmayacak senin yokumdan, vârımdan?

Rubâî 74

Kanlı yaş döküp ağlayan gözlerimden
Sen yokken boyadım yüzümü kendi kanımla
Kendi kanıma karşı bulunurum davâda
Ne çıkar elim uzaklaşmazsa yakamdan

Rubâî 75

Feryat etmektir işim salınan boyun için
Kanlıdır ciğerim gülen gonca dudağın için
Aşkında gam, keder çektim, yaşlandım
Bir yaşlıya merhamet et yiğit cânın için

Rubâî 76

Dudakları için dedim: Bedahşân lâlidir bu
Güldü, dedi: Hey fakîr! Bühtândır bu
Hangi renkle bir taşa benzetirsin?
Tatlıdır, şeker saçar, gülen dudaktır bu

Rubâî 77

Boyun için dedim: Bahçe selvisidir bu
Sinirlendi: Hey hasta! Nasıl hezeyandır bu!
Ayağı bağlı, çıplak, dilsizdir dediğin
Güler, pelerin giyer, salınandır bu

Rubâî 78

Cemâlinin şevki yaktı beni ay yüzlüm
Her an göğe yükseltsem âhımı, şaşılır mı?
Ansızın elimden kaçtı zülfünün düğümü
Gör, ne cefâ etti bana kara bahtım

Rubâî 79

Müjgânumı ey şûḫ güherbâr itme
Pinhân gamumı âleme ızhâr itme
Işk ehline zulmdür vefa itmemeğüñ
Zinhâr itme bu zulmü zinhâr itme

Rubâî 80

Feryâd ki ışk bîkarâr itdi meni
Derd ü gam ile zâr ü nizâr itdi meni
Ḫâk-i ser-i kûyuñda gubâr itdi meni
Sergeşte vü ḫâr u ḫâksâr itdi meni

Rubâî 81

Gördüm seni, elden iḫtiyârum gitdi
Baḫdım kadüñe, sabr u karârum gitdi
Ḫâk oldum u her yaña gubârum gitdi
Elkıssa kapuñda i'tibârum gitdi

Rubâî 82

Ruḫsâruña ayb itme nigâh itdüğümi
Göz yaşı töküp nâle vü âh itdüğümi
Ey pâdşeh-i hüsn! Terahhum kıl kim
Afv eyle ki bilmişem günâh itdüğümi

Rubâî 83

Gül faslı bu yıl aceb behârum geçdi
Gam birle bu çâklarda medârum geçdi
Sensüz ne diyem, ne çekmişem hâsıl
Kanlar yuda yuda rûzigârum geçdi

Rubâî 79

Ey şûh! Kirpiklerimi inci yağdırır etme
Gizli gamımı âleme âşikâr etme
Vefa etmemen âşıklara zulümdür
Sakın etme bu zûlmü, sakın etme!

Rubâî 80

Eyvahlar olsun! Aşk dur duraksız etti beni
Dertle, gamla inim inim inletti beni
Sokağının toprağında toz etti beni
Âvâre, düşkün, yerde sürünür etti beni

Rubâî 81

Gördüm seni; elimden irâdem gitti
Boyuna baktım; sabrım, karârım gitti
Toprak oldum; her tarafa tozum gitti
İşin sonunda kapında îtibârım gitti

Rubâî 82

Ayıplama yüzüne baktığımı
Gözyaşı döküp inlediğimi, âh ettiğimi
Güzellik pâdişâhı! Acı bana
Affet beni; biliyorum günâh ettiğimi

Rubâî 83

Bu yıl gül faslında acayip baharım geçti
Bu kovuklarda gamlı günlerim geçti
Ne diyeyim; sen yokken neler çektim! Sonuçta
Kanlar yuta yuta zamanım geçti.

Su Kasîdesi

Saçma ey göz eşkden göñlümdeki odlare su
Kim bu deñlü dutuşan odlare kılmaz çâre su

Âbgûndur günbed-i devvâr rengi bilmezem
Yâ muhît olmuş gözümden günbed-i devvâre su

Zevk-i tîguñdan ʿaceb yoḫ olsa göñlüm çâk çâk
Kim mürûr ilen bıragur raḫneler dîvâre su

Vehm ilen söyler dil-i mecrûh peykânuñ sözin
İhtiyât ilen içer her kimde olsa yâre su

Suya virsün bâğbân gülzârı zahmet çekmesün
Bir gül açılmaz yüzüñ tek virse miñ gülzâre su

Oḫşadıbilmez gubârını muharrir ḫatuña
Ḫâme tek baḫmakdan inse gözlerine kâre su

ʿÂrızuñ yâdiyle nemnâk olsa müjgânum n'ola
Zâyi' olmaz gül temennâsiyle virmek ḫâre su

Gam güni itme dil-i bîmârdan tîğuñ dirîg
Ḫayrdur virmek karañu gicede bîmâre su

İste peykânın göñül hecrinde şevkum sâkin it
Susuzam bir gez bu sahrâda menüm'çün are su

Men lebüñ müştâkıyam, zühhâd Kevser tâlibi
Nitekim meste mey içmek ḫôş gelür, huşyâre su

Ravza-yı kûyına her dem durmayup eyler güzâr
ʿÂşık olmuş gâlibâ ol serv-i ḫôşreftâre su

Su yolın ol kûydan toprag olup dutsam gerek
Çün rakîbümdür dahi ol kûya koyman vare su

Destbûsı ârizûsiyle ger ölsem dôstlar
Kûze eyleñ topragum, sunuñ anuñla yâre su

Serv serkeşlük kılur kumrî niyâzından meger
Dâmenin duta, ayağına düşe, yalvare su

İçmek ister bülbülüñ kanın meger bir reng ile
Gül budagınuñ mizâcına gire, kurtare su

Tıynet-i pâkini rûşen kılmış ehl-i ʿâleme
İktidâ kılmış tarîk-i Ahmed-i Muḫtâr'e su

Saçma gözlerim gözyaşımdan gönlümdeki ateşlere su
Çünkü böyle tutuşan ateşlere fayda etmez su

Dönen gökkubbe su renginde mi? Bilmiyorum
Gökkubbeyi mi kaplamış gözümden akan su?

Kılıcının zevkiyle gönlüm olsa dilim dilim; şaşılmaz
Zamanla duvarda yol açar kendine su

Korkarak söyler yaralı gönlüm temreninin adını
Kimin yarası varsa, ihtiyatla içer su

Bahçıvan gül bahçesini su içinde bıraksın, zahmet çekmesin
Yüzün gibi bir gül açılmaz verse bin gül bahçesine su

Kâtip benzetemez yazısını ayva tüylerine
Kalem gibi bakmaktan inse gözlerine karasu

Yanağını anınca ıslansa kirpiklerim, ne çıkar?
Boşa gitmez gül yetiştirme arzusuyla dikene vermek su

Gam günü esirgeme kılıcını hasta gönlümden
Sevâptır karanlık gecede hastaya vermek su

Gönlüm! Onun temrenini iste; şu ayrılıkta sakinleştir şevkimi
Susuzum; bir kere gez bu çölde; benim için ara su

Ben dudağını arzularım; sofular tâlip olmuş Kevser'e
Nitekim mestin hoşuna gider mey içmek, ayığın su

Hiç durmaz, her an uğrar evinin bahçesine
Âşık olmuş galiba o salınarak giden selviye su

Toprak olup suyun oradan geçmesine engel olayım
Ne de olsa rakîbimdir; bırakmam oraya aksın su

Dostlarım! Onun elini öpme arzusuyla ölürsem
Toprağımdan testi yapın; sunun onunla yârime su

Kumru niyâz ediyor diye selvi serkeşlik ediyor
Eteğine sarılsın, kapansın ayağına, yalvarsın su

Galiba bir oyunla bülbülün kanını içmek ister
Gül dalının mizacına girip bülbülü kurtarmak ister su

Temiz yaratılışını bildirmiş bütün âleme
Ahmed-i Muhtâr'ın yoluna girmiş su

Seyyid-i nev'-i beşer, deryâ-yi dürr-i ıstıfâ
Kim sepüpdür mu'cizâtı âteş-i eşrâre su

Kılmag içün tâze gülzâr-i nübüvvet revnakın
Mu'cizinden eylemiş izhâr seng-i ḫâre su

Mu'cizi bir bahr-i bîpâyân imiş âlemde kim
Yetmiş andan miñ miñ âteşhâne-yi küffâre su

Hayret ilen barmagın dişler kim itse istimâ'
Barmagından virdügin şiddet güni Ensâr'e su

Dôstı ger zehr-i mâr içse olur âb-ı hayât
Ḫasmı su içse döner elbette zehr-i mâre su

Eylemiş her katreden miñ bahr-i rahmet mevcḫîz
El sunup urgaç vuzû'içün gül-i ruḫsâre su

Ḫâk-i pâyine yetem dir 'ömrlerdür muttasıl
Başını daşdan daşa urup gezer âvâre su

Zerre zerre hâk-i dergâhına ister sala nûr
Dönmez ol dergâhdan ger olsa pâre pâre su

Zikr-i na'tüñ virdini dermân bilür ehl-i ḫatâ
Eyle kim def'-i ḫumâr içün içer meyḫâre su

Yâ Habîballah yâ Ḫayre'l-beşer müştâkuñam
Eyle kim lebteşneler yanub diler hemvâre su

Senseñ ol bahr-i kerâmet kim şeb-i Mi'râc'da
Şebnem-i feyzüñ yetürmiş sâbit ü seyyâre su

Çeşme-yi ḫurşîdden her dem zülâl-i feyz iner
Hâcet olsa merkadüñ tecdîd iden mi'mâre su

Bîm-i dûzeḫ nâr-ı gam salmış dil-i sûzânuma
Var ümîdüm ebr-i ihsânuñ sepe ol nâre su

Yümn-i na'tüñden güher olmış Fuzûlî sözleri
Ebr-i nîsândan dönen tek lü'lü'-i şehvâre su

Ḫâb-ı gafletden olan bîdâr olanda rûz-i haşr
Eşk-i hasretden tökende dîde-i bîdâre su

Umduğum oldur ki mahrûm olmayam dîdârdan
Çeşme-yi vasluñ vire men teşne-yi dîdâre su

İnsanoğlunun efendisi, seçkinlik incilerinin denizi
Mucizeleriyle kötülerin ateşine serpmiş su

Peygamberliğin gül bahçesine canlılık vermek için
Mucizesiyle granit taşından çıkarmış su

Âlemdeki mucizeleri sonsuz bir denizmiş
Binlerce kâfir ateşkedesine ondan ulaşmış su

Hayretler içinde parmağını ısırır kim dinlese
Zorluk günü Ensâr'a parmağından verdiğini su

Dostu yılan zehiri içse, olur hayat suyu
Düşmanı su içse, yılan zehirine döner su

Her damlasından bin rahmet denizi kabarmış
Elini uzatıp abdest için gül yüzüne çarpınca su

Devirler boyu sürekli ayağının toprağına erişmek ister
Başını taştan taşa vurur, âvâre gezer su

Dergâhının toprağına zerre zerre ışık saçmak ister
Dönmez o dergâhtan paramparça olsa da su

Günâhkârlar naâtını dilden düşürmez; dermân bilir
Mahmûrluğu başından atmak için mey düşkünü içer su

Allâh'ın Habîbi, insanların en hayırlısı! Müştâkınım
Dudağı kurumuşlar nasıl yanarak isterse hep su

Sensin o cömertlik denizi. Miraç gecesinde
Feyzinin şebnemi ulaştırmış gezegene, yıldıza su

Güneş pınarından her an feyizli sular iner
İhtiyaç duysa merkadini yenileyen mîmâra su

Cehennem korkusu gam ateşi düşürmüş yanan gönlüme
Umûdum var; ihsan bulutun serpecek o ateşe su

Naâtının uğuruyla inci olmuş Fuzûlî'nin sözleri
Âdetâ Nisan bulutuyla şahvâr inci olmuş su

Gaflet uykusundakiler uyanınca mahşer günü
Hasret gözyaşlarıyla döktüklerinde uyanmış göze su

Umduğum şudur: Mahrûm olmayayım o yüzden
Vuslat pınarın versin ben yüzüne susamışa su!

Sözlük

a

âb: 1. Su. 2. Parlaklık.

âb-ı hayât: 1. Ölümsüzlük suyu, bengi su. Karanlıklarda bulunan, kaynağı bilinmeyen su. Hızır ile İlyas peygamberlerin bularak içtiği ölümsüzleştiği su. İskender bu suya ulaşmak için Karanlıklar Ülkesine gittiyse de bulamadı. 2. Sevgilinin dudağı.

açmak: 1. Açmak. 2. Fethetmek.

Âdem: Adem Peygamber. Cennetteki yasak meyveyi yiyince Cennetten kovuldu. Meleklerin hocası Azâzîl –daha sonra İblis oldu- ona secde etmedi.

afyon: Donuk haşhaş usaresi.

ağaç at: Çocukların gerçek at yerine kullandıkları değnek.

âh: 1. Âşığın çektiği âh. 2. Güneşin doğuşu ve batışı. 3. Yüksekliği dolayısıyla sevgilinin boyu.

âh-ı âteşîn: 1. Ateşli âh. 2. Güneşin doğuşu ve batışı sırasında ufukta görülen ve güzel he harfine benzetilen manzara. 3. Sam yeli.

Ahmed-i Mürsel: Elçi olarak gönderilmiş Ahmed, Hz. Muhammed.

al etmek: 1. Kızartmak, kırmızıya boyamak. 2. Hile yapmak.

âlem: 1. Âlem. 2. Zindan.

alev: (şûle) 1. Alev, yalaz. 2. Dil.

ârız: (ruḫ, izâr) 1. Yanak. 2. Gül. 3. Şarap. 4. Ateş. 5. İnci tanesi.

asâ: Hz. Mûsâ'nın değneği. Mucize eseri olarak ejderhâya, büyük yılana dönüşmüştü.

âsitâne: 1. Yüksek eşik. 2. İstanbul. 3. Pîrin, şeyhin oturduğu makâm. 4. Sevgilinin evindeki kapının eşiği. Âşığın başını koyup yattığı yer.

âşık-ı ciğerḫâr: 1. Ciğer yiyen âşık. 2. Izdırap çeken âşık.

aşk: Yaratılışın sırrı.

âteş: 1. Ateş. 2. Cehennem.

ay: 1. Ay. 2. Sevgilinin yüzü. 3. Masivâ, Tanrı dışındaki her şey.

ay başı: Her ay başı delilik nükseder.

ay tutulması: (hüsuf) Ay tutulmasının cinler tarafından gerçekleştirildiği inancına vurgu yapılır. Cinleri kovmak için Ay tutulduğu anda gürültü çıkarılır veya silah atılır.

ayag: 1. Ayak. 2. Kadeh.

ayağa düşmek: 1. Kadehe dökülmek. 2. Ayağa kapanmak. 3. Rezil olmak, değerini yitirmek.

ayak çekmek: 1. Gelmez olmak. 2. Kadehi götürmek.

ayaktan salmak: Yere düşürmek.

âyîne: Ayna; çelikten yapılan ayna. Yuvarlaktır. Dolunaya benzer. Sevgilinin aynadaki boy görüntüsü Hz. Muhammed'in Ay'ı ikiye bölen parmağını andırır.

âyîne-yi gîtînümâ: 1. Dünyayı gösteren ayna. 2. İskender'in aynası.

âyîne-yi ruḫsâr: 1. Yanak aynası. 2. Sevgilinin ayna gibi parlak yanağı.

b

baîr: Deve. A'râf sûresi 40. âyete gönderme yapılır. Kâfirlerin cehennemden çıkmalarının mümkün olmadığı vurgulanır. "Hattâ yecilu'lcemelu fî semmi'l-ḫıyâti" (Bizim âyetlerimizi yalanlayıp da onlara karşı kibirlenmek isteyenler var ya, işte onlara gök kapıları açılmayacak ve onlar, deve iğne deliğine girinceye kadar cennete giremiyeceklerdir! Suçluları işte böyle cezalandırırız!)

bel bağlamak: 1. Zünnâr kuşanmak, kafir olmak. 2. Umûtlanmak.

belâ: 1. Musîbet, belâ. 2. "Evet", Elest meclisindeki "evet" sözü.

Benatü'n-na'ş: Yedi yârlar, yedi yıldızdan oluşan Büyükayı takımyıldızı.

berg-i gül: 1. Gül yaprağı. 2. Dil.

beydak: Satrançta piyon (piyâde). Önde durur. Âşığı temsil eder.

bîderd: 1. Dertsiz. 2. Dertsiz sevgili, âşığı düşünmeyen sevgili. 3. Âşık olmayan.

Bîsütûn: İran'da Hemedan yakınlarında bir dağ. Bu dağda Persler döneminden kalma yazıtlar, kabartmalar vardır. Ferhâd'ın sevgilisi Şirin için kazdığı, su yolu açtığı dağ.

büt: 1. Put. 2. Put yüzlü güzel.

c-ç

Câm-ı Cem: 1. Cemşid'in kadehi. Üzerinde yedi yazı bulunan, yedi iklimin seyredilebildiği, yedi madenden yapılmış kadeh. 2. Müminin gönlü. 3. Âşığın kalbi.

cân: 1. Can. 2. Madde, mâsiva.

can ipi: Mum fitili.

Cem: Pers hükümdarlarından Cemşid. Şarabı icat ettiği söylenir.

cem'iyyet-i dil: Gönül huzûru, dağılmış gönlün bir araya gelmesi.

Cemşîd: Şarabı bulan, nevrûzu keşfeden Pers hükümdarı. 2. Veda'lardaki güneş mâbedi.

Cennet: (Behişt, Uçmak) Yedi katlıdır. Naîm, Adn, Huld, Firdevs, A'lâ, Dârüsselâm, Ravza.

ceres: 1. Çan. 2. Çıngırak. 3. Sır ifşâ eder. 4. Hallac-ı Mansur gibi asılır.

cetvel: 1. Sayfa kenarı çizgisi. 2. Bahçelerdeki su arkı. 3. Dere.

cevher: 1. Mücevher, değerli taş. 2. Hz. Muhammed'in Ravza'sındaki toz. 3. Yetenek. 4. Kılıç menevişi. 5. Noktalı harf.

cevher-i tîğ: 1. Kılıca verilen su. 2. Kılıç üstündeki menevişlenme.

Cibrîl-i Emîn: Cebrâil.

ciğer: 1. Ciğer, karaciğer. 2. Kan merkezi. (Ciğer kanı gözden akıtılır).

cüllâb: Gülab, gülsuyu. Müshil ve sinir hastalığına karşı kullanılan ilaç.

çâk-i girîbân: 1. Yırtılmış yaka. 2. Açılmış gül.

çarḫ / çerḫ : 1. Felek. 2. Bileyi çarkı, bileyi taşı.

çekmek: 1. Şarap içmek. 2. Kahır çekmek.

çene çukuru: Ters dönmüş kadeh.

çeng: 1. Kucakta çalınan bir saz. 2. Âşığın ip gibi dökülen gözyaşı. 3. Âşığın iki büklüm olmuş boyu.

çın: Doğru. Çîn kelimesiyle cinas yapılır.

çift yay: 1. İki kaş. 2. Kaabe kavseyn. Allâh'a yakınlık.

çîn: 1. Çin. 2. Kıvrım, büklüm, kırışıklık.

d

dâd: 1. Adalet. 2. Verme. 3. Vergi. 4. İmdât, elaman.

dâğ: 1. Dağlama yarası. 2. Mühür.

Dârâ: 1. Eski İran hükümdarlarından biri. 2. Tanrı.

dehân / dehen: 1. Ağız. 2. Fenafillah. 3. Mücevher kutusu.

dem: 1. An. 2. Nefes. 3. Kan.

dem vurmak: 1. Söz etmek. 2. Üflemek.

demir ten: Zırh.

devr-i kamer: 1. Hz. Muhammed devri. Bin yıllık devir. 2. Ay gibi parlak, yuvarlak yüz.

deyr: 1. Manastır. 2. Kilise. 3. Dünya.

diken: 1. Diken. 2. Âşık. Gül ise sevgilidir.

dil: 1. Gönül. 2. Mânâ. 3. Kuş.

direfş: 1. Bayrak. 2. İsyan bayrağı. Demirci Kâve'nin önlüğünü sırığın ucuna bağlayarak zâlim Dahhâk'e karşı isyan bayrağını açması.

dünyâ zâli: Dünya kocakarısı, büyücü kadın.

dürd: 1. Şarap tortusu. 2. Aşk şarabının tortusu. Dürd ile derd kelimeleri aynı yazıldığı için şairler bu iki kelimeyle oynar.

dürd içmek: 1. Şarap tortusu içmek. 2. Aşkın en yüksek derecesine çıkmak. 3. Gönül aynasını parlatmak. Aynalar tortu veya ince kum ile parlatılırdı.

dürr-i nâsüfte: 1. Delinmemiş inci. 2. Kur'ân.

dürr-i yetîm: 1. İstiridye içinde tek olarak gelişen inci. 2. Yetim olarak büyüyen Hz. Muhammed.

e

ebrû: 1. Kaş. 2. Mihrap.

ebrû-yi peyveste: 1. Bitişik kaş. 2. Kaabe kavseyn, iki yay. Tanrı'ya yakınlık.

ejderhâ: 1. Ejderhâ, büyük yılan. 2. Hazîne bekçisi. 3. Gökyüzünde oluşan hortum. 4. Âşığın döne döne göklere yükselen âh dumanı.

elif: 1. Elif harfi. 2. Bir. 3. Selvi. 4. Sevgilinin boyu.

emsem: 1. Em: İlaç. 2. Sem: Zehir. 3. emmek fiilinden emsem.

engîs: Remel şekillerinden biri.

eşk: 1. Gözyaşı. 2. İnci tanesi.

ezel katipleri: Allâh'ın irâdesi.

f

fakîh: İslâm hukukçusu. Âlimdir, ârif değildir. Batınî bilgileri bilmez.

fakr: 1. Fakîrlik. 2. Değer vermeme, önemsememe. 3. Gerçek sultânlık.

felek: fânus.

ferâgat: 1. Huzûr. 2. Vazgeçme.

Ferîdûn: Pers hükümdarlarından biri. Mitolojide Demirci Kâve'nin Dahhâk'i öldürmesinden sonra tahta geçti. Edebiyatta ihtişamıyla, alnındaki saltanât ışığıyla (ferriyle) anılır.

feyz: 1. Feyiz. 2. Su.

fûlad gözgü: Çelikten yapılan ayna. Gözyaşı aynanın tozunu alır ama pasını alamaz. Bunun için ince kum gerekir.

g

gammaz: 1. Gözyaşı. 2. Âh.

gamze: 1. Yan bakış. 2. Zâlim.

gamze tîği: Sevgilinin oku andıran yan bakışı.

gamze-yi ḫûnḫâr: Âşığın kanını içen yan bakış.

gayr: 1. Yabancı. 2. Âşığın rakîbi.

gece: 1. Gece. 2. Ceberût âlemi.

genc: 1. Hazîne. 2.Hazînenin bekçiliğini ejderhâ yapar. 3. Bazen mahabbet kelimesiyle birlikte kullanılır. "Kuntu kenzen mahfiyyen" (Ben gizli bir hazîneydim) kudsî hadisine gönderme yapılır.

gerdûn: [geşten (dönmek) > gerd + ûn] 1. Dönen gökkubbe. 2. Felek. 3. Yel değirmeni.

gonca: 1. Gül goncası. 2. Yürek. 3. Sevgilinin ağzı. 4. İlaç hokkası. 5. Konik kıl çadır.

gönül: 1. Gönül. 2. Mabet.

göz: 1. Göz. 2. Cellat. 3. Kâtil. 4. Sedef, istiridye.

göz merdümü: 1. Gözbebeği. 2. Mürekkep.

gözyaşı: 1.İnci. 2. Yıldız.

gözyaşı incisi: Para.

gubâr: 1. Toz. 2. Afyon, esrar. 3. Gücenme, alınma.

gûr: 1. Mezar. 2. Yaban eşeği.

gurbet: 1. Dünya, unsurlar âlemi. 2. Elest meclisinden ayrılıp unsurlar âlemine düşmek.

güher: (gevher, lü'lü, cevher, dürr) 1. İnci. 2. Gözyaşı. 3. Diş. Deniz sevgilinin inci gibi güzel dişlerini kıskanır. Kendisinde böyle inci olmadığı için içindeki incileri sâhile atar. 4. Çerh kelimesiyle birlikte kullanıldığında incinin çark ile delinmesi husûsu hatırlatılır.

gül: 1. Gül. 2. Çok yapraklı olması dolayısıyla kesret. 3. Selviye aşılanan, selviyi saran gül. 4. Mecâzî sevgili.

gülâbî: Tımarhane gardiyanı, güllabici.

gül-i ra'nâ: 1. Sarılı, kırmızılı gül; dışı kırmızı içi sarı gül. 2. Sevgilinin yüzü.

güneş: (ḫurşîd, âfitâb, şems) 1. Güneş. 2. Tanrı'nın varlığı. 3. Sevgilinin yüzü. 4. Sevgilinin yanağı. 5. Kadeh. 6. Yara. 7. Lâl. 8. Dördüncü felek. İsâ'nın bulunduğu tabaka.

h

habâb: 1. Su kabarcığı. 2. Şarap kabarcığı, şarap köpüğündeki kabarcık. 3. Kubbe. 4. Türbe kubbesi.

habâb-ı eşk: 1. Gözyaşı kabarcığı. 2. Binâ. 3. Yokluk âlemi.

habîb: 1. Sevgili. 2. Hz. Muhammed.

ḫâk-i makdem: Ayak basılan toprak.

ḫâk-i pây: 1. Ayak toprağı. 2. Sevgilinin bastığı yerin toprağı. Göz sürmesi olarak kullanılır. 3. İlahî âyetler.

ḫâk-i râh, ḫâk-i reh: 1. Yürünen yolun toprağı. 2. Sevgilinin topraktaki ayak izi. 3. Âyet. 4. Âcizliğin son haddi.

ḫâk-i ser-i kûy: 1. Sevgilinin diyârı, sevgilinin evinin bulunduğu yer. 3. Hz. Muhammed'in türbesi ve haremi.

ḫâl: 1. Ben. 2. Gözbebeği. 3. Yem. 4. Hindû. 5. Hırsız. 6. Bekçi. 7. Kâbe. 8. Yutulan afyon hapı.

ḫâl-i siyeh, ḫâl-i siyâh: 1. Siyah ben. 2. Tâlihsizlik. 3. Gayb âlemi.

halka-yı zülf: 1. Zülüf halkası. 2. Tuzak.

ḫam-ı ebrû: 1. Kaş eğrisi. 2. Mihrap.

ḫam kad: 1. Bükük bel. 2. Çeng.

ḫarâbât: Meyhâne.

Hassân bin Sâbit: Hz. Muhammed'i öven Arap şairi.

ḫasta, ḫaste: 1. Hasta. 2. Yaralı. 3. Sevgilinin bakış oklarıyla yaralanmış âşık.

ḫat: 1. Ayva tüyü. 2. Yazı. 3. Berzah âlemi. 4. Çocuk. 5. Toz, gubâr. 6. Afyon. Ferman. 7. Reyhan. 8. Karınca. Hz. Süleymân ile karınca hikayesine gönderme yapılır.

ḫat çekmek: Üstünü çizmek, iptal etmek, yok saymak.

hatâ: 1. Hatâ, kusur. 2. Hıtay. 3. Güzelleri ve ceylanları ile meşhur Türk toprakları.

ḫavf: Korku.

hayât-ı câvidân: Ebedî hayat, ölümsüzlük.

hayrân: 1. Şaşkın. 2. Esrar sarhoşu.

hayret: Esrar sarhoşluğu.

ḫazân: 1. Sonbahar. 2. Zindan.

hel min mezîd: Daha da verir misin? Kaf sûresi 29.-30. âyetlere gönderme yapılır.

hevâ: 1. Hava. 2. İstek, arzu.

hilâl: 1. Yeni ay. 2. Parmak. 3. Şahadet parmağı.

hil'at-ı gülgûn. 1. Kırmızı giysi. 2. Cellat giysisi.

hind: 1. Hindû. 2. Siyah. 3. Hindistan.

ḫuld-i berrîn: 1. Yüksek Cennet. 2. Sevgilinin meclisi.

ḫum-i mey: 1. Şarap küpü. 2. Köşeye çekilen âşık. Orada birçok sırrı keşfeder.

ḫûn-i dil: 1. Yürek kanı. 2. Izdırap.

ḫûnîn müje: 1. Kanlı kirpik. 2. Kızgın mil.

i

iğne iplik: Âşığın zayıf vücûdu iğne, gözlerinden akan kanlı yaş ipliktir. İğne ile aynı zamanda Hz. İsâ'ya gönderme yapılır. Gökyüzüne yükselirken üstü aranmış, dünyaya ait bir eşya olan iğne bulununca dördüncü gökte bırakılmış, daha yükseğe çıkartılmamıştır.

iki bahr: 1. İki deniz. 2. Bahreyn. En değerli incilerin çıktığı adalar. 3. Karadeniz ile Akdeniz.

iki cihan: Dünya ile âhiret.

inbisat: Rahatlama.

isbât: İllallah (Allâh'tan başka).

İsfendiyâr: Pers hükümdarı. Rûyînten (tunç bedenli) lakabıyla bilinir. Mitolojide Rüstem Pehlivan'la yaptığı savaşı kaybetti.

it: 1. Köpek. 2. Sevgilinin sokağını koruyan köpek. 3. Rakip.

j

jûlîdemû: 1. Dağılmış, keçeleşmiş saçlı. 2. Kıl çadır. 3. Leylâ'nın çadırı.

k

kabz: Daralma.

kadd: 1. Boy. 2. Sevgilinin boyu. 3. Beyaz mum ile sevgilinin boyu arasında bağlantı kurulur.

kadd-i mevzûn: Ölçülü boy.

kadeh: 1. Kadeh. 2. Açılmış göz. 3. Hayret bakışı. 4. Aşk dolu gönül.

kâkül: Beli bükük cadı.

kâmet: 1. Boy. Fitne kopardığı için kıyâmet kelimesi ile ilişkilendirilir. 2. Ayakta duruş.

kandan: 1. Nerede, nereden. 2. "Kan"dan.

kanlı: 1. Cani. 2. Kırmızı.

kaş: 1. Kaş. 2. Mihrap. 3. Beli bükük ihtiyar. 4. Tak, kemer.

kayd: 1. Bağ. 2. Zincir. 3. Dünya ile ilgili şey.

kelâm: 1. Söz. 2. İnci gibi değerli söz.

kevser: 1. Kevser suyu. 2. Sevgilinin sözü.

kirpik: (müje, müjgân) 1. Kanlı yazı yazan kalem. 2. Saf, sıra.

kûhken: 1. Dağ kazan. 2. Ferhâd.

kurbân: 1. Kurbân. 2. Yakınlık. 3. Tanrı'ya yakınlık.

kulak tutmak: 1. Dinlemek. 2. Önemsemek, değer vermek.

küdûret: Bulanıklık; tozlanma.

küfr: 1. Örtmek. 2. Kafirlik.

küfr-i zülüf: 1. Saçları örtme. 2. Saçların siyahlığı.

kühlü'l-cevher: Göz sürmesi. Isfahan sürmesi.

Külbe-yi ahzân: 1. Hüzünler kulübesi. 2. Yakup Peygamber'in uzak düştüğü Yûsuf'un hasretine dayanamayarak, kabileden uzaktaki bir mekânda yaptığı, içinde ağladığı kulübe.

l

lâl: 1. Lâl taşı. 2. Sevgilinin rengi bakımından lâl taşına benzeyen dudağı. 3. Yokluk, fenafillah. 4. Şarap, kırmızı şarap. 5. Kulaktaki kırmızı lâl taşından küpe.

lâl-i güherbâr: 1. İnci yağdıran lâl taşı. 2. Arasından inci gibi dişler görünen kırmızı dudak. 3. İnci gibi sözler dökülen dudak.

lâle: Gelincik.

leb: 1. Dudak. 2. Yokluk. 3. Söz, kelam. 4. Fenafillah.

lehyân: Remel şekillerinden biri.

lü'lü: 1. İnci. 2. Sevgilinin dişi.

m

makâm-ı kurb: Allâh'a yakınlık makâmı.

Mansur minaresi: Hallac-ı Mansur'un asılmaya götürülürken, üstüne çıkarak ezan okuduğu, Allâhüekber deyince eriyen taş.

mâsivâ: Allâh'tan başka her şey, yaratılış âlemi.

mecmûa: 1. Şiir defteri. 2. Tümü, hepsi.

meh / mâh: 1. Ay. 2. Ay yüzlü sevgili.

melâhat: 1. Alımlılık, güzellik. 2. Tuzluluk.

melâmet: Kınanma.

merdüm: 1. Gözbebeği. 2. İnsanlar.

Mesîh-i vakt: 1. Zamanın Mesihi. 2. Ölmüş âşıkları nefesiyle dirilten sevgili.

mevc: 1. Dalga. 2. Izdırap.

mey: (bâde, şerâb) 1. Şarap, kırmızı şarap. 2. Aşkın baskın çıkması.

mey-i ergavân: 1. Erguvan renkli şarap. 2. İlahî aşk şarabı.

meyḫâne: 1. Şarap içilen yer. 2. İlahî aşk hazînesi. 3. Tekke.

mezar taşı: (seng-i kabr) Yerden fışkıran alev şeklindedir. Âşığın öldükten sonra bile âhlarının devam ettiğini ima eder.

Mısır sultânı: Yûsuf Peygamber.

mihr: 1. Güneş. 2. Sevgi. 3. Şefkat.

mihr-i ruḫ : 1. Yüz güneşi. 2. Sevgilinin güneşi andıran parlak yüzü.

mihrâb: 1. Cami mihrabı. 2. Sevgilin yay kaşı.

mir'ât: 1. Ayna. 2. Kâinât, mevcudât.

miyân: 1. Bel. Melekût ve mülk âlemlerinin birleştiği yer. Belden yukarısı melekût, aşağısı mülk âlemi. 2. Orta.

mug: Ateşperest rahibi. Mug ateşe, âşık aşk ateşine secde eder.

mukavves kaş: 1. Yay gibi kaş. 2. Kılıç. 3. Harâmî.

mumun erimesi: Âşığın ağlaması.

mûy-i jûlîde: 1. Karışık saç, dağınık saç. 2. Kuş yuvası. 3. Hümâ kuşunun gölgesi. 4. Saltanât.

müdâm: 1. Devamlı. 2. Şarap.

müddeî: 1. İddiâcı. 2. Rahip. 3. Düşman.

müjgân: (müje) 1. Kirpik. 2. Kalem. Kanlı gözyaşı ile sarı yüze yazı yazar. 3. Hançer. 4. Çengel. 5. Eskiden bazı mahkumlar çengele asılarak idam edilirdi.

müselsel: 1. Zincir. 2. Ejderhâ.

müşg-i çîn: Çin âhûsunun göbeğinden düşen hoş kokulu kurumuş kan.

n

nâhoş mülk: Dünya.

nasîb: 1. Nasîp, kısmet. 2. Ok atılırken söylenen "yâ nasîb" sözü.

nâvek-i müjgân: Kirpik oku. Ucunda kan damlası olur.

nazar: 1. Bakış. 2. İltifat, ilgi, sevgi.

nazar ehli: 1. Güzel bakışlı. 2. İç yüze nüfuz edenler.

nâzük: 1. İnce, zarif. 2. Dar.

nefy u isbât: Lâ ilâhe illallah deme.

nefy: Lâ ilâhe (ilah yoktur).

nemed: 1. Keçe. 2. Kepenek.

nemedpûş: 1. Keçe aba giyen. 2. Keçe ile sarılmış ayna. 3. Yoksul, derviş.

nergis: 1. Nergis çiçeği. 2. Mahmûr göz, hasta bakışlı göz. Eskilerin inancına göre hasta bakan göz daha güzel olurmuş. 3. Nergis çiçeğinin sapında uyuşturucu madde bulunur.

nevk-i müjgân: Kirpik oku. Etki bakımından cellat kılıcından üstündür.

ney: 1. Ney. 2. İnsan.

nikâb-ı gayb: 1. Gayb örtüsü. 2. Dudak ile çevresindeki ayva tüyleri.

nisâr: 1. Saçma. 2. Saçı. 3. Tohum.

niyâz: 1. Şarap. 2. Birinin yüce rûhundan himmet isteme.

nûn harfi: Âşığın iki büklüm olmuş boyu. İçindeki nokta yürek dağı.

o-ö

ocak: 1. Ocak. 2. Âşıklar ailesi.

ok: (nâvek, tîr, ḫadeng) 1. Ok. 2. Nasîp, kısmet, pay. 3. Sevgiliden gelecek ızdırap. 4. Anahtar.

ölmek: 1. Ölmek. 2. Mumun sönmesi.

p

pâk: 1. Temiz. 2. Tamamen. 3. İyice.

parmak kaldırmak: Namazda Kelime-yi Şahadet getirirken sağ elin işaret parmağının kaldırılması.

perde-yi çeşm: 1. Gözkapağı. 2. Göz perdesinin ardında oturan mahrem.

pergâle: 1. Ciğer parçası. Ağlayan âşığın gözyaşlarında bulunur. 2. kalın iplikten dokunmuş bir tür kumaş.

perî: 1. Peri. 2. Efsûnlayarak âşıklarını ele geçiren peri yüzlü, peri tabiatlı sevgili.

perîtal'at: Peri yüzlü sevgili.

peykân: 1. Ok temreni. 2. Sevgilinin bakış okunun temreni. 3. Gül yaprağı. 4. Su damlası. 5. İnci. 6. Yıldız. 7. Kalp. Şekil bakımından yüreğe benzer.

peyvend: 1. Bağ, zincir. 2. Ümît.

pîr-i mugân: 1. Ateşperest başrahibi. 2. Meyhâneci. 3. Kâmil pîr, mürşîd, şeyh.

r

râh-ı 'adem: 1. Yokluk yolu. 2. Fenafillah.

rakîb: 1. Aynı sevgiliye âşık olan kişi. 2. Âşıkları sevgilinin yanına yaklaştırmayan kişi. 3. Nefis isteği, dünya ihtirası.

ra'nâ: 1. Güzel. 2. İki yanlı.

ravza: 1. Cennet bahçesi. 2. Sevgilinin diyârı.

recâ: Ümît.

reng: 1. Renk. 2. Hile. 3. Dağ keçisi.

revân: 1. Yürüyen. 2. Hemen. 3. Tamamen. 4. Rûh.

reyhan: 1. Ayva tüyü. 2. Reyhan, kokulu ot. Cennette Tanrı'ya yakın olanlara verilen nîmet. Ve'l-habbu zu'l-'asfi ve'r-reyhân (Kur'ân, 55/12) (Yapraklı taneler ve hoş kokulu bitkiler vardır); "Fe'emmâ in kâne mine'l-mukarrebîne ferevhun ve reyhânun ve cennetu naîmin" (Kur'ân, 56/89) (Fakat ölen kişi Allâh'a yakın olanlardan ise ona rahatlık, güzel rızık ve Naîm cenneti vardır).

reyhanî: 1. Bir yazı türü. 2. Kokulu ot. 3. Ayva tüyü.

rif'at: 1. Yükseklik. 2. Hz. Îsâ'nın gökyüzünün dördüncü katındaki konumu.

rişte: 1. İp. 2. Mum fitili.

riyâ ehli: Kuru sofular. Aşktan, ihlâstan uzak olarak ibâdet edenler.

ruḫ: 1. Yanak. 2. Tecelli.

ruḫ-i zerd: 1. Sarı yüz. 2. Âşığın sararmış yüzü. 3. Ayna.

ruḫsâr: 1. Yüz. 2. Îmân. 3. Beyaz. 4. Güneş. 5. Ay.

rûzigâr: 1. Rüzgâr, yel. 2. Zaman.

s-ş

sabâ: Bahar rüzgârı.

sabûh: Sabah içilen şarap.

sadef / sedef: 1. İstiridye. 2. Kulak.

safâ ehli: Temiz kalpli insanlar.

sâhil: 1. Kıyı. 2. Güvenli yer.

sâid: 1. Kol. 2. Tanrı'nın kuvvet sıfatı.

sanem: 1. Put. 2. Güzel sevgili, mecâzî güzel.

sebeb: 1. Sebep. 2. İp.

semâ: 1. İşitme, dinleme. 2. Raksetme.

semen: Beyaz gül.

serçeşme: Pınarbaşı. Pınarbaşlarında periler bulunur.

sergeşte: 1. Başı dönen, âvâre. 2. Kurbân. Kurbân ölmüş birinin rûhu için kesilecekse, mezarının etrafında birkaç defa döndürdükten sonra kesilirdi. Fuzûlî burada "çizginmek" (dönmek) fiilini sık kullanır.

serv: 1. Selvi. 2. Vahdet. 3. Bir. 4. Elif. 5. Sevgilinin boyu. 6. Uzun boylu sevgili. 7. Ok. 8. Gökyüzüne yükselen siyah âh du-

manı. 9. Büyü ile yürütülemez. Hz. Muhammed'in ağacı yürütmesi mucizesine gönderme yapılır.

serv-i âzâd: Yaprak dökmeyen, meyva vermeyen selvi.

serv-i gülendâm: 1. Sevgili. 2. Selvi ağacına aşılanmış, gül tarafından sarılmış selvi.

serv-i revân: 1. Salınan selvi. 2. Salınarak yürüyen sevgili.

sevdâ: 1. Karasevdâ, melankoli. 2. Siyah.

sîmber: 1. Gümüş göğüslü. 2. Put. Putların göğsü gümüşten yapılırdı.

sîb-i zenaḫdân: Elmayı andıran çene çukuru. Edebiyatta bu çukur zindana benzetilir. Yûsuf Peygamber'in düştüğü kuyu ile bağlantı kurulur.

sîm-i sirişk: 1. Gözyaşı gümüşü. 2. Gümüş renkli gözyaşı.

sîne: 1. Göğüs. 2. Kalkan. Sevgilinin oklarının saplandığı yer. 3. Âşığın yaralı göğsü. 4. Gül-i rânâ.

sipend: 1. Çörekotu, nazar otu. 2. Kabuk bağlamış yara.

sirişk kanı: 1. Kanlı gözyaşı. 2. Kıvılcım.

sitâre: 1. Yıldız. 2. Altın para. 3. Saçı.

Sühâ: Gökyüzündeki zayıf ışıklı yıldızlardan biri.

Süheyl: Etkisiyle deriyi kızıla boyayan yıldız.

Süreyya: (Pervin, Ülker) Yedi yıldızdan oluşan küme.

şâh: 1. Pâdişâh. 2. Satrançtaki şâh taşı. Arkada durur.

şeb: (leyl) 1. Gece. 2. Ceberut âlemi.

şem': 1. Mum. 2. Meclisi aydınlatan sevgili. 3. Mecâzî güzel. 4. Hizmetkâr köle. 5.Sır saklar. Başı kesilse de (fitil kesilerek kısalsa da) sırrını ifşâ etmez.

şem'-i cemâl: 1. Güzellik mumu, yüz mumu. 2. Mum gibi parlak yüz.

şem'-i ruḫ: 1. Yanak mumu. 2. Sevgilinin parlak yanağı.

şecer-i nûr: 1. Nûr ağacı. 2. Tûr Dağı'nda Hz. Mûsâ'ya görünen ağaç.

şerâb: 1. Şarap, üzüm şarabı. 2. Hayat suyu.

şerâbḫâne: 1. Meyhâne. 2. Ârifin gönlü.

şerâb-ı nâb: 1. Tortusuz saf şarap. 2. Temiz aşk, Tanrı aşkı.

şerbet-i la'l : 1. Lâl renkli şurup. 2. Sevgilinin ağız suyu.

şerer: 1. Kıvılcım. 2. Altın.

şimşâd: 1. Şimşir. 2. Sevgilinin boyu. 3. Kesret âlemi.

şîraze: 1. Kitap cildini tutan dikişli bez. 2. Akarsu. 3. Düzen.

şîrîn: 1. Tatlı. 2. Ferhâd ile Şirin hikayesinin kadın kahramanı.

şu'le-yi âh: 1. Âh alevi. 2. Altın taç.

t

tâb: 1. büklüm, kıvrım. 2. Parlaklık, ışık. 3. Tâkat, güç.

tâb görmek: 1. Bükülmek, kıvrılmak. 2. Kıvranmak. 3. Parlamak.

tarak: Demirden yapılan tarak şeklinde eski bir işkence âleti.

tarîk: 1. Yol. 2. Tarîkat. 3. Tasavvuf.

tas: 1. Kara bağır. 2. Felek. 3. Kâse, çanak.

tecerrüd: 1. Soyutlanma. 2. Dünyadan el etek çekme. Hz. Îsâ tecerrüdün sembolüdür.

ter: İnci tanesi.

tersâ: 1. Korkak. 2. Tanrı'dan korkan. 3. Hıristiyan. 4. Hıristiyan rûhanîsi.

tersâbeççe: 1. Hıristiyan çocuğu. 2. Gaybdan gelen ilham.

teşrif: Kürk.

tîğ: 1. Kılıç. 2. Sevgilinin bakış oku. 3. Güneş ışını. 4. Makas. Eskiden hamamlarda saç kesilirdi. Yere düşen siyah saçlar beyaz mermer üstünde amber gibi görünürdü.

tîğ-i ẖurşîd: 1. Güneş kılıcı. 2. Güneş ışını.

tîr-i gamze: 1. Yan bakış oku. 2. Sevgilinin etkileyici bakışı.

tiryâk: 1. Afyon. 2. Panzehir.

tiryâkî: Afyonkeş.

tîz: 1. Çabuk. 2. Keskin.

turre, turra: 1. Alna dökülen kâkül. 2. Saç. (Fitil ile arasında benzerlik kurulur). 3. Mürekkep hokkasının dibinde bulunan, saç tellerinden veya ipekten yapılan lika.

turre-yi destâr: Sarığın kulağa kadar sarkıtılan ucu, taylesan.

tûtiyâ: 1. Göz sürmesi, göz ilâcı. Gözleri yaşartır. Gözlerin daha iyi görmesini sağlar. 2. Sevgilinin bastığı yerin toprağı.

tuzlu: 1. Tatlı (Azerî Türçesinde). 2. Lezzetli.

tünd: 1. Keskin. 2. Öfkeli. 3. Acı.

u-ü

ucundan: 1. Ucundan. 2. - den dolayı.

usanmak: Akıllanmak.

üftâde: 1. Düşmüş. 2. Düşkün. 3. Âşık.

v

vatan: 1. Yurt, vatan. 2. Rûhlar âlemi, Elest meclisi. 3. Cennet.

vech: 1. Yüz. 2. Sebep.

vechi var: 1. Sebebi var. 2. Yüzü var, yüzsüz değil.

vefa sâhibi: Elest meclisinde verdiği sözde duran.

y

yâ nasîb: Hedefe isâbet etmesi için ok atılırken söylenen söz.

Yakub: Yûsuf Peygamber'in babası. Yûsuf'un ayrılığına dayanamarak Hüzünler Kulübesine çekilmiş, ağlamaktan gözleri görmez olmuştu.

yanak: 1. Yanak. 2. Kur'ân.

yara: (zaḫm) 1. Yara. 2. Dağlama yarası. 3. Gamze oku yarası. 4. Temren / peykân yarası. 5. Kırmızı yuvarlak altın.

yaş: 1. Islak. 2. Genç. 3. Gözyaşı. 4. Yaş.

yedi kemandar: 1. Yedi okçu. 2. Yedi felek.

yeg: 1. Yeğ. 2. Yek'ten bozma: Bir.

yele vermek: 1. Yok etmek, heder etmek. 2. Rüzgâra tutmak.

yeni ay: 1. Hilâl. 2. Anahtar. 3. Âşığın zayıf vücûdu.

yıldız: 1. Yıldız. 2. Elmas. 3. Göz.

Yûsuf: Yûsuf ile Züleyha hikâyesinin kahramanı. Yakub Peygamber'in güzelliğiyle tanınan oğlu.

yürümek: 1. Yürümek. 2. Salınmak.

yüz: 1. Yüz. 2. Vahdet. 3. Kur'ân. İnsan yüzünde 28 harf bulunduğu söylenir. Hutût-i ümmühât, hutût-i âbâ. Hutût-i ümmühât: 2 kaş, 4 kirpik, 1 saç = 7. Hutût-i âbâ: 2 bıyık, 4 sakal, 1 bam teli = 7. İkisinin toplamı 14. Bunun ikiyle çarpımı sonucu: 28 harf. 4. Cennet.

zebân: 1. Dil. 2. Kılıç.

zebâne: 1. Yalaz. 2. Dil.

zekât: 1. Zekât. 2. Arıtma, temizleme.

zencîr-i zülüf: 1. Zülüf zinciri. 2. Dünyadaki ilgi çekici güzellikler.

zeneẖdân: 1. Çene. 2. Çene çukuru.

zer: 1. Altın. 2. Sararmış yüz. 3. Sararmış yaprak.

zevrak-ı mey: 1. Mey kayığı. 2. Kadeh.

zinde-yi câvîd: Ebedî diri, ölümsüz.

zinnûreyn: İki nûr sâhibi. Hz. Muhammed'in iki kızıyla evlenen, Kur'ân'ı Mushaf hâline getiren Hz. Osman.

zulumât: 1. Karanlıklar. 2. Mürekkep.

Zühre: 1. Venüs, Çolpan. 2. Mitolojiden musikiden, eğlenceden sorumlu yıldız.

zülf: 1. Saç. 2. Gece. 3. Kesret. 4. Zindan zinciri. 5. Zülüf uçlarından bir âşık gönlü asılıdır. Ay gibi yuvarlak yüzün etrafında asılı olan gönüllerle, âşıkların bir yerde toplanması anlatılır, vahdet tablosu çizilir.

zülüf ẖamı: 1. Saçın kıvrımlı ucu. 2. Çengel.

Dizin

A
Acem 422
Âdem 120, 121, 132, 133, 148, 152, 153, 198, 199, 222, 223, 271, 290, 291, 292, 293, 350, 380, 457
Aden 366, 367
Ahmed-i Muḫtâr 336, 452
Ahmed-i Mürsel 12, 458
Alî 444
Allâh 19, 21, 35, 37, 43, 45, 50, 51, 53, 61, 63, 83, 119, 123, 128, 129, 135, 143, 150, 151, 169, 175, 187, 193, 219, 235, 275, 277, 289, 291, 303, 315, 319, 321, 327, 337, 339, 346, 347, 353, 391, 396, 397, 407, 445, 455, 460, 461, 463, 464, 467
Arab 3, 422
Arabî 290

B
Bağdâd 54, 226, 390
Bedaḫşân 398, 446
Behişt-i berîn 222
Benâtü'n-naʿş 296
Beytü'l-hazen 210
Beytullâh 82
Bircîs 410, 411
Bîsütûn 214, 258, 262, 272, 332, 459

C-Ç
Cem 34, 38, 58, 59, 92, 93, 242, 262, 316, 334, 394, 459
Cemşîd 58, 92, 168, 459
Cennet 105, 108, 109, 147, 159, 203, 223, 269, 271, 293, 377, 459, 463, 467, 470
çeşme-yi hayvân 36, 202, 302
Ceyhûn 105, 172, 173
Cibrîl-i Emîn 16, 459
Çîn 40, 106, 194, 302, 460

D
Dârüsselâm 390, 459
Dûzeḫ 12, 40, 80, 82, 100, 178, 180, 198, 258, 328, 454

E
Engîs 410
Ensâr 454, 455

F
Ferhâd 47, 96, 97, 104, 105, 112, 113, 114, 115, 122, 123, 124, 125, 129, 136, 137, 141, 146, 147, 150, 151, 182, 183, 229, 252, 253, 255, 258, 259, 261, 262, 263, 272, 273, 298, 299, 322, 323, 329, 332, 333, 338, 339, 442, 443, 459, 464, 469

H
Habîballah 454
Habîbî 360, 361
Hâk 12, 16, 17, 18, 20, 36, 44, 52, 53, 170, 176, 202, 234, 258, 264, 290, 343, 372, 390, 391, 394, 396, 406, 407, 412, 413, 440, 441
Ḫâlik 412
Ḫalîlullâh 376
Hamel 412
Hâşimî 290, 291
Hassân 60, 462
Havvâ 290
Ḫayre'l-beşer 454

Hind 64
Hızır 59, 99, 177, 263, 325, 419, 457
Hüdâ 302
Ḫuld-i Berîn
Hûr 34, 184
Huseyn 10, 444
Hût 412

I-İ
İbrâhîm Ḫân 376, 377
İrem 140, 141, 376, 377
İsî 132, 154
İzed 52, 62, 372

K
Kâ'be 150, 168, 196
Kâbil 40, 112, 290, 410
Kâf 136, 168
Kârûn 176, 177, 371
Kevser 105, 110, 111, 159, 293, 357, 439, 452, 453, 464
Keyvân 410
Kûhken 46, 128, 150, 228, 254, 260, 328
Külbe-yi Ahzân 100, 228, 232, 308, 465
Kulzüm 172
Kur'ân 16, 17, 36, 37, 120, 121, 169, 184, 185, 208, 209, 408, 409, 460, 467, 470
Kureşî 290

L
Lehyân 410
Leylî 24, 106, 144, 146, 172, 246

M
Mecnûn 25, 26, 27, 42, 43, 60, 61, 62, 63, 82, 83, 84, 85, 104, 105, 106, 107, 112, 113, 122, 123, 136, 137, 140, 141, 144, 145, 146, 147, 160, 162, 163, 172, 173, 182, 183, 204, 205, 208, 209, 216, 217, 222, 223, 234, 235, 246, 247, 252, 253, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 270, 271, 272, 273, 284, 285, 286, 287, 302, 303, 322, 323, 328, 329, 380, 381, 442, 443
Medenî 290, 291
Mekkî 290
Meryem 132, 133, 264, 265
Mesîh 20, 426, 465
Mesîhâ 132, 176, 182, 200, 256, 290, 296, 298, 304, 308, 322, 392
Mi'râc 62, 156, 454
Mısr 152, 208
Muhammed 10, 13, 337, 445, 458, 459, 460, 462, 468, 470
Mushaf 168, 170, 171, 184, 185, 281, 300, 330, 470

N
Nasûh 70, 71
Nebî 18, 290, 291
Nûh 70, 71, 254, 255, 426, 427, 444, 445
Nûşîrevân 390

R
Rabbülâlemîn 390, 391
Ravza-yı Rıdvân 146, 158
Rıdvân 146, 158, 184
Rûm 226, 270, 271, 300, 301, 424, 425

S-Ş
Seyyid-i Ebtahî 290
Şîrîn 46, 104, 112, 124, 146, 150, 182, 183, 252, 332, 446
Sübhân 414
Sühâ 16, 17, 468
Süheyl 156, 157, 468
Süleymân 3, 120, 121, 136, 137, 152, 153, 182, 183, 208, 209, 220, 221, 463
Süreyyâ 296

T
Tahâ 16
Tañrı 128, 134, 192, 352, 416
Tûbâ 34, 35, 52, 442, 444

Türk 3, 4, 9, 416, 417, 422, 463

V
Vâmık 122, 123, 298, 299, 322, 323, 442, 443

Y
Yâsîn 16
Yûsuf 12, 13, 62, 63, 64, 65, 128, 129, 208, 209, 330, 331, 332, 333, 464, 465, 468, 470
Yûsuf-i Ken'ân 208

Z
Zâl 56, 334, 392
Zühre 44, 45, 471
Züleyḫâ 64

İçindekiler

Sunuş *9*
Gazeller *11*
Murabbâlar *341*
Muhammesler *349*
Tahmîs *359*
Müseddes *363*
Terkîb-i Bend *369*
Tercî-i Bendler *375*
Kıt'âlar *387*
Rubâîler *421*
Su Kasîdesi *451*
Sözlük *457*
Dizin *475*